

BENEDIKT BAUR O. S. B.

ŽIVOT VE SVĚTLE LITURGIE

*Liturgická rozjímání
na každý den církevního roku*

Svazek II.

DOBA PŘEDPOSTNÍ, POSTNÍ A VELIKONOČNÍ

Z němčiny přeložil Dr. Antonín Čala O. P.

PRAHA 1969

ŽIVOT VE SVĚTLE LITURGIE

IMPRIMATUR

Freiburgi Brisgoviae, die 13. Junii 1938.

Rösch, Vic. gener.

Čís. 4963

V Olomouci 5. 12. 1969

L. L. Schvaluje se ordinariálně.

Josef Glogar
kapitulní vikář

I.

DOBA PŘEDPOSTNÍ

Úvod

V období vánočním a v období Zjevení Páně se nám zjevil Pán. V klanění jsme poklekali před slávou přítomného Božského Krále. „Klanějte se Bohu, všichni jeho andělé, plesej Bohu, celá jeho země!“ „Hle, přišel Všemohoucí Pán: v jeho ruce je královská moc a vláda nad světem.“ „Pojďte, klanějte se!“

Nyní se najednou scéna změnila. Nedělí „Devítník“ zaniká před naším zrakem sláva velkého Božského Krále. Před námi stojí trpící a umírající Spasitel. Církev chce ve své liturgii jít s Ním cestou utrpení a smrti, a takto trpící a umírající s Ním, přijmout o velikonocích život Zmrtvýchvstalého.

V posvátné době postní „umíráme“. Umíráme hříchu, světu a jeho vábením, tělu a jeho žádostem, vášním a zvráceným sklonům. Toto umírání znamená pro nás tvrdé zápolení, neustálý boj, život umrtvování, odřikání, utrpení. Touto cestou jdeme vstříc k slávě nového života.

Jsme si jisti tím, že v tomto boji zvítězíme, že v tomto umírání dosáhneme života. V nás žije, bojuje a trpí Kristus Pán, Hlava v údech. V Něk jsme si jisti vítězstvím a životem.

Období od Devítníku do velikonoc je tedy období usilovného, cílevědomého boje proti porušené přirozenosti, proti hříchu, světu a tělu. Spolu s posvátnou liturgií bereme na sebe každodenně tento boj. Bojem k vítězství! Smrtí k životu! „Non moriar, sed vivam — Neumřu, budu žít.“

Mešní liturgie neděle DEVÍTNÍK

1. Devítníkem vstupujeme do okruhu velikonočního. Naše myšlenky směřují k milostiplnému tajemství velikonočnímu. To tajemství obsahuje Kristovo utrpení, jeho zmrtvýchvstání a oslavení. S Kristem vchází také církev, vcházíme i my všichni v jeho smrt, v jeho zmrtvýchvstání a věčné oslavení. Bojem k vítězství! Soužením,

námahou a umíráním ke zmrtvýchvstání, k novému životu, k velikonočnímu životu nového člověka a věčné velikonoční slávy v nebi, k dokonalému zmrtvýchvstání.

2. V neděli Devítník vybírala stará církev z počtu (dospělých) uchazečů o křest ty, kteří měli o velikonocích v přijetí svatého křtu slaviti své duchovní zmrtvýchvstání. Tím se vzpomíná také na nás, na naše povolání a vyvolení a my jsme znovu zařazeni do počtu těch, kteří jsou ochotni, jakožto pokřtění, tedy náležející Kristu, jíti s Kristem: bojem k vítězství, nocí utrpení k velikonoční blaženosti vzkříšení! Proto se mužně rozhodujeme, že se dáme do boje a napneme všechny síly, abychom dosáhli odměny, nevdanoucího věnce vítězství věčných velikonoc. Vůdcem a obrazem pro tento boj je nám sv. mučedník *Vavřinec*, umučený na rožni. Jsme shromážděni kolem něho v jeho chrámě, kde se koná stace, a připojujeme se k jeho boji. S ním se modlíme introit. V pozadí září první a největší mučedník, Kristus sám, oděný červeným rouchem vlastní krve. S Ním a s církví, která je s Ním spojena, jdeme do boje a říkáme: „Obklopily mne smrtelné steny, pekelné bolesti mne obklíčily“ (introit). O usmíření za své hříchy prosíme: „Když za své hříchy trpíme spravedlivý trest, milosrdně nás vysvobod“ (orace). Pak vstupujeme s odvahou do závodiště a dáváme se do zápasu. Chceme dosáhnout cíle věčného vzkříšení (velikonoce). Proto jsme zdrženliví, krotíme své tělo a podmaňujeme si je (epištola). Sílu k odříkání, k běhu a k boji si vyprošujeme od Boha, který neopustí nikoho, kdo Ho hledá, a který nezamítá pokorné volání svých služebníků (graduale, traktus). S katechumeny se dáváme dnes znovu najmout na vinici, k namáhavé práci na naší duši, která znamená také práci na duši druhých, práci na společnosti církve a pro církev. S radostí jdeme za hlasem Hospodáře, který k nám přichází o jedenácté hodině, tj. v době Kristově, v Novém Zákoně. On nás povolal k velkým věcem! On nám dal schopnosti a síly. Nyní je třeba jen přiložit ruku k dílu (evangelium).

3. S touto vůlí konáme obětování. Když obětujeme, odříkáme si něco, vzdáváme se něčeho. Když obětujeme, vkládáme na patěnu svou vůli, že vezmeme na sebe boj proti světu, hříchu a tělu, že ponejsem statečně všechny námahy, strádání, protivenství a utrpení, že se se sv. Vavřincem, s trpícím Vykupitelem staneme mučedníky. Proto se ponořujeme do smýšlení Krista, který před námi obnovuje svou oběť kříže, a jsme ochotni jíti s Ním na smrt. Ale poslední není smrt, nýbrž život; nikoli Velký pátek, nýbrž velikonoce; nikoli boj, nýbrž vítězství; nikoli temný hrob, nýbrž velikonoční světlo. Kristus se obětuje jako živý, zmrtvýchvstalý, jako oslavený, jako vítěz nad smrtí a hříchem. V oběti mše sv. nás zapojuje i do účasti ve svém zmrt-

výchvstání a oslavení. On nám dopřává účast na svém oslaveném jednání, v lásce svého Srdce k Otci, ve své odevzdanosti Bohu, ve své oslavné modlitbě, ve svém svatém, Boha dokonale důstojném klanění, smíru a oslavě, ve své blízkosti Bohu a v zalíbení, s kterým Bůh patří na svého milovaného Syna. Jako zmrtvýchvstalý a oslavený sklání se ve sv. přijímání k nám, dává se nám za pokrm a přivádí do naší duše světlo svého oslaveného života. Nyní se duše stává světlem v jeho světle, zakouší na sobě počátky blaženosti oslaveného života. Už předem se vidí ozdobena korunou vítězství a v ruce má denár za věrnou práci na vinici jako naději na konečnou korunu vítězství a konečnou odměnu v nebi, ve věčných velikonocích. Bojem k vítězství!

Neděle DEVÍTNÍK

Bojem k vítězství

1. Začínají velikonoce, začíná den vítězství, zmrtvýchvstání, života a vykoupení. Putujeme do chrámu světce, kde se koná bohoslužebné shromáždění (stace), do chrámu hrdinského bojovníka na žhavém rožni, sv. Vavřince. — Cítíme se s ním sjednoceni a jsme rozhodnutí s milostí Boží podstoupit boj jako on. **BOJEM K VÍTĚZSTVÍ!** O velikonocích máme být znovu pokřtěni podle ducha, podle praktického života, máme se stát novým stvořením, novým zmrtvýchvstalým člověkem. Cesta vede přes Golgotu.

2. „Podobno je království nebeské hospodáři, který vyšel na úsvitě, aby najal dělníky na svou vinici.“ Hospodář jde najímat dělníky časné ráno, o třetí, o šesté, o deváté, o jedenácté hodině. A vždy nachází takové, kteří zahálčivě stojí, kteří nepracují na vinici své duše, a tak maří čas zbytečnostmi. „Co tu stojíte zahálčivě? Jděte na mou vinici!“ Ještě jsme nevykonali všechno. Ještě musíme pracovat vážněji a horlivěji než dosud. Nám platí volání Boží: „Jděte na mou vinici“, k práci pro spásu a posvěcení duše. On nás volá dnes, v této hodině. Není ještě příliš pozdě. Příliš pozdě je pouze pro ty, kteří se líně, ano hříšně domnívají, že ještě není čas, aby se obrátili, aby byli horlivější a vážnější. „Co stojíte zahálčivě?“ Bůh nás volá, volá mne k tvrdé práci v horku dne. K tuhému boji na zápasišti. Slibuje nám odměnu věčného života, nevaďnoucí korunu v nebi. Ale ta musí být vybojována.

Jako vzor pro tento boj v postní době nám dává posvátná liturgie především světce, u něhož se koná bohoslužebné shromáždění, svatého

Vavřince. On běží k Pánu v mučednickém boji, na žhavém roštu a volá: „Obklopily mě smrtelné steny, obklíčily mne pekelné bolesti. Ale ve svém soužení jsem vzýval Pána, i vyslyšel můj hlas ze svého svatého chrámu“ (introit). Jako druhý vzor pro nás vystupuje v epištole sv. Pavel, ten statečný bojovník za Krista a církev. „Bratří, nevíte, že závodníci na závodišti všichni sice běží, ale jen jeden dostává vítěznou cenu? Tak běžte (i vy), abyste jí dosáhli! Každý závodník je však ve všem zdrženlivý... Oni ovšem to činí, aby dostali porušitelný věnec, ale my neporušitelný. Já tedy běžím ne tak, jako bych nevěděl kam; bojuji ne tak, jako bych bil (jen) do vzduchu. Ale udržuji své tělo v kázní a podmaňuji si je.“ A třetí varovný příklad a obraz: vyvolený národ izraelský. Křest a Eucharistie jsou středem velikonoční slavnosti, kterou dnes zahajujeme. Ale — posvátná liturgie nám praví — uvažte dobře: také vyvolený národ Boží měl jakýsi křest a jakousi Eucharistii. Byli „pod ochranným oblakem, prošli Rudým mořem a byli v oblaci a v moři pokřtěni v Mojžíše. Jedli týž duchovní pokrm (manu) a pili týž duchovní nápoj (vodu ze skály)... A přece Bůh neměl ve většině z nich zalíbení.“ Jenom několik jich došlo do země zaslíbené: velká většina se stala Bohu nevěrnou přes křest a manu. Běda nám, neožijeme-li ve smyslu svatého křtu a přesvaté Eucharistie! Můžeme zneužít i těch nejposvátnějších věcí.

3. „*Každý závodník je ve všem zdrženlivý.*“ To je program k zahájení posvátné postní doby: odřící se všeho, úplně všeho. Proč? Aby Kristus, bojovník a vítěz, získal v nás místo a zvítězil v nás. Odřící se všeho a dokonale se očistit od všeho, co by mohlo brzdit Kristovo působení v nás. Odumři a povstaň! Odumřít hříchu, i nejmenší dobrovolné nevěrnosti a nedokonalosti. Odumřít každému vlastnímu přání a tužbě, která se neshoduje úplně s vůlí Boží. Odumřít vlastnímu duchu a působení, abychom stáli pod vedením a působením ducha Kristova a milosti. Toho chce u nás dosáhnout Devítník a postní doba. Jsme rozhodnuti odřeknout se všeho?

„Nevíte, že závodníci na závodišti všichni sice běží, ale jen jeden dostává vítěznou cenu? Tak běžte i vy, abyste jí dosáhli“ (epištola). Jen jeden dosáhne vítězné ceny. Ten jeden je Kristus, vítěz nad smrtí a hříchem. Dosáhneme vítězné ceny jen tak dalece, jak jsme spojeni s tím jedním, jako údy těla Kristova, nesení silou Kristovou, když prožíváme s Ním jeho život, když bojujeme a vítězíme jeho silou. On v nás! Hlava v údech. To rozhoduje, že jsme v Něm a On v nás. Při oběti mše sv. se ponoříme do Něho ještě více než dosud a přijmeme do sebe jeho ducha a jeho sílu. V Něm dosáhneme vítězné ceny, věčného, blaživého držení Boha.

Modlitba:

Ty jsi v pravý čas pomocníkem v soužení. Proto nechť v tebe doufají, kdož tě znají, neboť ty, Pane, neopustíš nikoho, kdo tě hledá, neboť nezůstane navždy v zapomenutí ubohý: utrpení ubohých nebude ztraceno pro věčnost. Povstaň, Pane, ať nezvítězí člověk (gradual).

Prostíme tě, Pane, vyslyš milostivě prosby svého lidu; jsme sice právem trestáni za své hříchy; přece však nás ve svém milosrdenství vysvobod pro slávu svého jména. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pondělí po DEVÍTNÍKU

První hřích

1. „*Pojďte na mou vinici*“. Kdepak jsme byli dříve, než nás Pán najal na svou vinici? Odpověď nám dává čtení Písma v matutinu. Písmo svaté nám v týdnu po Devítníku vypráví o stvoření člověka a o pádu do hříchu. Před naší duší stojí skutečnost dědičného hříchu a odloučení od Boha, v němž bychom žili, kdyby nás Bůh nebyl vzal na svou vinici, do církve.

„*Had byl chytřejší než všechna ostatní zvířata*. I řekl ženě: Proč vám Bůh přikázal, že nesmíte jísti ze všech stromů v ráji?“ Žena řekla hadovi: „Smíme jísti z plodů stromů, které jsou v ráji. Jen z plodu stromu, který stojí uprostřed ráje — řekl Bůh — nesmíte jísti, ba ani se ho dotýkati: jinak zemřete.“ Tu řekl had ženě: „Jistě nezemřete. Nikoli, Bůh ví dobře: jakmile z něho budete jísti, otevrou se vám oči. Stanete se podobni Bohu a budete poznávat dobro i zlo.“ Tu viděla žena, že strom je dobrý, aby z něho jedla, a pro oči byl rozkoší a příjemné bylo na něj pohledět. Tu vzala z ovoce a jedla. Pak dala svému muži. I on jedl“ (1. Mojž 3, 1 násl.). Osudné — „Proč?“ Klamné příslibení: Otevrou se vám oči. Eva se dává svésti pokušením. Věří pokušiteli a přestupuje příkaz Boží. Pýcha, neposlušnost, nevěra vůči Bohu, nevděk.

„*Tu zavolal Hospodin Adama a řekl mu*: „Kde jsi? Jedl jsi se stromu, s kterého jsem ti zakázal jísti?“ Adam řekl: „Žena, kterou jsi mně dal, mně dala se stromu, i jedl jsem.“ Tu řekl Hospodin ženě: „Proč jsi to učinila?... Rozmnožím obtíže tvého těhotenství; s bolestí budeš rodit děti, budeš pod mocí mužovou a on bude pánem nad tebou.“ K Adamovi však řekl: „Poněvadž jsi uposlechl hlasu ženy a jedl se stromu, s kterého jsem ti zakázal jísti, budiž země prokleta pro tvůj čin. Namáhavou prací se z ní budeš živiti po celý život. Trní

a bodláčí ti ponese. V potu tváře budeš jísti svůj chléb, dokud se nevrátíš do země, z které jsi vzat: neboť... — prach jsi a v prach se obrátíš“ (1. Mojž. 3, 9 násl.). Tvrdý trest! Vyhnání z ráje, život plný námahy, neklidu, utrpení, a nakonec — hořká smrt! A pak na věčnosti?

3. *Hřích je odvrát od Boha*, je odklon od Boha a jeho přikázání, je nevděk, je povstání proti Pánu. Hřích znamená tolik jako: klást Boha za stvořená dobra, za vlastní přání, za chvilkovou rozkoš, za své milé já. Já, rozmar, ukojení mé vášně na prvním místě, Bůh na druhém místě! To je urážka Boha v jistém smyslu nekonečná.

Spojujeme se dnes s celým hříšným lidstvem a jeho jménem a z jeho hříšné ubohosti se modlíme mešní introit: „Obklopily mne smrtelné steny, obklíčily mne pekelné bolesti.“ Běda nám, nevyjde-li hospodář a nevezme-li nás ve své milosrdné lásce na svou vinici, do svaté církve! Jak mu dnes musíme děkovat! S jak velkou věrností musíme pracovat na jeho vinici a konat jeho vůli, abychom prokázali, že jsme mu vděční!

„Ve své bídě volám k Pánu, a On vyslyšel mé volání.“ Tak přicházíme dnes ke mši sv., bereme svůj obětní dar, Tělo a Krev Páně, do svých rukou a pozvedáme je k Otci: „Otče, k vůli svému Synu měj slitování, odpusť nám a vezmi nás všechny na milost.“ „Zasvitni svou tvář nad svým služebníkem“, nad svou svatou církví, nad ubohým lidstvem! — „Ve svém milosrdenství mne spas“ (communio). „Budeš-li, Pane, vzpomínat na viny, kdopak obstojí?“ (traktus).

Modlitba:

„*Pane, z prohlubin k tobě volám, Pane, slyš můj hlas! K úpění mému hlasitému nakloň ucho své*“ (traktus).

Prosíme tě, Pane, vyslyš milostivě prosby svého lidu; jsme sice právem trestáni za své hříchy; přece však nás ve svém milosrdenství vysvobod pro slávu svého jména. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Úterý po DEVÍTNÍKU

„*Jděte na mou vinici!*“

1. „*Jděte na mou vinici!*“ Tam najdete práci, hojnou práci po celý život. Jen kdybyste vykonali celou práci!

2. *Bůh nás volá na vinici naší duše.* Zachraň svou duši, posvěť svou duši! „Co prospěje člověku, získá-li celý svět, ale svou duši zahubí?“ (Mt 16, 26). Především duše a nade všechno duše, spása, vnitřní

pokrok nesmrtelné duše! Všechno ostatní přijde až v druhé řadě a stojí ve službě tohoto prvního úkolu. Cíl zní: duše a věčnost. Konáme mnoho. Máme ruce vždy plné práce. Žijeme ve věčném shonu, v neustálém spěchu, chvatu a neklidu: podnikání, závody, schůze, zasedání, metody, knihy, vzorce, úkoly bez konce a bez míry! Pro duši, pro zamyšlení se nad sebou, pro vnitřní modlitbu, pro tichý styk s Bohem — pro klidnou čtvrt hodinku před svatostánkem, pro klidné, pozorné obdělávání vinice duše, pro pěstování ctností, pro těžkou práci odloučení se od sebe samého i od vnějších věcí nemáme téměř žádný čas. Ještě méně máme nutný klid. Neuvěřitelné! Boží Syn se stává člověkem, jde na kříž, zakládá svou církev, ustanovuje svaté svátosti, žije mezi námi ve svatostánku: všechno pro spásu a posvěcení naší duše. Jediné ona přichází pro Něho v úvahu. „Hleďte nejprve království Boží, a všechno ostatní vám bude přidáno“ (Matouš 6, 33). On žije v nás. Vnuknutími, výčitkami, sladkostmi a zkouškami vnitřními i vnějšími nás pudí, abychom s Ním sdíleli jeho zájmy a žili s Ním jen spásu a posvěcení naší duše. A my? A já?

Bůh nás volá na vinici království Božího, celku, svaté církve. Jedno srdce je ve středu světa, nejsvětější Srdce Ježíšovo. Vnitřní, zářivou, hřejivou, oplodňující a oživující silou drží všechna srdce pohromadě. Odstraňuje vzdálenosti mezi srdci, která se mu oddala. Prostřednictvím tohoto Srdce vysílají navzájem své světlo srdce, spojená v Kristu, a přitahují se navzájem, podobně jako souhvězdí ve vesmíru, dotýkají se a mají spolu životní styk. Snášejí se navzájem, žijí pro sebe navzájem, sdílejí si navzájem své síly, statky a duchovní bohatství. Obcování svatých! Co koná jeden na vinici své vlastní duše, to koná pro celek, pro duše bratří a sester. „Jděte na mou vinici!“ Jsme povoláni, abychom spolu vykoupili duše bratří a sester, abychom do duší bližních vyzařovali Kristovu sílu, jeho ducha a život, který nosíme v sobě. „Vy jste světlo světa“ (Mt 5, 14). Kdo nejvíce pracuje na vinici vlastní duše, posvěcuje se a žije spolu život Kristův, ten pracuje zároveň nejvíce i pro celek, pro království Boží. Růže, která se zdobí, zdobí zároveň zahradu. To je svatý zákon v řádu milosti: „Nic se neztrácí.“ Mám moc přinášet světu spásu a přinášet světu zavržení. Jsem světu, duším, buď užitečný nebo pozitivně škodlivý. Nepomáhat, neprospívat je tolik jako škodit. Buď žiji životem milosti a ctnosti — pak žiji pro celek. Nebo jsem mrtvý, chorý, nemocný, kulhavý — pak jsem brzdou celku, ohniskem nákazy pro celek, ohniskem zkázy pro celek. Všechno se projeví, všechno se uplatní, tak nebo onak. Buď jsem pomocníkem Božím, — nebo jsem pomocníkem satanovým. Není tu žádná jiná možnost.

Jsem spoluodpovědný za celek. Tak velká, tak rozsáhlá, tak bohatá na práci je vinice, na kterou mne povolal Bůh. On mně určil a vymezil velkou a odpovědnou práci. Zamyslel jsem se nad tím dobře?

3. „Jděte na mou vinici!“ Devítník naléhá s celou mocí: Vzchop se. Pracuj pečlivěji a věrněji než dosud! Bůh žádá práci, vážnou, dobrou práci. Dlužíš to svému Bohu, který tě povolal; dlužíš to své vlastní duši, své věčnosti. Dlužíš to celku, druhým.

Pozoruj závodníky na závodišti! Ve všem jsou zdrženliví. Činí to proto, aby dosáhli pomíjejícího věnce. My však proto, abychom dosáhli věnce nepomíjejícího. Pozoruj apoštola Pavla: „Já zápolím, ne jako bych bil jen do vzduchu, nýbrž trestám své tělo a podrobuji si je, abych snad přesto, že jsem jiným kázal, sám nebyl zavržen“ (epištola). Smím snad jednat jinak?

„Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sám sebe, vezmi kříž svůj a následuj mne“ (Mt 16, 24).

Modlitba:

Bože, naše útočiště a sílo, vyslyš prosby své církve a dej, abychom byli oddáni božským věcem a sloužili ti tělem i duší. Skrze Krista, Pána našeho.

Středa po DEVÍTNÍKU

Boží volání

1. „Podobno je království Boží hospodáři, který vyšel na úsvitě, aby najal dělníky na svou vinici.“ O třetí, šesté a deváté hodině jde najímat znovu. O jedenácté hodině, tj. v době naplnění, v době Nového Zákona, volá také nás, mne. „Co tu stojíte zahálčivě? Jděte na mou vinici!“ (evangelium). To je poselství Devítníku.

2. *První povolání.* Hospodář — Pán Bůh — vyšel na úsvitě našeho mladého života najmout nás pro svou vinici. Byla to hodina našeho svatého křtu. „Jděte i vy na mou vinici!“ On nám otevřel vstup do své vinice, do svaté církve a přidělil nám práci. „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce, z celé mysli a ze všech sil.“ „Já jsem Pán, tvůj Bůh. Nebudeš mít žádné cizí bohy vedle mne.“ Říkali jsme, že jsme k tomu připraveni. Od té doby, co nás Bůh najal, náležíme Jemu, máme žít Jemu, jeho příkazu, jeho vůli, jeho cti, jeho zájmům. Máme jednat, trpět, bojovat, odříkat se, modlit se, a pracovat jen pro Něho.

Máme užívat svých rukou jen k tomu, abychom konali, co On chce; svého jazyka, abychom mluvili jen to, co On si přeje; svých nohou, abychom chodili jen tam, kam On chce; svého rozumu, abychom se oddávali jen tomu, co On chce; svého srdce, abychom milovali jen Jeho; svého zdraví, nadání, svých sil, svého času, abychom žili jen Jeho vůli a zalíbení. A žádné modly vedle Něho! Je naší povinností, abychom v ničem nežili jen sobě samým, vlastní vůli, přirozeným přáním a náklonností svého srdce. Jsme na zemi, abychom Boha poznávali, Jej milovali a Jemu sloužili. To je naše povolání.

Obnovení povolání. Devítníkem vstupujeme do velikonočního okruhu. Uprostřed velikonoční slavnosti stojí zmrtvýchvstání Kristovo a naše povstání ze smrti hříchu v přijetí svatého křtu. Obnova křtu je v přípravě na velikonoce heslem liturgie. Nové, hlubší chápání vznešeného povolání, které jsme obdrželi, a nevýslovných dober, která nám přinesl svatý křest. Též nové, hlubší chápání závazků, které jsme na sebe vzali při prvním povolání. A vážná otázka: Plnili jsme ty závazky? „Já jsem Hospodin, tvůj Bůh. Nebudeš mít žádné cizí bohy vedle mne.“ Vykonali jsme to, k čemu nás Pán po prvé najal na svou vinici? Splnili jsme všechno, úplně všechno? Neplatí také nám vyčítavá otázka hospodářova: „Co tu stojíte v zahálce?“ Co konáte tolik jiného, nepodstatného, vedlejšího? Co sloužíte tolika nepravým bohům, světu, penězům, tělu a jeho rozkoši? Co hledáte tolik marností, velikost u lidí, čest, lichocení, pozemský lesk a úspěch? Co žijete tolik hříchu, vlastní vůli, vlastnímu, od Boha odvrácenému já? Hospodář vychází, aby nás dnes znovu povolal a najal. Obnovíme služební poměr. Ode dneška budu sloužit horlivěji, věrněji, velkodušněji a radostněji. Tomu, který nás najal s dobrým úmyslem.

3. Při mešním obětování znovu vložíme na patěnu svou vůli, své „ano“ k dokonalé službě Bohu. „Budu tě milovati, Pane, má sílo. Pán je moje tvrzi, mé útočiště a můj osvoboditel“ (žalm v introitu). „Dobré je oslavovati Boha – je to jediné pravé dobro – opěvovat tvé jméno, Svrchovaný“ (ofertorium). Nejen slovy, nýbrž životem, naší oddaností, naší službou. Nic pro mne, všechno podle tvé vůle, všechno k tvé cti! S tímto úmyslem přinášíme spolu svatou oběť.

Odměna je nám dána v denáru svaté Eucharistie, svatého přijímání. „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný“ (Jan 6, 55) už nyní. „A já ho vzkřísím v den poslední“ (tamže), aby měl plně život věčný v nebi. To je odměna, která zasluhuje, abychom pracovali na vinici Hospodářově.

„Mnoho je povolanych, ale málo vyvolených.“ Málo jich dokonale plní své povolání. Chci náležet k těm nemnohým, ať to stojí, co stojí!

Modlitba:

Bože, nechť se tvoji věřící posílí tvými dary (Eucharistií); jejich požívání ať vzbudí znovu touhu a touha ať způsobí požívání bez konce. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Čtvrtek po DEVÍTNÍKU

Nocí k světlu

1. Stojíme na prahu velikonoční doby. Naše oko patří na tajemství utrpení a zmrtvýchvstání Páně, na Golgotu a na jasné velikonoční ráno. V bojovníku a vítězi Vavřincovi, v jehož svatyni konáme bohoslužebné shromáždění, poznáváme s liturgií Krista Pána. On se modlí v introitu: „Obklopily mne smrtelné steny, pekelné bolesti mne obklíčily. Ale v mém soužení jsem vzýval Pána, i vyslyšel můj hlas.“

2. „*Obklopily mne smrtelné steny.*“ Tak jde Kristus Pán ve svém utrpení. Doprovázíme ho na horu Olivetskou. Jsme svědky jeho strašného smrtelného zápasu, který mu vyhání z pórů krvavý pot. Jsme svědky jeho vnitřních utrpení a bojů. „Otče, je-li možno, ať odejde ode mne tento kalich; ale ne jak já chci, nýbrž jak ty“ (Mt 26, 39). Provázíme Ho do soudní síně, před židovský soudní úřad. Jdeme za Ním, když byl postaven před pohanského soudce Piláta. Pozorujeme Ho v bolestech bičování, korunování trním a posměchu od drsných vojáků. Jdeme za Ním po cestě křížové a prožíváme spolu s Ním bolesti křížování a tři hodin na kříži. „Obklopily mne smrtelné steny, pekelné bolesti mne obklíčily.“

„*V mém soužení jsem volal Pána,* i vyslyšel můj hlas.“ Tak Kristus Pán ve svém vítězství. „Ty jsi pomocník v nouzi. Proto, nechť v Tebe doufají, kdo tě znají: Pane, ty neopustíš nikoho, kdo tě hledá“ (graduale). Kristus slavně povstává o velikonocích k novému životu. Přinesl si vítěznou cenu — — — zmrtvýchvstání a oslavení. On je Vítěz nad satanem, hříchem a smrtí. On má od nynějška vládu nad rozumem i nad srdcem. Za to, že se stal poslušným až k smrti kříže, povýšil ho Bůh a dal mu jméno, které je nad všechna jména.“ Ve jménu Ježíšově má poklekat veškeré koleno na nebi, na zemi i v podsvětí. A každý jazyk má vyznávat k slávě Boha Otce, že Ježíš Kristus je Pán“ (Fil 2, 8—11). „Ve mém soužení jsem vzýval Pána, i vyslyšel můj hlas.“

3. Kristus Pán je Hlavou, vinným Kmenem. On žije dále v nás, svých údech. Na základě svatého křtu s Ním máme životní a osudové společenství. On je však zde na zemi podstatně bojující, trpící, poníže-

ný Pán. Trpící a bojující Pán nás ve svém boji „pojal v sebe“ (Bosuet). Jsme jeho tělo v silnějším smyslu, než kdyby to bylo jeho přirozené tělo. Co se dálo na jeho božském a lidském těle, je pouze přímým zjevením toho, co se má dít na nás. Křtem jsme povoláni a zavázáni k tomu, abychom spolu prožívali život Páně, abychom spolu umírali jeho smrtí, abychom spolu bojovali jeho boj. Abychom spolu s Ním měli jeho zmrtvýchvstání a oslavení. Bojem k vítězství, smrtí k zmrtvýchvstání, k životu! Kristus žije ve mně. Všechno mohu v tom, který ve mně žije, bojuje a vítězí!

Přicházíme ke mši svaté. Tu vidíme, jak On obnovuje na oltáři tajemně svou smrt i své zmrtvýchvstání. Nenecháme Ho samotného. V obětním společenství se spojíme s Ním a spolu s Ním se staneme celou obětí, podávanou Otci. Dáme všechno, tělo, duši, vlastní vůli, vnější statky, zdraví, síly tělesné i duševní. Vezmi si všechno! Položíme všechno na patěnu, aby se to stalo čistým, svatým darem Otci. Umíráme. Ale vstaneme k novému životu, když On sestoupí ve svatém přijímání, aby nás naplnil svým životem a svou silou. V jeho síle půjdeme k denním úkolům a budeme bojovat dobrý boj víry (1. Tím 6, 12). Voláme k Pánu a On nás vyslyší. Zvítězíme, dosáhneme vítězné ceny.

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, vyslyš milostivě prosby svého lidu; jsme sice právem trestáni za své hříchy, přece však nás ve svém milosrdenství vysvoboď pro slávu svého jména. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pátek po DEVÍTNÍKU

Vítězná cena

1. „Já běžím nikoliv tak, jako na nejisto; zápolím, ne jako bych bil do vzduchu“ (epištola). Pavel, který k nám promlouvá, ví tedy, co chce. Cílevědomě zápasí o nepomíjející korunu, o vavřínový věnec. On chce a musí dosáhnout vítězné ceny. To je vzor pro nás.

2. „*Věřím v život věčný.*“ To je cíl. Je to plnost všeho pravého dobra, které si může člověk přát. Je to dosažení nejvyššího, milování nejhodnějšího dobra, které dokonale nasycuje lidský rozum i srdce, tělo i duši. Nepomíjející vítězný věnec, nejen zevně ovinutý kolem spánků: to je vnitřní radost, blaživá slast. To je uchvacující patření, slastné milování Boha, prožívání života Božího a osla-

veného Krista. To je čest u Boha, čest před celým nebem, před anděly i lidmi. A ne pouze jeden den, nýbrž věčně. To je zdokonalení celého člověka, rozumu i jeho sil a schopností, vůle i srdce, povahy po všech jejích ušlechtilých stránkách, charakteru a osobnosti. Osobnost má ve své jedinečnosti a ojedinelosti věčně uplatnění před Bohem i před společností svatých a blažených. Nezasluhuje tato cena, abychom o ni bojovali vší silou? Abychom se proto všeho odřekli, co neslouží k získání vítězné ceny? „Každý závodník je ve všem zdrženlivý.“

„*Tělesné cvičení jest užitečné k málu.*“ Zbožnost však je užitečná ke všemu. Má totiž zaslíbení života na tomto i na onom světě (1. Tim 4, 8). Vítěznou cenu už v tomto životě! A tou je Bůh, Bůh dokonalé duše. Ona zná jen jediné: Boha samého, Boží vůli, Boží čest! Ona pak už nechce nic jiného než to, co chce Bůh a Kristus. Ona hledí jenom na jedno: na vůli Boží, na zalíbení Boží. Ví-li, co Bůh od ní chce a žádá, pak jí není příliš těžká žádná oběť. Ona koná svou povinnost beze spěchu, bez úskostlivosti, bez neklidu, — pevně a bez přinucení, vedena láskou k Bohu, ať přijde cokoliv, ať si to lidé vykládají jakkoli. Jediné Bůh a jeho svatá vůle. Pro svůj úsudek má jen jediné měřítko: Boží úsudek. Jen jednoho se nikdy nevzdá: Božího zalíbení. Ona je v každém okamžiku připravena, vzdát se nejnevinnější a zcela oprávněné náklonnosti, své oblíbené práce a svého zaměstnání, ano i toho, na čem lidé nejvíce lpí, totiž svých nadějí a právě klíčících plodů své setby. Ona je ve všech věcech a poměrech klidná: při počtách i posměchu, při úspěchu i neúspěchu, při urážkách a pomluvách, ano, i když se dopustila chyby a přivodila si zahanbení. Ona miluje své, ale Bůh a její povinnost jest jí nade všechno. Ke každému člověku je dobrá: ale nejvyšší jest jí pravda a spravedlnost. Ona haní bez hořkosti a bázně, mluví pravdu bez lidských ohledů a bez rozčilení, k vůli Bohu. Nic nevyžaduje, nic neodmítá. Lká s lkajícími, raduje se s radujícími se, věrně plní všechna přikázání, ale nelpí na tom. Je v každém okamžiku ochotna všeho se vzdát z lásky a k vůli Bohu. Ke všemu, co může konat a obětovat podle vůle Boží, je ochotna, stále plna svatého klidu a svaté radosti. Nalezla Boha. A v Bohu sebe a svobodu, klid a důvěru. „Pak všechno v duši zmlkne, žije v ní jen Boží vůle. Ona se Mu dává a On jí: tu umlká nižší žádostivost“ (Mechtilda Magdeburská). Duch dětství, který v ní zavládl, vypuzuje bázeň, neklid a otroctví. Toť vítězná cena zbožnosti už zde na zemi! Svatý klid v Bohu. Klid, který duši vysoko pozvedá nad nepokoj a nestálost stvořených věcí. Klid hluboko v nitru duše, tam, kam proniká jen Bůh. Klid, který si už nepřeje nic více a který si na nic nenařká. Klid, který krotí vášně, udržuje v po-

řádku obraznost, upevňuje ducha a zajišťuje a uchovává srdce vůči veškeré nestálosti a všemu rozčilování. Klid v Bohu ! Cokoli přinese den a život, to se stává duši velkým, úctyhodným, stává se poselstvím od Boha a jeho lásky. Toť vítězná cena vpravdě křesťanského života už v tomto životě !

3. Vítězný věnec se nedává bez boje. Království Boží a Kristovo není zahálčivý mír, není změkčilost a citovost, není snivá a prahnoucí blaženost: Království Kristovo, království Boží je boj. Je to boj nebeského s pozemským, světla s tmou, Krista Hlavy v nás údech s Belíálem a jeho stoupenci.

Boj o vítěznou korunu stojí odvahu. Jen odvážní jí dobudou, jen tvrdí a nepovolní. Ti, kteří dovedou říci ne ke všemu, co je proti Bohu a Kristu. Kteří dovedou říci ke všemu ne, co nás poutá k našemu já, k minulosti, a nás zdržuje od Boha a Krista !

Modlitba:

Prostme tě, Pane, učiň nás čistými a vyslyš nás milostivě. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Sobota po DEVÍTNÍKU

Sebezapírání

1. „Každý závodník je ve všem zdrženlivý. Já běžím nikoli jako na nejisto. Zápolím, ne jako bych bil do vzduchu, nýbrž trestám své tělo a podrobuji si je, abych snad přesto, že jsem jiným kázal, sám nebyl zavržen“ (epištola). Doba předpostní a postní je doba vážného a cílevědomého umrtvování. I sám sv. Pavel se obává, že bude zavržen, nebude-li krotit své tělo a podmaňovat je duchu.

2. „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapře sám sebe“ (Mt 16, 24). Nikdo není v tomto pozemském životě tak dokonalý, že by nepotřeboval umrtvování, tj. podrobování smyslů a vášní duchu. Nikdo nevyplél půdu své duše tak, že by v ní už nebylo co plít. Neboť sotva člověk vytrhne plevel, ona přece roste znovu. Ať je někdo jakkoli dokonalý, přece v něm nevymřely kořeny a zárodky zla. Proto bez vážného umrtvování není dokonalá ctnost, ano, vůbec žádná ctnost. Kdo může být poslušný, nepřemůže-li vlastní vůli? Kdo může být čistý, nepodrobuje-li tělesné žádosti zákonu ducha v neustálém boji? Kdo může vyplnit přikázání lásky k bližnímu a k nepříteli, nepřemáhá-li se stále a nepřikazuje-li zdrženlivost vnitřním vášním? A právě ti po-

třebují umrtvování, kteří se snaží o pokrok ve ctnosti. „Tolik budeš pokračovat, kolik si budeš činit násilí“ (Tomáš Kempenský: Následování Krista I, 25, 11). Proč po jisté době pokroku v duchovním životě zůstáváme stát? Odkud ten nedostatek svěžesti a síly? Odpověď: Chybí tu umrtvování. Bez něho nemá trvání zbožnost, vroucnost v modlitbě, síla proti pokušením, vítězství nad tělem, stálost, dokonalost. Proto: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sám sebe.“

„Podle ducha žijte a nebudete ukojováti tělesné žádosti... Všeobecně jsou známy skutky těla: smilstvo, nečistota, chlípnost... nepřátelství, sváry, řevnivost, zlosti, hádky, rŕznice, roztrŕžky, závist, opilství, hýření... Kdo takové věci páchají, nedojdou do království Boŕžího. Plody ducha však jsou: láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost, skromnost, zdrŕzenlivost, čistota“ (Gal 5, 16 – 23). „Podle ducha žijte.“ K tomu směřuje křesťanské umrtvování. Ono chce osvobodit přirozenost od vlády nezřícené smyslnosti a vášní a tak ji otevřít milosti a životu ducha. Umrtvování je podrobování nižšího člověka duchu; je lékem a prostředkem k posílení a uzdravení duchovního člověka; je nutnou pomůckou k dosažení dokonalého spojení s Bohem a s Kristem. „Kdoŕ patří Kristu, ukřiŕžovali své tělo i s jeho vášněmi a ŕžadostmi“ (Gal 5, 24). A my dnešní křesťané? Neváŕíme si umrtvování, vyhýbáme se mu. Jsme tedy ještě křesťany?

3. V době předpostní a postní posvátná liturgie staví do popředí život umrtvování a sebezapírání. Kaŕždodenně nám opakuje chválu umrtvování, kdyŕ nám dává modlit se v postní prefaci: „Postem v nás ty, Boŕe, potlačuješ hřích (tj. kořeny hřichu, vášně), pozvedáš ducha, uděluješ sílu k ctnosti a zásluhu.“ Smýŕlíme také tak? Je to naše přesvědčení? ŕijeme podle tohoto přesvědčení?

Církev zdůrazňuje umrtvování nejen pro „velké hřišníci“ nebo kajícíníky, pro novice nebo novosvěcence. Právě pokročilí, starší potřebují umrtvování, tělesného a zvláŕtě duševního umrtvování: potřebují přemoci pýchu, vlastní vůli, náladovost, odmlouvavost, nespokojenost, hořkost, posuzovačnost, sobeckost v jejích tisícerych podobách. I oni zakouŕejí denně, jak velice je lidská přirozenost nakloněna ke zlému, jak ani stáří není chráněno před pošetilstí, jak se stará pokušení vždy znovu hlásí a dotírají, jak málo je potřebí k pádu, není-li vůli přiváděna nová síla kaŕždým způsobem umrtvování.

„Jestliŕe s Kristem umíráme, budeme s Ním také oslavení“ (Řím 8, 17). Zemři a pak ŕij! Nebudeme-li umírat v postní době, pak není možné povstání k novému člověku a tím méně povstání k věčné slávě.

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, vyslyš milostivě naše prosby. Zbav nás hříchu a chraň nás všeho zla. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Mešní liturgie 1. neděle po DEVÍTNÍKU

1. Bohoslužby konáme dnes v chrámu sv. Pavla, statečného bojovníka. On dnes promlouvá k církevní společnosti, která je shromážděna kolem něho. Její bída jest jeho bída, její obtíže jsou jeho obtíže, její volání jest jeho volání. On zakusil sám na sobě všechny hořkosti a slabosti, jimiž trpí společnost, církev, a on nám dává dnes, kdy jsme kolem něho shromážděni, spolu prožívat a spolu trpět svůj boj.

2. „Povstaň, Pane, proč spíš? Přilnulo k zemi naše tělo.“ Ubohá církvi Kristova! Žalm 43 ti vypravuje o divech a znameních, která na tobě vykonal Pán, jak mocně vystoupil pro tebe, jak potřel tvé nepřátele silnou rukou a dnes nařikáš: „Přilnulo k zemi naše tělo.“ Ó ano, ty pozvedáš svůj zrak a vidíš své děti, které jsi zrodila ve svatém křtu, které jsi vychovala pro Boha, které jsi vyučila svatou naukou, které jsi ve svátosti pokání opět uzdravila a které jsi nasýtila chlebem přesváté Eucharistie. A dnes, ve dnech často bezuzdných masopustních radovánek, bálů a tanců, ve dnech hrubého materialismu, jednostranné pozemské kultury s jejími výstřelky, které jsou cizí Bohu a Kristu, ano, které jsou bezbožecké, stojíš před tak mnohými žijícími mrtvolami: v tak mnohých svých dětech lneš k zemi! „Povstaň, Pane, proč spíš?“ (introit). Hluboce procítěné Kyrie eleison tryská z hrudi modlíci se církve. Aby přece byli moudří a chápali slova Apoštola, kolem jehož hrobu se dnes církev shromáždila k modlitbě a oběti! Ta slova znějí: Kdo přísahá Kristu věrnost, ten musí být připraven na obtíže všeho druhu, na boj, a musí na sebe vzít nebojácně boj pro Krista. Ke Kristu nevedou pozemské rozkoše, nýbrž odříkání, námaha, trpělivost v utrpení, statečnost ve zkouškách a neochvějná důvěra v sílu nadpřirozené milosti. Čím by byl Pavel bez obtíží, bez okovů, bez mučednictví! Čím by však byl Pavel bez milosti, bez všemocné pomoci shůry? (graduale). A přece milost sama nestačí. Musí padnout do vhodné půdy, do půdy, jako byla Pavlova duše. Kde padne semeno osvětlení pro rozum a podnětu pro vůli na cestu, tam je zašlapáno; kde padne do kamenité půdy, tam nemůže vzejít, protože nemá vláhy, a kde padne semeno do trní, tam je mladá setba udušena. Kde však padne semeno milosti do dobré půdy, tam přinese

mnoho užitku (evangelium). Jak mnozí patří k církvi — plují v moři milostí, a přece nepřinášejí žádné ovoce! Je snad chyba u semene milostí? Nikoli, chyba je v půdě, v zemi.

3. Při obětování si zvolíme cestu sv. Apoštola Pavla, cestu dobrovolného odříkání, odloučíme se od rozptýlenosti a od lpění na pozemských radostech a neužitečných starostech, půjdeme cestou namáhavé práce ve službě Kristu a jeho zájmům a odevzdáme sebe, svou vůli, své síly tělesné i duševní bez výhrady Kristu na oltář. Chceme v postě vážně pracovat o to, abychom v oběti mše svaté ukřižovali starého člověka s jeho sklony, abychom svatou obětí s Kristem povstali k novému životu, životu zcela zasvěcenému Bohu a spojenému s Bohem. To je ten stonásobný užitek, nový život s Kristem, který nachází své zdokonalení v přijímání těla Páně, když nás Kristus naplní a pronikne svým životem: „Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten přináší mnoho ovoce; neboť beze mne nemůžete činiti nic“ (Jan 15, 5). A tento nový život je opět semenem k poslednímu skvělému ovoci, totiž ke konečnému spojení s Bohem v blaženém požívání. Tam bude naše povstání dokonalé, tam dosáhne náš život svého dovršení ve věčných, neměnitelných velikonocích nebeského oslavení. Ještě „lne naše tělo k zemi!“ Ale „povstaň, Pane, pomoz nám a vysvobod nás“, nyní při svaté oběti a při obětní Hostině, a „konečně v připuštění“ k oltáři Božímu (v nebi) k Bohu, který mne „omlazuje a obveseluje“ (communio) v blažených velikonocích věčného života.

Neděle 1. po DEVÍTNÍKU

Silný v slabosti

1. Konáme bohoslužby u sv. Pavla, u hrobu velkého Apoštola. On je dnes typem (obrazem) církve: byl těžce zkoušen utrpením a pokořováním všeho druhu — ale právě proto je pln síly Kristovy. Neboť „síla Kristova se zdokonaluje v slabosti (člověkově)“ (epištola).

2. „*K zemi lne naše tělo. Povstaň, Pane, pomoz nám a vysvobod nás.*“ Volání nevykoupěného lidstva. Ale také volání bojující církve. Ona je vykoupěna. Ale jako její Hlava a Pán, svatý Syn Boží nebyl ve svém pozemském životě vyňat ze zákona utrpení, tak i děti církve, údý Kristovy nejsou uchráněny a uchovány utrpení, bojů a obtíží tohoto života. Epištola kreslí obraz Krista, který zde na zemi neustále zápasí, trpí, „stává se slabým“ ve své církvi, v apoštolech, kněžích a věrných věřících: „V mnoha pracích (jsem býval), velmi

často ve vězeních, v ranách nadmíru, v nebezpečnostech smrti častokrát... V nebezpečnostech od loupežníků, v nebezpečnostech od lidí svého národa (od Židů), v nebezpečnostech od pohanů... v nebezpečnostech mezi falešnými bratry. V práci a námaze, v bezesných nocích často, v hladu a žízní, v postech často, v zimě a nahotě“ (epištola). Vrchovatá míra protivenství, pomluv, pronásledování, útlaku, špatného zacházení z vnějšku, slabostí, hříchů a poklesků z vnitřku; hořkých zkušeností s mnohými jejími kněžími, mnohými manžely, jejími řeholními osobami; vrchovatá míra nespravedlivého, hořkého posuzování, nedůvěry, světáctví a mravní zvrácenosti od jejích vlastních dětí. Cítíme to spolu s církví a chápeme to, když ona, tj. Pán, který dále žije ve své církvi, v nás, volá: „Povstaň, proč, spíš, Pane? Povstaň a nezapuzuj nás navždy. Proč odvracíš svou tvář, zapomínáš na naše soužení? Lne k zemi naše tělo. Povstaň, Pane, pomoz nám a vysvobod nás“ (introit). My sami se nemůžeme vysvobodit a pozvednout se od země. Jsme tak ubozí, nicotní a slabí.

„*Otrásl jsi, Pane, zemi a otevřel jsi ji. Zacel její trhliny, neboť kolísá*“ (traktus). To jsou utrpení a boje církve a jejích dětí zde na zemi. I to působí Bůh. I takové zkoušky jsou od Boha. V utrpeních, v obtížích a pokušeních, v pokořujících neúspěších vnitřního i vnějšího života bývá země křesťanské duše „otřesena“ a otevřena. I to je dílo Boží! Bůh bere duši do své silné ruky a otřeje jí, takže ona najednou dospěje k poznání své vlastní bezmocnosti a nicotnosti. Nyní poznává, uznává a vyznává svou ubohost a nehodnost, svou nicotnost a bezmocnost. Nyní je půda duše zkyprěna, připravena pro semeno milosti. Duše nyní neočekává už nic od sebe samé, nýbrž všechno od Boha, od milosti, od lásky svého Spasitele. Semeno, které zasévá Pán do duše otřesené a otevřené, padá na dobrou půdu. Duše je přijímá, uchovává je „v srdci dobrém a šlechetném a přináší užitek v trpělivosti“ (evangelium). V slabosti člověkově se zdokonaluje síla Kristova. V pokorně přijaté, uznané a vyznané vlastní slabosti, nehodnosti, hříšnosti a nicotnosti, v utrpeních a v obtížích, pokorně přijatých z ruky Boží, se duše připraví pro přijetí síly a milosti Kristovy. Čím více je Bohem otřesena a otevřena a čím více se podrobuje těmto zkouškám, tím více do ní proniká semeno jeho síly a jeho života a přinese v ní užitek. Proto je církev a opravdu křesťanská duše vděčna Pánu za zkoušky, které On ji ukládá. Ještě vždy je krev mučedníků „semenem křesťanů“. Ještě vždy je v kříži spása. Ještě vždy platí slova Páně: „Kdo se poníží, bude povýšen“ (Lk 14, 11). A slova apoštola Petra: „Pokořte se tedy pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil v čas navštívení“ (1 Petr 5, 6). V pokořováních, utrpeních a zkouškách, které Bůh dopouští na církev, spočívá tajemství

jejího vnitřního růstu. Čím více je zkoušena, tím hlouběji vrůstá do Krista a stává se tím nepřemožitelnější a silnější pro život. Církev ve velkém, církev v malém, jednotlivá duše. Tak věří posvátná liturgie. Tak věříme i my. „Každou ratolest na mně, která nese ovoce, Otec očistí, aby nesla více ovoce“ (Jan 15, 2).

3. V oběti mše sv. přichází Pán rozsévat své semeno, semeno svaté Eucharistie. V půdě duše, která se pokorně podrobuje zkouškám a utrpením, která s sebou přináší život, přinese toto semeno hojný užitek. Síla (svaté Eucharistie) se zdokonaluje v slabosti (člověkově). Jen kdybychom v těch mnohých zkouškách a utrpeních viděli ruku Boží, která otřásá a hýbá zemí! Jen kdybychom se vždy dokonale sklonili před vůlí Boží a Božím působením v nás a se zavřenýma očima slepě se ponořili do vody zkoušek, dokonale důvěřujíce v Něho! Chybí nám víra, chybí nám síla k plnému a bezvýhradnému „ano“!

Mezi všemi způsoby, jimiž působí Bůh ve své církvi, v našich duších, tím nejobvyklejším a nejsilnějším bývá utrpení vnější a utrpení vnitřní. Nikdy nepůsobí mocněji nebo plodněji na církev, na duše! To je přesvědčení liturgie 1. neděle po Devítníku. Utrpení posílá Pán své církvi a duši, poněvadž ji miluje, poněvadž chce její blaho. Jeho láska Její k tomu vede a pudí. Musí tak jednat, aby do své církve, do duše, vlil dokonalý, plodný život! „Otřásáš zemí.“ Jen tak se stává plodnou půdou!

„Dej, abych krácel po tvých cestách, aby se mi nezapotácely nohy. Dej, ať tvé milosrdenství (na mně) tvoří divy, neboť ty, Pane, zachraňuješ doufající v Tebe“ (ofertorium). S touto modlitbou se odevzdáváme síle Kristově, která prýští z oběti. (Člověková) slabost se zdokonaluje v síle (Kristově). V síle Kristově kráčí církev, duše, věrně po cestách Páně. Ta dává nový život (secreta), svatou radost (communio) a Boha důstojné putování (postcommunio). Tak věříme, tak se modlíme s posvátnou liturgií.

Modlitba:

Bože, jenž vidíš, že nespolehneme na žádný svůj skutek, popřej milostivě, abychom přispěním Učitele národů byli chráněni proti všemu protivenství. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pondělí po 1. neděli po DEVÍTNÍKU

Potopa

1. V matutinu tohoto týdne čteme zprávu Písma svatého o potopě. Posvátná liturgie stojí po celý týden pod otřásajícím dojmem tohoto Božího trestu nad hříšným a nekažícím lidstvem.

2. „Když se lidé začali množit a narodily se jim dcery, viděli synové Boží (potomci bohobojného Seta) lidské dcery (potomstvo Kainovo), že jsou krásné, a vzali si za ženy, které chtěli. Tu viděl Bůh, že špatnost lidí na zemi je velká a že smýšlení a dychtění jejich srdce je zaměřeno ke zlému; i litoval, že stvořil člověka.“ Chtěl ho zničit. Ale měl trpělivost ještě 120 let. Povolal Noema, aby před jejich očima stavěl archu a hlásal jim blízký trest Boží, neodvrátí-li se od svých špatných cest. Zaslepenci měli pro hlasatele pokání a pro jeho archu jen výsměch. Tu splnil Pán, čím hrozil. „Přišla potopa na zemi a trvala čtyřicet dnů. A voda stoupala a zvedala archu. Voda vystoupala do velké výše nad zemi, takže přikrývala všechny hory. Tu zahynulo všechno živé, co bylo na zemi, ptáci, zvířata, plazi i lidé. Tak zahladil Pán všechno živé, co bylo na zemi, od lidí až po zvířata, plazy a ptactvo nebeské. Zůstali jenom Noe a ti, kteří byli s ním v arše“ (1 Mojž. hl. 6 a 7). Bůh nebývá posmíván. „Nebudete-li činit pokání, – všichni zahynete“ (LK 13, 5).

Záchrana je pouze v arše, v Kristu. Normální cestou ke Kristu je však církev. Ona jest jeho tělem. Jenom tím, že jsme včleněni do církve, jsme zachráněni, tj. jsme účastni milostí a vykoupení Kristova. „Neboť nemůže mít Boha za Otce, kdo nemá církev za matku“ (sv. Cyprián). Církev – tak praví týž světec – se podobá arše Noemově: jen kdo je v církvi, je zachráněn. Jen tím ujdeme věčné smrti, že se ve víře a pokoře podrobíme moci církve, její nauce, jejímu pastýřskému úřadu, jejímu kněžství, jejím svátostem. „Vpravdě pravím vám (apoštolům a jejich nástupcům): Cokoli svážete na zemi, bude svázáno i na nebi; a cokoli rozvázete na zemi, bude rozvázáno i na nebi“ (Mt 18, 18). „Kdo vás slyší, mne slyší, kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá“ (Lk 10, 16). Záchrana je pouze v arše, v církvi.

3. „Smýšlení a dychtění člověka je obráceno ke zlému.“ Zakoušíme to sami na sobě, jak strašná je moc zla, hříchu a vášně v člověku. S Pavlem vyznáváme: „Nečiním to dobré, které chci, nýbrž konám to zlé, které nechci. Když chci činiti dobré, je mi zlé bližší. Chtítí dobro je sice v mé moci, avšak vykonati je, nikoli. Libuji si v Božím zákoně podle vnitřního člověka, ale cítím ve svých údech jiný zákon, který

odporuje zákonu mé mysli a činí mne zajatcem zákona hříchu, jenž je v mých údech“ (Řím 7, 18–23). Pokorně vyznáváme svou porušnost a přiznáváme si propast hříšnosti, která se před námi otvírá. „Ó já nešťastný člověk! Kdo mne vysvobodí z tohoto smrtelného těla? Milost Boží skrze Ježíše Krista, Pána našeho!“ (Řím 7, 24–25.) Utíkáme se k Němu, našemu Pánu a Spasiteli, v jeho církvi. Zde je záchranná archa.

„Nebudete-li konat pokání, všichni zahynete.“ Potopa je Boží trest za hřích a nekajícnost člověka. „Neváhej obrátit se k Pánu a neodkládej to ze dne na den“ (Sir 5, 8). „Svou zatvrzelostí a svým nekajícím srdcem si hromadíš hněv (Boží) pro den hněvu, kdy se zjeví spravedlivý soud Boha“ (Řím 2, 5). „Či pohrdáš bohatstvím Boží laskavosti, trpělivosti a shovívavosti?“ (Řím 2, 4.)

Jménem celého hříšného lidstva voláme dnes v mešním introitu: „Povstaň, proč spíš, Pane? Povstaň a nezapuzuj nás navždy. Proč odvracíš svou tvář, zapomínáš na naše soužení? Povstaň, Pane, pomoz nám a vysvobod nás!“ Nedopusť, abychom se stali obětí hříchu. Dej nám milost opravdového a horlivého pokání!

Děkujeme Bohu, že nás nehodné vzal do archy, do svaté církve. Zde budeme jistě zachráněni.

Modlitba:

Bože, jenž vidíš, že nespolehneme na žádný svůj skutek, popřej milostivě, abychom přispěním Učitele národů byli chráněni proti všemu protivenství. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Úterý po 1. neděli po DEVÍTNÍKU

Svatý Pavel

1. Chrám, ve kterém se koná bohoslužebné shromáždění k svaté oběti o první neděli po Devítníku, je basilika sv. Pavla. Tu jsme dnes v domě sv. Pavla a jsme si s ním vědomi nejtěsnějšího duchovního společenství a společenství v modlitbě, jakožto „spoluobčané svatých“. On je plným křesťanem, hořícím horlivostí pro Krista, ochotným ke všem námahám a obětím k vůli Kristu (epištola).

2. „Znám jednoho člověka v Kristu.“ Je to Pavel sám. Žasneme, když ho dnes slyšíme vypravovat o jeho namáhavých pracích pro duše, pro Krista Pána. Byly to mnohé práce, častá věznění, mnohé rány, častá nebezpečí smrti, pětkrát byl mrskán bičí a metlami, jed-

nou kamenován, třikrát ztroskotal na moři, konal velmi četné cesty, byl v nebezpečnostech na řekách a od loupežníků, trpěl hlad a žízeň, postil se často, trpěl zimu a nahotu, pronásledování bez konce. To je ten člověk v Kristu. Ten však byl také uchvácen do třetího nebe, uslyšel tajemná slova, jež není dovoleno člověku vysloviti. A je to zároveň člověk, který se chlubí svými slabostmi, jest si vědom své nemohoucnosti. A přece „všechno může v Tom, který ho posiluje.“ Jemu byl dán osten pro tělo, posel to satanův, aby ho poličkoval. „Rád se budu chlubití svými slabostmi, aby síla Kristova ve mně přebývala.“ To je ten člověk v Kristu, plný odvahy, plný obětavosti, plný hrdinství, plný oddanosti duším. A my? Tak slabí, tak změkčilí, tak malicherní ve své zbožnosti, tak sobečtí, tak skoupí vůči Bohu, Spasiteli a druhým, tak nedokonali ve své ctnosti!

Co dává Pavlovi tu výšku, tu hloubku, tu šířku, ten žár? On ví, že je v Kristu, neboť On žije v Kristu, je s Kristem plně sjednocen. Cítí sílu Kristovu ve svých žilách. Kristovy cíle a záměry žijí v něm; je uchvácen láskou ke Kristu a k duším: ta ho pudí, ta je ten stravující oheň, který nachází vždy novou potravu v obětech, utrpeních, námahách, pronásledováních, v modlitbě a nezištnosti. Pavel zná spíše jen jedno: Krista. Všechno ostatní je mu marnost a ztráta. Jen jedno má pro něho smysl, totiž, aby dosáhl Krista a aby žil vždy dokonaleji v Kristu a Kristus v něm. „Kristus je pro mne život“ (Fil 1, 21).

3. „V Kristu jsme také my, svatým křtem jsme přičleněni ke Kristu, jsme v živém spojení s tělem Kristovým, se svatou církví.“ „Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten přináší mnoho ovoce“ (Jan 15, 5). Každodenně jsme ještě hlouběji přičleňováni ke Kristu v přijímání jeho Těla. Tu se tvoří „muž v Kristu“.

Věříme v tajemství našeho včlenění v Krista. Děkujeme za štěstí, že jsme ratolestí na Něm, vinném Kmeni, že jsme účastni jeho života, jeho síly. „Všechno mohu v tom, který mne posiluje,“ který mne naplňuje a proniká svým životem. On to činí zvláště prostřednictvím svatého přijímání.

Dnes jdeme do domu Pavlova. Chceme tam v oběti mše svaté, v obětní hostině sv. přijímání, přinést svaté duchovní společenství s Pavlem, chceme je obnovit, zvětšit, s Pavlem se stát „mužem v Kristu“. Silni jako druhý Pavel, odcházíme od oltáře a přinášíme ducha Pavlova, to „přebývání v Kristu“, do svého všedního dne... „Všechno mohu v tom, který mne posiluje“ (Fil 4, 13).

Modlitba:

Bože, jenž vidíš, že nespolehneme na žádný svůj skutek, popřej milostivě, abychom přispěním Učitele národů byli chráněni proti všemu protivenství. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Středa po 1. neděli po DEVÍTNÍKU

Božský Rozséváč

1. „Vyšel rozséváč, aby rozséval své símě.“ Tři čtvrtiny setby musejí zůstat neplodné, protože semeno nenašlo vhodnou půdu. Co však padlo na dobrou půdu, přináší užitek třicetinásobný, šedesátinásobný a stonásobný (evangelium).

2. *Potřebujeme rozséváče.* Půda našeho srdce (mysli, paměti, vůle), nemůže sama ze sebe přinášet žádný užitek, nemůže pojmout sebe-menší dobrou myšlenku, dobré předsevzetí, nemůže vykonat ani nejmenší a nelehčí úkon křesťanské ctnosti. „Sami ze sebe nejsme způsobilí něco mysliti; všechna naše způsobilost je z Boha“ (2. Kor 3, 5). „Bůh je to, jenž v nás působí chtění i konání“ (Fil 2, 13). Tak velice jsme odkázáni na toho Rozséváče, na jeho osvícení, podnět, milost a sílu. „Beze mne nemůžete činiti nic“ (Jan 15, 6), vůbec nic — leda hřešit, chybit, klesat do hloubky, podobně jako kámen, který se nemůže sám ze sebe vznést do výšky, ale může se zřítit do propasti. Nic než hřešit, podobně jako lidé před potopou, o nichž se ve čtení Písma sv. v matutinu praví: „Všechno smýšlení a dychtění jejich srdce bylo obráceno ke zlému.“ Co máš (dobrého), co bys nebyl dostal? Jestliže však jsi to dostal, proč se chlubíš, jako bys nebyl dostal?“ (1 Kor 4, 7.) Potřebujeme Rozséváče, který by nasel své dobré semeno do naší duše.

Rozséváč přichází k nám zasít své dobré semeno do půdy naší duše. Nejprve zasel dobré semeno do půdy naší duše ve sv. křtu a v milostiplném povolání k živému včlenění do Krista a svaté církve. A pak často zaséval své semeno do našeho srdce: ve slově Božím, které nám kázal prostřednictvím své sv. církve, prostřednictvím kněží, prostřednictvím duchovní četby.

V zářivém vzoru, který nám Bůh staví před oči v životě, dle a utrpení svého Syna: „To je můj milý Syn, toho poslouchejte!“ (Mat 17, 5.)

Rozséváč Kristus přichází k nám hlavně v mnohých vnuknutích a hnutích své milosti a ve svatých svátostech, které udělují život a

jsou vlastním prostředkem milosti. Ve svátosti svatého křtu proudí Kristova obětní Krev do naší duše, očišťuje ji od veškeré dědičné viny a proniká ji svými svatými životními silami, aby povstal nový člověk, Boží dítě. Ve svátosti svatého biřmování zasévá Rozséváč Kristus do naší duše svou statečnost, svého hrdinského ducha, aby nás povznesl k dokonalosti Božího dětství, k duchovní nadpřirozené dospělosti a plnosti života. Ve svátosti svaté Eucharistie nám dává dokonce sebe samého. Jíme jeho Tělo a pijeme jeho krev. ON nás naplňuje nejen svou silou a svým duchem, On nás oživuje vpravdě svým já, vstupuje s námi do tělesného a pokrevního společenství a spojuje nás se svou bytostí jako vinný kmen ratolest. Při všech důležitých krocích našeho života, v jeho výšinách i hlubinách, v kolébce, při uzavírání sňatku, na smrtelném loži, ve všech krizích a těžkých otřesech, které na nás mohou přijít, stojí zde Pán, v zahalené podobě svátostí, aby zaséval do naší duše semeno milosti. Jen kdybychom měli oko víry, abychom Jej viděli; jen kdybychom měli vnitřní sluch, abychom vnímali jeho příchod a tiché zasévání, a pozorně na Něho čekali! A abychom Mu děkovali! A abychom široce otevřeli svou duši, aby ona hluboko do sebe přijala semeno, které On do ní zasévá!

3. „Za onoho času, když se scházel četný zástup a lidé z měst spěchali k Ježíšovi“ (evangelium). Lidé, o nichž mluví evangelium, jsme my sami, kteří se dnes shromažďujeme k svaté oběti kolem oltáře, kolem Krista. Tu máme Rozséváče uprostřed mezi sebou. Nyní, v této posvátné hodině, chce Kristus zasévat do našeho srdce dobré semeno, ve svatém poučování čtením epištoly a evangelia, ve svatém příkladu, který nám dává v epištole jeho svatý apoštol Pavel, v příkladu — který nám dává On sám obětní odevzdaností Otci, kdysi na kříži, dnes nekrvavým způsobem ve mši sv. „Stal se poslušným až k smrti, a to k smrti kříže“ (Fil 2, 8).

„Vyšel rozséváč, aby rozséval své símě.“ Símě, které zasévá Kristus dnes ve mši svaté do srdce svých věrných, je ve svaté liturgii zvláště svatá Eucharistie, svaté přijímání. Jak by muselo toto símě přinášet šedesátinásobný a stonásobný užitek, kdyby padlo vždy do dobré půdy! Ale půdě naší duše tak často něco chybí. Nebývá připravena. Jsme příliš ponořeni do záležitostí, do starostí a požitků života; jsme příliš povrchní, světští, příliš málo myslíme na Boha a na věčnost. A proto je půda naší duše příliš tvrdá, příliš kamenitá, aby přijala semeno náležitě! Svaté svátosti přinášejí své plody — tak dosvědčuje tridentský sněm — úměrně podle naší přípravy a dispozice!

Modlitba:

Dej, abych kráčet po tvých cestách, aby se mi nezapotácely nohy. Nakloň své ucho a vyslyš mou prosbu. Dej ať tvé milosrdenství tvoří divy; neboť ty, Pane, zachraňuješ doufající v Tebe (ofertorium).

Čtvrtek po 1. neděli po DEVÍTNÍKU

Rozmanitá půda

1. Postní doba je blízko, jaro duše, doba setby. Božský Rozséváč bohatě rozsévá své semeno. Zvláště eucharistické pšeničné zrno chce být zaseto do naší duše ve mši svaté. Je půda připravena?

2. „*Když Rozséváč rozséval, padlo jedno zrno na okraj cesty*; bylo rozšlapáno a ptáci nebeští je sezobali.“ Těmi na okraji se rozumějí ti, kteří slyší; potom přichází ďábel a vyjímá to slovo z jejich srdce. Roztržité, roztékané duše: ty mají více smyslu pro vnější věci a události, neznají usebranost mysli, podřízenost citů Bohu, vážnou bdělost nad smysly, obrazností, tužbami a hnutími srdce. Ti slyší ta slova, ale pak přichází ďábel a vyjímá je z jejich srdce.

„*Jiné padlo na skálu*.“ A když vzešlo, uschlo. Klíčí, ale po krátké době přestává růst. Zrno nemůže zapustit kořeny. To jsou vnímavé duše, které to myslí dobře: ale jakmile to stojí oběť nebo přijde na ně pokušení, jsou slabé, selhávají. „V čas pokušení odpadávají.“

„*Jiné padlo mezi trní*.“ Těmi se rozumějí ti, kteří vyslechli, ale v životě bývají udušováni starostmi, bohatstvím s rozkošemi života. Duše chce k Bohu, myslí to vážně a přijímá milost. Ale zároveň vzrůstají v srdci různé neovládnuté sklony, náklonnosti, nadměrná starost o majetek, o úspěch, o budoucnost, o zdraví, přílišná bázeň před pokořením, nadměrný zármutek pro nějakou křivdu, která byla někomu způsobena, pro obtíže ve vnějším a vnitřním životě. Semeno je udušeno a nemůže přinést užitek....

3. „Přistoupím k oltáři Božímu, před Boha, jenž obveseluje mou mladost“ (zpěv k přijímání). Přistoupím k svaté Eucharistii. Ona je dobrým semenem. Chci je dnes přijmout do dobrého srdce. Chci široce otevřít brázdy duše. Chci svatému přijímání přichystat čistou půdu, bez kamení, bez trní, aby to semeno mohlo ve mně hluboko zapustit kořeny a přinést stonásobný užitek.

„Stonásobný užitek.“ Ježíš nám dává ve svatém přijímání své tělo a v těle a prostřednictvím těla nám dává svého ducha. Ten nás proniká a působí v naší duši totéž, co působí krev v těle. On nás naplňuje a oživuje. Jdeme-li za jeho vedením a osvícením, brzy nás přivede

k plné podobnosti s Kristem. Pak jsme s Ním více sjednoceni, jsme s Ním jedno srdce a jedna duše. Pak se díváme na všechny věci tak, jak se na ně dívá Kristus. Pak soudíme jako On. Pak máme táž přání jako On. Touž vůli jako On. Touž lásku jako On. Pak je naše srdce Srdcem Ježíšovým a my říkáme s Pavlem: „Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus“ (Gal 2, 20). Pak nastoupil Kristus na místo naší duše. Stali jsme se vpravdě „druhým Kristem“ splynutím srdcí a duší. Svůj vlastní život jsme ztratili a obdrželi náhradu v životě Páně. Pak se na nás splnila slova Páně: „Jako já jsem živ skrze Otce, tak i ten, kdo jí mne, živ bude skrze mne“ (Jan 6, 57). To je stonásobný užitek svatého přijímání.

Abychom dosáhli tohoto užitku, „otřásá Pán zemí (naší duše) a zachvívá jí“ (tractus) pokořováním, zkouškami, utrpením, obtížemi všeho druhu. „Síla (Boží) se zdokonaluje v (naší) slabosti“ (epištola).

Modlitba:

Pokorně tě prosíme, všemohoucí Bože, uděl těm, které občerstvuješ svými svátostmi milost, aby ti také hodně sloužili ctnostným životem. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pátek po 1. neděli po DEVÍTNÍKU

Všední hřích

1. „Vyšel rozsévač, aby rozséval své símě. Když rozséval, padlo jedno zrno na okraj cesty; bylo rozšlapáno a ptáci nebeští je sezobali.“ „Těmi na okraji cesty rozumějí se ti, kteří slyší; potom přichází ďábel a vyjímá to slovo z jejich srdce“ (evangelium). Vyjímá je z jejich srdce tím, že je drží v dobrovolném všedním hříchu, zvláště v navyklém všedním hříchu. Pak je udušeno klíčením a vzrůst milosti.

2. *Dobrovolný, vědomý, tzv. úmyslný všední hřích* je to, který kazí půdu duše, takže ona nemůže přinášet hojný užitek. Takový hřích neodlučuje od Boha, ale věší se na ducha i na vůli jako olověné závaží, takže celá duše je zdržována, aby žila pro Boha. Daří se jí jako orlu, kterému byla krátce přistřižena křídla. Všedním hříchem pomíjíme Boha a pohrdáme jím, i když ne výslovně přímo. Ale proti poznané vůli Boží stavíme svou vlastní vůli, rozkoš, požitek, pozemskou věc, a dáváme jí přednost před Božím přikázáním a Boží vůlí. Odmítáme tedy hlas a volání milosti. Připravujeme se tím o vzrůst milosti a lásky, o nebe, které jsme si získali. Nabídne nám Bůh odmítnutou milost po druhé? Zneužijeme-li milosti, Bůh k nám bude

pak skoupější, zdrženlivější, opatrnější. Obdržíme méně milosti a vnuknutí. Snadno se dopustíme nových nevěrností. Vůle si pak navykne povolovat. Úsudek se zakalí. Víra ochabne. Na duši doléhá neblahá lhostejnost. Nejsme-li velmi na stráži a nebereme-li vážně hned první vědomou nevěrnost a přestupek, pak jsme v nebezpečí, že se zaslepíme a zatvrdíme. „Když rozséval, padlo jedno zrna na okraj cesty. I bylo rozšlapáno.“

Neštěstí a zhouba dovrší v navyklém všedním hříchu. Jsou mnozí zbožní, kteří — aniž se rozhodně vzchopí, aniž toho vážně litují, aniž proti tomu skutečně bojují a se polepší, jsou rozmrzelí, posuzují, jsou v malých věcech neposlušní, nevěrní, netrpělivi, nelaskaví v myšlenkách, úsudcích i slovech, neupřímní v řeči i v jednání, leniví, nepřesní v náboženských věcech, neovládají se, — jsou příliš volní v řeči, lehkomyslně zneužívají dobrého jména a cti bližního, nejsou docela čestní, nejsou dostatečně laskaví atd. Jsou si vědomi svých chyb. Naříkají si na ně. Ale nelitují jich vážně a vpravdě nikdy nepoužívají prostředků, aby se varovali těch chyb. Nepozorují, že každá z těchto nevěrností a každý z těchto hříchů je mlýnský kámen kolem jejich krku, který je stahuje dolů. Nepozorují, jak začínají smýšlet jen čistě lidsky a přízemně, jak jednají podle lidských a přízemních pohnutek. Nepozorují, jak zvykově odporují vnukání a volání milosti a jak jí zneužívají. Semeno bylo dobré, ale padlo na cestu. „Kéž bys byl studený nebo horký! Poněvadž však jsi vlažný..., vyvrhnu tě ze svých úst“ (Zjev 3, 16). Vlažnost, lhostejnost vůči všedním hříchům, vůči tzv. „maličkostem“. Semeno padlo na cestu, na kamenitou půdu. Může tam zapustit kořeny? V duši, která se oddává navyklým všedním hříchům? Která trvale žije ve stavu ospalosti, polovičatosti a trvale zneužívá milosti? Která se stěží modlí, která je zcela zaujata sebou a tvory, a tak odporuje Duchu Svatému? (Zjev. 7, 51.)

3. „Povstaň, Pane, nezapuzuj nás navždy. Přilnulo k zemi naše tělo. Povstaň, Pane, pomoz nám a vysvobod nás“ (introit), od zla úmyslného, navyklého všedního hříchu! Kdo nás může ještě zachránit, jsme-li v jeho poutech? Jen Boží milosrdenství. Ale když i milosrdný Bůh „nás musí vyvrhnout ze svých úst“? V posvátné době postní však k nám bude milosrdný.

Co jiného má být křesťanský život než život v milující oddanosti Bohu, v Kristu Ježíši? A což, jestliže my, Bohu zasvěcení, kněží, řeholní osoby, jsme hrubí vůči Bohu a Kristu, našemu Pánu a Vykupiteli — úmyslně si Ho nevšímáme, kloníme se k tomu, co On nenávidí, a jestliže se stále vystavujeme nebezpečí, že se k Němu úplně obrátíme zády? Je nejvyšší čas, abychom skoncovali s úmyslným hříchem.

Co v nás překáží, aby božské semeno přinášelo užitek? Je to neovládnuté sobectví, které se vyhýbá každému umrtvování? Je to marnost, která nechce snést žádnou výčitku? Je to domýšlivost, která kazí naše dobré skutky? Je to nízké přání, ke kterému nějak lneme, skryté puzení tajné vášně, které zcela neodporujeme? Je to něco v naší přirozené povaze, co nechceme potlačit a zlepšit? Je to opomíjení modlitby? Spěch a roztržitost při modlitbě? Kéž nám dá Pán světlo, abychom poznali, který navyklý hřích zabírá naši duši a činí ji neplodnou.

Tak prosíme při obětování: „Dej, abych věrně krácel po tvých cestách. Nakloň své ucho, vyslyš mou prosbu. Dej, ať tvé milosrdenství působí divy. Neboť ty, Pane, zachraňuješ ty, kteří v tebe doufají.“

Modlitba:

„Ty, Pane, otřásáš zemi (duši) a otvíráš ji. Zacel její trhliny, neboť jinak zakolísá. Necht tvoji vyvolení uniknou před lukem, dej, aby byli zachráněni“ (traktus). Vytrhni nás z pout všedního hříchu. Amen.

Sobota po 1. neděli po DEVÍTNÍKU

Dobrá půda

1. Jsme ve svatyni sv. apoštola Pavla. S úžasem slyšíme z úst Apoštolových, jak hojné plody přineslo semeno slova, které vložil Pán před Damaškem do jeho duše (epištola): „A tím (semenem Božího slova), které padlo do dobré země, se rozumějí ti, kteří slyšené slovo uchovávají v srdci dobrém a šlechetném a přinášejí užitek v trpělivosti.“ Tak přijal Pavel slovo Boží, milost Boží a uchovával je a nechal je přinést užitek v trpělivosti.

2. „*Vyšel rozsévač, aby rozséval své símě.*“ Pln touhy po vraždě a pln vzteku proti učedníkům Páně jde Šavel z Jeruzaléma do Damašku v Syrii, aby všechny, kteří se hlásí ke Kristu, zajal a přivedl je do Jeruzaléma. Do tohoto srdce, plného žáru pro náboženství otců, plného bouřlivé horlivosti pro zákon Mojžíšův a pro náboženské zvyky svého národa, zasévá Pán před Damaškem své símě. „Náhle ozářilo Šavla světlo s nebe. I padl na zem a uslyšel hlas, který k němu praví: „Šavle, Šavle, proč mě pronásleduješ?“ On pak řekl: „Kdo jsi Pane?“ A On: „Já jsem Ježíš, kterého ty pronásleduješ. Ale těžko ti bude kopati proti ostnu.“ A chvěje se pravil s úžasem: „Pane, co

chceš, abych činil?“ A Pán k němu: „Vstaň a jdi do města, tam se ti poví, co máš činit“ — (Skut. 9,3 — 6). Símě je zaseto. Šavel je přijal. „Co chceš, abych činil?“ Činí, jak mu řekl Pán a jde do města. Tam je tři dny, nevidí, nejí a nepije. Modlí se. Od Ananiáše si dává vzkládat na sebe ruce — prohlédne a dává se pokřtít. Semeno hluboce zapustilo kořeny v samotě, v postu a modlitbě. Mohutně vzklíčilo. Šavel se stal Pavlem. Od nynějška má jen jedinou myšlenku: Kristus a církev, duše. „Zapomíná na to, co je za ním“ (Fil 3, 13). Mohl také „důvěřovat v tělo“: je obřezán osmého dne, pochází z národa izraelského, z kmene Benjaminova, je Hebrej po hebrejských předcích, byl přísný farizej a bezúhonného života, což se týká spravedlnosti podle zákona. „Avšak, co mi bylo ziskem, to jsem se naučil pokládat pro Krista za škodu... Ano, já to pokládám za brak, abych získal Krista“ (Fil 3, 7–8). Zná jen jedno, — Krista Ukřižovaného. „Pro mne život je Kristus a smrt zisk... Toužím odejítí odtud a býti s Kristem“ (Fil 1, 21. 23). Kde je duše tak zaměřena ke Kristu, aby jemu žila, jemu se líbila, jeho dosáhla, kde duše tak hoří horlivostí pro Krista a pro duše, pro církev, kde duše skoncovala se vším, co není Kristus a církev, tam je dobrá půda. Proto se nesmíme divit, že Apoštolova slova a jeho práce u lidí jsou tak plodné, že on je tak hrdinský v jednání i v utrpení, že dospěl k výšinám života modlitby a spojení s Bohem a že byl „vytržen až do třetího nebe“ (epištola). „A tím, které padlo do dobré země, jsou ti, kteří slyšené slovo uchovávají v srdci dobrém a šlechetném a přinášejí užitek v trpělivosti.“

„*Kterí je uchovávají v srdci dobrém a šlechetném.*“ Slyšeli jsme slovo Boží a slyšíme je neustále. Slyšení tedy nechybí. Ale zda je uchováváme v srdci dobrém a šlechetném? Tak jako je uchovával sv. Pavel a přineslo mu to hojný užitek. Co nás zdržuje, abychom je uchovávali a nechali je přinášet užitek? Jsou to právě ty tři překážky, jež odhaluje podobenství o rozsévači. — „Jedno padlo na cestu,“ do roztěkané a roztržené duše, která se zatěžuje marnivými a neužitečnými myšlenkami, obrazy a plány, která chce vědět všechny novinky, musí číst všechny noviny, musí slyšet všechno, co se děje, která se vždy zabývá tím, co bylo, co se právě děje, co přinese budoucnost; která nemá času pro Boha, pro vnitřní modlitbu, svatou usebranost, vnitřní styk s Bohem, který v ní žije. „Jiné padlo na kamenitou půdu“; do duše ochablé, zvlažnělé, vyhýbající se každé námaze a každé oběti. Taková duše je zbožná, slyší slovo Boží, má náboženské smýšlení, vzbuzuje svaté city, ale ochabuje, jakmile jde o to, aby překonala obtíže, odporovala pokušení, přinesla oběť. „A opět jiné padlo mezi trní, které vzrostlo spolu s ním“; do duše, která sice přijímá slovo Boží, milost Boží a je rozhodnuta nechat ji vyrůst ve ctnosti a dobré

skutky. Ale s tímto dobrým rozhodnutím nechává stát určité náklonnosti, které dusí dobré semeno: nezřízené náklonnosti k pohodlnému, smyslovému životu, k hmotným požitkům, k penězům a majetku, k chvále a uznání u lidí; náklonnosti k práci, studiu, obchodu, k lidem, k miláčkům; lpění na vlastním mínění, — na vlastní vůli, na vlastním způsobu, na vlastní povaze, přemrštěná péče o zdraví a o to, aby se tělu dařilo dobře. Tyto náklonnosti, s kterými nikdy vážně nechceme skoncovat, jsou trny, které udusí dobré semeno, jež zasel do duše rozsévač Kristus. Roztěkanost, vlažnost, nezřízená náklonnost: to jsou ty síly, které v nás zamezují a maří vzrůst a úrodu božského semene. Chyba není v semeni, chyba je v půdě: je to naše vina.

3. Jsme v domě sv. Pavla, u jeho hrobu. Jsme si vědomi, že jsme s ním sjednoceni a dnes, když se kolem něho scházíme jako kolem světce, u něhož se koná bohoslužebné shromáždění, chceme, abychom byli opět uchváteni a naplněni jeho duchem! Kéž bychom byli, jako byl on, dobrou půdou pro semeno, které Kristus Rozsévač tak hojně rozsévá do naší duše!

Máme mnoho co napravovat, aby semeno v nás přineslo hojný užitek. Především musíme připravit půdu. Jak? Tím, že odklidíme překážky: roztěkanost, ochablost a vlažnost, zvláště nezřízené náklonnosti a zvrácené, nadměrné starosti všeho druhu.

Nám platí slova Apoštola: „Půda, která vsává déšť na ni často padající a přináší užitečné plody těm, kdož ji obdělávají, dostává požehnání od Boha; rodí-li však trní a hloží, je zavržená a propadá kletbě, a její konec bývá vypálení“ (Žid 6, 7, 8).

Přicházíme k slavení svaté oběti. Vkládáme na patěnu prosbu, aby nám, nám všem, pro obět Ježíšovu, dal Bůh poznání a odvahu, dokonale se zřici všeho, co maří růst semene, které zasévá do naší duše Kristus Rozsévač.

Modlitba:

Prostíme tě, Pane, naplň naši duši světlem své jasnosti, abychom viděli, co máme konat, a konali, co je správné. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Mešní liturgie 2. neděle po DEVÍTNÍKU

1. Dnešním evangeliem nám církev odhaluje tajemství blízkého období postního a velikonočního: „Hle, ubíráme se do Jeruzaléma. Tam se naplní všechno, co napsali proroci o Synu člověka. Bude

totiž vydán pohanům, budou se mu posmívat, tupit ho a na něj plivat. A když ho zbičují, zabijí ho; ale třetího dne vstane z mrtvých.“ Apoštolé, i Petr, v jehož chrámě se dnes koná bohoslužebné shromáždění, nechápali slova o trpícím Kristu. „Oni z toho neporozuměli ničemu: to slovo bylo jim skryto.“ Ale oni šli statečně po jeho boku a ubírali se s Ním do Jeruzaléma.

2. Ve svaté oběti, kterou se právě chystáme slavit, vede nás posvátná liturgie do Jeruzaléma, na oltární Kalvarii. Tam se má před naším zrakem tajemně opakovat to, co Kristus předpověděl v evangeliu. A my se ve svaté oběti přimkneme k Veleknězi-Kristu – a půjdeme tou cestou, kterou On nás vede: Bojem a utrpením k vítězství zmrtvýchvstání, každodenním umíráním k nesmrtelnému životu ve věčných velikonocích! Tak prosíme v introitu se Spasitelem, který nastupuje svou bolestnou obětní cestu do Jeruzaléma: „Budiž mi Bohem ochráncem a místem útočiště! Zachraň mne! V tebe, Pane, důvěřuji.“ Církev, my, jdeme s modlitbou a s důvěrou do namáhavého boje, jež nám ukládá postní doba: do boje proti starému člověku v nás, proti vášním, proti svádění světem a peklem. Pane, smiluj se nad námi! „Zbav nás pout hříchu a ochraňuj nás ode všeho protivenství“ (orace). Odporovat, odříkat se, statečně zápasit a hrdinsky bojovat, to je postní práce. Ale ta práce musí být vedena správným duchem, duchem lásky. Co je všechno jednání a vědění, všechny oběti a všechno utrpení bez lásky? Proto píše Apoštol v epištole velepíseň lásky. – Láska to byla, jež pudila Krista ubírat se do Jeruzaléma, obětovat se za nás; láska jej pudí, aby nám v této hodině svaté oběti milostivě přivlastňoval plody své vykupitelské smrti a aby k nám sestoupil nás vyléčit a pomoci nám. Vděčně vyznáváme v graduale: „Ty jsi Bůh, který jediný činíš divy, vykoupil jsi svůj lid (svou smrtí na kříži).“ „Plesejte Bohu, On nás stvořil (ve své smrti za nadpřirozený věčný život) – jsme jeho lid.“

3. Láska pudí také nás. S láskou jdeme s Ním, s láskou dáváme všechno, tělo i duši, čas i zdraví, celé srdce s jeho náklonnostmi. Tak konáme obětní cestu s obětujícím se Spasitelem. Jsme připraveni sdílet jeho úděl, být s Ním posmíváni a bičováni, ano jít na smrt. „Nauč mne svým zásadám“ (ofertorium). Uzdrav nás ze zaslepenosti, která nechce chápat tajemství umírání, kříže, obětování a pravého spoluobětování, a dej, abychom šli za tebou vidouce a chápající a prožívali, co jsi prožíval před námi ve svaté oběti. Smrtí k životu! „Kdo miluje svůj život, ztratí jej; a kdo nenávidí svůj život na tomto světě, zachová jej pro život věčný“ (Jan 12, 25). Když jsme ve svatém proměňování sami sebe přinesli s Kristem za oběť, je nám dán život ve sv. přijímání: „Jedli a nasytili se“ (zpěv k sv. přijímání).

Petr, kolem něhož se shromažďujeme, jde před námi tou cestou k životu. Napřed nemohl pochopit slova o utrpení a kříži; láska mu otevřela oči; ona ho pudila, aby šel za Mistrem, aby se svým Spasitelem sdílel krvavou smrt na kříži. Láska mu otevřela vstup do života, do věčných velikonoc.

Neděle druhá po DEVÍTNÍKU

Osvícení

1. Boj a námaha je údělem Páně a jeho církve. Je i naším údělem. Víme, že od své slabosti můžeme očekávat jen porážky a zklamání. Ale v naší slabosti je naše síla: čím více se ve své nedostatečnosti pokorně a s důvěrou držíme Pána, tím jistěji zvítězíme. Od Něho očekáváme sílu a vítězství. Proto se utíká církev a utíkáme se i my se slepcem v evangeliu k Pánu: „Budiž mi Bohem ochráncem a místem útočiště a zachraň mne. Neboť ty jsi má záštita a mé útočiště. Pro své jméno mi buď vůdcem a živ mne. V tebe, Pane, důvěřuji, nebudu zahanben na věky“ (introit).

2. „Když se (Ježíš) přibližoval k Jerichu, seděl u cesty jeden slepec a žebrol. — Když uslyšel, jak zástup jde mimo, tázal se, co to jest. Řekli mu, že Ježíš Nazaretský tudy jde. I zvolal: „Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ Ale ti, kteří šli napřed, domlouvali mu, aby mlčel. On však ještě hlasitěji volal: „Synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ I zastavil se Ježíš a kázal ho k sobě přivést. Když se přiblížil, otázal se ho: „Co chceš, abych ti učinil?“ On řekl: „Pane, ať vidím!“ I řekl mu Ježíš: „Prohlédni! Tvá víra tě uzdravila.“ Ihned prohlédl a šel za ním a velebil Boha. A jakmile to veškerý lid uzřel, vzdal Bohu chválu“ (evangelium). Vskutku, Ježíš je Spasitel, je silný a je ochoten zbavit člověka ubohosti a neštěstí. Ale žádá víru a celou důvěru. „Tvá víra tě uzdravila.“

„Zázrakům našeho Pána a Spasitele musíme tedy rozumět: věříme, že je skutečně vykonal. Ale pak v nich vidíme zároveň něco jiného, co je v nich vyjádřeno. Neboť jeho zázraky nám mluví jednak o jeho moci a jednak jsou obrazem něčeho jiného. Kdo byl ten slepec, to je nám neznámo: ale víme, koho zobrazuje. Slepec je lidstvo, které bylo hříchem Adamovým zbaveno jasu nadpřirozeného světla a trpí tmou věčného zavržení.“ — (Řehoř Veliký v čteních matutina.) Slepec je v liturgii dnešní neděle církve z pohanů. Je-li ponechána sama sobě, je jako ten slepec žebrající u cesty, v největší ubohosti a v nej-

hlubší bídě. Jak žádá, aby prohlédla! Zrak by byl celým jejím bohatstvím. Ale kdo jí dá, kdo jí může dát toto velké dobro? Tu přichází Syn Boží a jde touto cestou. Ona se dozvěděla o jeho příchodu. Z propasti své bídy a své ubohosti, své bezmocnosti volá k Němu: „Synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ On má slitování. „Co chceš, abych ti učinil?“ „Ať vidím.“ Jenom vidět! Jenom přijít k světlu! Pak je bohatá, pak má všechno. A On jí dává zrak: dává jí světlo víry! Nyní je utištěna její touha. Ve víře má všechno, Boha i svět, čas i věčnost, přítomnost i budoucnost, světlo i lásku. S vděčným srdcem jásá: „Jen ty jsi Bůh, jen ty činíš divy. (Církvi) z pohanů jsi dal poznat svou moc. Silným ramenem jsi vysvobodil (od slepoty) svůj lid“ (graduale). „Plesejte Bohu, všechny země, služte Pánu s radostí. Jsme jeho lid, ovce jeho pastvy“ (tractus). Její chvála a modlitba je díkem, je jásáním. Ona velebí Boha a ve vděčné, snoubenecké lásce jde za Pánem.

3. Církev jsme my. Ve svatém křtu uzdravil Kristus naši slepotu. „Osvícením“ nazývali naši otcové svatý křest. Tam nám vyšel ve světle víry Bůh, Kristus, pravda, naše jediné dobro a naše všechno. Kéž by platilo i o nás: „Jakmile prohlédl, velebil Boha a šel za Ním (za Ježíšem).“

Dnešní den je v posvátné liturgii dnem díků za milost „osvícení“. Kolikere uzdravení slepoty a kolik vnitřních osvícení způsobil v nás Pán od onoho prvního osvícení. A my jsme si toho tak málo vážili a tak zřídka ho užívali. Kéž bychom měli ducha posvátné liturgie, která dnes neúnavně děkuje Osvětiteli, velebí Boha a jde věrně za Pánem! „Požehnaný jsi, Pane, nauč mne svým zásadám. Svými rty budu hlásat všechna ustanovení tvých úst“ (ofertorium).

Napřed ubohý, bezmocný slepec. Skrze Krista má zrak. Nyní vidí zázračný svět darů a milostí Božích. A jejich ohnisko, střed a vrchol, svatou Eucharistii. Tu přichází dnes opět a dává jim nové světlo, nové nazírání, v oběti mše svaté, v obětní Hostině svatého přijímání. „Jedli a nasýtli se do vůle. Pán vyplnil jejich touhu. Nebyli zklamáni ve své touze“ (communio). Kdo je tak šťastný, tak bohatý jako my, děti církve? Nikoli, u Krista, v naší svaté církvi jsme nebyli zklamáni.

V naší slabosti je naše síla: ta nás pudí k Ježíši, k svatému křtu, k svaté Eucharistii, k oltáři, k bezvýhradné oddanosti jeho ruce, jeho vedení. „Ty jsi má záštita a mé útočiště. Pro své jméno buď mi vůdcem a živ mne“ (introit) svou silou a svým životem. „Jako já jsem živ skrze Otce, tak i ten, kdo jí mne, živ bude skrze mne“ (Jan 6, 57).

Modlitba:

Prostíme tě, Pane, vyslyš milostivě naše prosby. Zbav nás pout hříchů a ochraň nás ode všeho protivenství. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pondělí po druhé neděli po DEVÍTNÍKU

Velepíseň lásky

1. S vroucí vděčností velebí církev Pána, který ji uzdravil ze slepoty. On jí dal světlo víry. A s tímto světlem svatou lásku. Svět i lidstvo je řízeno láskou. Ale láska je dvojí: nečistá, nesvatá láska, která stahuje dolů, samoláska, která jde až k odmítnutí Boha a k pohrdání tím, co Bůh nařídil a přikázal; láska, která se projevuje jako žádost očí, žádost těla a pýcha života (1 Jan 2, 16), která člověka snižuje, odlučuje od Boha a přivádí ho do neštěstí. A láska čistá, svatá, láska k Bohu, která se snaží vzhůru a pozvedá vzhůru, která dává člověku zapomenout na sebe, zcela jej odevzdává Bohu a v Bohu jej oduševňuje. To je dnes děkovný chvalo zpěv posvátné liturgie. Se světlem dal Pán své církvi čistou, svatou lásku. To jest její bohatství. Ona miluje Boha a v Bohu bližního. To je myšlenka epištoly z 2. neděle po Devítníku: epištola píše velepíseň lásky k Bohu a bližnímu.

2. „Bratří, kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, kdybych však lásky neměl, byl bych jen jako zvučící měď a jako znějící zvonec. A kdybych měl dar prorokování a znal všechna tajemství a měl i poznání o všem a kdybych měl všechnu víru, že bych hory přenášel, kdybych však lásky neměl, ničím bych nebyl. A kdybych rozdal chudým na živobytí veškerý svůj statek a vydal své tělo k spálení, kdybych však lásky neměl, nic by mi to neprospělo“ (1. Kor 13, 1–3). Záleží tedy na lásce. A jaká je ta láska?

„*Láska je shovívavá a dobrotivá. Láska nezávidí, nechlubí se, nevyšuje se, není ctižádostivá, nehledá svůj prospěch, neroztrpčuje se, nepřemýšlí o zlém, neraduje se z bezpráví, nýbrž se raduje s pravdou; všechno snáší, všemu věří, ve vše doufá, všechno přetrpí.*“ Viz zde nejhlubší nitro svaté církve, její srdce, její lásku k Bohu, její lásku k lidem. Tak smýšlej o matce církvi, pak o ní smýšlíš pravdivě!

„*Láska nikdy nepomíjí.* Ať již jest u někoho dar prorokování, zanikne, ať již dar jazyků, přestane, ať již dar poznání, zanikne. Neboť částečně jen poznáváme a částečně prorokujeme. Když však přijde to, co je dokonalé (v patření na Boha v nebi), zanikne to, co je částečné...

Nyní zůstávají: víra, naděje, láska, tyto tři; ale největší z nich je láska,“ nadpřirozená láska k Bohu a bližnímu.

3. To je bohatství svaté církve: ona má víru, má naději, má v mnohých svých dětech vědění, dar moudrosti, dar konání zázraků. Ale nad všechny tyto dary je dar lásky, čisté, svaté lásky k Bohu. Lásky, která plní přikázání Boží, nikoli z bázně nebo z přinucení, ani ne pouze pro odměnu, nýbrž aby se líbila Tomu a působila radost Tomu, jemuž se v lásce oddala. Z této lásky jsou její myšlenky a tužby neustále zaměřeny k Bohu, aby se mu klaněla, jej oslavovala a jemu sloužila. Z této lásky jest její ruka silná a její odvaha nezlomená a ona bere na sebe všechny boje a oběti.

Z této lásky k Bohu je svatá církev nevyčerpatelná v uskutečňování bliženské lásky. Církevní dějiny jsou nepřetržitým chvalozpěvem na její hrdinskou lásku k bližnímu, na její láskyplnou péči o děti, o chudé, o vdovy, o sirotky, o otroky, o vyhnance, o vězně, o ztrápené a o ty, kteří potřebovali pomoci. Co jiného hlásají kněží, misionáři, duchovní správci, řeholní osoby obého pohlaví než láskyplnou péči církve o duchovní i tělesné blaho lidí?

V těchto dnech masopustních, kdy svět hledá své štěstí v hlučné rozpustilosti, v bláznovství a v smyslných rozkoších, svatá církev nám odhaluje, v čem ona našla a nachází své bohatství a své štěstí. Rozumíme její řeči a radujeme se s ní. Odříkáme se blouznění světa a spěcháme k matce, abychom s ní požívali jejího štěstí, štěstí svaté, čisté lásky k Bohu a bližnímu.

Zpytujeme se vážně podle slov epištoly. Máme ducha lásky? Ve svatém křtu nám byl dán Duch lásky. Slavením svaté oběti a svatou obětní hostinou se má znovu roznítit žár lásky, láska se má rozmnožit. Žijeme životem lásky a pěstujeme jej? Nemáme si snad mnoho vyčítat, mnoho napravovat a mnoho se modlit: „Pane, zapal v nás oheň lásky?“

Modlitba: str. 37.

Úterý po 2. neděli po DEVÍTNÍKU

„Vzhůru k Jeruzalému“

1. Stojíme přímo před vstupem do posvátné doby postní. Na třech stupních nás církev připravila. V čteních matutina nám předvedla tři mohutné postavy: Adama, Noema a Abrahama. Adam, původce

hříchu, je zároveň předobrazem nového Adama, Krista. Noe, zachráněný v arše je předobrazem lidstva, zachráněného a vykoupeného vodou křtu v arše církve. Abraham obětuje svého Syna Izáka na Moria: předobraz obětní smrti Kristovy na Kalvarii. Tři velké postavy Nového zákona vystupují ve třech chrámech, kde se koná bohoslužebné shromáždění po tři neděle: Vavřinec, Pavel, Petr. Tři základní myšlenky ovládají tři evangelia těchto neděl: Boží pozvání k práci na vinici duše – (neděle Devítník). Boží působení v církvi: Bůh rozsévá sítě slova a milosti, aby sklízel bohatou úrodu (1. neděle po Devítníku). Cíl tohoto Božího působení: osvětlení, prohlédnutí ve svátosti svatého křtu jako počátek osvětlení, tj. oslavení v nebeských velikonocích.

2. Za onoho času vzal Ježíš s sebou dvanáct a řekl jim: „Hle, ubíráme se do Jeruzaléma. Tam se naplní všechno, co napsali proroci o Synu člověka. Bude totiž vydán pohanům, budou se mu posmívat, tupit ho a na něj plivat. A když ho zbičují, zabijí ho; ale třetího dne vstane z mrtvých (evangelium). S klidnou vážností a svatou pevností jde Pán vstříc svému utrpení a své smrti. Jeho učedníci, církev jde s Ním. Ona je s Ním sjednocena. „Hle, ubíráme se do Jeruzaléma“ vstříc svatému týdnu, velikonocům. Ano, při každém obětování mše svaté je opět pravdivé: „Ubíráme se do Jeruzaléma“, na horu Kalvárii a prožíváme tam spolu utrpení, smrt a zmrtvýchvstání Páně. Náš křesťanský život není podstatně nic jiného než: „Ubíráme se do Jeruzaléma“, abychom se tam zúčastnili křížové cesty Páně. Smrtí k životu. „Musíme spolu s Ním trpět, abychom spolu s Ním byli také oslaveni“ – (Řím 8, 17). Tak nám posvátná liturgie jasně udává směr, kterým máme jít s posvátnou liturgií blízké postní doby. Ve svatém křtu jsme byli přivtěleni k Pánu, byli jsme povoláni, abychom spolu s Ním prožívali jeho život. Posvátná doba postní nám chce odstranit každý omyl a každou nahodilou pochybnost, a proto nám ukazuje jasnou cestu. „Ubíráme se do Jeruzaléma“, abychom s Pánem trpěli, zemřeli a jednou povstali k věčné slávě. Bojem k vítězství! To nesmějí být prázdná slova!

„Oni však z toho neporozuměli ničemu. To slovo bylo jim skryto a nepochopili, co bylo řečeno.“ Tři roky chodili apoštolé s Pánem. On je poučoval, On před nimi žil život vtěleného Syna Božího v pokorě, trpělivosti a obtížích všeho druhu. A stále ještě smýšlejí tak lidsky. Doufají v národního hrdinu, který zlomí moc Římanů a zřídí nové židovské království. A oni, dvanáct apoštolů sní o prvních místech a úřadech v novém království! „Oni ničemu z toho neporozuměli“, když jim Ježíš kázal o království Božím, které není z tohoto světa, které není založeno na politické a národní moci

a velikosti, nýbrž na kříži, na utrpení. Jak jsou slepí, ač byli už tak dlouho v trvalém styku se Světlem, které přišlo na tento svět! Tak těžké připadá člověku, i zbožnému, slovo o utrpení, o pokorování! Těch dvanáct zaslepených, nechápajících kříž Páně, jsme my sami. Jdeme vstříc postní době, Velkému pátku, kříži. Starostlivě stojí církev a zjišťuje, jak mnoho jsme my, dnešní křesťané, ztratili smysl pro oběť. Necháváme Pána samotného jít cestou křížovou. Prosíme ho, aby nás ušetřil kříže. Obdivujeme a oslavujeme „hrdiny lásky“ ke kříži a k oběti, svaté mučedníky, velké církevní světce. Ano, oni, říkáme. Ale snažíme se velmi málo o jejich smysl pro hrdinství, o jejich lásku ke kříži. My moderní křesťané, ve světě i v klášteře, jsme se nenaučili vážit si kříže a milovat jej. Doba, ve které stojíme, nás důrazně vybízí, abychom prodali všechno a získali si tento poklad, lásku ke kříži, to rozlišovací znamení vyvolených, jejich mocnou zbraň a ochranu. V našem duchu, v našem srdci, v našem životě, i v naší víře pozbyl kříž příliš svou sílu (1 Kor 1, 17). My jsme se odnaučili hledat svou slávu v kříži Ježíše Krista (Gal 6, 14). Styděli bychom se nechat o sobě říkat, že „neznáme nic jiného než Ježíše Krista, a to ukřižovaného“ (1 Kor 2, 2). V kříži je naše síla! Ale to všechno je nám teorií. Čteme a rozjímáme uchvacující kapitoly Následování Krista: O královské cestě kříže. A zůstává to teorií. Zpíváme mešní texty a nápěvy: „Nos autem gloriari oportet in cruce Domini nostri Jesu Christi – Musíme se honositi v kříži Pána našeho Ježíše Krista.“ A zůstává to teorií. Zpíváme: „Zemřel mně svět a já světu.“ A zůstává to teorií. Denně slavíme utrpení a smrt Páně ve mši svaté. Ano, ve svatém přijímání přijímáme ukřižovaného Pána do svého srdce. On nás chce naplnit svým duchem oběti a láskou ke kříži: a my jdeme do všedního dne a prcháme před křížem. „A oni z toho neporozuměli ničemu!“ My pokřtění, my křesťané, my kněží a řeholní osoby!

3. „Pane, ať vidím!“ prosí církev, když se dnes zjeví Pán mezi námi ve mši svaté. — „Ať vidím,“ ať všechny její děti se naučí opět rozumět tajemství kříže Velkého pátku!

„Pane, ať vidím!“ Novější obviňovatel předhazuje naší církvi, že ona, ani její kněží to neberou s nebem vážně. Uctívání Boha je prý vypočítáno jenom na překvapení obraznosti a na uspokojení smyslovosti. Časem prý pěkně mluví o nicotnosti světa, ale přesto si pochutnává na jeho radostech. Má ten obviňovatel při všem přehánění docela nepravdu? Jmenuje nám zmodernisované křesťany. Vyčítá nám naši optimistickou potřebu klidu, naši helenistickou radost z krásy, naše požívačné světáctví. Má docela nepravdu? Má ji v tom, že myslí, že to prchání před křížem, to světáctví je

duch církve. Nikoli, to je náš duch, odklon od ducha církve, od ducha liturgie. „Pane, ať vidím!“ Ať poznáme, že není spásy než v účasti na kříži Kristově, v následování Ukřižovaného! Nejen až do večeřadla, nýbrž také na horu Olivovou, na místo bičování, na kříž!

„Pane, ať vidím!“ Ať poznám, že umrtvování a sebezapírání jsou vlastním zákonem pravých služebníků Božích a rozlišovacím znamením pravých následovníků Kristových, pravých křesťanů!

„Pane, ať vidím!“ To budiž dnes naší prosbou, pro nás pro všechny dítky svaté církve. Čeho tak potřebujeme je láska ke kříži, k umrtvování, k sebezapírání, k oběti.

Modlitba: str. 37.

II.

DOBA POSTNÍ

DOBA SVATOPOSTNÍ

„Doba milosti“

1. Svatá církev se ubírá s Pánem „vzhůru k Jeruzalému“. Ona s Ním chce trpět, zemřít a vstát z mrtvých. Touží po světle zmrtvýchvstání. Může ho dosáhnout, jen když bude mít účast v utrpení a smrti Ježíšově. Čím více to bude činit, tím více poroste jeho život v ní. S tímto úmyslem vstupuje svatá církev a s ní vstupujeme i my do posvátné doby postní. Původně začínala postní doba teprve nynější první nedělí postní.

2. „Hle, nyní je doba milosti, nyní je den spásy“ (epiškola z 1. neděle postní). „Doba milosti.“ Těmito slovy naráží církev na tzv. jubilejní rok starých Izraelitů. Každý padesátý rok byl rokem odpuštění: všechny dluhy, které někdo učinil během uplynulých let, byly odpuštěny; všichni izraelští otroci dostali svobodu; každý prodaný majetek byl vrácen původnímu majiteli; všechna práce na poli odpočívala: žilo se z přebytečné úrody předešlého roku. To byl rok svobody, jubilejní rok. Tu se člověku opět připomnělo, že jedině Bůh je pravým pánem pozemských statků a že jemu náleží je spravovat. Člověku se připomnělo, že lid Boží se má uvolnit pro Boha a jeho službu a cele žít oslavě Pána Boha. Člověku se připomnělo, že je to první zaměstnání vyvoleného národa, žítí pro Boha, a že zabývat pozemskými věcmi je přece jen cosi vedlejšího.

Jubilejní rok je předobrazem „budoucí obnovy všech věcí“ (Skut 3, 21), konečného vykoupení. On je také předobrazem doby mesiášské spásy Nového zákona, křesťanské doby, ve které žijeme my. V ní je krví Syna Božího zhlazena všechna naše vina. Jsme vykoupeni z otroctví satanova. Jsme dítky Boží, přijaté do rodiny Boží, živěné chlebem dětí Božích, chlebem svaté Eucharistie. Naše první a hlavní zaměstnání záleží v tom, že našemu Bohu a Pánu vzdáváme díky a jej velebíme. Proto nám svatá církev vkládá do úst své žalmy a hymny a božské officium do ruky. Ano, ona nám dává chléb a víno, tělo Kristovo a jeho krev, abychom tím podali Otci „oběť čistou, svatou

a neposkvrněnou“. Hle, nyní je doba milosti, nyní je doba spásy, je milostivý rok, jubilejní rok.

Ovšem, „máme tento poklad v hliněných nádobách,“ aby bylo vidět, že ta přenesmírná moc je z Boha, a ne z nás. Ve všem býváme soužení, ale nepodléháme, býváme v nesnázích, ale nezoufáme; býváme pronásledováni, ale ne opuštěni, na zem poraženi, ale ne zahubeni. „Stále nosíme utrpení Ježíšovo na svém těle, aby bylo vidět život Ježíšův na našem těle“ (2 Kor 4, 7 – 10). „Ve všem se osvědčujeme jako služebníci Boží: Velkou trpělivostí v souženích, v nesnázích a v úzkostech..., docházíme-li cti nebo potupy, těšíme-li se zlé nebo dobré pověsti. Za svůdce jsme pokládáni, a přece mluvíme pravdu. Jsme jako neznámí, a přece dobře známe..., jako žebráci, a přece mnohé obohacujeme, jako lidé nic nemající, a přece všemi věcmi vládeme“ (2 Kor 6, 3–10; epištola z 1. neděle postní).

3. Takový je křesťan z 1. neděle postní: velebí Boha a děkuje mu, je v něm bohatý, je s ním spojen a nechává pod sebou svět, jeho statky a ideály. Církev ovšem ví příliš dobře, že mnohé z jejích dítek se nemohou pozvednout k tomuto ideálu. Ony žijí ještě příliš se světem, sdílejí jeho názory, jeho tužby, jeho nezřízenou péči o časné hodnoty. Ona jest si vědoma, že je v mnohých svých dětech nečistá, poskvrněná, proto nám dává posvátnou dobu postní, dobu očišťování. „Bože, ty svou církev každoročně očišťuješ čtyřicetidenním postem“ (církevní modlitba z 1. neděle postní). V této době očišťování má být opět získán lesk dokonalého vztahu církve k Bohu ve všech jejích dětech. „Staň se světlem!“

V těchto posvátných dnech vnikáme do úmyslů církve a její liturgie. Smýváme špínu a prach hříchu a nezřízeného hnutí k pozemským, časným a světským věcem. Zříkáme se všeho, co nás dosud zdržovalo od výšin křesťanského života. Toto zřeknutí stojí obtíže, boj, oběť. Připojíme se k odříkajícímu se, bojujícímu, trpícímu Pánu, v přesvědčení, že On, Hlava, zvítězí v nás, svých údech. Čím dokonaleji se s Ním spojíme ve společenství svaté oběti a obětní hostiny svatého přijímání, tím jistěji budeme mít o velikonocích účast v jeho oslavení v novém životě. Potom jako Zmrtvýchvstalý, jako noví lidé v „milostivém roce Páně“ zasvětíme svůj život Bohu.

4. Tři velké myšlenky nás provázejí liturgií posvátné doby postní: utrpení a zmrtvýchvstání Kristovo, křest, pokání. Prožíváme spolu život nevinně odsouzeného, potupeného, pronásledovaného, na smrt vydaného Krista, a bereme na sebe zároveň s Ním obtíže, oběti, pokořování a utrpení tohoto postního týdne. Vedeni podivuhodnou postní liturgií, ožívujeme v sobě vzpomínku na milost a slavnost svatého křtu a obnovujeme své: „Odříkám se, věřím“, které jsme

vyslovili při svatém křtu. V duchu vstupujeme do řady kajících a konáme pokání a podáváme smír za mnohé hříchy a nedbalosti. Vzdalujeme se světa a žijeme více než jindy v modlitbě, usebranosti, v duchovní četbě a vnitřní modlitbě. Hlavní naší povinností v posvátné době postní bude každodenní spoluobětování mše svaté.

Popeleční středa

Obrátte se !

1. Přijímáme z rukou církve popelec a tím vstupujeme do řady těch, kteří v dřívějších staletích po čtyřicet dní postní doby konali veřejně, před tváří celé obce, přísné pokání za své hříchy. Byli vyloučeni, exkomunikováni ze sv. přijímání a teprve na zelený čtvrtek byli znovu přijati do plného společenství církve. Popelec je znamením ochoty konat pokání. „Pomni člověče, že jsi prach a obrátíš se v prach.“

2. „*Obrátte se ke mně celým srdcem*, a to s postem, pláčem a kvílením. Roztrhněte svá srdce... a vraťte se k Pánu, svému Bohu: neboť je dobrotivý a milosrdný, shovívavý a velmi milostivý a ochotný odpouštět zlé... Trubte na Sionu, ustanovte svatý půst, svolajte k bohoslužbám; ať se sejde lid, ať se posvětí obec... Mezi síní a oltářem ať pláčou kněží Páně a volají: Ušetř, Pane, ušetř svého lidu a nevydávej své dědictví v pohanění“ (epištola). To je výzva k církvi Starého zákona. Bůh žádá pokání, vnitřního ducha pokání, lítost, zkroušenost. I vnější úkony pokání, půst a umrtvování. Hříchem jsme se v neposlušnosti vůči Božím přikázáním odvrátili od Boha a odňali mu příslušnou poctu a uznání. Přiklonili jsme se k jisté věci, k stvořené věci a učinili jsme ji svým Bohem. Pokání musí opět napravit toto dvojí pochybení: odklon od Boha a nezřízené přilnutí k tvorům. Duše se musí v lítosti přiklonit opět k Bohu: ... „*Obrátte se ke mně z celého srdce*.“ Ona musí zároveň za to, že se nezřízeným způsobem oddala tvoru a dala mu přednost před Bohem, uložit si trest, odříkání, v kajícím úkonu, v úkonu umrtvování. Jenom tak se člověk zbaví hříchu, kterého se dopustil, a je schopen obdržet odpuštění od Boha. Bez opravdové lítosti a bez opravdového pokání není pro člověka odpuštění hříchu. „*Obrátte se ke mně z celého srdce*.“

„*Když se postíte*, nebuďte jako pokrytci — zasmušilí! Neboť ti znešvarují svůj obličej, aby bylo lidem zjevno, že se postí —... Spíše

(dbej o to), aby lidé neviděli, že se postiš, nýbrž jen Otec tvůj, který je v skrytě. A tvůj Otec, jenž v skrytě vidí, ti odplatí“ (evangelium). K těmto slovům evangelia poznamenává sv. Augustin v čteních matutina: „Je zřejmé, že tento příkaz Páně chce obrátit naše snažení k vnitřním radostem. (Svémi posty) nemáme hledat vnější uznání, a tak se připodobňovat světu. Tím bychom jen ztratili zaslíbení vnitřního štěstí, které je tím pevnější a odůvodněnější, čím více je vnitřní a tím je utvářeno podle vzoru jeho Syna (Řím 8, 29). Člověk je tak marnivý, že si může zakládat nejenom na vnějším lesku a úpravě, nýbrž dokonce i na zanedbaném a znetvořeném zevnějšku. Tato marnivost je tím nebezpečnější, čím více se skrývá pod jménem zbožnosti.“ Křesťanství je náboženství vnitřní, nikoli velké činy před lidmi, nikoli zdání. Křesťanská zbožnost hledí na Boha, na jeho svatou vůli. Její pohnutkou je pohnutka lásky k Bohu. Právem se nám to připomíná na začátku doby svatopostní. Nikdo to nesmí na nás poznat podle zevnějšku. Jsme usebranější než jindy, jsme k sobě přísnější než v jiných obdobích roku; odříkáme si trochu spánku, věnujeme více času modlitbě, pečlivěji dbáme na ctnost mlčenlivosti. Ale při tom jsme k druhým tím laskavější, tím úslužnější, tím milejší, veselejší a srdečnější. Nikdo nesmí vědět o tom, že se v těchto týdnech umrtvujeme více než jindy. „Neskládejte své poklady (čest, uznání, chválu) na zemi, kde je rez a mol kazí... Skládejte si však poklady v nebi,“ před Bohem, pomocí úmyslu, že se chceme líbit jedině Jemu. Podle těchto směrnic evangelia vezmeme na sebe kající skutky posvátné doby postní.

3. „Zaměňme svá roucha. V popelu a v žíněném rouchu se postíme a plačme před Pánem. Neboť náš Bůh je velmi milosrdný a odpustí naše hříchy“ (Joel 2, 13; antifona při svěcení popela).

„Napravme, v čem jsme nerozvážně zhřešili, abychom jsouce náhle překvapeni dnem smrti, nehledali čas k pokání, a nemohli nalézt. Popatř, Pane, a smiluj se, neboť jsme zhřešili proti tobě. Pomož nám, Bože, náš Spasiteli, a pro čest svého jména, Pane, vysvoboď nás“ (Responsorium při svěcení popela).

„Tělesným postem potlačuješ, Pane, špatné sklony v nás, pozvedáš naši mysl, uděluješ sílu ke ctnosti a dáváš nám hojnou odplatu“ (preface postní doby).

Modlíme se a konáme pokání jménem společnosti, celé bojující církve na zemi. Víme a cítíme se jedno se všemi svými bratry a sestrami v Kristu a prosíme jeden za všechny a všichni za jednoho: „Smiluj se nade mnou, Bože, smiluj se nade mnou. V Tebe doufá má duše. Smilováváš se nade všemi, Pane, a nic nemáš v nenávisti z toho, co jsi stvořil. Přehlédáš hříchy lidí pro pokání a šetříš jich,

neboť ty jsi Pán, náš Bůh. Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému“ (introit).

Modlitba:

Uděl, Pane, svým věřícím, ať postní úctyhodnou slavnost počnou s náležitou zbožností a prožívají ji v nerušené oddanosti.

Pane, shlédni milostivě na nás, kteří se skláníme před tvou Velebností, abychom posílení božským darem (svaté Eucharistie) stále byli živěni nebeskou pomocí. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Čtvrtek po Popeleční středě

„Proste a obdržíte!“

1. K bohoslužbám se shromažďujeme ve svatyni vojína a mučedníka sv. Jiří. On se modlí ve společenství s námi introit: „Volal jsem k Pánu a On vyslyšel mé volání a ochránil mne před těmi, kteří se ke mně blíží nepřátelsky. Slož svou starost na Pána a On tě zachová.“ To je výzva k horlivé, doufající modlitbě! Modlit se jako král Ezechiáš v epištole, modlit se jako ten voják, římský setník v evangeliu. Postní doba je doba modlitby.

2. V těch dnech se roznemohl Ezechiáš až k smrti. I přišel k němu prorok Izaiáš... a řekl mu: „Toto praví Hospodin: Poříd o svém domě, neboť zemřeš a nebudeš živ.“ A Ezechiáš obrátil svou tvář ke stěně a modlil se k Hospodinu: „Prosím, Hospodine, rozpomeň se přece, jak jsem chodil před tebou věrně a se srdcem dokonalým, a že jsem činil, co je dobré před tebou.“ A Ezechiáš propukl v hlasitý pláč. I oslovil Hospodin Izaiáše a řekl: Jdi a rci Ezechiášovi: „Slyšel jsem tvou modlitbu a viděl tvé slzy. Hle, já přidám k tvým dnům patnáct let; tebe i toto město Jeruzalém vysvobodím z ruky krále asyrského a budu je chránit“ (epištola). Ezechiáš prosí a je mu dáno více, než se odvážil prosit. „Proste a obdržíte!“ (Lk 11, 9). „Slož své starosti na Pána a On tě zachová“ (introit).

S velkou vírou přichází voják, římský setník, k Ježíšovi (evangelium), veden milující péčí o svého nemocného služebníka. Prosí Pána: „Pane, můj služebník leží doma ochrnutý v hrozných bolestech.“ I dí mu Ježíš: „Já přijdu a uzdravím ho.“ Na to mu setník odpověděl: „Pane nejsem hoden, abys vešel pod mou střechu, ale toliko rci slovo a uzdraven bude můj služebník. Vždyť také já jsem člověk podřízený, mám pod sebou vojáky; a řeknu-li tomuto: „jdi!“, jde; a jinému:

Přijď! a přijde; a svému služebníku: Učin toto! i učiní.“ Těto důvěře nemůže Pán odporovat. Vyslyšel prosbu setníkovu: „Jdi, a jak jsi uvěřil, staň se ti!“ A v tu hodinu se služebník uzdravil. „Proste a obdržíte!“ „O cokoli poprosíte v modlitbě s vírou, všechno dostanete“ (Mt 21, 22).

3. Posvátná liturgie poznává v římském setníku z evangelia světce, u něhož se koná bohoslužebné shromáždění, svatého Jiří. On přichází dnes k Pánu a prosí za svého nemocného služebníka, tj. za křesťanskou obec, která se dnes shromáždila v jeho domě. Přichází s láskou a péčí setníka z evangelia a přimlouvá se za nás, za svou obec. Je vyslyšen. S touto důvěrou přicházíme do chrámu, ve kterém se koná bohoslužebné shromáždění.

Zároveň se sv. mučedníkem Jiřím konáme obětování: „K tobě, Pane, pozvedám svou duši, v tebe důvěřuji.“ Sv. Jiří dal za Pána krev a život. Také my dáváme v oběti mše svaté všechno a cele se obětujeme Pánu. Mrtvi hříchu, mrtvi světu a světskosti, mrtvi samolásce a sobectví, jdeme cestou toho mučedníka, cestou odříkání a svaté lásky k Bohu a Kristu a žijeme jedině svaté vůli Boží a Božímu zalíbení, nikoli sobě nebo tvoru, pro něho samého.

Posvátná liturgie nás dnes důrazně vybízí k modlitbě, k prosebné modlitbě. Za sebe, jak to činil Ezechiáš, za druhé, jak to činí setník z evangelia. „Proste a obdržíte“, tak zní velký zákon řádu milosti. Kdo tedy neprosí, ten neobdrží. Kdo prosí málo, ten obdrží málo; a kdo prosí mnoho, ten obdrží mnoho. „Lačné nasýtil dobrými věcmi, syté, (ty, kteří neprosí) propustil s prázdnou“ (Lk 1, 53.). „Všichni (dospělí), kteří jsou zachráněni, jsou zachráněni proto, že se modlili. A všichni, kteří jsou zavrženi, jsou zavrženi proto, že se nemodlili“ (sv. Alfons z Liguori).

Modlitba je normální prostředek, kterým si zjednáváme od Boha milosti.

Věřící, horlivá doba se v postní době často modlívala sedm kajících žalmů, konávala křížovou cestu, denně navštěvovala bohoslužby a konávala rozličné zvláštní postní úkony. My máme neméně důvodů než dřívější doba, abychom se v postní době modlili více než jindy.

Ve spoluobětování mše svaté se přidržujeme zvláště k hluboce procítěným modlitbám, které koná kněz od Popeleční středy denně o přímlovu svatých (A cunctis) a za živé i za mrtvé.

Modlitba:

Bože, jenž býváš hříchem urážen a pokáním usmiřován, shlédni milostivě na prosby úpěnlivě prosícího lidu, odvrát metly svého hněvu, které jsme za-

*sloužili za své hříchy. Ušetř, Pane, ušetř svého lidu, aby jsa trestán zaslou-
ženými metlami, okřál ve tvém milosrdenství. Skrze Krista, Pána našeho.
Amen.*

Pátek po Popeleční středě

„Miluj svého bližního jako sebe samého“

1. Posvátná liturgie nás vede dnes do domu „dvou mužů milosrdenství“, svatých mučedníků Jana a Pavla. Ti rozdali svůj velký majetek chudým, aby mohli tím svobodněji nastoupit cestu k nebi. Pro jejich milosrdenství je vyslyšel Pán a smiloval se nad nimi. Hospodin se stal jejich pomocníkem (introit). Před těmito dvěma světci pomáhající bliženské lásky nás dnes poučuje sv. církev o třetí stránce naší postní práce a křestní obnovy: ta záleží v duchu dokonalé, účinné křesťanské lásky k bližnímu. „Kdo nemiluje, zůstává ve smrti“ (hří-
chů) (1. Jan 3, 14).

2. „To je půst, jaký chci Já: Rozvaž svazky bezbožnosti, roztrhej pouta, jež utlačují. Utiskované propusť na svobodu, a jakékoli jeho zlom! Lámej svůj chléb lačnému, nuzné a pocestné uváděj do svého domu. Uvidíš-li nahého, přioděj ho a svým bližním nepohrdej! Tehdy vyrazí jak zora tvé světlo, svého zdraví dojdeš velmi brzy... Tehdy budeš volat, a Pán tě vyslyší. Budeš ho vzývat a On ti řekne: Hle, tu jsem! Neboť jsem milosrdný, Pán, tvůj Bůh“ (epištola Iz 58, 6 násl.). „Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství“ (Mt 5, 7). Posty, umrtvování, skutky pokání jsou dobré a nutné, ale jen když jsou podřízeny prvnímu přikázání, přikázání lásky k Bohu a k bližnímu a slouží lásce, dobrotě a milosrdenství vůči chybám a slabostem bližního! „Kdybych rozdál chudým na živobytí veškerý svůj statek a vydal své tělo k spálení, kdybych však lásky neměl, nic by mi to neprospělo“ (1. Kor 13, 3). „Kdo miluje bližního, zákon vyplnil... Každé jiné přikázání je zahrnuto v tomto předpisu: Miluj bližního svého jako sebe samého!... Vyplněním zákona je tedy láska (k bližnímu!)“ (Řím 13, 8). Od postu je možno osvobodit, ale od lásky nikoli... „Miluj bližního svého jako sebe samého“ (Mt 19, 19) Jednáme tak?

„Slyšeli jste, že bylo řečeno: Miluj svého bližního a – tak dodávali farizeové – nenávid nepřítel svého! Ale já pravím vám: Milujte své nepřátele, dobře číňte těm, kteří vás nenávidí, a modlete se za ty, kteří vás pronásledují a pomlouvají, abyste byli dětmi svého nebeského Otce, jenž velí svému slunci vycházeti na dobré i na zlé a déšť

sesílá na spravedlivé i nespravedlivé“ (Mt 5, 43 – 45). K posvěcení postní doby náleží vůle milovat bližního i uskutečňování lásky k bližnímu, ano i lásky k nepříteli. „Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim viníkům.“ „Buďte milosrdní, jak milosrdný jest i váš Otec. Nesudte (nelaskavě) a nebudete souzeni. Neodsuzujte a nebudete odsouzeni. Odpouštějte a bude vám odpuštěno. Dávejte a bude vám dáno!“ (Lk 6, 36–38).

3. „Příkázání nové vám dávám: Abyste se navzájem milovali, jako já jsem miloval vás.“ (Jan 13, 34). „Kdo praví, že je ve světle, (ve stavu posvěcující milosti), ale nenávidí svého bratra, je ještě dosud ve tmě (hříchu, vzdálen od Boha). Kdo miluje svého bratra, zůstává ve světle... Kdo však svého bratra nenávidí, je ve tmě a žije ve tmě“ (Jan 1, 2, 9–11). „My víme, že jsme přešli ze smrti (hříchu) do života (milosti, božího dětství), protože milujeme bratry. Kdo nemiluje, zůstává ve smrti“ (Jan 1, 3, 14). Jak je tedy možné opravdové pokání, jak je možné odpuštění hříchu od Boha, jak je možná obnova křtu a jak je možný život nového člověka, jestliže se nesnažíme horlivě o lásku k bližnímu?

Dnešní liturgie nám připomíná dva zvláštní obory lásky k bližnímu: udílení almužny a lásku k nepříteli. Světcí Jan a Pavel, u nichž se koná bohoslužebné shromáždění, jsou v liturgii muži milosrdenství a dobročinnosti k chudým. Vede-li nás dnes církev do jejich domu, pak si přeje, abychom si osvojili jejich ducha a abychom s nimi konali skutky milosrdenství, zvláště abychom udělovali almužny. Konáme tu svou povinnost? Nemáme snad v postní době mnoho dohánět? „Kdo má statky tohoto světa a vidí svého bratra trpěti nouzi, a zavře před ním své srdce, jak může býti v něm láska Kristova?“ (1. Jan 3, 17). Jak může takový člověk žádat odpuštění?

A láska k nepříteli. „Milujte své nepřátele, dobře číňte těm, kteří vás nenávidí, a modlete se za ty, kteří vás pronásledují a pomlouvají, abyste byli dětmi svého nebeského Otce, jenž velí svému slunci vycházeti na dobré i na zlé a déšť sesílá na spravedlivé i nespravedlivé“ (Mt 5, 44–45). Láska k nepříteli není snad jen radou, ona je svatým vzácným příkázáním Páně. Ona je důkazem pro pravost lásky k bližnímu i lásky k Bohu. Jestliže je i mezi námi křesťany tak zřídka láska k nepříteli, kterou vyžaduje evangelium, je to jen důkazem toho, že je mezi námi křesťany – a je to, bohužel, pravda – jenom málo lásky. A odvolání na nutnost sebeúcty, spravedlivé obrany, spravedlnosti atd., které mnozí uvádějí v této věci, aby přes příkázání lásky k nepříteli se mohli pomstít,¹ dokazuje jen, jak málo jsme čestní a důslední. „Uslyšíte-li dnes jeho hlas, nezatvrzujte své srdce“ (Ž 94, 8).

Zde je slabý bod v našem křesťanském životě. Chybujeme ve vnitřní i vnější lásce k bližnímu. Žijeme samolásce a jsme plni sobectví. Zde musí nastoupit postní práce. To je umírání, které od nás žádá posvátná doba postní: „Milujte své nepřátele, dobře číňte těm, kteří vás pomlouvají a pronásledují.“ Odumřít samolásce a sobectví. To je nejdůležitější umrtvování. Kéž bychom konečně přece vážně konali tuto postní práci!

Modlitba:

Bože, sílo těch, kdož v tebe doufají, vyslyš naši prosbu; a poněvadž lidská slabost nemůže bez tebe nic, uděl nám pomoc své milosti, abychom se ti při plnění tvých přikázání líbili svou vůlí i svým jednáním. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Sobota po Popeleční středě

Náš Pomocník

1. Je noc. Namáhavě zápolíme na moři života a stěží se hneme s místa se svou lodičkou. Na břehu stojí Ježíš. O čtvrtém nočním bdění, tj. k ránu, když se slaví eucharistická oběť, vstupuje do naší lodičky a vede ji šťastně k vytoužené zemi (evangelium). Tvrdá je práce pokání, chce-li se člověk uchovat čistý od každého hříchu a nevěrnosti, chce-li dosáhnout křestní obnovy. Ale důvěřujeme; ve svaté Eucharistii máme sílu, abychom uskutečnili tu postní práci.

2. *Skvělé jsou plody dobře prožité doby svatopostní.* „Vymýtiš-li ze sebe ujařmování, (kterým vážeš druhé), a přestaneš-li mluvit, co není prospěšno; budeš-li mít soucit s lačným a potěšíš-li duši ztrápenou: pak zazáří tvé světlo v temnotě. Hospodin ti dá ustavičný klid. Světlem bude plnit tvou duši a budeš jako hojně zavlažovaná zahrada. Tebou budou postaveny pravěké sutiny. Obnovíš základy celých pokolení... Ano, Hospodinova ústa to mluvila“ (epištola). Kde žije a působí správný duch postní doby, tam vzkvétá v duši božský život milosti, ctností a dobrých skutků nejhojnější měrou. Tu se křesťan stává spolubudovatelem Božího království ve vlastním nitru a zároveň Božího království svaté církve, spolupracovníkem o záchraně a posvěcení celku: svým příkladem, svou modlitbou a svými zásluhami. Stává se stavebním kamenem, který nese a pomáhá spolu budovat celek. Jeho postní práce jde k dobru celku a přináší všem světlo, milost a obrácení. Stojíme v celku a celek závisí na nás. Co se tedy stane,

jestliže nevyužijeme doby milosti, doby postní? Jaké škody pro nás samy a pro celek? Nemůžeme jinak než zasahovat do dějin spásy druhých, buď jako spolubudovatelé nebo jako rušitelé, buď k životu nebo k smrti. Není možno zůstat neutrálním. To je společenství těla Kristova. Proto ta vážnost svaté církve v postní době. Kéž bychom ji brali vážně i my!

Sílu k správné postní práci a odvahu k tomu nám dá Pán. My jsme ti apoštolé, kteří mají v dnešním evangeliu nepříznivý vítr a kteří, přestože usilovně veslují, nemohou jet kupředu. Vždy nepříznivý vítr! Vždy překážky proti božskému životu v nás. V nás je padlá přirozenost, nakloněná k zlému, a zaslepenost, nechápavost pro jediné potřebné, věčné a božské. Z vnějšku svět se svým vábením, se svými zásadami a myšlenkami. K tomu satan se svou převahou a lstivostí. Jak tu můžeme jít kupředu? Dnešní evangelium nám dává velkou útěchu: „Na hoře“, v nebi – ve svatostánku, se modlí „Pán“ (Mk 6, 46) i církev, která je s Ním spojena. Ráno přichází Pán v oběti mše sv. a ve svatém přijímání do naší lodičky. „A vítr se utišil.“ Posilování Kristovou modlitbou i modlitbou jeho církve a jeho příchodem ve svatém přijímání, konáme obtížnou jízdu svatopostní dobou pozemského života a dorazíme šťastně k blaženému břehu věčných velikonoc. Tak smýšlí svatá církev.

3. „Služte Pánu (v této době svatopostní) v bázni a jásejte mu s chvěním (s úctou). Podvolte se (silou sv. přijímání) kázni – (postní kázni), abyste nesešli s pravé cesty a nepadli do záhuby“ (communio).

Věříme v plody a cenu naší postní práce. Nehledíme tak na obtíže a oběti postní doby, jako spíše na Pána, který je nám blízko svou modlitbou i modlitbou sv. církve, ano svou vlastní osobou, svou moudrostí a všemohoucností. On přichází ve mši svaté a ve svatém přijímání.

„Pán se mi stal pomocníkem (ve sv. Eucharistii). Velebím tě, Pane, že jsi mne přijal (do svého svatého společenství, do církve).“ „Jen o jednu věc prosívám Pána a po ní toužím: abych směl přebývat v domě Páně. – A abych směl spatřit půvab Páně a byl chráněn v jeho svatém chrámě (církve, mše svatá s obětní hostinou, nebe)“ (graduale).

Modlitba:

Buď přítomen, Pane, našemu úpěnlivému volání a dej, abychom oddanou službou slavili toto slavné postění, které je ustanoveno pro ozdravení duše i těla. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Bože, dej, aby se tvoji věřící posílili tvými dary (sv. přijímáním): ať jejich požívání vzbudí novou touhu, a ta touha ať způsobí požívání bez konce. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Mešní liturgie první neděle postní

1. Dnes se ubíráme s věřícími starokřesťanského Říma do basiliky B. Vykupitele, do basiliky lateránské. Z apsidy nám září starobylý mosaikový obraz Božského Vykupitele. Shromažďujeme se kolem Vykupitele. V jeho blízkosti, v jeho domě se cítíme jedné mysli a jedné vůle s Ním. Po jeho boku si chceme uložit po čtyřicet dnů život odříkání, *postu*. S nebe nám zaznívá útěšné zaslíbení Otcovo: „On (tj. Kristus a s ním církev, my všichni dohromady a každý za svou osobu) mne bude vzývat, a já jej vyslyším. Zachráním jej a oslavím ho“ (introit). Tak pronášíme s důvěrou své Kyrie eleison a modlíme se spolu církevní modlitbu.

2. Cesta, kterou chceme jít v době svatopostní, je cesta *odříkání*, dobrovolného sebezapírání a trpělivého přijímání protivenství, — utrpení a pokořování. Je to doba milosti, doba spásy. „Jsme jako umírající, a přece žijeme.“ Čím více odumřeme sobě samým v duchu postní doby, tím více budeme žít (epištola). Plni důvěry vcházíme do doby svatopostní. Bůh je ochoten nám pomoci (graduale, tractus). Kde selhává přirozenost, tam zasahuje milost. Tak jdeme v evangeliu s Kristem na poušť čtyřicetidenního postu. On, který tak vítězně přemohl satana a jeho pokušení, bojuje a vítězí také v nás. On nás posiluje a činí nás nepřemožitelnými. Vyjdeme z boje jako vítězové, každodenním umíráním v postní době dospějeme k velkému dni velikonoce. V obětování přineseme k oltáři své rozhodnutí, že půjdeme s Kristem cestou obětí a odříkání, položíme je na patěnu a vstoupíme do nejtěsnějšího obětního společenství s Vykupitelem, který se obětuje před našima očima: Chceme s Ním být jedním obětním darem.

3. Ve svatém *proměňování* přichází Ježíš sám osobně mezi nás. On je naším obětním darem Otci. Bereme jej jako své vlastnictví do svých rukou a podáváme jej, jeho zásluhy, jeho zápas na poušti, jeho půst a odříkání, jeho utrpení a smrt, jeho přesvaté srdce se vším, co v sobě obsahuje, Otci, v zastoupení za nás a za celou svatou církev. A s Ním podáváme sebe samy jako obětní dar: nadále už nežijeme sobě, jsme zasvěceni Bohu, náležíme Bohu, jsme obětovaní, odumřeli jsme sobě, hříchu, světu. V obětní hostině sestupuje v podobě milosti a spásy do našich duší to, co jsme obětovali ve svatém proměňování. „Svémi perutěmi tě přikrývá, můžeš se uchýlit pod jeho křídla. Štítem a záchranou jest jeho věrnost.“ Svatá Eucharistie sama, Kristus, ten silný hrdina proti satanu a jeho útokům, proti světu a hříchu, jest nám ochranou a záštitou. Nemáme se tedy dát do boje doby svatopostní plni odvahy a naděje? Svatá Eucharistie, kterou jsme přijali, nám dává záruku, že jednou vstaneme k věčně blaženému životu,

k požívání dokonalé spásy (postcommunio). Plni vděčnosti za to, co jsme prožili v posvátné liturgii dnešní mše svaté, vyslovujeme své „Bohu díky“. Ozbrojení požehnáním kněze, tj. Krista, odcházíme domů, do boje ducha proti tělu, Božího dítěte proti dítěti světa v nás. KRISTUS, BOJOVNÍK a VÍTĚZ, přebývá a žije ve mně: nebudu kolísat. „Svým andělům přikázal, aby tě chránili na všech tvých cestách.“

První neděle postní

Naše síla

1. Jásavě zaznívá úvodní zpěv: „Vzývá mne, a já ho vyslyším.“ Kristus na poušti – modlí se, postí se. Církev s ním. „Vzývá mne.“ Doba svatopostní. „A já jej vyslyším; zachráním jej a oslavím ho. Nasytím jej dlouhým životem.“ Velikonoce, zmrtvýchvstání, věčný život v blaženém oslavení v nebi. Doba svatopostní podstatně poukazuje na slávu jitra zmrtvýchvstání, na úsvit oslaveného života v nebi. Ona v sobě nese jistotu vykoupení, zachránění Bohem, pozvednutí k Zmrtvýchvstalému, nasycení věčným životem. Vpravdě „doba milosti“. Proto zaznívá v mešní liturgii 1. neděle postní tón radosti, jásotu, důvěry a touhy po statcích velikonočních.

2. „*Za onoho času byl Ježíš uveden Duchem (svatým) na poušť, aby byl pokoušen od ďábla. Postil se čtyřicet dní a čtyřicet nocí, a potom pocítil hlad. I přistoupil k němu pokušitel.*“ V Ježíši je vedena církev a jsme my všichni vedeni na poušť posvátné doby postní. Doba postní značí dobu odříkání a utrpení. Také dobu pokušení satanem, tělem a světem. Třikrát se odvažuje pokušitel na Pána: „Jsi-li Syn Boží, poruč těmto kamenům, ať se promění v chleby.“ Po druhé ho vzal ďábel na cimbuří chrámu jeruzalémského: „Jsi-li Syn Boží, spust' se dolů, neboť je psáno: Svým andělům přikázal o tobě, aby tě chránili.“ Po třetí jej bere ďábel na horu velmi vysokou a ukázal mu všechna království světa i jejich nádheru: „Toto všechno ti dám, padneš-li a budeš-li se mi klanět.“ Třikrát je pokušitel přemožen a poražen. „A hle, andělé přistoupili a sloužili mu“ (evangelium). V Ježíši je církev a jsme my všichni obtěžováni a pokoušeni ďáblem. Ale v Ježíšově vítězství nad satanem je zaručeno, předobrazeno a dokonáno také vítězství církve a naše vítězství nad hříchem a satanem. Jen když jsme těsně spojeni s církví a skrze ni s Kristem, jen když jsme opravdu živé ratolesti na něm, vinném Kmeni, proniknutí a naplnění

jeho silou, v „Kristu Ježíši“. Nemusíme se bát pokušitele: v nás působí síla velkého vítěze Krista. Sami ze sebe jsme slabí, neschopní odporovat pokušiteli, v Kristu jsme však silní. A jsme tím silnější, — čím více vrosteme do Krista, čím více závisíme na něm a na jeho milosti.

Dva výborné prostředky k vítězství nad satanem, tělem a světem nám nabízí liturgie dnešní neděle: Kristovo tělo a Kristovo slovo. Kristovo tělo v oběti a v obětní hostině eucharistické. Na oltáři, na kterém se koná svatá oběť, tryská pramen, ze kterého pijeme ve svatém přijímání Kristova ducha a jeho sílu. Silou tohoto nápoje i my řekneme pokušiteli: „Je psáno.“ A „Odejdi, satane!“ Zde čerpá církev a čerpáme my, její děti, odvahu odporovat útokům pokušitelovým. A bezpečnou důvěru, že nás nepřítel nepřemůže. „Je psáno.“ Liturgie doby svatopostní nám hojně podává slovo Písma svatého. V každé mši svaté jsou nám podávány nové texty. Svatý duchovní pokrm. „Ne samým pozemským chlebem živ je člověk, nýbrž každým slovem, které vychází z úst Božích“ (evangelium). Každé slovo Písma svatého, které se nám čte v těchto postních týdnech v mešních čteních a zpěvech, vychází z úst Božích, je silné, je naplněno Bohem a zničí pokušitele. Může nám tedy pokušitel, ďábel, tělo, svět nějak uškodit, když my se utíkáme k nabízeným prostředkům svaté Eucharistie a Božího slova?

3. Jdeme s Kristem na poušť, čtyřicet dní se postit a bojovat proti pokušiteli, když mu Bůh dovolí nás zkoušet. Nemůžeme-li se postit tak, jak to činil On, pak čínme aspoň to málo, co můžeme. To je ovšem nutný požadavek doby svatopostní. Na poušti doby svatopostní se osvědčíme po každé stránce jako služebníci Boží: „Velkou trpělivostí v souženích, v nesnázích a úzkostech, v námahách, v bděních a postech, čistotou a poznáním, shovívavostí a dobrotivostí... nelíčenou láskou; docházíme-li cti nebo potupy, těšíme-li se zlé nebo dobré pověsti“ (epištola), nejsme přece netrpěliví, nenarákáme, neprojevujeme rozladěnost nebo únavu, v životě neustálé oběti pro Krista a Boha.

Základní tón, na který je naladěn náš život v době svatopostní, je důvěra v Pána, který v nás a s námi se postí, bojuje a vítězí. „Ty jsi můj obránce a mé útočiště. Můj Bůh, v něhož důvěřuji. On mne vysvobodí z osidla lovce (pokušitele). On tě přikryje svými perutěmi, pod jeho křídla se můžeš uchýlit. Štítem a záchranou ti bude jeho věrnost (milost); za noci se nemusíš bát hrůzy... Vždyť v zájmu tvém přikázal svým andělům, aby tě střežili na všech tvých cestách... Poněvadž důvěřuje ve mne, zachráním ho. Budu ho chránit, poněvadž zná moje jméno. Bude mne vzývat, vyslyším ho; v soužení budu

s ním. Budu mu záchranou, pomohu mu ke cti. Chci ho nasytit předlouhým životem, chci mu dopřát, aby patřil na mou spásu“ (Ž 90, tractus). Tak věříme, tak doufáme.

Modlitba:

Bože, jenž svou církev očišťuješ každoročním zachováváním čtyřicetidenního postu, uděl své rodině, aby uplatňovala v dobrých skutcích, čeho se snaží od tebe dostíci zdrženlivostí. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pondělí po první neděli postní

Křestní dar a křestní úkol

1. Přidružujeme se ke křtěncům a obnovíme v sobě milost svatého křtu, kterou jsme přijali při příchodu na svět. Ve svatém křtu jsme byli vyvoleni a přijati mezi „požehnané Otcovy“. Chrám, v němž se koná bohoslužebné shromáždění, je u sv. Petra v Okovech: ve sv. Petru, který byl uvězněn a Kristem zázračně zachráněn, poznáváme sebe samy, kteří jsme byli ve svatém křtu, po případě v druhém křtu, tj. ve svátosti pokání Kristem osvobozeni ze zajetí hříchu. Mše svatá nám připomíná křestní dar a křestní úkol.

2. *Křestní dar.* „Vyvedu své ovce z národů (z pohanů) a shromáždím je ze zemí a uvedu je do jejich vlasti (do svaté církve). Budu je pásiti na horách izraelských..., na pastviny přehojné je povedu... Co je (z mých ovcí) ztraceno, najdu; co bylo zahnáno, přivedu zpět; co bylo polámáno, ovážu; co bylo slabé posílím“ (epiškola). Ve svatém křtu nás Kristus s láskou a milosrdenstvím vyvedl z pohanského světa a přijal nás do své svaté církve. Tu je nám dobrým Pastýřem a vede nás na dobrou pastvu (milost, pravda, svátosti, zvláště svatá Eucharistie). Prostřednictvím své církve a jejími prostředky milosti nás vede ke konečnému oddělení ovcí od kozlů. „Pak přijde Syn člověka ve své slávě..., a před ním budou shromážděni všichni národové. I oddělí je od sebe, jako pastýř odděluje ovce od kozlů. A postaví ovce po své pravici, kozly pak po levici. Tehdy řekne těm, kteří budou po jeho pravici: Pojdte, požehnaní Otce mého, vládněte královstvím, které je pro vás připraveno“ (evangelium). „Kdo uvěří a bude pokřtěn, bude spasen“ (Mk 16, 16). Jsme pokřtěni, jsme děti Boží, dědici nebe. Jsme-li věrni svému křtu, pak smíme na soudě slyšet slova: „Pojdte, požehnaní Otce mého, vládněte královstvím, připraveným pro vás od ustanovení světa.“

Jak budeme věčně Pánu vděční za to, že nás svatým křtem přivtělil k sobě a ke své církvi!

Křestní úkol. Svatý křest nás uvedl do živého společenství s Kristem, Hlavou a vinným Kmenem, a tím s jeho svatou církví. V údech Kristových, v ratolestech na vinném Kmeni, žije On sám, Kristus. Co tedy činíme údům, činíme Jemu samému. „Lačněl jsem, a dali jste mi jísti... Nemocen jsem byl a navštívili jste mě. V žaláři jsem byl a přišli jste ke mně.“ „Lačněl jsem, a nedali jste mi jísti. Žíznil jsem, a nedali jste mi píti. Nemocen a v žaláři jsem byl, a nenavštívili jste mne“ — Proto: „Pryč ode mne, zlořečení, do ohně věčného, který je připraven ďáblu a jeho andělům!“ A proč? „Vpravdě pravím vám: co jste neučinili jednomu z těchto nejmenších, ani mně jste to neučinili.“ „I půjdou tito do věčného trápení — spravedliví pak do života věčného“ (evangelium).

Ve svatém křtu jsme vstoupili do společenství těla Kristova, tj. do společenství svaté lásky. Naše pokřtění volá po vyplnění: v lásce, v lásce k bližnímu pro Boha a Krista. „Prosím za ně, aby všichni jedno byli jako ty, Otče, ve mně a já v tobě; aby i oni v nás byli jedno, aby svět uvěřil, že ty jsi mě poslal... A já v známost jsem jim uvedl tvé jméno..., aby ta láska, kterou jsi mě miloval, byla v nich, i já v nich“ (Jan 17, 21, 26). „To je moje přikázání, abyste se navzájem milovali, jako jsem já miloval vás“ (Jan 15, 12). Podle toho budeme jednou souzeni, zda a jak jsme uskutečňovali bliženskou lásku.

3. „Jako jsou upřeny oči služebníků na ruce jejich pánů, tak upíráme své oči k Pánu, až se nad námi smiluje. Smiluj se nad námi, Pane, smiluj se nad námi“ (introit). Tak prosíme s křtěnci, kteří toužebně hledí k hodině svatého křtu. Tak prosíme v době svatopostní zvláště také za všechny ty, kteří se mají opět smířiti s Bohem svátostí pokání. Cítíme s nimi a prosíme s nimi a za ně, aby se v době svatopostní vrátili k Pánu. „Hle, nyní je čas milosti“, také pro ty mnohé, kteří se vzdálili od Boha. Jejich jménem voláme k Pánu: „Jako jsou upřeny oči služebníků na ruce jejich pánů, tak upíráme své oči k Pánu, až se nad námi smiluje“ a udělí nám odpuštění a milost. „Smiluj se nad námi, Pane, smiluj se nad námi.“

„Cokoli jste učinili jednomu z mých nejmenších, mně jste to učinili.“ Je to skutek duchovního milosrdenství, modlit se za hříšníky a přinášet oběti, aby se vrátili k Bohu. Cítíme se spoluodpovědní za jejich obrácení k Bohu. Zvláště v této době svatopostní. Tu nás ujišťuje Pán: „Živ jsem já, nechci smrti hříšníka, nýbrž aby se obrátil a byl živ.“

S důrazem pronáší liturgie v communio slova evangelistova: „Vpravdě pravím vám: Co jste učinili jednomu z mých nejmenších,

mně jste to učinili. Pojdte, požehnaní Otce mého, vládněte královstvím, připraveným pro vás od ustavení světa.“ Církev nám neúnavně vždy znovu připomíná, že prvním a vlastním plodem sv. přijímání je láska. „Po jejich ovoci je poznáte“ (Mt 7, 16). Ovocem svatého přijímání je láska: snášenlivá, odpouštějící, sloužící, pomáhající láska, — láska, která šetrnou rukou přikrývá množství hříchů a lidských chyb a nedostatků. Chodíváme tak často k sv. přijímání. A kde jest jeho plod — láska?

„Pozvedám své oči, abych pozoroval tvé divy,“ divy lásky našeho Spasitele, který se za nás obětuje v hodině mše svaté; divy lásky, které na nás vykonal ve svatém křtu, v přijímání svátosti pokání, svatého přijímání. „Nauč mne svému zákonu a dej mi chápavost, abych se naučil tvým přikázáním“ (ofertorium), zvláště tvému přikázání lásky.

Modlitba:

Obrat nás, Bože, náš Spasiteli, a nauč naši duši nebeským naukám, aby nám prospělo čtyřicetidenní postění.

Rozvaž, prosíme Pane, pouta našich hříchů, a milostivě odvrát tresty, které za ně zasluhujeme. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Úterý po první neděli postní

Hledejte Pána!

1. Odřekni se toho, co není Bůh a co zdržuje od Boha, a upřímně se obrať k Bohu! K tomu nás volá liturgie dnešní mše svaté. Bohoslužby konáme v chrámě svaté mučednice a panny Anastázie. Jdeme kolem hlučného dobytčího trhu, před kterým stojí chrám, v němž se koná bohoslužebné shromáždění, jdeme pozemskými a světskými starostmi vstříc k anastazi (zmrtvýchvstání), k nebeským velikoncům.

2. „*Hledejte Pána, dokud ho možno najít. Vzávejte ho, pokud je blízko. Bezbožný ať opustí svou cestu a muž nešlechtný své smýšlení a vrátí se k Pánu, i slituje se nad ním; k našemu Bohu, neb hojně odpouští-vá“* (epištola). Ježíš vstupuje slavnostně do Jeruzaléma. Celé město „se vzrušilo. Tázali se: Kdopak je to? Zástupy pak pravily: To je Ježíš, prorok z galilejského Nazareta.“ Poznali v něm Mesiáše. Ježíš jde do chrámu. Tam nachází především penězoměnce, obchodníky, kupce a prodavače. Jsou zaujati starostmi o pozemské věci a ani

nehledí na Pána, který se objevuje mezi nimi. Ignorují ho, přehlížejí ho, nestarají se o něho. Ale On je všechny vyhání ven: „Psáno jest: Můj dům je dům modlitby, vy však jste jej učinili peleší lotrovskou.“ Pak tam nachází farizeje: jediné spravedlivé, vědouce, zákoníky, soběstačné. Oni ho znají, pozorují ho, ano žárlí na něho, reptají proti němu a dělají mu výčitky. Odmítají ho a usnesli se o jeho smrti. On je jim v cestě. „Nechal je stát a vyšel z města ven.“ „Hleďte Pána, dokud ho možno najít.“ On je tu: ale kupci a prodavači v chrámě ho nehledají. Oni mají jinou práci. On je tu: ale farizeové ho nehledají. Naopak: znají ho, vidí, — a výslovně ho odmítají. To je nám výstražným příkladem pro postní dobu. Příchod Ježíšův je k spáse těm, kteří ho upřímně hledají. Těm však, kteří o něho ne-
dbají, nebo se dokonce stavějí proti němu, je k záhubě. „Hleďte Pána, dokud ho možno najít.“ „Hle, nyní je doba milosti, nyní je doba spásy.“ Nyní, v době svatopostní, je Pán blízko: „Hleďte ho, dokud ho možno najít.“

„I přistoupili k němu v chrámě slepí a chromí a uzdravil je.“ A děti mu provolávaly: „Hosanna Synu Davidovu.“ Farizeové se rozmrzeli pro to dětské Hosanna, a proto praví Pánu: „Slyšíš, co tito praví?“ A On odpověděl: „Ano, slyším. Což jste nikdy nečetli: Z úst nemluvňátek a kojenců připravil sis chválu?“ Slepí a chromí a děti ho poznávají, když k nim přišel. Hledají ho. Shromažďují se kolem něho. Jsou to ti, které nemohl zajmout shon, hluk, neklid a snažení světa. Jsou to ti, kteří nic neznamenají před světem a nemohou ve světě nic počít. Ti hledají Pána. S vírou, důvěrou a klaněním provolávají Hosanna, a tlačí se k němu! To je obraz!

My jsme ty děti, ti slepí, ti chromí. Zanecháváme přílišných starostí o pozemské věci, dobrovolně zavíráme oči před nicotnostmi a marnostmi světského života, odcházíme z velkého tržiště a jdeme za Pánem. „Hosanna Synu Davidovu. Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně“, nyní ve svatém proměňování. Ve svatém přijímání, v mnohých osvíceních a vnuknutích milosti. Zřekněme se toho, co není Bůh a co nás zdržuje žítí pro Boha a pro nesmrtelnou duši. Oživme v sobě křestní přísahu: „Odříkám se,“ a obraťme se celou duší k Pánu. „Hleďte Pána, dokud ho možno najít.“

3. „Nechal je stát, vyšel z města ven do Bethanie a tam zůstal“ (evangelium). Pán přichází v této posvátné době postní. Kdo zmaří milost příchodu Páně, — toho On nechá stát. A pak? Dá nám tu-to milost podruhé?

„Vyšel z města ven do Bethanie.“ Tam, kde se v srdci zahnízdí světáctví, přílišná starost o časné věci, hluk vášní, nepořádek a neklid nemírné činnosti, tam se nemůže Pánu líbit. Tam není místa

pro něho a jeho milost. „Dům modlitby jste učinili peleší lotrovskou.“ Nitro křesťanovo musí být svatým chrámem Božím, domem modlitby, prostým všeho světského a hříšného. Pak u nás může Ježíš přebývat a na nás dokonat dílo vykoupení a posvěcení. Vyčistíme tedy chrám svého srdce, vypudíme z něho všechny modly a učiníme jej svatým místem oběti a modlitby. Jsme tichou Bethanií v duchu pokání, modlitby, umrtvování, usebranosti, samoty. Hledáme Pána. Nyní v těchto „dnech spásy“ je možno ho najít.

„V tebe, Pane, důvěřuji. Říkám: Ty jsi můj Bůh, v tvých rukou jsou mé osudy“ (ofertorium). „Ty jsi můj Bůh.“ Všeho ostatního se odříkám. Zříkám se nezřízeného lnutí k životu s jeho zábavami, statky, obtížemi, radostmi a starostmi; a „hledám“ tebe.

„Hledejte Pána.“ Nic jiného, než Jemu se líbit, jeho svatou vůli plnit. Jen když On je se mnou spokojen, pak je všechno dobré. Bůh sám stačí!

Modlitba:

Shlédni, Pane, na svou rodinu a dej, aby před tebou zazářil touhou po tobě náš duch, jenž se krotí umrtvováním těla. Naše modlitby, Pane, nechť vystoupí k tobě; a odvrát od své církve všechno zlo. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Středa Suchých dnů v postě

K hoře Boží!

1. „Když Ježíš ještě mluvil k zástupům, hle, matka jeho a bratři jeho stáli venku“ (evangelium). S matkou Marií, která nás shromažďuje kolem sebe ve své svatyni (bohoslužebné shromáždění v chrámě P. Marie Větší), přicházíme k Ježíši, když On se zjevuje mezi námi ve svaté oběti. Pozorně nasloucháme jeho slovům: Připomíná nám velké vyvolení, kterého se nám dostalo ve svatém křtu, a nebezpečí, že se činíme nehodnými tohoto vyvolení.

2. „Muži ninivští (pohané, my) na soudě povstanou proti tomuto pokolení (proti národu izraelskému, kdysi vyvolenému) a odsoudí je; neboť učinili pokání na kázání Jonášovo; a hle, tu je více než Jonáš! Královna z Jihu (ze Sábý) povstane na soudě proti tomuto pokolení a odsoudí je; neboť přišla z daleké země, aby uslyšela moudrost Šalamounovu: a hle, tu je víc než Šalamoun“ (evangelium). Národ, který byl nejprve povolán, nechce nic vědět o svém vykupiteli

a Pánu. Odmítá ho, a je sám odmítnut. My, pohané, jsme povoláni na jeho místo. Maria, církev, nás vede k němu. Ve sv. křtu nás činí s ním „bratry a sestrami“ a sjednocuje nás s ním ve svatém společenství mysli, vůle a života. Od té chvíle plníme „vůli Otce, který je v nebesích“. Tak jak On plnil vůli Otcovu. Tak jako Maria, Matka Boží, plnila vůli Otcovu: „Hle, já dívka Páně.“ Tu k nám Ježíš vztáhne ruku a pronese ta velká slova: „Hle, má matka a moji bratři! Neboť kdo plní vůli Otce mého, jenž je v nebesích, ten je mi bratrem i sestrou i matkou.“ Být křesťanem znamená být Mu bratrem, sestrou i matkou: v jednotě stejného smýšlení a stejného snažení v plnění vůle Otcovy. Pochopili jsme už úplně smysl našeho svatého křtu? A žili jsme ve všem cele vůli Otcově? Nežili jsme něčemu jinému?

Vyvolený národ zklamal. Přes velké milosti, přes podivuhodné vedení Boží, přes obracení a napomínání skrze proroky, přes svatá Písma a slovo Boží, přes pravou víru a naději v zaslíbeného Mesiáše! Dlouho očekávaný Mesiáš přišel „do vlastního, a vlastní ho nepřijali“ (Jan 1, 11). Izraelité odmítají svého Mesiáše, zavrhuji ho a usmrcují. Je to možné? Ano. Nám pro výstrahu! Vyvolení ke křtu, ke Kristu, k víře, k svaté Církvi nás ještě nezajišťuje proti nevěrnosti a odpadu. „Kdo stojí, ať hledí, aby nepadl“ (1 Kor 10, 12). Nepřítel, „nečistý duch“, je vždy při práci. Vždy, „váš nepřítel, ďábel obchází jako lev řvoucí, a hledá, koho by pohltil“ (1. Petr. 5, 8).

Když nečistý duch vyjde z člověka (při přijetí svatého křtu, svátosti pokání), chodí po suchých místech, hledá odpočinutí, ale nenalézá. I řekne: „Vrátím se do domu (do duše), odkud jsem vyšel. A když přijde, nalezne jej prázdný a vyzdobený – (milostí, ctnostmi). Tu jde a vezme s sebou sedm jiných duchů, horších, než je sám. Ti vejdou a přebývají tam. I stávají se poslední věci toho člověka horšími, než byly první. Tak bude i tomuto špatnému pokolení“ (evangelium). Můžeme ztratit milost, zpronevěřit ji, odpadnout. Kolik takových příkladů nám uvádějí dějiny svaté církve, duchovenstva, řádů a klášterů! Proto ta naléhavá výzva k pokání, k obnově, k zpytování nás samých v těchto dnech posvátné doby postní. Proto ty zářivé předobrazy ve dvou čteních: Mojžíš a Eliáš. Mojžíš na hoře Sinai, v mraku, vzdálen od světa, vysoko nad nížinami lidského, přirozeného smýšlení a jednání, čtyřicet dní se postí, je v tichém styku s Bohem, přijímá Boží zákon. A Eliáš, který se čtyřicet dní postí, a silou pokrmu, jež mu přinesl anděl, jde k hoře: to jsme my v době svatopostní. Jsme Mojžíš vzdálený od světa, v tichém styku s Bohem. Jsme Eliáš, a silou svaté Eucharistie jdeme v postu a modlitbě, kolem rozkoší a marností života, statečně a vytrvale k hoře, ke Kristu! Kéž by se to přece plně uskutečnilo!

3. Děkujeme Pánu vroucně za povolání k sv. křtu a jeho milostem. Obnovme v sobě vůli a touhu, plnit vůli Otcovu. „Budu rozjímati o tvých přikázáních, která velmi miluji. Zvednu ruce k tvým přikázáním, která miluji“ (ofertorium). Svatá vůle Boží ve všem a nade všechno! Pak jsem mu bratrem i sestrou i matkou, pak jsem s Ním sjednocen.

„Kdo stojí, ať hledí, aby nepadl.“ „Ten, který nás stvořil bez nás, nespasí nás bez nás“ (sv. Augustin). Prosíme za všechny své bratry v Kristu, aby jim dal Bůh milost, aby byli věrni a zůstali neochvějně věrni povolání ke křtu, ke Kristu, k církvi. „Neuvod nás v pokušení, ale zbav nás od zlého“, od odporování třebas jen jediné milosti, od podlehnutí třebas jen jedinému pokušení!

„Buďte střízliví a bděte; neboť váš protivník, ďábel, obchází jako lev řvoucí a hledá, koho by pohltil. Jemu se braňte, jsouce silní ve víře!... Bůh veškeré milosti, jenž jediný vás povolal skrze Krista Ježíše k své věčné slávě, po krátkém utrpení vás zdokonalí, utvrdí a upevní“ (1. Petr 5,8 – 10).

Modlitba:

„Rozpomeň se, Pane, na svou dobrotu a na své milosrdenství, jež jsou od věků: ať nad námi nikdy nepanují naši nepřátelé. Vysvobod nás, Bože Izraelův, ze všech našich těžkostí“ (introit).

Milostivě vyslyš, Pane, naše prosby, a vztáhni pravici své velebnosti proti všemu, co je nám nepřátelské.

Osvět, Pane, naši mysl světlem své jasnosti, abychom mohli vidět, co je třeba činit, a dovedli konat, co je správné. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Čtvrtek po první neděli postní

Čiňte pokání!

1. Výslovně kající den. Církev nás bere do svatyně sv. Vavřince v Panisperna, na místo, kde prý sv. Vavřinec dokonal své slavné mučednictví na žhavém rožni: utrpením a smrtí ke koruně, k životu! Sdílíme jeho mučednictví, jeho utrpení a jeho vytrvalý zápas a tak podáváme usmíření za hříchy, kterými jsme Boha tak často uráželi.

2. „Duše, která zhřešila, musí zemřít.“ Nemůže se sebe svalit vinu a říci: Otcové jedli nezralé hrozny a dětem z toho trnou zuby. „Jako jsem živ, praví Pán... Všecky duše jsou moje; jak duše otcova, tak i duše synova je moje. Duše, která se proviní, umře.“ Ta může

žít jen tehdy, když odpyká to, čím zhřešila a když zanechá zlého. „Kdo je spravedlivý a činí podle práva a spravedlnosti;... kdo nikoho neutlačuje, kdo vrátí zástavu dlužníkovi; kdo dává svůj chléb lačnému a nahého přiodívá rouchem; kdo nepůjčuje na lichvu;... kdo žije podle mých přikázání, dbá mých ustanovení a jedná podle pravdy, ten je spravedlivý, jistě bude živ, praví všemohoucí Pán“ (epištola). To jsou skutky milosrdenství, které se líbí Pánu a spasí duši: spravedlnost, milosrdná a pomáhající láska a věrnost vůči Božím přikázáním!

Za onoho času se odebral Ježíš do území tyrského a sidonského. A hle, tu přišla kananejská (žena) z toho území, a volala k němu: „Smiluj se nade mnou, Pane, synu Davidův! Mou dceru trápí krutě zlý duch.“ On však jí neodpověděl ani slova... Ale žena přišla, klaněla se mu a řekla: „Pane, pomoz mi.“ On pak odpověděl: „Není správné bráti chléb dětem (vyvoleným národa izraelského) a házetí psíkům (pohanům). A ona řekla: „Ovšem, Pane, ale i psíci jedí z drobtů, které padají se stolů jejich pánů.“ Tu jí Ježíš odpověděl: „Ženo, veliká je tvá víra. Staň se tobě, jak žádáš.“ I uzdravila se dcera její v tu hodinu“ (evangelium). Viz tu církev! To je ta kananejská žena, pohanka, která v době svatopostní naléhá na Pána a zapřísáhá jej: „Pane, Synu Davidův, smiluj se nade mnou: mou dceru krutě trápí zlý duch.“ Církev usiluje o odpuštění a milost pro své hříšné děti, které při svaté velikonoční slavnosti stojí s kajícími u vchodu do chrámu, daleko od oltáře, a vyloučeny ze svaté oběti a z přijímání Těla Páně: „psíci“, kteří nesmějí mít účast v chlebě dětí. „Není správné bráti chléb dětem a házetí jej psům.“ Ubožáci! Oni se vyloučili hříchem z rodiny církve a nesmějí dostat chléb dětí církve, svaté přijímání, tělo Páně. Jak přísně je církev musí vyloučit a odsoudit k tvrdému pokání, tak velice o ně pečuje a má s nimi soucit a neustává za ně prosit Pána, aby jim odpustil a opět je připustil k rodinnému stolu, jísti chléb dětí. Církev nepřestává prosit, i když se zdá, že Pán ji nechce vyslyšet. — Ona přinutí jeho Srdce. „Ženo, veliká je tvá víra (důvěra). Staň se tobě, jak žádáš.“

3. „Duše, která zhřeší, musí zemřít.“ Ale ona má ještě jedno útočiště: má matku církev, která za ni prosí: „Pane, Synu Davidův, smiluj se nade mnou.“ Církev činí věc svého hříšného dítěte svou vlastní věcí a zastupuje ji svými prosbami u Pána. Proto dává svou modlitbu, své žalmy a orace kněžím a řeholním osobám do ruky. Svolává celou řadu modlících se, aby pozvedali své ruce k Pánu a volali o milost a milosrdenství pro ty ubožáky, kteří žijí v hříchu. Jak velice smíme důvěřovat v modlitby a prosby církve! Jak velká to útěcha, že nejsme sami se svou starostí o obrácení někoho z našich milých! Matka

církev se modlí za dítě, o které máme starost my i ona. Ona bude vyslyšena!

Ve smyslu posvátné liturgie jsme dnes zcela kajícíky. S kananejskou ženou prosíme vytrvale a naléhavě: „Pane, smiluj se nade mnou. Mou dceru (duši) krutě trápí zlý duch.“ Hluboce sklonění a plni zkroušenosti modlíme se ve stupňových modlitbách své „mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa“. Obracíme se na nebeskou matku Marii, na svaté apoštoly Petra a Pavla, na sv. Jana Křtitele a na všechny svaté v nebi, aby oni za nás prosili u Boha o odpuštění našich hříchů. Obracíme se na sloužícího kněze a v něm na celou svatou církev na zemi, aby také ona pronesla za nás své slovo u Boha. Důvěřujeme! Církev se modlí za nás: „Všemohoucí Bůh nechť se nad vámi smiluje a odpustí vám vaše hříchy.“ „Bože, obrať se k nám a dej nám nový život. Ukaž nám, Pane, svou přízeň, a dej nám (v této mši svaté) svou spásu.“ „Kyrie eleison; Christe eleison; Kyrie eleison.“ Církev je vyslyšena.

Oběť, kterou konáme, přinášíme Nejsv. Trojici jako smírnou oběť za své hříchy a za hříchy druhých. Po svatém proměňování bereme Kristovu krev do svých rukou a pozvedáme ji k nebi: „Odpusť nám naše viny.“

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, shlédni dobrotivě na zbožnou horlivost svého lidu, aby všichni ti, — kteří se odříkáním tělesně umrtvují, plodem tohoto dobrého skutku byli duchovně posíleni.

Dej křesťanským národům duchovně poznati, co vyznávají, i milovati nebeský dar, ježž tak často přijímají. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pátek Suchých dnů v postě

Živá voda

1. Pátek Suchých dnů nás shromažďuje v chrámě Dvanácti apoštolů. Mše svatá má na zřeteli zároveň křtence i kajícíky. Připojujeme se k nim a prosíme v introitu: „Vytrhni mne, Pane, z mých tísní. Popatř na mé pokoření a na mou útrapu, a odpusť mi všechny mé hříchy. K tobě, Hospodine, pozvedám svou duši, v tebe důvěřuji.“

2. „Bude-li bezbožný činiti pokání za své hříchy, bude-li šetřiti všech mých příkazů a jednati podle práva a spravedlnosti: jistě bude živ

a nezemře. Nevzpomenou na žádnou jeho nepravost, kterou činil: pro svou spravedlnost, kterou činil, živ bude. Zdali mám zalíbení ve smrti bezbožného — praví Bůh — a ne, aby se obrátil od svých cest a byl živ? Odvrátí-li se však spravedlivý od své spravedlnosti a bude-li činiti nepravost, podobnou ohavnostem, které činívá bezbožný, jakpak by mohl žít? Na žádné spravedlivé skutky, které činil, nebude pamatováno. Pro přestupky, kterých se dopustil, zemře... Odvrátí-li se však bezbožný od své nespravedlnosti, kterou páchal, a bude-li jednat podle práva a spravedlnosti, ten dostane život. Ano, prohlédne-li a odvrátí-li se od všech svých nepravostí, které páchal, jistě bude živ“ (epištola). Šťastné pokání! A jak mnoho záleží Pánu na tom, aby nám mohl odpustit! On odpustí každý hřích tomu, kdo koná pokání a zanechá svých zvrácených cest. „Nyní přišly dny pokání, abychom se očistili od svých hříchů a zachránili svou duši.“ A kapitulum nás napomíná dále: „Nechť opustí bezbožný svou cestu a hříšník své myšlenky a obrátí se k Pánu. A Pán se nad ním smiluje.“

„*Ježíš se ubíral vzhůru k Jeruzalému.*“ Byla sobota. Ježíš přišel k rybníku Bethesda. Kolem rybníka se rozkládala budova s pěti podloubími. Pod těmi leželo veliké množství nemocných, kteří čekali na pohyb vody. Když se voda toho rybníka začala pohybovat, pak byl uzdraven ze své nemoci ten, kdo první sestoupil do vody. Tu potkal Pán jednoho muže, který byl nemocen už osmatřicet let. — „Chceš být zdrav?“ Nemocný mu odpověděl: „Pane, nemám člověka, který by mě spustil do rybníka, když se začne voda hýbat. Zatím, co jdu sám, jiný sestoupí přede mnou.“ Dí mu Ježíš: „Vstaň, vezmi své lože a chod!“ A hned byl ten člověk uzdraven; i vzal své lože a chodil (evangelium).

Co zde evangelium vypravuje, to je v liturgii živoucí skutečnost. Ti nemocní kolem rybníka Bethesdy, to je svět. Svět je nemocen mnoha nemocemi. Rybník Bethesda je svatá církev s věčně vyvěrajícím pramenem milosti, se svatými svátostmi křtu, pokání a Eucharistie. Ten nemocný z evangelia jsme my sami. Nač jsme nemocni, to nám praví číslo osmatřicet. Jak vysvětluje sv. Augustin, čtyřicet je číslo dokonalosti. K této dokonalosti nám chybí dvě věci: ty dvě věci, v jejichž vyplnění záleží zákon, jsou láska k Bohu a k bližnímu. Kde chybí tyto dvě věci, tam jsme nemocni. Sobota pak, v kterou nás Pán poprvé vyhledal a uzdravil, jsou svaté velikonoce, je milostiplná hodina svatého křtu. S vděčností myslíme dnes na ono první setkání s Pánem, když On nás uzdravil od dědičného hříchu. S vděčností myslíme na tak mnohé soboty, kdy k nám přišel ve svátosti pokání. „Chceš býti zdrav?“ Vyznali jsme mu v jeho zástupci svou vinu a svou ubohost. On nám však řekl: „Vstaň a chod!“ „Odpouštějí se

ti tvé hříchy.“ „Hle jsi uzdraven. Už nehřeš, aby se ti nepříhodilo něco horšího.“

3. „Vytrhni mne, Pane, z mých tísní. Popatř na mou ubohost a na mé útrapy. Odpusť mi všechny mé hříchy.“

„Hle, jsi uzdraven.“ A s vděčným srdcem pronášíme ofertorium: „Chvalořeč, má duše, Hospodina. Nikdy nezapomínej na žádné jeho dobrodiní. A obnoví se tvé mládí jako orla, nyní ve mši svaté, v přijímání těla Páně. Jsi uzdraven. Nehřeš už, aby se ti nepříhodilo něco horšího.“

Posvátná liturgie velmi zdůrazňuje pokání. A má pravdu. My křesťané 20. století nechápeme dobře pokání, jeho nutnost, jeho význam, jeho smysl a cenu. Kající smýšlení, kající skutky jsou nám mnohdy neznámé veličiny. Prcháme před umrtvováním, před omezením. Neznáme trpělivost v utrpení, neznáme sebepřemáhání, vážné odříkání, zřeknutí se vlastních přání. Nechceme vidět, že to znamená pro naši duši nebezpečí, když tak dlouho spíme, tak dobře jíme, tak změkčile se odíváme a vyhýbáme se každému tělesnému nepohodlí a každé duševní obtíži. Je nám to příliš, že máme zachovávat pevný pořádek ve vstávání, v práci, že máme zanechat neúčinného maření času a obětovat marnivé zábavy. Je nám to příliš, že máme ovládat oči a jazyk, krotit zvědavost a všetečnost, tu a tam si odřeknout sladké sousto, přerušit zábavu, vzdát se požitku, když nás začíná ovládat. Jak se tedy máme uchránit hříchu? „Království Boží (ctnost a dokonalost) trpí násilí, a jen ti, kteří používají násilí, je uchvacují“ (Mt 11, 12). „Vcházejte těsnou branou! Neboť široká je brána a prostranná je cesta, která vede do záhuby, a mnoho je těch, kteří jí vcházejí. Jak těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málo je těch, kteří ji nalézají!“ (Mt 7, 13–14).

Modlitba:

Pane, buď milostiv svému lidu. Ty jej činíš sobě oddaným. Posilni jej též milosrdně svou dobrotivou pomocí.

Vyslyš nás, milosrdný Bože, a ukaž našim duším světlo své milosti. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Sobota Suchých dnů v postě

Oslavení

1. V duchu konáme dnes s dřívějšími staletími noční bohoslužbu u sv. Petra: čtení, modlitby, udělování svatých svěcení. Časně ráno

v neděli ukončujeme noční slavnost eucharistickou obětí a přijímáním těla Páně. Nocí postní doby pozemského života se jde vstříc ránu blaženého zmrtvýchvstání a oslavení.

2. *Posvátná liturgie v nás budí touhu po světle*, po ránu zmrtvýchvstání, po vykoupení. Připomíná nám chvíli, kdy nám ve svatém křtu poprvé zazářil paprsek božského světla. Tu jsme od sebe zapudili tmu hříchu, satana, knížete tmy, energickým, rozhodným: „Odříkám se.“ Obrátili jsme se ke Světlu, k Ránu, k Slunci, ke Kristu a říkali: Věřím, zasvěcuji se Bohu, zasvěcuji se Ježíši Kristu, zasvěcuji se Duchu Svatému ve společenství se svatou církví. Dnes v sobě oživíme ten posvátný okamžik: „Dnes ti přikazuje Hospodin, Bůh tvůj, abys činil tato ustanovení (křestní slib, křestní závazky); šetři jich tedy a plň je celým svým srdcem a celou svou duší. Dnes sis vyvolil Hospodina, že bude tvým Bohem: proto choď po jeho cestách, zachovej jeho nařízení a poslouchej jeho rozkazů. Také Hospodin si tě dnes vyvolil, že budeš jeho zvláštním lidem a že budeš zachovávat všechna jeho přikázání, abys byl lidem zasvěceným Hospodinu, svému Bohu“ (1. čtení). Jako „lid zasvěcený Hospodinu“ jdeme nocí pozemského života vstříc světlu. Se všech stran nás obklopují nepřátelské, temné mocnosti (2, 3 a 4. čtení). Vidíme, že jsme ohrožováni satanem, světem, zlou žádostivostí a porušeností našeho srdce. Prosíme: „Smiluj se nad námi, Bože všehomíra, popať na nás a ukaž nám světlo svého milosrdenství“ (4. čtení). „Pohled na nás, Bože, náš ochránce, a dej nám, kteří jsme obtíženi břemenem svých hříchů, abychom dosáhli milosrdenství a pak ti sloužili s duší svobodnou“ (orace). „Pane, obrať se k nám a slituj se nad svými služebníky“ (graduale po 3. čtení). Silná touha po světle, po osvobození, po povstání ze smrti hříchu a veškeré ne-svobody. Touha, aby anděl Páně také nás vytrhl z noci smrti a přivedl k životu, jak to učinil třem mládencům v ohnivé peci (5. čtení).

Liturgie nám ukazuje splnění naší touhy. V evangeliu nás vede na horu Tábor, abychom s Petrem, v jehož domě přinášíme svatou oběť, byli svědky oslavení Páně. Noc postní doby pozemského putování, noc kříže, umrtvování, pokořování, bojování vede vzhůru na horu Tábor, na horu oslavení. Ježíš je Hlava, my jsme jeho údy, jsme jedno s Ním. Jak pravdivě On dnes září leskem oslavení a se zjevuje mezi námi ve svaté oběti jako oslavený, tak pravdivě máme a budeme my, jeho údy a bude církev, jeho tělo, jeho snoubenka, mít věčně účast v jeho oslaveném životě a bude jej spolu s Ním prožívat. Pán, oslavený na Táboře našeho oltáře, je nám předobrazem a zároveň bezpečnou zárukou našeho budoucího oslavení i oslavení svaté církve. Věříme. Důvěřujeme. Obracíme svůj pohled ne tak na noc a tmu, —

která nás ještě nyní obklopuje, nýbrž spíše na jítro oslavení, které nás čeká ve věčných velikonocích. „Pane, dobře je nám zde.“

3. Dnes obnovujeme svůj křest. Při spoluobětování mše svaté opakujeme své „odříkám se“. V darech chleba a vína přinášíme k oltáři své já a prosíme: „Vezmi mi mou svobodu, mou paměť, můj rozum, mou vůli. Dávám ti to všechno, abys mne vedl podle své svaté vůle.“

Oslavení! Na konci všech obtíží a obětí postní doby pozemského života stojí oslavení. My hledíme většinou jenom na tvrdou kamenitou cestu, kterou jsme vedeni. Zůstáváme stát u svých obětí, skutků, snah, modliteb a úkonů a ztrácíme pohled na to velké, co nás očekává. Velikonoční víra, pohled na to budoucí oslavení nechť nám dá odvahu a sílu radostněji přinášet oběti a ochotněji na sebe přijímat obtíže a utrpení nynější doby. Jen ať Oslavený žije v našem vědomí mnohem živěji! To je dnes myšlenka a přání posvátné liturgie.

Svatá touha! „Lačné nasýtil dobrými věcmi a syté propustil prázdné“ (Magnifikat). Základní zákon řádu milosti! A my? My se cítíme tak dobře zde na zemi, v nížinách pozemského blahobytu, časných dober. My, povolání, abychom byli dětmi světla, abychom žili pro věčné, budoucí, božské věci, milujeme noc. Tak málo žijeme v duchu svatého křtu, kde jsme se odřekli noci a oddali se světlu.

„Abys byl lidem zasvěceným Hospodinu!“ Křest, svatá profes, svaté svěcení! Jak často zapomínáme, že jsme si vyvolili Boha! Jak často míváme vedle něho jiného boha, ba zaměňujeme svého Boha za modlu!

Modlitba:

Prosíme, Pane, milostivě shlédni na svůj lid a laskavě od něho odvrát metly svého hněvu.

Činy naše, prosíme, Pane, vnukáním předcházej a pomocí provázej, aby všechno naše modlení a jednání tebou počínalo a tebou začato se dokonávalo. Skrze Krista, Pána našeho Amen.

Mešní liturgie 2. neděle postní

1. Když měli křesťané ještě hrdinství a horlivost v modlitbě jako v prvních dobách, začínala slavnost soboty Suchých dnů teprve pozdě večer toho dne. Věřící Římané se shromáždili u sv. Petra. Poněvadž bylo mnoho čtení a zpěvů, poněvadž se udělovala svatá svěcení čekatelům kněžství, poněvadž se odevzdávaly značné postní

oběti věřících církvi a chudým, poněvadž biskup míval kázání, trvaly noční bohoslužby až do časného nedělního jitra. A tak se stalo, že mše, kterou dnes slavíme ráno v sobotu Suchých dnů, připadala již na neděli. Pak přišlo slabší pokolení: noční bohoslužby byly ve zkrácené formě přesunuty na sobotní jitra a pro neděli byl vytvořen nový mešní text, jako náhrada sobotní mše Suchých dnů. Ale duch této mše, její *myšlenka* se zrodila ze sobotní mše Suchých dnů. Uprostřed stojí Tábor a nad ním v zářivém světle slávy Kristus, náš Spasitel. Do pošmourné postní doby svítí blízké *velikonoční Slunce*: nocí k světlu, utrpením a smrtí k životu, k zmrtvýchvstání a oslavení!

2. Cítíme se jako hříšníci. Ze své ubohosti voláme v introitu o Boží slitování, o prominutí a odpuštění, o očištění naší duše od všech špatných, hříšných myšlenek – (orace). Chceme dospět k světlu zmrtvýchvstání (velikonoc), které nám září vstříc na Spasiteli, oslaveném na Táboře. Ale „co mají společného světlo s tmou?“ (2. Kor 6, 14). Proto nesmíme zůstat v nížinách vášní, necudnosti, hrabivosti. „Bůh nás nepovolal k nečistotě, nýbrž k posvěcení“, k životu ve světle (epištola). Ve světle jdou dnes tři apoštolé na Tábor (evangelium). Plní úžasu, úcty a blaženosti padají k zemi. „Pane, dobře je nám zde.“ Ti apoštolé jsme dnes my sami. Patříme na božskou slávu a věříme v Oslaveného, i když ho brzy uvidíme v potupě, slabosti a ponížení na hoře Olivetské a na Golgotě. Věříme však také ve své vlastní oslavení, v plod utrpení, odřikání, bojů a obtíží života. Nocí k světlu! V tomto útěchyplném vědomí pronásíme s radostí a důvěrou své Credo: Věřím ve zmrtvýchvstání a ve věčný život. Naše rozhodnutí je pevné: „Rozjímáti budu o tvých přikázáních, která miluji; pozdvihnu své ruce k tvým přikázáním, jež miluji“ (ofertorium): to je život ve světle!

3. Co nám vypravuje evangelium, to se stává živou skutečností ve svatém proměňování. Náš oltář je Tábor. Na něm trůní sláva oslaveného. S nebe pronásí Otec tato slova: „Tento je můj milý Syn, v něm se mi zalíbilo.“ S ním, s tímto milovaným Synem, jsme těsně spojeni ve svatém obětním společenství, s ním jsme se stali obětní žertvou, obětním darem. S ním a skrze něho jsme dětmi Božími. Jeho ústy a jeho srdcem voláme: Otče náš! Vpravdě, v tomto volání a prosení, z něhož Otec slyší hlas svého milovaného Syna, má On své celé zalíbení. Musíme se ještě divit, když On na nás vylévá ve sv. přijímání plnost svého požehnání a své milosti, živí a sytí nás tělem Kristovým? Ve svatém přijímání se stalo mé vlastní srdce Tábořem, místem slastného oslavení. Světlo, které zahaluje Oslaveného, osvětluje temnoty mé bytosti. Blaženost, která naplňuje Oslaveného, proudí i do mé duše. Milovaný Syn je mým vlastnictvím a majet-

kem. On žije ve mně, a ne já sám. On mi dal do srdce nepomíjející zárodek věčného oslavení. A proto kráčím statečně, silně a vytrvale kupředu, nocí k životu, k jasu věčných velikonoc. „Jako účastníci světla žijte!“ (Ef 5, 8).

Druhá neděle postní

Hora Tábor

1. Před osmi dny jsme viděli Pána na poušti, pokoušeného ďáblem, poníženého. Dnes ho vidíme na hoře Tábor, oslaveného, Mojžíšem a Eliášem, tj. Starým zákonem, uznaného a Otcem potvrzeného: „Tento je můj milý Syn, v němž se mi zalíbilo; toho poslouvejte!“ (evangelium).

2. „V ten čas vzal Ježíš Petra, Jakuba a jeho bratra Jana s sebou a vedl je na vysokou horu v ústraní a proměnil se před nimi. I zaskvěla se jeho tvář jako slunce a jeho roucho zbělelo jako sníh. A hle, zjevili se jim Mojžíš a Eliáš a rozmlouvali s ním. Petr pak řekl Ježíšovi: „Pane, dobře je nám zde!“ ... Když ještě mluvil, zastínil je světlý oblak a z oblaku zazněl hlas: „Tento je můj milý Syn, v němž se mi zalíbilo; toho poslouvejte“ (evangelium). V Petrovi, Jakubu a Janovi poznáváme sv. církev. V postní době ji bere Pán stranou, na horu, aby jí tam odhalil svou slávu, svou pravou nebeskou bytost. Ona má být před blízkým utrpením posílena ve víře v něho pohledem na jeho slávu a má být ujištěna o jeho božském nesmrtelném životě. Církev jsme my. Vystupujeme dnes s Kristem na Tábor a vidíme jeho oslavení. Nebudeme uvedeni v omyl o něm, když On sestoupí do noci utrpení a potupy. Věříme v něho, jehož dnes vidíme na Táboru a nad nímž zaznívá Otcův hlas: „Tento je můj milý Syn.“

„*Bratři, prosíme a napomínáme vás v Pánu Ježíši*: Jak jste se naučili od nás, kterak máte žít a líbiti se Bohu, a jak také žijete, v tom buďte vždy dokonalejší! Víte zajisté, která přikázání jsme Vám dali skrze Pána Ježíše. To je totiž vůle Boží – vaše *posvěcení*: abyste se zdržovali smilstva... Vždyť nás Bůh nepovolal k nečistotě, nýbrž k posvěcení v Kristu Ježíši, našem Pánu“ (epištola). Světlé výšiny Táboru! A vedle temné propasti tmy a hříchu! Epištola jmenuje smilstvo, znesvěcení manželství, lnutí ke smyslné rozkoši; a k tomu prohnáné zkračování bližního. „Mstitelem toho všeho je Pán, jak jsme vám dříve pověděli a důtklivě připomněli. *Vždyť nás nepovolal Bůh k nečistotě, nýbrž k posvěcení.*“ To je tedy úkolem postní doby, abychom se po-

zvedli k oslavenému a abychom se od něho nechali oslavit. Nikoli teprve v posmrtném životě, nýbrž už nyní zde na zemi. Zápasíme o povznesení, o posvěcení našich myšlenek, našich sklonů, našich úmyslů a pohnutek; o posvěcení našich modliteb, prací a utrpení. „*To je vůle Boží, vaše posvěcení.*“ Posvěcení v povznesení nad smyslné žádosti, nad žádost očí, žádost těla a pýchu života. Nad všechno, co je nečestné v jednání a v chování. Posvěcení vnějšího člověka ovládnutím těla, smyslů, jazyka; – posvěcení vnitřního člověka povznesením k neposkvrněnosti a čistotě myšlení a chtění. Tak bude v nás křesťanech denně vyzařovat něco více z jasu oslaveného Pána; něco z čistoty jeho bílého šatu a jeho zjasnělého obličeje na Táboře. Posvěcení je cílem postní práce. Cesta k posvěcení vede přes Golgotu, přes kříž, přes smrt.

3. Dnes pozvedáme své oči k výšinám Tábora, abychom viděli Oslaveného, a tak se posílili ve víře v něho, Syna Božího. Pohlížíme k němu vzhůru, abychom v jeho pohledu našli sílu statečně kráčet cestou posvěcení; abychom odumřeli hříchu, – smyslným vášním a nespravedlivému nabývání majetku a žili tak, jak jsme se naučili, kterak se máme líbiti Bohu a býti vždy dokonalejší. *To je vůle Boží, naše posvěcení, naše oslavení*: aby v nás povstal nový, zduchovnělý, povznesený člověk. Toužíme celou duší, abychom v době svatopostní vystoupili nad nížiny smyslnosti, světskosti a sobectví, na výšiny Tábora, a byli posvěceni. „Pane, rozpomeň se na svou dobrotu a na své milosrdenství, jež trvají od věčnosti. Osvoď nás, Bože Izraele, ze všech našich těžkostí“ (introit), ze všeho, co je v nás ještě hříšné, přízemní, neduchovní, nesvobodné. „Slyš mé volání, pozoruj hlas mé modlitby, můj Králi a můj Bože, neboť k tobě se modlím, Pane“ (communio). Silou svaté Eucharistie přetvoř mou bytost, abych se stal čistým, vzdáleným všeliké nečistoty, povzneseným posvěcující milostí, plností darů Ducha Svatého, ctností a svatých skutků.

Dnes, při přinášení svaté oběti, patříme na Oslaveného na oltářním Táboře. Jeho obličej září jako slunce. Jeho roucho je bílé jako sníh. S úctou padáme na svou tvář s Petrem, Jakubem a Janem a klaníme se. Ve svatém přijímání sestupuje Kristus dolů, dotýká se nás a volá k nám: „Vstaňte a nebojte se.“ Silou toho, co jste viděli a přijali, jděte s odvahou k obtížím a obětem všedního dne, do boje proti satanovi, tělu a světu. Svaté přijímání nám dává sílu tak žít, jak jsme se naučili, abychom se ve všem líbili Bohu a sebe posvěcovali. Duchovní, duševní štěstí v Bohu, vnitřní čistota, mír, svatá radost vyzařuje i navenek a všem zvěstuje posvěcení naší bytosti. „Oslavujte Pána, neboť je dobrý, neboť na věky trvá jeho milosrdenství. Kdo vylíčí mocné působení Páně (v nás): kdo bude zvěstovat všecku jeho slávu?“

Blahoslavení, kdo zachovávají zákon a vždycky jednají podle spravedlnosti, (jak to přikázal Bůh)“ (tractus).

Hluboko pocítujeme bolest matky církve. Ona trpí tím, že velký počet jejích dětí nežije tak, jak ona je učila. Odpadly od Boha. Nezdržují se smilstva. Oddávají se smyslné vášni a znesvěcují svatyni manželství jako pohané, „kteří neznají Boha“. Byli povoláni a měli milost žít s Pánem na výšinách Táboru, v záři čistého, svatého, povzneseného života. Místo toho se brodí v bahně smyslnosti a nečistoty. Jakou bolest to působí církvi! „Soužení mého srdce se rozmnožila,“ modlí se církev k Pánu. „Z mých běd mne vytrhni, Pane. Pohled na moje ponížení a na mé trápení“ (graduale), na moji starost, na můj zármutek nad tolika zbloudilými dětmi. S prosbou pozvedáme k nebi předrahou krev Vykupitelovu a žádáme: „Odpusť nám naše viny. Neuvoď nás v pokušení. Zbav nás od zlého“ hříchu, smyslnosti, věčné smrti.

Modlitba:

Bože, jenž vidíš, že nám chybí všechna síla, opatruj nás uvnitř i zevně, abychom byli chráněni všech protivensství na těle a očištění od zvrácených myšlenek na duši. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pondělí po druhé neděli postní

„Odcházejím“

1. Dnes poprvé vystupuje v evangeliu motiv utrpení: Židé bojují proti Kristu. Máme vnitřní účast v tomto boji proti našemu Spasiteli. Své vyvrcholení nachází ten boj ve smrti na kříži, v životě tajemného Krista, tj. svaté církve, stále pokračuje a bude ukončen v poslední den ve slavném vítězství Krista a jeho církve.

2. *Modlíci se Daniel, o němž čteme v epištole, je nám Kristus, Vykupitel.* Náš Spasitel bere na sebe náš hřích, odčिňuje jej a na kříži prosí s krvavými slzami za nás, místo nás, o odpuštění a prominutí: „Pane, Bože náš, ty jsi silnou rukou vyvedl svůj národ z Egypta (křest). Hřešili jsme a konali nepravost proti všem tvým ustanovením. Prosím tě, snažně: Tvůj hněv a tvá zlost nechť se odvrátí od tvého města Jeruzaléma (od svaté církve); neboť pro naše hříchy a pro nepravosti našich otců jsou Jeruzalém a tvůj národ na posměch všem, kteří bydlí kolem. Nyní však vyslyš, náš Bože, modlitbu svého služebníka a jeho prosby, a pro sebe samého vyjasni svou tvář nad svou svatyní.

Vyslyš nás, Pane, buď milostiv. Ušetři nás, Pane, a jednej! Neprodlevej pro sebe samého. Neboť tvé jméno je vzýváno nad tvým městem a tvým národem, Pane, Bože náš.“ Tak prosí náš Spasitel v našem zastoupení. Jednou na dřevě svatého kříže. Nyní každodenně v oběti mše svaté: – mše svatá je obětí smírnou a prosbou o odpuštění a milost. Ó, kolik hříchů a nepravostí spáchaly děti církve, my, svatý národ Boží! Jak by to dopadlo, kdyby Ježíš nebyl vzal na sebe naše hříchy! Kdyby On bez ustání nepodával za nás usmíření a neprosil Boha o milosrdenství! A jak nás nehodné miluje! Na kříži, v oběti mše svaté!

„*Odcházím*“ (evangelium). Před jeho zrakem stojí úzkosti zahrady getsemanské, bičování, ponižující scény před soudci, výsměch od Heroda a od vojáků; odmítnutí jeho národem, jež On miloval tak vroucně, ukřižování a smrt. „*Odcházím*.“ Puzen láskou k Otci, aby odčinil urážku, která mu byla učiněna. Puzen láskou k nám, aby z nás, dětí věčného zavržení a Božího hněvu, učinil milované dítky Otcovy; abychom spolu mohli mít a spolu okoušet bohatství a blaženosti Božího života milosti a věčného držení a požívání Boha. „*Odcházím*“ sebe obětovat, a dát všechno.

„*Odcházím*.“ Nyní v obětování mše svaté. Tu předstupuje On za svou církev, poníženou hříchy tak mnohých dětí, i mými hříchy, jménem kajících před Otce a obnovuje na oltáři nekrvavým způsobem oběť, kterou přinesl jednou na kříži. Aby své církvi, nám, zprostředkoval odpuštění, milost a pomoc. Všechno, co ve svém pozemském životě vytrpěl, vykonal, vyprosil, zasloužil; své tělo, svou duši, svou krev, své srdce obětuje ve mši svaté za každého z nás. My jdeme s Ním. V oltářní oběti poznáváme živý obraz jeho oběti na kříži, stejnou lásku k nám, jakou měl na kříži, stejnou touhu vykoupit nás a zachránit nás. Jdeme spolu s ním: v chlebě a víně se staneme zároveň s ním obětí smíru a oddanosti k Bohu. Obětí lásky, ochotné dát všechno, nechat se s naším Pánem a Spasitelem vyloučit, odsoudit, týrat, ukřižovat. „*Odcházím*.“

3. Připojíme se k Vykupiteli, který se svou církví a za svou církev prosí a podává smír, a jménem celého lidstva, které je dnes tak velice nemocné, budeme se modlit úchvatná slova epištoly.

Jsme ve svatyni svatého Klimenta. S výšin apsidy nám září nádherný mosaikový kříž a objasňuje nám slova evangelia: „Až bude Syn člověka povýšen (na kříži), pak poznáte, že jsem to já.“ V době svatopostní se ho musíme naučit znát v jeho utrpení, v jeho oddanosti a smíru za nás, v jeho nesmírném pokoření a v jeho lásce k nám.

„Ten, který mne poslal, je se mnou. On mě nenechá samotného, poněvadž já vždycky činím to, co je mu milé“ (evangelium). Kéž

bychom mohli také my říci se svým Spasitelem: „Vždycky činím to, co je mu milé!“ To by mělo být plodem svaté oběti, kterou spolu přinášíme.

Modlitba:

Prostíme tě, všemohoucí Bože, dej, aby tvá rodina, která si činí újmu v jídle, aby ukáznila tělo, zdržovala se také hříchů, aby se snažila o spravedlnost.

Vyslyš, všemohoucí Bože, naše snažné prosby, a jako nám vléváš důvěru ve svou otcovskou dobrotu, v kterou doufáme, tak nám dej ve své dobrotě dosáhnout i účinků svého obvyklého milosrdenství. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Úterý po druhé neděli postní

Milující dávání

1. „Tvůj obličej hledám; ano, Pane, tvoji tvář chci hledat. Neodvracej ode mne svou tvář.“ S touto touhou po „tváři Páně“ jdeme s kajícíky a křtenci do svatyně svaté panny Balbíny. Daleko od světských, pozemských a časných věcí jdeme k Pánu, jehož tvář nám září z apsidy v basilice. Základní myšlenka liturgie dnešního dne jest: život křesťana je milující dávání a pokorná služba.

2. *Milující dávání.* Balbína se řadí k těm hrdinským římským panám, které se daly zcela do služby lásky. Její majetek, její čas, její síla patřila mučedníkům, vězněným v žalářích, chudým a nuzným, nemocným a trpícím. Balbína, u níž se dnes koná bohoslužebné shromáždění, je předobrazena vdovou ze Sarefty, pohankou, o níž mluví dnešní epištola. Prorok Eliáš přichází do Sarefty. Náhodou tam vidí vdovu, která sbírala dříví. Prosí ji: „Dej mi trochu vody, abych se napil. A kousek chleba.“ Vdova se rozdělila s neznámým o poslední kousek chleba, který chce právě připravit sobě a svému synu. Její pomoc, její almužna je hojně odměněna. „Mouky v nádobě nebude ubývat a olej ve džbáně se nevyprázdní.“ Almužna přináší požehnání! Buď vdovou ze Sarefty, buď Balbínou! Dávej, a dávej rád! „Dávejte a bude vám dáno; dobrou a natlačenou a natřesenou a vrchovatou míru vám dají do klína: neboť jakou měrou měříte, takovou bude vám naměřeno“ (Lk 6, 38). Uč se od Balbíny!

Pokorná služba. „Kdo z vás je největší, budiž vaším služebníkem“ (evangelium). Jinak nekřesťan, nepokřtěný, představovaný farizeji a zákoníky. Oni zasedli na stoličce Mojžíšovu. Jsou učitelé, udávají

tón. Zavazují druhé svou moudrostí. Mají rádi, když jsou slyšeni, viděni a obdivováni. Libují si, když jsou pozdravováni, a dávají se nazývat rabbi, mistře. „Ne tak vy, pokřtění!“ „Kdo je z vás největší, budiž vaším služebníkem.“ Křesťanova velikost nezáleží v počtě před lidmi, nezáleží v úřadech a vysokých titulech, nýbrž v tom, že křesťan v pokoře a lásce slouží svým bratřím v Kristu, jak to činila před námi Balbína. Sloužit v duchu křesťanské pokory. „Kdo se poníží, bude povýšen“ (evangelium). V bratřích vidíme Boží dítě, úd Kristův, ano, Krista samého. V posvátné úctě k tomu, co je v bližním božského, ke Kristu, který v něm žije, k Hlavě, považujeme se za šťastny, že mu smíme sloužit, pomáhat, dávat, dělat mu radost. Co jste učinili jednomu z nejmenších těchto mých bratří, mně jste to učinili“ (Mt 25, 40).

3. Důrazná výzva posvátné liturgie, abychom v době svatopostní prokazovali bližním dobro, zvláště abychom dávali almužnu potřebným. „Hoď své starosti na Pána, a on tě obživí“ (graduale). Tak to učinila vdova ze Sarefty. Měla už jen „tolik mouky v nádobě, co by se mohlo vzít do hrsti, a maličko oleje ve džbáně“. Ona chce sobě a svému synu udělat malý chléb, „abychom to snědli a poté zemřeli“. Je právě velký hlad v zemi. „Buď bez starosti“, praví jí prorok, „učiň nejprve mně podpopelný chléb a přines mi jej; sobě pak a svému synu uděláš potom.“ Ona činí, jak jí Eliáš řekl. A hle! „Od toho dne neubývalo v nádobě mouky a ve džbáně neubývalo oleje.“ Tak odměňuje Bůh almužnu, která je udělena pro Boha a Krista. „Hoď své starosti na Pána, a On tě obživí.“ Neříkej: nemohu dávat almužnu. Almužna udělená s důvěrou v Boha, je vždy odměněna. „Lámej svůj chléb lačnému, nuzné a pocestné uváděj do svého domu. Uvidíš-li nahého, přioděj ho a bližním svým nepohrdej“ (Iz 58, 7). Tato slova, která nám liturgie postní doby opakuje každodenně, brali první křesťané doslova a plnili je. Každý se dělil s druhými o svůj chléb a o svůj majetek. Ano, dokonce i výtěžek své práce a své jmění přinášeli k apoštolům, aby nikdo ze spolukřesťanů neměl nouzi. To je duch křesťanství!

„Smiluj se nade mnou, Pane, podle velikého milosrdenství svého; zahlad, Pane, mou nepravost“ (ofertorium). V udělování almužny máme výborný prostředek, jak dosáhnout odpuštění našich hříchů.

„Kdo z vás je největší, budiž vaším služebníkem.“ „Kdo se povýší, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“ Patříme v oběti mše svaté na Toho, který „ponížil sebe samého a stal se poslušným až k smrti, a to k smrti kříže. Proto ho také Bůh povýšil a dal mu jméno, které je nad všechna jména“ (Fil 2, 6–10). Půjďme jeho cestou sebeponížení, pokory, malosti, milující služby a podřízenosti.

Modlitba:

Prostíme tě, Pane, dokonej v nás dobrotivě svou pomoc k zachování svatého postu, abychom, co jsme z tvého vnuknutí poznali jako svou povinnost, to plnili pod tvým působením.

Pane, vyslyš milostivě naše snažné prosby a vyléč slabosti našich duší, abychom se po dosažení odpuštění stále radovali z tvého požehnání. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Středa po druhé neděli postní

Cecilie — Církev

1. Ježíš se ubírá se svými učedníky do Jeruzaléma a ohlašuje jim své utrpení: „Syn člověka bude vydán velekněžím a zákoníkům. Ti jej odsoudí na smrt a vydají pohanům, aby se mu posmívali, jej bičovali a ukřižovali; ale třetího dne vstane z mrtvých.“ Tu k němu přistoupila matka obou apoštolů Jakuba a Jana. Prosila ho, aby ve svém království posadil jednoho z jejích synů po pravici, druhého po své levici. Ježíš se obrátil na ty dva apoštoly. „Nevíte, oč prosíte. Můžete pít kalich, který já budu pít?“ Odpověděli: „Můžeme“ (evangelium). Liturgie nás vede dnes do domu sv. Cecilie. Jako Salome v evangeliu vede své dva syny ke Kristu, tak vede Cecilie své dva duchovní syny, Valeriana a Tiburcia, k svatému křtu, ke Kristu, k mučednictví. Salome a Cecilie jsou dnes obrazem Církve, která v době svatopostní vede své děti, křtence, ke křtu, ke Kristu, k účasti ve smrti a zmrtvýchvstání Kristově.

2. *Církev se modlí za své děti.* Modlí se církev je v dnešním evangeliu představena v Salome, tak mateřsky pečující o své dva syny. Ona zapomíná na sebe, vystupuje v zájmu svých synů, přichází k Pánu, klaní se mu a prosí ho. Právě tak nám dnešní liturgie staví před oči modlí se církev v epištole. Královna Ester prosí u krále Assuera o milost pro svůj národ, odsouzený k záhubě. Jednoho dne totiž měly být v celé rozsáhlé říši perské usmrceny všechny děti izraelské. Ester prosí o milost pro svůj národ a je vyslyšena. Toť obraz svaté církve, která se přimlouvá a všechno zmůže u Boha. Ona se modlí dnem i nocí ve svých kněžích, ve svých řeholních osobách, v mnohých svatých duších, modlících se na zemi, ve svých svatých a blahoslavených v nebi: „Hospodine, tvé moci je všechno podrobno a nikdo nemůže odporovat tvé vůli, ustanovíš-li, aby byl zachráněn Izrael (duše). Nyní tedy, Pane, Králi náš — smiluj se nad svým lidem, neboť

naši nepřátelé nás chtějí zahubit a zahladit tvůj dědičný majetek. Nepohrdej svým údělem, který sis vykoupil z Egypta. Vyslyš mou prosbu, buď milostiv svému losu a údělu a obrať náš žal v radost, abychom žili a chválili tvé jméno, Hospodine. Nezavírej ústa těm, kteří tě opěvují, Pane, Bože náš!“ (epištola!) Tak se modlí církev v době svatopostní za své děti, křtence, hříšníky a kajícíky, za nás všechny. Tuto svou modlitbu vkládá církev ve mši svaté na patěnu, aby ji Pán spolu přijal ve své modlitbě a oběti a byl jejím obhájcem u Otce! Kdyby svět neměl církev, která se modlí, obětuje, usmíruje, pak by nemohl obstát.

Církev vede ke Kristu. Tak ji dnes vidíme v Cecílii, která vede pohany Valeriana a Tiburcia ke Kristu; tak ji vidíme v Salome v evangeliu. Matka církev vede také nás ke Kristu. Ona nemůže jinak, ona nehledá a nechce nic jiného, než jak vést ke Kristu: svatým křtem, kázáním, svatou obětí, svatým přijímáním, svátostí pokání, posledním pomazáním, v životě, ve smrti, ve věčnosti. Ke Kristu, k pravdě, k pramenu milosti, k světlu, k životu. Svatá církvi, jak ti musíme děkovat! Ty a jenom ty vedeš ke Kristu, ke spáse. Necháme se tebou vést. Vezmi nás s sebou, ty znáš cestu!

Církev vede k účasti v kalichu utrpení Páně. To je smysl svatého křtu a křesťanského života: spolu pít kalich Páně. „Můžete pít kalich, který já budu pít?“ — tak se nás táže Pán. S Jakubem a Janem, s Valeriánem a Tiburciem říkáme: „Ano, můžeme.“ Jsme rozhodnutí jít s Kristem, k němuž jsme byli přičleněni svatým křtem. *Půjďme s Ním:* v odklonu od hříchu a od světa s jeho marnostmi. V lásce k chudobě a nedostatku. V umrtvování a odříkání. V přijímání namáhavých prací našeho povolání. V ochotném přijímání obtíží, utrpení, nemocí, strádání, ústrků, pomluv — jako mučedníci lásky a víry v Boží Prozřetelnost a lásku.

3. *Církev se modlí za své děti, vede je ke Kristu a k účasti v kalichu utrpení Páně.* Nelekáme se, volá-li nás na cestu postu, odříkání, kříže. Tím jen dokazuje, že ona je shůry, nikoli z této země. Že ona je naplněna duchem Božím a Kristovým, nikoli duchem lidským, světským.

Svatá církev nás vede ke Kristu zejména v oběti mše svaté a v přijímání těla Páně. Přicházíme ke mši svaté, abychom spolu pili kalich Páně. Vezměme sebe samy se vším, co jsme, máme, můžeme a očekáváme, a položme to na oltář vedle přesvatého obětního Beránka, Krista. Chceme s veškerou vážností být s Ním jednou žertvou, pít jeho kalich. — Proto On přichází ve svatém přijímání se svou vůlí k oběti i se svou silou k oběti a dává se nám. Nyní se cítíme silni a jsme ochotni po celý den pít jeho kalich. Víme, že k dobrému svatému přijímání

patří dvě hostie (žertvy), On a já. Jít ke mši svaté, žít v duchovním ovzduší oltáře, to znamená pro nás jenom více žít v oběti. Přijímat tělo Páně, to znamená pro nás, postavit celý svůj život na obětavosti. To znamená pro nás státi se člověkem, který se dává bez výhrady, to znamená pro nás, státi se hostií: být zrnkem, rozemletým mezi mlýnskými kameny životního povolání, dobrovolně přijatého odříkání; být chlebem, který při proměňování přestává být chlebem, tj. přestává žít vlastním přáním a plánům; chlebem, který se proměnil v Krista. Chci se proměnit v tebe, odumřít sobě, a cele prožívat s Tebou Tvůj život.

Modlitba:

Na lid svůj, prosíme, Pane, milostivě pohlédni, a těm, kterým nařizuješ, aby se odříkali hmotných pokrmů, uděl, aby ustali také od škodlivých sklonů.

Bože, obnoviteli a příteli nevinnosti, veď k sobě srdce svých sluha, aby zapáleni ohněm tvého ducha, byli nalezeni stáli ve víře a horliví v jednání. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Čtvrtek po druhé neděli postní

Kletba a plod hříchu

1. Dnes prožíváme den pokání. U Panny Marie v Zátibechí se připojujeme ke kajícím. Ti se smějí účastnit oběti mše svaté jen „u dveří“ a jsou vyloučeni z přijímání těla Páně; oni jsou ten ubohý Lazar, který u dveří boháčů, tj. křesťanů, „čeká na drobty, které padají se stolu boháčova“. Chceme se zamyslet nad kletbou hříchu v tomto životě a nad plodem hříchu v posmrtném životě, a chceme se opravdově kát a usmiřovat.

2. *Co bychom měli být, co bychom mohli být, my křesťané?* „Strom, který je zasazen u vod a který spouští své kořeny k vláze. Jeho listí se bude vždycky zelenat, a nikdy nepřestane nésti ovoce“ (epištola). Strom, který je zasazen u vod milosti, v úrodné půdě církve. Ratolest na vinném kmeni Kristu, proniknutá a naplněná silou a plodností vinného kmene. Hřešíme. Přestáváme se zelenat a nésti plody. Jsme uschlý strom, holý, zralý k spálení. Odloučili jsme se od Boha. Životní tepna, která nás spojovala s Kristem, je přetata. Jsme mrtvi pro život Božího dětství, pro život milosti. Svatá láska vymizela z duše. Božské ctnosti víry a naděje zůstávají ještě v duši, jako němí svědci zpusťování svatého místa. Také ony zemrou při opakovaném

hříchu. Břímě hříchů tlačí vždy více. Špatné návyky poutají duši do železných okovů a zbavují ji veškeré svobody. Ona pak ztrácí odvahu k odporu a stává se kořistí pokušení a vášní. Kletba hříchu již zde na zemi.

Posledním plodem hříchu je věčné peklo. Ono je vyloučením od Boha, od světla, od života, od opravdového, oblažujícího, nasycujícího dobra. Jsou to muka a utrpení v nemilosrdných plamenech, v nichž se podle podobenství dnešního evangelia trápí boháč. Touží po několika kapkách vody, aby si ochladil jazyk. Ale marně! Trpí nevýslovná muka. Hledá pomoc. Ale marně! Doba Božího milosrdenství, milosti, plodné lítosti a pokání minula. Zůstává jen jedno: Věčné peklo. To je odplata hříchu! Hřích musí být odpykán zde na zemi, v posmrtném životě je příliš pozdě! Proto číňme pokání, podávejme zadostučinění a „poroučejme se (Bohu) mnohou trpělivostí, posty a zbraněmi spravedlnosti“ (antifona k sextě), tj. čistým, svatým křesťanským životem.

3. V obětování mše svaté se připojujeme k pravému Mojžíšovi, Kristu, svému Spasiteli. On přichází ve mši svaté, aby se za naše hříchy podával Otci jako oběť místo nás. Přichází, aby za nás usmiřoval, podával zadostučinění a nám vyžádal odpuštění. Ve svatém proměňování bereme předrahou krev svého Spasitele do svých rukou a pozvedáme ji s prosbou k nebi: „Pane, proč se hněváš na svůj lid? Zmírní svůj hněv. Vzpomeň na svého Syna, který na dřevě svatého kříže obětoval svou předrahou krev. K vůli němu se smiluj nad námi. I usmířil se Hospodin a ustoupil od zkázy, kterou hrozil svému lidu“ (ofertorium). Ve svatém přijímání nám Otec nabízí ve svém Synu, kterého nám dává, políbení míru, máme mír, společenství s Bohem, jsme opět dětmi Božími, životně spojeni s Kristem, aby on nás mohl vzít k blaženým velikonocům doma u Otce. „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm“ (communio).

Žebrák Lazar a zhýralý, rozmařilý boháč! Kdo z nich je na tom opravdu lépe? Kam přišel ten rozmařilec se svými rozkošemi, se svými penězi? Peníze ho svedly: nyní je pohřben v pekle. „Běda vám bohatcům!“ (Lk 6, 24.) Bohatství je pro člověka nebezpečí! „Prokletý, kdo skládá svou důvěru v člověka a za své rámě pokládá smrtelníka,“ (tj. opírá se o smrtelníka, o pozemské statky, o peníze, o postavení) „a jeho srdce (tím) odstupuje od Pána. Bude tak neplodný jako křoví na pustině“ (epiškola). Zhýralý boháč!

„Požehnaný, kdo důvěruje v Pána, jehož oporou je Pán. Bude jako strom, který je zasazen u vod, který spouští své kořeny k vláze a nebude se bát, když přijde vedro. Jeho listí se bude vždycky zelenati, a nikdy nepřestane nésti ovoce“ (epiškola). Chudý, nemocný Lazar!

„Záludné je srdce a nade všechno nevyzpytatelné. Kdo je prohlédne? Já, Pán. Já zpytuji srdce a zkouším ledví. Oplatím každému podle jeho cesty a podle ovoce jeho skutků, praví Pán“, zhýralci i Lazarovi.

Kdo se poníží jako chudý Lazar, který činí pokání, oplakává své hříchy, pokorně je vyznává a v opravdovém umrtvování a sebezapírání je odpykává a podává za ně zadostučinění, ten bude povýšen. „Čiňte pokání!“

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, uděl nám pomoc své milosti, abychom oddávající se náležitě postům a modlitbám, byli vysvobozeni od nepřátel duše i těla.

Ujmi, se, Pane, svých služebníků a uděl stálou dobrotivost prosícím, abys těm, kteří tě oslavují jako svého původce a vůdce, obnovil, co získali, a obnovené chránil. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pátek po druhé neděli postní

Společenství v utrpení

1. Za čtyři týdny je Velký pátek. V církevní modlitbě prosíme, abychom dostali milost, připravit se k nastávajícím svátkům čistým srdcem. Žijeme tedy dnes v myšlenkách na utrpení a smrt Páně. Velkopáteční nálada proniká dnešní liturgii, velkopáteční nálada proniká i naší duší.

2. *Předobrazem trpícího Pána* je v dnešní posvátné liturgii Josef Egyptský. On je miláčkem Jakubovým. Vlastními bratry je na smrt nenáviděn. Jakub jej posílá k bratrům do Sichemu, kteří tam pásli ovce. Josef uposlechl rozkazu otce, ale nenachází své bratry v Sichemu, nýbrž daleko odtud, v Dotainu. Oni ho vidí přicházet a říkají: „Pojďme, usmrťme ho a hoďme ho do staré cisterny a pak řekněme: Divoká šelma ho pohltila.“ Ale Ruben, jeden ze dvanácti bratrů, se postavil proti tomuto plánu. Proto se ostatní spokojí tím, že hodí Josefa do vyschlé cisterny a pak ho prodají za třicet stříbrných jako otroka obchodníkům, kteří právě táhnou do Egypta. Otcí hlásí, že ho pohltila divoká šelma. Ale toho Josefa, kterého jeho bratři prodali a zavrhl, Pán podivuhodně vyvýšil v Egyptě. Stal se prvním ministrem egyptského krále a zachránil zemi a národ od hladu. Stává se zachráncem také svých vlastních. Bratři, kteří ho prodali, přicházejí k němu a klanějí se mu. Starý otec spěchá k svému synu, o němž mu bylo řečeno, že je mrtev, a o němž se domníval, že je mrtev, a nachází

u něho pomoc a domov. „Volal jsem k Pánu, i vyslyšel mne. Pane, vysvobod mou duši od nešlechetných rtů a od lstivého jazyka“ (graduale): takovou modlitbu vkládá liturgie do úst Josefu Epyptskému, a v tomto předobrazu i našemu Spasiteli.

„*Jeden hospodář založil vinici.* Ohradil ji plotem, vykopal v ní lis, postavil strážní vížku (na ochranu) a vinici pronajal vinařům. Potom odcestoval. Když přišel čas plodů, poslal k vinařům své služebníky, aby přijali užitky z ní.“ „Vinaři však chytili jeho služebníky, ztloukli je a usmrtili. Hospodář poslal jiné služebníky. Vinaři s nimi jednali právě tak, jako s dřívějšími služebníky. Naposledy poslal k nim svého syna a myslil si: „Zastydí se před mým synem. Ale když vinaři spatřili syna, řekli mezi sebou: „To je dědic! Pojďme, zabijme ho, a dostaneme jeho dědictví!“ I uchopili ho, vyhodili jej ven z vinice a zabili (evangelium). Hospodář je Bůh. On posílal na svou vyvolanou vinici, tj. národu izraelskému své proroky a posly. Ale Izrael odmítal Boží posly, kamenoval je a zabíjel. Tu poslal Bůh svého vlastního Syna. „Do vlastního přišel, a vlastní ho nepřijali“ (Jan 1, 11). Ubírá se do Jeruzaléma. „Tam bude Syn člověka vydán velekněžím a zákoníkům. Ti jej odsoudí na smrt a vydají pohanům, aby se mu posmívali, jej bičovali a ukřižovali; ale třetího dne vstane z mrtvých“ (Mt 20, 18–19). Jeho vlastní apoštol ho zradí nepřátelům a zaprodá jej za třicet stříbrných. Jeho národ, kterému činil jen dobro, před kterým se prokázal jako Mesiáš a Boží Syn, odpadne od něho a volá k pohanskému soudci: „Ukřižuj ho, ukřižuj ho! Jeho krev na nás a na naše děti.“ Zrazen, odmítnut, zneuctěn, proklínán svým národem, vystupuje k vrcholu Kalvarie. Tam bude ukřižován a vykrvácí. „Ale třetího dne vstane z mrtvých.“ „Kámen, který zavrhl stavitelé, stal se kamenem úhelným. Od Pána se to stalo a je to podivné v našich očích“ – (evangelium). „Bůh ho povýšil a dal mu jméno, které je nad všechna jména; aby ve jménu Ježíšově pokleklo veškeré koleno na nebi, ze zemi i v podsvětí, a aby každý jazyk vyznával k slávě Boha Otce, že Ježíš Kristus, – tak potupně zamítnutý svým národem – je Pán, Kyrios“ (Fil 2, 9–11).

3. Církev nás dnes vede do svatyně mučedníka Vitalise, kterého hodili živého do jámy a pak ho zasypali kamením a hlinou. Podobně jako synové Jakubovi vhodili svého bratra Josefa do cisterny. V mučednících pokračuje Ježíš nejdokonalejším způsobem ve svém utrpení a své smrti. Ve Vitalisovi, u něhož se koná bohoslužebné shromáždění, má církev účast v utrpení a pokoření, v odmítnutí a kříži Páně. Ona je podstatně mučednicí a sdílí cestu Páně. Nechává se světem nenávidět, pomlouvat, zlořečit, křižovat. Právě tím dokazuje, že náleží Kristu, že jest jeho snoubenkou, jeho pravou církví. Také

o ní platí slova žalmistova, která se vyplnila na Josefu Egyptském i na Spasiteli: „Kámen, který zavrhli stavitelé, stal se kamenem úhelným.“

Ve Vitalisovi si volíme i my dnes ve spoluobětování mše svaté cestu společenství v utrpení s Kristem. Ve svatém proměňování chceme být spolu s ním ukřižováni a obětováni. Ve svatém přijímání přijímáme posvěcení za mučedníky a žár mučednické lásky, abychom s ním statečně a věrně sdíleli cestu kříže: s Ježíšem být nenáviděni, tupeni, pokořováni, mučeni. „Jestliže trpělivě snášíte utrpení, ačkoliv konáte dobro, to je milost u Boha. Vždyť k tomu jste povoláni“ (1. Petr 2,20).

Jsme povoláni ke společenství v utrpení Páně. To jsme si vyvolili při svatém křtu. To si znovu volíme v každé mši svaté a každém svatém přijímání. Nyní účast v utrpení Páně. Nyní zápolíme a modlíme se: „K Hospodinu volám ve svém soužení“ (graduale). Nyní Velký pátek. Ale po Velkém pátku přichází den povýšení: „I vyslyšel mne“ (graduale). „Objevím se ve spravedlnosti před tebou, pln štěstí, když se projeví tvoje sláva“ (ve smrti, v soudě nad světem ve vzkříšení těla (Introit). „Ty, Hospodine, budeš nás věčně střežit a chránit před tímto pokolením“ (Communio), abychom zůstali věrni společenství v tvém utrpení a tak dospěli též ke společenství v oslavení.

Ano, věrni Pánu, trpícímu, ukřižovanému Pánu! Ubohý národ izraelský! Odpadl od svého Pána. „Proto pravím vám: Království Boží bude vzato vám a dáno národu, který bude vydávati dobré plody. A kdo padne na ten kámen, rozrazí se; na koho však on padne, toho rozdrtí“ (evangelium). Kdo se pohoršuje nad trpícím, poníženým Pánem, nad poníženou nenáviděnou církví Kristovou, bude rozdrčen.

„Lide můj, co jsem ti učinil? Nebo v čem jsem tě zarmoutil? Že jsem tě vyvedl ze země Egyptské, připravil jsi kříž svému Spasiteli! Já jsem tě štípl jako svou překrásnou vinici; ty ses mi stala přehořkou. Octem jsi mne napojila v mé žízni a kopím jsi probodla bok svému Spasiteli. Já jsem tě vyvedl z Egypta, otevřel před tebou Rudé moře, já jsem tě krmil manou na poušti a napájel tě vodou spásy ze skály. A ty mne vedeš k bičování. Ty mne zrazuješ velekněžím. Tys otevřel kopím můj bok, dáváš mně políčky a šlehy a napájíš mne octem, žlučí. Lide můj, co jsem Ti učinil? Nebo v čem jsem tě zarmoutil? Odpověz mi!“

Modlitba:

Dej, prosíme, všemohoucí Bože, abychom očištění jsouce svatým postem, tvou pomocí dospěli s čistým srdcem k nastávajícím svátkům.

Prosíme tě, Pane, dej svému lidu zdraví duše i těla, aby jsa oddán dobrým skutkům, zaslouhoval si vždycky být chráněn tvou mocnou záštitou. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

„Já pak se objevím před tebou ve spravedlnosti, pln štěstí, když se projeví tvá sláva“ v blažených velikonočních (introit). „Fiat. — Staň se.“ — Amen.

Sobota po druhé neděli postní

Obrácení

1. Svatí Petr a Marcelin, u nichž se koná bohoslužebné shromáždění, nám připomínají dva bratry, Esaua a Jakuba ze Starého zákona a dva bratry v evangeliu o ztraceném synu.

Jakub a Esau nám staví před oči naše vyvolení a povolání ke Kristu a k církvi, ztracený syn naše povolání k pokání a obrácení. „Boží zákon je dokonalý, přeměňuje duše. Nebesa vypravují Boží slávu a obloha hlásá dílo jeho rukou“ (působení Boží milosti; introit).

2. Jakubovi, mladšímu synu, se dává v tajemném vyvolení přednost před prvorozeným bratrem Esauem. On dostává velké požehnání umírajícího Otce Izáka: „Bůh ti dávej z nebeské rosy i z tučnosti země... Ať ti slouží národy... Kdo ti zlořečí, buď zlořečen, a kdo ti žehná, buď naplněn požehnáním.“ Jakubem je naznačena církev, vzniklá z pohanů, jsme naznačeni my. Nám, pohanům, bez našich zásluh a přes naši nehodnost, byla v tajemném vyvolení dána přednost před národem izraelským, před tím prvorozeným. Dostali jsme velké požehnání: Krista a jeho spásu. „Jakuba jsem si zamiloval — praví Pán — Esaua jsem pojal v nenávisť“ (Řím 9, 13).“ Co tedy na to řekneme? Což jest u Boha nespravedlnost? Naprosto ne. Neboť řekl k Mojžíšovi: „Smiluji se nad tím, nad kým se chci smilovat a slituji se nad tím, nad kým se chci slitovat.“ Proto nezáleží ani na tom, kdo chce, ani na tom, kdo se přičinuje, nýbrž na Bohu, jenž se smilovává... Nuže, nad kým chce, se smilovává, a koho chce, zatvrzuje“ (Řím 9, 14–18). Čiré milosrdenství Boží vůči nám! Bez naší zásluhy nás miloval a prokázal nám své milosrdenství. Proč musel být prvorozený, národ izraelský odmítnut? Proč musela přejít spása s Izraele na pohany? Proč povolal Bůh právě nás, mne, ale mnohé jiné, kteří jsou lepší než my, ponechal sobě samým? „Jak nevyzpytatelné jsou jeho soudy a nevystihlé jeho cesty!... Kdo dal co dříve jemu, aby mu to mělo být odplaceno?“ (Řím 11, 33–34.) Jak to, že „dva melou spolu na mlýnku: jeden je vzat (do království Božího), druhý pone-

chán?“ (Mt 24, 40.) Jak to, že jeden má světlo a jde do sebe, druhý nikoli? Kdo je má, tomu je dáno v nekonečně láskyplném a právě tak v nekonečně tajemném vyvolení jednoho před druhým, Jakuba před prvorozeným Esauem. S úžasem a díkem vyznává liturgie: „Dobré je chváliti Pána a opěvovati tvé jméno, Nejvyšší. Hned zrána hlásat tvé milosrdenství a tvou věrnost (dobrotu) v noci (když je ještě noc)“ (graduale). Uvažovali jsme už o tom? Žasli jsme nad tím? Děkovali jsme za to? „Co máš, co bys nebyl dostal?“ (1. Kor 4, 7).

Jak jsme odpověděli na tu lásku Otcovu? Jak jsme odpověděli na své vyvolení? Odpověď na to nám dává evangelium. Jsme zase mladším synem, který přichází k otci a žádá ho: „Otče, dej mi díl majetku, který připadá na mne.“ Za několik dní poté vzal celý svůj majetek a šel do daleké země, daleko od otce. Tam promarnil svůj majetek v prostopášném životě. Nastal veliký hlad a on počal trpěti nouzi. Vstoupil do služby jednoho občana té země. Byl poslán na statek pást vepře. Trpěl hladem. Šel tedy do sebe. „Kolik nádeníků, v domě mého otce má hojnost chleba, a já zde hynu hladem! Vstanu a půjdu k svému otci a řeknu mu: ‚Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou; již nejsem hoden slouiti tvým synem.‘ Vstal tedy a šel k otci. Otec poznal už z dálky vracejícího se syna. Byl jat soucitem, běžel mu naproti, objal ho a políbil. Kajícně padl syn otci k nohám: „Otče, zhřešil jsem... již nejsem hoden slouiti tvým synem.“ Otec odpouští. Prikazuje svým služebníkům: „Rychle přineste sváteční roucho a oblecte ho! Navlechte mu prsten na ruku a obujte ho! A zabijte tučné tele: Uděláme radostnou hostinu, neboť tento můj syn byl mrtev, a ožil; byl ztracen a je nalezen.“ To všechno je živá, smutná skutečnost a přítomnost! To jsou dějiny církve; dějiny našeho vlastního poblouzení. A důrazná výzva k obrácení, k pokání, k doznání: „Otče, zhřešil jsem.“ Jedině pokání nás může zachránit! Kajícníku přichází Otec vstříc. Hřích a věčný trest je odpuštěn, dobré skutky, které jsme vykonali před hříchem, a zásluhy, které jsme ztratili hříchem, opět ožívají. Otec nás opět přijímá za své děti a koná s námi radostnou hostinu svatého přijímání (velikonočního přijímání).

3. Boží láska a milosrdenství na jedné straně, náš odpad a naše nevěrnost na druhé straně. Nemusel by nás Bůh zamítnout, jako zamítl svůj národ izraelský? Nezasloužili jsme to? A nevypadá to tak, jako by Bůh nevěrné pokolení našich dnů chtěl nechat jít jeho vlastními cestami? Zasloužili bychom si to.

Co nás může zachránit? Jedině pokání, obrácení a změna života. „Obrátte se ke mně celým srdcem, posty, slzami a lkáním“ (kapitulum v tercii). „Ať zanechá bezbožný své cesty a nešlechtný svých myšlenek a obrátí se k Pánu. A On se nad ním smiluje, neboť je ochoten

odpustit“ (kapitulum v sextě). „Hle, nyní jsou dny milosti, nyní je doba spásy“ (epištola z 1. neděle postní).

Co nás může zachránit? Obrácení k zákonu a přikázání Páně. „Zákon Páně je dokonalý, přeměňuje duše“ (introit). „Osvět mé oči (svým zákonem), abych snad neusnul spánkem smrti. Můj nepřítel (dábel, svět, tělo, hřích) se nesmí chlubit: Přemohl jsem jej“ (ofertorium).

Modlitba:

Dej, prosíme, Pane, spasný účinek našim postům, aby trestání těla, jehož jsme se podjali, proměnilo se v životní sílu našich duší.

Ochraňuj svou rodinu ustavičně ve své otcovské dobrotě. Ona se opírá jenom o naději v nebeskou milost. Proto nechť je vždy pod tvou ochranou v bezpečí. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Mešní liturgie třetí neděle postní

1. Dnešní slavnost má na zřeteli především katechumeny, tj. ty, kteří kdysi (jako dospělí) měli o velikonocích přijmout svatý křest. My, kteří jsme už pokřtění, připojíme se k nim a budeme s nimi znovu prožívat velkou událost svatého křtu, na němž spočívá náš křesťanský život. Ubíráme se do chrámu velkého mučedníka Vavřince, pod jehož ochranu byli katechumeni postaveni o neděli Devítníku. Dnes se u nich koná první úkon křestní slavnosti, někdejší vymítání ďábla. Plni touhy po vysvobození z ruky satanovy a plni touhy postavit se na stranu Kristovu, býti křesťany, modlí se křtěnci a modlíme se i my už pokřtění: „Mé oči jsou stále upřeny na Pána (na Krista), neboť On vyprostí z osidla (ďáblova) mé nohy.“ Toužebně prosíme s křtěnci: „Shlédni na mne a slituj se nade mnou“ (introit), a připojujeme své úpěnlivé Kyrie eleison. V církevní modlitbě prosíme: „Shlédni na prosby pokorných a vztáhni pravici své velebnosti k naší obraně.“

2. Co chtějí křtěnci? Oč usilují? Jaké je povolání a jaký úkol už pokřtěných? Odpověď na to dává epištola: „Následujte Boha jako jeho milé děti... Smilstvo a vůbec nečistota nebo lakota nebudiž mezi vámi ani jmenována... Kdysi jste byli tmou, nyní však jste světlem v Pánu. Jako účastníci světla žijte!“ To je smysl svatého křtu, který přijímáme. Zdaž není naléhavě nutné, abychom se dnes na základě epištoly vážně zamysleli nad svým darem i úkolem a abychom v sobě nechali znovu ožít křestní smýšlení, žítí, jak to od nás vyžaduje

svatý křest? A proto prosíme: „Povstaň, Pane, aby (v nás) nepřevládí (starý) člověk... K tobě pozdvihuji své oči... Smiluj se nad námi, Pane, smiluj se nad námi“ (graduale, tractus). Dej nám světlo a sílu! Ten posedlý zlým duchem v evangeliu jsou křtenci, jsme my sami. Kristus, „silnější“, vypuzuje satana, „siláka“ z našeho srdce a odnímá mu veškerou zbroj, takže on už nemá moc nad pokřtěnými. Do duše vešlo „království Boží,“ království milosti a nadpřirozené spásy. Ale tím není ještě všechno vykonáno. K působení milosti Kristovy u pokřtěného musí přistoupit věrné spolupůsobení pokřtěného. Proto to vážné napomenutí křtencům i nám, pokřtěným. „*Kdo není se mnou, je proti mně.*“ Vůči Kristu není žádná neutralita, žádná polovičatost, žádná rozdvojenost, nýbrž jen rozhodné: BUĎ A NEBO. To je úkol, jež ukládá svatý křest křtenci i pokřtěnému: Být nerozdělen s Kristem: ve víře v jeho slovo, v následování jeho příkladu, v poslušnosti jeho přikázání. Kde není člověk s Kristem, tam je proti němu a vypuzuje ho ze svého srdce. Satan se vrací do toho člověka, vezme s sebou sedm jiných duchů; ti vejdou a přebývají tam; i stávají se poslední věci toho člověka horšími, než byly první.“ Vděčně souhlasíme v Cedu se svým křtem a se svými křestními povinnostmi, s ustanoveními Páně, jež jsou sladší než med (ofertorium).

3. Konáme obětování a stavíme se nerozděleně na stranu Kristovu. „*Kdo není se mnou je proti mně.*“ Jako kapka vody s vínem v kalichu splyne v jedno, tak se chceme státi s Kristem jednou žertvou ve svaté oběti, chceme s ním být ukřižováni hříchu, světu a světskému duchu, s ním být obětováni, Bohu zasvěceni v myšlenkách, tužbách, v jednání a konání (svaté proměňování), jako čistý, svatý a neposkvřený obětní dar. Naše spoluobětování je zpečetěno svatým přijímáním. „*Silnější*“ přichází do našeho srdce a svou silou drží siláka v šachu. „On vztahuje pravici své velebnosti k naší ochraně“ (orace). Jsme ukryti v Kristu. Podivuhodný plod svatého křtu a svaté oběti! „*Blahoslavení, kteří přebývají ve tvém domě*“ (communio), svatým křtem, svatou obětí a obětní hostinou spojení s Kristem a naplnění Kristem! Znovu oživení jeho duchem, skládáme dnes s celým žářem srdce svůj křestní slib: Budeme pracovat, trpět a modlit se s Kristem a pro Krista. „*Mé oči jsou stále upřeny na Pána. On vyprostí z osidla mé nohy*“ (introit). Bojem postní doby v tomto životě k světlu oslavení na věčnosti!

Třetí neděle postní

Dítky světla

K bohoslužbám se shromažďujeme u hrobu sv. Vavřince, patrona křtěnců. Na žhavém roštu dozrává tento mučedník k oslavení. Toužebně k němu pohlížíme. Tak se očisťujeme i my v době svatopostní a toužíme po oslavení, po jasném velikonočním jitru. „Oculi mei semper ad Dominum. — Mé oči jsou stále upřeny na Pána“ — (introit). Prosíme, aby On na nás v této době svatopostní dokonal dílo očistění a obnovy, na nás i na všech dětech svaté církve.

2. „*Za onoho času vymítal Ježíš zlého ducha*, a ten byl němý. Když toho zlého ducha vymítl, němý mluvil. I podivily se zástupy“ — (evangelium). Ve svatyni sv. Vavřince bývalo v dřívějších dobách konáno vymítání ďábla z křtěnců. Co vypravuje evangelium, to vykonal Pán jednou i na nás samých v milostiplné hodině našeho křtu. Ve svém zástupci, knězi, přistoupil Kristus k nám a rozkázal ďáblu, který nás vzal do své moci při prvním vstupu do života: „Zapřísahám tě, nečistý duchu, ve jménu Boha všemohoucího Otce i ve jménu Ježíše Krista, jeho Syna, našeho Pána a Soudce, i mocí Ducha Svatého, abys opustil toto Boží stvoření, které si náš Pán vyvolil na svůj chrám: má to být chrám živého Boha a Duch svatý má v něm přebývat.“ „Silnější“ Kristus, přemohl „siláka“, satana, a vyhnal jej z naší duše. Říkali jsme s celou rozhodností své: *Odrůkám se satana*, a vzali jsme na sebe pro celý život boj proti silákovi. Byli jsme živě přivtělení, přičlenění ke Kristu, k Silnějšímu. Kristova síla, která u Vavřince zvítězila na roštu, působí také v nás. Tak jsme šli na bojiště křesťanského života, k rozhodujícímu boji.

„*Kdo není se mnou, je proti mně*.“ Stavíme se na stranu Kristovu. Zde není možná neutralita. Všichni jsme museli podstoupit vnitřní i vnější boje. Dnes, uprostřed posvátného postu, pohlížíme nazpět. Jak dalece jsme zůstali věrni své křestní přísaze? Neměl satan, neměla tma, neměl hřích v nás žádnou účast? Docela žádnou? Nebo nemá pravdu posvátná liturgie, když nám dnes předčítá k uvážení slova epištoly: „Smilstvo a vůbec nečistota nebo lakota nebudiž mezi vámi ani jmenována, jak se sluší na věřící! Podobně ani nečisté jednání, prázdné tlachání nebo vtipkování; to se nesluší... O tom pak buďte dobře přesvědčeni, že žádný smilník nebo nemrava nebo lakomec... nemá podíl v království Kristově a Božím.“ Proto se vážně zpytujeme. „Uslyšíte-li dnes jeho hlas, nezatvrzujte svá srdce“ (Ž 94, 8). Běda nám, kdyby se nečistý duch vrátil a přivedl s sebou ještě sedm jiných duchů, kteří jsou horší, než je on sám. Poslední věci by pak byly horší než první.

„*Kdysi jste byli tmou, nyní však jste světlem v Pánu. Jako účastníci světla žijte!* Neboť ovoce světla se projevuje ve všelike dobrotě, spravedlnosti a v pravdě... Následujte Boha jako jeho milé děti a *žijte v lásce*, jakož i Kristus miloval nás a vydal sebe samého za nás v oběť Bohu velmi příjemnou“ (epištola). *Děti světla*, které už neznají žádnou tmu. Děti světla, které stále žijí ve světle, tj. v pohledu na Boha, v intensivnější životě víry, v nepřetržité modlitbě a oslavě Boha. A ovoce světla? Záleží v samé dobrotě vůči druhým, v samé spravedlnosti, která vždy koná, co je správné, vůči Bohu, vůči bližnímu, a vůči nám samým; v samé pravdě, která nemá nic společného s neupřímností, přetvářkou, světskou diplomacií, kličkováním, chvástáním. Duší křesťanského života je však láska k Bohu a k bližnímu. *Křesťanova cesta je cesta lásky*. Té lásky, která dokonale skoncuje s hříchem, se smrtelným hříchem i s nejmenším vědomým a dobrovolným všedním hříchem nebo s všední nevěrností; té lásky, která na sobě nestrpí žádnou dobrovolnou nedokonalost; která už nezná a nehledá nic jiného než to, co se líbí Otci; která činí všechno, co má činit, a činí to dokonale z lásky k Bohu a Kristu; té lásky, která touží dát Bohu a Spasiteli všechno, poslední sílu, poslední kapku krve; té lásky, která je ochotna podrobit se všem utrpením a pokořením, ano, která miluje utrpení a je šťastna, že smí pro Pána něco vytrpět. „Žijte v lásce.“ A my? Já?

3. *Boj proti silákovi*, aby se nevrátil do svého příbytku, z kterého jej vyhnal Silnější. *A boj o lásku, o ovoce světla, o to, abychom byli dobří, spravedliví a pravdiví ve všem*. To je naše další postní práce. Sami ji nemůžeme vykonat. Proto pozvedáme oči k Pánu a prosíme: „Jako oči služebníků hledí na ruce svých pánů, jako hledí oči služebnice na ruce své paní, tak hledí naše oči na našeho Pána Boha, dokud se neslituje nad námi. Smiluj se nad námi, Pane, smiluj se nad námi“ (tractus). Plni důvěry se k němu obracíme se svatou církví: „Oculi mei semper ad Dominum – Mé oči jsou stále upřeny na Pána, neboť on vyprostí mé nohy z osidla (nepřítelova). Shlédni na mne a slituj se nade mnou: neboť jsem tak opuštěn a tak zklíčen“ (introit).

Nyní, dnes ve spoluobětování mše svaté bereme na sebe znovu ten boj. Vyslovujeme, jako kdysi v den svatého křtu své: Odříkám se satana, světa, těla, hříchu. Spojujeme se s obětujícím se Pánem. Ve svatém přijímání se k němu přivtělujeme znovu a hlouběji. S jeho silou jdeme cestou boje proti zlu, boje o dobro, o dítě světla v nás. Jako účastníci světla jdeme vstříc velikonočnímu světlu věčného oslavení.

„Blahoslavení, kteří slovo Boží slyší a zachovávají“ (evangelium). To je *cesta světla a lásky*. Jenom lásce je to vlastní a možné zcela vypl-

nit přikázání Boží. Radostně odpovídá láska velebením Pána: „Boží rozkazy jsou správné, rozradostňují srdce. Boží ustanovení jsou sladší než med. Proto je zachovává tvůj služebník“ (ofertorium).

Modlitba:

Prosíme, všemohoucí Bože, shlédni na prosby pokorných a vztáhni pravici své velebnosti k naší obraně. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pondělí po třetí neděli postní

Dítky království Božího

1. Naaman, velitel syrského krále, pohan, přichází k proroku Eliseovi, pokorně se podrobuje jeho pokynům, koupá se v Jordáně a je v Izraeli, tj. v církvi, očištěn od malomocenství (epištolu). Zatímco pohan nalézá uzdravení v Izraeli, obyvatelé Nazareta odmítají „proroka“, Krista a chtějí ho usmrtit. Vyvolený národ odmítá spásu, a my, pohané, jsme povoláni ke spáse, ke Kristu. Naplnění těmito myšlenkami přicházíme do chrámu svatého papeže Marka slavit zde svatou oběť.

2. „*Do vlastního přišel a svoji ho nepřijali*“ (Jan 1, 11). Přichází do Nazareta. Znájí ho dobře. Od té doby, kdy začal svůj veřejný život, slyšeli o jeho zázracích, o tom, jak uzdravoval nemocné v blízkém Kafarnau a v celé Galileji. Posmívají se mu i jeho zázrakům a dělají na ně vtipy. Proč ty velké věci, které působí v blízkém Kafarnau, nekoná také zde v Nazaretě? On jim však praví: „Vpravdě pravím vám: Žádný prorok není vzácný ve své otčině... Žilo mnoho vdov v izraelském národě za dnů Eliášových. A k žádné z nich nebyl poslán Eliáš, leda k jedné vdově do Sarepty Sidonské. A mnoho malomocných bylo v izraelském národě za proroka Elisea. A žádný z nich nebyl očištěn, leda Naaman syrský.“ Oni rozuměli obžalobě, která je v těchto slovech, i rozpálili se hněvem. Vyhnali ho ven z města a dovlekli ho až na sráz hory, na níž byl vystavěn Nazaret, aby ho svrhli dolů. „Ale On prošel uprostřed nich a ubíral se odtud“ (evangelium). Izrael, Nazaret nepoznává dobu milosti. Má pro Krista jenom nevěru, posměch, nenávist a chce ho odstranit s cesty. „Ale On se ubíral odtud.“ Kde není přijat, tam se nevtrhává On ani jeho milost. Svou vlastní vinou „jsou synové království vyhnáni ven“ (Mt 8, 12). Opět vážné napomenutí posvátné liturgie, abychom od sebe neodmítali Krista a jeho milost, jeho pobádání k pokání, k obrácení,

k dobré velikonoční zpovědi, k opravdové změně života. Je to strašný trest, jestliže „On odejde odtud“. Za tím stojí slovo, rozhodující o celé věčnosti: „Neznám vás“ (Mt 25, 12). S Bohem, s Kristem, s milostí nelze žertovat.

„*Za proroka Elizea bylo mnoho malomocných v izraelském národě. Ale žádný z nich nebyl očištěn, leda Naaman syrský*“ (evangelium). Království Boží, království pravdy a milosti, jde od pyšného, nevěřícího, sobě postačujícího k tomu, kdo věří a touží po království Božím. Naaman, pohan, touží po novém, svěžím, zdravém životě. Přichází z dalekého Damašku do Samařska. Pokořuje se, podrobuje se pokynům Elizeovým a sestupuje do vod Jordánu. Víra, pokora, touha, podrobení mu přináší uzdravení od malomocenství. „*Za proroka Elizea bylo mnoho malomocných v izraelském národě. Ale žádný z nich nebyl očištěn.*“ Pohané přicházejí a přijímají spásu; Izrael však ztrácí království Boží a jeho statky. To království Boží je nabízeno nám, mně ve svaté církvi. Ale jen jestliže věříme, jestliže se pokorně podrobujeme nauce a přikázáním Krista a jeho církve a toužíme po jeho spáse. Jestliže jsme si vědomi své nehodnosti a neschopnosti a hledáme pomoc u něho a s důvěrou se obracíme k němu: „Vyslyš, Bože, mou modlitbu a nepohrdej mou prosbou. Shlédni na mne a vyslyš mne“ (ofertorium). „Smiluj se nade mnou, Pane, neboť mne stíhají lidé, stále mne sužují nepřátelé.“ (graduale).

3. My jsme dnes v posvátné liturgii ten pohan Naaman. V oběti mše svaté spěcháme k velkému proroku Kristu. S vírou a důvěrou se podrobujeme jeho slovu, jeho působení a jeho milosti, s kterou k nám přichází ve sv. přijímání. „Kdo jí mé Tělo a pije mou krev, má život věčný... Zůstává ve mně a já v něm“ (Jan 6, 54, 56). „V Bohu se chci chlubit jeho slovem, v Pánu se chci chlubit jeho příslibem“ (introit): „Jako mne poslal živý Otec a já jsem živ skrze Otce, tak i ten, kdo jí mne, živ bude skrze mne“ (Jan 6, 57). „Důvěřuji v Boha a nic se nebojím. Co by mi mohl učinit člověk?“ (introit), když silou svatého křtu a svatého přijímání žije ve mně Kristus, Hlava ve svém údu? „Všechno mohu v tom, který mne posiluje“ (Fil 4, 13).

Co dnes nalézáme u Krista v jeho církvi, to všechno je pouze začátek. Plná spása nás čeká v druhém životě, v pravých velikonocích. K nim hledíme v communio: „Když Hospodin odvrátí zajetí svého lidu, pak bude plesati Jakub a radovati se bude Izrael.“ V Bohu se chci chlubit jeho příslibem. „Očekávám vzkříšení z mrtvých a věčný život“ (Credo). Musím jen přijít k velkému proroku do jeho země izraelské, ke Kristu v jeho církvi, ve svaté oběti a v obětní hostině.

„Kdo se domnívá, že stojí, ať hledí, aby nepadl“ (1 Kor 10, 12). Mohl-li vyvolený národ ztratit spásu, proč by to nemohlo stihnout i nás? Co nás uchrání od takového neštěstí? Pokora. Podřízenost Kristu a jeho církvi. Víra. S Kristem, s božskými věcmi, s milostí se musí zacházet s vírou a úctou.

Království Boží bude vzato národu izraelskému a „bude dáno národu, který bude vydávat jeho plody“ (Mt 21, 43). „Já jsem vás vyvolil (ve svatém křtu, v profesi, v kněžském svěcení), abyste přinášeli plody“ (Jan 15, 16). Přinášeli jsme plody, které Pán od nás mohl očekávat a musel očekávat?

Modlitba:

Prosíme, Pane, vlej dobrotivě svou milost do našich srdcí, abychom jako se zříkáme tělesných pokrmů, tak také odváděli své smysly od škodlivých přestupků.

Tvé milosrdenství, Pane, nechť nám přijde na pomoc, abychom byli tvou ochranou vytrženi z nebezpečí, která nám hrozí pro naše hříchy, a tvou osvobozující rukou byli zachráněni. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Úterý po třetí neděli postní

Olej milosti

1. Oběť mše svaté se dnes koná v domě sv. panny Pudenciány, na místě, kde žil a působil Petr v Římě. Pudenciána, panna, nese v ruce džbán s olejem milosrdné lásky. „Přestála nesčetné zkoušky, uchystala velkému počtu mučedníků čestný pohřeb a rozdala celý svůj majetek z lásky ke Kristu chudým. Tak stoupala od země k nebi“ (Martyrologium).

2. „V těch dnech volala kterási žena k proroku Elizeovi: Můj muž umřel. A hle, přišel věřitel, aby si vzal oba mé syny za nevolníky. Elizeus se jí tázal: Co máš ve svém domě? Ona odpověděla: Nic, než maličko oleje. Elizeus jí rozkázal: Jdi a vypůjč si od všech svých sousedek prázdné nádoby, a to nemálo. Pak vejdi do domu, zavři dveře, až budeš uvnitř ty a tvoji synové, a potom nalévej z té nádoby do všech těch nádob. Až budou plné, odstav je. Žena tak učinila. Nyní má oleje nadbytek. Prorok jí přikázal: Jdi, prodej olej a zaplať svému věřiteli; z ostatku můžete být živi, ty i tvoji synové“ (epištola). Viz v tom obraz požehnání, které nám přináší naše postní práce. Vdova je svatá církev. Od té doby, co její Snoubenec vstoupil na nebe,

je pronásledována. Věřitel, satan, jí chce vzít a zahubit její děti, které ona zrodila ve svatém křtu. Ona se však obrací k prorokovi, ke Kristu, a dochází od něho pomoci. V době svatopostní vylévá Kristus nejhojnější měrou olej odpuštění a milosti na děti církve. Nyní, doba milosti. Nyní Kristus rozvazuje pouta viny (křest a svátost pokání). Nyní nevoláme k nebi nadarmo: „Volám k tobě, Bože, neboť mne vyslycháš. Nakloň své ucho a vyslyš mé prosby. Chraň mne, Pane, jako zřítelnici svého oka, pod stínem svých křídel mne ukryj“ (introit). „Pane, očišť mne od mých skrytých vin; od cizích vin mne ušetř“ (graduale). Nyní budeme vyslyšeni a nalezneme odpuštění.

„*V pravdě pravím vám (apoštolům)*: Cokoliv svážete na zemi, bude svázáno i na nebi; a cokoli rozvázete na zemi, bude rozvázáno i na nebi“ (evangelium). V domě Pudenciány je nám blízko Petr. Jemu a ostatním apoštolům dal Pán moc svazovat a rozvazovat. Máme Petra. Můžeme jít k Petrovi, k církvi. Zde najdeme jistě odpuštění svých hříchů. Věřitel, satan, nebude pak mít žádné právo na nás. Církev má moc prostřednictvím svého kněžství sejmuti s nás i nejtěžší vinu. Co ona rozváže, je rozvázáno i v nebi, před Bohem. „Kterým odpustíte hříchy, těm se odpouštějí“ (J. 20, 22) ve svátosti pokání. Potřebujeme jen přijít k Petrovi, k církvi, a vyznat kajícně a pokorně svou vinu. Pak nad námi zaznějí slova odpuštění, která z nás sejmou všechnu naši vinu i trest, slova: „Já tě rozhřešuji od tvých hříchů.“ Zde to zakoušíme sami na sobě: „Pravice Páně působí divy, pravice Páně mne pozvedla. Nezemru (nezahynu), nýbrž budu živ a budu vyprávěti díla Páně“ (ofertorium). Doba svatopostní je pro nás důraznou výzvou k pokání, k dobrému, hodnému přijetí svátosti pokání.

3. Církev se modlí za své děti. Její modlitba je účinná. „Dohodnou-li se dva z vás na zemi o jakékoli věci a poprosí o ni, dostane se jim toho od mého Otce, jenž je v nebesích. Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já mezi nimi“ — (evangelium). Pán sám, ten velký prosebník a adorátor Kristus, modlí se ve své církvi a se svou církví.

„Pravice Páně působí divy, pravice Páně mne vyvýšila. Nezemru, nýbrž budu živ a budu zvěstovati díla Páně“ (ofertorium): divy odpuštění, obrácení, milosti ve svaté církvi, která se neustále modlí a která nás rozhřešuje od hříchů, kdykoli je pokorně vyznáme zástupci Páně. „Nezemru, budu živ.“ Poněvadž mám církev, její modlitbu, její svátosti.

Přicházíme k oběti mše svaté. Nabízíme Otci velký obětní dar, Krista, jeho modlitby, jeho utrpení a smrt, jeho krev, jeho slzy. „Pane, očišť nás od našich hříchů.“ K vůli svému Synu měj slitování a dej hříšníkům milost, aby se obrátili a byli živi. Na nás to závisí,

že ten nebo onen zase najde cestu k matce církvi a jejím svátostem, že se obrátí a je živ. My jsme spoluodpovědní za obrácení a spásu našich bratří v Kristu. Závisí to na naší modlitbě, na našem umrtvování, na naší postní práci. Máme být Pudenciánou s nádobou s olejem milosrdné a pomáhající lásky!

Modlitba:

Vyslyš nás, všemohoucí a milosrdný Bože, a uděl nám milostivě dary spásitelného odřekání.

Braň nás, Pane, svou záštitou a vždycky nás ochraň od veškeré nepravosti. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Středa po třetí neděli postní

Boží přikázání

1. S křtenci přijímáme dnes z hrobu svatého papeže a mučedníka Sixta II. (umučeného r. 258) desatero, jehož text byl ve staré církvi dnes odevzdán křtěncům, aby o něm uvažovali a naučili se ho nazpaměť.

2. V duchu jsme na Sinai. Hromy, blesky, zvuk pozounů, kouřící hora, zvěstují blízkost svatého Boha. S Izraelity jsme jati bázní. „Toto praví Hospodin: Cti otce svého i matku svou... „Nezabiješ...“ „Strach před Ním má být ve vás, abyste nezhřešili.“ „Nebudete dělat bohy stříbrné nebo zlaté. Uděláte mi oltář ze země a budete na něm přinášet oběti.“ Desatero, které jsme přijali v hodině svatého křtu a na které jsme skládali křestní přísahu, není nic jiného než výraz vůle Boží, je svaté, moudré, neměnitelné jako Bůh sám, vzešlo z dobroty, moudrosti, spravedlnosti a svatosti Boží. Může být pro nás něco lepšího, rozumnějšího, světějšího, důležitějšího a více oblažujícího než tato svatá vůle Boží, toto desatero Božích přikázání? Ve svatém křtu jsme odpřisáhli desatero, poněvadž jsme se odevzdali Bohu Otci, Synu a Duchu svatému. Volíme si dnes opět cestu jeho přikázání. A ta se točí kolem velkého přikázání: „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce, z celé duše, ze všech svých sil. A bližního svého jako sebe samého.“

Jak máme plnit Boží přikázání? Ne jako zákoníci a farizeové v dnešním evangeliu. Vysvětlují nedotknutelná Boží přikázání jinak, plní je podle zdání, podle vnějšku, ve skutečnosti však konají svou vlastní vůli pod maskou Božích přikázání. „Přestupují přikázání Boží pro

svoje podání“ (evangelium). Lidské předpisy kladou na místo Božího přikázání a Boží vůle. To budiž vzdáleno od nás, pokřtěných! Chápeme Boží přikázání s posvátnou úctou, s vírou, že je v nich vyjádřena Boží vůle, s touhou cele vykonat a přijmout jeho vůli, ze svaté, upřímné lásky k Bohu, ke Kristu, z pohnutky, že On to chce, že jemu je to tak milé. Přikázání Boží, vůle Boží je naší radostí. „Můj pokrm je činiti vůli toho, který mne poslal“ (Jan 4, 34). Ve svatém křtu jsme odumřeli svému vlastnímu já, touze starého člověka vést sebe samého, být nezávislý, žít podle vlastní vůle a podle vlastních přání: „Buď vůle tvá!“ „Přišel jsem (byl jsem pokřtěn), ne abych činil vůli svou, nýbrž vůli Toho, který mě poslal“ — (Jan 6, 38). Zde je jádro křesťanského života: odumřít vlastní vůli, bez výhrad a se slepou důvěrou žít svaté vůli Boží, ponořit se do svaté vůle Boží ve všem, radovat se z vůle Boží, z Božích přikázání, z Božího vedení, řízení a z Boží Prozřetelnosti! Smýšlíme tak, žijeme tak?

3. V obětování mše svaté vložíme dnes na patěnu své srdce, svou vůli: Chceme odumřít sobě, abychom povstali a žili ve svaté vůli Boží. „Pane, vezmi mne sobě a dej mne Tobě.“ Ve svatém přijímání nás Kristus proniká svým duchem a svou silou, On, který nikdy neznal vlastní vůli, nikdy nezanedbal, nepřestoupil přikázání Otcovo: „Můj pokrm je činiti vůli Toho, který mne poslal.“ Žije Kristus tímto svým životem skutečně dále v nás? Je náš život jako život Kristův, dokonalým chtěním toho, co je Otci milé? (Jan 8, 29). To přece musí být přirozeným plodem účasti ve svaté oběti a plodem přijímání těla Páně. Nám, křesťanům chybí úcta k Bohu, k božským věcem, k Božím přikázáním a nařízením. My na to mnoho nedbáme, s Božími přikázáními jednáme bez uctivosti, přestupujeme je lehkomyšlně. Zde jsou začátky hříchu a zkázy, která přichází s hříchem na duši, na rodinu, na společnost. „Smiluj se nade mnou, Pane“ (graduale). „Pane, buď ke mně milosrdný pro své jméno“ (ofertorium), nyní, v obětování mše svaté.

Když ke mně přijdeš ve svatém přijímání, „zjev mi cestu k životu. Naplň mne půvabem své tváře“ (své spravedlnosti; communio), nyní na zemi, a jednou dokonale v nebi.

Modlitba:

Uděl nám prosíme, Pane, abychom vycvičení spasitelnými posty, zadržovali se také škodlivých neřestí a tak snáz dosáhli tvého milosrdenství.

Uděl prosíme, všemohoucí Bože, abychom, kteří toužíme po milosti tvé ochrany, po vysvobození ode všeho zlého, tobě sloužili s bezpečnou myslí. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Čtvrtek po třetí neděli postní

Božský Lékař

1. Polovina postu. U hrobu svatých lékařů Kosmy a Damiána nám vyprošuje starostlivá matka církev sílu, abychom posvětili i druhou polovinu postu nezlomnou důvěrou a vytrvalou věrností.

2. *Ježíš přichází do domu Šimona Petra.* „Tchyně Šimonova byla stížená vysokou horečkou. I prosili ho za ni. On se nad ní naklonil, přikázal horečce, a ta jí přestala. Ihned vstala a posluhovala jim“ (evangelium). To je touha jeho milujícího Srdce: uzdravovat. „Spasitel“ jest jeho jméno, jeho podstata. Ta nemocná, stížená horečkou, jsme my. „Naše horečka je touha po majetku, po rozkoši, ctižádost, vznětlivost“, vykládá svatý Ambrož naše evangelium. Jsme nemocni a vyznáváme pokorně své mnohé nedostatky, slabosti, chyby všeho druhu. Jenom On nás může vyléčit. Spěcháme-li k němu, nyní v oběti mše svaté, v přijímání těla Páně, ve svátosti pokání, v úkonech lítosti, ve skutcích smíru, v prosbách o jeho pomoc. „Oči všech na tebe čekají, Pane, a ty jim dáváš pokrm v příhodný čas. Otvíráš svou ruku a naplňuješ všechno, co žije, požehnáním“ (graduale). Ty jsi Spasitel. Ty přicházíš dnes ve svatém proměňování a přijímání, abys byl své církvi, nám, Spasitelem. „Oči všech čekají na Tebe.“ „Neboť není jiného jména pod nebem, daného lidem, v němž bychom mohli býti spaseni.“ (Skut. 4, 12). „Spása lidu jsem já, praví Hospodin. V každém soužení, ve kterém mne budou volati, vyslyším je. Budu jejich Pánem (Spasitelem) na věky“ (introit).

„*V domě Petrově*“ působí Božský Lékař svá díla, tj. ve svaté církvi. „Slyšte slovo Hospodinovo všichni Judovci, kteří vcházíte těmito branami (svatým křtem do domu církve), abyste se klaněli Hospodinu (ve společenství svaté církve, v domě Petrově). Budu bydliti s vámi“ (epištola). Čím více vstoupíme do společenství víry církve, poslušnosti k ní, podřízenosti její moci, do společenství její oběti a jejích svátostí, tím blíže k nám přijde Spasitel. Postoj k svaté církvi, k tělu Kristovu, rozhoduje. Zde, ve společenství svaté církve, nalezneme všechnu spásu. Když „slunce zašlo“ (tj. když šel Pán za nás na smrt a svou smrtí nás vykoupil). „Spása lidu jsem já.“ „Já jsem cesta, pravda a život.“

3. Ježíš, náš Spasitel, v domě Šimona Petra, tj. ve své svaté církvi. „Blahoslavení, kteří bydlí v tvém domě“ (Ž 83, 5). Bereme vážně slova epištoly: „Dobřími učiňte své cesty a své snahy... Napravíte-li důkladně své cesty a své snahy, zjednáte-li platnost právu ve přích mezi člověkem a jeho bližním, nebudete-li utiskovat cizince, sirotky

a vdovy..., nebudete-li choditi za cizími bohy, pak budu bydlet s vámi na tomto místě“ (ve společenství svaté církve). „Neposléhejte na klamavá slova říkající: Chrám Hospodinův, chrám Hospodinův, chrám Hospodinův“ (tj. „já jsem katolík“). Bůh žádá více než jen křestní list, než jen odznak... Bůh žádá svaté smýšlení a svatý život ve společenství svaté církve! Pak On je „spásou lidu“ a vyslyší nás, budeme-li k Němu volat.

Co to stálo Syna Božího, aby se stal Vykupitelem lidstva? Co nám praví vtělení? Jeho chudoba, jeho potupa a ponížení? Jak jej potupili a jak jej tupí během staletí, i dnes! Jak mnoho nevědku sklidil od svého národa, který volal k Pilátovi: „Ukřižuj ho!“ Co nám praví zahrada Getsemanská, sloup bičování, trnová koruna, žezlo, které mu dali suroví vojáci do ruky, křížová cesta, ukřižování, smrt na kříži? To všechno, aby nám, mně, mohl býti Spasitelem, Vykupitelem. Jak mu musím děkovat!

Dnešní mše svatá nám má být především obětí díky Otci, který „tak miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna“ (Jan 3, 16), dal nám jej za Spasitele! Ve svatém přijímání se dnes přimkneme s novou vírou k Ježíši, svému Spasiteli. „Ty jsi nařídil, aby tvá přikázání byla věrně zachovávána.“ Náš program: „Ať je můj život stále zaměřen k zachovávání tvých přikázání“ (communio), silou svatého přijímání.

Modlitba:

Nechť tě velebí, Pane, blažená smrt tvých svatých Kosmy a Damiána, kterou jsi v nevýslovné prozřetelnosti udělil jim věčnou slávu, nám pak pomoc.

Pane, nechť máme zajištěnu výkupnou sílu tvé svátosti (svaté oběti a obětní hostiny), kterou si vyprošujeme pro zásluhy tvých mučedníků Kosmy a Damiána.

Prosíme, Pane, nebeské milosrdenství nechť posílá tvůj lid a učiní, aby vždycky sloužil tvým přikázáním. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pátek po třetí neděli postní

Skála na poušti

1. Opět jsme ve svatyni sv. Vavřince, patrona a vzoru křtěnců. V blízkosti chrámu stojí, ve starém Římě, veřejná studna. Ta se stává dnes v posvátné liturgii náznakem vody svatého křtu, která „tryská

do života věčného.“ Spojíme se s křtenci a necháme v sobě ožít milost svatého křtu.

2. *Mojžíš vyvedl vodu ze skály* (epiškola) a zachránil tím lid izraelský na poušti před smrtí. Toť obraz! Skála je Kristus (1. Kor. 10, 4). Hůl, kterou Mojžíš udeřil do skály, je svatý kříž, na který byl Kristus přibit. Voda ze skály jsou svaté svátosti, kterými je nám jako potrubím přiváděna milost. Především milost svatého křtu, kterou křtenci toužebně očekávají. Křest nás zachraňuje před zahynutím, jako voda ze skály zachránila národ izraelský před smrtí žízní a dala mu sílu pokračovat v cestě pouští a skončit ji. Silou svatého křtu putujeme my, noví Izraelité, — pouští pozemského života k zaslíbené zemi, vedeni a chráněni světelným a mrakovým sloupem milující Prozřetelnosti Boží. Kristus, skála, nás provází. Vždy znovu a znovu smíme pít ze skály živou vodu milosti, kterou nám zasloužil Kristus svým utrpením a svou smrtí: v oběti mše svaté, v přijímání těla Páně a svátosti pokání, u svatostánku. Z jeho těla, důtkami roztlučeného a proboděného hřeby; z jeho otevřených ran; z jeho Srdce kopím otevřeného tryskají neustále voda (křtu) a krev — (Eucharistie). Bez této vody ze skály na poušti by nastala smrt a záhuba. „Kdo se (však) napije z vody, kterou já mu dám, nebude žízniti na věky“ (evangelium). Vzácné přislíbení! Ve svatém křtu jsme se po prvé setkali se skálou na poušti a dostali jsme z ní napít. Vodu spásy! Věříme, děkujeme. Vtiskneme si obraz skály na poušti hluboko do duše a do srdce, jak jej znázorňovali křesťané v katakombách.

Ježíš vysvětluje tajemství vody, která dává věčný život (evangelium). Ježíš, unaven usilovným hledáním duší, usedá si u studnice Jakubovy. Čeká na Samaritánku, hříšnici. Nabízí jí vodu, kterou On dá. Kdo z n. bude pít, ten už nebude žíznit. Je to voda, která dává život věčný. Nepozorovaně, s celou něžností svého Srdce, napájí Ježíš duši Samaritánky touto živou a životodárnou vodou a činí z hříšnice učednici, apoštolku. Tu nechala žena svůj džbán, s kterým přišla čerpat vodu ze studnice, zapomněla na přirozenou, pozemskou vodu: když se napila živé vody, kterou jí Pán dal, nemá pozemská voda pro ni už ceny. Ukázal se jí nový svět. Nové cíle, nové ideály, nové podněty a síly. Nový člověk, který skoncoval s hříchem a s věcmi jen pozemskými a sytí se duchem Kristovým. Kdo je ta Samaritánka? Jsme to my sami, křtenci i my pokřtění. U studnice Jakubovy, u pramene svatých svátostí, ve svatostánku, s láskou čeká Pán na nás hříšné a nehodné. Chce nás zachránit: živou vodou, kterou nám dal a kterou je ochoten dávat každodenně! Dává nám z ní pít. Se Samaritánkou necháváme nádobu, s kterou jsme přišli, starého člověka s jeho názory, cíli a pohnutkami. Pro nás má cenu již jen jedno: život milosti,

který dává Ježíš, život milosti, Božího dětství, křesťanské ctnosti, život svaté lásky k Bohu, ke Kristu, k duším. Chceme být apoštoly Ježíšovými, apoštoly jeho nauky, jeho milosti! Chceme být Samaritánkou, která našla u studnice Jakubovy Krista, život a která od nyní žije z jeho života a ducha!

3. Ježíš u studnice, u pramene milosti, nyní v oběti mše svaté. Tu na mne čeká, aby mne, Samaritánku, poučil četbou epištoly a evangelia, kázáním. Pronáším své Credo. On na mne čeká, aby mne v přesvaté oběti vedl k Otci a přivlastnil mně milosti, které jednou zasloužil v krvavé oběti na kříži, ano, aby mně dal sebe ve svatém přijímání: „Kdo se napije z vody, kterou já mu dám, nebude žízniti na věky. Neboť voda, kterou já mu dám, stane se v něm pramenem vody tryskajícím do života věčného.“ On nám ji dává pít ve svatém přijímání. Nosíme v sobě pramen, který tryská do života věčného, živý pramen milosti a věčného života. „Kdybys znala dar Boží!“ Chybí nám vnitřní světlo. Jsme příliš málo očištěni a oprostěni od lpění na pozemských věcech, na svém vlastním já. Proto se u nás nemůže rozjasnit. Proto milost, Boží dětství, přivtělení ke Kristu, věčný život, svaté přijímání nám mohou říci tak málo. My si dost nevážíme těchto hodnot. Je čas, abychom obrátili a změnili smýšlení; především, abychom rozhodně kráčeli cestou odříkání, abychom se odřekli pouze časných a pozemských hodnot, vlastního já, starého člověka! Zde to vážne!

„Učiň, Pane, na mně důkaz (div) své dobroty, aby viděli moji nenávistníci a byli zahanbeni. Neboť ty, Hospodine, jsi mně pomohl a mne potěšil“ (introit). Tak volá svatá církev k nebi. „Nakloň, Pane, své ucho ke mně a vyslyš mne: neboť jsem ubohý a bezmocný“ (žalm introitu). Církev na dlouhé cestě pouští pozemského putování, ubohá a bezmocná, zbavená veškeré lidské opory, pronásledovaná a nenáviděná ďáblem, knížetem tohoto světa, a jeho pomocníky. Ona má jen jedno: Skálu na poušti, životodárnou Skálu, Krista, ve svaté Eucharistii. Eucharistii jí dal Bůh jako „znamení své dobroty“ na cestě pouští. Ona nezahyne, nýbrž bude žít, bude mít stále novou sílu, jít dále ve své vnitřní kráse a plnosti svou cestou do země zaslíbené. My jdeme s ní, denně znovu posilováni z životodárné Skály, Krista ve svaté Eucharistii. „V Boha doufá mé srdce, tu mi bude pomoheno: znovu rozkveté mé tělo. Z celého srdce ho budu velebit“ (graduale).

Zde, u Ježíše v záři světlé Hostie, „rozkvétá mé tělo“ (graduale). Sem přicházíme s žíznícím, smrti blízkým národem izraelským na poušti, s hříšnicí, se Samaritánkou. Zde On na nás koná každý den znamení své dobroty.

„Pozoruj hlas mé dobroty, můj Králi a můj Bože. K tobě se chci modlit, Pane“ (ofertorium). On vyslyšel prosby národa izraelského na poušti, vyslyšel u studnice Jakubovy prosbu hříšnice. Tak přichází také církve a přicházíme i my k Němu, když se objeví v oběti mše svaté na našem oltáři. „Dej nám svůj mír, uchovej nás dobrotivě od věčného zavržení a zařaď nás do počtu svých vyvolených.“ „Chléb náš vezdejší dej nám dnes. Odpusť nám naše viny. Neuveď nás v pokušení. Zbav nás od zlého.“ Jedině u Pána je spása a život! „Pojďte všichni ke mně, a já vás občerstvím“ (Mt 11, 28).

Modlitba:

Prostíme, Pane, provázej naše posty dobrotivou přízní, abychom jako se zřít-káme pokrmů tělesně, tak se postili od hříchů duchovně.

Uděl nám, kteří důvěřujeme v tvou ochranu, abychom s tvou pomocí přemohli všechno nám nepřátelské. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Sobota po třetí neděli postní

Cizoložná žena

1. Jsme dnes zcela kajícíky. Uznáváme svůj hřích, kterým jsme porušili věrnost Bohu a Spasiteli, a voláme k Pánu s mešním introitem: „Postřehni, Pane, má slova svým sluchem, všimni si mého volání (o odpuštění). Pozoruj hlas mé modlitby, můj Králi a můj Bože.“

2. Hříšnice, cizoložná žena. Jsou dny slavnosti stánků. Ježíš přišel do chrámu již časně ráno. Všechen lid přichází k němu. Posadil se a učil. Tu přivádějí zákoníci a farizeové ženu, kterou právě dopadli při cizoložství. Postavili ji doprostřed a řekli mu: „Mistře, tahle žena byla dopadena při cizoložství. V zákoně nám Mojžíš přikázal takovou ženu ukamenovat. Co ty na to říkáš?“ Je to hřích nejtěžšího druhu; podle předpisů Starého zákona může být odčiněn jenom smrtí. — Cizoložnice je v liturgii křesťanská duše, jsme my. Svým hříchem jsme potupně porušili věrnost Bohu, Spasiteli, svaté církvi. Obrátili jsme se zády k Tomu, který nás od chvíle našeho křtu zahrnoval jen láskou a dary. Své srdce, svou lásku jsme odňali Bohu a zaprodali ji něčemu jinému: nějaké nedůstojné rozkoši, nějaké marnosti, vždy a v každém hříchu satanovi, odpůrci Božímu, tomu, který nás chce zahubit na věky. Porušení věrnosti, porušení manželství! Moje vina, moje vina, moje největší vina!

Ježíš se ujímá hříšnice. Cizoložná žena stojí před Pánem. Co on

odpoví jejím žalobcům? Dá jim za pravdu? Ježíš mlčí... Shýbl se k zemi a psal v písku, jako by chtěl říci, že nechce nic mít s tímto procesem. Nepřišel, aby zahubil duše, nýbrž aby je zachránil. Žalobci na něho naléhali, aby jim řekl, co míní o tom případě. Tu se zvedl a řekl jim: „Kdo z vás je bez hříchu, hod první na ni kamenem.“ Na tento rozsudek nebyli žalobci připraveni. Jsou bez hříchu? Smějí tedy hodit kamenem na obžalovanou? Nikoli. Zahanbení odcházejí jeden po druhém. Nechali hříšnici s Ježíšem samotnou. „Ženo, kde jsou tvoji žalobci? Nikdo tě neodsoudil?“ — „Nikdo, Pane.“ „Ani já tě neodsoudím.“ Vždyť On přišel hledat a zachránit, co bylo ztraceno. „Ani já tě neodsoudím.“ Ježíš odpouští i nejtěžší hřích. Ale klade jeden požadavek: „Již nehřeš!“ — „Ani já tě neodsoudím.“ Naše útěcha! Zhřešili jsme, mnoho jsme zhřežili. Ale ještě nejsme ztraceni, jestliže ve svátosti pokání přijdeme s lítostí a zkroučeností k Ježíšovi, pokorně vyznáme svůj hřích zástupci Kristovu a rozhodneme se, že už nebudeme hřešit. „On se ujímá hříšníka.“ „I kdybych musel projít stínem smrti (jako cizoložnice u svých žalobců), nebudu se báti zlého. Neboť ty, Pane, jsi se mnou“ (graduale). Ty nechceš smrt hříšníkovu, nýbrž aby se obrátil a byl živ.

3. Horliví farizeové myslí jenom na to, jak vydat cizoložnou ženu na smrt. Bezohledně, nemilosrdně. Jinak Ježíš. On nechce zahubit, On chce zachránit. „On se ujímá hříšníka.“ Jak velice zavrhuje a odsuzuje hřích, to zjevil svým utrpením a svou smrtí. On odsuzuje hřích — ale hříšníka chce zachránit. Věříme, že nám chce odpustit. Děláme své: Litujeme svých hříchů, vyznáváme je, činíme pokání a od nynějška se varujeme hříchu.“ Řiď mé kroky, aby nade mnou nepanovala žádná nepravost (hřích), Pane“ (ofertorium).

V epištole máme protějšek. Zuzana, manželka Joakimova, byla dvěma starci lživě obviněna z cizoložství. Už ji vyvádějí k ukamenování. Tu Daniel, osvěcený Duchem Božím, vynesl pravdu na světlo. Jeho výrokem byla nevinná Zuzana zachráněna před smrtí a její manželství zase obnoveno. Zloba a lež žalobců byla odhalena a potrestána smrtí. Nový zákon je zákon milosti: on neusmrcuje hříšníka, nýbrž zachraňuje ho pokáním. Nový zákon dává sílu překonat vášně a hřích a povznést se k životu ctnostnému a svatému. Děkujeme za milost, že známe Krista, že máme skrze něho svátost pokání. A svátost svaté Eucharistie. Touto svátostí jsme k Němu stále více přivtělováni a stáváme se účastni jeho života a jeho síly!

„Kdo z vás je bez hříchu, hod první po ní kamenem.“ Jak to dopadne při soudu Páně, když On uplatní toto měřítko na nás, kteří jsme tak mnoho, tak nespravedlivě, tak nelaskavě soudili o chybách bližního, házeli po něm kamenem! Máme k tomu právo? Tu se

musíme důkladně polepšit. Příliš lehce se podobáme těm dvěma starcům u Zuzany a farizeům z evangelia. My přece máme mít a chceme mít ducha Kristova! Musíme tedy nenávidět hřích, ale hříšníka milovat.

Modlitba:

Prosíme tě, všemohoucí Bože, dej aby ti, kteří si činí újmu v jídle, zkontrolovali tělo, zadržovali se též hříchů, když se snaží o spravedlnost.

Podej, Pane, svým věřícím pravici nebeské pomoci, aby tě hledali celým srdcem a zasloužili dostici, oč náležitě prosí. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Mešní liturgie čtvrté neděle postní

1. „Zaradoval jsem se nad tím, co mi bylo řečeno: Půjďme do domu Páně!“ Dnes se konají bohoslužby „u svatého Kříže Jeruzalémského“. Jeruzalém! Zde cítí katechumeni i věřící (pokřtění) svatou půdu pod nohama: v Jeruzalémě Kristus zemřel, byl pohřben, vstal z mrtvých. Jeruzalém jest jim však ještě něco více než vzpomínka: on je jim prostorová a časová přítomnost a sladká skutečnost, svatá katolická církev, do níž mají katechumeni právě vstoupit svatým křtem. „Zaradoval jsem se nad tím, co mi bylo řečeno: Půjďme do domu Páně!“ „Radujte se a veselte se, kteří jste byli v zármutku; plesejte a nasyťte se plností své útěchy“ (introit). Ve svaté církvi jsou otevřeny prameny milosti a spásy. Jak vznešeně tu stojí ten nový Jeruzalém! Ve svatém Jeruzalémě, v synagoze, je všechno jen stín, jen zákon, bázeň a otroctví. V novozákonním Jeruzalémě, ve svaté církvi jsme dětmi Božími, přivedenými k rodinnému stolu Božímu, jsme bratry a sestrami vtěleného Syna Božího, dětmi nebe, dětmi „svobodné“, která pochází z nebe, která je naší matkou (epištola). Jaké štěstí být přivtělen k tomuto novému Jeruzalému! Proto ten radostný jásot dnešní neděle: „Zaradoval jsem se nad tím, co mi bylo řečeno: Půjďme do domu Páně!“ „Nezakolísá na věky, kdo přebývá v Jeruzalémě“ (tractus).

2. V tomto Jeruzalémě svaté církve žije a působí Kristus. Ona je tou horou, na kterou vystoupil Ježíš v dnešním evangeliu. Veliký zástup jde za ním, daleko od ruchu světa a vesnic. Ale co mají tyto tisíce jísti? Za to, že šli za ním na poušť, že se odřekli světa a jeho požitků (svatým křtem), dostávají z ruky Kristovy jiný chléb, chléb, který v sobě obsahuje všechnu líbeznost. On dává jísti všem, ať je jich

kolikoli. Dává jim chléb a rybu, přesvatou Eucharistií. Na výšinách oltářů katolické církve je přichystán chléb. Proto, „chvalte Pána, neboť je dobrotivý; opěvuje jeho jméno, neboť je líbezný. Cokoli chtěl, všechno učinil na nebi i na zemi“ (ofertorium).

3. Již přichází osobně mezi nás. My jsme dnes v zástupech lidu v evangeliu, které jdou za Spasitelem. Chceme být u Něho. Co jsme jednou slíbili ve svatém křtu: „odříkám se, věřím, jdu za Kristem“, — to znovu slibujeme ve mši svaté. Spojíme se s Kristem a budeme s ním jedním obětním darem. Opustíme cestu hříchu, nezřízených rozkoší a světských radostí, půjdeme v postní době pozemského putování se svým Spasitelem na poušť, daleko od světa. Máme jej, to nám postačí. Držíme se ho, posloucháme ho, následujeme ho, naplnujeme se jeho duchem a žijeme s Ním nový, Bohu zasvěcený život, jako obětování, Bohu odevzdání (svaté proměňování). To je smysl a úkol svatého křtu, který jsme jednou přijali a který necháváme ožívat v každé mši svaté. Spoluobětovat mši svatou, to neznamená nic jiného než zemřít s Kristem a žít s Kristem. „To, že (Kristus) zemřel, zemřel hříchu jednou; že však žije, žije Bohu. Tak i vy mějte za to, že jste mrtvi pro hřích, živi však pro Boha v Kristu Ježíši“ (Řím 6, 10—11). Když jsme tedy vešli do svatého proměňování, když jsme postoupili o krok dále v díle našeho „proměnění“ a vnitřního přetvoření, — a to by mělo způsobit každé spoluobětování mše svaté, — pak jsme uzráli pro účast v obětní hostině svatého přijímání! To se musí zakusit. Ale toto nejvyšší a nejhlubší štěstí se dává jen v Jeruzalémě svaté církve: „Jeruzalém je zbudován jako město! Tam nahoru putují pokolení Páně (pokřtění), oslavovat jeho jméno“ (communio) v těsném, životním spojení s tím, který se nám dává ve svatém přijímání. „Plesejte a nasyťte se plností své útěchy.“

Čtvrtá neděle postní

Vesel se, Jeruzaléme!

1. *Neděle „Laetare“!* Neděle radosti uprostřed vážné doby svatopostní. Jsme na cestě pouští. V postu a modlitbě konáme pokání. Chceme se očistit od všeho hříchu a od zvrácenosti svých smyslů a svého života, chceme se opravdu obnovit spolu se svatou církví a v Kristu povstat k životu nového člověka. Zastavme se dnes na okamžik, abychom pohleděli k cíli, k němuž jdeme cestou postní doby svého pozemského života. Cílem je Jeruzalém, Boží město, do něhož

smíme jednou vstoupit po vykonané práci. „Zaradoval jsem se nad tím, co mi bylo řečeno: „Půjdeme do domu Páně“ (graduale), do Jeruzaléma!

2. „*Je psáno: Abraham měl dva syny*, jednoho z nevolnice (Agary) a druhého z manželky svobodné (Sáry)... To je řečeno jinotajně, neboť ty (ženy) znamenají dva zákony. Jeden — (Starý zákon) pochází s hory Sinaj, a rodí k nevolnictví... Druhý — Jeruzalém však, který pochází s hůry, je svobodný: a to je naše matka!“ (epištola). Jeruzalém, svaté město Izraele, které ve svých zdech skrývalo chrám! Zde přebýval Bůh. Přítomností Boží vznešenosti bylo naplněno a zjasněno celé město. Zde se konaly posvátné bohoslužby. Sem putovali Izraelité, aby přinesli své oběti, aby děkovali, usmiřovali, prosili a aby byli v oběti spolustolovníky Božími. Protože v tomto svatém městě přebýval Bůh, myslil na ně se zvláštní láskou jako na svou snoubenku a chránil je. V Jeruzalémě mělo být zřízeno panství přicházejícího Mesiáše. Z něho se musela rozšířit spása na lidstvo. Opravdu prorok má dosti důvodů k tomu, aby volal k tomuto městu: „Laetare, Jerusalem. — Vesel se, Jeruzaléme!“ A tento omilostněný, vyvolený Jeruzalém, snoubenka, stal se Bohu nevěrným. „Do vlastního přišel a vlastní ho nepřijali.“ (Jan 1, 11). Jeruzalém se stal otrokyní, nevolnicí, v poutech zabíjející litery a lidského zákona, která mu vložili na šíji zákoníci a zaslepení horlivci zákona Mojžíšova. Pohrdá tím, který mu chce vrátit svobodu dítek Božích, svobodu svaté lásky Boží. Ukřižoval jej. „Jeho krev na nás a na naše děti!“ (Mt 27, 25.) Tomuto nevěrnému Jeruzalému platí slova: „Vyžeň nevolnici i jejího syna, neboť syn nevolnice nebude dědit se synem svobodné!“ Místo nevěrného Jeruzaléma si vytvoří Pán jiný, nový Jeruzalém.

3. „*Druhý Jeruzalém však, který pochází s hůry, je svobodný*; a to je naše matka.“ Je přímým dílem vtěleného Syna Božího. Jest jeho tělem, jeho viditelným zjevením, jeho snoubenkou, kterou miluje, „za kterou vydal sebe samého v oběť, aby ji posvětil... aby ji sám sobě připravil slavnou, aby byla svatá a bezúhonná“ (Ef 5, 25–27). Ona je to město, postavené na Kristu, neviditelném základu spásy a života. Na něm jsme „postaveni jako živé kameny v duchovní dům,... vyvolené pokolení,... svatý národ, lid přivlastněný... Kdysi jste nebyli lidem (Božím), nyní však jste Boží lid, ze tmy podivuhodně povoláný k jeho světlu“ (Petr 1. 2, 4–10). „Zaradoval jsem se nad tím, co mi bylo řečeno: Půjdeme do domu Páně!“ Do domu, postaveného na jedné víře, na jednom Pánu a Bohu. Přesně ohraničená jednota kamenů a zdí se základem, s Kristem, jednota a společenství víry, oběti, svatých svátostí a svaté lásky, která všechny spojuje. K svaté církvi

putují kmeny Páně ze všech zemí a oblastí. Všechny s ní mají společenství, všechny mají přebohatou účast v plnosti pravdy a milosti. Neustále se v ní staví. Z kamenolomu lidstva získaný kámen je přitesán ve svatém křtu a postaven na živý základní kámen Krista a stává se sám živým kamenem. Tak se stáváme „domácími Božími a spoluobčany svatých“ (Ef 2, 19). V tomto domě je „mír a hojnost v jeho věžích“. Pán dává ve své církvi plnost svých dober, pravdy, milosti a života, v tajemství svaté Eucharistie všem, kteří přebývají v domě církve, dává chléb Eucharistie, aby se nasýtili. K této svaté hostině „putují pokolení, pokolení Páně“ (communio), zvláště nyní v době velikonoční, když jsou zavázána církevním přikázáním přijmout tělo Páně. Nuže tedy, „vesel se, Jerusaleme. Shromážděte se všichni, kteří jej milujete. Radujte se a veselte se, kteří jste byli v zármutku; plesejte a nasytte se v církvi plností své útěchy“ (introit).

„Jeruzaléme, ty město tak dobře zbudované. Pokolení, pokolení Páně putují tam vzhůru, oslavovati tvé jméno, Pane“ (comunio). Jeruzalém svaté církve ukazuje vzhůru, k nebeskému Jeruzalému. Tam je dovršení. Mír a nesmírná blaženost. Mír: je vyloučena každá bázeň a úzkost, nelze ztratit bezpečný klid, blaživé patření na Boha, čistou, sladkou lásku ve věčném spojení s nejvyšším Dobrem. A nesmírná blaženost. Z Boha a Krista proudí oceán slávy na blažené, proniká je svým žářem, zjasňuje je svým světlem a nasycuje je půvabem nebeské blaženosti. Jaká radost, bude-li mně jednou při umírání řečeno: Půjdem do domu Páně!

4. Když jsme přijali svatý křest, směli jsme vejít do domu Páně. Děkujeme dnes za milost svatého křtu. „Chvalte Pána, neboť je dobrotivý. Opěvujte jeho jméno, neboť je líbezný“ (ofertorium).

Držíme se svaté církve. Ona je nám svatým městem Jeruzalémem, Kristovou snoubenkou, naší matkou. S ní putujeme v postní době pozemského života k nebeskému Jeruzalému.

Statečně jdeme nyní cestou pokání, očišťování, odříkání a umrtvování. „Jdeme do domu Páně.“ Krátká je cesta a krátké je utrpení: pak přijde plnost nebeského Jeruzaléma!

Vzpomínáme dnes na ty mnohé, kteří neznají nový Jeruzalém svaté církve. Ubožáci! Nemají matky, u níž by se mohli nasytit plností útěchy.

Modlitba:

Prosíme tě, všemohoucí Bože, popřej nám, kteří právem trpíme za své špatné jednání, abychom pookřáli útěchou tvé milosti. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pondělí po čtvrté neděli postní

Živý chrám

1. Dneškem vystupuje do popředí postní liturgie motiv utrpení Páně. Jsme vybízeni, abychom spolu prožívali jeho utrpení a smrt ve vřelejší a účinnější účasti. „Můžete pít kalich, který já budu pít?“ (Mt 20, 22.) Ano, můžeme. Chceme. Proto jsme shromážděni v domě Čtyř korunovaných mučedníků. S nimi jdeme za Kristem, největším mučedníkem. Chceme spolu pít kalich pokořeného, odmítnutého, ukřižovaného Pána a tak dospět ke zmrtvýchvstání.

2. *Ježíš je pravý Šalomoun* (epištola). Ke králi Šalomounovi přišly dvě matky. Bydlely v témž domě. Obě porodily dítě. Jedna ve spánku zalehla své dítě. Vzala mrtvé dítě a položila je druhé spící matce do náruče. Živé dítě si však vzala. Ale ta druhá ráno zpozorovala, že to mrtvé dítě v její náruči není její dítě. Proto přišly ke králi Šalomounovi, aby rozřešil spor o živé dítě... Moudrostí, která mu byla Bohem dána, rozhodl Šalomoun a zjistil, která je matkou živého dítěte. I dal je jeho matce. Opět obraz! Synagoga, Starý zákon, nemůže už po příchodu Kristově zachraňovat duše: může je jen usmrtit a zahubit. Církev však zachraňuje duše. Odnímá je lupičce a smrti. Kristus je soudcem. S kříže dává církvi lidstvo, duše, které vykoupil svou krví. Chrámová opona se roztrhla: Starý zákon nemá už co dát. „Dejte této — církvi Nového zákona — dítě živé a nezabíjejte je: neboť ona je jeho matka.“ Kristus nejen vynáší rozsudek jako Šalomoun v epištole. On bere na sebe kříž a jde na potupnou smrt, aby nám dal tu matku a aby ji vybavil vším, co jest jí potřebí, aby nám byla vpravdě matkou a mohla nás zachránit pro věčný život. „Plesejte Bohu, všechny země, — služte Pánu s radostí. Předstupujte před něho s plesáním: neboť On, Hospodin, je Bůh“ (ofertorium). Ve své smrti nám dal matku církev a v ní život.

Ježíš je živý chrám (evangelium). Izraelité si vystavěli chrám. Čtyřicetšest roků jej stavěli a budovali. Nyní jej znesvětili a zhanobili světským jednáním v jeho předsíních. Tu si Ježíš udělal z provázků bič a vyhnal všechny obchodníky a penězoměnce z chrámu. Židé tím byli pobouřeni. Tázali se Ježíše: „Jakým znamením (zázrakem) se nám prokazuješ, že máš plnou moc, a tedy i moc vládnout v chrámě?“ On poukázal na svou vlastní osobu, na chrám svého těla, a řekl jim: To je to znamení, kterým se prokazuje. „Zbořte tento chrám, a ve třech dnech jej vystavím.“ Dvojí chrám: kamenný chrám a duchovní chrám, Kristus sám. Židé znesvěcují kamenný chrám, a brzy zboří i chrám těla Kristova. Ale — a to je to znamení, které židé žádali —

ve třech dnech jej Ježíš vystaví, ve svém slavném zmrtvýchvstání. — Židé nechápou jeho řeč: kuji pomstu. Ani apoštolé nerozuměli tehdy slovům Mistrovým. Ale mlčeli, vyčkávali a „po zmrtvýchvstání Ježíšově se rozpomenuli, že to pověděl“, tj., že On při vyčištění chrámu předpověděl svou smrt a své zmrtvýchvstání. Učedníci byli svou neochvějnou vírou a svou důvěrou k Mistrovi, krok za krokem vedeni k chápání a k pochopení Ježíšovy osoby a jeho tajemství a k plné milosti, kdežto židé pro svou nevěru vůči témuž Ježíši a jeho tajemstvím vždy více dozrávali pro zaslepení a záhubu. V Ježíši se sbíhají a rozbíhají cesty lidstva, doby i věčnosti, nebe i pekla! „Tento je určen k pádu a k povznesení mnohých“ (tj. všech) (Lk 2, 34).

3. „*Zbořte tento chrám.*“ Ježíš se prokazuje křížem. Jednou o prvním Velkém pátku. A každodenně v oběti mše svaté. Ona je živým představením jeho smrtelného utrpení a jeho zmrtvýchvstání. On se prokazuje křížem z dějin své církve a svých svatých. Čím se tedy prokazuje křesťan, čím jsem se prokázal já? Snad pozemskými statky, poctami a úřady, časnými úspěchy a pracemi? Nikoli! „Chce-li kdo za mnou přijíti..., vezmi denně svůj kříž a následuj mne“ (Lk 9, 23). „S Kristem jsem ukřižován“ (Gal 2, 19). To je jádro křesťanství. To je křesťanství Kristovo, průkaz pravé církve Kristovy, křesťanství svatých mučedníků, u jejichž hrobu dnes konáme bohoslužby. Jak málo se to chápe, jak málo se podle toho žije! Žiji podle toho já?

„Bože, spas mne ve svém jménu a vysvobod mne svou mocí. Bože, vyslyš mou modlitbu, ochotně naslouchej slovům mých úst“ — (introit). Modlitba Spasitelova v zahradě Getsemanské, u sloupu bičování, na křížové cestě, na kříži! Vroucí modlitba církve s Kristem trpící, pronásledované, křižované. Připojme se k těmto modlitbám trpícího Spasitele a jeho církve.

V Oběti mše svaté vcházíme do společenství s Pánem v jeho utrpení a smrti. Chceme být křesťany, tj. mučedníky. Věcho se vzdáváme, abychom odřeknouce se hříchu, vášní a světa, byli čistou obětí Otci. Chceme být mučedníky lásky k Bohu, dokonalé odevzdanosti ve všem, co On nám dává nebo bere.

Děkujeme Pánu za to, že nám dal matku a že nás jí zaslíbil ve svatém křtu. Věříme jí a zcela se jí odevzdáváme. Nedáme se mýlit, vidíme-li že je tupena a pronásledována. Naopak. To je pro nás bezpečný důkaz, že náleží ke Kristu, k Ukřižovanému.

Modlitba:

Prostíme tě, všemohoucí Bože, dej nám, kteří každoročně zbožně zachováváme svaté posty, abychom se ti líbili tělem i duší.

Pane, vyslyš dobrotivě naši prosbu. Dej nám, kterým dopřáváš horlivost k pokorným modlitbám, svou mocnou ochranu. Krista, Pána našeho. Amen.

Úterý po čtvrté neděli postní

„I usmířil se Hospodin!“

1. Svatý Vavřinec, v jehož chrámě se koná bohoslužebné shromáždění, vede naše myšlenky k velkému mučedníku Kristu na Olivové hoře, na kříži. „Vyslyš, Bože, mou modlitbu, nepohrdej mou snažnou prosbou. Shlédni na mne a vyslyš mne. Zarmoucen jsem ve svém trápení a zmaten pro křik nepřítele a pro útisk hříšníka“ (introit). Tu visí Kristus na kříži v nesmírném utrpení, „Prostředník mezi Bohem a lidmi“ (1 Tim 2, 5), a prosí svou krví za nás nevěrné a hříšné, o milosrdenství. „Nechť se utiší tvůj hněv a buď milosrdný k nepravosti svého lidu“ (epištola). Ke Kristu Pánu, který se modlí a obětuje se za svůj lid, se připojuje církev. „Buď milosrdný – tak volá církev k nebi – k nepravosti svého lidu.“ Nyní, v přesvaté oběti: „I usmířil se.“

2. *Pán se modlí za nás.* Jak vypravuje dále epištola, Mojžíš prodléval čtyřicet dní (postní doba) na hoře Sinai. Lid, který právě obdržel Zákon za hromu a blesku, udělal si na úpatí hory modlu, vesele tančí kolem „nového boha“ a porušil úmluvu s Jahvem. Mojžíš sestupuje s hory. S rozhořčením vidí, co lid učinil, a rozbíjí desky Zákona o kámen. Bůh chce zahladit nevěrné pokolení. „Pozoruji, že tento lid má tvrdou šíji; nech mě, ať vzplane můj hněv proti nim, ať je zahladím.“ Bůh přislubuje Mojžíšovi, že „jej pak učiní otcem velkého národa“. Ale Mojžíš se ujímá zaslepeného lidu a snažně prosí Pána: „Proč by měl, Hospodine, vzplanouti tvůj hněv proti tvému lidu?... Ať se utiší tvůj hněv a buď milosrdný k nepravosti svého lidu.“ „I usmířil se Pán, a neučinil zla, kterým hrozil svému lidu.“ V Mojžíšovi, který snažně prosí o milost, poznáváme s posvátnou liturgií Krista, našeho Pána. Hříšný a nevěrný lid jsme my. Ve svatém křtu nás Pán ve své lásce vyvedl z Egypta, vyrval nás z otroctví satana a hříchu. Přijal nás do svého království, vybavil nás statky nadpřirozeného života, Božího dětství. Brzy však jsme odbočili s cesty, které nás naučil On svým slovem i příkladem. Přilnuli jsme svým srdcem k nicotným věcem tohoto světa a učinili jsme si modlu, zlaté tele, klaněli se mu a přinášeli mu oběti. Bůh se rozhněval pro takové bezpráví a takovou nevěrnost. Tu sestupuje Syn Boží k hříšnému lidu. Snažně

prosí Otce: „Proč by měl, Hospodine, vzplanouti tvůj hněv proti tvému lidu, který jsi vyvedl z Egypta velikou mocí a silnou rukou? Nechť se utiší tvůj hněv, a buď milosrdný k nepravosti svého lidu.“ Tak prosil Kristus bez ustání ve svém pozemském životě, v betlémských jeslích i ve svém svatém skrytém životě v Nazaretě. Tak prosí v zahradě Olivové, u sloupu bičování, i když byl svými soudci a svým milovaným národem odsouzen a odmítnut. Tak prosí na obtížné cestě k ukřižování. Tak prosí na kříži. Tak prosí u trůnu Otce, „je vždycky živ, aby se za nás přimlouval“ (Žid 7, 25). Tak prosí ve dne i v noci v tichém svatostánku. „BUĎ milosrdný k nepravosti svého lidu.“ „Vyslyš, Bože, mou modlitbu, nepohrdej mou snažnou prosbou. Shlédni na mne a vyslyš mne“ (introit).

Pán se obětuje za nás. Ježíš učí v chrámě. Židé, kteří se k němu chovají nepřátelsky, ho posuzují. „Jak tento zná Písma, když se jim neučil?“ Pak následuje vážná výměna názorů. A konečně ho chtěli zajmout. Ale jeho hodina ještě nepřišla. Bude tu, až On bude chtít. Pak, po šesti měsících vloží na něho ruce a zajmou ho, povedou ho před stranické soudce, vydají ho pohanskému správci země a ukřižují ho. On vezme na sebe všechno dobrovolně, jen aby nás zachránil. Krvavé: „Hospodine, ať se utiší tvůj hněv, buď milosrdný k nepravosti svého lidu.“ Ježíš se ujímá svého lidu, dává za něj svou krev a život, bere dlužní úpis, který jsme nemohli zaplatit, s sebou na kříž a platí celý dluh svou krví. „Nechť se utiší tvůj hněv, buď milosrdný k nepravosti svého lidu. I usmířil se Pán a neučinil zla, kterým hrozil svému lidu.“

3. S vděčným srdcem se připojujeme k Spasiteli, který se obětuje za nás. Doprovázíme ho na jeho bolestné cestě do zahrady Olivové, do domu velekněze, do příšerného vězení, ve kterém ho drželi po celou noc. Doprovázíme ho, když ho vedli k Pilátovi, od Piláta k Herodovi a od Heroda zase k Pilátovi. Máme s ním soucit, když oni na slova pohanského soudce „Ejhle člověk“ odpovídají: „Ukřižuj ho!“ Když žádají o propuštění zločince Barabáše, kdežto Krista odmítají. Doprovázíme ho ke krutému bičování, k výsměchu a korunování trním hrubými vojáky. Doprovázíme ho na horu Kalvarii a prožíváme s ním strašné utrpení. On se modlí a obětuje se za nás, za mne! „Buď milosrdný k nepravosti svého lidu. I usmířil se Hospodin“ smrtí svého Syna, našeho Vykupitele, velkého Prostředníka. Jemu vděčíme za všechno!

Se stejnou touhou, aby nás nevěrné a nehodné opět smířil s Otcem a aby podal smír za to, čím denně hřešíme, obětuje se Kristus Otcu dnes a denně na našich oltářích. Tajemná obnova jeho utrpení a smrti na kříži. A přivlastnění milostí, které nám získal a zasloužil na kříži. V oběti mše svaté za nás snažně prosí: „Nechť se utiší tvůj

hněv, buď milosrdný. I usmířil se Hospodin a neučinil zla, kterým hrozil svému lidu.“ Bereme Ježíšovu, krev do svých rukou a pozvedáme ji vzhůru k nebi: „Nechť se utiší tvůj hněv a buď — milosrdný pro přestupky svého lidu.“ „Odpusť nám naše viny. Neuvoď nás v pokušení. Zbav nás od zla hříchu, nekajícího, nestálého, špatné smrti. Amen.“

Ježíš se modlí za nás a obětuje se za nás. Ne, abychom už neměli co dělat. Ne, abychom dále hřešili, nýbrž abychom celou zlobu svých hříchů poznali, konečně jich zanechali a konali za ně pokání v modlitbě, postu, a umrtvování. Abychom se s ním modlili, trpěli a podávali smír za své vlastní hříchy i za hříchy společnosti. Jsme odpovědní nejen za svou vlastní duši, nýbrž jsme spolu vykupiteli všech ostatních, spolu odpovědní za jejich spásu. Svůj spoluvykupitelský úřad budeme moci uskutečnit tak dalece, jak dalece se spojíme s modlícím se, obětujícím se, trpícím a ukřižovaným Pánem a necháme se naplnit jeho duchem ve spoluobětování mše svaté a v přijímání těla Páně.

Pak jdeme, puzeni duchem Kristovým, do všedního dne, abychom jej posvětili modlitbou a obětmi a tak svým bratřím v Kristu vymodlili odvahu a sílu v nebezpečích pro víru a mravnost.

Modlitba:

Prostíme, Pane, aby nám svatopostní odříkání zjednálo i zvrucnění zbožného žití i ustavičnou pomoc tvé milosti.

Smiluj se, Pane, nad svým lidem, který se trápí ustavičným soužením, a milostivě mu popřej oddechu. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Středa po čtvrté neděli postní

„Já jsem světlo světa“

1. Doprovázíme křtence do basiliky apoštola národů sv. Pavla. Tam budou dnes podrobeni přísné zkoušce, která má rozhodnout, zda mohou být připuštěni k svatému křtu, ke křesťanství. Jestliže obstojí v té zkoušce, pak se na nich koná obřad „otvírání uší“; z rukou církve přijímají evangelium, vyznání víry (Credo) a Otčenáš. Probouzejí se v nás vzpomínky na náš křest.

2. „V tom čase Ježíš cestou ušel slepého od narození.“ Narodil se slepý. Žít ve věčné noci! Nic nevidět, žádné světlo. Obraz světa je pro slepce docela jiný, naprosto nedokonalý. Ubožák! Tu přichází Ježíš. „Já

jsem světlo světa.“ Ze sliny a země udělal bláto a pomazal jím slepci oči: „Jdi a umyj se v rybníku Siloe.“ Slepec odešel, umyl se v rybníku, a když se vrátil, viděl. — Ten slepý od narození jsme my, jsem já. Sami ze sebe, následkem dědičného hříchu, jsme noc, tma, jsme slepí, nemáme božské, vyšší světlo. Tu šel Ježíš kolem. Přišel k nám a poslal nás do koupele svatého křtu. V křestní vodě jsme nabyli zraku. Nový svět otevřel se před námi jako před slepcem, který byl najednou uzdraven ze své slepoty. Mimo tělesné oko a mimo oko přirozeného rozumu máme silou svatého křtu oko a světlo plné pravdy, svaté víry. Vírou nahlížíme do světa Božích myšlenek a máme Boží myšlenky. Máme „světlo života“ (Jan 8, 12). Poznáváme pravdu o velkých a základních životních otázkách, na kterých konečně všechno záleží. Máme světlo o svém původu i o svém cíli. Víme úplně jistě a bezpečně, k čemu jsme zde na zemi, co máme konat, co nás čeká po tomto životě, v nebi nebo v pekle. Byli jsme slepí: svatým křtem jsme však prohlédli. Otevřel se nám velkolepý svět Boží. Svatý křest, milost, křesťanství nám dalo zrak!

„*Když se na vás ukáže, jak jsem svatý* (Když se obrátíte ke mně), vylijí na vás čistou vodu (křest); a budete očištěni od svých poskvrn (hříchu)... Dám vám také nové srdce a nového ducha vložím do vás; odejmu srdce kamenné z vašeho těla, a dám vám srdce z masa. Svého ducha vložím do vás a způsobím, že budete chodit v mých příkazech a zachovávat má ustanovení, a uskutečňovat je. Pak budete bydlet v zemi, kterou jsem dal vašim otcům (v nebi); budete mým národem a já budu vaším Bohem“ (epištola). Hle nový člověk, uzdravený od slepoty, pokřtěný!! Takový bych měl být já!

3. „Já jsem světlo světa.“ Jako slunce na jaře vábí rostliny ze země, tak vyvádějí teplé paprsky zároveň i špatnou a jedovatou havěť z jejích temných skrýší. Ježíš uzdravuje slepého od narození, a ihned se tu objevují nepřátelé i lidé zlí. Uzdravený se nebojí. S podivuhodnou prostotou a s nebojácnou upřímností, se srdcem, které pro přijaté milosti přetéká vděčností a radostí, vypravuje o svém uzdravení všem, kteří to chtějí vědět. Žili jsme také my neustále ve vděčné vzpomínce na svatý křest?

Nádherný zjev, tento slepý od narození! Podivuhodný obraz milosrdenství a lásky našeho Pána! Ubohý slepec, a přece sloup víry. Žebrák, vyhoštěný z lidské společnosti, a přece hrdina! Vyznavač Krista, učitel pravdy, apoštol! Farizeové ho vyloučili ze synagogy, exkomunikovali ho, protože stál při Ježíšovi. Ježíš bere vyloučeného na milost. „Věříš v Syna Božího?“ Uzdravený: „Kdo je to, Pane, abych v něho věřil?“ A Ježíš mu řekl: „Vidíš ho a ten je to, který s tebou mluví.“ „Věřím, Pane.“ Padl před ním a klaněl se mu.

„Blaze lidu (pokřtěným), jehož Bohem je Hospodin, lidu, jež si Pán vyvolil za své dědictví. Slovem Páně jsou stvořena nebesa; dechem jeho úst všechna jejich nádhera“ — (graduale). A tento Bůh nás vyvolil za své zvláštní dědictví. „Chvalte, národové, Hospodina, našeho Boha. On dal (ve svatém křtu) mé duši život a nedopustil, aby kolísaly mé nohy“ (ofertorium).

„Bláto učinil Pán ze slin a pomazal mi oči. Odešel jsem, umyl jsem se, prohlédl jsem a uvěřil v Boha.“ Tato slova zpívá církev ke communio. Plod svatého přijímání: „Prohlédl jsem a uvěřil.“ Neč také v nás přinese sv. přijímání tento plod! Světlo a život pro Boha, pro Krista a pro duše!

Modlitba:

Bože, jenž dáváš skrze půst i spravedlivým odměnu za zásluhy i hříšníkům odpuštění, smiluj se nad těmi, kteří tě pokorně prosí, a dej nám, abychom vyznáním své viny dosáhli odpuštění hříchů.

Pane, necht jsou otevřeny uši tvého milosrdenství k prosbám pokorně volajících, a abys mohl prosícím splnit jejich přání, dej, ať žádají, co je ti milé. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Čtvrtek po čtvrté neděli postní

„Mládenče, tobě pravím, vstaň!“

1. V chrámě křisitele mrtvých sv. Martina Tourského prožíváme dnes vzkříšení chlapce Sunamky (Elizeus, epištola) a mládence Naimského (evangelium). „Hleďte Pána, i budete silni. Ustavičně hleďte jeho tvář“ (introit). Jeho milosrdenství, jeho milost.

2. *Ježíš přichází, jako náhodou*, se svými učedníky do Naimu. U městské brány ho potkává pohřební průvod: nesou mládence ke hrobu, naději a oporu matky, která kráčí s pláčem za márami. Spasitel byl jat soustrastí, přistoupil k márám, dotkl se jich a přikázal mrtvému: „Mládenče, tobě pravím, vstaň!“ Mrtvý se posadil a Ježíš ho odevzdal jeho matce. Ano, to je srdce našeho dobrotivého Spasitele, plné porozumění, plné účasti. A jeho moc, s kterou On sám přikazuje smrti: „Mládenče, tobě pravím vstaň!“ On dává život, odevzdává matce syna. Dává radost, pomoc a štěstí! Jak je dobrý! Přichází zdánlivě náhodou. Přichází s touhou a s úmyslem být Spasitelem, pomocníkem, křisitelem mrtvých.

Posvátné liturgii je to, co vypravují epištola a evangelium o minulosti,

čirou skutečností. Mrtvý chlapec Sunamky, mrtvý mládenec z evangelia, jsme my, mrtví, zralí pro hrob pekla, dědičným hříchem, v kterém jsme byli počati a zrozeni, a mnohými osobními hříchy, kterými jsme zhřešili proti Bohu. Ležíme tedy na márách. Ti, kteří, nás nesou, aby nás pohřbili v pekle, je naše nezřízená žádostivost, naše lenost ve věcech Božích a v záležitostech naší spásy; jsou to naše vášně, naše pýcha, naše hrabivost, naše samoláska; jsou to svět, tělo, ďábel. Smutný pohřební průvod! Jen mrtvoly, mrtvoly, byli to mladí lidé, kteří měli žít – a jsou mrtvi! Za márami plačící matka, svatá církev. Ví o těch duchovně mrtvých dětech, které zrodila k životu, které všechny mohla přivést k věčnému životu – a tak mnohé z jejích dětí si zvolily smrt, cestu hříchu, záhuby. A tak církev stojí smutna u mnohých már. Tu přichází Kristus. Vidí, jak matka církev pláče. Bolestně se to dotýká jeho srdce. „Neplač.“ Přistupuje k mrtvým ve svátosti pokání, zvláště nyní v posvátné době velikonoční, a přikazuje: „Tobě pravím, vstaň!“ „Rozhřešuji tě od tvých hříchů.“ Vzkříšený k životu povstává. Opouští cestu hříchu a odloučenosti od Boha a je vrácen matce církvi. To je velikonoční radost, radost ze vzkříšení, kterou má matka církev.

3. Vzkříšení mrtvých, které působí modlitba a slzy matky církve. Odpuštění, milost pokání a obrácení přichází k nám zde na světě přes společnost, přes modlící se, obětující, usmiřující matku církev. „Ona pláče nad každým svým dítětem, jako by to bylo její vlastní dítě. Trpí hořkou bolest, vidí-li, že její děti hříchem propadly smrti“ (sv. Augustin). Pláč a modlitby matky církve nejsou bez užitku. O slzy církve se opíráme, když se modlíme za své drahé, kteří ztratili správnou cestu. Hřích, odklon od Boha, je smrt. Mrtvá jsou ústa: neotvírají se už k modlitbě, k velebení Boha. Mrtvé jsou oči: nevidí už Boha, nýbrž jen tvory, a mluví k tvorů, k modle: „Ty jsi můj otec, můj bůh, mé všecko.“ Mrtvé jsou ruce: nepracují už pro Boha, nýbrž proti němu. Mrtvé jsou nohy: nesou nás na cestu záhuby. Tu může pomoci už jen jediný, Bůh, křisitel mrtvých. Co činí? S celou plností živého božství přijímá naši lidskou přirozenost a stává se nám podobným ve všem, vyjma hřích (Žid 4, 5). Jako druhý Elizeus klade svá ústa na naše ústa, své oči, ruce, nohy na naše oči, ruce a nohy. On, Život, přijímá oděv smrti, posvěcuje údy, otvírá ústa k velebení Boha, oči vidí spásu, ruce pracují pro čest Boží, nohy chodí po cestách Božích. Duše volá vší silou: „Dobrořeč, má duše, Pánu, a všechno, co je ve mně, jeho svatému jménu“ (Ž 102, 1). Ježíš, nový Elizeus! Jak mu musím děkovat!

Církev lká nad hříšníky! A s touto matkou lkáme i my, její děti, nad bratry a sestrami, které jsou vynášeny na márách, aby byly pohřbeny

v pekle. Sdílíme bolest této matky, prosíme s ní za hříšníky, za kající-
níky. Sjednocujeme se s nešťastnými oběťmi hříchu, svodu, zaslepe-
nosti. S prorokem Elizeem se modlíme, jdeme za mrtvým do jeho
pokoje, zcela se mu věnujeme, položíme své oči na jeho oči, svá ústa
na jeho ústa, své ruce na ruce mrtvého ve vroucí lásce a účasti. Ne-
pohrdáme jím. Nevyhýbáme se mu, vidíme v něm smrtelně nemocnou
duši. Máme pro něho soustrast, modlitbu, oběť, smírné úkony, chce-
me mu být spoluvykupitelem, chceme se stát vším pro všechny,
zcela tak, jako modlíci se a lkající matka církve. „Nechci smrt hříš-
níkovu, nýbrž aby se obrátil a byl živ“ (Ez. 33, 11).

Modlitba:

*Uděl, prosíme, všemohoucí Bože, aby nám, jež slavnostní posty napravují,
tato svatá oběť také přinesla radost, abychom po umrtvení pozemských žádostí
snáze chápali nebeské věci.*

*Bože, učiteli a vůdce svého lidu, zapud hříchy, jimiž je napadán, ať se tobě
stále líbí a pod tvou ochranou je bezpečen. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.*

Pátek po čtvrté neděli postní

„Já jsem vzkříšení a život“

1. S povzneseným srdcem se dnes ubíráme do chránu sv. Eusebia
Jsme na velkém pohřebišti starého Říma. Před námi stojí Kristus, kři-
sitel mrtvých, Pán nad smrtí a hrobem. S introitem mu zpíváme:
„Myšlení mého srdce je stále u tebe, Hospodine, můj pomocníku
a můj Vykupiteli.“ Ty jsi také mne vzkřísil ze smrti (hříchu), Ty mne
konečně vzkřísíš na konci světa ze smrti k životu. „Nebesa (ti,
kteří byli vzkříšeni ze smrti hříchu k životu milosti a slávy) vyprávějí
Boží (Kristovu) slávu, a díla jeho rukou (zázraky, vzkříšení mrtvých)
zvěstuje obloha (zachránění na zemi i v nebi)“ (Ž 18, 2, žalm v introi-
tu).

2. *Ježíš probouzí Lazara k životu.* To je jeden z nejvýznačnějších zá-
zraků, které učinil ve svém pozemském životě. Ale právem poučuje
sv. Augustin: „Hledíme-li na toho, kdo vykonal tento zázrak, pak
musíme nad ním méně žasnout, než se radovat. Ten, který probudil,
člověka ze smrti, je týž, který ho také stvořil, Syn Boží. Což divu,
jestliže je jeden probuzen k životu Tím, který denně povolává k ži-
votu tak mnohé? Kdyby On chtěl, mohl by naráz vzkřísit všechny
mrtvé: to však si nechal až na konec světa. Přijde hodina, kdy všichni

uslyší jeho hlas, jako nyní mrtvý Lazar, a vyjdou ze svých hrobů (Jan 5, 28). Zázrakem, vykonaným na Lazarovi, máme být připraveni na obecné zmrtvýchvstání, abychom povstali nikoli ke smrti, nýbrž k životu.“ Ježíš je velký křisitel mrtvých! Co vykonal na Lazarovi, to vykonal na nás všech duchovně ve svatém křtu, často a často ve svátosti pokání. Ve svatém přijímání zasévá do našeho těla zárodek budoucího vzkříšení, aby žilo i ubohé tělo, aby věčně žilo a spolu okoušelo radostí nebeských! „Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, živ bude.“

Ježíš probouzí duchovně mrtvé k životu. „Když Ježíš viděl sestru Lazarovu, jak pláče, byl hluboce dojat, zachvěl se a řekl: Kam jste ho položili? Praví mu: Pane, pojd a viz! I zaslzel Ježíš. Židé tedy řekli: Hle, jak ho miloval!“ To všechno je posvátné liturgii podobenství, obraz. Proč plakal Pán a proč byl zarmoucen? Odpověď nám dává opět sv. Augustin: „Poněvadž mrtvý, který ležel už čtyři dny v hrobě, je obrazem hříšníka, kterého tíží břímě hříchů. On tím naznačuje, jak máš být zarmoucen i ty, tíží-li tě velká vina hříchů. Vyznáš-li, že jsi vinen, řekneš-li: To jsem spáchal, a Bůh se nade mnou smiloval; toho jsem se dopustil, a Bůh mne ušetřil; jsem pokřtěný, a přece jsem znovu upadl do hříchu, co si počnu? Kam mám jít? Kam prchnout? Pronášíš-li to s lítostí, pak lká Spasitel ze soucitu s tebou.“ „Kam jste ho položili!“ On ví všecko. Proč se tedy táže? Aby nás poučil: „Neznám vás.“ Tak velice nás hřích znetvořil a zohavil. Odpuzující, rozkládající se mrtvola. „Pojd a viz.“ On se dívá na naši ubohost – a slzí. „Hle, jak ho miloval!“ Pak přistupuje Ježíš ve svátosti křtu, ve svátosti pokání k hříšníkovi a přikazuje silným hlasem: „Pojd ven!“ Překonej smrt, hrob, rozklad, zanechej hříchu a zla. „Pojd ven“, a žij životem milosti, životem Božího dětství! To je vzkříšení mrtvých ve křtu a ve svátosti pokání. „Lidu (hříchem) pokořenému přinášíš záchranu, Pane. Kdo je Bůh mimo tebe?“ (ofertorium).

3. Dnešní den je dnem vroucího a radostného díkůčinění za vzkříšení z mrtvých, tj. za neocenitelnou milost svatého křtu a svátosti pokání.

Je to den horlivé modlitby za křtence a zvláště za ty mnohé nešťastníky, kteří jsou hříchem mrtvi. Aby obdrželi milost, aby byli vzkříšeni z hrobu hříchu a vykonali si dobrou velikonoční zpověď. Aby dostali milost vyjít z hrobu a od nynějška žít ve světle víry. K tomu je potřebí mnoho modlitby a obětí z naší strany.

Je to den pevného rozhodnutí: „Pojdme i my, ať umřeme s Ním.“ Tak říkáme dnes s apoštolem Tomášem v evangeliu. „Pojdme i my, ať umřeme s Ním.“ Neboť potud budeme mít život, pokud zemřeme s Ním. To chce svatý křest, kterým jsme dostali nezrušitelné znamení.

To chce každodenní mše svatá: Obětní společenství s obětujícím se Pánem, abychom odumřeli pozemským věcem, své vlastní vůli, a s Ježíšem nerozděleně žili Otcí. To chce vůbec křesťanský život: „Mějte za to, že jste mrtvi pro hříchy, živi však pro Boha v Kristu Ježíši“ (Řím 6, 11). To chce především doba svatopostní.

Modlitba:

Bože, jenž obnovuješ svět nevýslovnými svátostmi (tajemstvím utrpení, smrti a zmrtvýchvstání Páně), uděl, prosíme, ať tvá církev (duchovně) prospívá nadčasovými zřízeními, ale ať ani nepostrádá časné pomoci.

Všemohoucí Bože, jsouce si dobře vědomi své vlastní slabosti, důvěřujeme ve tvou sílu a prosíme tě, abychom se vždycky radovali před ochranou tvé otcovské dobroty. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Sobota po 4. neděli postní

„Pojďte na světlo!“

1. Den svaté radosti. Křtění se shromáždili ve svatyni velkého svatého biskupa Mikuláše. Dělají svou křestní zkoušku. Nyní jsou vyzýváni: „Žíznící, pojdte k vodám (svatého křtu). Pojdte a pijte s radostí“ (introit). Co najdou ve svatém křtu, v křesťanství, v církvi?

2. *Ve svatém křtu nalézáme Pána a Pastýře našich duší* (epištola). „Toto praví Hospodin (k Mesiáši, ke Kristu): V den spásy (když budeš konat dílo vykoupení, v utrpení) pomohu tobě. Zachráním tě a založím na tobě smlouvu s mým lidem: Obnovíš zemi a ujmeš se zpustošených dědičných podílů.“ Otec dává lidstvu, zvláště pohanům, nám, svého vtěleného Syna, nikoli aby soudil svět, nýbrž aby jej spasil (Jan 3, 16). Bohem poslaný Spasitel volá nás všechny k sobě. „Vy uvěznění, vyjděte! Vy, kteří strádáte ve tmě, pojdte na světlo! Budou se pásti na cestách, na všech rovinách budou jejich pastviska. Nebudou lačnět ani žíznit, nebude je trýznit vedro: neboť jejich slitovník je bude vodit a u vodních zřídél napájet... Pak přijdou z daleka, oni od severu a od moře, a tito z poledních končin... Neboť Hospodin potěšil svůj lid a nad svými chudými (nad pohany, nad námi) se smiluje.“ Z lásky. „Může zapomenout na své dítě žena, aby se nesmilovala nad plodem svého lůna? A i kdyby ona zapoměla, já na tebe přece nikdy nezapomenu.“ Ve svatém křtu nás Otec bez naší zásluhy dal a svěřil svému Synu, Vykupiteli. On je ten dobrý Pastýř, který nás pase. On je ten chléb života, pramen živé vody (křest

a Eucharistie). Proto ke Kristu, k dobrému Pastýři! „Pane, tobě je svěřen chudas (my), sirotku ty budeš pomocníkem“ (graduale). „Jásejte, nebesa, plesej, země... Hospodin potěšil svůj lid a smiloval se nad svými chudými“ (epištola) ve svatém křtu, pokání, svaté Eucharistii. „Hospodin se stal mou tvrzí, mým útočištěm a mým vysvoboditelem. V něho důvěřuji“ (epištola).

„*Já jsem světlo světa* (slunce). Kdo mne následuje, nechodí ve tmě, nýbrž bude mít světlo života.“ Nešťastní ti, kteří ještě nepřišli svatým křtem ke Kristu. Nešťastní ti, kteří se po křtu hříšným životem odloučili od Krista, od Světla. Ti chodí ve tmě, v noci, jako židé dnešního evangelia, kteří se odvrátili od světla. Nemohou snést světlo. Chtějí je uhasit. „Ale jeho hodina ještě nepřišla.“ Světlo se od nich vzdaluje stále více. Oni chodí ve tmě. Ještě několik dnů, a pak budou ve své zaslepenosti žádat od pohanského soudce plnou moc, aby svého Mesiáše přibili na kříž. Před pohanským soudcem, před celým světem odmítnou toho, kterého toužebně očekávali Otcové, kterého proroci předpovídali a ohlašovali před mnoha staletími; toho, na kterého poukazoval celý jejich náboženský život, bohoslužba a oběť v chrámě jeruzalémském. „Vydej nám Barabáše!“ — „Co mám tedy učinit s Ježíšem, králem židovským?“ táže se Pilát. A oni volají: „Ukřižuj ho, ukřižuj ho. Krev jeho ať přijde na nás a na naše děti.“ „Chodí ve tmě“, v zaslepenosti. „Vydávám jim svědectví,“ píše sv. Pavel, „že mají horlivost pro Boha, ale ne podle pravého poznání. Poněvadž neuznávají ospravedlnění od Boha a důvěřují ve svou vlastní spravedlnost (ve své vlastní jednání), nepodrobili se spravedlnosti Boží, (ta se uskutečňuje skrze víru v Ježíše a skrze skutky víry v Ježíše; Řím 10, 2). „Co Izrael hledal, toho nedosáhl. Vyvolení však toho dosáhli, ostatní pak jsou zaslepeni, jak je psáno: Bůh jim dal ducha zaslepenosti, oči nevidoucí a uši neslyšící, až do dnešního dne“ (Řím 11, 7–8). Může být pro národ, pro lidstvo, pro duši větší neštěstí než neštěstí duchovní zaslepenosti? Nevidět už Boha, nevidět Krista, Světlo! Chodit ve tmě! Pýcha, důvěra ve vlastní snahu, ve věrnost vůči zákonu Mojžíšovu, zaslepila Izraele. Neviděl Světlo, Slunce, Krista.

3. „*Já jsem světlo světa.*“ Izraelité odmítli to Světlo. A Ono jde k nám, k povolaným z pohanů. Ve svatém křtu, v příslušnosti ke Kristu, k svaté církvi „On nás vytrhl z moci temnoty a přenesl do království svého milovaného Syna. V něm máme vykoupení skrze jeho krev, odpuštění hříchů... On je hlavou těla, (to je) církve. On je počátek, prvorozený z mrtvých vstalých“ (Kol 1, 13–18). K němu jsme přivtěleni, s ním jsme živě spojeni. „*Já jsem světlo světa, slunce pravdy a spravedlnosti*“ (svatosti).

Chodíme opravdu ve světle? Svatý křest sám to nepůsobí. On musí být prožíván. Náš život musí být trvalým odříkáním: Odříkám se všeho, co je proti Bohu nebo co není pro něho. A dále: Věřím v Boha, Krista, svatou církev, v posmrtný život, ve vzkříšení a ve věčný život! A poněvadž věřím, proto miluji Boha a jeho přikázání z celého srdce, z celé duše, ze všech sil. A zřejmý důkaz proto, že chodím ve světle? „Kdo praví, že je ve světle, ale nenávidí svého bratra, je ještě dosud ve tmě. Kdo miluje svého bratra (bližního), zůstává ve světle a nepůsobí pohoršení. Kdo však svého bratra nenávidí, je ve tmě a žije ve tmě a neví, kam jde, neboť tma mu oslepila oči“ (Jan 1. 2, 9—11). Když jsme dnes přijali Tělo Páně, vděčně vyznáváme: „Hospodin je můj Pastýř, nebudu míti nedostatku. Pase mne na pastvách zelených. Přivádí mne k osvěžující vodě“ (communio).

Modlitba:

Prostíme Pane, nechť naše náklonnost k zbožnosti stane se tvou milostí plodnou, neboť jen tehdy nám prospěje převzaté postění, bude-li příjemné tvé otcovské lásce.

Bože, jenž se nad doufajícími v tebe raději chceš smilovávat nežli se na ně hněvat, dej, nechť hodně oplakáváme zlo, které jsme učinili, abychom si za-sloužili naleznouti milost tvé útěchy. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

III.

POSVÁTNÁ DOBA UTRPENÍ PÁNĚ

Úvod

Začíná nový oddíl doby svatopostní. Až dosud od Devítníku jsme žili v očišťování své bytosti a svého života. K tomu směřovala liturgie těchto sedmi týdnů. Ukázněním smyslů a vášní, odříkáním, postem, modlitbou a udělováním almužny jsme se stali vnímavými pro to velké, co nás bude zaměstnávat od nynějška. „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou viděti Boha,“ to božsky vznešené a svaté, co se bude odehrávat před naším zrakem v těchto dvou týdnech doby utrpení Páně.

Ode dneška máme účast ve smrti a zmrtvýchvstání Páně. To je nyní podstatné, abychom se dali úplně uchvátit a naplnit slavením tajemství utrpení a smrti Kristovy. Tímto způsobem dospěti k vznešeným statkům, jež nám má zprostředkovat toto slavení.

Uprostřed posvátné liturgie stojí svatý kříž. Nyní je na nás, abychom se učili ve smyslu Páně vážit si kříže, rozumět mu a milovat jej. Neboť z kříže vychází spása lidského pokolení. Se stromu v ráji přišla smrt: se stromu kříže přichází život. Na stromě v ráji zvítězil satan nad člověkem, na stromě kříže je satan přemožen Kristem Pánem (preface sv. Kříže). Ale nejen kříž Kristův! Ale také naučit se chápat, oceňovat a milovat v kříži Páně náš kříž, utrpení a hořkosti života! To je nyní náš úkol. „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne! Neboť kdo by chtěl zachrániti svůj život, ztratí jej; kdo by však svůj život pro mne ztratil, nalezne jej“ (Mt 16, 24–25).

„Všechno je pro nás obsaženo v kříži a smrti. Není jiné cesty k životu a k pravému vnitřnímu míru než cesta kříže a každodenního umírání sobě. Čím více kdo odumře sobě, tím více začne žít Bohu. Kdyby bylo něco užitečnějšího a lepšího pro spásu člověka než utrpení, pak by nám to Kristus sdělil slovem i příkladem“ (Následování Krista, 2. Kniha, 12. kapitola).

Mešní liturgie Smrtné neděle

Dnešní nedělí vstupuje do popředí Kristus ve svém obětním utrpení a obětní smrti. Církev vstupuje v něžném, milujícím porozumění a procítění do jeho utrpení a smrti. Obléká smuteční šat. Zahaluje svou ozdobu, kříže a obrazy, v oběti mše svaté vynechává každé „Sláva Otci“. V brevíři je přerušeno běžné čtení Písma z knih Mojžíšových. Místo něho vystupuje prorok Jeremiáš, předobraz trpícího Krista. „Ze lví tlamy mne vysvobod, Pane“, tak zní vždy znovu se opakující úpěnlivé prosebné volání o pomoc. Církev žije cele v milující účasti ve Vykupitelově utrpení a smrti. Z tohoto duševního rozpoložení církve musí být hodnocena a spolu prožívána mešní liturgie doby utrpení Páně.

1. Hned introit nám představuje Velekněze Krista na úpatí Kalvarie. Jsme svědky jeho úpěnlivé modlitby a jeho velkých úzkostí: „Zjednej mi právo, Bože, a rozhodni mou při proti lidu nesvatému“, který mne chce zahubit. Ale my jsme nejen svědky Kristova zápasu, jsme si vědomi, že jsme s Ním jedno, zároveň s celou svatou církví a ztotožňujeme se s Ním, jeho utrpení činíme svým vlastním utrpením a jeho modlitbu svou vlastní modlitbou. Hlasité volání Krista a jeho církve, které se vznáší k nebi ve vážných melodiích Kyrie eleison a v církevní modlitbě.

2. Kristus nastupuje svou těžkou obětní cestu. Předstupuje před tvář Boží nikoli jako velekněz Starého zákona s krví zvířat, nýbrž v kněžském ornátě své vlastní krve, kterou dává až do poslední kapky. Podává sebe samého jako neposkvřenou a svatou oběť, která nás lidi usmíruje s Bohem a tvoří nové lidstvo: ve svaté církvi (epištola). Není to lehká cesta, cesta muk a duševního utrpení. Z ní se modlí Kristus a s Ním se modlíme i my jímavá slova graduálu a traktu: „Vysvobod mne, Pane, od mých nepřátel.“ V evangeliu ho obkličují, podezřívají ho a tupí ho; ano zvedají proti němu kamení. Ale „Ježíš se skryl a vyšel z chrámu.“ Významná událost. Opouští synagogu, která odmítá a od sebe zavrhuje jeho osobu a jeho slovo, a obrací se k církvi Nové úmluvy. Ona slyší jeho slovo a má účast v jeho utrpení: „Bude-li kdo zachovávat mé slovo, neuzří smrti na věky.“ Svatá církev, my, chceme zachovávat jeho slovo a tuto svou vůli potvrzujeme v mohutném „Credo – věřím,“ a chci žít, co věřím. „To učiň svému služebníku, abych žil a zachovával tvá přikázání“ (ofertorium).

3. Nyní obnovuje Kristus na našem oltáři skutečným, třebaš nekrvavým způsobem svou vykupitelskou smrt. Jdeme za Ním. Sdílíme jeho cestu smrti právě tak duchovně skutečným, jako tajemným

a vnitřně skrytým způsobem. Očekáváme ho a zdravíme ho s vděčným srdcem jako svůj čistý, svatý, neposkvrněný obětní dar, který podáváme nekonečně vznešenému Bohu místo sebe jako dar díků, klanění, prosby a smíru. Ale činíme ještě druhou věc. Nenecháváme ho jít samotného před Otce a obětovat se. Jako On jdeme i my cestou smrti a vstupujeme „se svou vlastní krví“ do velesvatyně před tvář Boží. Jako podstata chleba a vína přestává existovat, takřka umírá, tak přestáváme i my být starým člověkem, když jsme se stali jednou obětí s Kristem. Oblékáme nového člověka, prožíváme nové myšlenky, sledujeme nové cíle, žijeme nový život, zcela ponořený do Krista. Stali jsme se obětovanými, náležíme Bohu, byli jsme pozvednuti do světa Božího, ukřižováni s Kristem, odumřeli jsme hříchu a každé nespravedlnosti. Když jsme se s Kristem stali obětí, žijeme už jen pro Boha (Řím 6, 11). Ze slavnostní chvíle oběti mše svaté odcházíme jako noví lidé. S Kristem jsme vstoupili do nejtěsnějšího společenství s Bohem. S Kristem jsme se modlili z přeplněného dětinného srdce svůj Otčenáš, ten projev dětinné lásky a oddanosti vůči Otci. „Chléb náš vezdejší dej nám dnes.“ Jak by nám nebyl Bůh nakloněn v těchto posvátných okamžicích, když jsme k němu přišli tak blízko ve spoluoběti s Kristem? V otcovské blahovůli dává nám jako záruku svého přátelství a své otcovské péče souhrn všeho dobra, svého vlastního Syna a s Ním svůj blažený, božský život. „Toto je mé Tělo, toto je má krev... To činite na mou památku“ (communio), nikoli zevně, nýbrž uvnitř, v pravém duchovním, vnitřním spoluobětování, spoluumírání a spolužití. Očekáváme plni důvěry, že se na nás splní slova evangelia: „Bude-li kdo zachovávat mé slovo, neuzří smrti na věky.“

Neděle Smrtná

Velekněz

1. „Judica me. — Zjednej mi právo, Bože, a rozhodni mou při proti lidu nesvatému. Od člověka nespravedlivého a lstivého mne vysvobod; neboť ty jsi můj Bůh a má síla“ — (introit). „Vysvobod mne, Pane, od mých nepřátel. Často doráželi na mne od mé mladosti... Na mých zádech kovali hříšníci. Dlouho páchali své nepravosti; ale spravedlivý Pán zlomil šíje hříšníků“ (traktus). Tak se modlí církev Srdcem Snoubencovým... Tak hluboce s Ním cítí jeho bolest a jeho utrpení. On stojí přímo před svým utrpením. Už je vydán moci svých nepřátel.

2. „Bratři, Kristus vystoupil jako velekněz budoucích statků. Vešel jednou provždy větším a dokonalejším stánkem, ne s krví kozlů a telat (jako velekněží Starého zákona), nýbrž s vlastní krví vešel do svatyně (nebe), když zjednal (na kříži) věčné (věčně platné a účinné) vykoupení“ (epištola). Starozákonní oběti zvířat nemohou způsobit očištění od hříchu. Kristova krev však „očistí naše svědomí od mrtvých skutků (hříchů), abychom sloužili Bohu živému. A proto On je prostředníkem nové úmluvy, aby skrze jeho smrt dostali zaslíbené věčné dědictví ti, kdož jsou povoláni v Kristu Ježíši, Pánu našem“ (epištola). Ježíš vchází se svou vlastní krví do velesvatyně nebes. Jinak starozákonní velekněz v den smíru. On bral cizí krev, krev obětních zvířat, a nesl ji do (pozemské) velesvatyně chrámu jeruzalémského. Starozákonní velekněz si nepůsobí bolest svou obětí. Jinak Ježíš. On obětuje všechno, i poslední kapku své krve, v nevýslovném pokořování, nespravedlnostech, vnitřních i vnějších utrpeních a mukách: v zahradě Olivové, u sloupu bičování, na bolestné cestě křížové, na kříži. Aby nás, své, vykoupil od hříchu a nám povolaným zajistil věčné dědictví.

„*I chápali se kamení, aby házeli na něho.* On se však skryl a vyšel z chrámu“ (evangelium). Nemohou mu nic uškodit. On je silnější. Žhnou nenávistí. Nesprávně vykládají jeho slova. „Abraham, Otec váš, zajásal, aby viděl můj den: i viděl jej (v duchu) a zaradoval se.“ To nanejvýš podráždilo jeho odpůrce. „Padesát let ještě nemáš, a Abrahama jsi viděl?“ On jim odpověděl: „Vpravdě, vpravdě, pravím vám: Dříve než Abraham byl, jsem já.“ Nyní se chápali kamení, aby házeli po něm. Ale proti jeho vůli mu nemohli nijak škodit. Vyšel z chrámu. Když ho zajímají, odsuzují a mučí, mohou tak činit jen, protože a pokud On jim to dovoluje. Dobrovolně se podrobuje utrpení a smrti. „Byl obětován, poněvadž sám chtěl“ — (Jer 53, 7). Svou svrchovanou mocí nad vůlí a plány svých nepřátel On sám určuje okamžik, způsob i trvání svého utrpení. V slabosti, v ponižující smrti na kříži je On nepřemožitelným Vítězem. „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí“ (LK 23, 34). „Kdo z vás mne může vinit z hříchu?“ (evangelium.) Jako silný, jako Vítěz vchází Ježíš do svého utrpení. Jako Vítěz z něho vychází.

3. Co vidíme v utrpení a na kříži Páně, to není jen lidská krvavá oběť: to je zjevení a představení božského, v křehké a zlomené lásce Ukřižovaného, v truchlohře lidské zaslepenosti a vášně. Tu není nic ze slávy pozemského mučednictví, žádné okázalé hrdinství, nic velkého a důležitého, žádná sensace, žádné pohrdání od lidí, žádná nenávist, žádné křeče z vlastního prožívání a utrpení, které zavírají duši před vnějškem: jenom pokojné vítězství lásky Vykupitelova

Srdce nad vášní, slabostí a zaslepeností lidskou. Srdce Ukřižovaného se obrací k nám: „Otče, odpusť jim.“ Je uzavřen mír. Vítězství božského ve smrti Bohočlověka! „Skutečně, tento (člověk) je Syn Boží“ (Mk 15, 39).

„Svou vlastní krví,“ z božsky vroucí a silné lásky k lidské duši, k mé duši. A my? Církev zahaluje dnes kříž. Nejsme snad už hodni na něj patřit? Jsme snad i my jeho nepřáteli a odpovídáme na jeho lásku, na jeho rány, na jeho krev kamením? Za duše svých bratří se krví potil, dal se bičovat, korunovat trním, ukřižovat, — a nás nechává bída druhých tak chladnými. Co nám záleží na nějaké duši? Když jsme se za ni trochu pomodlili, když jsme ji potěšili chabými slovy, když jsme učinili několik kroků pro některého ubožáka, abychom jej doporučili charitnímu ústavu, jsme u konce. A On? On na sebe vzal kruté bičování. On se dal korunovat trním. On nesl těžký kříž. A my? My pečujeme o své tělo tak starostlivě, jako by bylo pro nás vším, jako by bylo naším cílem; my chceme nosit kolem své hlavy vždy věnec z růží a vavřínu a jsme nešťastní a netrpěliví, když za Kristem, nesoucím kříž, máme nésti jen třísku z jeho kříže, která zůstala ležet. Jsme skutečně jednoho ducha s Ním, chceme totéž, co On a zamítáme totéž, co On, my, jeho přátelé? Nejsme spíše, jeho opak? On žije jen pro Boha a pro druhé, pro nás hříšníky, pro mne — a my žijeme jen pro sebe, pro svá přání, pro své vášně!

Kristus a jeho údy jsou jedno. Jdou touž cestou, cestou utrpení. Nejen v liturgické oslavě, ve vznešených myšlenkách a slavnostech, nýbrž ve všedním dnu, v drsné skutečnosti života. Kristus vyhledává utrpení. Volí si je dobrovolně! Zde se projevuje jeho duch, jeho nauka. On neutíká před drsnou stránkou života. On používá utrpení v nás, svých údech, k životu duše, k odloučení od země a od časného, k povznesení nad přítomné a sobecké k věčnému a nutnému.

Nyní je čas, v němž máme začít vážit si kříže a utrpení a milovat je. V kříži, v utrpení, v tom, že budeme ukřižováni spolu s Kristem Pánem, je naše spása. V tom, že budeme plně souhlasit se všemi nespravedlnostmi, které nás osobně postihnou, s každodenními nepřijemnostmi, protivenstvími, nemocemi, obtížemi, obětmi a přemáháním. Chybí nám hluboká víra. „Proto žijeme, bohužel, jako nepřátelé kříže Kristova“ (Fil 3, 18). Prcháme před utrpením, před křížem, a měli bychom si ho vážit, jej milovat a přijímat jej s radostí jako Pán.

Modlitba:

Prosíme tě, všemohoucí Bože, shlédni milostivě na svou rodinu, aby tvá dobrotivost vedla její tělesný život a tvá ochrana střežila její duchovní život. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Je hodno a spravedливо, abychom ti vždy a všude vzdávali díky, všemohoucí Otče, věčný Bože. Tvá vůle to byla, aby spása lidského pokolení vzešla s kříže. Se stromu přišla smrt, se stromu měl povstat život. Ten, jenž zvítězil na dřevě (satan v ráji), měl být přemožen také na dřevě skrze Krista, Pána našeho. (Preface o svatém kříži.)

Pondělí po neděli Smrtné

Ukřižování s Kristem!

1. Pán nás dnes naléhavě zve, abychom se stali společníky jeho utrpení a „doplňovali na svém těle to, co zůstává (trpěti) z útrap Kristových“ (Kol 1, 24). Proto nás dnes přivádí posvátná liturgie k svatému mučedníku Chrysogonu: s ním, podle jeho vzoru a v jeho duchu máme mít účast v utrpení našeho Spasitele.

2. „*Syté propouští s prázdnou*“ (Lk 1, 53). Ti jsou představeni v evangeliu. Vědí o Pánu. Mnoho o něm slyšeli. Zajímal se o něho – ale nepotřebují ho. On jim nemá co dát. Obejdou se bez něho. Žijí šťastně bez něho. Naopak, On je jim na obtíž, jest jim výčitkou, trnem v oku. Ale vůči Kristu nemůže být nikdo neutrální. Dobrá, zaujmou tedy stanovisko proti němu, nenávidí jej. Dnes posílají tito sytí, velekněží a farizeové, už své lidi, aby TOHO, který je jim nepohodlný, polapili a učinili neškodným. Ale On jim pravil: „Ještě krátký čas jsem s vámi, a odejdu k Tomu, který mě poslal. Budete mě hledati, a nenajdete mne: a kde jsem já, (tam) vy nemůžete přijíti.“ Strašný rozsudek nad sytými! Budou ho přece jednou potřebovat: budou si ho v nouzi přát a budou ho hledat: ale „nenaleznete mne“. Věčně budou od Něho odloučeni: – „Kde jsem já, tam vy nemůžete přijít.“ „Neznám vás“ (Mt 25, 12). „Lačné nasycuje dobrými věcmi, bohaté, tj. syté, propouští s prázdnou“ (Lk 1, 53): to je základní zákon křesťanského řádu milosti.

„*Lačné nasycuje dobrými věcmi*“ (Lk 1, 53). Pán se odvrací od sytých, od židů k pohanům. Jsou povoláni obyvatelé Ninive (epištola). Přichází k nim prorok Jonáš a káže jim pokání. „Ještě čtyřicet dní“, a Ninive bude vyvráceno. „Ninivetští pak uvěřili v Boha, vyhlásili půst a oblekli se v žíněná roucha – (pytloviny) od největšího do nejmenšího. Také k ninivskému králi se dostala ta zpráva. I vstal se svého trůnu, odhodil svůj háv, obklékl se v žíněné roucho a sedl si do popela.“ Vydal rozkaz, aby se postili lidé i dobytek, aby „se oděli žíněným rouchem lidé i dobytek, a volali k Hospodinu, co mají síly“.

Pohané žízní po Bohu. Věří cizinci, který je vybízí ku pokání, a poslechnou jeho slov. „A Bůh se smiloval nad svým národem.“ Velký symbol! Ti ninivetští pohané, ti žízniví, toužící, jsme my. Nás volá Pán. Věříme, budeme konat pokání, přimkneme se zcela k němu. Nejen snad duchaplnými úvahami a krásným rozjímáním o utrpení Páně. Nejen snad duchovními úkony a ujišťováním, nýbrž praktickým každodenním životem, tráveným v poslušnosti, spokojenosti, trpělivosti v utrpení, prožívaným v odříkání a v umrtvování. To je smysl dnešní mešní liturgie: Máme se stát účastníky v utrpení Páně a máme být ukřižováni spolu s ním. A to nikoli v lenosti nebo jen přinucení, z bázně před ztrátou spásy. Pán hledá takové, kteří žízní po účasti v jeho utrpení, kteří vidí dobro v kříži a v ukřižování s Kristem a upřímně po tom touží. On hledá celé lidi. Hledá statečné, silné, jako kdysi byl Chrysogonus. Křestní duch, křesťanský duch je duch mučednický, je to vůle být ukřižován spolu s Ním.

Volíme si dnes, ve svatyni mučedníka Chrysogona, ve mši svaté bolestnou cestu účasti v utrpení Kristově. Pomůžeme mu nésti kříž. „S Ním jsme celý den sužováni“ (introit). Vždycky na kříži. Vytrváme. Postavíme se statečně vedle svého Pána a Spasitele, aby nás bičovali s Ním, před celým světem nás nespravedlivě odsoudili, postavili nás na roveň nejhorším zločincům a měli pro nás jen kruté volání: Na kříž s ním! Být ukřižován spolu s Kristem! To je cesta, kterou křesťan každého dne znovu nastupuje a přijímá ve spoluobětování mše svaté. „Smiluj se nade mnou, Pane, neboť člověk po mně šlape; celý den mne protivník sužuje“ (introit). Tak lká Ježíš při svém mučení, tak lká církev a tak lkáme i my spolu s ní. Pán nám dá sílu, abychom pili kalich utrpení s Ním. „Hospodin nebeských mocností: On je Král slávy“ (communio).

„Ježíš má mnohé ctitele své nebeské slávy, ale velmi málo je těch, kteří chtějí nésti s Ním jeho kříž. Má mnoho těch, kteří touží po útěše, ale málo těch, kteří touží po utrpení. Všichni se s Ním chtějí jednou radovat, ale jen málokterí chtějí s Ním něco trpět. Mnozí jej následují až k lámání chleba, ale jen málokterí až k účasti v jeho kalichu. Mnozí velebí jeho zázraky, ale jen málokterí jej následují v potupě jeho kříže“ (Následování Krista, kn. 2, kap. 11).

Modlitba:

Prostíme tě, Pane, posvět naše posty a uděl nám milostivě odpuštění všech našich vin.

Dej svému lidu zdraví duše i těla, aby horlivostí v dobrých skutečích zasloužil býti vždycky chráněn tvou záštitou. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Úterý po neděli Smrtné

Daniel ve lví jámě

1. K bohoslužbám se ubíráme do svatyně mučedníka Cyriaka. On přinesl novozákonnímu Danielovi, Kristu, zajatému v jeho údech, pomoc a útěchu, jako kdysi Habakuk přinesl podivuhodný pokrm Danielovi ve lví jámě v Babyloně.

2. V *Danielovi ve lví jámě* poznává liturgie Krista, obklíčeného nevěrou, kousavým výsměchem jeho vlastních a příbuzných v Galileji. V Jeruzalémě se již se vši vážností pokoušejí o to, aby jej usmrtili. Mnozí o něm říkají: Je dobrý; mnozí však praví: Je svůdcem lidu (evangelium). Za několik dnů zavolají proti němu falešné svědky, povedou jej k Annášovi a Kaifášovi, vydají jej pohanu Pilátovi, budou žádat jeho odsouzení a podněcovat lid, aby volal: Ukřižuj ho! Daniel ve lví jámě! Nyní dosáhli svého cíle a mohou jej odklidit s cesty. Chtějí se mu pomstít, a proto si nedají pokoje, dokud On nebude viset na kříži. Tu stojí kolem kříže a pasou se na jeho potupě a útrapách nenáviděného. Zlořečí mu, potrášají hlavou a říkají: „Ha, ty jsi chtěl zrušit chrám Boží a ve třech dnech jej zase postavit. Nyní si pomoz sám! Jsi-li Syn Boží, sestup s kříže.“ „Jiným pomáhal — sám sobě nemůže pomoci. Je-li králem Izraele, ať sestoupí s kříže, a uvěříme v něho.“ Nevinný Daniel ve lví jámě! Umírá. Jeho tělo je položeno do hrobu. Postaví strážce kolem hrobu a zapečetí jej: lvi, kteří hlídají svou kořist! „Pane, rozhodni mou při. Od nespravedlivého a lstivého člověka mne zachraň“ (graduale).

Daniel je podivuhodně zachráněn. Hladoví lvi se ani nedotknou služebníka Božího, Daniela. Nepřátelé se domnívají, že zničili Ježíše. Bůh však zkříží jejich myšlenky a plány. Usmrcený, zdolaný vstává třetího dne slavně z mrtvých a zhatí všechny plány svých nepřátel. Zakládá své království. Posílá své apoštoly: všechny národy se před Ním sklánějí, věří v Něho a v jeho slova, modlí se k Němu, klanějí se Mu, milují Ho a slouží Mu. Nesčetní lidé opouštějí otce i matku, zříkají se pozemské lásky a společnosti, volí si život sebezáporu, odříkání, namáhavé práce pro duše, a to všechno proto, aby sloužili jemu, Králi duší a srdcí. „Ponížil sebe samého... Proto ho také Bůh povýšil a dal mu jméno, které je nade všechna jména. V jeho jménu mají všichni pokleknout a vyznávat k slávě Boha Otce, že Ježíš Kristus je Pán“ (Fil 2, 7—11). „Sedmého dne přišel král (z Babylonu), aby oplakával Daniela. Když přišel k jámě lví, tu seděl Daniel mezi lvy. I zvolal král silným hlasem: „Veliký jsi, Bože Danielův“! A dal vy-

táhnout ze lví jámy Daniela. Ty pak, kteří ho chtěli zničit, dal vhodit do jámy, a byli ihned sežráni před jeho očima. I zvolal král: „Všichni obyvatelé veškeré země, bojte se Boha Danielova: neboť On je záchránce, který činí znamení a divy na zemi. On vysvobodil Daniela ze lví jámy.“ Kristus, vhozený do jámy, vydaný na smrt, vítězí! On žije a triumfuje svým svatým křížem a svým utrpením! „V tebe, Pane, nechť doufají všichni, kteří znají tvé jméno: neboť ty neopouštíš nikoho, kdo tě hledá. Pějte Hospodinu, jenž bydlí na Sionu (ve svaté církvi), neboť nezapomněl na modlitby ubohých“ (ofertorium).

3. *Daniel ve lví jámě!* Kristus potupený, nenáviděný, v rukou svých nepřátel! Ve své osobě, ve své nauce, ve svých příkázáních a mravních požadavcích, ve své převelebné Svátosti, ve své církvi a v její nejvyšší hlavě, v jejích biskupech a kněžích, v jejích naukách a projevech, v jejích dějinách, v jejích údech. Tak to *musí* být. Daniel ve lví jámě! To byl pro křesťany v katakombách obraz, který jim zjevoval tajemství Krista a tajemství církve, s Ním bojující, pronásledované a nenáviděné. Proč se tedy dát mást Danielem ve lví jámě, Kristem a jeho církví, pronásledovanou a pohrdanou? „Což nemusel to všechno Mesiáš trpěti a tak vejíti do své slávy?“ (Luk 24, 26.)

„Jdi do Judska – posmívali se bratři, tj. příbuzní Ježíšovi v Galileji (v Nazaretě) – aby také tvoji učedníci, kteří jsou tam, viděli tvé skutky, které konáš. Vždyť nikdo nečiní nic skrytě, chce-li býti veřejně uznán. Zjev se světu!“ Tak soudí tělo a krev, přízemní člověk, Krista a jeho dílo. Zná jen posměch a nesprávný výklad. A to jsou členové jeho rodu, jeho příbuzní! S božským klidem jim odpovídá Ježíš: „Můj čas ještě nepřišel; ale váš čas je vždycky tu.“ Nesprávně podkládali Pánu snahu o pozemskou čest, on však hledá cestu ponížení. Povýšení a oslavení je odsunuto na jinou dobu. „Vysoko je vlast; pokorná a nízká je cesta k ní. Vlast je Kristův (oslavený) život, cesta k vlasti je Kristova smrt. Vlast je Kristův klid (na pravici Otcově), cesta k vlasti je Kristovo utrpení“ (sv. Augustin).

„Můj čas ještě nepřišel.“ Tak mluvíme i my, Kristovy údy. Když nás vábí milovníci tohoto světa, odpovíme: Můj čas ještě nepřišel. Neboť: „Zemřeli jste a váš život je skryt s Kristem v Bohu“ (Kol 3, 3). Kdy pak přijde náš čas? „Až se zjeví Kristus, váš život, tehdy i vy se ukážete s Ním ve slávě“ (Kol 3, 4). To bude náš čas.

Rádi jdeme nyní za Ním cestou ponížení a kříže. „Jeho“ čas přijde o velikonocích. Také náš čas přijde ve věčných, blažených velikonocích slávy. „Nechť doufají v tebe, Pane, všichni, kteří znají tvé jméno: neboť ty neopouštíš nikoho, kdo tě hledá.“

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, nechť jsou ti milé naše posty. Nechť nás očistí a učiní nás hodnými tvé milosti a dovedou k pramenům věčné spáasy.

Dej nám, Pane, bychom vytrvale sloužili tvé vůli, aby za našich časů tobě sloužící lid rostl zásluhami i počtem. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Středa po neděli Smrtné

Ovečka Kristova

1. U svatého papeže a mučedníka Marcela se dnes účastníme v duchu skrutinia, tj. zkoušky křtěnců z příkázání Božích, která dostali před čtrnácti dny, aby se jim naučili a podle nich žili. Je to den zkoušky také pro nás, pokřtěné, zda věrně zachováváme, co jsme slíbili při křtu svatém.

2. „*Mé ovce slyší můj hlas a jdou za mnou*“ (evangelium): Kristus je pastýř, svatá církev je stádo. Ona slyší jeho hlas, jedná vždy a ve všem, po dva tisíce let, jak On přikázal a nařídil. On přikazuje: „Jděte a učte všechny národy a křtěte je ve jménu Otce.“ Církev svědomitě provádí tento příkaz Páně. „Toto je mé tělo, toto je kalich mé krve.“ On přikazuje: „Čiňte to na mou památku.“ A církev slaví bez přerušování ve víře a v úctě svatou Eucharistii. Přijímá jeho slova, jeho nauku, jeho napomínání v evangeliu i z úst Apoštola, s pokornou vírou a svatou poslušností: „Mé ovce slyší můj hlas.“ K této církvi náležíme svatým křtem. Přimykáme se k ní. V ní a s ní slyšíme Ježíšův hlas a jdeme za ním: „za jeho příkázáními, za jeho příkladem lásky k chudobě, k pokořování, k utrpení, ke kříži!“ Vážně se zpytujeme, zda všude slyšíme jeho hlas; zda ve všem dbáme především na jeho vůli, na jeho příkázání. Zda se nezařizujeme příliš mnoho podle ducha, názorů, úsudků a zásad jen přirozeného člověka a světa nebo podle vábení těla a vášní. „Mé ovce slyší můj hlas a jdou za mnou.“

„*Já je znám*.“ On ví o svých pokřtěných, o svých ovečkách. Dívá se na ně, stará se o ně, aby je neztratil, aby měly život. „Nikdo je nevytrhne z mé ruky.“ Svatým křtem jsme mu tak velice přirostli k Srdci. Co ho to stálo, aby nás mohl přijmout do svého stáda! Jak mnohé obtíže, pokořování, oběti! Musel dát svůj vlastní život, aby nám jej mohl dát ve svatém křtu. „Dám jim věčný život.“ Kříž, křest, Eucharistie! „Znám je.“ Miluji je. Dávám jim své zásluhy, svá zadostučinění. Svou krev, svůj život. „Ty mne zachraňuješ před zuřivými nepřáteli, ty mne povyšuješ nad mé nepřátele. Miluji tě, Pane, má sílo.

Hospodin je má tvrz, mé útočiště a můj osvoboditel“ (introit). „Velebím tě, Pane, že jsi mne přijal (mezi své ovečky) a že jsi nedopustil, aby moji nepřátelé jásalí nade mnou“ (graduale).

3. Dnešní den je *dnem vážné zkoušky*. „Mé ovce slyší můj hlas.“ „Ovečky Kristovy jsou to, které v Něho věří; ovečky Kristovy jsou to, které jdou za Pastýřem; ovečky Kristovy jsou to, které neodmítají Vykupitele, které vcházejí do ovčince a vycházejí z něho dveřmi a nalézají pastvu: ty budou požívat věčného života. Hle, to jsou jejich pastviny. Vstoupily vírou (svatým křtem); vyjdou při smrti. Jakmile jsme však vstoupili branou víry, chceme ve víře vyjít z těla, abychom našli nebeské pastviny. Dobré pastviny! Věčný život!“ (sv. Augustin.) Náležíme tedy k jeho ovečkám? Slyšíme jeho slova? Obrací se v dnešní epištole ke křtěncům, obrací se také k nám. „Já jsem Hospodin, váš Bůh. Nebudeš znesvěcovat jméno svého Boha. Já jsem Pán. Nebudeš činiti bezpráví svému bližnímu. Já jsem Pán. Nebudeš činit nic nespravedlivého a nebudeš nespravedlivě soudit. Já jsem Pán: zachovej má přikázání. Neboť já jsem Pán, váš Bůh.“ „Neshlížej na osobu chudasovu (abys s ním zacházel nespravedlivě), ani před mocným neuhýbej. Sudť spravedlivě svého bližního. Nebudeš pomlouvačem ani štváčem. Nebudeš nenáviděti svého bratra ve svém srdci, ale zjevně mu věc vytkneš, abys neměl k vůli němu hřích. Milovati budeš svého nepřítele jako sebe. Zachovej má přikázání! Neboť já jsem Hospodin, váš Bůh.“

Dnešní den je *dnem díků*: „Znám je, dám jim věčný život“, ve společenství oveček Kristových, svaté církve a jejích milostiplných svátostí, zvláště svatého přijímání: „Tak rád prodlévám u tvého oltáře. Tu vyprávím o všech tvých divech“ (o divech tvé moudrosti, lásky a dobroty) (communio).

Dnešní den je dnem *spasitelné bázně* vzhledem k tomu, co nám vypráví dnešní evangelium o židech: Vidí jej, slyší jeho slova, patří na jeho zázraky, na jeho ctnosti, na jeho svatost a bezhříšnost: a přece nevěří, odmítají ho. I my můžeme zneužít milosti a ztratit víru. „Kdo stojí, ať hledí, aby nepadl“ (1. Kor 10, 12). Pane, uchraň nás od zla zneužití milosti, zaslepenosti a nevěry! Dej, abychom vždy a všude slyšeli tvůj hlas a šli za tebou.

Modlitba:

Bože, posvět tento půst a osvět milosrdně srdce věřících; a jako jim dáváš náboženskou horlivost, tak popřej laskavě ve své dobrotě sluchu jejich prosbám.

Všemohoucí Bože, ujmí se našich snažných prosb, a jako nám vléváš důvěru ve svou otcovskou dobrotu, v kterou doufáme, tak nám dej ve své dobrotě dosáhnout účinku svého obvyklého milosrdenství. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Čtvrtek po neděli Smrtné

Odpouštějí se ti tvé hříchy!

1. Poslední čtvrtek před Zeleným čtvrtkem, v den opětného přijetí do církve, obětuje mši svatou v chrámě svatého biskupa a mučedníka Apolináře. My jsme dnes tou hříšnicí z evangelia, která v zkroušenosti lká, kaje se a činí vyznání u nohou Spasitelových.

2. „*V ten čas* prosil jeden farizej Ježíše, aby s ním pojedl. I vešel do domu farizeova a zaujal místo u stolu. A hle, v městě byla jedna žena, hříšnice.“ Ta se dověděla, že Ježíš je v domě Šimonově. Musí jít k němu. Její svědomí jí už nedopřává klidu. Bez pozvání a bez ohlášení vstoupí do sálu. Před tváří všech přítomných se vrhá na zem před Pánem, svými slzami smáčí jeho nohy, svými vlasy je osušuje, líbá je a maže je mastí. Šimon, farizej a hostitel, hledí na tu scénu. „Kdyby to byl prorok, věděl by, kdo a jaká je ta žena, která se ho dotýká; vždyť je to hříšnice,“ nevěstka. Pán zná myšlenky hostitelovy. „Když věřitel odpustí dluh svým dvěma dlužníkům, z nichž žádný nemůže zaplatit, jednomu pět set denárů, druhému padesát, který z nich bude věřitele více milovat?“ Šimon: „Myslím, že ten, jemuž více odpustil.“ „Správně jsi usoudil“, odvětil mu Ježíš. „Vidíš tuto ženu? Ona slzami smočila mé nohy, nepřestala líbat mi nohy, pomazala mi je mastí. Ty však, Šimone, jsi mi nepodal vodu na nohy, když jsem vešel k tobě; nedal jsi mi políbení, ani jsi nepomazal olejem mou hlavu. Proto pravím tobě: Jí, hříšnici, se odpouští mnoho hříchů, poněvadž milovala mnoho. Komu se však méně odpouští, méně miluje.“ Pak se obrací k hříšnici: „Odpouštějí se ti hříchy. Jdi v pokoji.“ My jsme ta hříšnice u nohou Páně. Se slzami lítosti a lásky vyznáváme své četné hříchy a s hříšnicí z evangelia snažně prosíme o milost a odpuštění. „Pane, pro jméno své nezamítej nás na věky a neruš svou úmluvu. Nechť jsme se zkroušeným srdcem přijati u tebe“ (epištola).

„*Oslav své jméno a jednej s námi podle velikého milosrdenství svého*“ (íntroit). Milost a milosrdenství Páně působí v hříšnici zázrak obrácení. Tajuplným působením své milosti otevřel Pán oči té nešťastnici. Dal jí poznat ošklivost a hnusnost jejího hříšného života. On jí vložil do srdce myšlenku, aby konala pokání, aby se obrátila a skoncovala svůj dosavadní život a přišla si k němu pro odpuštění svých poklesků. On jí dal odvalu, aby šla do domu Šimonova a tam před všemi přítomnými vyznala své hříchy. A jak s ní jedná, když ji povolal! Laskavě přijímá její lítost, její slzy. Nečiní jí žádné výčitky. Nemá pro ni tvrdá slova. Odpouští jí, snímá s ní všechnu vinu a ujišťuje ji: „Od-

pouštět se ti hříchy. Tvá víra tě spasila: jdi v pokoji.“ Jak On je pln porozumění, pln slitování, pln touhy odpustit, učinit každého šťastným! „Nepřišel jsem volat spravedlivé (podle jejich vlastního názoru, kteří se domnívají, že nepotřebují pokání), nýbrž hříšníky“ (Mt 9, 13), kteří uznávají svou hříšnost, litují jí a konají pokání.

3. „Tollite hostias. — Přinášejte (s hříšnicí z evangelia) obětní dary (pokání, lítosti, zadostučinění za hříchy, modlitby, postu, almužny) a vstupte do jeho síní. Klaňte se Pánu v jeho svatyni. Pán odhaluje houštiny (hříšné, ztemnělé, nešťastné duše).“ V chrámě však všichni (celá církev na zemi i v nebi) provolávají: „Tobě budiž sláva“ — (graduale). My jsme dnes zcela kající — jsme zcela tou hříšnicí z evangelia, u nohou Páně a jeho kněze, ve společenství svaté církve. Pak nám budou řečena tato slova: „Odpouštět se ti hříchy.“

Hříšnice dostává odpuštění, „poněvadž milovala mnoho“. „Komu se však méně odpouští, méně miluje.“ A poněvadž méně miluje, méně se mu odpouští. Na dokonalosti lásky a na lítosti, vycházející z lásky, závisí stupeň odpuštění hříchů a trestu. Je-li lítost dokonalá, pak je zhlazeno všechno, všecičko, i časné tresty za hřích, očistec.

„Tvá víra ti pomohla. Jdi v pokoji.“ S vírou přicházíme k zástupci Kristovu. S vírou vyznáváme člověku na místě Božím své hříchy. S vírou přijímáme knězovo „Já tě rozhřešuji.“ V knězi stojí před námi Pán, právě tak jako před hříšnicí z evangelia a dává nám rozhřešení. „Jdi v pokoji“ s Bohem a se sebou, se svým bližním. Přervána jsou pouta hříšného života. Několik slz uhasilo hrozivé plameny pekelné. Přišel jsi nemocen. Jsi uzdraven. Jako znovuzrozený odcházíš od Ježíše a jeho kněze. „Jdi v pokoji. Odpouštět se ti hříchy. Tvá víra ti pomohla.“ Podivuhodná svátost pokání!

Když šla hříšnice k Ježíšovi, nesla s sebou nádobku s vonnou masťou. Až dosud se voňavkovala a malovala, aby se líbila světu. Dnes odkládá Spasiteli k nohám to, čím dosud žila světu, tělu, marnivosti a hříchu. Upřímně skoncovala se starým životem. To je celé pokání a obrácení! Nechť je nám vzorem!

„Pane, pamatuj na své slovo k svému služebníku.“ Na slovo: „Ego te absolvo. Odpouštět se ti hříchy.“ Tím slovem jsi mně dal naději: to je mně útěchou v mé ubohosti“ (communio). Děkujeme vroucně za dar svaté svátosti pokání.

Modlitba:

Všemohoucí Bože, prosíme, dej, aby důstojnost lidské přirozenosti, která byla zraněna nestřídmostí, byla opět uzdravena horlivostí v léčivém postu.

Buď, Pane, milostiv svému lidu, aby zavrhoval, co se tobě nelíbí, a za to byl naplněn radostí z tvých přikázání. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Pátek po neděli Smrtné

Začínající noc utrpení

1. Ještě osm dní a uvidíme Jež na kříži krvácet a umírat. Posvátne liturgii tane před očima Velký pátek. Ona nás vede do svatyně prvo-mučedníka Štěpána: máme dnes žít s Kristem „Mučedníkem“.

2. *Nepřátelé Ježíšovi se uradili o jeho smrti* (evangelium). Velekněží a farizeové shromáždili veleradu. „Co podnikneme? Vždyť tento člověk činí mnoho divů. Necháme-li ho tak, všichni uvěří v něho. Musí tedy být odklizen s cesty.“ „Je pro nás prospěšné, aby jeden člověk zemřel za lid, než aby celý národ zahynul,“ vysvětluje velekněz Kaifáš. „Od toho dne se tedy uradili, že ho usmrtí.“ Ještě jeden krátký týden. A pak provedou svůj plán. Najmou zrádce Jidáše. V Olivové zahradě jej zajmou, v domě Kaifášově jej postaví proti falešným svědkům, sehrají s ním svou zdánlivě svatou hru, povlekou jej před římského správce a vynutí si od něho rozsudek smrti nad nenáviděným Ježíšem. Doprovodí svou oběť na Kalvárii, budou se pást na jeho ranách, bolestech a útrapách, a budou se mu posmívat, budou mu zlořečit, když On na kříži bude krvácet a za své vrahy se modlit k Otci: „Otče, odpusť jim.“ – Jeho nepřátelé. Ale nestavíme se i my příliš často do řady jeho žalobců a nepřátel? Není každý hřích odmítnutím Ježíše, jeho přikázání, jeho zásad, jeho statků a příslibů? Jak často rozhodují lidské vášně, plány, ohledy v lidském životě a křesťanském životě proti Kristu a jeho nařízením! Také u mne! Pane, dej mi světlo, abych ve světle tvého utrpení poznal zlobu a ošklivost svých hříchů a nevěrností. Dej mně milost, abych litoval svých hříchů a nikdy se nespolečoval s tvými nepřáteli!

Ježíš ví o rozhodnutí svých nepřátel. On ví přesně, co ho čeká. V patření na Boha, kterého jeho duše požívá bez ustání, vidí zcela jasně, co ho očekává: zrada Jidášova, zapření Petrovo, pokoření a utrpení všeho druhu. Je Mu velmi těžké jíti cestou křížovou. „Smiluj se nade mnou, Pane, neboť je mi velmi úzko. Vysvoboď mne a vytrhni mne z rukou mých nepřátel a mých pronásledovatelů. Hospodine, ať nejsem zahanben, neboť jsem tě vzýval“ (introit). „Nevydávej mne, Pane, kvůli mých pronásledovatelů, neboť povstali proti mně nespravedliví svědkové“ (communio). Ježíš „nechodil již mezi židy veřejně, nýbrž odešel do krajin poblíže pouště, do města jménem Efrem.“ V samotě a daleko od světa se vyzbrojuje pro těžkou cestu. S touž odevzdaností, s kterou se oddal vůli Otcově při vstupu na tento svět, pronáší nyní své Fiat: „Ne má, nýbrž tvá vůle se staň“ (Lk 22, 42). Ne z přinucení, nýbrž dobrovolně, veden láskou k Otci, jde Je-

žíš cestou křížovou. „Já vždycky činím, co je Otci milé“ (Jan 8, 29). A se žhavou láskou k nám lidem, ke mně osobně, v živé touze nás zachránit. V tomto smýšlení opouští Ježíš po několika dnech samotu. Ještě jednou jej oslavuje jeho lid, když se Ježíš znovu ukázal v Jeruzalémě. Potom se blíží hodina, kdy jeho nepřátelé dostávají nad ním moc. V tiché úvaze žijeme s Ježíšem v jeho samotě a ústraní. S ním si přineseme také my v mlčení a modlitbě světlo a sílu, abychom si po jeho boku zvolili cestu křížovou a šli tou cestou.

3. Ve svatyni prvomučedníka Štěpána s celou církví na zemi lidmi pronásledovanou a tupenou, připojujeme se ke Králi mučedníků, odsouzenému k smrti. S Ním chceme být mučedníky, chceme trpět a zemřít. Svým vlastním jménem i jménem svaté církve a všech jejích údů snažme prosíme: „Smiluj se nade mnou, Pane, neboť je mi úzko. Vysvoboď mne a vytrhni mne z rukou mých nepřátel a mých pronásledovatelů. Hospodine, ať nejsem zahanben, neboť jsem tě vzýval“ (introit).

Čím více se nepřátelé staré i nové doby stavějí proti Ježíšovi a odsuzují jej k smrti, tím věrněji stojíme při Něm a vyznáváme s epistolou: „Pane, všichni, kteří tě opouštějí, budou zahanbeni; kteří od tebe odpadají, budou zapsáni do prachu, neboť opustili Pána, pramen vod živých. Uzdrav mne, Pane, abych byl zdrav; spas mne, ať jsem spasen. Hle, oni mi říkají (s posměchem): „Kde je slovo Páně? Ať přijde! Já se však nelekám, vždyť jdu za tebou, svým Pastýřem. A den zhouby jsem nesvolával, ty víš... Ať jsou zahanbeni moji pronásledovatelé (pronásledovatelé Krista a církve), ale já ať nejsem zahanben! Nechtě se bojí oni, ale já ať se nebojím! Uveď na ně časy utrpení a na padrtě je roztříšti, Pane, Bože náš.“ Nad nocí Velkého pátku prosvítá už paprsek velikonočního slunce!

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, vlej dobrotivě svou milost do našich srdcí, abychom krotíce své špatné sklony dobrovolným umrtvováním, raději snášeli časné útrapy, než byli odevzdáni mukám věčným.

Prosíme tě, všemohoucí Bože, dej nám, kteří toužíme po tvé milostiplné ochraně, abychom jsouce osvobozeni od každého zla, sloužili ti bez bázně. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Sobota po neděli Smrtné

Božské pšeničné zrn

1. V evangeliu již slyšíme o vjezdu Páně do města Jeruzaléma. „Hosanna! Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně, král izraelský!“ Tak velice nadchlo lid pro Ježíše vzkříšení Lazarovo. Dokonce přicházejí i pohané s prosbou, aby viděli Ježíše. Před očima Ježíšovým vystupuje budoucnost, plod jeho umučení: pohané se přimknou k Němu, kdežto židé ho odmítnou.

2. *Pohané chtějí vidět Ježíše.* Ondřej a Filip přednášejí jejich prosbu Pánu. Při té příležitosti Ježíš poukazuje na oslavu, které se mu dostane obrácením pohanského světa. „Přišla hodina, aby byl oslaven Syn člověka.“ „Neboť slepota padla na část izraelského národa, dokud by pohané ve svém celku nevstoupili (do církve)“ (Řím 11, 25). Ježíš si však musí své oslavení mezi pohany zasloužit pokořujícím umučením. „Nezemře-li pšeničné zrn, jež padlo do země, zůstává samotno; zemře-li však, přináší mnoho užitku.“ Ježíš sám je to pšeničné zrn. Musí zemřít — praví sv. Augustin — zpronevěrou židů a vstát z mrtvých vírou pohanů. Odumření pšeničného zrna není jeho smrtí: je rozvinutím života. Zároveň s Ježíšem jsme i my pšeničným zrnem. „Odumře-li přináší mnoho užitku.“ „Kdo miluje svou duši (svůj život), ztratí ji; a kdo nenávidí svou duši na tomto světě, zachová ji pro život věčný.“ V tom stupni budeme plodem umučení našeho Pána a budeme mu k oslavě, v jakém se s Ním staneme pšeničným zrnem: „Odumře-li, přináší mnoho užitku.“ Jinak nikoli!

„*Nyní (v umučení Páně) nastává soud nad světem*, nyní bude kníže tohoto světa vypuzen ven. A já, budu-li povýšen od země, potáhnu všechno k sobě.“ S kříže, jako Ukřižovaný, potáhne k sobě pohany. Ukřižovaný zvítězí, podmaní si duše, srdce, národy. Pokolení pohanů, jedno za druhým, přicházejí ke kříži Páně. Vyznávají: „Musíme pak hledat svou slávu v kříži Páně: v Ném (v Ukřižovaném) je spása, život a vzkříšení; skrze něho (Ukřižovaného) jsme zachráněni a vykoupeni“ (Gal 6, 14). „Pro židy je kříž pohoršením, pro pohany pošetilostí, ale pro nás, povoláné, je Boží silou a Boží moudrostí“ (1. Kor. 1, 23). Všichni spěchají k Ukřižovanému a vyznávají: „Byl jsi zabít a svou krví jsi nás vykoupil ze všech pokolení a jazyků“ (Zjev. 6, 9). „Věru hodno a spravedливо jest, abychom ti vždy a všude díky vzdávali, Hospodine svatý, věčný Bože. Tvá vůle to byla, aby s dřeva kříže vyšla spása: se stromu přišla smrt, se stromu měl vzejít život; ten, jenž zvítězil na dřevě (satan), měl býti též na dřevě přemožen,

skrze Krista, našeho Pána“ – (preface o svatém kříži). U paty kříže vyvěrají nevysychající prameny milosti, tj. svatých svátostí, s kříže máme všechno osvícení a povzbuzení, všechno vítězství nad zlem, všechnu sílu k dobru, všechnu naději v odpuštění svých hříchů, všechnu důvěru pro budoucnost. V kříži nalézáme světlo a útěchu v temnotách a v utrpení života. V kříži máme klíč k nebeské bráně.

O crux, ave, spes unica
hoc passionis tempore.
Piis adauge gratiam
reisque dele crimina.

Buď pozdraven, kříži,
jediná naděje v této postní době,
zbožným rozmnož milost,
hříšným zahlad viny.

3. Plod umučení Páně! Náš Pán a Spasitel zduchovnil utrpení a dal mu smysl. Pro něho je utrpení „výkupnou cenou“. „Syn člověka totiž nepřišel, aby mu bylo slouženo, nýbrž aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé“ (Mk 10, 45). My všichni „jsme byli pokřtěni v jeho smrt“ (Řím 6, 3). My tedy trpíme své utrpení spolu s Ním a dáváme svému utrpení též smysl jako On: ono stojí ve službě vykoupení. Dílo našeho vykoupení je ovšem dokonáno obětí na Golgotě: ale ono musí dále žít v nekrvavé oběti mše svaté a v utrpení každého z nás. Když trpíme, „doplňujeme na svém těle to, co zůstává trpěti z útrap Kristových“, a to „pro jeho tělo, tj. pro církev“ (Kol 1, 24). Naše utrpení spolu s Kristem vykupuje svět, vykupuje duše. A poněvadž milujeme lidstvo, duše, svou vlastní duši, proto milujeme vykupující utrpení.

„Když budu povýšen na kříž, potáhnu všechno k sobě.“ Mnozí pokřtěni na svém kříži ochabnou, jsou sklíčení, zlomeni, jejich víra zeslábně. To jsou křesťané, kteří se nedají táhnout a povznést Ukřižovaným! Nechápou, co znamená „mít účast v utrpeních Kristových“ (1 Petr 4, 13). Nechápou ani Pavla, když on při všem svém soužení překypuje radostí (2 Kor 7, 4). Křesťansky trpět znamená na kříži růst, stávat se velkým, stávat se plodným. „Když budu povýšen na kříž, potáhnu všechno k sobě.“ To platí také o nás. I když náš život zklamal, pracujeme dále. I když náš život není nic jiného než práce a starost, jsme spokojeni. I když jsme milovali a dávali, a sklízeli za to nevděk, nedáme se přemoci, nýbrž pozvedneme se nad všechny proměny, zklamání a hořkosti. Na kříži růst! Pak potáhneme

všechno k sobě, především Boží zalíbení, milost a požehnání! K tomu je nám dán na životní pouť kříž, abychom byli na něj povýšeni a táhli všechno k sobě. V kříži je spása!

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, nechť tobě zasvěcený lid prospívá ve smýšlení dětinné oddanosti, aby vzdělán posvátnými úkony, byl obohacen tím skvělejšími milostmi, čím milejší se stává tvé Velebnosti.

Prosíme tě, Pane: nechť tvá pravice chrání vroucně prosící lid, nechť jej očistí a laskavě vyučí, aby útěchou v tomto životě směřoval k budoucím statkům. Skrze Krista, Pána našeho.

Mešní liturgie Květné neděle

1. Dnes stojíme na začátku týdne umučení Páně. V otřásající dramatickosti se před námi rozvíjí v těchto dnech největší událost světových dějin, utrpení a smrt Vykupitele lidstva.

O Květné neděli konal kdysi Spasitel svůj slavný vjezd do Jeruzaléma. Přichází ze zahrady Olivové. Ve vděčné lásce napodobovala církev Jeruzalémská už ve 4. století tento Kristův vjezd. Křesťané se shromáždili na hoře Olivové. Tam si vzali do rukou olivové a palmové ratolesti, táhli do svatého města a provolávali: „Hosana, Požehnaný, jenž přichází.“ Římská církev převzala tento průvod od církve jeruzalémské. Chrám sv. Silvestra byl myšlen jako hora Olivová. Zde se shromáždil lid a dostal posvěcené olivové a palmové ratolesti. Provolává je jásavé Hosana, šel k chrámu, v němž se měly konat bohoslužby, k chrámu B. Vykupitele (k lateránské basilice). Když se průvod blížil k Lateránu, vyšlo mu vstříc duchovenstvo a zpěváci tohoto chrámu a připojilo se ke zpěvům. Pak se vešlo do basiliky a sloužila se mše svatá.

2. Podstatně totéž konáme dnes. Jsme na hoře Olivové. Kněz svěť palmy a pak nám je dává do rukou. Průvod se pohne. Radostně doprovázíme svého Vykupitele, který je nám představován knězem (biskupem). Máváme palmami, a tím se přiznáváme ke Kristu, Králi mučedníků, bojovníku a slavnému vítězi. Ano, chceme být po boku Kristově spolu s Ním mučedníky a jsme ochotni jíti s Ním na smrt. To hlásají palmové ratolesti v našich rukou. Ve svatém jásotu Mu prozpěvujeme Hosana: Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně! Kéž bychom z plna srdce a s celým přesvědčením pěli hymnus: „Chvála, sláva a čest budiž tobě, Kriste, Vykupiteli! Tys Král Izrae-

le... Oni se ti líbili, dej, ať se ti líbíme i my, dobrotivý Králi.“ Kéž bychom jen měli víru a ducha mučednického a vyznavačského našich předků! Kéž by za každým slovem, které pronášíme při dnešní slavnosti, a za každým obřadem stála naše celá osobnost, naše já, silná, důsledná vůle, opřená o neochvějné předsevzetí, o skálopevnou, radostnou, obětavou víru mučednickou!

3. Průvod je u konce. Naráz se scéna změnila. Týž Božský Král, kterého jsme právě zdravili s jásajícím srdcem, vzdychá v hořkém utrpení a v duševních mukách: „Pane, nezůstávej daleko ode mne se svou pomocí.“ Vidí, jak je obklíčen pomstychtivými lvy, jak je Bohem opuštěn, a proto hlasitě volá v hořké bolesti (introit). Ten, který to nemůže považovat za domýšlivost, že jest si vědom a vyznává, že jest roven svou podstatou Bohu Otci, ten je ponížen, sražen do prachu, obtížen hříchy svých bratří a sester, hodlaje podat náměstné zadostučinění za pýchu a domýšlivost lidí. Proto se stal poslušným až k smrti, ano, až k potupné a bolestné smrti kříže. Ale zničení, zneuctění a ponížení nejsou to poslední: jsou jenom cestou k povýšení, k oslavě, k blaživým velikonočním (epištola). Proto duše ztrápeného nalézá v graduálu útěšná, uklidňující slova: „Držíš mou pravici a vedeš mne a přijímáš mne se slávou.“ Oblažující velikonoční světlo do noci a do utrpení, jež mluví z traktu. A nyní vyvstává před námi v pašijích Matoušových celé umučení Bohočlověka: Zde nevina, tam žalobci, soudci, lid, plní nespravedlnosti a mravní nízkosti; zde Barabáš, vedle Kristus, onen omilostněn, tento zamítnut. S hlubokým dojetím klesáme na kolena při slovech: „Ježíš zvolal silným hlasem a vypustil duši,“ a vidíme, co lidé dovedou. Držíme v ruce palmovou ratolest a vyjadřujeme tím, že jsme rozhodnutí jíti s Kristem cestou křížovou, všemu odumřít, abychom žili jen jednomu: Bohu.

4. Při obětování nastupujeme své společenství ve smrti s Kristem: v chlebě a víně činíme s Kristem sebe samy obětním darem. Odumíráme starému člověku a vcházíme v Krista, když ON ve svatém proměňování obnovuje a tajuplně dokonává svou smrt na kříži. Stojí to oběť, sebezapření, odříkání: ale beze smrti není život, bez kříže není spása a nejsou velikonoce. Své společenství ve smrti s Kristem stvrzujeme sv. přijímáním: Obětovaný Kristus, který svou smrtí zcela vešel v Boha, táhne nás ve svatém přijímání k sobě, proniká nás svým duchem, duchem odumření, k životu. Jsme obětováni a ukřižováni spolu s Ním, a proto také žijeme spolu s Ním a známe jen jedno: to, co chce Otec. — „Otče, buď vůle tvá“ (communio).

Květná neděle

Král mučedníků

1. V chrámě „Nejsvětějšího Vykupitele (v Lateráně) se dnes shromažďujeme kolem svého Vykupitele. S palmami a olivovými ratolestmi v rukou JEJ doprovázíme při jeho vjezdu do města Jeruzaléma. ON jde do boje, do umučení, na smrt, k velikonocům, k vítězství, ke zmrtvýchvstání. Jsme si vědomi, že jsme s Ním jedno. Nenecháme Ho samotného!

2. Kristus, Král mučedníků. Církev světí palmové a olivové ratolesti a dává nám je do ruky. Palmové a olivové ratolesti „značí vítězství, kterého se má dosáhnout nad knížetem smrti. Olivové ratolesti zvěstují, že přišlo duchovní pomazání“ (tj. plnost Božího milosrdenství). Palmové a olivové ratolesti mají předobrazný smysl: „náš Spasitel ze slitování nad bídou lidstva bude bojovat s knížetem smrti za život celého světa a svou smrtí nad ním zvítězí.“ „Poznáváme to předobrazení i vyplnění a snažně prosíme: „Bože, abychom v něm a skrze něho, jehož údy jsi nás chtěl mít, zvítězili nad vládou smrti a zasloužili státi se účastnými Tvého slavného vzkříšení.“ „Dej, aby co tvůj lid dnes zevně slaví, to dokonal vnitřně s celou oddaností, tj., aby vítězil nad nepřítelem a aby vroucně miloval dílo tvého milosrdenství (tvého vykoupení)“ (texty při svěcení palem). Tak bereme palmové a olivové ratolesti do ruky, abychom jej následovali. Máme a chceme se s Ním státi mučedníky. To je smysl toho posvátného obřadu. Jasně nám jej hlásá mučednická preface, která se zpívá ke svěcení palem. „Tobě slouží tvoji tvorové, neboť jedině v tobě uznávají svého původce a Boha. Všechno dílo tvé tě chválí. Velebí tě tvoji svatí (míněni jsou mučedníci): neboť hlasitě vyznávají ono veliké jméno tvého jednorozeného před králi a mocnostmi tohoto světa.“ Preface má na mysli nás, kteří neseme v ruce palmu mučednickou. My jsme ti svatí, ti mučedníci, kteří hlasitě vyznávají Krista před mocnými tohoto světa a následujeme Ho k mučednictví i k vítězství, k zmrtvýchvstání. My jsme ty „hebrejské děti“ a pějeme mu Hosana. Kristu zpíváme „Gloria, laus et honor. — Sláva, chvála a čest tobě, Králi Kriste, Vykupiteli.“ V slavném vstupu Ježíšově do Jeruzaléma vidíme velký vítězný příchod Páně, kdy přijde On s velkou mocí a slávou, aby přivedl své vyvolené do nebeského Jeruzaléma. Jdeme mu vstříc s olivovými ratolestmi a palmami, se svými dobrými skutky, se svými vítězstvími nad hříchem, tělem a světem a vcházíme s Ním do půvabů nebeské blaženosti, k věčnému spojení s Ním. Kříž a jenom kříž, otvírá jak našemu Pánu a Vykupiteli, tak i nám,

vstup do nebeské slávy. Vezmeme jej na sebe statečně silou Kristovou. Tak budeme také s Kristem oslaveni (Řím 8, 17).

Cesta k vítězství mučednictvím. Církev sleduje dnes s hlubokým dojetím slova epištoly: „Bratři! To smýšlení mějte v sobě, které bylo i v Kristu Ježíši. On totiž, ač božské přirozenosti, nepokládal za lup to, že je roven Bohu, nýbrž sebe samého zmařil, (tj. odložil vnější slávu a velebnost božství), přijav přirozenost nevolníka tím, že se stal podobným lidem a ve svém zevnějšku byl shledán jako člověk. Ponížil sebe samého, stav se poslušným až k smrti, a to k smrti kříže.“ To je cesta ponížení, potupy a utrpení, jak nám je důrazně stavějí před oči pašije, které se zpívají při mši svaté. Kristova cesta je naše cesta. „Potupu očekávalo mé srdce a bídu a vyčkával jsem, kdo by se se mnou rmoutil, avšak nepřichází nikdo“ (ofertorium). Nikoli – my přicházíme. My sdílíme jeho cestu potupy a utrpení. Tak jsme Mu to slíbili při svatém křtu (při sv. profesi). Přicházíme ke mši svaté, abychom ve svatém obětním společenství šli s Ním jeho cestou: „Sebe samého zmařil a stal se poslušným až k smrti, a to k smrti kříže.“ To budiž naše cesta! Proto si nesme z oběti mše svaté odvalu a sílu.

3. Dnes Hosana. Za několik dnů „Na kříž s ním“. Tak to činí židé. A my křesťané? Dnes bereme palmy do rukou. Liturgie nám vykládá jasnými slovy smysl toho, co konáme. A když jsou obřady skončeny, pak bohužel, odkládáme s palmou i myšlenku palmového průvodu. Kde je náš mučednický duch? Kde je vážné, skutečné následování Krista?

„Vyčkávám, kdo bude mít se mnou soustrast – a nikdo nepřichází. Hledám, kdo mne potěší – a nenalézám nikoho.“ Velmi málo je těch, kteří milují Pána a jeho kříž. Mnozí, přemnozí jsou nepřáteli kříže. Mohou pak být ctiteli Ukřižovaného?

„Uslyšíte-li dnes jeho hlas, nezatvrzujte své srdce“ (invitatorium z kanonických hodin).

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, podle tvé vůle přijal náš Spasitel tělo a podstoupil smrt kříže, a by dal lidstvu příklad pokory k následování; proto nám milostivě uděl, abychom se drželi vzoru jeho trpělivosti a zasloužili si mít účast v jeho vzkříšení. Skrze Krista, Pána našeho.

Pondělí Svatého týdne

Svaté pomazání

1. Církev žije cele s Pánem, kterého nepřátelé pronásledují a kterému se posmívají. „Neodvracím svůj zrak od těch, kteří mne tlukou a plivají na mne. Byl jsem od nich oceněn na třicet stříbrných. Pane, pohled na ty, kteří mne nenávidí, a na to, co proti mně zamýšlejí“ (antifony z Chval a denních hodin). K slavení mše svaté nás shromažďuje církev ve svatyni svaté panny Praxedy. Spolu s Pudenciánou se zasvětila službě chudým, tj. „pomazala nohy Páně“ (sv. Augustin): neboť „chudé máte vždycky s sebou“ (evangelium). Praxeda je liturgií překladem Marie z evangelia, která dnes v Bethanii maže Spasiteli nohy „pro den mého pohřbu“. Vystupuje Jidáš, zrádce. Rozhořčuje se pro výdaje, které činí Maria pro pomazání Páně. Liturgie se pohybuje kolem dvou skutečností: Pán dává své tělo nepřátelům k mučení, a Marii v Bethanii, své církvi, nám, k pomazání.

2. „Hospodin, Pán, mně (Spasiteli) otevřel ucho (tj. dal mi svůj příkaz): já však neodporuji, necouvám zpět. Svě tělo vydávám katům a své líce rváčům. Svůj obličej neodvracím od těch, kteří mi lají a plijí na mne. Ale Pán Bůh je můj pomocník“ (epiškola). S vnitřní účastí pozorujeme, jak On dává své líce zrádci k políbení: „Políbením zrazuješ Syna člověka.“ Svě ruce dává těm, kteří jej v Olivové zahradě zajímají a poutají; své tělo těm, kteří jej bičují; svůj obličej těm, kteří jej políčkují a na něho plivají; svou hlavu těm, kteří mu vtiskují trnovou korunu do spánků; své ruce a nohy těm, kteří jej přibíjejí na kříž tvrdými hřeby; své srdce vojínu, který je probodává kopím. Nyní dal všechno, poslušen příkazu Otcova, veden láskou k nám: „Jeho ranami jsme uzdraveni“ (Iz. 53, 5).

Maria, sestra nedávno vzkříšeného Lazara v Bethanii, přináší dobré vonné masti. Vrhá se na zem a maže Ježíšovi nohy. Maria je liturgií svatá církev. S láskou se protlačí až k Pánu a bere nejsrdčejší účast v jeho utrpení. Ve chvíli, kdy byl zajat od nepřátel a krutě týrán, ona stojí při něm tím těsněji, tím věrněji a s tím větší účastí. Maria, která maže Ježíšovi nohy, jsme my sami. V tyto dny přicházíme k Spasiteli více než jindy, abychom jej těšili, abychom mu projevili svou účast, svou víru, svou věrnost, abychom mu byli blízko na jeho cestě utrpení, abychom s ním cítili a trpěli. S Marií a Praxedou, světlicemi liturgického shromáždění, „mažeme nohy Páně“. Nohy Páně jsou údy Páně, chudí a nuzní. „Co jste učinili jednomu z mých nejmenších, mně jste to učinili“ (Mt 25, 40). Těšíme je, pomáháme jim, dáváme jim, pokud jen můžeme. Tak těšíme Krista v jeho tísni, v jeho utrpení.

3. Jidáš a Maria, oba u Spasitele, a On jim oběma dává své tělo: dnes Marii k pomazání, za několik dnů Jidášovi k zrádčovskému políbení. My jsme Marii. Přicházíme v těchto dnech Svatého týdne, abychom jej těšili, abychom jej provázeli svými myšlenkami, svou účastí, svou vděčností, svou láskou, svými slzami lítosti. Pomáháme mu nésti kříž. Jeho obraz si vtiskujeme hluboko do duše.

Pomáháme Mu a těšíme Ho účinně v jeho trpících údech, v chudých a utlačených.

Jak mnoho je Pán dnes zrazován, bičován, posmíván, křižován. Vždycky dává své tělo těm, kteří jej bijí, Jemu zlořečí, plivají na Něho, v jeho osobě, v jeho nauce, v jeho církvi, v jeho kněžích, v jeho věrných. Tím více Mu prokazujeme lásku v Marii, která Mu pomazala nohy. Tím věrněji držíme s Ním: čím více musí On trpět od lidí.

„Své tělo vydávám katům, a své líce rváčům.“ S nesmírnou trpělivostí, bez odmluvy, bez hněvu a rozhořčení. Jenom s modlitbou: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“ „Učte se ode mne, neboť, sem tichý a pokorný srdcem“ (Mt. 11, 29).

Modlitba:

Všemohoucí Bože, prosíme tě: dej nám, kteří ze své slabosti podléháme tolika protivenstvím, abychom si opět znovu oddechli zásluhami utrpení tvého jednorozrozeného Syna.

Pomoz nám, Bože, náš Spasiteli, a popřej nám dojítí v radosti k oslavení oněch dobrodiní, kterými jsi nás ráčil obnoviti. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Úterý Svatého týdne

Kolem nepřátelé

1. Vidíme Pána obklíčeného nepřáteli. Jako ovce je veden k zabítí. Jeho apoštolé se rozprchli. Petr, hlava apoštolů, jej zapřel. Pán obrací svůj pohled k Otci. On jej povede nocí utrpení a smrti k světlu zmrtvýchvstání. „My však se honosíme v kříži Pána našeho Ježíše Krista“ (introit). Jsme šťastni, že smíme spolu s Ním nésti jeho kříž, že můžeme spolu s Ním pít jeho kalich.

2. *Kolem nepřátelé.* „Pane, ukázal jsi mi to a poznal jsem to. Ukázal jsi mi jejich plány.“ Už od prvního okamžiku, kdy přišel Pán na tento svět je Mu zcela jasné, že přišel, aby trpěl a zemřel. Neustále má jasné před

očima své umučení se všemi jeho podrobnostmi: „A já jsem byl jako krotký beránek, kterého vedou na porážku. Nevěděl jsem (tj., nebránil jsem se proti tomu), že proti mně stojí úklady a říkají: Otravme jeho chléb a vyhladíme jej ze země živých, aby nebylo ani památky po jeho jméně“ (epištola). Jako beránek, který je veden na porážku: ani slovo rozčilení, sebeobhajoby, reptání, nářku. Tak se nechává zajmout svými nepřáteli, odsoudit na smrt od velekněží a Piláta, nechává se bičovat, korunovat trním, přibít na kříž, urážet a posmívat. Mlčí. Modlí se. „Tobě svěřuji svoji věc, Pane, můj Bože“ (epištola). Čím více mlčí, modlí se a trpělivě svěřuje svoji věc Otci, tím jistěji maří Bůh plány a záměry jeho nepřátel. Oni jej usmrtí, ale ON ve smrti zvítězí. Nad nespravedlností stojí Bůh, Pán zástupů: „Ty soudíš spravedlivě a zkoumáš srdce i ledví... Tobě svěřuji svoji věc, Pane, můj Bože. „Kříž se stává cestou k spáse, ke zmrtvýchvstání, k oslavení.

I Petr zapírá Pána. Je v předsíni velekněze. Domácí služka jej uvidí, pohlédne na něho a řekne: „I ty jsi byl s Ježíšem Nazaretským.“ Petr to popírá: „Nerozumím, co pravíš.“ Petr vychází z předsíně. Kohout zakokrhá. Služka jej vidí opět a praví okolostojícím: „Tento je jeden z nich.“ On to opět popírá. Tu někteří z těch, kteří stojí kolem, praví Petrovi: „Ty jsi jeden z nich, neboť jsi Galilejec.“ I začal se zapřísahat: „Neznám toho člověka, o kterém mluvíte.“ Nyní zakokrhá kohout po druhé. To se Petr rozpomenul na slova, která mu řekl Ježíš: „Dříve než kohout dvakrát zakokrhá, třikrát mne zapřeš.“ Nyní propukl v pláč. Nikdy už Petr nezapomněl, že zapřel Pána. Neustává litovat svého poklesku, podávat za něj zadostučinění a vyznávat jej otevřeně před celým světem. Co nám sděluje Marek ve svém evangeliu, není nic jiného než kázání, jak je konal Petr v rozličných obcích. S uchvacující upřímností a pokorou zvěstuje všem věřícím a všem dobám, v čem pochybil a jak mu Pán odpustil.

3. Čím více nepřátelé obkličují Ježíše, tím více se obrací k Otci. „Já pak jsem pronášel své modlitby s hlavou hluboce skloněnou k hrudi. Sud, Pane, ty, kteří mi škodí. Vzhůru, mně na pomoc“ (graduale). „Chraň mne, Pane, před rukou hříšníka, vytrhni mne od lidí nespravedlivých“ (ofertorium). „Kteří sedávají u brány (na veřejném místě), mluví proti mně. Zpívají na mne posměšné písně. Já však vysílám svou modlitbu k Tobě, Pane“ (communio). Pán zahalený nejhlubší nocí utrpení, obklíčený od nepřátel, nemyslí na své utrpení a na své nepřátele: obrací se k Otci. Modlí se. Otec jej ochrání před rukou hříšníka a „vytrhne jej od lidí nespravedlivých“ (ofertorium), tj. třetího dne jej vzkřísí z mrtvých a povýší jej za Krále a Pána všeho!

„Musíme se honosit křížem Páně.“ Stojíme s Ukřižovaným. Považujeme to za své pravé štěstí a dobro, že máme účast v kříži Páně, že pijeme kalich Páně. „Což nevíte, že my všichni, kteří jsme byli pokřtěni v Krista Ježíše, v jeho smrt jsme byli pokřtěni,“ tj. ponoření v jeho smrt, ukřižování spolu s Ním? (Řím 6, 3.) Jsme-li pravými křesťany, pak se radujeme, že smíme mít účast v potupě kříže Kristova, že smíme vésti život oběti, sebezapírání a odříkání, utrpení a pokořování. Účast v kříži Ježíšově považujeme za milost. Bohužel, ještě příliš mnoho smýšlíme jenom po lidsku, přirozeně, i před umučením Páně.

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, dej, abychom tak slavili tajemství umučení Páně, abychom si zasloužili dosáhnout odpuštění.

Tvé milosrdenství, Bože, nechť nás očistí ode všech skrytých zbytků starého člověka a učiní nás schopnými pro tvou svatou novost. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Středa Svatého týdne

Zrádce

1. V chrámě P. Marie Větší, u Matky, která trpí spolu se svým Synem, připomínáme si v dnešní mši svaté umučení Páně. Církev myslí zvláště na zradu Jidášovu. Památce na ni zasvěcuje odedávna středu každého týdne a vyznačuje ji kajícím postem.

2. *Jidáš se přibližuje.* Ježíš koná v zahradě Olivové svou stupňovou modlitbu k slavné bohoslužbě na Kalvarii. Modlí se. Trpí nevýslovná duševní muka. Krví se potí, tak velké jest jeho vnitřní utrpení. Jde ke svým apoštolům, které zanechal poblíž a vybízí je: „Vstaňte a modlete se!“ Zatím, co ještě mluví, blíží se zástup těch, kteří jej chtějí zajmout a v jeho čele apoštol Jidáš. Přistoupil k Ježíšovi a políbil jej. „Políbením zrazuješ Syna člověka?“ Ježíš opuštěný svými vlastními apoštoly a vydaný nepřátelům! Kolik nevděku, hrubosti, nízkosti a nešlechetnosti je v tomto činu! Pro peníze! Svatá církev cítí spolu se Spasitelem jeho bolest. V Jidášovi vidí tak mnohé ze svých dětí, kteří se během dějin stali zrádci svého Pána a Vykupitele. Hrozné tajemství! Apoštol se stává zrádcem! Ten, kterému byla dána přednost, který byl vyvolen z milionů, obrací se proti Pánu a prodává jej za třicet stříbrných jeho nepřátelům! „Kdo se domnívá, že stojí, ať

hledí, aby nepadl“ (1. Kor 10, 12). „Bděte a modlete se, abyste neupadli do pokušení“ (Mt 26, 41).

Ježíš vidí, jak zrádce přichází. Zná jeho úmysly. Nevyhýbá se doteku s nehodným. Dává mu svůj obličej k políbení. Zrádcevi přináší vstříc jenom lásku. „Příteli.“ Jestliže mne už nemiluješ, já tě miluji a jsem ochoten odpustit ti křivdu, kterou mně činíš. Ježíš nezná zahorklost, nezná tvrdé výčitky. On má pro padlého apoštola jenom soucit! A co jiného zaslouží tento ubohý apoštol než soucit? Třicet stříbrných, a za to prokletí Boží! Malý časný prospěch, — a za to trvalé výčitky svědomí, ano věčné zavržení. „Tajemství nešlechetnosti!“ Tajemství hříchu, zaslepenosti a zvrácenosti lidského srdce! Kdyby Pán nebyl tak plný dobroty a porozumění, kdyby nás už nemiloval, když my jsme se učinili nehodnými jeho lásky: co by se z nás stalo! Z apoštola se může stát zrádce!

3. Proti zneuctění Pána Jidášem staví posvátná liturgie výraznou počtu: „Ve jménu Ježíšově poklekní veškeré koleno na nebi, na zemi i v podsvětí, neboť Pán se stal poslušným až k smrti, a to k smrti kříže. Proto Pán Ježíš jest nyní ve slávě Boha Otce“ (introit). Pán ve svém ponížení, kterého se mu dostalo od Jidáše. Je poslušný a podrobuje se dokonce i záměrům zrádcovým. Taková je vůle Otcova. A to Ježíšovi stačí!

„K čemu jsi přišel?“ Zradit Pána? Co tím získá? Ubohý, zaslepený apoštol! A my křesťané! Nač ty ustavičné starosti a nervosní úsilí o trochu peněz, o nějaké postavení, o nějaký úřad, o lidskou slávu? A za to obětuje, ne-li náboženství a věčnost, tedy přece horlivost o Boží zájmy, o modlitbu, o sv. svátosti, o jedno potřebné. Co nám zůstává ze všech časných výhod? Prázdnota, která dohnala ubohého Jidáše k tomu, že si sáhl na život.

„Šimone, spíš? Nemohl jsi jednu hodinu bdíti se mnou?“ Těmito slovy Páně k Petrovi vybízí nás dnes posvátná liturgie ve Chválách, abychom v těchto dnech nenechali Spasitele samotného v jeho utrpení a ponížení. Alespoň v posledních dnech Svatého týdne nezůstaneme bez účasti. Proto jsme vedeni k P. Marii Větší. Hle, Matka! Hle, jak Maria trpí s Ježíšem! Maria je svatá církev. Máme být Marií, se srdcem spolu cítícím, s odvahou a silnou láskou, která nás činí silnými, abychom konali křížovou cestu spolu s jejím Synem a stáli pod křížem. Jsme takoví? Neplatí nám výtku: „Šimone, spíš? Nevidíš Jidáše? On nespí, nýbrž spěchá — zradit mne židům“ (Responsorium z matutina). Vždy ta stará věc: Přátelé Ježíšovi spí — nepřátelé jsou při práci!

Modlitba:

Všemohoucí Bože, dej, abychom, kteří jsme neustále sklíčení pro své přestupky, byli vysvobozeni utrpením tvého jednorozného Syna.

Bože, jenž jsi chtěl, aby tvůj Syn na sebe vzal potupu křížě, abys od nás zahnal moc nepřítelovu, uděl nám, svým služebníkům, abychom dosáhli milosti vzkříšení. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

ZELENÝ ČTVRTEK

Láska až do krajnosti

1. V Lateráně, v chrámě Nejsv. Vykupitele, jsme dnes svědky opět-ného přijetí kajícníků do společenství věřících. Konali pokání. Byli vyloučeni ze společného obětování a z účasti ve sv. přijímání. Dnes smějí ukončit dobu pokání. Smějí opět přinášet své dary k oltáři a po prvé přijmout tělo Páně. Spolu s nimi cítíme jejich radost a jejich vděčnost vůči Vykupiteli. Vžíváme se v jejich modlitbu, s kterou oni konali své první obětování: „Nezemru, ale zůstanu živ“ (ofertorium). Zároveň si dnes připomínáme události ze života Ježíšova, kterými se vyznačuje Zelený čtvrtek: Ježíšův odchod z Bethanie, cestu do večerádla, večeri (velikonoční hostinu), umývání nohou, ustanovení nejsvětější Eucharistie a kněžství, řeč Spasitelovu na rozloučenou a velekněžskou modlitbu, cestu do zahrady Olivové, utrpení v zahradě Olivové, zradu Jidášovu, zabití Ježíšovo. Posvátná liturgie vzpomíná zvláště na ustanovení Nejsv. Eucharistie.

2. „*Poněvadž Ježíš miloval svoje, kteří byli ve světě, projevil jim svou lásku měrou nejvyšší*“ (Jan 13, 1): v ustanovení nejsvětější Svátosti. Jeho lásce k nám nestačí, že za nás trpí a umírá na kříži. On chce být vždycky s námi. Ano, On chce se státi pokrmem našich duší, chce nás naplnit svou silou a svým životem, chce nás s sebou vzít do nejtěsnějšího společenství se svým životem. On vinný kmen, my ratolesti! Toť láska, jdoucí až do konce jeho života, na kříž; až do konce světa ve svatostánku. Láska bezmezná a nekonečná v nebi. To je naše bohatství ve vší chudobě. A to je naše štěstí, které všechno převyšuje: On nás miluje až do konce, až na hranice možností. „Jako miloval Otec mne, tak i já miluji vás“ (Jan 15, 9). „Zůstaňte v mé lásce“ (tamže). I my se své strany jej milujeme až do konce, z celé síly.

Další důkaz své lásky dává Ježíš apoštolům při umývání nohou. Liturgie dnešního dne těsně spojuje umývání nohou s přijímáním těla Páně. Proto při rozdělování svatého přijímání se modlí s věřícími: „Když Pán Ježíš povečeřel se svými učedníky, umyl jim nohy a pravil jim: Víte, co jsem vám učinil já, Pán a Mistr? Dal jsem vám příklad, abyste i vy tak činili“ (Communio). Eucharistie (svaté přijí-

mání) a čínorodá blíženská láska patří k sobě, doplňují se a drží se. „Milujeme-li jeden druhého, zůstává v nás Bůh a láska k němu je v nás dokonalá... Řekne-li někdo: ‚Miluji Boha‘, ale nenávidí svého bratra, je lhář. Neboť, kdo nemiluje svého bratra, ten nemůže milovati Boha“ (1. Jan 4, 12, 20). Jak tedy může hodně přijmout tělo Páně? S druhé strany, hodné přijímání Eucharistického Krista pudí přirozeně k milování tajemného těla Kristova, údů Kristových, spolubližních. Na tuto souvislost poukazují texty při umývání nohou. „Nové přikázání vám dávám: „Milujte se navzájem, jako já jsem miloval vás, praví Pán. Blahoslavení neposkvrnění na životní cestě, kteří chodí v zákoně Páně.“ „Jestliže já, váš Pán a Mistr, jsem vám umyl nohy, tím spíše si máte vy navzájem umývat nohy! Slyšte, všechny národy! Naslouchajte, všichni obyvatelé země! Jestliže já, váš Pán a Mistr, jsem vám umyl nohy, tím spíše si máte vy navzájem umývat nohy!“ „Podle toho poznají všichni, že jste moji učedníci, budete-li míti lásku k sobě navzájem.“ Svatá Eucharistie je dar lásky: ona se nám stává úkolem: „Nové přikázání vám dávám, abyste se milovali navzájem, jako já jsem miloval vás.“ Zkoumejme se vážně, zda my, kteří denně přijímáme tělo Páně, opravdu zachováváme toto přikázání Páně. Láska je rozhodující!

3. „Kde je láska a dobrota, tam je Bůh. Láska Kristova nás shromáždila v jedno. Radujme se a veselme se v něm. Bojme se a milujme živého Boha. A milujme se vespolek srdcem upřímným. Kde je láska a dobrota, tam je Bůh. Když se tedy shromažďujeme v jedno, střežme se, abychom se myslí nerozdělovali od sebe navzájem. Nechť ustanou zlé sváry, nechť ustanou boje. A uprostřed nás budiž Kristus. Kde je láska a dobrota, tam je Bůh. Nechť také zároveň se svatými patříme ve slávě na tvou tvář, Kriste, Bože. Jaká to nesmírná a čistá radost! Na nekonečné věky věkův. Amen“ (Při mytí nohou.)

Nejsvětější Eucharistie je plodem kříže. Proto tím více se přiblížíme oltářnímu tajemství a budeme mít tím větší účast v jeho milostech a blahodárných účincích, čím více s láskou a oddaností obejmeme Spasitelův Kříž. „My se musíme honositi v kříži našeho Pána Ježíše Krista“ (introit). Tak by tomu mělo být! Ve skutečnosti však prcháme před křížem a vyhýbáme se mu, jak jen můžeme. Jsme nespokojeni s křížem, který je na nás vložen, přeme se s Bohem. Jaké to křesťanství! Proto nám také zůstává uzavřeno tajemství nejsvětější Eucharistie a nedospíváme k lásce, kterou jsme povinni nejsvětější Eucharistii, té svátosti lásky.

„V něm je naše spása, náš život, naše vzkříšení“ (introit). V Něm, který přebývá ve svatostánku mezi námi, za nás se modlí, obětuje, nás miluje. „Šťastni, kdo přebývají v tvém domě, Pane“ (Ž 83, 5).

Modlitba:

Bože, jenž jsi nám v této podivuhodné svátosti památku svého umučení zanechal, popřej, prosíme, abychom svatá tajemství tvého těla a tvé krve tak uctívali, bychom ovoce tvého vykoupení stále v sobě zakoušeli. Jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Veliký pátek

Ježíš umírá na kříži

1. Smuteční pátek pro církev, pro věřící. Uprostřed liturgické slavnosti stojí kříž, na němž Pán, poslušen příkazu Otcova, obětuje svůj život za nás hříšné. „Miloval nás a sebe samého vydal za nás“ (Gal 2, 20).

2. *Ježíš umírá na kříži.* „Když přišli na místo, které se nazývá „Lebka“, ukřižovali ho tam; také ony zločince, jednoho po pravici, druhého po levici. Ježíš pak řekl: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“ Poněvadž si chtěli rozdělit jeho roucha, metali o ně los. I stál tu lid a přihlížel. Také členové velerady se mu s nimi posmívali slovy: „Jiným pomohl, ať pomůže sám sobě, je-li Mesiáš, vyvolenec Boží!“ Posmívali se mu i vojáci; přistupovali a podávali mu octa se slovy: „Jsi-li ty král židovský, pomoz sobě!“... Bylo okolo šesti hodin. Tu nastala tma po celé krajině až do devíti hodin. Slunce se zatmělo a opona chrámová se roztrhla ve dvě půle. Ježíš zvolal silným hlasem: „Otče, do tvých rukou poroučím ducha svého.“ Po těch slovech vypustil duši (Lk 23, 33–46). „Stal se poslušným až k smrti, a to k smrti kříže.“ „Pane, kdo by byl věřil, co se nyní dovídáme (o Mesiáši)? A komu se zjevilo rámě Páně? ON (Mesiáš) vyrostl jako výhonek, jako kořen ze suché země. Neměl krásy nebo vzhledu, aby k sobě vábil náš pohled. Je pohrdaný a poslední mezi lidmi, muž bolesti, který ví, co je slabost. Podoben tomu, jenž se musí zahalit, pohrdaný, takže na něho nelze pohlédnout“ (Iz 5, 1 násl.). „Ó vy všichni, kteří jdete, pohlédněte a vizte, zda je bolest podobná jako moje bolest“ (Nářky 1, 12). Jeho svaté tělo je roztlučeno dŕtkami, jediná bolestná, otevřená rána! Trnová koruna mu působí bolest, žízeň jej mučí a trýzní. K tělesným bolestem přistupují bolesti duševní. Dívá se na zaslepený lid, který ho odmítl: „Jeho krev ať přijde na nás a na naše děti.“ Slyší výsměšné řeči nepřátel. Vidí nevděk křesťanů, nevděk mnohých, kteří pro Něho, pro jeho lásku, pro jeho odanost na smrt mají jenom lhůstevnost a chlad. Co jim na tom záleží?

Oni mají jiné zájmy. Pro Něho jim nezbyvá nic. Nepřijímají milosti, které On jim zasloužil v nesmírných mukách a s tolika obětní, zneužívají jich a svou vlastní vinou ztrácejí svou duši, své pravé štěstí, které jim získal svou krví a svým životem. Jak ho bolí tento nevděk, tato zaslepenost! Chtěl jsem tě zachránit: „ale ty jsi nechtěl“. Jsme s Marií a Janem u kříže Páně a v nejhlubší účasti trpíme spolu s Ním jeho muka a utrpení.

Ježíš umírá místo nás. „Naše utrpení on sám nesl a naše bolesti (tj. tresty, které jsme zasloužili za své hříchy) vzal na sebe. Považovali jsme ho za stíženého malomocenstvím, za stíženého Bohem. On však byl zraněn pro naše nepravosti. Byl mučen pro naše hříchy. Pro náš pokoj, (tj. pro naše smíření s Bohem) podstoupil trest a jeho ranami jsme byli uzdraveni. My všichni jsme zbloudili jako ovce, každý se odchýlil od své cesty. Proto na něho vložil nepravosti nás všech“ (Iz 53, 4 násl.). Urážku Boha, která je v hříchu, nemůže odčinit žádný smrtelník, ani anděl. „Nehledej bratra (člověka), který tě vykoupil, nýbrž toho, kdo daleko převyšuje tvou přirozenost, Bohočlověka Ježíše: Jediné On může dát zadostiučinění“ (sv. Basil). On je nad všechny, proto může vykoupit všechny. On vzal naši vinu na sebe. Roztrhl dlužní úpis, který svědčil proti nám, a přibil jej na kříž (Ef 1, 7). „Byli jsme vykoupeni (ze zajetí hříchu, satana, věčného pekla), nikoli pomíjejícím zlatem nebo stříbrem, nýbrž drahocennou krví neposkvrněného Beránka“ (1. Petr 1, 18). „Jeho ranami jsme uzdraveni.“ Co On trpí, to jsme zasloužili my a měli bychom to právem trpět my. On s nás snímá utrpení, které jsme si zasloužili, poněvadž bychom nikdy nemohli podat zadostiučinění a zjednat si odpuštění a vykoupení. Co jsme měli odčinit my, to snáší On na svém vlastním těle a ve své vlastní duši! „Větší lásky nemá nikdo nad tu, kterou má ten, kdo dává svůj život za své přátele“ (Jan 15, 13). A také za své nepřátele! To činí Ježíš!

3. Ježíš umírá za nás, za každého z nás osobně. Smrt je odplatou hříchu. Všechny následky hříchu, všechna bolest, všechny obtíže života se soustřeďují ve smrti. Boží spravedlnost v ničem nezasáhla člověka tak hluboce a tak citelně jako v úzkosti a v hrůze smrti. Smrti se děsí každý tvor. Nic není tak velice přirozeným trestem hříchu jako smrt, která mocně přestřihne nitky, jež poutají duši k tělu a k zemi: neboť hřích napřed přerušil svazek, kterým byl člověk spojen s Bohem. A On, náš Spasitel, se vydává k vůli nám dobrovolně na smrt. To jest jeho láska, „silná jako smrt“. Strašný projev božské spravedlnosti, smrt, se stává nejvyšším činem jeho lásky. Jeho největší utrpení se stává jeho nejvyšším činem lásky k nám, ke mně!

Ježíš umírá za nás. Obětuje své tělo. A když obětuje své tělo,

přibil na kříž to lidské tělo, to smrtelné tělo, v němž přebývá hřích. On tu naši hříšnou přirozenost ponořil do očistného smírného žaru lásky, do očistné hojivé lázně své krve: ona je znovuzrozena a zraje pro Boží dětství a pro věčnou oslavu.

Ježíš umírá za nás, místo nás! Tajuplné uspořádání! Nespravedlivý hřeší, spravedlivý je potrestán. Viník se dopouští hříchu, Nevinný za něj činí pokání. Pán splácí, co zavinil služebník. Bůh přijímá na sebe, čím se provinil člověk. Moje nespravedlnost, a Boží spravedlnost a láska. To činí Bůh pro mne. Co činím já pro Něho?

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, shlédni na tuto svou rodinu, za kterou náš Pán Ježíš Kristus se dobrovolně vydal do rukou hříšníků a podstoupil muka kříže. Jenž s tebou žije a kraluje na věky věkův. Amen.

Lide můj, co jsem ti učinil? Nebo v čem jsem tě zarmoutil? Odpověz mi! Že jsem tě vyvedl ze země Egyptské, připravil jsi kříž svému Spasiteli. Že jsem tě vodil pouští a sytil tě mannou; že jsem tě uvedl do země značně dobré, připravil jsi kříž svému Spasiteli. Co jsem ti ještě měl učiniti a neučinil jsem? Já jsem tě štípl jako svou překrásnou vinici; ty však ses mi stala přehořkou; v mé žízni jsi mne napojila octem a kopím jsi probodla bok svému Spasiteli. Já jsem pro tebe ztrestal Egypt s jeho provorozenci; a tys mne vydal k bičování. Lide můj, co jsem ti učinil? Nebo v čem jsem tě zarmoutil? Odpověz mi! Já jsem tě vyvedl z Egypta, utopil Faraona v Rudém moři; a tys mne vydal velekněží. Lide můj, co jsem ti učinil? Já jsem před tebou otevřel Rudé moře; a tys otevřel kopím můj bok. Já jsem tě krmil mannou na poušti; a tys mne týral poličky a šlehy. Lide můj, co jsem ti učinil? Nebo v čem jsem tě zarmoutil? Odpověz mi! Já jsem ti dal královské žezlo; a tys mi dal na hlavu trnovou korunu. Lide můj, co jsem ti učinil? Nebo v čem jsem tě zarmoutil? Odpověz mi! Já jsem tě povýšil velikou mocí; a tys mne pověsil na dřevo kříže. Lide můj, co jsem ti učinil? Nebo v čem jsem tě zarmoutil? — Odpovíme vyjádřením své vděčnosti a oddanosti: „Svatý Bože, svatý Silný, svatý Nesmrtelný, smiluj se nad námi!“

Veliký pátek

Ježíš Král

1. Ježíš odsouzen na smrt a ukřižován! Pilát, zástupce římské svět-ské moci, představuje Krista židům jako jejich „krále“. Lid jej však

odmítá a zaměňuje dnes, na Veliký pátek, Boží panství za panství římského císaře. „Nemáme krále, nýbrž jen (římského) císaře.“ Odmítnutím Ježíše zpečetil ubohý národ svůj osud provždy. Nikdo totiž nemůže odmítnout Ježíše, aniž tím odmítl a zničil sám sebe.

2. *Ježíš, Král zamítnutý svým národem.* Je to, jako by sv. evangelista Jan ve své zprávě o odsouzení Ježíšově nám chtěl důrazně poukázat na královský postoj, s kterým vchází Pán do utrpení, s kterým je podstupuje a s kterým se po třech dnech zjevuje opět mezi svými. „Ty jsi král židovský?“ táže se Pilát. Ježíš mu odpovídá: „Moje království není z tohoto světa.“ „Tedy přece jsi králem?“ „Ano, já jsem král. Já jsem se k tomu narodil a proto přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě.“ Vojáci mu vložili na hlavu trnovou korunu a posmívali se mu: „Zdráv buď, králi židovský!“ Pilát se posadil na soudcovskou stolicí. Byl pátek velikonoční okolo šesté hodiny. I řekl Židům: „Hle, váš král... Vašeho krále mám ukřižovat?“ Oni odpověděli: „Nemáme krále, jen císaře.“ Jako Král visí Ježíš na kříži. Tak to dosvědčuje nápis: „Ježíš Nazaretský, král židovský!“ Jako Král má Pán v moci své tělo. Když vojáci zlámali kosti obou, kteří byli ukřižováni s Ježíšem, přišli k Ježíšovi. „Nezlámali mu kosti, ale jeden z vojínů bodl ho kopím do boku.“ Tak to bylo předpověděno: „Kosti mu nezlomíte“ (Ž 33, 21). Poznáváme dnes v Ukřižovaném Krále, našeho Krále a klaníme se Mu. Jak je pokořený, potupený, odmítnutý: ON KRÁL!

„Činil se Synem Božím.“ To je obžaloba, s kterou přicházejí velekněží k Pilátovi. To je právní důvod, na základě něhož jej prohlašují za hodna smrti. Ježíš za své svědectví, že je Syn Boží, podstoupil smrt. Stvrdil je svou smrtí. Evangelista však poznává za tím, co lidé soudí a říkají, tajuplné, neviditelné působení Boha Otce. Velekněz Kaifáš vysvětlil členům velerady: „Vy nic nevíte, ani na to nemyslíte, že je pro nás prospěšné, aby jeden člověk zemřel za lid, než aby celý národ zahynul.“ „To však neřekl sám ze sebe“, poznamenává Jan, „nýbrž to prorokoval jako velekněz toho roku, že Ježíš zemře za národ; a to nejen za národ, nýbrž aby shromáždil v jedno rozptýlené dítky Boží“ (Jan 11, 50–52). Podle úradku Božího zemřel Ježíš také za nás, za všechny, kteří jsou povoláni k Božímu dětství, aby nás uchránil od věčné záhuby a pozvedl k Božímu dětství. Svou smrtí na kříži založil království Boží, království Božího dětství na zemi. Dnes, v den založení, v den vykoupení, shromažďuje se církev kolem kříže a prosí, aby Ježíš to království, které založil svou krví na kříži, udržoval, rozšiřoval a vedl je ke konečnému vykoupení. Přidružíme se k těm úchvatným modlitbám svaté církve. Ony jsou působivé zvláště dnes.

3. Proti nevěře národa izraelského vyznáváme: „Ty jsi Syn Boha živého. Ty jediný jsi svatý, ty jediný jsi Pán. Ty jediný jsi Svrchovaný, Ježíši Kriste, se svatým Duchem ve slávě Boha Otce.“

Volíme si Ukřižovaného za svého Krále a Pána! Proto se sjednocujeme se svatou církví a konáme spolu s ní uctívání svatého Kříže, (tj. Pána zobrazeného křížem). „Hle, dřevo kříže, na němž pněla Spása světa. Pojďte, klanějme se!“ Svatý Bože! Svatý Silný! Svatý Nesmrtelný, smiluj se nad námi! „Tvůj kříž uctíváme, Pane, velebíme a oslavujeme tvoje svaté vzkříšení. Neboť hle, skrze dřevo vznikla radost v celém světě.“

Modlitba:

Prostíme Tě, Pane, shlédni na tuto svou rodinu, za kterou se náš Pán Ježíš Kristus dobrovolně vydal do rukou hříšníků a podstoupil muka Kříže. Jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Bílá sobota

„Vstoupil do pekel“

1. Josef z Arimathie dostal od Piláta povolení, aby směl sejmouti* tělo Ježíšovo s kříže. „Přišel také Nikodem, ... a přinesl smíšeninu myrhy a aloe, asi sto liber. I vzali tělo Ježíšovo, ovinuli je prostěradly s vonnými věcmi... Na tom místě, kde byl ukřižován, byla zahrada a v té zahradě nový hrob... Tam tedy položili Ježíše“ (Jan 19, 38 až 42). Církev slaví dnes tajuplné odpočívání Ježíšovo v hrobě. Zároveň si připomínáme t. zv. sestoupení Ježíšovo do předpekli. „Vstoupil do pekel.“ S Marií, matkou Ježíšovou očekává církev a očekáváme my hodinu vzkříšení Páně.

2. *Tělo Ježíšovo je snato s kříže a pochováno.* Přípravný den (den před židovskými velikonocemi, náš Veliký pátek) se chýlí ke konci. Snímají tělo Ježíšovo s kříže a kladou je do lůna sklíčené Matky. Ježíš náleží své Matce... Ona jej spoluobětovala, když se On dával v oběť za nás. Proto také smí u paty kříže vzítí do své správy vykupitelské zásluhy Ježíšovy. Jak je bohatá! Josef z Arimathie a Nikodem zařizují všechno, co je nutné k pohřbu. S úctou ukládají tělo Ježíšovo do hrobu. Tu On odpočívá po bolestech a utrpeních vykupitelského díla, které bylo tak obtížné. V cizím hrobě. On nebyl povinen zemřít, jako jsme povinni my, neboť On je bez hříchu. Smrt je však trestem za hřích. On převzal smrt jenom od nás. Nepotřeboval tedy vlastního hrobu.

Což nestál jeho trůn v nebi? Potřeboval vlastního hrobu ten, který je Život? Ten, který po třech dnech vstane ze smrti k životu? Položili jej tedy do cizího hrobu. „Jako v lůně přesvaté Panny nebyl nikdo počat před Ním ani po Něm, tak i v tomto hrobě nebyl nikdo položen před Ním nebo po Něm“ (Augustin). Všude se již hlásí sláva vítězství. Židům je tělo Ježíšovo vzato. Oni se starali jen ještě o dobré uzavření a zapečetění hrobu. Vypyšují si a žádají od Piláta potom ještě vojáky jako stráž a slouží tak, nechtějíce, ano proti své vůli, účinnému dosvědčení skutečnosti, že Pán vstal z mrtvých zrána o velikonocích.

Duše Ježíšova sestupuje do předpekli. Zde jsou duše svatých a spravedlivých předešlých dob, které ještě nemají nazírání na Boha a věčnou blaženost: neboť nebe je uzavřeno. Toužebně očekávají hodinu svého vykoupení. K nim sestupuje Pán, svou duší, ihned po své smrti a přináší čekajícím radostné poselství: Oběť smírná je podána, dílo vykoupení je dokonáno, za lidskou vinu je dáno zadostučinění, brzo bude nebe otevřeno. Jak to slíbil na kříži kajícímu lotru: „Ještě dnes se mnou budeš v ráji“ (Lk 23, 43), tak to činí i duším v předpekli: Uvádí je do světla blaživého patření na Boha, které jim zasloužil na kříži. Kdo si dovede představit štěstí těch duší, které Pán dnes uvádí do radostí blaživého patření na Boha? I k duším v očištění přichází duše Ježíšova, aby jim přinesla radostnou naději na brzké vysvobození a na přijetí do nebeské blaženosti. To je způsob Ježíšův: kamkoli přijde, přináší útěchu, radost, nebeské štěstí, vykoupení.

3. Bílá sobota! Sestoupením do předpekli, pohřbením začíná pro Pána povýšení. Doposud je jeho život neustálým sebezapíráním a ponížením. A to ponížení dosáhlo svého vyvrcholení v potupné smrti na kříži. Nanebevstoupení je prvním krokem v životě povýšeném, začátkem oslavení Ježíše jako Krále a Pána vesmíru, úsvitem „dne jeho síly“ (Ž 109, 3). „Jeho království, jeho vlády nebude konce“ (Lk. 1, 33). „Dokonáno jest.“ Velké dílo je dokonáno! Minula pokořování, minuly útrapy a hořkosti smrti, začíná nový život. Tak hluboce pokořený a svým národem odmítnutý je od Otce ustanoven Pánem vesmíru. I podle své lidské přirozenosti je Králem a Pánem. Před Ním se mají sklonit nebe i země i podsvětí a každý jazyk má vyznávat, že Kristus je Pán, Kyrios (Fil. 2, 10). „Jemu je dána všechna moc na nebi i na zemi“ (Mt 28, 20). „Hoden je Beránek, jenž byl zabit, aby dostal moc, bohatství, moudrost, sílu, čest, slávu a chválu. A veškeré tvorstvo na nebi i na zemi, pod zemí i na moři a co v nich žije, všechny jsem uslyšel říkat: Tomu, jenž sedí na trůně, a Beránkovi budiž chvála, čest, sláva a moc na věky věků“ (Zjev. 5, 12–13).

S radostným srdcem jsme dnes svědky začátku povýšení našeho

Pána. Ve vší tichosti a skrytosti nastupuje On dnes své panství jako Král. Vzdáváme mu poctu: „Ty jediný jsi Pán. Ty jediný jsi Svrchovaný, Ježíši Kriste, s Duchem Svatým ve slávě Boha Otce“ (mešní gloria). Za čtyřicet dní slavnostně vystoupí na svůj trůn před očima nebe i země. „Sebe samého zmařil —, a stal se poslušným až k smrti, a to k smrti kříže. Proto také Bůh ho povýšil a dal mu jméno, které je nad všechna jména“ (Fil 2, 7–9). „Kdo se poníží, bude povýšen.“ Tak zní zákon milosti.

„Nezemře-li pšeničné zrno, jež padlo do země, zůstává samotno (bez užitku). Zemře-li však, přináší mnoho užitku. Kdo miluje svůj život, ztratí jej; a kdo nenávidí svůj život na tomto světě (umrtvování, odříkání askese), zachová jej pro život věčný. „Slouží-li mi kdo, ať mě následuje! A kde jsem já (v pokoření, v ponížení, pak v povýšení), tam bude i můj služebník. Bude-li mi kdo sloužiti, poctí jej Otec můj“ (Jan 12, 24–26).

Modlitba:

Bože, jenž jsi člověka podivuhodně stvořil a ještě podivuhodněji vykoupil, prosíme tě, dej nám silou ducha odporovati vábení hříchu, abychom dospěli k věčným radostem. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Bílá sobota

O šťastná vina!

1. Velká křestní slavnost v noci z Bílé soboty na velikonoční neděli byla slavena v sobotu časně ráno, dnes opět v sobotu večer. Zvláštním znamením Bílé soboty je svěcení velikonoční svíce. Liturgie poznává s uchvácením a obdivem souvislost divů Božích, předobrazů ve Starém zákoně a jejich vyplnění na Kristu. „Nic by nám nebylo prospělo zroditi se, kdyby se nám nedostalo vykoupení. Ó přepodivná blahosklonnost tvé dobrotivosti k nám! Ó neocenitelná něžnost lásky! Abys vykoupil otroka, vydal jsi Syna! Ó vpravdě nezbytný hřích Adamův, který je shlazen smrtí Kristovou! Ó šťastná vina, která zasloužila míti takového a tak vznešeného Vykupitele!“

2. „*O felix culpa. — O šťastná vina!*“ Ve světle velikonoční svíce, ve světle zmrtvýchvstání Páně je nám rozřešena ta otázka, která neustále mučí a zaměstnává usilovně hledající lidský rozum: Proč dopouští Bůh zlo? Mohl by je přece tak snadno zamezit a znemožnit. Zlo, i když je svobodným, osobním činem člověka, přece zcela podléhá moci

Boží prozřetelnosti. Bůh by je tedy mohl zamezit. Proč je nezamezí? Proč je připouští? Odpověď: aby v překonání hříchu a zla tím jasněji zazářila Boží moc. Abychom se ještě více dali přesvědčit o jeho lásce, s kterou pro nás trpěl. Aby se ještě dokonaleji projevila jeho moudrost, než se stalo v pouhém díle stvoření. Aby se nám ukázala především jedna vlastnost Boží bytosti: Boží milosrdenství. Bez hříchu bychom je nikdy tak hluboce nepochopili a nepoznali. Milosrdenství Boží posílá obětního Beránka. Vtělené milosrdenství Boží se vydává za oběť. Tak se má ve smrti Kristově ukázat největší div: všemohoucnost se stává bezmocností, síla slabostí, život umírá ve smrti. Bůh dopustil hřích, aby vytvořil něco ještě vyššího, než bylo první stvoření, totiž Bohočlověka a v Něm království vykoupených. „Ó šťastná vina, která zasloužila mít tak velkého Vykupitele!“ Je to nauka, založená na Písmu a tradici, hlásaná většinou bohovědců, že by se Boží Syn vůbec nebyl stal člověkem, kdybychom nebyli v Adamovi zhřešili. Pro naši spásu a pro naše vykoupení sestoupil Syn Boží s nebe a stal se člověkem, vyznáváme v mešním „Credo“. Hluboce uchvácení takovou láskou a takovým milosrdenstvím, takovou moudrostí, mocí a spravedlností Boží, pronášíme slova „Exultet“. „Nic by nám neprospělo zroditi se, kdyby se nám nedostalo vykoupení (skrže Krista). Ó přepodivná blahosklonnost tvé dobrotivosti k nám! Ó neocenitelná něžnost lásky! Abys vykoupil otroka, vydal jsi Syna! Ó vpravdě nezbytný hřích Adamův! Ó šťastná vina, která zasloužila mít takového a tak vznešeného Vykupitele.“ Zlo, hřích lidstva, se stal Bohu podnětem, vytvořit nejvyšší dílo, dílo vtělení a vykoupení. Zlo se musí postavit do služeb Božích! Slouží dobru! Proto je Bůh dopouští!

V kříži je spása. Nemohl nás všechny Pán vykoupit jedinou kapkou krve, ano jedinou modlitbou, jedinou prosbou o odpuštění a milost? Zajisté, že mohl. „O kolik oceán převyšuje kapku, o tolik převyšuje Kristova zásluha naši vinu“ (sv. Jan Zlatoústý). Proto přesně vzato, nemusela Boží spravedlnost požadovat hořké utrpení a smrt Páně, i když žádala plně postačující zadostiučinění za náš hřích: k zadostiučinění toho nebylo tolik třeba. Ale Pán to všechno trpěl, abychom zakusili jeho celou, nekonečnou moc lásky, jak to ještě žádné oko nevidělo, žádné ucho neslyšelo a nikomu nepřišlo na mysl (1. Kor 2, 9). Do jeho bolestí ponořena a s jeho utrpením spojena měla být všechna bolest a všechno utrpení lidstva, i s hořkou smrtí, povzneseno a posvěceno. Mělo nám vysvitnout zvláště tajemství, které zůstává neznámé přirozenému člověku, tajemství kříže a utrpení. Měli jsme poznat, že nízkost, chudoba, bída, utrpení jsou od nynějška před Bohem vyznamenáním člověka. Jsou znamením jeho obzvláštní lásky k nám.

Jsou zárukou, že Bůh nás chce dokonaleji připodobnit svému milovanému Synu. „Vy budete kvíleti a plakati, ale svět se bude radovat; vy se budete rmoutit, ale váš zármutek se obrátí v radost“ (Jan 16, 20). Utrpení je branou, kterou vcházíme do věčného života. Utrpení dobrovolně snášená jsou důkazem naší oddanosti k Bohu, našeho dokonalého podrobení svaté vůli Boží. Jsou zvláštní oslavou Boha: neboť žádná láska nemůže být vroucnější a žádná oddanost nemůže být hrdinější než ta, která se projevuje v dobrovolném utrpení. On, náš Pán a Mistr, místo radosti objal bolest a nedbal potupy (Žid 12, 2). Duch světa dává statky, pocty, radosti, požitky, úřady. Duch Kristův však osvobozuje ty, kteří se mu oddali, od všeho, co není Bůh: od světa, od těla, od věcí, od sebe, dokonce i od Boha. Koho chce Bůh pozvednout k svatosti, toho pozvedá na kříž. Proto také duše nejvíce ukřižované jsou duše nejvíce naplněné milostmi. Nejkrásnější vědění je vědět trpět. Nejopravdovější a největší štěstí člověka zde na zemi jest, s Ježíšem trpět, být pohrdán, ponížen, ukřižován. Křížem nám vtiskuje Pán svou svatost. Kříž odděluje a odlučuje duši od tvorů. Kříž očišťuje a připravuje duši pro čistou lásku Boží. Kdo prchá před utrpením, prchá před pokrokem ve svaté lásce, prchá před čistotou lásky. V kříži je spása!

3. Tam, kde nespravedlnost vítězně zvedá hlavu, je poražena. Ten, o kterém se domnívala, že ho přemohla a sprovodila se světa, žije a vstává z hrobu. Kristus, jeho církev musí být pronásledována a potlačována. Ale právě tehdy, když se nepřátelé domnívají, že ji zničili a když stavějí nad ní náhrobní kámen, ona povstává k novému životu! „Krev mučedníků je semenem křesťanů.“

„Těm, kdož milují Boha, všechno napomáhá k dobrému“ (Řím 8, 28). Mohou být sebe více nenáviděni a utlačováni od lidí. Za tím vším stojí a působí Bůh své svaté dílo. On ukrývá své láskyplné úmysly za zlovolné úmysly lidí. Oni mají své záměry, Bůh má své. Křesťan uznává za utrpením a nespravedlnostmi, které zakouší od lidí, láskyplné záměry Boha Otce. Tak to činil Ježíš. S Ježíšem nezůstává křesťan stát u utrpení, nespravedlnosti lidí a lidského jednání: on pohlíží na záměry Boží, děkuje Bohu, velebí ho a důvěřuje v jeho milost a pomoc. „Těm, kdož milují Boha, všechno napomáhá k dobrému.“ „V kříži je spása.“

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, jenž jsi podivuhodný v uspořádání všech svých děl, nechť poznají tvoji vykoupení, že nebylo vznešenější, když na počátku byl stvořen svět, než když na konci věků byl jako Beránek velikonoční obětován Kristus. Jenž s tebou žije a kraluje na věky věkův. Amen.

Křest a zmrtvýchvstání

1. Liturgie Bílé soboty se snaží o to, aby nás uvedla do tajemného tajemství našeho sv. křtu, našeho zmrtvýchvstání s Kristem, a aby v nás oživila křestní myšlenky. Sledujme liturgii. Dejme se jí osvětit a naladit s vděčným srdcem k jáсотu, který dnes naplňuje srdce svaté církve.

2. Co je svatý křest, to nám vysvětluje liturgie Bílé soboty ve dvanácti proroctvích a při svěcení křestní vody. Podivuhodně stvořil Bůh člověka (1. prorocství), podivuhodněji nás znovu stvořil v opět-ném zrození z vody a Ducha svatého. Z vln všechno ničící potopy jsme vzati svatým křtem do záchranné archy, do svaté církve (2. prorocství): jsme zachráněni, bez křtu byli bychom jistojistě zahynuli. Ve svatém křtu jsme přešli Rudé moře: pekelný farao, satan, člověk hříchu, je potopen. Jsme zachráněni krví Kristovou. Jdeme za novozákonním Mojžíšem do zaslíbených krajů nebeských (4. prorocství). Bez křtu jsme ty suché kosti z vidění proroka Ezechiele – (7. prorocství). Na ně se vztahují tato slova Páně: „Hle, já vpustím do vás ducha, abyste ožily. A dám vám zase šlachy, učiním, že vzroste na vás zase maso, potáhnu vás koží; dám vám ducha, i budete živý a zvíte, že já jsem Hospodin... I nastal chrastot a pohyb: kosti se připojily ke kostem, každá ke svému kloubu..., šlachy a maso na nich narostlo, na povrchu se potáhly koží... Vešel do nich duch: ožily a postavily se na nohy. Bylo jich nesmírně mnoho. I řekl Hospodin: Všechny tyto kosti jsou dům Izraelův (pokřtění, křesťané)... Hle, já otevru vaše hroby, můj lide, a vyvedu vás z vašich hrobek.“ – Křest je probuzení ze smrti k životu. Je záchranou z pekelného ohně, jemuž jsme po právu propadli svým hříchem (12. prorocství o třech mládencích v ohnivě peci). Nyní se světí křestní voda a ohlašuje se její tajemství. Křestní vodou jsou znovuzrozeny národy. K této vodě je připojena tajemná Boží síla a z čistého lůna božského pramene se rodí nové stvoření, nebeské pokolení. Křestní vodou jsou shlazeny skvrny hříchu. Lidská přirozenost, která byla hříchem porušena, je zde opět obnovena do své původní důstojnosti a očištěna od veškeré poskvrny. Zde jsme opět zrozeni k novému dětství pravé nevinnosti. Skrze Krista, Pána našeho. To je bohatství svatého křtu! Kolik důvodů máme k tomu, abychom děkovali! Jsme zachráněni, znovu zrozeni, jsme připojeni k životu vzkříšeného Krista, jsme novými lidmi! Co od nás vyžaduje křest, to nám praví epištola z Bílé soboty. Křtěnci právě vstoupili z křestní kaple do basiliky, oděni bílým křestním rou-

chem. Jsou novorozenými členy Boží rodiny, oživenými duchem dětství, obnovenými na těle i na duši, s touhou v srdci bezúhonně sloužit Pánu (orace). Tu před ně předstupuje matka církev. „Jestliže jste povstali s Kristem (tj. byli pokřtěni, stali se křesťany), hledejte to, co je shůry, kde Kristus sedí na pravici Boží. Usilujte o to, co je shůry, ne o to, co je na zemi. Vždyť jste zemřeli (hříchu) a váš život je skryt s Kristem v Bohu. Až se zjeví Kristus, váš život (ve slávě posledního dne, při svém opětném příchodu), tehdy i vy se ukážete s ním ve slávě.“ Co je shůry. Stali jsme se nebeským pokolením, duchovními lidmi. Naše eucharistická slavnost je sváteční společenství, sváteční hostina se vzkříšeným, nebeským Pánem. Zříme v Eucharistii div jeho oslaveného těla. Dotýkáme se ho a vidíme je denně ve svatém přijímání. Tento každodenní styk se vzkříšeným Kristem produchovní naše myšlení a chtění, naše tužby, ano i naši tělesnost. Jsme-li proniknuti a oživeni oslaveným tělem Páně, který je v „duchu“, je v nás tělesné podrobno duchu a má účast ve velkém oslavení. Vedeme „nový život“ (Řím 6, 4). Odumřeli jsme hříchu. Náš život je Kristus. Žijeme s Ním jeho život. To znamená být křesťanem, být pokřtěným!

3. „Oslavujte Pána, neboť je dobrý, neboť na věky trvá jeho milosrdenství. Chvalte Pána, všechny národy. Neboť mocně vládne jeho milosrdenství nad námi!“

Vděčně zpíváme Magnificat, kterým končí dnešní bohoslužby. To je děkovná modlitba církve za to velké, co na ní vykonal Bůh ve znovuzrození národů z vody a Ducha Svatého. „Velebí má duše Pána a zaplesal můj duch v Bohu, mém Spasiteli, poněvadž shlédli na svou pokornou služebnici: neboť hle, od této chvíle budou mě blahoslaviti všechna pokolení, ježto mi velkou milost prokázal ten, jenž je mocný a jehož jméno je svaté. Jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení pro ty, kteří se ho bojí. Divy učinil svou mocí: Rozptýlil ty, kteří pyšně smýšlejí v svém srdci; sesadil mocné s trůnu a povýšil ponížené; lačné nasýtil dobrými věcmi a bohaté propustil s prázdnou. Ujal se Izraele, svého služebníka, jsa pamětliv svého milosrdenství – jak je slíbil našim otcům – Abrahamovi a jeho potomstvu na věky. Amen.“

„To jsou noví beránci, zpívají Aleluja. Právě přišli k pramenu (křtu). Září nejčistší krásou, Aleluja, Aleluja. Před Beránkem jsou vyzdobeni bílým rouchem, a palmy jsou v jejich rukou“ (responso-rium z matutina). To jsme my. S vděčností a plesáním jdeme ke vzkříšenému Pánu a oddejme se mu v lásce.

Modlitba:

Bože, jenž ozařuješ tuto přesvatou noc slavným vzkříšením Páně, zachovej

ve znovuzrozených údech své rodiny ducha dětství, jež jsi jim dal, aby oslaveni na těle i na duši, sloužili Ti bez úhony.

Dej nám, Pane, Ducha své lásky, aby všichni, které jsi nasytil velikonočními svátostmi, tvou otcovskou dobrotivostí, byli jednoho srdce. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

IV.

VELIKONOČNÍ DOBA

Úvod

1. Velikonoce jsou svátkem všech svátků, vrcholem a středem celého církevního roku. Co jsme slavili od adventu až posud, směřuje k velikonočním, a co budeme slavit ještě v dalších týdnech církevního roku, spočívá na velikonočním tajemství a z něho má smysl i sílu.

Zmrtvýchvstání Páně je dokonáním a cílem jak vtělení (vánočního tajemství), tak i utrpení Páně. Svatý Pavel nám odhaluje význam této události, když píše Korintským: „*Nevstal-li Kristus z mrtvých, bez užitku je vaše víra, neboť dosud žijete v hříších. Zahynuli tedy také ti, kdož zesnuli v Kristu*“ (1. Kor 15, 17). Vtělení a umučení samo nás tedy nemůže zachránit. „Kristus zemřel za naše hříchy“, zdůrazňuje Apoštol (Řím 4, 25), aby s nás sňal smrt hříchu. Ale to nestačí. Potřebujeme život, plný, nesmrtelný život. Aby nám Kristus dal tento život, vstal z mrtvých. Tak to dosvědčuje Apoštol: „Vstal z mrtvých pro naše ospravedlnění“ (Řím 4, 25), abychom měli život. Ten dokonalý, věčný život, který zjednal Ježíš svou smrtí a který září v jeho z mrtvýchvstání nejprve v Něm, „prvotíně“ (1 Kor 15, 23). Ve velikonočním tajemství vchází lidstvo, vchází církev, vcházíme my v Krista, Hlavu, v nádheru oslaveného života. Od začátku jsme stvoření pro tuto nádheru. V Adamovi jsme ji ztratili. Zmrtvýchvstáním Kristovým jsme ji opět získali. Proto hlasitý velikonoční jásot. Proto nekončící, děkovné Aleluja. V Kristu povstalo lidstvo, povstali jsme my všichni z viny a dosáhli jsme nesmrtelného věčného života. V novém životě, jež nám dávají velikonoce, máme už věčný život, trvalý, nikdy nekončící nebeský život. Tak to vyznává modlitba velikonoční neděle: „Bože, ty jsi dnešního dne skrze svého Jednorozeného přemohl smrt a nám otevřel bránu do věčného života.“ Vždy znovu a znovu podtrhuje liturgie velikonočního týdne skutečnost a víru, že v časném slavení velikonoce se dotýkáme skutečnosti věčného života, nebeské slávy. „Já jsem živ a také vy živi budete“ (Jan 14, 19).

Velikonoční radost nachází své přiměřené vyjádření v radostné hostině svatého přijímání, ve velikonoční hostině. Svaté přijímání

je potravou nového života. V něm vstupuje Vzkříšený osobně do naší duše a prohřeje ji plností svého vzkříšeného, nad svět a smrt povzneseného bytí a života. On nás přeměňuje v sebe. Co je On, jsme také my: Zmrtvýchvstalý. Vedeme „nový život“ (Řím 6, 4).

2. Duch velikonoc je duch nejvroucnějšího díku vzkříšenému Kristu: skrze něho máme věčný život. „Já jsem živ, a také vy živi budete.“ Duch radosti a vítězného jásotu: neseme v sobě vzkříšený a nesmrtelný, nad hřích, svět a smrt povznesený život, sílu Vzkříšeného, kterou také my přemůžeme všechny mocnosti temnoty a smrti. Duch živé důvěry a naděje: Když Kristus vstal z mrtvých, budeme neomylně jistě probuzeni k věčnému blaženému životu na konci světa také podle těla. „Nezemru, budu živ.“ Duch neochvějné víry: Bůh Otec vzkřísil Ježíše z mrtvých. Tím vtiskl Otec osobě, nauce, životu, působení a utrpení Ježíšovu božskou pečeť a potvrdil je jako božsky pravé a svaté. V Ježíši nejsme oklamáni.

Velikonoce nás však také staví před *velký úkol*. Žijeme nový život, život vzkříšeného člověka. Ve svatém křtu jsme povstali s Kristem. „*Jestliže jste povstali s Kristem, hledejte to, co je shůry*, kde Kristus sedí na pravici Boží! *Usilujte o to, co je shůry, ne o to, co je na zemi!* Vždyť jste zemřeli (světu, hříchu, časným věcem) a váš život je skryt s Kristem v Bohu“ (Kol 3, 3–4, epištola z Bílé soboty). „*Vyčistěte starý kvas*, abyste byli novým těstem, poněvadž jste bez kvasu (čisti)... Proto slavme hody (velikonoční) nikoli s kvasem starým, ani s kvasem špatnosti a nešlechtnosti, nýbrž s přesnicemi upřímnosti a pravdy!“ (L 1. Kor 5, 7–8; epištola velikonoční neděle). Liturgie velikonoční doby nám den co den důrazně připomíná a opakuje v církevních hodinkách slova Apoštola: „Kristus, vstav z mrtvých, již neumírá... Že zemřel, zemřel hříchu jednou; že však žije, žije Bohu“ (Řím 6, 9). „Kristus“, celý Kristus, církev, my všichni. Církev, my, jsme nad svět, smrt a hřích povznesený Kristus. Jednou provždy jsme (ve svatém křtu) zemřeli hříchu. Že žijeme, žijeme Bohu. „Kristus vstav z mrtvých, již neumírá.“ Skoncovali jsme s každým hříchem a žijeme jen Bohu a jeho svaté vůli, jeho zalíbení, jeho zájmům a jeho cti. „Naše vlast je v nebesích“ (Fil 3, 20). Duch ochoty k utrpení, k odříkání, ke kříži, duch mučednictví: jen tak dalece můžeme mít účast v životě vzkříšeného Krista, jak stojíme u Něho, *pokořeného, ukřižovaného*. „Což nemusil Kristus (celý Kristus, Církev, my) to všechno trpět a tak vejíti do své slávy?“ (Lk 24, 26; evangelium z velikonočního pondělí.)

3. Doba od velikonoc do svatodušních svátků včetně není nic jiného než prodloužení velikonočního svátku. S velikonocemi tvoří jediný, nepřerušovaný velikonoční svátek. Ve stále nových obrazech a podobách nám odhaluje velikonoční myšlenku: myšlenku na zmrtvých-

vstání lidstva v Kristu, myšlenku na naši účast ve vzkříšeném, novém životě, který nám zjednal Pán svou smrtí. „Já jsem živ, a také vy živi budete.“

V těsné souvislosti s tím stojí také doba po Svatém Duchu až po Advent. Chce v nás rozvinout život, který jsme obdrželi o velikonočních. Také v četných týdnech po Svatém Duchu žije dále velikonoční myšlenka: Kristus žije a my žijeme v Ném, On v nás. On žije dále svůj nesmrtelný, nad svět, hřích a smrt povznesený život v nás, svých údech, my žijeme jeho život spolu s Ním. Nyní nejprve podle duše. Přejde také pro nás vzkříšení těla, blaživé velikonoce nebeského života podle duše a podle těla. „Věřím v těla vzkříšení a život věčný. Amen.“

Mešní liturgie velikonočního Hodu Božího

1. *Zmrtvýchvstání, vítězství, světlo, život*: to je radostné poselství Hodu Božího velikonočního. Kristus vstává z mrtvých, nejprve pro svou osobu, potom však i pro nás a v nás, svých údech. Kristovo zmrtvýchvstání je zmrtvýchvstání církve, je naše zmrtvýchvstání. Kristovo vítězství je vítězství církve, je naše vítězství. Kristův život je život církve, je náš život. Tato skutečnost je liturgicky vyjádřena v *těsném spojení křestní slavnosti s velikonoční slavností*.

V dřívějších dobách byla Bílá sobota dnem tichého nehlučného smutku nad Mrtvým. Teprve pozdě večer, když se setmělo, shromažďují se věřící a křtenci v chrámě. Tu se konalo svěcení světla (nynější svěcení ohně). U nového světla se rozsvěcuje velikonoční svíce (paškál) a světla v chrámě. Pak naslouchají přítomní čtenářovi. Ve dvanácti čteních ze Starého zákona se vždy více objasňuje křtencům smysl svatého křtu, jež mají přijmout této noci. Stále více jim buší srdce. V křestní místnosti se koná svěcení křestní vody. Pak ti šťastní sestupují jeden po druhém do svaté vody, třikrát se do ní ponoří a přijímají od biskupa svatý křest. S Kristem vystupují z hrobu (z křestní vody) k novému životu. *Stali se křesťany: novými lidmi, s novými myšlenkami a cíli, s novými názory a ideály, s novým duchem a s novými silami*, znovuzrození z vody a Ducha Svatého. Poprvé jsou ve svém zářivém rouchu, v bílém křestním šatě přítomni mši věřících a eucharistické slavnosti a přijímají tělo Páně. Velikonoce, slavnost zmrtvýchvstání, plná působivých, silných zážitků!

2. Jsme u P. Marie Větší, v chrámě Matky Boží, v němž jsme kdysi slavili vánoce. Tehdy narození, dnes vzkříšení, tj. ve smyslu starých

znovuzrození Vykupitelovo. Dvě myšlenky převládají v mešním textu: Myšlenka na *zmrtvýchvstání Kristovo* a na Beránka velikonočního. V pozadí stojí *myšlenka na křest*. Velikonoční beránek národa izraelského se naplnil v Kristu: zvěstuje vykoupení z otroctví faraonova (satanova), záchranu před zahynutím (v přechodu Rudým mořem: — křest), vejítí do zaslíbené země (do církve, do nebe, do věčného života). Ve vzkříšeném Kristu máme zabitého a zároveň žijícího a život dávajícího Beránka velikonočního; vykoupení, záchranu, věčný život.

3. S vítězným praporem v ruce předstupuje zmrtvýchvstalý Kristus v introitu před svého Otce: „Vstal jsem a jsem nyní vždycky u tebe.“ Vztáhl jsi v utrpení a smrti bijící a zároveň chránící, zachraňující a pomáhající „svou ruku nade mnou“, v božské moudrosti jsi mne vedl nocí k světlu, smrtí k životu. S Kristem se modlí tato slova církve. „Vstal jsem“, smrtí Páně jsem byl vyrván z noci viny a hříchu, z moci ďáblovy a „nyní jsem u tebe,“ Otče, mám věčný život, do něhož jsem vešel v Kristu. Ještě mne vedeš nocí, obtížemi a bojem. Ještě na mne těžce vztahuješ svou ruku, která mne bije, chrání a zachraňuje. Ona vede mne, církev, věřící, nocí k světlu, smrtí k životu, k vítězství nad hříchem, světem a smrtí. Aleluja. O tuto velikonoční milost snažně prosíme v Kyrie eleison. Prosíme o nový život, aby se rozlil do všech dětí církve a všechny je obšťastnil. Pane, smiluj se nad námi!

Velikonoce znamenají nový život. Chtěl-li Izraelita jísti židovského velikonočního beránka, musel napřed odklidit z domu všechn kvas. Z toho uzavírá Apoštol: Tedy jenom ten smí jísti křesťanského velikonočního Beránka, kdo ze sebe odklidil starého člověka (epištolu). Musí se stát novým člověkem, kdo koná sváteční hostinu „s nekvašeným chlebem upřímnosti a pravdy (opravdovosti)“. Potom teprve, až s Magdalenou a ostatními ženami, které přišly ke hrobu, má tmu za sebou, když se rozednilo, může vidět slávu Vzkříšeného a přijmout jeho život.

Vzkříšený Kristus se zjevuje mezi námi. Zde ve svém chrámě máme dnes zahradu, v které se ukazuje vzkříšený Kristus Magdaleně, své církvi, nám. Zde na našem oltáři je On velikonočním Beránkem. Bereme jej do svých rukou a podáváme jej Otcí jako svůj velikonoční dar. „Čistý, svatý, neposkvrněný dar.“ Víme však, že tento náš dar, sám v sobě čistý a svatý, může být Otcem přijat jako náš dar jen potud, pokud jsme se s ním stali jedno, t. j. pokud spolu se vzkříšeným Kristem prožíváme jeho život a máme účast v jeho vítězství nad hříchem, světem a zlem. *Velikonoce nejsou pouze vzpomínkou na Kristovo zmrtvýchvstání, na velikonočního Beránka, na náš křest; není to pouze čin se strany Boží, vzkříšení Kristovo. Je to čin*

také s naší strany: *vstupujeme do nového života*, který nám zjednal Kristus svou smrtí. Přivlastňujeme si jej ve křtu a v Eucharistii a prožíváme jej prakticky ve všedních dnech spolu s Kristem. Nejsme už ti, kteří jsme byli včera. Jsme přeměnění, povstali jsme z hrobu své dosavadní hříšnosti, vlažnosti, světskosti, polovičatosti, samolásky a změkčilosti.

Jednou provždy jsme zemřeli hříchu a žijeme Bohu. Pozvedáme se nad smýšlení a jednání pouze přirozené a pozemské a „usilujeme o to, co je shůry, ne o to, co je na zemi“ (Kol 3, 1–3; epištola z Bílé soboty). Důkaz pro to, že jsme vešli ve vzkříšeného Krista a neseme v sobě jeho život, podáme jasně tím, že jsme silou svaté Eucharistie, velikonočního přijímání navzájem „jedno srdce“, naplnění „duchem tvé lásky“. O tento účinek prosíme v modlitbě po svatém přijímání.

Velikonoční neděle

Zmrtvýchvstalý

1. V nočních bohoslužbách z Bílé soboty na dnešní neděli byla v dřívějších staletích splněna touha katechumenů: oni v této velikonoční noci přijali svatý křest v chrámě B. Vykupitele (v Lateráně). K slavení velikonoční neděle doprovázíme ty šťastné novokřtence do chrámu P. Marie Větší, k Matce Vzkříšeného, která se stala pod křížem matkou vykoupených, pokřtěných. Náš velikonoční pozdrav platí po vzkříšeném Kristu nejprve Matce. „Raduj se, nebes Královno, aleluja!“

2. *Kristus vstal z mrtvých*. Jeho první myšlenka, jeho první projev srdce patří Otci: „Vstal jsem a jsem nyní vždycky s Tebou“, Otcem, v nesmrtelném životě slávy. Puzen vděčnou láskou vrhá se na srdce Otcovo. „Vztáhl jsi“ v potupě, ponížení a opuštěnosti umučení „svou ruku na mne.“ Nyní na mne vylila táž ruka plnost života, jasu a slávy. „Podivuhodná je Tvá moudrost“ (introit). Včera v potupě a ponížení smrti na kříži, dnes ve slávě nebeského jasu. Tu nelze pochybovat, to je neomylně jistá skutečnost: „*Pán vstal skutečně*“ (Lk 24, 34). „Toho Ježíše, kterého vy jste ukřižovali, Bůh učinil i Pánem (Kyrios) i Vykupitelem“ (Skut 2, 36)! Jestliže dříve božství v Ježíšovi zasvitlo jen jako slabý paprsek, když v divech a zázracích proniklo lidskou rouškou, tedy nyní září v celé své plnosti a síle. „*Můj Bůh a můj Pán*“ (Jan 20, 28). Od toho, který ještě včera visel na kříži, vyvěrá všechen život, všechna milost a odpuštění, všechna moc a síla do lid-

stva a do církve. Vzkříšením z hrobu dal Bůh svou vlastní, neklamnou, neporušitelnou pečeť na život Ježíšův: „Tohoto Ježíše vzkřísil Bůh“ (Skut 2, 32; 3, 13). S nepřekonatelnou přímostí dal Bůh svaté církvi svědectví pro Ježíšovu osobu a jeho požadavky, pro Ježíšova slova, pro jeho život a příklad, pro Ježíšova příslibení a jeho dílo. „Pán vstal skutečně.“ Tedy každé jeho slovo, každé jeho naučení a příslibení je neomylně pravdivé, každé jeho jednání je božsky svaté. Zbývá tedy pro nás jen jedno: *věřit v Ježíše, následovat jeho příkladu, dokonale se podrobit jeho přikázáním.* „Já jsem cesta, pravda a život“ (Jan 14, 6). Jakou jistotu, jaké bohatství nám dává zmrtvýchvstání Páně! Jak podivuhodně jej Bůh oslavil a povýšil vzkříšením z mrtvých! Věříme, blahopřejeme svému Vykupiteli a upřímně se radujeme z jeho zmrtvýchvstání.

S Kristem jsme také my vstali z mrtvých. Ježíš je nejen Vykupitelem od hříchu a viny: On je Vykupitelem mrtvých k životu. „V Kristu Ježíši nás spolu (s ním) vzkřísil a umístil nás (s ním) v nebesích“ (Ef 2, 6). Jsme v osudovém společenství s Ježíšem. *On vstal z mrtvých: proto také my vstaneme z mrtvých.* Poněvadž jsme náleželi k starému Adamovi, sdíleli jsme Adamův osud a museli jsme zemřít. Poněvadž nyní náležíme k novému Adamovi, sdílíme osud nového Adama: vstaneme z mrtvých k věčnému životu. „Až se zjeví Kristus, váš život, tehdy i vy se ukážete s ním ve slávě“ (Kol 3, 4). „Nevstávají-li mrtví, ani Kristus nevstal. Nevstal-li Kristus (z mrtvých), bez užitku je vaše víra, neboť dosud žijete ve svých hříších... Avšak Kristus vstal z mrtvých jako prvotina těch, kdož zesnuli. Poněvadž totiž skrze člověka přišla smrt, přichází též skrze člověka vzkříšení z mrtvých. Neboť jako v Adamovi všichni umírají, tak i v Kristu budou všichni oživeni. Každý však až přijde na řadu: jako prvotina Kristus; potom ti, kdož patří ke Kristu“ (1. Kor 15, 16–23). „Věřím v těla vzkříšení.“ A ve vzkříšení duše. To se uskutečnilo už při přijetí svatého křtu. Toto vzkříšení hlásají liturgická čtení z Bílé soboty a svěcení křestní vody. Toto vzkříšení hlásá udělování svatého křtu v noci z Bílé soboty na velikonoční neděli. *Na toto vzkříšení nás chtěla připravit celá doba svatopostní. Ono je základní myšlenkou velikonoční liturgie.* Vystoupení křesťana z křestní vody v baptisteriu lateránské basiliky a vyjítí Krista z hrobu jsou liturgii jeden a týž děj: zmrtvýchvstání! Proto sv. Pavel k nám volá: „Jestliže jste povstali s Kristem (tj. byli pokřtěni), hledejte to, co je shůry... ne to, co je na zemi. Vždyť jste zemřeli (hříchu) a váš život je skryt s Kristem v Bohu“ (Kol 3, 1–4). Poněvadž jste ve svatém křtu povstali s Kristem, „vyčište starý kvas (z duše), abyste byli novým těstem, poněvadž jste bez kvasu (tj. noví, znovuzrození, zmrtvýchvstalí lidé)... Proto slavme hody (velikonoční)

nikoli se starým kvasem špatnosti a nešlechtnosti, nýbrž s nekvašeným chlebem upřímnosti a pravdy“ (epištola).

3. „Vstal jsem a jsem nyní vždycky u tebe.“ Po útrapách a pokořeních spočívá Kristus nyní v Otci. „Jsem u Tebe.“ To je dokonalé štěstí Páně. Křížem vešel do slávy věčného života. On jediný dosáhl vítězné ceny (viz. epištolu z Devítníku). V Něm my všichni, církev, lidstvo. Těžce na něj doléhala naše vina a břímě Božího hněvu. Nyní lidstvo v Kristu povstalo z viny a jest u Boha. „Vstal jsem a jsem nyní vždycky u Boha.“ Tak se modlí s Kristem lidstvo, církev. Tak se modlíme s vděčným srdcem my, pokřtění, vykoupení, my všichni. Velikonoční štěstí!

„Země se zachvěla a ztichla (oněměla), když Bůh povstal k soudu“ (ofertorium): Kristovo zmrtvýchvstání je soudem, je odsouzením těch, kdož odmítají Pána. Je předobrazem v onom soudě, kdy o velikonoční noci krácel anděl smrti Egyptem a pobíjel prvorozené egyptské, domy izraelitů však přešel (Pascha — přechod). Izraelité měli své domy označeny krví velikonočního beránka. „Náš velikonoční Beránek, Kristus, je obětován, aleluja.“ Označujeme se jeho krví, kterou jsme požili ve svaté Eucharistii. Jsme ušetřeni, záchráněni, žijeme.

„Pán vstal.“ Ježíšovo zmrtvýchvstání je zárukou a neklamným znamením naší naděje; bezpečnou oporou naší víry; jistou zárukou toho, že jsme vykoupeni, že jsou nám hříchy odpuštěny a že jsme povoláni k věčnému životu. „To je den, který učinil Pán: Plesejme a radujme se v něm. Oslavujte Pána, neboť je dobrotivý, neboť na věky trvá jeho milosrdenství. Aleluja“ (graduale). Náš velikonoční Beránek, Kristus, je obětován. Beránek vykoupil ovce. „Kristus nevinný smířil hříšníky s Otcem“ (verš v aleluja a sekvence).

Modlitba:

Bože, jenž jsi dnešního dne skrze svého Jednorozeného přemohl smrt a otevřel nám bránu věčného života, provázej naše prosby, které nám vnuká tvoje předchozí milost, i nadále svou pomocí. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Velikonoční pondělí

„Pán se zjevil Petrovi“

1. Novokřtěnci jsou dnes vedeni k sv. Petru: bohoslužebné shromáždění je u sv. Petra. Petr se jim i nám představuje jako svědek

zmrtvýchvstání Páně. Je pověřen od Pána, aby hlásal lidu a svědčil, že „On to jest, kterého Bůh ustanovil soudcem živých i mrtvých“ (epištola). On žije, opět přijde s mocí a slávou. Vzkřísí všechny, kteří spí v hrobech, a postaví je před svůj spravedlivý soud. Šťastní ti, kteří ve svatém křtu povstali s Pánem a kteří silou křestní milosti „dosáhli dokonalé svobody a jdou k věčnému životu“ (orace), k budoucímu slavnému vzkříšení z mrtvých!

2. „V těch dnech Petr stojí před shromážděným lidem řekl: Bratři, vy znáte jak Bůh pomazal Ježíše Nazaretského Duchem svatým a mocí, a jak On chodil, dobře čině a uzdravuje všechny posedlé od ďábla... *My jsme svědky všeho toho, co učinil v zemi judské i v Jeruzalémě. Toho pověsili na kříž a usmrtili. Bůh ho vzkřísil třetího dne* a dal mu, aby se ukázal viditelně, nikoli všemu lidu, nýbrž svědkům, které Bůh předem určil, totiž nám, kteří jsme s ním po jeho zmrtvýchvstání jedli a pili. I přikázal nám, abychom hlásali lidu a svědčili, že On to jest, kterého Bůh ustanovil soudcem živých i mrtvých. Jemu všichni proroci vydávají svědectví, že všichni, kdo v něho věří, skrze jeho jméno dostanou odpuštění hříchů“ (epištola: Kázání sv. Petra v domě římského setníka). *Petr je přímý očitý a ušní svědek velikonočních událostí i celého veřejného života Ježíšova.* Je také přímý svědek příkazu Páně lidem. Víra ve svědectví Petrovo přináší člověku spásu. Církev cítí, jaké je svědectví Petrovo a jaká je víra v toto svědectví. Všichni lidé nemohli být očitými a ušními svědky Páně. My všichni jsme odkázáni na svědectví a na víru. Proto přicházíme dnes s novokřtenci k Petrovi, k přímému očitému a ušnímu svědku a nasloucháme jeho svědectví. Připojujeme se k nesčetným milionům, které se řadí od prvních letnic k Petrovi, *s vírou přijímají jeho svědectví* a jdou za ně i na smrt! Věříme. *Na pokorné víře spočívá naše spása*, ne na vědění, na znalostech. „Je psáno: Zničím moudrost mudrců... Kde je mudrc? Kde zákonník? Kde badatel tohoto světa (filosof)? Což neučinil Bůh pošetilostí moudrost tohoto světa? Poněvadž totiž svět tou svou moudrostí nepoznal v Boží moudrosti Boha, zalíbilo se Bohu „pošetilostí kázání spasiti ty, kdož chtějí věřit“ (1. Kor 1, 19–21). Věříme. „Bůh vzkřísil Ježíše třetího dne a dal mu, aby se ukázal viditelně svědkům, které Bůh předem určil“, Petrovi. Vírou ve svědectví Petrovo „dosáhneme odpuštění hříchů“ (epištola), milosti a věčné spásy. „*Kdo uvěří a dá se pokřtiti, bude spasen. Kdo však neuvěří, bude zavržen*“ (Mk 16, 16).

„*Pán vstal skutečně a ukázal se Šimonovi*“ (evangelium). Svědectví, které vydává Petr v epištole pro zmrtvýchvstání Páně, je podepřeno a posíleno ostatními apoštoly. Vzkříšený Kristus se ukázal dvěma učedníkům, kteří šli o velikonočním večeru do Emauz. Jsou velmi

šťastní že poznali a viděli Pána, spěchají dlouhou cestou zpět do Jeruzaléma a „nalezli pohromadě jedenáct (apoštolů) i ty, kteří byli s nimi.“ Ještě dříve než mohli přijít k slovu dva učedníci z Emauz a podat zprávu, co zažili a jak poznali Pána při lámání chleba, pravili jim apoštolé: „*Pán vstal skutečně a ukázal se Šimonovi.*“ Petrovi! Když tedy Petr dosvědčuje: „Bůh Ho vzkřísil třetího dne“, není možno nijak pochybovat o tomto svědectví. „Pán vstal skutečně.“ Jestliže však vstal z mrtvých, pak za Ním odmítnutým od lidí, stojí svatý a spravedlivý Bůh. Pak *sám Bůh potvrzuje, že každé slovo, které Ježíš pronesl*, je božsky pravdivé: že všechno jeho jednání a konání je svaté. Pak On, ukřižovaný a vzkříšený, „je cesta, pravda a život“ (Jan 14, 6). „Pak On je můj milý Syn, toho poslouchajte“ – (Mt 17, 5). Pak je pro nás jen jedno štěstí: Jej, *vzkříšeného poznávat, v Něho věřit, s Ním být živě spojen* svatým křtem a spolu s Ním prožívat jeho život: nyní život ponížení a utrpení, jednou však život oslavení, vzkříšení, věčné blaženosti.

3. „To je den, který učinil Pán: veselme se a radujme se v něm“ (graduale).

„Vedl vás Pán svatým křtem do země (církve), která oplývá mlékem i medem. Nyní budiž i zákon Páně vždycky ve vašich ústech“, tj. zvěstujte všem, co velkého vám učinil Bůh, když vás přivedl k víře v Krista.

„Pán vstal a zjevil se Petrovi“ (communio). V Petrovi, v domě Petrově, ve společenství s Petrem a církví postavenou na Petrovi, se ukázal vzkříšený Kristus také nám v požívání svaté Eucharistie. Nyní jsme s Petrem svědky Vzkříšeného: svým vyznáním slovy, novým životem, s kterým předstoupíme před svět; svou krví, kdyby to bylo nutné!

Modlitba:

Bože, jenž jsi velikonoční slavností udělil světu spásné prostředky, prosíme, abys svůj lid stále provázel nebeským darem, aby dosáhl dokonalé svobody a kráčet k věčnému životu. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Úterý velikonoční

Kristus vstal z mrtvých

1. Posvátné liturgii zřejmě záleží na tom, aby novokřtění a věřící byli naplněni živou vírou ve vzkříšeného Krista. „Nevstal-li Kristus

(z mrtvých), marné je naše kázání... Pak je bez užitku i vaše víra. Pak žijete ještě ve svých hříších a zahynuli i ti, kdož zesnuli v Kristu. Doufáme-li toliko v tomto životě v Krista, pak zasluhujeme více soucitu než všichni (ostatní) lidé“ (Kor 1. 15, 14–19). Proto máme dnes při oběti mše svaté spolu prožívat zjevení vzkříšeného Krista ve večeřadle.

2. *Kristus skutečně vstal z mrtvých.* Tak slyšíme z úst apoštola národů, v jehož chrámě konáme posvátnou liturgii. Pavel mluví ke svým bratřím z rodu Abrahamova: Obyvatelé jeruzalémské nepoznali Ježíše, a ačkoli na něm nenalezli žádnou vinu, přece žádali na Pilátovi jeho smrt. „Ale Bůh ho vzkřísil z mrtvých třetího dne. Po mnoho dní se zjevoval těm, kteří s ním dříve přišli z Galileje do Jeruzaléma. A ti jsou nyní jeho svědky před lidem“ (epištola). Mezi první, jimž se zjevil vzkříšený Kristus, patří apcštolé. Bylo to večer o velikonocích. Tu „stanul Ježíš mezi nimi a řekl jim: Pokoj vám! Já jsem to, nebojte se. Ale oni se v svém zděšení a přestrašení domnívali, že vidí ducha. I řekl jim: Proč se děsíte a proč vaše srdce napadají takové myšlenky? *Vizte mé ruce i nohy!* Já jsem to. *Dotýkejte se mne a vizte...* Po těch slovech ukázal jim své ruce i nohy“ (evangelium). Apcštolé jsou plni radosti a úžasu a nemohou uvěřit, že je to On. *Tu On jí před jejich očima* a dává jim, co zbylo z ryby a z plástu medu. Připomíná jim, že už jim o tom dříve mluvil, pokud byl ještě s nimi. Pak jim otvírá smysl sv. Písma: „Tak je psáno: Kristus musel trpět a třetího dne vstát z mrtvých. V jeho jménu má být kázáno všem národům... pokání a odpuštění hříchů.“ — Apoštolé ve večeřadle — to jsme my sami. Při přinášení eucharistické oběti stojí vzkříšený Kristus tajuplně mezi námi. „Pokoj vám!“ Smíme jej vidět, dotýkat se jeho oslavených ran, vzít jej do svých rukou jako svůj obětní dar a podávat jej Otci místo sebe: čistý, svatý, neposkvřený obětní dar. Nám otvírá smysl Písma, že Kristus musel trpět a třetího dne vstát z mrtvých: tak to bylo předpověděno. Nám podává rybu a chléb, svatou Eucharistii. Ve svatém přijímání nás naplňuje a proniká svým oslaveným duchem a životem. Tu jsme v něm povstali a hledáme, co je shůry, kde sedí Kristus na pravici Boží: usilujeme o to, co je shůry, ne o to, co je na zemi (communio). „Vzhůru srdce!“ Vzkříšený Kristus musí dnes ovládnout naše myšlenky a tužby, jako plně zaujal myšlenky a tužby apoštolů při svém zjevení ve večeřadle!

„*Vizte mé ruce i nohy!*“ Mše svatá, v níž se nám Kristus zjevuje, je obrazem a zpřítomněním krvavé oběti Páně na kříži. Když tedy vzkříšený Kristus k nám přichází ve svatém proměňování, odhaluje nám své ruce i nohy, své rány a utrpení. „*Vizte mé ruce i nohy!*“ *On posvětil utrpení.* Proto má po celou věčnost rány na svém oslaveném

těle. Ony nám mají hlásat, že Kristus vykoupil bolest. Velikonoční jásos pohlcuje Velký pátek s jeho bolestí. Velikonoce volají do světa: „*Utrpení tohoto času nejsou nic ve srovnání se slávou, která se má zjevití na nás*“ (Řím 8, 18). Velikonoční radost dává pravému křesťanu zapomenout, že nese kříž. On jest si vědom, že je vykoupen. I jeho utrpení je vykoupeno v tom, který se stal poslušný až k smrti, a to k smrti kříže. „Bůh ho povýšil a dal mu jméno, které je nad všechna jména“ (Fil 2, 8–9). Žádný hrob nebyl ponořen do tak hlubokého smutku jako Kristův hrob. Žádné rány nebyly tak hluboké a bolestné jako Kristovy rány. Ale není ani žádný hrob tak plný slávy jako Kristův hrob. A žádné rány nejsou tak slavné jako Kristovy rány. „Vizte mé ruce i nohy“ a poznejte, že utrpení tohoto času nejsou nic ve srovnání se slávou, která nás čeká. „Vizte mé ruce i nohy“ a poznejte, že kalich utrpení je kalichem spásy!

3. Kristus vstal skutečně z mrtvých! Naše víra je tedy zajištěna. Jsme tedy vykoupeni! V Ném máme odpuštění hříchů, milost Božího dětství, právo na dědictví v nebi. „To je den, který učinil Pán: veselme se a radujme se v něm. Tak nechť nyní zpívají vykoupení Páně“ (graduale).

Nám platí slova introitu: „Vodou moudrosti (milosti) je napojil (křest); ona (milost) v nich bude utvrzena (sv. biřmování: v dřívějších dobách přijímali křesťané svaté biřmování hned po svatém křtu; též svatou Eucharistií); povýší je na věky (zmrtvýchvstání, nebeská blaženost.“) To všechno je založeno na smrti a zmrtvýchvstání Páně. Jemu přejeme s vděčným srdcem: „Velebte Pána, vzývejte jeho jméno a zvěstujte jeho díla.“ „S nebe zahřměl Pán a Nejvyšší vydal svůj hlas: i objevily se prameny vod, aleluja“ (offertorium; poukazuje se tu na milost svatého křtu).

Modlitba:

Bože, jenž dáváš své církvi stálý přetrůstek nových dítek, uděl svým služebníkům milost, aby svým životem věrně zachovávali svátost (křest, biřmování a Eucharistii), kterou přijali ve víře. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Středa velikonoční

Svatý křest

1. Ve svatyni sv. Vavřince prožívají novokřtění, a s nimi my všichni, při oběti mše svaté třetí zjevení vzkříšeného Krista.

2. „*Pojďte, požehnání Otce mého, vládněte královstvím, připraveným*

pro vás od ustanovení světa. Alejuja“ (introit). S těmito slovy přijímá Pán novokřtěnce na prahu chrámu sv. Vavřince. „Vládněte královstvím“, Božím královstvím, nejprve královstvím svaté církve na zemi. Zde, ve svaté církvi, do níž jsme vstoupili svatým křtem, *my jsme ti požehnání* veškerým požehnáním nebes. Zde smíme Pánu „zpívat novou píseň“, píseň pokřtěných, milovaných dítek Božích, píseň těch, kteří povstali z hříchu. *Zde se nám zjevuje Pán při oběti mše svaté*. My na kolísavé lodičce. On na pevném břehu věčnosti. On nám připravil na žhavém uhlí rybu a chléb a zve vás: „Pojďte a jezte.“ *Podává nám chléb přesvaté Eucharistie* (evangelium), upečený v žáru umučení, manu, chléb andělský (ofertorium). Zde nás očistěné od hříchů (ve svatém křtu), přeměňuje v nové tvory (závěrečná modlitba) *a vkládá do našeho těla zárodek nesmrtelnosti*. „Kristus vstav z mrtvých, už neumírá, aleluja; smrt nad ním už nemá moci, aleluja, aleluja“ (communio). My jsme s Ním jedno. Silou svatého přijímání se stáváme s celou církví společníky jeho nesmrtelnosti: smrt už nemá nad námi moci. Ona nás musí vydat, když nás Kristus v poslední den probudí k věčnému životu. Pak vejdemo do blaženého Božího království věčného života. „Pojďte, požehnání Otce mého, vládněte královstvím, pro vás připraveným od ustanovení světa.“ „Věřím v těla vzkříšení a život věčný. Amen.“

„*My jsme toho svědky*.“ „Muži izraelští a kteří z pohanů se bojíte Boha, poslyšte: Bůh Abrahamův, Izákův a Jakubův oslavil svého Syna Ježíše. Toho vy jste vydali Pilátovi a před ním zapřeli, když on se jej rozhodl propustit. Vy jste zapřeli Svatého a Spravedlivého a požádali jste, aby vám byl darován vrah (Barabáš). Původce života jste usmrtili. Ale *Bůh ho vzkřísil z mrtvých*. *My jsme toho svědky*“, (epištola), my pokřtění, křesťané. Křest je vysvěcení na svědka, vysvěcení na mučedníka. Proto konáme dnes posvátnou liturgii u hrdinského *svědka*, mučedníka, sv. Vavřince, umučeného na žhavém roštu. On se podobá rybě a chlebu na žhavém uhlí v dnešním evangeliu. On je patronem, vzorem pokřtěných, živým uskutečněním myšlenky, která má být vyjádřena a uskutečněna v nás, pokřtěných. Vstupujeme jako druhý Petr, jako druhý Vavřinec do světa nevěřících a zbloudilých. *Jsmo svědky, mučedníky pro Krista*, pro Zmrtvýchvstalého. Necháme se ve svatém přijímání naplnit a proniknout jeho životem. Staneme se novým zmrtvýchvstalým člověkem. Máme nové cíle a ideály, novou mravní sílu, nové, z Boha vycházející nazírání na věci a na život. Jsme tedy živým svědectvím: Kristus žije a působí ve svých věřících, jako vinný kmen v ratolestech. Kristus vstal z mrtvých a žije. *My jsme toho svědky, nejen slovy, nýbrž svým praktickým křesťanským životem*. „Nežiji už já, nýbrž žije ve mně Kristus“ (Gal 2, 20).

3. „Pojďte, požehnaní Otce mého.“ Svatý křest nám dal a dává nárok na to, že v den soudu smíme být postaveni na pravici Soudcovu a pak vítězně s duší i tělem vstoupit do Božího království věčnosti. Jen zachovávejme svůj svatý křest a žijme jak se sluší na křesťana!

Svatý křest opravdu není jen pouhý obřad. *Křest nás volá k mučednictví* (= svědectví) *pro Krista*. Jsme dosti silní, dosti umrtvení, odloučení od pozemských věcí? Žije v nás víra sv. Vavřince? Ochota všechno ztratit, abychom zachovali věrnost Kristu a abychom získali Krista? Můžeme říci se sv. Pavlem: „Pokládám to všechno proti vznešenosti poznání Ježíše Krista, Pána svého, za škodu. Pro Něho jsem se všeho toho vzdal a pokládám to za brak, abych získal Krista... Chtěl bych tedy poznat jej i moc jeho zmrtvýchvstání (tj. oslavený život, v kterém On nyní žije a který dává svým věřícím) a účast v jeho utrpení – (tj. jak je požehnané trpět s Kristem) a Jemu se chci státi podobným v myšlení, abych dosáhl vzkříšení z mrtvých“ (Fil 3, 8–10).

„Kristus vstav z mrtvých, už neumírá, aleluja; smrt nad ním už nemá moci, aleluja, aleluja“ (Řím 6, 8; communio). Ve smyslu liturgie: Kristus, mystický Kristus, církev se svými údy, už neumírá. To je plod dobře přijímaného těla Páně: odřekněme se dokonale všeho a každého smrtelného hříchu. Být křesťanem, být pokřtěný, přijímat svatou Eucharistii a hřešit, to je – správně posuzováno – rozpor. Tak smýšlí velikonoční liturgie: „*Jestliže jste povstali s Kristem* (ve svatém křtu), *hledejte to, co je shůry*... Zemřeli jste (hříchu) a váš život je skryt s Kristem v Bohu“ (Kol 3, 1–7; epištola z Bílé soboty; communio z velikonočního úterý). „Vyčište starý kvas hříchu, abyste byli novým těstem, plni úprímnosti a pravdy“ (1. Kor 5, 7: epištola z neděle velikonoční).

Modlitba:

Bože, jenž nás každoročně oblažuješ slavností Vzkříšení Páně, uděl mi-lostivě, abychom prostřednictvím svátků, které slavíme v čase (pozemského života), směli dojíti radostí věčných. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Čtvrtek velikonoční

Maria Magdalena

1. Před osmi dny, na zelený čtvrtek v chrámě Dvanácti apoštolů se dostalo rozhřešení kajících a byli opět přijati do společenství církve. V této svatyni se shromažďujeme každý pátek Suchých dnů, abychom

zde s kající Magdalenou u nohou Páně oplakávali své hříchy a uslyšeli slova: „Jdi v pokoji, odpouštějí se ti tvé hříchy.“ Chrám apoštolů je tedy v těsné spojitosti s kající Magdalenou. Tím spíše, že se Magdalena stala u hrobu Vzkříšeného „apoštolkou“: Jdi a zvěstuj jim (apoštolům): „Vystupuji k Otci svému a Otci vašemu.“ Liturgie prodlévá dnes u Magdaleny. Jí, hříšnici, se (po Marii, Matce Ježíšově) zjevil vzkříšený Kristus nejprve ze všech. V Oběti mše svaté prožíváme dnes spolu zjevení, kterého se stala Magdalena účastna časně ráno o velikonocích.

2. *Maria Magdalena „stála venku u hrobu a plakala.* Plačíc se naklonila a nahlédla do hrobu. I uzřela tam sedět dva anděly v bílém rouchu... Ti jí řekli: Ženo, proč pláčeš? Ona odpověděla: Vzali mého Pána a nevím kam ho položili. Po těch slovech se obrátila a spatřila (tam) státi Ježíše, ale nevěděla, že to je Ježíš.“ „Maria Magdalena“ – tak vysvětluje sv. Řehoř Veliký dnešní evangelium – „která byla v městě hříšnicí, ve své lásce k Ježíšovi smyla svými slzami skvrny svých neřestí. Jest jí odpuštěno mnoho hříchů, poněvadž milovala mnoho (Lk 7, 47). Ta která dříve ve svém životě zůstávala chladnou, nyní hoří svatou láskou. O učednících (kteří přišli k hrobu) se praví: Odešli zase domů (Jan 20, 10). Ale o Magdaleně se praví: Maria stála venku u hrobu a plakala. Jak velká láska planula v srdci této ženy, že se nemohla odloučit od hrobu Páně, zatím co všichni učedníci jej opustili! Hledala se slzami, a roznícena láskou k Němu, hořela vroucí touhou po Tom, o němž se domnívala, že byl odnesen. Tak se stalo, že ta jediná ho směla spatřit, která jediná ho zůstala hledat.“ Dřívější hříšnice, kajícnice, je ta vyvolená: *smí spatřit Pána, poněvadž mnoho milovala.* A poněvadž ho zůstala hledat. Neboť známkou pravé ctnosti je vytrvalost. „Kdo vytrvá až do konce, ten bude spasen.“ Šťastná vina, která pozvedá k takovému žáru lásky! Kéž bychom opravdu tak dychtili po Ježíši! Kéž bychom milovali jako Magdalena! Ale nám často leží na srdci zcela jiné věci! Málo toužíme po Ježíši. Lpíme na pošetilostech a nicotkách tohoto života! Kdy se nám ukáže Ježíš?

Maria poznává Pána. „Proč pláčeš? Koho hledáš?“ táže se Ježíš Magdaleny. „V domnění, že je to zahradník, řekla mu: Pane, vzal-lis ho ty, řekni mi, kam jsi ho položil, a já si ho odnesu. Dí jí Ježíš: Maria! Ona se obrátila a řekla mu: Rabboni, tj. dobrý Mistře!“ Padla mu k nohám, aby je smáčela svými slzami a objala. Už nikdy neopustí toho, jehož našla! Ale On jí to nedovoluje! Ona má nyní něco důležitějšího na práci, než těšit se z jeho blízkosti. „*Jdi a zvěstuj apoštolům, že se brzy vrátím k Otci v nebesích*“ Maria naslouchá, odchází a přináší apoštolům poselství. Tak odměňuje Ježíš lásku a touhu

duše, která na něho vytrvale čeká. „Blahopřejte mi všichni, kteří milujete Pána: neboť se mi zjevil Ten, kterého jsem hledala. Viděla jsem Pána, když jsem plakala u hrobu. Aleluja, aleluja. Když učedníci odešli, já jsem se nevzdálila (od hrobu). Roznícena ohněm lásky k němu, hořela jsem touhou po Něm. A viděla jsem Pána, když jsem plakala u hrobu. Aleluja, aleluja“ (Responsorium z matutina).

3. *Dnes jsme my Magdalenou.* Ve mši svaté, ve svatém přijímání se nám zjevuje Pán a volá nás jménem, jak nás volal kdysi ve svatém křtu: Maria! Jdeme k oltáři a ke stolu Páně s touhou a láskou Marie Magdaleny. *Vytrváme* i když se třebas od nás zdánlivě vzdálí a nedá nám cítit svou útěchu, svou blízkost, svou lásku. Přinášíme Mu srdce, které se dokonale podrobuje jeho nařízením a radám.

Když jsme Jej ve svatém přijímání poznali a přijali, pak jsme Mu „*apoštoly*“ *činné lásky k bližnímu*. Svou horlivostí v bliženské lásce zvěstujeme světu, že On vstal z mrtvých a jako povýšený Kristus žije a působí v nás, svých mystických údech.

Když Magdalena zadostučinila a kála se, znala pak jen jedno štěstí: míti Ježíše! Magdalena, církev, my!

Modlitba:

Bože, jenž jsi spojil rozličné národy ve vyznávání svého jména, dej, aby jedna víra v myšlení, jedna láska v jednání spojovala znovuzrozené v křestním prameni. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pátek velikonoční

Ježíš se zjevuje učedníkům

1. Dnes doprovázíme novokřtěnce k „P. Marii u mučedníků“. Na Marii, kterou jsme viděli před čtrnácti dny na Golgotě jako Matku Bolestnou, jako Královnu mučedníků, zde patříme ve velikonoční slávě obklopenou skvělým zástupem mučedníků. Zde spolu prožíváme zjevení vzkříšeného Krista, o němž vypravuje dnešní evangelium.

2. *Ježíš se zjevuje svým učedníkům.* „V tom čase odešlo jedenáct učedníků do Galileje na horu, kam jim Ježíš přikázal. Když ho uzřeli, poklonili se mu. I přistoupil Ježíš a promluvil k nim takto: Dána je mi veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte tedy, učte všechny národy a křtěte je. ... A učte je zachovávat všecko, co jsem vám přikázal! A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa.“ Učedníci uposlechli tohoto příkazu Páně. Jejich poslušnost je odměněna: smějí jej vidět.

Poznávají v Ném téhož, s kterým společně žili po více let, téhož, kterého židé zamítli a krutě usmrtili. On vstal z mrtvých, žije. Mluví k nim útěšná slova: „*Dána je mi veškerá moc na nebi i na zemi.*“ Neomezená moc a vláda. Nejen jako Bůh, ale i jako člověk je „Pán“, má moc a slávu Boha Otce. Blahopřejeme Mu k tomuto povýšení a vyznáváme v mešním Gloria: „Ty jediný jsi Pán. Ty jediný jsi Svrchovaný, ve slávě Boha Otce, se Svatým Duchem.“ „Stal se poslušným až k smrti... Proto ho Bůh povýšil“ a před ním musí „pokleknout veškeré koleno na nebi, na zemi i v podsvětí.“ Všichni musejí vyznávat: Ty jsi Pán (Fil 2, 8). Pak dává Kristus apoštolům svou vlastní autoritu a moc. „*Jděte tedy* (tj. vyzbrojení mou mocí a silou), *učte všechny národy* a křtíte je.“ Apoštolé a jejich nástupci, církevní biskupové, jsou Kristem úředně povolání a pověření učitelé národů, nositelé nauky a pravdy Kristovy, hlasatelé a ochránci víry. „Kdo vás slyší, mne slyší, kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá“ (Lk 10, 16). Oni jsou poslání zachraňovat duše a vésti je do nebe. K tomu účelu jim dal svou moc a zajistil jim svou trvalou pomoc. „*Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa.*“ On, Vzkříšený, je se svou církví. Ten, jemuž je dána všechna moc na nebi i na zemi, je s ní a zaručuje pravost, čistotu a neomylnost její nauky. On je se svou církví, aby v ní a za ni bojoval proti nepřítelům. „Brány pekelné ji nepřemohou“ (Mt 16, 18). Přijdou a musejí přicházet bouře na církev. Ale máme ujištění: „Hle, já jsem s vámi až do konce světa.“ Radostně a s důvěrou pronášíme své Credo.

Ježíš se zjevuje nám, církvi. My jsme dnes ti učedníci z evangelia, které Vzkříšený povolal na horu, tj. k oltáři, k svatostánku. Uslyšeli jsme jeho volání a šli jsme za ním. Budeme za to bohatě odměněni: *Ve svatém proměňování se nám zjeví On na výšině oltáře.* Padáme na kolena a klaníme se mu. Ano, to je On, jenž právě visel na kříži jako muž bolesti, potupy, v největších smrtelných mukách a bezmocnosti a ležel v hrobě. On vstal z mrtvých. Zde s oltáře k nám volá: „*Dána je mi veškerá moc na nebi i na zemi.*“ Veškerá moc! Moc nad živly, nad nemocemi, nad srdci, nad dušemi. Zjevil se na oltáři, aby vládl a uplatňoval svou moc také nad námi. Podrobujeme se mu. On má moc nad nepříteli naší spásy, nad našimi vášněmi, nad našimi špatnými návyky, nad naší žádostivostí, nad naší samoláskou. „*Dána je mi veškerá moc.*“ S hory oltáře nám dává ujištění: „Hle, já jsem s vámi po všechny dny.“ On je s námi svou láskou, kterou nám věnuje a kterou nás všude provází. Je s námi svou silou k vítězství nad zlem, k ctnosti a svatosti. Je s námi svým vnukáním, osvěcováním a podněcováním. Co bychom se báli? Utíkejme se vždy a vždy, pokud je nám to možno, na tuto horu, tj. k oltáři, k svatostánku. Věříme v Kristova

slova, v jeho neomezenou moc, v jeho lásku, v jeho ochotu pomáhat nám, chránit nás, posvěcovat nás, a odevzdejme se cele jeho ruce.

3. „*Jděte a uče je zachovávat všechno*, co jsem vám přikázal.“ Když jsme přijali svatý křest, má církev z příkazu Kristova plnou moc učit nás autoritativně a zavázat nás, abychom zachovávali všechno, co přikázal. Nemůže z jeho přikázání něco ubrat. Ona *nezná žádný eklekticismus*: jinak by přestala být církví Kristovou. Tak jsme my pokřtění podrobeni církvi, její nauce, jejím příkazům jako Kristu samému. Nemůžeme se odvolávat od církve ke Kristu. Nemůžeme se vymknout z církve, z její učitelské moci a z jejího zákonodárství a utíkat se nad církev ke Kristu. „Kdo vás slyší, mne slyší, kdo vámi pohrdá (tj. vás neslyší), mnou pohrdá.“ Kristus a církev jsou solidárně spojeni. Tak se stavím ke Kristu, jak se stavím k církvi. Potud smím stavět na jeho blízkosti a na jeho vedení, pokud se odevzdám jeho církvi.

„Jděte a uče všechny národy“, volá k nám zpěv k sv. přijímání. My, kteří požíváme chléb svaté Eucharistie, jsme povoláni *být apoštoly a misionáři*: apoštoly modlitby, smíru, čistého, svatého života a dobrého příkladu. To musí být plodem svatého přijímání, neboť k nám přichází Kristus s celou svou mocí a nás proniká a naplňuje svým životem, svým duchem, svými sklony! Jeho síla musí z nás vycházet a všechny uzdravovat, osvěcovat, pozvedat, povznášet, když tak často chodíme k sv. přijímání.

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, jenž jsi ustanovil velikonoční tajemství na úmluvu smíru s lidstvem, dej našim duším milost, abychom v jednání napodobili to, co vyznáváme touto slavností. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Sobota velikonoční

Odložení křestního roucha

1. Doprovázíme novokřtěnce do Lateránu, kde o velikonocích přijali svatý křest. Zde odkládají dnes bílé křestní roucho, které se pak uloží do komory jeho záruka věrnosti vůči sv. křtu, nebo jako obžaloba proti těm, kteří by se stali nevěrní křtu. Uvažujeme o symbolice křestního roucha. Je ve svlékání a oblékání.

2. „*Odložme všechnu zlobu, všechnu lest*, pokrytectví, závist a všechno nactiutrhaní“ (epištola). Tak i Pán při svém zmrtvýchvstání odložil

a zanechal v hrobě plátna, do nichž bylo zabaleno jeho tělo. Podle pláten zanechaných v hrobě, poznávají Petr a Jan, kteří přispěchali k hrobu v neděli časně ráno, že Pán vstal z mrtvých. „Běželi oba spolu. Ale ten druhý učedník (tj. Jan) běžel rychleji a přišel ke hrobu první. Nachýlil se a užířel tam ležeti prostěradla, ale dovnitř nevešel. Tu přišel Petr, který šel za ním, a vešel do hrobu; spatřil tam ležeti prostěradla, a rouška, kterou měl Ježíš na hlavě, neležela s prostěradly, nýbrž byla svinuta na jiném místě. Potom tedy vešel dovnitř i ten druhý učedník... Užířel a uvěřil“ (evangelium). Posvátná liturgie chce říci: Podle toho, že my, křesťané odložíme všechnu zlobu, závist a nactiutrání, pozná, církev, že jsme pohřbili a zanechali starého člověka v křesní vodě a že jsme povstali s Kristem. Tak soudí liturgie. Ona to bere s naším křesťanstvím vážně! Nespokojí se s matrikovým křesťanstvím. Chce vidět skutky. „Odložte všechnu zlobu, všechnu lest, pokrytectví, závist a všechno nactiutrání.“

Oblecté nového člověka. Podrobně líčí epištola nového člověka, pravého křesťana: „Jako novorozené dítky požadujte duchovní čisté mléko (křesťanské nauky, zásad, zvláště Eucharistie), abyste jím vyrostli ke spáse. Vždyť jste okusili, jak dobrotivý je Pán. K němu přistupte jako k živému kameni, který lidé sice zavrhl, ale Bůh jej vyvolil a poctil. Také sami sebe stavte jako živé kameny v duchovní dům, v svaté kněžstvo, abyste přinášeli duchovní oběti, Bohu příjemné skrze Ježíše Krista (především eucharistickou obět, k níž povolává křest)... On se stal úhelným kamenem a to kamenem úrazu těm, kteří narážejí na to slovo (na evangelium Kristovo) a nevěří. ..Vy však jste vyvolené pokolení, královské kněžstvo, svatý národ, lid, který si Pán získal (svou smrtí). Vy máte pěstovati vznešené vlastnosti Toho, jenž vás z temnoty povolal k svému podivuhodnému světlu. Kdysi jste nebyli lid (Boží), nyní však jste lid Boží.“ To je křesťan. Nový člověk, povýšený ve svatém křtu do života vzkříšeného Krista. Nechejme na sebe hluboce zapůsobit tato slova epištoly! Kéž bychom cele pochopili svou božskou urozenost, své přijetí v Krista, své královské kněžství, své povolání zvěstovat vznešené vlastnosti Toho, který nás povolal k svému podivuhodnému světlu! Ale zde to vážne!

3. Dnes smejí novokřtěnci po prvé samostatně, osobně, přinést k oltáři svůj obětní dar. Církev je pozdravuje plna radosti, když přicházejí k obětování: „Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně (novokřtěnec)! Z domu Hospodinova vás žehnáme (církev).“ Se šťastnými novokřtěnci vyznáváme: „(Kristus) Pán je Bůh“ (ofertorium), mé všecko. Jemu se zasvěcuji, jemu žiji. „On zazářil před námi (jako nadpřirozené slunce). Aleluja“. Žijeme v jeho světle. „Pán vyvedl svůj lid, své vyvolené (nás pokřtěné) za jásotu (z Egypta). Aleluja“

(introit). „To je den, který učinil Pán, aleluja. Chvalte, dítky (pokřtění) Pána... Aleluja“ (graduale).

„Všichni, kteří jste v Kristu pokřtěni, Krista jste oblékli. Aleluja“ (communio). Svaté přijímání je liturgií: obléknout Krista. Odložili jsme viditelné křestní roucho. Ale za to nosíme po celý život neviditelné roucho, které nesmíme nikdy odložit: „Oblékli jste Krista.“ Jestliže jsme se ve svatém křtu stali částí Krista, ratolestí na vinném Kmeni, pak se ve svatém přijímání toto někdejší včlenění v Krista denně obnovuje a prohlubuje. Silou svatého přijímání žijeme stále více život Ježíšův a vyzařujeme jeho ducha, jeho jednání, jeho čistotu a svatost. „*Nežiji už já, nýbrž žije ve mně Kristus*“ (Gal 2, 20). Tak smýšlí o nás, pokřtěných, posvátná liturgie.

Modlitba:

Uděl prosíme, všemohoucí Bože, abychom, kteří jsme s úctou konali velikonoční slavnosti, skrze ně si zasloužili dojíti radostí věčných. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Mešní liturgie Bílé neděle

1. Mešní liturgie velikonočního týdne je zaměřena přímo na novokřtěnce. Oni byli každodenně přítomni eucharistické oběti, oděni bílým křestním rouchem. Včera, ve velikonoční sobotu, odložili křestní roucha. Ta byla pak uložena ve vedlejším prostoru chrámovém jako němí a přece hlasitě mluvící svědci křtu a závazků, které novokřtěnci převzali při křtu. Dnes, v tzv. Bílou neděli, se objevují po prvé bez bílého křestního roucha. Mše svatá se slouží v chrámě sv. Pankráce, mladého mučedníka, který svou víru, přijatou při křtu, zpečetil svou krví. Věren svému svatému slibu, který složil při přijetí svatého křtu, šel na smrt jako čtrnáctiletý hoch. Jeho obraz stojí před duševním zrakem těch, kteří jsou shromážděni v jeho chrámě, jeho duch se vznáší nad nimi. Ti všichni, kteří přijali svatý křest – i my s nimi –, chtějí a mají být svatým hrdinou, mučedníkem Pankrácem, věrni křestnímu slibu.

2. S mateřskou něžností oslovuje církev novokřtěnce: „Jako novorozené dítky požadujte duchovní čisté mléko“, svatou Eucharistii, plod svaté oběti. To je ta žízeň znovuzrozených ve svatém křtu: oni touží po spoluobětování mše svaté a po účasti v obětní hostině svatého přijímání. Na jejich rtech zaznívá píseň: „Plesejte Bohu, našemu pomocníku, jásejte Bohu Jakobovu. On vyvedl z Egypta

svůj lid, nasýtil je chlebem (manou) a nakrmil je medem“ (Ž 80. introit). To by mělo být na Bílou neděli také jásáním našeho srdce, v den, kdy jsme kdysi slavnostně obnovili svůj křestní slib a přijali jsme po prvé tělo Páně. Plni vděčnosti zpíváme dnes společně s novokřtenci dřívějších staletí „Gloria in excelsis Deo“. V církevní modlitbě upřímně prosíme, abychom věrně zachovali a svým životem zpečetili, co v nás bylo způsobeno svatým křtem a svatým přijímáním. Ve sv. křtu jsme dostali svatou víru, jejíž všechno překonávající sílu nám připomíná epištola. „Kdo však přemáhá svět, ne-li ten, kdo věří, že Ježíš je Syn Boží“, tj. než my, pokřtění? K této víře jsme se přiznali ve sv. křtu, k ní se přiznáváme při přijímání těla Páně. Tu víru rozmnožujeme a posilujeme mnohými prostředky, které jsou nám dány. V ní jsme silnější než vábení zla, silnější než námahy a obtíže lidského života. S apoštolem Tomášem poklekáme a vyznáváme: „Můj Pán a můj Bůh!“ „Blahoslavení, kteří nevidí a přece věří!“ (evangelium). Tak se totiž modlíme z plna srdce s celou ochotou své vůle Credo, abychom prakticky prožívali svou vše ovládající víru.

3. Tím jsme připraveni pro obětování a pro vlastní obětní úkon. Jdeme se zbožnými ženami za velikonočního rána ke hrobu, k oltáři a přinášíme tam své srdce, naplněné hlubokou a živou vírou. Anděl nás přijímá: „Ten, kterého hledáte, vstal z mrtvých“ (ofertorium). Brzy se ukáže On jako Vzkříšený živě a skutečně mezi námi, ve svatém proměňování. S hlubokou vírou mu zpíváme třikrát Svatý a zdravíme ho jako Požehnaného, který přichází ve jménu Páně. My jsme ti apoštolé shromáždění ve večeradle. Nám platí jeho: „Pokoj vám!“ Nám ukazuje Kristus své ruce i bok. Radostně jej vyznáváme jako Vzkříšeného, jako pramen naší spásy a všech milostí. „Můj Pán a můj Bůh!“ Zároveň jej bereme plni víry do svých rukou jako obětní dar a podáváme jej za sebe a zároveň sebe samy s Ním jako svůj dar Bohu. V Něm a s Ním a skrze Něho je Bohu všechna čest a celá nekonečně důstojná oslava. Sjednocení s Ním, naším přesvatým obětním darem, pronášíme svůj Otčenáš z jeho Srdce i ze svého srdce, zároveň i jeho ústy. Chléb náš vezdejší dej nám dnes, živý chléb Eucharistie. On nám jej podává ve svatém přijímání. Tu se dotýkáme s Tomášem Kristových svatých ran a přijímáme z tohoto dotyku božský život v té míře, jak věříme. Tak je ukojena naše touha po duchovním, čistém mléku, k němuž jsme byli vybízeni v introitu. Na jáhново „Ite missa est“ odpovídáme s vděčným srdcem „Deo gratias“, proniknuté hlubokou vírou. „Blahoslavení, kdo věří.“

Bílá neděle

Naše svatá víra

1. Včera odložili novokřtění svá bílá roucha. Dnes přicházejí do chrámu po prvé ve svém obvyklém oděvu: nyní jsou úplně zralými křesťany. Poslední průvod konají do svatyně mladého mučedníka Pankráce, který zpečetil krví svůj křestní slib. Zde slibují novokřtění, a my s nimi, že budou věrně zachovávat křestní úmluvu, věrně až k smrti.

2. „*Všecko, co se zrodilo z Boha, přemáhá svět*“ (epištola). Ve sv. křtu jsme se „zrodili z Boha“. Tedy *můžeme a musíme přemáhat svět*, tj. *státí nad světem a nad pozemskými věcmi*. „Všechno, co je ve světě, je žádost očí (lakota), žádost těla a pýcha života“ (1. Jan 2, 16). My jsme se však zrodili z Boha, jsme tedy božské pokolení a máme nebeskou urozenost. *Proto se pozvedáme nad pozemské věci. Ano, pohrdáme světem a tím, co svět nabízí*. Víme, že jsme děti Boží, tedy Bůh je pro nás. Jak nám pak může škodit svět? „Je-li Bůh pro nás, kdo proti nám?... Kdo nás tedy odloučí od lásky Kristovy? Snad soužení nebo úzkost... nebo pronásledování nebo meč?... V tom všem dokonale vítězíme skrze Toho, jenž si nás zamiloval“ (Řím 8, 31). Co nám může prospět svět? Vůbec nic. Svět nás není hoden. „Lidských dober a lidských statků si neváží, kdo jest si vědom, že je dítkem Božím. Kdo obdivuje ještě něco jiného než Boha, ten se zřítí s výše své urozenosti“ (sv. Cyprian). Poněvadž jsme se zrodili z Boha, stavíme se nad svět, nad jeho dobra a jeho zájmy. Naše zásada zní: Neznetvořujte a neopouštějte vysoké a ušlechtilé ideály dítěte Božího. Přemáháme svět. Neboť, „všecko, co se zrodilo z Boha, přemáhá svět“.

„*A to je vítězství, které přemáhá svět: naše víra*. Kdo však přemáhá svět, ne-li ten, kdo věří, že Ježíš je Syn Boží?“ (epištola). Jsou lidé, kteří se nechávají vést a řídit jen smysly. A jsou lidé, kteří se ve všem řídí jen podle svého rozumu. Ani jedni ani druhí neznají vznešenost a bohatství křesťanského života. Jenom ti je znají, kteří živě věří v Ježíše, Syna Božího. Z této víry netouží po ničem jiném, než po čem toužil Ježíš. Neznají vyšší cíl a jiný ideál, než *vstoupit do slépějí Ježíšových a následovat Toho, jenž je cesta, pravda a život* a v němž „jsou skryty všechny poklady moudrosti a vědění“ (Kol 2, 3). Oni milují, co miloval Ježíš. Oni si volí, co si zvolil Ježíš: dobrovolnou chudobu, utrpení, kříž, skrytost před světem, strádání. Ježíš je jim Syn Boží, neomylná pravda, Boží moudrost, jejich všecko. To je plodem hluboké, živé víry v Ježíše, Syna Božího. Čím hlouběji a živěji ovládá duši tato víra, tím dokonaleji se ta duše pozvedá nad svět a nad všecko pomíje-

jící. „Spravedlivý žije z víry“ (Řím 1, 7). „Pokud žiji v těle, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a sebe samého vydal za mne“ (Gal 2, 20).

3. Apoštol Tomáš nemůže uvěřit, že Pán vstal z mrtvých a zjevil se druhým apoštolům. On ho chce vidět, dotknout se ho. „Neuzřím-li v jeho rukou rány po hřebech... neuvěřím.“ Tu po osmi dnech, dnes, v Bílou neděli, opět přichází Pán k apoštolům. Jde k Tomášovi. — „Vlož svůj prst sem a viz mé ruce. Natáhni svou ruku a vlož ji v můj bok; a nebuď nevěřící, nýbrž věřící!“ Tu padá Tomáš na kolena a říká: „Pán můj a Bůh můj!“ Ježíš mu odpověděl: „Poněvadž jsi mne uviděl, uvěřil jsi. Blahoslavení, kteří neviděli, a přece uvěřili.“ *Ježíš žádá víru. Jen ten, kdo věří, může přemoci svět.*

Velikonoční roucha jsou odložena. Tu se modlí církve za novokřtence i za nás, abychom zachovali velikonoce v životě a v jednání (orace). Velikonoce jsou svátek, který nesmí pominout a uvolnit místo všednímu dni. *Celé naše nitro musí být vždycky povzneseno nad pozemské a všední věci.* Sobecká přání, která nás každodenně naplňují a nám se vtírají, musíme odstranit a svléknout jako příliš těsný šat. Povstat znamená být svobodný, nezávislý na zemi a na tom, co ona nám může dát. To znamená být jásavě naplněn vírou ve vzkříšeného Krista, kterému je dána veškerá moc na nebi i na zemi. Povstat znamená nosit v sobě Boží, Kristovu vítěznou sílu jako slunce. To znamená být v hloubi duše přesvědčen o tom, že Kristus je Pán. Že kníže tohoto světa a všichni jeho společníci jsou odsouzeni. Povstat znamená, nosit v sobě vznešené vědomí, že máme odpuštění svých hříchů, Boží dětství, záruku věčného života a právo na dědictví v nebi. Živé vědomí, že je Bůh náš Otec, a je Pánem nad každou mocí a nad každým pohybem na zemi. Pánem i nad povykem, který tropí svět kolem nás, dětí Božích. Pánem nad každou myšlenkou a plánem, který osnují nečistí proti čistým, nespravedliví proti spravedlivým. Kdybychom měli celou velikonoční víru, pak by v nás muselo být cosi vítězného, slunného, co by podivuhodně rozjasnilo všední den s jeho těžkostmi a starostmi.

Modlitba:

Prosíme tě, všemohoucí Bože, dej nám, kteří nyní stojíme na konci velikonoční slavnosti, abychom ji tvou milostí zachovali v chování a v životě. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pondělí po první neděli velikonoční

Naše první sv. přijímání

1. Bílá neděle! S vděčným srdcem si vzpomínáme na štěstí a milost svého prvního sv. přijímání. Ono je v těsné spojitosti s přijetím sv. křtu. O Bílé neděli, přímo před přistoupením k prvnímu sv. přijímání, jsme totiž před církví a s hořící svící v ruce slavnostně obnovovali svůj křestní slib: „Odříkám se satana, hříchu, světa a všech marností.“ „A věřím v Boha Otce, v Ježíše Krista, v Boha Ducha svatého, ve svatou církev.“ Pro tento velký a svatý den nám předkládá posvátná liturgie k úvaze slova sv. Pavla ke Koloským.

2. „*Jestliže jste povstali s Kristem, hleďte to, co je shůry*, kde Kristus sedí na pravici Boží! *Usilujte o to, co je shůry*, ne o to, co je na zemi. Vždyť jste zemřeli a váš život je skryt s Kristem v Bohu... Nuže, umrtvěte, co je ve vašich údech pozemského: smilstvo, nečistotu, chlípnost, zlou žádostivost a lakotu, která je modloslužbou. Vždyť pro tyto věci přichází hněv Boží na syny nevěřící. V těch neřestech jste trávili kdysi i vy svů, život. Nyní však (když jste pokřtěni) odložte od sebe i vy to všecko: hněv, prchlivost, zlobu, nactiutrhání a potupné řeči svých úst, neobelhávejte se ve spolek! *Svlékněte se sebe starého člověka* s jeho skutky a *oblecte nového člověka*, který se stále zdokonaluje v poznání podle obrazu svého Stvořitele“ (Kol 3, 1–11).

„*Oblecte se tedy jako vyvolení Boží*, svatí a milí, v srdečné milosrdenství, dobrotu, pokoru, mírnost a shovívavost. Snášejte jeden druhého a odpouštějte si vespolek, má-li někdo žalobu proti druhému. Jakož i Pán odpustil vám, tak i vy odpouštějte. Nad to všechno však mějte lásku, která je poutem dokonalosti. A pokoj Kristův (tj. pokoj přinesený Kristem, láska k jednotě a svornosti) ať vládne ve vašich srdcích: K němu jste byli také povoláni jako jedno tělo. A buďte vděční! Slovo Kristovo přebývej ve vás hojně, abyste se ve vši moudrosti navzájem poučovali a povzbuzovali žalmy a chvalozpěvy a duchovními písněmi v milosti je zpívající Bohu v svých srdcích. A cokoli mluvíte nebo činíte, vše činite ve jménu Pána Ježíše Krista, děkující Bohu Otci skrze Něho... Buďte vytrvalí na modlitbách! Při nich budete bdělí a vděční!“ (Kol 3, 12–17; 4, 2).

3. Přijmouti tělo Páně je právě tak jako býti pokřtěn, nejen trpné přijetí, braní. Je to zároveň *dávání*. Dávání, při kterém se z nás a z Pána, obětovaného ve svatém proměňování, stává jedna bytost, jedna oběť. Abych přijímal bez hříchu tělo Páně, musím být ve stavu milosti. Abych přijímal dobře a lépe a s celým užitkem, musím být ve stavu obětního smýšlení, jak nám je právě postavil před oči sv. Pavel. Tak to

cítili křesťané prvních dob. Dříve než si dali položit do ruky svatou Hostii, položili obě ruce přes sebe v podobě kříže. Tak si připomínali povinnost, že se mají při přijímání těla Páně státí obětí, *že se mají dát, že se mají dokonale obětovat*. Přijmout tělo Páně znamená *přijmout všechno a dát všechno*. Činíme to tak?

Svaté přijímání! „Přiď, přiď, tělo mého Vykupitele! Přiď, hořící uhlí a očisť mé rty! Zapal mne láskou, která Tě vydala na smrt! Přiď krvi, která byla prolita z lásky, vylej se do mého srdce jako proud ohně! Ty můj Vykupiteli, to je tedy Tvé tělo, rozryté ranami! Každou z těchto ran bych chtěl trpět spolu s Tebou: z nich vytékala tvá krev pro mne. Nyní jsem ukřižován světu a svět mně. Svět mne nechce mít. Tím lépe pro mne, jestliže ani já už nechci nic od něho. Rozešli jsme se my dva, svět a já. Žiji pro Ježíše. Ježíš žije ve mně. Tak by to mělo alespoň být. To by byl správný užitek z Eucharistie. Ó jak jsem od toho ještě daleko!“ (Bossuet.) Je to smutné: tak často chodíme k sv. přijímání a nepodáváme Bohu a Spasiteli nikdy nic jiného než nedbalý, změkčilý život.

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, dej, aby přijímání tvé přesvaté svátosti nás učinilo novými tvory v Kristu, našem Pánu. Amen.

Úterý po 1. neděli velikonoční

Býti dítětem před Bohem

1. „Jako novorozené dítky, ale už plné poznání, požadujte duchovní čisté mléko“ (introit). Tak mluví církev na Bílou neděli k novokřtěncům, k těm, kteří po prvé přijali tělo Páně, k nám věřícím. My jsme církvi po celý svůj život „novorozenými dítkami“.

2. „*Nebudete-li jako děti, nevejdete do království nebeského.*“ To je odpověď Ježíšova na otázku apoštolů: „Kdo je největší v království nebeském?“ Tu si Ježíš zavolal dítě, postavil je doprostřed nich a řekl: „*Nebudete-li jako děti, nevejdete do království nebeského.* Každý, kdo se tedy poníží (stane se malým) jako toto dítě, bude největší v království nebeském“ (Mt 18, 1–5). Jindy nám Pán poukazuje na Otce v nebesích: „*Buďte dokonalí, jak dokonalý je i váš nebeský Otec*“ (Mt 5, 48). My všichni se máme státí jako čistý, milující, svatý Bůh a zároveň jako dítě, které spočívá na hrudi matčině. To největší na světě, co mají všichni následovat, není myslitel, vědec, úderník, doby-

vatel, boháč, nýbrž to nejmenší, to nejneopatrnější, dítě, které právě vyšlo z rukou nebeského Otce. *To největší v křesťanském životě je: býti dítětem, býti malým.* „Z úst nemluvnat a kojenců sis uchystal chválu“ (Ž 8, 3). Co ctí Boha, to nejsou naše „velké výkony“, naše velké plány a podniky; ani velké kající skutky a umrtvování, naše dlouhé modlitby, naše četné zbožné úkony. To všechno samo o sobě nectí Boha. To všechno může být otráveno naší pýchou a ješitností, a bohužel bývá otráveno. To všechno může pocházet z našeho vlastního rozumu a z vlastní vůle, a také často pochází. Co Boha vpravdě ctí, co nás činí opravdu velkými před Bohem, co nám otvírá bránu k nebeskému království milosti, ctnosti, dokonalosti a spojení s Bohem, je duch dětství, duch pokory. Ne nadarmo počíná Bůh velké dílo vykoupení tím, že se stává dítětem. *Každý zdravý duchovní život začíná tím, že se staneme dětmi, a spočívá na tomto duchovním dětství.* Odtud ta výzva liturgie k nám: „Jako novorozené dítky žádejte mléko.“ „Kdo se stane malým jako toto dítě, ten bude největší v království nebeském.“ Tak smýšlí Kristus, tak smýšlí Bůh, tak smýšlí svatá církev, tak smýšlejí a žijí svatí. Proto i my si znovu volíme cestu duchovního dětství.

„*Jako novorozené dítky*“, *v duchu dětství, v duchu pokory.* Ducha dětství má ten, kdo si uvědomil svou neschopnost a slabost a *nechává se ve všem zcela a úplně vésti světlem a působením milosti Boží a těmi, kteří u něho stojí na místě Božím.* Ten chce být malý, závislý, sám ze sebe nic nemohoucí. Ten věří prostě všemu, co se mu říká. Ten koná, co se mu přikazuje, aniž se táže, proč já? Proč tak? Slepě provede, co se mu přikazuje. Naplněn duchem víry stojí nad vším rozumováním a neznepokojuje se starostí, kterou cestou a kam je veden. Duch dětství působí, že odumřeme vlastnímu rozumu, vlastní vůli a vlastnímu přání a zapomeneme na sebe. A v tomto zapomenutí záleží náš vnitřní pokrok. Ne v hlubokém nazírání, vysokých myšlenkách, velkých osvíceních. Potud opravdu pokročíme vpřed, pokud se zřekneme vlastního názoru, touhy všemu rozumět a všechno vědět, touhy přetvořit lidi, poměry, sebe, svůj vnitřní život, svou modlitbu tak, jak bychom si přáli. Jsme-li naplněni duchem dětství, pak už se nedíváme svýma vlastníma očima. O nikom a o ničem nepronášíme své úsudky. *Slepě se odevzdáváme ruce Boží prozřetelnosti,* Božího vedení. Jdeme dále, aniž se díváme na cestu, kterou máme jít, zda je obtížná, kamenitá či snadná: patříme jenom na ruku, která nás vede. Nehledíme na to, zda a jak pokračujeme. Zapomínáme na sebe, odpočíváme bezstarostně, aniž hledíme na sebe, v náruči Otcově, na jeho Srdci, zcela tak jako novorozené dítě na srdci matčině a v její náruči. Jestliže jsme se stali dětmi, pak nehledáme velké příležitosti, abychom

konali před lidmi velké, obdivované úkony ctnosti. Ty nejmenší a nejskrytější jsou nám nejmilejší. Pak uposlechneme s hrdinskou věrností a obětavostí každého vnuknutí milosti, každého rozkazu představených, pak se uchopíme každé příležitosti trpět, nést obtíže, odříkat se, jak nám ji Bůh posílá. Pak milujeme chudobu a strádání. Pak ve všem, co den přináší, poznáváme svatou vůli Boží a odpovídáme jí s celou, věrnou a radostnou odevzdaností. Pak jsme k vůli Bohu vůči svému okolí vždycky plni laskavosti a milé přívětivosti. Pak už neznáme sobectví a ohled na sebe: chceme jediné Boha, jeho zalíbení, a nic jiného. Ve všem jsme upřímní a prostí. „Je třeba jen milovat Ježíše, a nehledět na sebe a nepátrat příliš po svých chybách. Pohled na Ježíše a poznání naší vlastní ubohosti zase všechno napraví“ (Sv. Terezie Ježíšková). „Jako novorozené dítky!“

3. „Dokonalost se mi zdá lehká. Vidím, že stačí uznat svou nicotnost a jako dítě se vrhnout do náruče milého Boha. Jsem ráda, že jsem malá, poněvadž jediné děti a ti, kteří se jim podobají, budou připuštěni k nebeské hostině“ (Sv. Terezie Ježíšková).

Ve stavu duchovního dětství je Bůh všechno, člověk nic. V tomto „dítěti“ působí Bůh všechno, co On chce, jak to chce, pokud On to chce. Nenachází v duši žádný odpor, žádnou překážku. Proto vždycky pravý vnitřní pokrok záleží na duchovním dětství. „Bůh se raduje z toho, co působí v duši, která se mu pokorně oddává ve své bídě, více než nad stvořením milionů sluncí“ (Sv. Terezie Ježíšková)! „Svaté duchovní dětství je dokonalejší stav než láska k utrpení, neboť nic neničí člověka tak velice jako opravdově a klidně být malým. Duch dětství usmrcuje pýchu jistěji než duch kajícínosti“ (Gay). V duchu dětství dosáhneme dokonalosti. „Kdo se stane malým jako toto dítě, ten bude největším v království nebeském.“

Modlitba:

Prostíme tě, všemohoucí Bože, dej nám, kteří nyní stojíme na konci velikonoční slavnosti, abychom ji tvou milostí zachovali v celém svém životě. Skrze Krista, Pána našeho.

Středa po 1. neděli velikonoční

Znovuzrození

1. „Jako novorozené dítky, ale už plné poznání, požadujte duchovní čisté mléko“ — (smysl v latinském překladu se tu odchyluje od smyslu

původního textu) „abyste jím vyrostli ke spáse“ (Petr 1. 2, 2). Naléhavá *výzva k růstu* v nadpřirozeném životě.

2. „Jste znovuzrozeni nikoli ze semene porušitelného, nýbrž neporušitelného, a to živým slovem Božím zůstávajícím na věky“ (Petr 1. 1, 23). Z toho vyvozuje Petr důsledek: *Odložte tedy všechnu zlobu, všechnu lest, pokrytectví, závist a všechno nactiutrhaní,*“ všechno, co se přičí křesťanské lásce k bližnímu. „*Posvěťte své duše* poslušností pravdy (tj. vůči předpisu evangelia) *k upřímné bratrské lásce* a vroucně milujte jeden druhého ze srdce! Vždyť jste znovuzrozeni z neporušitelného semene slova Božího.“ Znovuzrození z Krista usmrcuje v nás starého člověka s jeho zlobou a sobectvím, s jeho lstivostí a pokrytectvím. *Přetváří nás v nového člověka*, udušuje v nás sobectví a zasazuje do nás lásku, která nás v Kristu spojuje s bratry a vnitřně nás sjednocuje. Tím se tedy poznává naše křesťanství, že nás „očisťuje k upřímné bratrské lásce“. Tím se poznává síla evangelia působící v nás: ono nás přetvořuje, pokud je vnitřně přijmeme a necháme je působit, v lidi silné, hrdinské, trpělivé, blahovolné, odpouštějící, ohleduplné, pomáhající, útěchu a radost rozdávající lásky lžíženské. „Podle toho poznají všichni, že jste moji učedníci, budete-li mítí lásku jedni k druhým“ (Jan 13, 35). Jsme znovuzrozeni, pokřtěni. Očistilo nás to znovuzrození „k upřímné bratrské lásce?“

„*Jako novorozené dítě požadujte duchovní čisté mléko.*“ Po své pozitivní stránce volá to znovuzrození po *růstu života milosti*. Jako novorozené dítě se dožaduje mateřského mléka, tak máme i my se svatou dychtivostí požadovat čistou, duchovní potravu, kterou se posílí a upevní život duše. Nestačí zrodit se a znovu se zrodit: zrodili jsme se a znovu jsme se zrodili, abychom dorostli k spáse, k svatosti, k úplné dospělosti. Strava, která nám dává vzrůst, je „*duchovní, čisté mléko*“ *slova Božího*, které se nám hlásá v evangeliu a které církve vždy znovu hlásá. Čím ochotněji přijímáme toto slovo evangelia, tím jistěji a rychleji porosteme k dospělosti dokonalého muže (Ef 4, 13) a tak dosáhneme dokonalé spásy v nebi. „Požadujte duchovní čisté mléko.“ Jako dítě se vždy znovu a vždy naléhavěji dožaduje mateřského mléka, když jednou okusilo jeho sladkost, tak i my budeme vždy znovu toužit po slovu Božím, po slovu evangelia, „když jsme okusili, jak sladký je Pán“ (1. Petr 2, 3). Znovuzrození, kterého se nám dostalo ve sv. křtu, se projevuje ve stále živé touze po slovu evangelia, abychom touto stravou dorostli k spáse.

3. To je nauka velmi dalekého dosahu. Jsme znovuzrozeni, pokřtěni. Jak se má to znovuzrození projevovat v našem životě? *Záporně, dokonalým očišťením* od všeho sobectví a od všeho, co ruší a zamezuje upřímnou křesťanskou, bratrskou lásku. *Kladně*, stále

žhavější touhou po vnitřním růstu, a stále větší touhou po slově evangelia. Naší stravou je slovo Boží, evangelium. Denně se nám nabízí v konání posvátné liturgie. Tím pracuje církev ve své liturgii k tomu, abychom se dali vždy více uchvátit a naplnit světlem a žářem evangelia. Zde nalézáme čistou stravu, která nám slouží k růstu. Touto stravou byli křesťané prvních dob silní a uschopnění dát s radostnou ochotou život za Krista a za svou víru.

„Požadujte *čisté mléko*“ nauky. To nám podává matka církev. Jí byl dán příkaz. „Jděte a učte všechny národy a učte je zachovávat všecko, co jsem vám přikázal“ (Mt 28, 18). To je to, čemu učí církev: „Co jsem vám přikázal.“ Čistou nauku Kristovu. Proto jí Pán slibují svou neustálou blízkost a přítomnost: „Já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa“ (Mt 28, 20). Proto posílá své církvi Ducha svatého, „Ducha pravdy“ (Jan 15, 26): „Až přijde onen Duch pravdy, naučí vás všelike pravdě... Z mého vezme a zvěstuje vám“ (Jan 16, 13, 15). „On ve vás zůstane a bude ve vás“ (Jan 14, 17). Proto ujištění: „Kdo vás slyší, mne slyší“ (Lk 10, 16).

Široko se rozmohl blud. Je mnoho světových názorů, směrů, myšlenek, nauk, zásad, které si navzájem odporují, které člověka odvádějí od Boha, od Krista, od evangelia, od církve a činí jej nešťastným. My máme čistou pravdu, pokud se držíme církve, její nauky, její věrouky, její mravouky, její liturgie. „Požadujte *čisté mléko*!“

Modlitba:

Pane, Bože náš, prosíme tě: uděl, aby přesvatá tajemství, která nám dáváš k zajištění našeho vykoupení, byla nám spásným prostředkem nyní i v budoucnu. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Čtvrtek po 1. neděli velikonoční

Naše svatá víra

1. Se zřejmou závažností zdůrazňuje liturgie prvního týdnu po velikonočních víru. „Jako novorozené děti, ale už plné poznání, (rationabiles, plné poznání z víry) požadujte *čisté mléko*“ (introit). „To je vítězství, které přemáhá svět, naše víra... víra, že Ježíš Kristus je Syn Boží“ (epištola). V evangeliu vytyká Pán Tomášovi jeho nevěru. Tomáš padá před Pánem na kolena a říká: „Pán můj a Bůh můj!“ A Ježíš: „Poněvadž jsi mne uviděl, Tomáši, uvěřil jsi. Blahoslavení,

kterí nevidí a přece věří.“ Zpěv k sv. přijímání opět přejímá tu zprávu z evangelia a volá k nám, kteří přijímáme Pána a dotýkáme se ho: „Vlož sem svou ruku a poznej stopy po hřebech; a nebuď nevěřící, nýbrž věřící.“

2. „*Jako novorozené dítě, ale plné poznání z víry.*“ Čím více máme v sobě ducha dětství, tím dokonaleji, silněji žije v nás víra. Křesťanství staví všechno na víře. Ona je začátkem spásy, kořenem celého křesťanského myšlení, usuzování, hodnocení, chtění, jednání a života. Věřit je více než jen být přesvědčen o tom, že je Bůh nejvyšší bytost. *Věřit v Boha znamená pro nás tolik, jako přijmout všechno a podrobit se všemu, co Bůh přikazuje věřit.* A to nikoli, protože a pokud to chápeme svým rozumem, nýbrž protože Bůh to praví a přikazuje. Ve víře přinášíme Bohu v obět sebe samy, vědomě se odříkáme vlastního názoru a podrobujeme se v duchu oběti každému slovu zjevujícího se Bohu z posvátné úcty k Boží pravdomluvnosti a z poslušnosti vůči jeho příkazu. Není to opravdu nic malého, dát za obět Bohu sebe samého s celým svým myšlením a chtěním. To činíme ve víře. A ještě více! Věřit v Boha znamená pro nás, *vzít si Boha za svůj poslední a nejvyšší cíl*, k němuž zaměříme sebe samy a všechno své myšlení i jednání a kolem něhož se točí všechno naše snažení a celý náš život. Činíme sebe a celý svůj život na Něm závislý a celým svým rozumem, srdcem a vůlí celou bytostí toužíme po Něm. Věřit v Boha znamená *odevzdat se Bohu se vším, co je člověk.* Věřit v Boha znamená sloužit Bohu takovou službou, jaká smí a může být prokazována jedině Bohu. Věřit v Boha nemůže nikdo než ten, kdo má křesťanskou víru. Naopak, my všichni, kteří jsme přijali křesťanskou víru, jsme svatě zavázáni opravdově věřit v Boha, učinit si Boha obsahem a cílem svého jednání a konání, odevzdat se Bohu se vším, co jsme a máme, odevzdat se jeho slovu, jeho příkazu, jeho vnuknutí, jeho osvětlení, jeho vedení a dopuštění. Činíme to?

„*To je vítězství, které přemáhá svět: naše víra.*“ Věříme v Boha. Ale tato víra má různé stupně. Snažíme se o dokonalou víru. Dokonalá víra je ta víra, která přemáhá svět. Vystoupili jsme na první stupeň víry, jestliže *žijeme podle víry*, jestliže zařizujeme svůj život podle požadavků víry. Neboť víra bez skutků je mrtvá (Jak 2, 14). Kdo zná vůli svého Pána, ale neplní ji, kdo má jméno Páně v ústech, jednáním je však zneuctívá, ten si zasluhuje většího trestu než ten, kdo nikdy nepoznal víru. „Ne ten, kdo mi říká: ‚Pane, Pane‘ vejde do nebeského království, nýbrž ten, kdo plní vůli mého Otce“ (Mt 7, 21). Dokonalejší je však nejen se namáhavě vléci za požadavky víry a tak vždy zůstávat pod výšinou víry, nýbrž *radostně a ochotně žít ve víře.* To je druhý stupeň. Kdo žije ve víře jako dítě v domě otcově, jako svobodný

ve svém příbytku, ten nepocituje žádné „břímě“ víry, které tak bolestně tlačí duše otrocké. Ten zdomácněl v zemi víry a pohybuje se ve světle a ve světě víry s takovou lehkostí a samozřejmostí, že mu ji druzí až závidí nebo ji obdivují. Je-li to něco velkého, že se nám víra se svými požadavky, jež ukládá rozumu, srdci a vůli, stala domovem, ještě něco většího je, že *žijeme z víry*. To je třetí stupeň, to je dokonalá víra. Víra žije v nás, my žijeme z víry. „Tvou vůli plnit, Bože, to je také moje vůle; a tvůj zákon žije v mém srdci.“ (Ž 39, 9). „Vložím vám svůj zákon do nitra a vepíši vám jej do srdce. Pak už nikdo nemusí poučovat svého bratra a říkat: poznej Pána; neboť všichni mne poznají sami, od malých až k dospělým“ (Jer 31, 31). Kdo žije z víry, ti nepotřebují nejprve namáhavě *hledat, co Bůh* od nich chce. Bez námahy, takřka samo sebou ve všech událostech, zážitcích a případech, ať sladkých či trpkých, ať příjemných či nepříjemných, poznávají a cítí Boha, Boží blízkost, Boží působení. Oni se nepotřebují uvádět v Boží přítomnost silnými prostředky a okázalými slavnostmi. Oni cítí Boží přítomnost i když jsou v namáhavé práci nebo ve shluku lidí. Jejich život je ve dne v noci neustálý plamen lásky, který je stravuje pro Boha. To je plod života z víry. Víra jim není nic vnějšího. Ona je duší jejich života. Tato víra vytvořila světce. Jestliže v nás žije tato víra, pak jsme přemohli svět s jeho rozkoší, hříchem a samoláskou, a nedopřejeme si odpočinku, dokud nevyplníme i poslední požadavek a poslední radu a tak víra probouzí naši lásku a naši velkodušnost.

3. Věříme. Žijeme podle víry. Žijeme ve víře. Žijeme z víry. Proto naráží svět na nás křesťany. A musí to tak být. Svět nechápe ducha, který oživuje nás křesťany. „Náš domov, náš svět je víra. Její poznání však není u těch, kteří si chtějí zařídit pohodlný život“ (Job 28, 13). Čím více nás svět nechápe a odmítá, tím více smíme děkovat Bohu. On nám dal svého ducha.

Nade všechno oceňujeme a milujeme svou svatou víru, která nám byla vlita na křtu svatém. Nedopřejeme si klidu, dokud nám tato víra nepřejde do těla a do krve a dokud v životě z víry dokonale neodkldíme čistě přirozené a lidské smýšlení. „Jako novorozené dítě, ale plné poznání z víry.“

Modlitba: str. 180.

Pátek po 1. neděli velikonoční

Svátost pokání

1. „Večer toho dne, v neděli (velikonoční), byli učedníci shromážděni a ze strachu před židy měli dveře zavřeny. I přišel Ježíš, postavil se mezi ně a řekl jim: Pokoj vám! A když to řekl, ukázal jim ruce i bok. I zaradovali se učedníci, že viděli Pána. Tu jim řekl opět: Pokoj vám! Jako mne poslal Otec, i já posílám vás. Po těch slovech dechl na ně a řekl jim: Přijměte Ducha svatého. Kterým odpustíte hříchy, těm se odpouštějí; a kterým je zadržíte, těm jsou zadrženy“ (evangelium). Dar vzkříšeného Krista jeho církvi: svátost pokání, druhá „záchranná deska po ztroskotání lodi“ (sv. Jeronym), „pracný křest“ (Tertulian), velký záchranný prostředek pokřtěných.

2. „*Kterým hříchy odpustíte, těm se odpouštějí.*“ Kristus za nás nedávno zemřel na kříži. Mohl pro nás učinit ještě více? Nemusel pak pohled na Ukřižovaného, vzpomínka na jeho smrt, na jeho lásku tak roznítit nás všechny k vděčné vzájemné lásce, že bychom už nemohli hřešit? A což teprve milost a síla přesvaté Eucharistie, ve které se On sám dal nám pokřtěným za pokrm duše! Neměla a nemá Eucharistie sílu, která by přemohla hřích a nás posvětila, takže by se nás hřích už nedotkl? Než, jako by se na kříži Kristovo porozumění pro lidskou slabost a zlobu ještě více prohloubilo a jako by se jeho Srdce ještě více rozšířilo v oddané a hledající lásce, přichází Ježíš večer o velikonočních před svou církev a dává jí nový prostředek k očištění hříchu, k uchránění před hříchem a k zahojení ran, které nám zasazuje hřích, a k posílení proti hříchu. Dává nám *svátost odpuštění, milosrdenství, smíru a pokoje s Bohem i s námi samými*: „Pokoj vám!“ Tato svátost je jeho velikonočním pozdravem apoštolům, církvi, nám. Nový důkaz jeho péče o nás a jeho lásky k nám. I kdybychom se mu přes všechna ta velká dobra, která nám prokázal, stali nevěrní, chce nám být opět milostiv a odpustit nám. „Pokoj vám!“ Přijímání této svátosti neomezuje co do počtu: neboť zná naši nestálost a slabost. Ani svému milosrdenství neklade Ježíš v této svátosti žádné hranice: není hříchu, i kdyby byl sebestrašnější, který by nemohl být odpuštěn v této svátosti. Také všední hříchy, každodenní chyby a jakékoli poklesky se odpouštějí v této svátosti. „Kterým hříchy odpustíte, těm jsou odpuštěny.“ Spasiteli tolik záleželo na tom, abychom, když jsme byli křtem a Eucharistií do něho vstípeni a vtěleni, s Ním se stali jedním Kristem, a byli prosti každého hříchu, jako čisté, krásné děti Boží; abychom žili novým životem, který už nezná hříchu a nevěrnosti vůči Otci! Kéž bychom jen vyplnili tento jeho záměr!

„Já jsem živ, také vy máte být živi.“

Smrtelný hřích podvazuje a přerušuje organické životní společenství pokřtěného údu s tělem a s Hlavou, ratolesti s vinným Kmenem. Jako nás křest přivtělil ke Kristu-Hlavě a tak nás v Kristu pozvedl do božského života Otce, Syna a Ducha svatého a s ním nás spojil, tak těžký hřích přerušuje životní spojení s Kristem-Hlavou a tím s Bohem. Přestáváme být dítkami Božími, předmětem jeho zalíbení, jeho zvláštní péče a lásky. Stáváme se pro něho předmětem ošklivosti a hnusu. On v nás už nemůže přebývat: musí nás od sebe zapudit, jako kdysi vyhnal Adama z ráje a od své tváře. Z jasného království božího dětství jsme se zřítili do noci a do propasti hříchu. Náš „konec je zahynutí“ (Fil 3, 19). Pán však přišel, aby nám dal život (sr. Jan 10, 10), svatý život, který přemáhá svět a smrt, život, který On přijal ve svém zmrtvýchvstání. On ustanovuje o velikonocích svátost pokání. Silou této svátosti opět obnoveno životní společenství s Kristem, které bylo přerušeno hříchem. Jsme opět zasazeni do svatého organismu milosti a života tajemného těla Kristova. „Já jsem živ, také vy máte být živi.“ „Nechci smrt hříšníka, nýbrž aby se obrátil a byl živ“ (Ez 33, 11).

3. S vděčností a vírou přijímáme vzácný velikonoční dar, který nám dal Pán ve svátosti pokání. V apoštolech a jejich nástupcích a pomocnících, v biskupech a kněžích, uznáváme ty, kterým dal Pán poslání a plnou moc hříchy odpouštět a zadržovat. Oni jsou ustanoveni soudci našeho svědomí. Plni víry a poslušnosti k tomuto velikonočnímu daru Páně se podrobujeme kněžím, ustanoveným nad námi. Od nich si vyprošujeme a dostáváme odpuštění svých vin. „Blahoslavení, kteří nevidí a přece věří.“

Když nám Pán ve svátosti milosrdenství vychází vstříc s takovou láskou a péčí, pak se sluší, abychom na jeho jednání odpověděli podobně: abychom jsouce si vědomi dosahu a účinnosti svátosti pokání, opravdově se snažili plně využítí této svátosti k spáse své duše a k rozvinutí svého křesťanského života.

Modlitba: str. 180.

Sobota po 1. neděli velikonoční

Duch víry

1. „Neuzřím-li v jeho rukou rány po hřebecích a nevložím-li svůj prst na místo hřebů a nevložím-li svou ruku v jeho bok, neuvěřím.“

Tomáš chce vidět, dotýkat se. Pán vychází vstříc jeho slabosti s dojemnou pozorností a laskavostí. Ale nikoli bez napomenutí: „Poněvadž jsi mě uviděl, Tomáši, uvěřil jsi. Blahoslavení, kteří nevidí, a přece věří“ (evangelium).

2. „*Nevidí.*“ Tomáš je představitelem mnohých, kteří nepřijímají žádné svědectví evangelia, církve, kněze. Pro ně platí jenom to, co mohou vidět vlastníma očima, čeho se mohou dotýkat vlastníma rukama. Tomáš je také představitelem mnohých, kteří sice věří svědectví evangelia a církve, ale kteří se přesto v praktickém životě nepozvednou nad čistě přirozený způsob myšlení a čistě přirozené chápání života. Modlí se církevní vyznání víry (Credo), ale postrádají ducha víry. To je život mnohých katolíků. Oni smýšlejí, usuzují, hodnotí, mluví a jednají právě tak, jak smýšlí a žije svět kolem nich. Prakticky nemají žádné jiné zaměření než každý jiný člověk ve světě: hledají jen zdraví, dobré bydlo, zisk, obchod, požitky, zábavu. Když je potká něco nepříjemného, nebo je jim něco těžké, rozčilují se, hubují, hledají obětního beránka, umývají si ruce jako nevinní a činí všechno, aby se zbavili nepříjemností a těžkostí. Čistě přirozené je jejich smýšlení a zaměření. Čistě přirozené jsou pohnutky jejich rozhodování a jednání. Velké množství křesťanů, katolíků, těch, kteří se modlí církevní Credo, se dává vést v životě ohledem na existenci, na představené, na společenské závazky, na prospěch, na úspěch a kariéru; dávají se vést lidskou bázní, lidskými ohledy, jistými vášněmi, v nějaké podobě a pod nějakým pláštěm samolásky a pýchy. A kéž by to byli jen křesťané ve světě! Ale také osoby Bohu zasvěcené, za klášterními zdmi, bývají ve svém chtění všeobecně více, než tuší, vedeny čistě přirozenými pohnutkami, nějakým druhem samolásky, než jediné nebo především a hlavně pohnutkami víry, pohnutkami lásky k Bohu. My všichni *žijeme přitlí přizemně. Nežijeme z víry*, nedíváme se na Krista, na Boha, na jeho svatou vůli. Proto tolik vnitřního neklidu, nejistoty, nestálosti, slabosti a prázdnoty! „Blahoslavení, kteří nevidí, a přece věří!“

„*Navenek sice budou ukazovat zbožnost, ale nebudou mít její sílu.*“ „Věz, že v posledních dnech nastanou zlé časy. Lidé totiž budou sobečtí, hrabiví, chlubitiví, pyšní, rouhaví... nelaskaví, nesmířliví, nactiutrhační, nezdrženliví, neurvalí, dobrému nepřítelští... domýšliví. Budou milovat více rozkoše než Boha.“ (Tim 3, 1–4). Je to, jako by už přišly tyto doby. I v posvátné oblasti zbožného života jsme tak daleko, že mnohé, právě zbožné duchovní osoby, jsou neduchovní a usilují jen o to, co vzrušuje mysl a drží v napětí. Dívají se okem přirozeným: to je pak zbožnost, která není nic jiného než směs přirozených dojmů a citů. Taková zbožnost se ovšem obává bojů, obtíží a obětí. Ona po-

užívá duchovních věcí, i modlitby a svátostí, aby zjedнала ukojení smyslu. Duše zůstává bez opravdového užitku, propadá bezútěšné vyprahlosti a trvalé prázdnotě. Sv. Jan z Kříže píše: „Najde se jen málo osob, které uniknou tomuto tyranství.“ Taková duše žije na povrchu věcí a života. Zaujal ji vnějšek a stal se tím nejdůležitějším: v modlitbě, v práci a v plnění povinností. Ona se nedostává k Bohu. Je zdržována vnějšími úkony. Nehledí ani do hloubky. Dívá se na všechny věci a události přízemně a podle toho se stává malou, maličernou, úzkoprsou, pedantickou. Zakrní, stane se otrokyní maličností a malicherností, že to bývá často až směšné. Je zmítána sem a tam a vždy více oslabována. Rozmnožuje své úsilí, modlitby, úkony. Ale je pak jen ještě více rozervána, rozštěpena, oslabena. „*Navenek sice ukazuje zbožnost, ale postrádá sílu zbožnosti.*“ Ty ubohé, ztrápené, neplodné duše! Stavěly na citu, na smyslech, nikoli na duchu a na zásadách víry. Nežijí v pohlížení na Boha, na jeho lásku, prozřetelnost, blízkost, na jeho vůli. Proto nemají síly, vnitřního klidu a pevnosti. „Blahoslavení, kteří nevidí, a přece věří.“

3. „To je vítězství, které přemáhá svět: naše víra.“ Duch víry, život z víry, návyk, vidět všechno, co nás potká, ve světle Božím, ve světle prozřetelnosti, Božího dopuštění, ve světle nekonečně moudrého a dobrého zařízení Božího. Víra dává světlo, dává sílu, dává hloubku, šíří a úplný klid. Blahoslavení, kteří věří!

Povstali jsme s Kristem jako nový člověk plný duchovního žáru. Ten nový život, který jsme obdrželi o velikonocích, tj. ve sv. křtu denně prohlubujeme ve spoluobětování mše svaté a v přijímání těla Páně. Prohlubujeme jej pěstováním vnitřní modlitby, duchovního čtení, duchovních úkonů. A přece jsme ponejvíce ještě příliš přízemními lidmi, kteří mají zájmy, chápání, smýšlení, jednání čistě přirozeného člověka! Daleko za tím, co bychom měli být. Neváhejme už přiložit ruku k dílu, abychom konečně žili z víry. Pak „uchováme velikonoční slavnost v celém svém životě“ (orace).

Modlitba: str. 180.

Mešní liturgie 2. neděle po velikonocích

1. Když zaznělo Aleluja ve mši svaté na Bílou sobotu, začínáme dobu velikonoční. Je to doba svaté radosti nad dokonalým vykoupením ve zmrtvýchvstání, nanebevstoupení a seslání Ducha svatého. V ní se cítíme jako spolu s Kristem zmrtvýchvstalí, jako vykoupení,

zbavení hříchu a zotročujícího spojení se zemí. „Jestliže jste povstali s Kristem, hledejte to, co je shůry, kde sedí Kristus na pravici Boží! Usilujte o to, co je shůry, ne o to, co je na zemi“ (Kol 3, 1–2).

2. Druhá neděle po velikonocích shromáždila dříve římské křesťany u sv. Petra. Je to neděle dobrého Pastýře, který po svém zmrtvýchvstání, dříve než vstoupil na nebe, ustanovil Petra za viditelného Pastýře nad svými ovečkami a beránky. Jemu, dobrému Pastýři, Kristu, zpíváme v introitu s vděčným srdcem, pamětlivi jsouce toho, co pro nás vykonal svou smrtí, svým zmrtvýchvstáním a udělením nového života ve sv. křtu: „Země je plna milosrdenství Páně.“ „Jásejte spravedliví (pokřtění, kteří povstali) v Pánu.“ Čím se pro nás stal Kristus, o tom nás poučuje hlava apoštolů, v jehož chrámě jsme shromážděni. „Nejmilejší, Kristus trpěl za nás a zůstavil vám příklad. ... On vznesl naše hříchy sám na svém těle na dřevo kříže, abychom odumřeli hříchům a žili spravedlností.“ To je křesťanská velikonoční myšlenka. Petr ji spojuje s myšlenkou na Krista, Pastýře: „Jeho ranami jste byli uzdraveni. Neboť jste byli jako bloudící ovce, ale nyní jste se obrátili k Pastýři a strážci svých duší“ (epištola). Jako dobrý Pastýř se představuje Kristus sám v evangelium: „Já jsem Pastýř dobrý. Dobrý Pastýř dává život za své ovce... Já jsem dobrý Pastýř a znám svoje a znají mne moje... Já dávám svůj život za své ovce.“ Plni vděčnosti stvrzujeme toto Kristovo svědectví, když si vzpomeneme na to, co jsme prožili ve dnech svatého týdne. S radostí stvrzujeme radostné poselství Kristovo skálopevným Credo – Věřím. „Pro nás a pro naši spásu sestoupil s nebe“ – dobrý, pečlivý Pastýř a strážce našich duší. K němu voláme v ofertoriu: „Toužím po tobě“, abych se k tobě přimknul. „Budu zdvíhati (v oběti) své ruce k chvále tvého jména.“ Tak nastupujeme svou obětní cestu a neseme k oltáři své dary, svou vůli Kristu, dobrému Pastýři, abychom šli za Ním a vstoupili do jeho šlépějí, „ke chvále jeho jména“.

3. Ve svatém proměňování je dobrý Pastýř se svou oddanou a obětující se láskou přítomen na oltáři osobně a podstatně. Tu dává svůj život za své ovce v tajuplné oběti kříže a přivlastňuje jim zásluhy a plody své smrti. „Já dávám svůj život za své ovce. Zde, v oběti mše svaté se uskutečňují jeho slova: „Znám své ovce.“ To je poznání, plné účinných milostí a životodárné lásky: vždyť z této přesvaté oběti nám plynou všechna slitování, všechny milosti a nadpřirozené síly. „A znají mne moje.“ V oběti mše svaté se zříkáme všech model a zvráceností a v nejtěsnějším obětním společenství se přimykáme ke Kristu, abychom s Ním byli jedním obětním darem a zcela proměnění v jeho smýšlení a v jeho ducha. Když jsme se s Ním stali jedno, žijeme jeho život a jdeme tou cestou, kterou šel On před námi. Tak

jsme vedeni na dobrou pastvu: v obětní hostině svatého přijímání. To je On, ten dobrý Pastýř, který nás živí svou vlastní oslavenou bytostí a dává se nám. „Já jsem dobrý Pastýř a znám své ovce a znají mne moje“ (communio). Mohl by Kristus přijít ke svým ovečkám blíže a dáti se jim více a s větší láskou?

2. neděle po velikonocích

Ježíš, dobrý Pastýř

1. Velikonoce, vítězství Páně nad hříchem a peklem, den povstání k novému životu (křest, pokání, Eucharistie), nachází dnes nové osvětlení: Zmrtvýchvstalý Kristus je dobrý Pastýř, který dává svůj život za své ovečky. Se srdcem plným vděčnosti vyznává církev Ježíše jako dobrého Pastýře. „Plná milosrdenství Páně je země (církev, naše duše). Slovem Páně (Já tě křtím; já tě rozhřešuji od tvých hříchů; toto je mé tělo, má krev) jsou stvořena nebesa (vykoupení). Jásejte, spravedliví (vykoupení, církev) v Pánu“ (introit).

2. *Ježíš je dobrý Pastýř.* „Dobrý pastýř dává život za své ovce. Avšak vidí-li najatý člověk, který není (pravým) pastýřem a jemuž ovce nepatří, přicházeti vlka, opouští ovce a utíká. A vlk lapá a rozhání ovce. Já jsem pastýř dobrý a znám svoje a znají mne moje, jako mě zná Otec a já znám Otce. A svůj život dávám za své ovce“ (evangelium). Znamením pravého dobrého pastýře je *nesobecká péče* o stádo jemu svěřené, péče, která za ovce nasazuje dokonce i vlastní život. Jinak než pastýř najatý za peníze, jemuž ovce nepatří. Ten když vidí přicházet nepřítel, vlka, nejde je bránit. Nenasazuje svůj život. Nejprve se sám uchýlí do bezpečí. Jemu chybí osobní účast pro stádo, chybí mu srdce. A druhé znamení dobrého Pastýře: *Zná každou jednotlivou ovečku sobě svěřenou.* Pro něho není jednotlivá ovečka, jedna z mnohých, číslo, jako pro najatého člověka. Mezi jednotlivými ovečkami a dobrým Pastýřem Ježíšem je tak vřelé, osobní vzájemné poznání, porozumění a důvěra, že se v něm odráží ono osobní společenství, které je v lůně Nejsv. Trojice mezi Otcem a Synem: společenství božského vzájemného poznání a porozumění, lásky a důvěry a oddanosti. Jak jsme šťastni my, pokřtění, děti církve, kteří jsme svěřeni Ježíšovi, dobrému Pastýři! On dává svůj život za své ovce. On ví o každé své jednotlivé ovci a pečuje o každou s láskou a vnitřní osobní účastí tak velice, jako by měl na starosti jen tuto jedinou. Kéž bychom měli celou hlubokou víru v Ježíše, dobrého Pastýře!

„Dobrý pastýř dává svůj život za své ovce.“ Neboť „jemu záleží na ovcích“. Vskutku, Ježíšovi velice záleží na nás, jeho ovečkách. Tak velice, že pro nás, pro mne osobně, sestoupil s nebe, sebe samého zničil, přijal podobu služebníka a stal se poslušným až k smrti kříže. Jak nás, *jak mne hledá!* Aby mne vyhledal, přichází každé ráno ve svatém proměňování na oltář. Aby mne vyhledal, přichází ve svatém přijímání do mého srdce. Aby mne vyhledal, žije, modlí se a působí neustále v tichém svatostánku a v tak četných vnuknutích a osvíceních mluví ke mně, svou milostí klepe na bránu mého srdce, znovu a znovu mne těší, kárá, povzbuzuje, obveseluje a napomíná, chrání mne přede mnou samým, před mými špatnými nápady, sklony a vášněmi. „Já jsem Pastýř dobrý. Zním (tj. miluji) svoje.“ To je naše víra, naše jistota, to je to, co nás drží. On je dobrý Pastýř mé duše. On ví o mně. *Jemu na mně záleží.* Zná mne: mé dobro i mé zlo. Jeho pohled mne sleduje všude, i do houští i do bodavého trní, ve všech mých těžkostech, úzkostech, temnotách. Jeho srdce bije pro mne a je mně blízko, i když musím mrznout ve studeném světě a marně volám po lásce. „Já jsem Pastýř dobrý.“

3. „Já jsem Pastýř dobrý.“ Vstal z mrtvých, žije ten dobrý Pastýř, který mne s láskou hledá. Je-li v člověku tato velikonoční víra živá, pak už není ubohý, bez domova, osamělý. Pak už pro něho není mrtvý bod, ani v jeho srdci, ani v jeho práci. Kéž bychom jen opravdu prožívali s posvátnou liturgií tuto velikonoční víru!

„Zním svoje a znají mne moje.“ Podle čeho? Podle lásky, která se projevuje v oběti. Jenom obětavá láska postaví most mezi Pastýřem a stádem. Jenom láska, očištěná od sobectví, upevní vnitřní životní společenství, vzájemné porozumění mezi Pastýřem a ovce. Nikomu se nemůže trvale důvěřovat nebo zachovat věrnost, nemá-li na rukou a na nohou rány po oběti a ránu hluboko v srdci! To je tajemství pravého dobrého Pastýře Ježíše, jeho církve, jeho kněze, pravého křesťanského vychovatele. Kdo chce být jinak pastýřem, otcem, matkou, vychovatelem a vůdcem, to je člověk najatý: hledá sám sebe.

Modlitba:

Bože, jenž jsi ponížením svého Syna pozdvihl padlý svět, uděl svým věrným trvalou radost, aby ti, které jsi zachránil před pádem do věčné smrti, požívali věčných radostí. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Pondělí po 2. neděli velikonoční

Ježíš — dobrý Pastýř

1. „Byli jste jako bloudící ovce. Ale nyní jste se obrátili (navrátili) k Pastýři a Strážci svých duší.“ (epištola). Jímavé velikonoční poselství!

2. „*Ale nyní jste se navrátili k Pastýři svých duší.*“ Svatým křtem (pokáním) jste se navrátili ve svaté církvi k Pastýři. Byli jste na scestí, bez vedení, bez správné pastvy, vydáni záhubě. Velikonoce, přijetí svátosti křtu nebo pokání vás vrátilo dobrému Pastýři. On se vás ujímá. On vás vede a řídí s božskou moudrostí, láskou, jistotou, dobrotou a silou. Šťastní vy, kteří jste o velikonocích se vrátili k Pastýři svých duší! Šťastní, kteří jste se postavili pod jeho vedení a řízení! Kdo jde za jeho vedením nemůže nikdy zbloudit nebo zahynout. On a jedině On nás může svou všemohoucností uchránit proti všem nepřítelům, ať jsou sebe silnější. Ani peklo, ani svět ani tělo nám nemohou nic uškodit, pokud se stavíme pod jeho vedení. Každé jiné vedení je nejisté a klamavé. A všechny prostředky, kterých chceme použít proti tomuto vedení, se nám stanou k záhubě. Jenom tehdy jdeme dokonale bezpečně, když se úplně odevzdáme Ježíši. „Nyní jste se vrátili k Pastýři svých duší.“ V tom je obsaženo celé naše štěstí a celá naše jistota. Jak zvráceně tedy jednáme, když se dáváme jinému vedení; svému vlastnímu náhledu, a svým osobním přáním a sklonům, hnutím vášní. Nikoli. Odevzdáme se s celou důvěrou a neochvějnou nadějí Ježíšovi, k němuž jsme se vrátili domů.

Ježíš sám šel tou cestou, kterou vede své ovce. Tuto cestu nám kreslí epištola: „Nejmilejší! Kristus trpěl za vás a zůstavil vám příklad, abyste šli v jeho šlépějích. On nezhřešil, ani se nenalezl klam v jeho ústech. Když mu spílali, On nespílal v odvetu, když trpěl, nehrozil (aby se pomstil), ale odevzdal se nespravedlivému soudci (Pilátovi, židům). On vznesl naše hříchy sám na svém těle na dřevo kříže, abychom odumřeli hříchům a žili spravedlností. Jeho ranami jste byli uzdraveni.“ Cesta obětavé bliženské lásky, utrpení, trpělivosti a dokonalé odevzdanosti vůli a zařízením nebeského Otce. Touto cestou dospěl Ježíš k slávě vzkříšení a nebeské slávy. Tato cesta je cesta spásy. Není a nemůže být jiná cesta v nynějším řádu spásy. To je to, co nám Ježíš praví v dnešním evangeliu: „*Znají mne moje.*“ Znají mne nejen snad v modlitbě, v liturgických slavnostech, v krásných rozjímáních a úvahách, v povznesených myšlenkách a chvilkových náladách, ve šťastných hodinách vnitřní útěchy a citelných milostí, nýbrž v praktickém životě s jeho tvrdými hranami a s jeho trny a bod-

láký. *Jdou ve šlépějích Pána*, nesoucího kříž, nespravedlivě odsouzeného, pokořeného, který „nespílal v odvetu, když mu spílali, a nehrozil, když trpěl, ale odevzdal se tomu, jenž soudí spravedlivě“ (Bohu). To jsou pravé ovečky dobrého Pastýře.

3. „Vrátili jste se k Pastýři svých duší.“ Ježíš nám chce a musí být Pastýřem a *Vůdcem*. Chceme-li brát své křesťanství vážně, pak se musíme postavit pod vedení Ježíšovo. Všechny vlastní náhledy klamou, všechny plány selhávají, každý pravý pokrok ve vnitřním životě je vyloučen, když se nepřimkneme k Ježíši. ON nás vede svým *slovem a příkázáním*, jak to čteme v evangeliu. Vede nás svým *příkladem*, který nám dal ve svém pozemském životě a který nám bez ustání dává ve skrytosti svatostánku i v oběti mše svaté. Vede nás *svou církví*, jejím učitelským a pastýřským úřadem, jejími zákony a příkazy, jejími kněžími. A nás, kteří usilujeme o dokonalý křesťanský život, vede zvláště *duchovním vůdcem*, kterému nás dává do rukou. Čím více se svěříme, otevřeme a odevzdáme duchovnímu vůdci, tím více na sobě zakusíme: „Já jsem Pastýř dobrý.“ „Kdo vás slyší, mne slyší, kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá“ (Lk 10, 10).

„*Abyste šli v jeho šlépějích.*“ „Já jsem cesta.“ Proč se tolik zdržujeme u toho, že naše cesta a cesta naší církve je cesta odříkání, kříže, pokořování a ponížení před světem? Poněvadž jsme stále ještě nechápali, že náš úděl je „jít v Jeho šlépějích“ a „pít jeho kalich“ (Mt 20, 22).

„Já jsem Pastýř dobrý.“ Kéž by naše víra v Ježíše, dobrého Pastýře, vůdce a Pastýře našich duší, byla *živá*! To by muselo být vpravdě ovzduší, v němž bychom se pohybovali a žili: radostné vědomí, že On nás vede, že o nás ví, že se o nás s láskou stará, a to v každém okamžiku! Jak mnohem klidněji, bezstarostněji, s větší důvěrou a jistěji jdeme svou cestou, šťastni, když víme, že jsme vedeni moudrostí, láskou a mocí dobrého Pastýře a že jsme vedeni k věčnému životu! Jdeme klidně a s důvěrou i ve tmě. „Uděl svým věřícím trvalou radost“ (orace). Ta rozkvétá z víry v Ježíše, dobrého Pastýře. Tak mnoho hledíme na sebe samy, na své skutky, na svou ubohost. Odtud ten pesimismus a ta těžkopádnost. Pane, rozmnož naši víru v tebe, dobrého Pastýře našich duší!

Modlitba:

Bože, jenž jsi ponížením svého Syna pozdvihl padlý svět, uděl svým věrným trvalou radost, aby ti, které jsi zachránil před pádem do věčné smrti, požívali věčných radostí. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Úterý po 2. neděli velikonoční

Ježíš — dobrý Pastýř

1. „Já jsem Pastýř dobrý, aleluja.“ Těmito slovy Páně objasňuje a doprovází liturgie 2. neděle velikonoční rozdělování svatého přijímání věřícím. „Já jsem Pastýř dobrý, aleluja. Znáám své ovce a znají mne moje. Aleluja, aleluja.“ On nás zná a miluje, my Ho známe a milujeme v tajemství svaté Eucharistie, v oběti a svátosti (přijímání).

2. *V oběti mše svaté.* Nic většího a podivuhodnějšího nám nemohl dát než bílou jasnou Hostii. V ní nám daroval sebe samého, neocenitelný, nad všechny pozemské statky a hodnoty vznešený dar, který v sobě obsahuje všechno, z čeho se může radovat nekonečný svatý Bůh a čím mu můžeme vzdát dokonalý důstojný dík za všechno, co pro nás učinil a neustále činí! Kdybychom neměli přesvatou oběť, jak bychom pak měli Boha ctít důstojně, jak On to zasluhuje, jak mu důstojně poděkovat, jak mu dát zadostučinění za naše hříchy? Jak dosáhnout odpuštění a milosti, jak dosáhnout síly a světla? A jak dosáhnout věčného života? „Já jsem Pastýř dobrý.“ On nám dává svatou Eucharistii jako oběť mše svaté. Kolik ho to stálo, aby nám dal Eucharistii jako oběť! Nejprve musí Syn Boží zmařit sebe samého, sestoupit s nebe a přijmout roucho naší přirozenosti. Po třiceti letech tiché přípravy se vydává na cestu, aby nás, zbloudilou ovečku, hledal, našel a zachránil: posty, modlitbami, oběťmi, odříkáním, pokořením, utrpením, námahami a obtížemi všeho druhu, darováním své krve a svého života. „Miloval mne a sebe samého vydal za mne (Gal 2, 20).“ Tak mnoho činí, aby nám dal Eucharistii, oběť mše svaté. „Poněvadž svoje miloval, dal jim vrcholný důkaz své lásky“ (Jan 13, 1) v ustanovení svaté Eucharistie. „Toto je mé tělo. Toto je má krev. To činíte na mou památku.“ Oběť mše svaté shrnuje celý život a utrpení Páně, celou horlivost a plnost jeho Srdce, jeho oddanost vůči Otci, jeho lásku k nám, jeho zásluhy a svaté modlitby a skutky a zpřítomňuje to na oltáři, ano činí to naším vlastnictvím, abychom to obětovali Otci jako oběť klanění, díku, prosby a smíru. „Já jsem Pastýř dobrý. Dávám svůj život za své ovce. Znáám své ovce“ a obětuji se za ně se stejnou láskou, se stejnou touhou zachránit je a posvětit, jak jsem to činil na kříži. „Já jsem Pastýř dobrý.“

V obětní hostině svatého přijímání. „Aleluja, aleluja. Učedníci poznali Pána v lámání chleba.“ Liturgie má v tomto prvním alelujovém verši na zřeteli dva emauzské učedníky. Večer o velikonocích jdou z Jeruzaléma do Emauz. Rozmlouvají o událostech posledních

dnů. Tu se k nim přibližuje Ježíš. Připojuje se k nim. Oni ho nepoznávají. Ani tehdy ne, když jim vysvětluje Písmo St. Zákona. Poznávají ho teprve tehdy, když s nimi zasedá ke stolu, bere chléb, žehná jej, láme a dává jim jej, aby jedli. Ti učedníci jsme my. Poznáváme jej v lámání chleba, v přijímání těla Páně. Tu On „miluje svoje až do konce“, až do krajnosti. Stává se potravou naší duše. Dokonaleji nám nemůže zde na zemi projevit svou pastýřskou lásku a péči. „Znám svoje“ (communio). „A znají mne moje.“ Ony vědí o milosti svatého přijímání. Váží si jí. Každého dne přijímají Nejsv. Svátost, a každého dne s čistším, horlivějším srdcem. V požívání těla Páně zapalují každého rána plamen lásky ke Kristu. On se jim stává vším. Jej poznávají a milují jak v jeho osobě, v jeho svátostech, v jeho nauce a příkázáních, tak i v jeho údech. Jej poznávají a milují v denních radostech, ve všech povinnostech, obtížích a utrpeních.

3. „*Znám své ovce.*“ Ano, Pane, ty znáš svoje. Ne pouze chladným poznáním, ty je znáš Srdcem, plným porozumění a účasti, plným zájmu, lásky a oddanosti, a úkonem nevýslovné laskavosti a dobroty: v přesvaté Eucharistii.

„*A znají mne moje.*“ Pane, kéž bych opravdu znal Tebe, dobrého Pastýře, v oběti mše svaté, v obětní hostině svatého přijímání, v tichém svatostánku! Kéž bych tě znal více a lépe! Kéž bych tě dokonale znal! Kéž bych ve všem, co přináší a ukládá den, jasným okem poznal tvou pastýřskou péči a lásku! Kéž bych ji pochopil jako velkou skutečnost, v níž stojím a pohybuji se! „Znají mne moje,“ milují mne, jsou ke mně pozorné, hledí na mne, připojují se ke mně, věří ve mne, obětují se a stravují se pro mne!

„Bože můj, toužím po tobě hned od svítání. Ve tvém jménu budu zdvihat, své ruce, aleluja“ (ofertorium). Jako na úchvatných zobrazeních v katakombách velké i malé ovečky jsou obráceny k Tobě, dobremu Pastýři, tak pohlížím také já od časného jitra vzhůru k Tobě. Tobě přináším svou oběť modlitby, svého klanění, své práce, svého utrpení. Tobě se otvírají všechna hnutí a city mé duše, Tobě, dobremu Pastýři.

Modlitba:

„*Mým Pastýřem je Pán, nic mi nechybí: On mne pase na zelených pastvách, vodí mne k vodám, kde si lze odpočinout; tak duši mou obžerstvuje. Stežkami pokoje vodí mne, pro svoje jméno. I když jdu tmavým údolím, jsi se mnou, zlého se nelekám. Tvůj prut a tvoje (pastýřská) hůl, ty mne potěšují. — Prostíráš pro mne stůl (Eucharistii), nepřátelé přihlížejí; hlavu mi mažeš olejem (= dáváš mi radost). A jak opojující je můj kalich (účast), jakou*

*útěchu dává! Kéž mne provází tvé milosrdenství po všechny dny mého života!
V domě Páně smím dlíti navždy“ (Ž 22).*

Středa po 2. neděli velikonoční

Svatý Josef

1. Dne 19. března jsme oslavovali svatost a ctnost sv. Josefa. Byla právě posvátná doba postní a proto byla naše pozornost cele obrácena k trpícímu Pánu. Z toho důvodu nemohli jsme se oddat velké radosti z oslavení sv. Josefa. Je tedy nyní spravedlivé vrátiti se opět k sv. Josefu a to tím spíše, že dnešní den byl do nedávna liturgicky zasvěcen oslavě svátku Ochrany sv. Josefa. — Svátek zrušil papež Pius XII. a ustanovil svátek sv. Josefa-dělníka (1. května). My však i přes to věnujeme dnešní středu oslavě sv. Josefa, jako den díků mocnému ochránci sv. církve, den obnovy a prohloubení naší víry a důvěry v Jeho pomoc a ochranu ve velkých těžkostech nynější doby. „Jděte k Josefovi“!

2. *Josef je ochráncem a vůdcem svaté Rodiny.* On byl od věčnosti vyhlédnut a určen, aby byl ochráncem a strážcem toho nejvzácnějšího pokladu, který má od Pána zde na zemi, Ježíše a Marie. Sv. Josefovi Bůh svěřil a dal do rukou své Všechno. Josef plní svůj úkol s dokonalou věrností. S dojemnou oddaností a péčí se ujímá Marie, chrání a kryje před světem tajemství jejího zázračného božského početí. Jako zákonitý manžel a pán doprovází Marii do Betléma a klaní se zde jako první po Marii Božskému Dítěti. Ježíš, Syn Marie, jeho manželky je také jeho dítětem. Boží Syn! Josef stojí před nepochopitelnými tajemstvími. Věří. Jako Maria, tak i on chce žít a sloužit tomuto Dítěti, chce mu být ochráncem, živitelem a otcem. Jemu dal Bůh práva a povinnosti otce nad Ježíšem. Věren svému úřadu a svému povolání prchá do Egypta a zachraňuje Marii i Dítě. V letech tvrdého vyhnanství pečuje o rodinu, která je mu svěřena. Vrací se zpět do Galileje a žije v tichu Nazareta svému povolání jako živitel, vůdce Ježíšův a Mariin.

Josef je ochráncem a patronem svaté církve. V mimořádně velkých obtížích církve jmenoval Pius IX. v r. 1870 sv. Josefa ochráncem svaté církve: Nazaretská rodina se rozrostla v rodinu Boží celé církve. Co Josef jednou učinil Ježíši a Marii, to činí nyní se stejnou láskou, věrností a mocí svaté církvi a dětem církve, nám. — Proto vděčně vyznávejme: „Pán (v osobě sv. Josefa) je naším pomocníkem a ochráncem. V něm se raduje naše srdce a pevně doufáme v jeho jméno, ale-

luja, aleluja.“ Pak prosíme sv. Josefa: „Shlédni na nás, ty pastýři Izraele, svaté církve, který podoben ovečce Josefově paseš církev, nás všechny.“ Josef nás však ujišťuje: „V každé tísní, v níž budou ke mně volat, je vyslyším: vždy budu jejich ochráncem.“ A my prosíme se svatou církví a jejím jménem: „Josefe, dej, ať jdeme životem bez hříchu: ať je náš život stále bezpečný pod tvou ochranou.“

3. Velká je důvěra, kterou klade sv. církev ve sv. Josefa. „I kdyby se proti mně postavilo celé vojsko, mé srdce se neznepokojuje. I kdyby vzplanula bitva proti mně, zůstávám klidný. Tebe vždycky velebím, neboť ty jsi můj silný pomocník“ (responsorium z matutina ze zrušeného svátku). Ona nechává sv. Josefa mluvit takto: „Bůh mne učinil otcem Krále Krista a zároveň Pánem nad veškerým jeho majetkem. On mne učinil velkým, aby skrze mne zachránil mnoho národů. Pojďte ke mně všichni, dám vám všechny statky Egyptanů, abyste se nasytili“ (tamtéž). Lid volal ke králi o potravu. Ten jim odpověděl: „*Jděte k Josefovi.*“ Jsme odkazováni na sv. Josefa. Voláme k němu: „Naše spása je ve tvé ruce. Jenom na nás shlédni a budeme radostně sloužit Králi Kristu“ (responsorium z matutina zrušeného svátku). Rozumíme výzvě sv. církve: „*Jděte k Josefovi.*“ Víme, že sv. Josef se nás ujímá se stejnou věrností a láskou, s jakou se staral o Marii a Ježíše. To je důvod naší bezmezné důvěry v něho. On nás ujišťuje: „V každé tísní, ve které mne budou vzývat, je vyslyším.“ Vždyť on slyší v naší modlitbě a v našem volání hlas Spasitele, který v nás působí a v nás se modlí. Zdaž nám tedy nemusí věnovat pozornost? Zda nás může nechat bez vyslyšení? Kéž bychom jen měli důvěru posvátné liturgie a patřičnou horlivost, uctívat sv. Josefa a utíkat se k němu ve věcech vnějšího života, především v obtížích o ctnost, svatost a vnitřní život.

Modlitba:

Bože, jenž jsi v nevýslovné prozřetelnosti ráčil svatého Josefa vyvoliti za snoubence své přesvaté Rodičky, uděl, prosíme, abychom toho, jejž uctíváme jako ochránce na zemi, zasloužili míti přímělcem v nebi. Jenž žiješ a králuješ na věky věkův. Amen.

Čtvrtek po 2. neděli velikonoční

Svatý Josef

1. Církev svatá stojí s obdivem před hojným požehnáním, kterým zahrnul Bůh sv. Josefa.

2. Písmo sv. nám vypravuje o požehnání, kterého se dostalo starozákonnímu Josefovi. Vede nás k úmrtnímu loži starého patriarchy Jakuba. Jeho dvanáct synů je shromážděno kolem něho. Prorockým zrakem pohlíží Jakub na budoucnost a osudy svých synů a jejich potomků. Dává jim svou závěť, tj. požehnání, které Bůh přislíbil Abrahamovi. Josefovi žehná slovy: „Plodným výhonkem (Josef = rostoucí, přibývající) je Josef. Jeho ratolesti (potomci) se rozbíhají po zdi (četné potomstvo). Ale závidí mu lučišníci (zlovolníci, jeho bratři). Avšak jeho luk stojí neochvějně (Josef nad nimi vítězí). Pouta jeho ramen i rukou rozvázala ruka Silného Jakubova (zázračný zásah Boží). Odtud šel (Josef, vysvobozen z otroctví a ze žaláře, jako) pastýř a skála (zachránce) Izraelova. Bůh tvého otce (Jakuba) bude tvým pomocníkem a Všemohoucí ti bude žehnat hojným požehnáním s nebe shora (rosa), hojným požehnáním hlubin odpočívajících dole (prameny), hojným požehnáním prsů i lůna (potomstvo). Toto požehnání tvého otce bude větší než požehnání jeho otců (Abrahama a Izáka), dokud nepřijde touha pravěkých pahorků (Mesiáš, Kristus). Toto (požehnání) ať sestoupí na hlavu Josefovu, na téměř vyvoleného mezi bratry.“ Výstižný to obraz hojného požehnání, kterým Bůh zahrnul Josefa novozákonního!

Hojné požehnání, kterého se dostalo Josefovi novozákonnímu. „Toto požehnání tvého Otce bude větší než požehnání jeho otců, dokud nepřijde touha pravěkých pahorků. „Co viděl umírající Jakub, splnilo se podivuhodně na sv. Josefovi. Sám Mesiáš, Syn Boží v lidské přirozenosti a podobě, je tím požehnáním, kterým požehnal Bůh Josefovi. Ježíš je plnost Božího požehnání, souhrn veškeré spásy, všech dober, všech hodnot nebe i země. On je tím požehnáním, nekonečně převyšuje všechno, co obdrželi od Boha otcové a svatí starozákonní. Tímto požehnáním požehnan byl Josef, „vyvolený mezi bratry,“ před všemi lidmi. Před všemi jinými byl vyhlédnut za muže, za manžela Marie, Matky Ježíšovy. Poněvadž je mužem Mariiným, proto jako Maria sama, tak Mariino Dítě, Ježíš, Syn Boží, bylo svěřeno a odevzdáno Josefovi jako „otci a ochránci“ jako jeho majetek a vlastnictví. S úžasem uvažuje posvátná liturgie plnost požehnání, kterým Bůh vyznamenal sv. Josefa před všemi lidmi, vyjma Marii. Je šťastna, že je s Ježíšem a Marií svěřena ochraně tohoto požehnaného muže. Jemu dal Pán moc a vítězství nad všemi Herody, nad všemi nepřáteli svaté rodiny Boží církve. Tak církev věří a důvěřuje. A my s ní.

3. Sv. Josef je liturgii před Bohem po Marii před všemi jinými požehnaný zcela zvláštním způsobem. On je Bohem darovaný pramen požehnání, takřka jakýsi druh svátosti, k němuž jsme odkázáni. V době hladu v Egyptě „volá lid ke králi (faraonovi) o chléb. On jim

odpovídá: „Jděte k Josefovi!“ Takové je svaté zařízení Boží: „*Jděte k Josefovi!*“ Prostřednictvím sv. Josefa máme mítí milosti a spásu Boží, ochranu proti vnitřním i vnějším nepřátelům spásy, pronásledovatelům a utlačovatelům naší svaté církve. Tak ctí Pán toho, kterému dal nad sebou práva otcovská.

Poněvadž Josef je „otcem“ Ježíšovým (Lk 2, 48), má dnes v nebi zvláštní moc a právo nad Ježíšem. Po Marii zmůže on u Pána více než kterýkoli jiný světec. Zda jsme na to příliš často nezapomínali? Zda bychom neučinili dobře, kdybychom se zcela drželi víry a ducha posvátné liturgie a s ní přicházeli k Josefovi? „Naše spása je vložena do tvé ruky. Shlédni na nás, a pak budeme radostně sloužit Kristu Pánu.“

„Jeruzaléme (církvi, křesťanská duše), chval Hospodina.“ On ustanovil sv. Josefa ochráncem a „tak upevnil závory tvých bran. (Přímlovou sv. Josefa) v tobě požehnal tvým dětem, aleluja, aleluja.“

Modlitba:

„I kdyby se proti mně postavilo celé vojsko, mé srdce se neleká; i kdyby vzplanula proti mně bitva, zůstávám klidný; tobě, sv. Josefe, zpívám vždycky: neboť ty jsi silný pomocník.“

Prostíme tě, Pane, abys, jako nám dáváš radovati se z ochrany sv. Josefa, tak nám dal jeho zásluhami a přímlovou mítí účast v nebeské slávě. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pátek po 2. neděli po velikonocích

Svatý Josef

1. Evangelium uzavírá zprávu o křtu Ježíšově v Jordáně slovy: „Když Ježíš začínal, byl asi ve třiceti letech. Domnívali se o něm, že je syn Josefův“ (Lk 3, 23).

2. *Ježíš je považován za syna Josefova.* Josef je v pravém smyslu „otec“ Ježíšův a je tak plným právem nazýván. Ježíš je sice počat Duchem svatým a nemá pozemského lidského otce, který by jej zplodil. Přesto však je sv. Josef otcem Ježíšovým. On zastupuje u Ježíše na zemi místo nebeského Otce, který jej plodí ve věčném rození. Josef je otcem Ježíšovým především tím, že „je mužem Marie, z níž se narodil Ježíš, jenž slove Kristus“ (Mt 1, 16). Z důvodu manželského společenství mezi Marií a Josefem náleží Josefovi, zákonitému manželův Mariinu jako vlastní to Dítě, které ona počala a poro-

dila ve chlévě. Ježíš je skrze Marii syn Josefův, poddaný jeho otcovské moci a správě. A Josef je si vědom, že jakožto otcí Ježíšovu je mu svěřen úkol otcovsky o něho pečovat. Proto s Marií se stará o Syna, který zůstal v Jeruzalémě, a vrací se s ní zpět do města hledat Ježíše. „Synu, proč jsi nám to učinil? Hle, tvůj otec a já s bolestí jsme tě hledali.“ Potom šel Ježíš s nimi do Nazareta a „byl jim, Marii a Josefovi, poddán“ (Lk 2,51).

Ježíš je poddán sv. Josefovi (Lk 2, 51). Kdo to může domyslet? Ježíš, Boží Syn, se chová k sv. Josefovi jako jeho dítě, jako jeho syn. Dluží mu a prokazuje mu poslušnost, On, Syn Boží zákonitému otcí na zemi, prostému člověku! Právě toto podtrhuje liturgie: Josef má nad Synem Božím otcovskou moc. I dnes slyší Ježíš přání a prosby sv. Josefa: ony jsou Mu stejně rozkazem. „Byl jim poddán.“ Ježíš nemůže odmítnout prosby sv. Josefa nebo nepovšimnout si jich. Šťastná tedy svatá církev a šťastná duše, která si vzala velkého a mocného sv. Josefa za patrona, přímluvce a ochránce! „Jděte k Josefovi!“

Ježíš je svěřen Josefovi. Bůh vložil sv. Josefovi do srdce opravdu otcovskou lásku k Ježíši, aby se jako otec staral o Ježíše, pracoval pro něho, žil pro něho a jemu sloužil. A Josef to činí. Nejen vůči osobě Ježíšově, nýbrž i vůči tomu, co Ježíš založil, vůči sv. církvi, vůči údům Ježíšovým. Svatá církev není nic jiného, než viditelné zjevení Ježíše zde na zemi, tělo Kristovo, snoubenka Kristova, On sám. Proto otcovské srdce Josefovo bije stejnou láskou i pro církev, jako bije pro Ježíše. On je pro ni otcovsky věrný, mocný ochránce a pomocník. „Jděte k Josefovi!“

3. Obětujeme dnes mši svatou jako oběť díků Otci, který dal sv. církvi sv. Josefa za ochránce a přímluvce. Vkládáme zásluhy a prosby tohoto světce na patenu a přednášíme je Bohu. „Přijmi, Pane, tento vzácný, čistý dar, který ti obětujeme.“

Opírajíce se o přímluvu sv. Josefa, prosíme o milost, „abychom pohrdli vším pozemským a milovali Boha dokonalou láskou.“ To je naše velká prosba: abychom byli také sv. Josefem, který vzrůstá ve svaté lásce k Bohu.

To je víra a útěcha Církve: že Bůh dal sv. Josefovi vůči Ježíši srdce otcovské. Ode dne zrození Ježíšova nalézáme u Josefa neúnavnou věrnost a neochvějnou pevnost otcovské lásky. Zdá se, že se Bohu zalíbilo vyzkoušet tuto věrnost: Josef musí zaměnit svůj domek v Nazaretě za betlémský chlév, svou vlast za vyhnanství v Egyptě, své řemeslo za nejisté živobytí. Vždy je však věrný, vždy se odevzdává vůli Boží. Nesmí se církev, nesmíme se my zcela svěřit věrnosti sv. Josefa?

Modlitba:

Bože, jenž jsi v nevýslovné prozřetelnosti vyvolil sv. Josefa za snoubence své přesvaté Rodičky, uděl prosíme, abychom toho, jejž uctíváme na zemi, zasloužili mítí přímělcem v nebi. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Sobota po 2. neděli po velikonocích

Svaté otcovství

1. Sledujme myšlenku sv. Bernardina Sienského, tohoto velkého ctitele sv. Josefa.

2. *Josef a Maria.* Maria a Josef uzavřeli z Božího vnuknutí pravé a skutečné manželství. Manželství však spojuje duše a srdce tak těsně, že mezi manžely nastane nejdokonalejší myslitelná jednota. Jak by tedy moh! Duch svatý tak těsně spojit Josefa s Marií, kdyby jí nebyl Josef zcela podoben ctností? Proto musel být sv. Josef dokonale panicem, zcela čistým, hluboce pokorným, hořícím láskou k Bohu, mužem nejvyššího nazírání. Maria však věděla, že jí byl Josef dán Duchem svatým za manžela, za věrného ochránce jejího panenství. Věděla, že on byl Bohem určen, aby s ní sdílel její lásku a péči o božské Dítě. Mohlo tomu být jinak, než že Maria milovala sv. Josefa nejvroucnější a nejupřímnější láskou?

Josef a Ježíš. Josef byl naplněn nejvroucnější láskou k Ježíši. Když nosil Dítě na svých rukou nebo s ním mluvil, zdaž mu nemusil Kristus, jako Dítě a právě tak i v pozdějších letech, vlít do srdce nevýslovně vznešená osvětlení a nevýslovné radosti? A k tomu milost viděti Ježíše a mluvit s ním! S jakou radostí slyšel Josef s jeho dětských rtů to sladké slovo „otče!“ S jakou horlivostí vzal na sebe obtíže při útěku do Egypta, při návratu do Nazareta, při pouti do chrámu Jeruzalémského, při namáhavé práci doma v Nazaretě pro Ježíše! Byla to něžná otcovská láska k tomu, který mu byl v Marii, jeho snoubence, Duchem svatým přiřčen a odevzdán jako dítě. Tuto otcovskou lásku sv. Josefa k Ježíšovi naznačuje Maria, když praví v chrámě nalezenému: „Synu, proč jsi nám to učinil? Hle, tvůj otec a já s bolestí jsme tě hledali“ (Lk 2, 48).

3. *Jsmě Bohem svěřeni Josefovi,* který je spojen s Ježíšem a Marií těsněji než kterýkoli jiný světec v nebi. On plní vůči svaté církvi, vůči nám všem stejný úkol, jako jej plnil vůči Ježíši a Marii. A se stejnou, nezměněnou láskou, kterou miloval Ježíše a Marii. „Jeruzaléme (církvi, křesťanská duše), chval Hospodina. On upevnil závory tvých

bran (tím, že ti dal sv. Josefa za ochránce). V tobě požehnal tvým dětem (svěřil je sv. Josefovi). Aleluja.“

Přijetí těla Páně je liturgií zárukou toho, že zakusíme ochranu sv. Josefa. „Jakob zplodil Josefa, muže Marie, z níž se narodil Ježíš, jenž slove Kristus.“ Ve svatém přijímání dostáváme Toho, který se jako Dítě stal majetkem a vlastnictvím sv. Josefa. Svatým přijímáním jsme denně více přičleňováni a přivtělováni ke Kristu Pánu, stáváme se jedno s Ním, Hlavou. Zdaž potom sv. Josef vůči nám, kteří s Ježíšem jemu svěřeným, jsme jedním Kristem, nesplní úkol, který měl a má vůči Ježíši? Zda nemusí celou lásku a péči, kterou prokazoval Ježíšovi, prokazovat také církvi a v církvi? Tak chápe posvátná liturgie tajemství svatého přijímání! Dobrým přijímáním těla Páně vrůstáme každým dnem hlouběji do společenství církve a dostáváme tak neustále nový nárok na přímluvu a ochranu mocného sv. Josefa.

Obnovíme svou víru v ochranu sv. Josefa a svou důvěru v lásku, kterou má sv. Josef k Ježíši i k nám, údům Kristovým. Vynasnažíme se každodenně dobře přijímat tělo Páně a tak vrůstat do společenství církve a stávat se účastnými ochrany sv. Josefa.

Modlitba: str. 203.

Mešní liturgie 3. neděle po velikonocích

1. Zmrtvýchvstání směřuje ke konečné oslavě Krista, k nanebevstoupení. V nanebevstoupení se uskuteční slova Apoštola: „Ponížil sebe samého, stav se poslušným až k smrti, a to k smrti kříže. Proto ho také Bůh povýšil... Ve jménu Ježíšově musí pokleknout veškeré koleno... A každý jazyk musí vyznat... Ježíš je Pán“ (Fil 2, 8–11). Zároveň se však při nanebevstoupení Kristově vyplní slova, která pronesl Kristus po večeři: „Neodejdu-li, nepřijde k vám Utěšitel; odejdu-li, pošlu ho k vám“ (Jan 16, 7). Kristus nás musí zbavit své viditelné, hmatatelné přítomnosti: pak teprve nám může poslat svého Ducha a prostřednictvím svého Ducha, svatého Ducha, nám býti na blízku, nás řídit a vést. „Duch je to, který oživuje“ (Jan 6, 64). Silou tohoto Ducha, který je poslán po odchodu Kristově, dostávají apoštolé a s nimi i všichni ti, kteří v Kristu křtem zemřeli a z mrtvých vstali, odvahu a sílu být svědky pro Krista, se světlem a duchem Kristovým se postavit proti světu, přemoci jej, bez bázně podstoupit utrpení a pronásledování od světa, žít ve světě, ne ze světa a se světem. To je plod *velikonočních svátků: velikonoční duch*, duch zmrtvých

vstání prostřednictvím svatého křtu, duch nepřemožitelné víry v nové síly, které jsou nám dány, vítězné vědomí, že jsme silnější než satan, svět, hřích a tělo, silnější než naše padlá přirozenost. Tento duch nás spojuje s Tím, jenž jako slavný vítěz trůní na pravici Otcově a působí ve všech, které povolal k svému království. On nás odlučuje vnitřně od země a od pozemských věcí a povznáší naše myšlenky a tužby vzhůru, tam, kde trůní Kristus a kde nám v domě svého Otce připravil příbytek. Čím více nás naplňuje velikonoční duch a provází nás temnotami a obtížemi pozemského života a všedního dne, tím více také spějí v nás velikonoce k svému dovršení, ke křtu Duchem o letnicích. Z těchto souvislostí musí být chápány mešní texty nejbližších nedělí.

2. V evangeliu dnešní mše svaté ohlašuje vzkříšený Kristus po své svůj odchod. Jde k Otci, nás však zanechá ve světě a jeho nebezpečích. Ale velikonoční duch, velikonoční světlo nás vede šťastně nebezpečími a zkouškami pozemského života. Naplnění velikonočním duchem zpíváme svou velikonoční píseň, aleluja, i při odchodu Kristově, i při jeho viditelném odloučení od nás. „Plesejte Bohu (Kristu) všechny země, aleluja; opěvujte ho žalmy; oslavujte Ho, aleluja, aleluja, aleluja“ (introit). Nechť nás naplňuje a oživuje tento velikonoční duch! O tuto milost prosíme v Kyrie eleison i v církevní modlitbě: „Dej všem, kteří se hlásí ke křesťanskému vyznání, milost, aby se varovali toho, co odporuje tomuto jménu, a snažili se o to, co se s ním shoduje.“ To je ten velikonoční duch, křestní duch, jehož vzácné síly nám odhaluje epištola. Jsme vpravdě nositeli tohoto ducha? Vytvořily velikonoční svátky i v naší duši tohoto ducha a toto smýšlení? Jestliže ano, pak platí také pro nás slova prvního alelujového verše: „Vykoupení poslal Pán svému lidu.“ Pak se nelekáme pro pravdu, která se musí vyplnit také na nás, křesťanech: „Kristus (křesťan) musel trpět a vstát z mrtvých, a tak vejíti do své slávy.“ Nyní vystupuje v evangeliu Kristus: „Maličko, a již mě neuzříte; a opět maličko, a uzříte mě... Vy máte nyní zármutek, avšak opět vás užřím. A bude se radovati vaše srdce.“ Ve velikonočním duchu jsme silni i proti zármutku, že od nás Kristus odešel; ve velikonočním duchu víme, že přijde konečné vítězství, věčné zmrtvýchvstání: nocí ke světlu! Tak zpíváme s odvahou své Credo a jásavý zpěv k obětování: „Chval má duše Pána.“ Jednou Ho budeme věčně vidět bez clony; a budeme jej mít věčně!

3. Ale už dnes, ano každodenně Ho vidíme opět maličko, i když ve zcela duchovním způsobu bytí. Vzkříšený Kristus, kterého nelze postřehnout smysly, kterého vidíme jediné okem víry, se mezi námi zjevuje ve sv. proměňování. Dává se nám za obětní dar, modlí se, miluje, děkuje, usmívá a obětuje s námi a za nás, my s Ním a skrze

Něho. Tak nás zapojuje do svého nekonečně svatého a bohumilého života obětí, s námi pozvedá své čisté ruce, v obětní hostině nás znovu naplňuje svým vzkříšeným životem a táhne naše srdce s sebou vzhůru k nebi. „Maličko, a již mě neuzříte; a opět maličko, a uzříte mě“ (communio). Opravdu, blaživé shledání v každé mši svaté. Vděčně pronásíme na konci svaté oběti své „Deo gratias“: „Viděli jsme Pána. Aleluja!“

Třetí neděle po velikonocích

Maličko

1. Posvátná liturgie už obrací náš pohled na nebevstoupení Páně. Nejsme však smutní pro odchod Páně: vždyť se zde na zemi necítíme doma. Naším domovem je nebe. „Maličko“ a půjdeme za Ním a smíme být věčně u Něho.

2. „*Maličko, a neuzříte mě.*“ Jenom krátkou chvíli jsme zde na zemi. „*Poutníci, cizinci.*“ Běda nám, kdyby se nám stala země domovem! Čím opravdověji jsme povstali s Kristem, tím více usilujeme o to, co je shůry, kde sedí Kristus na pravici Otcově (Kol 3, 1), o věčné věci, o domov. Ještě „jsme poutníky daleko od Pána“ (2 Kor 5, 6). Vede se nám, jak to Pán předpověděl v evangeliu dnešní mše: „*Vy budete kvíliti a plakati.*“ Život toho, kdo povstal s Kristem ve svatém křtu, v pokání, v přijímání těla Páně, je nutně „zármutek“, neustálé, pevné, radostné „nikoli“ k vábení, radostem a statkům tohoto světa; život umrtvování a odříkání, neustálého boje proti tělu a krvi, proti hnutím a vábením padlé přirozenosti; život ustavičného spoluukřížování s Kristem v účasti na jeho chudobě, na jeho pokoření a utrpení. Nový člověk, který povstal s Kristem, nebývá už chápán svým okolím; jeho jednání, jeho chování, jeho slova a činy bývají špatně vykládány. Ano, i Bůh má pro něho jen více neúspěchů, pokořování, utrpení, vyprahlostí, hořkostí, nemocí. Těm, kteří žijí s Kristem, se daří špatně na tomto světě, kdežto ti, kteří se nemodlí, kteří se nestarají o Boha a církve, mají statky této země: smějí se, radují se a užívají života. Ale Pán nás ujišťuje. „*Jen maličko.*“

„*A opět maličko a uzříte mě.*“ Velikonoce, povstání s Kristem je pouze úvodem k slavnému vstoupení na nebesa. Když jsme povstali s Ním, smíme jít k Němu domů, vidět jej, mít s Ním jeho život, jeho dědictví. „*Váš zármutek se obrátí v radost.* Vy máte nyní zármutek. Avšak opět vás uzřím. Pak se bude radovat vaše srdce a vaši radost vám nikdo nevezme.“ *Ještě maličko.* Než se nadáme, přijde smrt a při-

vede nás domů. *Přestane všechen zármutek*. Jenom radost, nezkalená radost v dosažení radosti Boha Otce, Syna a Ducha svatého. Věčně, bez obav, bez nebezpečí, že by nám mohl někdo uchvátit tu radost a to štěstí domova!

3. „Aleluja, Kristus musel trpět — jen krátkou dobu — a tak vejít do své slávy. Aleluja.“ Utrpení pominulo, rozjasnilo se, změnilo se v radost nebes. Aleluja. „Vý se budete rmoutit, ale váš zármutek se obrátí v radost“. Týž zákon, který se splnil na Kristu, musí se splnit na všech těch, kteří jsou k Němu přičleněni. Kristus je klíčem k pochopení našeho života. „*Vám byla dána milost nejen v Něho věřiti, nýbrž pro Něho i trpěti*“ (Fil 1, 29). Koho chce Bůh odloučit od zkaženého světa, od jeho nebezpečí a klamů, a vésti jej k statkům věčným, tomu určil v krátké chvíli pozemského života odříkání, neúspěchy, utrpení. „Ale váš zármutek se obrátí v radost.“

Křesťanský život je zde na zemi podstatně „zármutek“, život utrpení, trpělivosti, umrtvování vlastních přání a sklonů, ukřižování spolu s Kristem. Běda nám, nemáme-li zármutek! Jak se má potom zármutek obrátit v radost? Radost je dcerou „zármutku“, v němž jsme žili zde na zemi. „Maličko, a váš zármutek se obrátí v radost.“

Přicházíme k oběti mše svaté. Tu obnovíme uvědoměle a rozhodně svůj souhlas s křesťanským zármutkem: s oběťmi a odříkáním, s boji a utrpením, s tím, abychom byli ukřižováni a obětováni spolu s Kristem, naším obětním darem na oltáři. Svaté přijímání nás naplní duchem a silou ke křesťanskému zármutku. Eucharistie je zárukou blaženého shledání s Ježíšem. „Opět vás uzřím. A potom se bude radovat vaše srdce a vaši radost vám nikdo nevezme.“

Modlitba:

Bože, jenž bloudícím zjevuješ světlo své pravdy, aby se mohli vrátit na cestu spravedlnosti, dej všem, kteří se hlásí ke křesťanskému vyznání, milost, aby se varovali toho, co odporuje tomuto jménu, a snažili se o to, co se s ním shoduje. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pondělí po 3. neděli velikonoční

Maličko

1. „*Jen maličko*.“ Neboť jste „poutníky a cizinci“ na zemi. Posvátná liturgie chce zaměřit náš pohled a naše snažení k tomu, co je trvalé a v čem můžeme opravdu spočinout. Jedině to má cenu.

2. „*Jen maličko.*“ Všechno na zemi, všechny statky, požítky, radosti, pocty světa, zdraví, krása, síla, mládí, bohatství, přátelství i všechna utrpení a protivenství, je krátkodobé a pomíjející. I člověk a jeho život na zemi je jako „závan větru“. „Na málo jen pídí“ (Ž 38, 6). „Všechno živé je jako tráva a všecka nádhera je jako polní květ. Tráva uschne, květ opadne, když zavane vítr Páně“ (Iz 40, 6). *Všechno na zemi nese na sobě slova: „Jen maličko.“* Proč bychom tedy lpěli na věcech pozemských? Proč bychom se o ně opírali? Proč bychom v nich spočívali? Jsme poutníci. „Jen maličko.“ Kdo chápe tato slova, ten chápe život. Kdo pochopí tato slova, toho nemůže zaleknout žádné zlo. Ten může vydržet každou bouři. Je poutníkem a cizincem. Stojí nad neklidnými vlnami života, „dochází-li cti nebo potupy, těší-li se zlé nebo dobré pověsti“. „Jsme pokládáni za svůdce, a přece mluvíme pravdu. Jsme jako neznámí, a přece dobře známe, jako umírající, a hle, žijeme, jako trestanci, ale ne usmrcováni, jakoby smutní, ale vždy veselí, jako žebráci a přece mnohé obohacujeme, jako (lidé) nic nemající, a přece všemi věcmi vládneme“ (2. Kor. 6, 8–10).

Jedno zůstává: Naše víra, naše naděje. — „Opět vás uzřím. A bude se radovati vaše srdce a vaši radost vám nikdo nevezme.“ „Věřím v život věčný.“ *Pravý křesťan, který povstal s Kristem, žije ve víře a v naději v budoucnost.* „Naše vlast je v nebesích, odkud také očekáváme Spasitele, Pána (našeho) Ježíše Krista. Ten promění mocí, jíž si může všechno podrobiti, naše pomíjející tělo, aby bylo podobné jeho oslavenému tělu (Fil 3, 20). Náš Spasitel se už chystá k nanebevstoupení. „Nermuť se vaše srdce! Věříte v Boha i ve mne věřte! V domě mého Otce je příbytků mnoho. Kdyby nebylo, byl bych vám to řekl. Jdu, abych vám připravil místo. A odejdu-li a připravím-li vám místo, přijdu opět a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já. A kam jdu, víte, i cestu znáte... Já jsem cesta, pravda a život“ (Jan 14, 1–6). „Nebesa a země pominou, ale slova má nepominou (Mt 24, 35). „Slovo Páně zůstává věčně“ (Iz 40, 8). Věříme, „usilujeme o to, co je před námi“ (Fil 3, 13).

3. *Naše duše potřebuje myšlenky na domov.* Pak se stane velkou. Jenom v takové velikosti v ní vyroste správné smýšlení a síla přemáhat zemi, pohrdat světem a zůstat neochvějně věrnou svým ideálům. V této velikosti žili křesťané prvních dob. Oni toužili po mučednictví. Oni si přáli se sv. Pavlem, „odejítí odtud a býti s Kristem“ (Fil 1, 23). Oni se radovali, že smějí trpět pro Krista, pro svou svatou víru: „Blahoslavení jste, jste-li tupeni pro jméno Kristovo: neboť duch slávy a moci, a (tedy) Duch Boží spočívá na vás“ (1. Petr 4, 14).

„Co mi bylo kdysi ziskem, to jsem se naučil pokládat pro Krista za škodu. Ano, já pokládám to všechno proti vznešenosti poznání

Ježíše Krista, Pána svého, za škodu. Pro něho jsem se všeho toho vzdal a pokládám to za brak, abych získal Krista... Chtěl bych jej poznat i moc jeho zmrtvýchvstání (slavný život, v němž žije On a jež sděluje svým vyvoleným) a účast v jeho utrpení (tj. jak je to čestné a požehnané, mít účast v utrpení Kristově). Jemu chci býti podoben i v smrti. Tak snad dosáhnu vzkříšení z mrtvých. Zapomínám na to, co je za mnou, a usiluji o to, co je přede mnou. K cíli se ženu za odměnou nebeského povolání od Boha v Kristu Ježíši“ (Fil 3, 7–14).

„Buďte mými následovníky a patřte na ty, kdož tak žijí, jak máte příklad na nás! Neboť mnozí (křesťané) žijí, — o nich jsem vám často vyprávěl a nyní to opakuji se slzami v očích — jako nepřátelé kříže Kristova. Jejich konec je zahynutí, jejich bůh je břicho, jejich sláva je v jejich vlastní hanbě, jejich mysl směřuje k pozemským věcem. *Naše vlast je však v nebesích*“ (Fil 3, 17–20). Tak si stěžuje už Apoštol. Co by řekl k mému smýšlení a životu? Běda, kdyby musel usoudit: Tvé smýšlení směřuje k pozemským věcem!

Modlitba:

Pane, těmito tajemstvími (účastí v oběti a obětní hostině svaté Eucharistie) necht' je nám umožněno krotit pozemské žádosti a naučit se milovat věci nebeské. Skrze Krista, Pána našeho. Amen. (Tichá modlitba).

Úterý po 3. neděli po velikonocích

Vykoupení

1. „Aleluja. Vykoupení poslal Pán svému lidu. Aleluja.“ Mše třetí neděle po velikonocích je proniknuta tímto vůdčím motivem. Všude jásot. „Plesejte Bohu všechny země, zpívejte žalmy jeho jménu. Rcete Bohu: Jak úžasné jsou tvé skutky, Pane!“ (introit). Velikonoce. Zmrtvýchvstání Páně. Vítězství nad smrtí a hrobem. Naše probuzení k životu milosti. K novému životu. S příslibem, že budeme probuzeni k životu slávy. „Jak úžasné jsou tvé skutky, Pane!“ „Chval, duše má, Páně. Chváliti budu Pána po celý svůj život“ (ofertorium). „Vykoupení poslal Pán svému lidu.“ Toto vykoupení nám dává:

2. a) *Panství nad mocí těla.* „Napomínám vás, abyste se jakožto cizinci a poutníci zdržovali tělesných žádostí, poněvadž bojujíte proti duši“ (proti duchu, proti životu milosti) (epištola). „Nejsme

(už) povinni tělu, abychom podle těla žili: neboť žijete-li podle těla (podle žádostí smyslového člověka), zemřete“... (Řím 8, 12–13). „Ti, kdo žijí podle těla, myslí na věci tělesné... smýšlení těla je však nepřátelské Bohu. Tělo se nechce podřizovat zákonu Božímu, ba ani to nedovede. Ti, kdo žijí tělu, nemohou se líbiti Bohu“ (Řím 8, 5–8). Naši svatí, Maria a Josef, září v lesku neporušené čistoty, dokonalého panenství, úplného odloučení od každého nezřízeného přilnutí k jakýmkoli pozemským věcem. Oni ovládají a překonávají všechna nezřízená hnutí pýchy, netrpělivosti, hněvu, závisti, samolásky a sobectví. Jejich život je čistá, svatá láska k Bohu a Kristu. Oni neznají už nic jiného než Boha, Boží vůli a zalíbení, Boží čest a zájmy duší. Opravdu vykoupení lidé! Oni získali vládu nad tělesnými žádostmi a hnutími. „Vykoupení poslal Pán svému lidu.“ I nám, i mně je dána milost, ovládat nižší, smyslovou část člověka, její vášně, pudy a sklony. Jsme vykoupení. Ačkoli jsme sami ze sebe slabí a malí, přece můžeme (s pomocí milosti) odporovat každému zlu, překonat je a zapojit se do služby ve snaze o čistotu a svatost. „Všechno mohu v tom, který mne posiluje“ (Fil 4, 13). Jen kdybychom měli hlubokou, živou víru dnešní liturgie: „Vykoupení poslal Pán svému lidu, aleluja.“ „Blažený lid, který dovede jásat“ (Ž 88, 16).

b) *Sílu k svatému životu.* „Veďte dobrý život mezi pohany.“ To je napomenutí sv. Petra v epištole. Je velmi časové! „Vy jste světlo světa“ (Mt 5, 14). „Kdysi jste byli tmou, nyní však jste světlem v Pánu. Jako účastníci světla žijte!“ (Ef 5, 8). „Aby ti, kteří vás pomlouvají jako zločince, viděli vaše dobré skutky a velebili Boha (tj. naučili se znát Boha a Krista a byli přivedeni k Bohu). Svaté poslání!“ „To je vůle Boží, abyste konáním dobra umlčovali nevědomost nerozumných lidí.“ V jednotlivostech podtrhuje epištola poslušnost vůči autoritě, Bohem dané: „Poddáni buďte pro Boha každému lidskému zřízení. Jste svobodni.“ Ale křesťanská svoboda neosvobozuje od *poslušnosti* vůči státním, církevním a mravním zákonům. Dále zdůrazňuje dnešní epištola svatou úctu ke každému a křesťanskou *lásku k bližnímu*. „Všechny mějte v úctě, milujte všechny bratřsky. Boha se bojte, krále ctěte!“ Na konec *trpělivou poddanost* představeným, i těm představeným, kteří jsou nesympatičtí a jednají s námi nespravedlivě. „To zajisté je milost, jestliže někdo z předsvěcení, že Bůh to žádá, snáší útrapy a tak trpí nespravedlivě... Jestliže trpělivě snášíte své utrpení, ačkoliv konáte dobro: to je milost u Boha. K tomu jste povoláni.“ A zase. Jak se naši milí světci cvičili ve svatém životě! Jak se cvičili v úctě k Bohu, v modlitbě, svaté usebranosti, dokonalé vnitřní i vnější poslušnosti vůči autoritě, v pokorné poddanosti lidem a často tak protivným poměrům. „To je milost“,

milost velikonoc, svatého křtu, svaté Eucharistie, milost Vzkříšeného, který působí v nás. Proč bych to také nedovedl? „Vykoupení poslal Pán svému lidu.“

3. „Vykoupení poslal Pán svému lidu.“ Proto „plesejte Bohu, všechny země. Zpívejte žalmy jeho jménu. Vzdejte čest na jeho oslavu, aleluja, aleluja, aleluja. Rcete Bohu: Jak úžasné jsou tvé skutky, Pane!“ (introit).

Člověk je slabý a malý. Ale ačkoli člověk je tak malý, přece křesťan může být velký. Jen musí vědět o tajemství své síly a velikosti a hluboce je pochopit. „Vykoupení poslal Pán svému lidu.“ Světlo, milost, sílu, vítězství, vládu, nový život v přičlenění ke Vzkříšenému. Záleží na tom, abychom jako vykoupení, jako údy, jako ratolesti dovedli živě srůst s Kristem, Hlavou a vinným Kmenem, a jeho církví. Nejsem ratolest osamělá, odtržená od Kmene a odsouzená k spálení: jsem zelenající se větev velkého stromu života, který má své kořeny v zemi, ale své větve a vršky vyhání vzhůru až k trůnu Božímu. Jsem zákonitý člen oné společnosti všech šlechetných, čistých a silných, kteří jsouce přivtělení ke Kristu jsou účastni jeho síly, jeho ducha a života! „Vykoupení poslal Pán svému lidu.“

Jak musím jásat, děkovat, důvěřovat! Jak se musím modlit a snažit, abych si osvojil plnou vládu nad tělesnými žádostmi a sílu žítí svatě a dokonale před Bohem i před lidmi!

Modlitba:

Bože, jenž bloudícím zjevuješ světlo své pravdy, aby se mohli vrátit na cestu spravedlnosti, dej všem, kteří se hlásí ke křesťanskému vyznání, milost, aby se varovali toho, co odporuje tomuto jménu a snažili se o to, co se s ním shoduje. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Středa po 3. neděli po velikonocích

Svatý Josef

1. Dnes je středa — den zvláště zasvěcený úctě sv. Josefa. Středa po 3. neděli po velikonocích byla do nedávna oktávem svátku „Ochrany sv. Josefa“. Pozorujme dva obrazy z Písma sv. 1. knihy Mojžíšovy (čtení matutina o dřívějším svátku, která se týkají Josefa egyptského, předobrazu sv. Josefa, ochránce sv. církve).

2. *První obraz.* Josef je svými bratry prodán a odveden do Egypta. Tam se stává otrokem Putifara, vojevůdce egyptského krále. Ale

„Hospodin byl s Josefem. A tak se Josef stal mužem, kterému se všechno dařilo. Když viděl jeho pán, že Hospodin je s ním a že mu dává zdar ve všem, co podniká, našel Josef u něho milost a ustanovil jej správcem svého domu a svěřil mu celý svůj majetek. A od té doby, co jej učinil dohlížitelem nad svým domem a nad celým svým majetkem, žehnal Hospodin domu Egyptanovu k vůli Josefovi“ (1. Mojž 39, 1. násl.) V tomto předobrazu vidíme novozákonního Josefa, kterého Bůh ustanovil ochráncem rodiny nazaretské, ochráncem Boží rodiny sv. církve, ochráncem každé křesťanské rodiny a duše. K vůli sv. Josefovi přichází Boží požehnání a ochrana na církev, na křesťanskou rodinu i duši. Jenom jděme vždy k Josefovi a věnujme mu svou důvěru!

Druhý obraz. Egyptský král má sen, který ho těžce znepokojuje: sedm tučných krav, které vystoupily z řeky Nilu; pak sedm zcela hubených a nevzhledných krav: ty přicházejí a sežerou těch sedm tučných, krásných krav. Král povolá vykladače snů. Nemohou mu dát žádné vysvětlení. Náhodou se dovídá o Josefovi ve vězení. Dá si ho zavolat. Josef mu vykládá sen. Tu řekl Farao Josefovi: „Když ti Bůh všechno zjevil, není nikdo, kdo by byl moudřejší než ty. Ty budeš představeným mého domu. Všechnen můj lid se musí podrobiti tvému pokynu. Ustanovuji tě správcem nad celou zemí egyptskou.“ Navlekl Josefovi na ruku svůj prsten, oděl jej královským rouchem a vložil mu kolem krku zlatý řetěz. Před Josefem musel kráčet hlasatel a zvěstovat lidu, aby všichni před ním poklekali a uvědomili si, že on je ustanoven správcem nad celou zemí egyptskou. Josef je pověřen pečovat o to, aby byly učiněny zásoby pro sedm hubených let. Josef je hoden toho povolání a vyspěl k němu. Zařizuje všechno tak, aby v sedmi neúrodných letech, které následovaly po sedmi úrodných letech, nikde nebyl nedostatek chleba. „Ve všech zemích byl hlad; ale v Egyptě bylo chleba dost. A celý svět přicházel do Egypta nakoupit pšenice“ (1. Mojž. 41, 39 násl.). Kde vládne Josef, kde je on ustanoven správcem svaté církve, křesťanské rodiny, správcem svatyně křesťanské duše, tam není nedostatek. U sv. Josefa je vždycky chléb i když kolem dokola doléhá na lidi a na země nouze a záhuba. Josef neodmítá nikoho. Jak mnozí to zakusili na sobě v duchovních i časných potřebách! Jen k němu jděme všichni se sv. církví a u něho „nakupujeme pšenici!“ To je přání posvátné liturgie.

3. V tomto předobrazu poznáváme vyplnění a chápeme slova mše sv. z bývalého svátku Ochrany sv. Josefa: „Aleluja, aleluja. V každé tísní, v níž budou ke mně volat, vyslyším je a budu jim vždycky ochráncem.“ Vezmeme sv. Josefa s tímto jeho ujištěním za slovo! Věříme, důvěřujeme, jdeme k němu!

„Ve všech zemích byl hlad; ale v Egyptě bylo chleba dost.“ Tam, kde směl Josef vládnout. Kolik je hladu v srdcích dnešních lidí, v křesťanských rodinách, i v duších Bohu zasvěcených! Církev nás odkazuje k Josefovi. Radujeme se z jeho ochrany. „Jeho zásluhami a přímlovou budeme mít účast také ve slávě nebeské“ (modlitba po sv. přijímání). On nám vyprošuje v oběti mše svaté milost, aby naše srdce pohrdalo vším pozemským a Boha milovalo dokonalou láskou.

Modlitba:

Preface na svátek sv. Josefa. Viz Římský misál.

Prosíme tě, Pane, dej, abychom toho, jejž uctíváme jako ochránce na zemi, zasloužili mítí přímlovcem v nebi. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Čtvrtek po 3. neděli velikonoční

Sláva Vzkříšeného

1. „Aleluja. Kristus musel trpět a vstát z mrtvých a tak vejít do své slávy. Aleluja“ (verš v aleluja). „Kristus vstav z mrtvých, už neumírá, smrt nad ním už nemá moci“ (Řím 6, 9). Tak stojí před námi Kristus ve své zářící slávě a modlí se k Otci za nás: „Otče, chci, aby ti, které jsi mi dal – jako bratry, ano jako údy mého těla, – byli tam, kde jsem já, aby viděli mou slávu, kterou jsi mi dal“ (Jan 17, 24).

2. *Sláva Vzkříšeného.* On nám ji jednou trochu poodhalil, když vzal s sebou na horu Tábor tři apoštoly a „proměnil se před nimi. I zaskvěla se jeho tvář jako slunce a jeho roucho zbělelo jako sníh“ (Mt 17, 2). Nyní, po zmrtvýchvstání, přistupuje k slávě Tábora ještě jas vítězství. Duše Kristova zcela naplněná a prozářená plností a světlem božského života, vylévá svou nebeskou krásu a sílu na tělo. Nedávno ještě byl zraněn, bičován, poplíván, podroben pokoření, utrpením a bolestem mučení a smrti, zbaven veškeré krásy: nyní září jasněji než slunce (dar jasnosti)... Bolest, utrpení ani smrt se ho nemohou již dotknout (dar neschopnosti trpět). Nemá už tu těžkopádnost, která je vrozena smrtelnému tělu: bleskovou rychlostí vyplní každé přání a rozkaz vůle, je jako okřídlené, lehounké, všechno pronikne jako myšlenka, jako duch, je zduchovnělé a přece je to pravé tělo (dar čilosti). Pro ně už nejsou překážkou zdi, dveře a závory: Jemností a silou, jakou světlo prozařuje krystal a naplňuje jej svým jasnem, proniká Ježíš s oslaveným tělem zavřený hrob a Vzkříšený vstupuje

zavřenými dveřmi do sálu, v němž jsou shromážděni učedníci (dar pronikání). „Hospodine, Pane náš, jak vznešené je tvé jméno na celé zemi! Svou velebnost jsi vynesl nad nebesa... Když pohlížím na nebe, dílo tvých rukou, na měsíc a hvězdy, jež jsi tam upevnil, (myslím si): co je člověk (Bohočlověk, Kristus, Vzkříšený)? ... O málo menším než Bůh jsi ho učinil, korunu slávy a cti dals mu na hlavu a dal jsi mu vládu nad dílem svých rukou“ (Ž 8). „Plesejte Bohu všechny země, aleluja. Zpívejte žalmy jeho jménu, aleluja; vzdejte čest na jeho oslavu, aleluja. Jak úžasná jsou tvá díla, Pane! Sláva Otci i Synu i Duchu svatému“ (introit).

Sláva se vzkříšeným Kristem. „Až se zjeví Kristus, váš život (na konci světa), tehdy i vy se ukážete s ním ve slávě“ (Kol 3, 4). Kristus vstal z mrtvých: tedy i my vstaneme z mrtvých. Jsme s Ním v nejtěsnějším osudovém společenství. Ano, my jsme s Ním už povstali: začátek našeho zmrtvýchvstání s Kristem je učiněn ve svatém křtu, v posvěcující milosti, v přijímání těla Páně: zde je položeno do našeho těla símě budoucího zmrtvýchvstání. „On promění naše pomíjející tělo, aby bylo podobné jeho oslavenému tělu“ (Fil 3, 21). Tehdy se budou skvíti spravedliví v království svého Otce jako slunce“ (Mt 13, 43). Všechno velké, ušlechtilé a svaté, co v nich žilo zde na zemi, vstane s nimi, bude žít, bude věčně platit, bude věčně ctěno celým nebem a radostně přijímáno. Pak už nebude nářku, zármutku ani bolesti: neboť „všechno je obnoveno“ (Zjev 21, 5; Kor 5, 17). Ubohé tělo smí vejíti zároveň do života, do slávy, do nesmrtelnosti Vzkříšeného, a „bude podobné jeho oslavenému tělu“. „Rozsévá se (tělo) v porušitelnosti, vstane v neporušitelnosti; rozsévá se v necti, vstane v slávě; rozsévá se v slabosti, vstane v síle; rozsévá se tělo živočišné, vstane tělo duchovní (zduchovnělé) ... Až toto porušitelné (tělo) obleče neporušitelnost a toto smrtelné obleče nesmrtelnost, tehdy se splní to slovo, které je psáno: Pohlcena je smrt vítězně. Kde jest, smrti, tvé vítězství? Kde jest, smrti, tvůj osten?“ (1. Kor 15, 42–44; 54–55). „Věřím v těla vzkříšení.“

3. „Maličko.“ Jestliže Kristus vstal z mrtvých, pak i my vstaneme z mrtvých. Po malé chvíli pozemského života nás očekává život „v domě Otcově“ (Jan 14, 2). Nikoli bezbožné bytí, smutné, temné bytí stínu, jak si to představovali pohané, nejen popření smrti, nýbrž život, plný, věčný, celý život v oblažujícím společenství s Bohem, pramenem a plností života a blaženosti.

„Když se probudím (ze smrti), nasytí mne tvá sláva“ (Ž 16, 15). Naplnění, nasycení, zdokonalení v Bohu – po této malé chvíli! „Otče, chci, aby ti, které jsi mi dal, byli tam, kde jsem já.“ Předemnou stojí budoucnost neomylně jistá. Co jsou proti tomu ty chvíl-

kové obtíže a strasti? Tyto dvě věci nejsou přece v žádné souvislosti: pomíjející život, „maličko“ a nepomíjející sláva (Řím 8, 18). Nikoli, ony spolu souvisí: pomíjejícím utrpením si získám nepomíjející slávu. „Kdo jsou ti oblečení v bílá roucha a odkud přišli?“ je položena otázka Janovi ve Zjevení. On nedovede dát odpověď. Tu je mu řečeno : „To jsou ti, kteří přišli z velikého soužení“ (Z'ev 7, 14). „Z velikého soužení.“ To je nejlepší původ, nejlepší doporučení. Maličko!

Smíme mít plnou radost a radostnou naději. Jsme jedno se vzkříšeným Kristem. Tato jednota je pramenem našeho celého štěstí. Jen abychom věřili a s plným přesvědčením říkali: „Věřím v těla vzkříšení.“ „Očekávám vzkříšení mrtvých a věčný život.“ Křesťan je člověk, který očekává. Maličko, a „pak vás opět uzřím. Pak se bude vaše srdce radovat.“

Modlitba:

Bože, ty jsi chtěl, aby tvůj Syn vystoupil na kříž, aby nás osvobodil z moci nepřítelů. Dej nám, svým služebníkem, abychom dosáhli milosti vzkříšení. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Pátek po 3. neděli po velikonocích

Jdu k Otci

1. „Maličko, a již mě neuzříte. A opět maličko, a uzříte mě: poněvadž jdu k Otci.“ Vzkříšený Kristus musí jít k Otci. On patří k světu nezemskému, nadzemskému. „Jdu k Otci.“

2. *Před námi stojí vzkříšený Kristus, Hlava.* „Jdu k Otci.“ V Ježíši je to nejvnitřnější, to nejsvětější, k čemu nemá nikdo přístup než jedině Otec. Nejhlubší, nejniternější oblast jeho duše je zcela odloučena od lidí, od země, od všech pozemských vztahů: je ve své nadzemské neporušenosti zasvěcena Otci. „Nejsem sám, poněvadž Otec je se mnou“ (Jan 16, 32). Ježíšův život je neustálé vyměňování citů s Otcem, spočinutí a odpočinek na srdci Otcově. Ježíšovo oko vidí všude Otce při práci. Jeho nejvnitřnější touha směřuje k Otci, aby mu sloužil a žil, aby se pro něho obětoval. S celou vroucností a s dětinnou důvěrou se odevzdává do rukou otcových a modlí se i v největších mukách v zahradě Olivové k Otci: „Otče, ne má, nýbrž tvá vůle se staň“ (Mt 26, 39). „Jdu k Otci“ v nepřetržitém spojení života a lásky s Otcem. Proto je nitro Ježíšovo tak plné důvěry, tak

plné jasu, tak plné statečnosti a odvahy, tak plné klidu, laskavosti, pevnosti a neochvějnosti. „Jdu k Otci.“

Údy, které povstaly spolu s Kristem, my pokřtění. „Jestliže jste povstali s Kristem, hledejte to, co je shůry... Usilujte o to, co je shůry, ne o to, co je na zemi.“ (Kol 3, 1). „Sursum corda.“ A my odpovíme: „Habemus ad Dominum.“ „Jdu k Otci.“ On si učinil příbytek ve svatyni naší duše: Otec, Syn a Duch svatý. Zde máme svůj svět, celé své dobro, svoje všechno. Zde On přijímá duši. Zde mluví k našemu srdci. Zde se s ním smím stýkat a k němu mluvit. Proto „odejdu a uvidím velké zjevení“ (2. Mojž. 3, 3). Toto místo je svaté. Jako Mojžíš odložíme nejprve obuv: nezřízené sklony srdce. Sem si nebereme ani zlato ani stříbro (Mt 10, 9): opustíme všechno. Nežádáme od tohoto světa nic. Jsme vnitřně od všeho osvobozeni a stojíme nade vším. Nelme nezřízeně k časným věcem, i když se svět sebe více namáhá zviklati nás. „Nikoho nepozdravujeme na cestě“ (Lk 10, 4): nelpíme na žádném tvoru. Nelpíme otrocky na práci ani na modlitbě. Nevypínáme se nad bližního. Nermoutíme se, když nás druzí opustí, námi pohrdají, nejsou nám nakloněni, pokořují nás a křivdí nám. Přemáháme vlastní vůli a nelpíme na vlastním mínění, přemáháme pýchu, ješitnost, domýšlivost a samolásku. „*Jdu k Otci*“ odloučen od všeho, povznesen nad všechno i když to okamžikově ještě bolí nebo to ještě velmi láká. „Naše myšlenky a city, sklony a přání jsou zaměřeny k Pánu. Necháme, ať mrtví pochovávají mrtvé“ (Mt 8, 22) a jdeme statečně do země živých. Nelpíme na ničem, nezdržujeme se u ničeho a ničím. Díváme se nezemským, novým očima a stavíme se nad marností, nepokoj a neklid pozemského shonu lidstva. „Jdu k Otci.“ To je tajemství toho, kdo povstal s Kristem.

3. „*Jdu k Otci*.“ *Ve spoluobětování mše svaté*. Tu kladu na zlatou patenu všechny práce, utrpení, hořkosti a obtíže, které mi může přinést dnešní den, a podávám je v oběť Otci. Vzácná oběť lásky! „Ne má, nýbrž tvá vůle se staň.“ „Buď vůle tvá!“ Tu činíme pro nový den dělicí čáru mezi námi a starým, nevykoupeným člověkem, člověkem sobeckým a lpícím na věcech pozemských, pomíjejících. Když obětujeme, odlučujeme svou duši od každé nezřízené žádosti a náklonnosti a podáváme ji Pánu, abychom náleželi jemu.

„*Jdu k Otci*“ *ve všedních dnech*. Nejen ve zkouškách a protivenstvích, dokonce i v chybách, kterých jsme se dopustili. Nebudeme proto neklidní nebo smutní, skleslí, nad sebou roztrpčení. Spíše si pospíšíme k Otci, pokoříme se před Ním, vyznáme a uznáme svou slabost a nehodnost. Poprosíme o odpuštění a požádáme o sílu, abychom byli věrnější a bdělejší.

„Jdu k Otci“ v neustálém zápolení o dokonalé odloučení od sebe

samého, pravou chudobu ducha, o hlubokého ducha víry, který se vztahuje na všechno, o vroucí svatou lásku k Bohu a Kristu, o dokonalé sjednocení své vůle s jeho nekonečně svatou vůlí. To je život toho, kdo povstal s Kristem! Ten bude moci jednou slavit blažené nanebevstoupení.

Modlitba:

Prostíme, Bože, dej, aby tvůj lid miloval to, co přikazuješ, toužil potom, co přislubuješ, aby naše srdce byla v pozemských proměnách zakotvena tam, kde jsou pravé radosti. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Sobota po 3. neděli velikonoční

Budete plakat

1. „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Vy budete kvílet i plakati a rmoutiti se. Ale váš zármutek se obrátí v radost“ (evangelium). To je úděl těch, kteří patří ke Kristu, úděl svaté církve a jejích dětí: „Budete (zde na zemi) plakat a rmoutit se“ tj. musíte trpět. Neboť „Kristus musel trpět a tak vejíti do své slávy“ (verš po aleluja). Co jsou utrpení pozemského života?

2. *Úděl údů Kristových*: „Ty, o nichž to (Bůh) předzvěděl, ty také předurčil, aby byly připodobněny obrazu jeho Syna“ (Řím 8, 29). Zde na zemi není pro člověka pravé dobro a pravé štěstí, pravá ctnost a svatost leč v připodobnění Ježíši a v živém spojení s Ním. „Já jsem vinný Kmen... Kdo zůstává ve mně..., ten přináší mnoho ovoce. Ale beze mne nemůžete nic činiti“ (Jan 15, 5–6). Ježíšovým údělem na zemi byly však chudoba, poníženost, strádání, zneuznání, pomluva, pronásledování, kříž a smrt. Smí tedy být úděl údů Ježíšových jiný? Díváme-li se na život ve světle víry, zdaž se nám nemusejí jevit jako dobro, jako velké, *vzácné dobro nynější utrpení*, která nás připodobňují Pánu? Zvolil by si Boží Syn, věčná Moudrost, utrpení a vyhledával by je, kdyby nebylo tak velkým dobrem? Jak se stavěli k utrpení naši světci? Oni je přímo vyhledávali! „Trpět a nezemřít!“ Tak se chceme i my dívat na pozemský život ve světle víry!

Známka vyvolení. „Jsme-li děti (Boží), pak jsme i dědici: dědici Boží a spoludědici Kristovi, jestliže ovšem spolu s ním trpíme, abychom s ním byli také oslaveni“ – (Řím 8, 17). Trpět, „abychom“ byli spolu s ním oslaveni! To spolu těsně souvisí! „Naše nynější soužení, které je pomíjející..., zjednává nám přenesmírnou, věčnou,

vše převyšující slávu“ (2 Kor 4, 17). „Váš zármutek se obrátí v radost“ (Jan 16, 20). Ano, tak to musí být a přijít. Vždyť *není jistější známka vyvolení než podobnost s Kristem, ukřižovanou Hlavou*. Na základě této víry slaví posvátná liturgie s oblibou v posvátné době velikonoční svátky mučedníků. Mučedníci jsou vlastní doprovod Krista, Krále mučedníků. Kristus si získal svým utrpením a svou smrtí korunu mučednictví a posvětil každé pravé mučednictví a utrpení. Utrpením a smrtí pro Krista si získali mučedníci korunu věčného života a zajistili si věčné vyvolení. Požehnáno budiž tedy utrpení! Ono nás uzdraví od zaslepenosti ducha vůči zdánlivým dobrům tohoto života. Ono očistí srdce od nezřízeného lpění na pozemských věcech, na penězích, cti, lidské chvále, lidském úsudku a ctižádosti. „Ó vy bláhoví!“ (Lk 24, 25). Bojíme se utrpení a vzpíráme se proti němu. Přijde nepatrné utrpení a my nedovedeme už nic jiného než naříkat si na ně. Uslyšíme slovo pohrdavé, jsme zbaveni potěšení, které jsme hledali: a jsme nespokojeni, zklíčení, nešťastní! A přece víme, že je to hanba, být křesťanem a nebýt ukřižován spolu s Kristem.

3. V našich chrámech visívá s vítězného oblouku kříž do chrámové lodi. Sem se přicházejí křesťané modlit a čerpat sílu. Zač se modlí? Za to, aby byl odňat kříž od nich a od jejich drahých. Je to nauka kříže, který pohlíží dolů na ty, kteří se modlí? „Kéž bys znala dar Boží“ (Jan 4, 10). Vůči kříži jsme ještě tak nechápaví. Vidíme jenom kříž, nikoli zmrtvýchvstání, jenom zármutek, chudobu, pronásledování, nikoli „blaženost“: „Blažení chudí, blažení lkající, blažení, kteří trpí pronásledování“ (Mt 5, 3 násl.). Jak málo máme ducha Kristova! Jak málo vidíme!

Jdeme na mši svatou. Tu vidíme Krista v jeho utrpení a smrti. Věříme pevně, že Kristus svým utrpením a svou smrtí vykoupil svět, otevřel nám nebe, zasloužil nám milost a věčnou blaženost. Odcházíme domů, a je to, jako bychom zapomněli na všechno, na co jsme patřili ve mši svaté. „Ó vy bláhoví! Jak váháte uvěřit! Což nemusil Kristus trpět a tak vejít do své slávy?“ (Lk 24, 25–26). „Já jsem cesta, pravda a život“ (Jan 14, 6). Pane, rozmnož v nás víru!

Modlitba:

Bože, ty působíš, aby těm, kteří tě milují, všechno napomáhalo k dobrému. Dej nám neochvějnou lásku k Tobě, aby žádné pokušení nemohlo potlačit touhu, kterou jsi v nás vzbudil. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Mešní liturgie 4. neděle po velikonocích

1. Vývoj velikonočního tajemství postupuje jistými kroky vpřed. Dnes již pohlížíme na příchod Ducha svatého, který v pronikavém křtu ducha má v nás dovršit velikonoce. „Je pro vás užitečné, abych já odešel: neboť neodejdu-li, nepřijde k vám Utěšitel.“ On přijde a dovrší vítězství Kristovo ve světě, v církvi, v duši i ve mně, když přesvědčí svět, že je hřích, spravedlnost a soud, a když uvede církev a věřící do veškeré pravdy.

2. Introit zaznívá radostnými velikonočními tóny: „Pějte Pánu novou píseň: aleluja; neboť Pán učinil zázračné věci: (smrtí a zmrtvýchvstáním) zjevil svou spravedlnost, — svou spravedlnost stran spásy, když za nás podal Otci plné zadostučinění a ve křtu nám dal nový život. Nyní jsme se stali spravedlivými před svatýma očima Božíma, čistými, oděnými světlým rouchem ospravedlňující a posvěcující milosti Boží, zářícími v jasu Božího dětství a nadpřirozené svatosti (spravedlnosti). To je plod velikonočního tajemství. Plni díky za to, co v nás Kristus vykonal svou smrtí a svým zmrtvýchvstáním zpíváme „Gloria in excelsis.“ Po jásavém díky následuje prosba: „Dej svému lidu, ať miluje, co přikazuješ, a touží po tom, co přislubuješ, aby při všech proměnách časných věcí byla naše srdce zakotvena tam, kde jsou pravé radosti“ (orace): to je prosba o činného velikonočního ducha. Tak se modlíme všichni „jedné mysli“, všichni za jednoho a jeden za všechny, z katolického srdce, které objímá všechny spolukřesťany. Tento velikonoční duch je dobrý dar, dokonalý dar, který přichází shůry, který nám byl dán z pouhé lásky a milosti ve svatém křtu. Tento „dobrý dar“ se však stává pro pokřtěné také úkolem: „Odložte zlobu a každý pozůstatek špatnosti a přijměte v tichosti vštípené slovo, které může spasiti vaše duše“ (epištola). Vděčně uznáváme, co v nás vykonal Bůh ve velikonočním a křestním tajemství, a zpíváme: „Aleluja, pravice (Krista) Pána činí divy (v našem probuzení ze smrti hříchu), pravice Páně mne povznesla (ve svatém křtu) k výšinám (nového, nadpřirozeného života, povzneseného nad hřích a tělo). Aleluja. Kristus vstal z mrtvých (a v Kristu církev, pokřtění); už neumírá. Aleluja.“ Kristus a s Ním církev, žije jako svědectví, že to bude pro svět záhubou, neuvěří-li v Něho; jako svědectví, že On je zcela bez hříchu a svatý, jinak by nemohl jíti k Otci; jako svědectví, že ďábel a s ním říše satanova je poražena a je už odsouzena — (evangelium). My, církev obětující, stavíme se ve sv. oběti rozhodně na stranu Kristovu a radostně vyznáváme své „Credo“. — Věřím.

3. Kristus žije! Ve svatém proměňování přichází Vzkříšený mezi

nás, jako o velikonocích přišel k svým apoštolům. On žije! Svatá oběť, kterou neustále koná církev, řízená a vedená Utěшитelem, Duchem svatým, je neustálým, výmluvným svěděctvím Ducha svatého, že Kristus žije, že je to tedy pro svět hřích, když nevěří v Krista; je svěděctvím, že Kristus je čistý a svatý a že přemohl a dále přemáhá v oběti knížete tohoto světa přímo i ve svých duchovních dětech. Toto svěděctví Ducha sv. se stává živým a nabývá viditelné podoby v tom, že umíráme a žijeme spolu s Kristem. Duch svatý vede církev, kněze i věřící k tomu, aby se v přinášení (spoluprožívání) mše svaté stali obětí a Kristem, aby naše vůle, náš život byl proměněn podobně jako podstata chleba, aby z naší bytosti, z našeho jednání a konání vyzařovala Kristova bytost, Kristovo chování, Kristův život a aby svět na nás viděl a byl přiveden k vyznání: Kristus žije! On je tedy skutečnost, nikoli prázdňý přelud. On je čistý a svatý. Je silnější než hřích, smrt a satan. On je skutečnost, je svatý, přemáhá zlo i ve svých, v těch, kteří se s Ním ve mši sv. stali jednou obětí a v obětní hostině svatého přijímání se nasýtí jeho duchem a bytostí. Zde jsou tak proměněni, že jejich život je svěděctvím pro Krista, pro Kristovu osobu, svatost a jeho vítězství. Tak se naplňuje ve svaté oběti na oltáři to, co jsme slyšeli a čemu jsme uvěřili v první části mše svaté; On žije, a Duch svatý vydá pro Něho svěděctví na oltáři a oslaví Je — i v nás, kteří máme účast v této oběti. Sloužení mše svaté, pro kterou Duch svatý vzdělává církev všech dob a míst, působí přetvořujícím způsobem, vytváří křesťany. Ona působí, že Kristus se vždy znovu stává skutečností, žije a vítězí na oltáři a v srdci své církve (commu-
nio).

Čtvrtá neděle po velikonocích

Křesťanská duchovnost

1. Zmrtvýchvstáním není ještě dokonána oslava Ježíšova. ON „jde k Otci“, aby se i jako člověk ujal svého trůnu a měl Boží moc nad světem jako oslavený Kyrios, „Pán“. „Pějte Pánu novou píseň: aleluja“ (introit). On opouští podle své viditelné přítomnosti učedníky, svou církev, aby jim místo sebe poslal Ducha svatého: skrze Něho chce u nich být a zůstat neviditelně, duchovně. „Neodejdu-li, nepřijde k vám Utěšitel. Odejdu-li však, pošlu ho k vám“ (evangelium).

2. „Jdu k Otci, který mne poslal.“ Ježíš odnímá apoštolům a církvi svou viditelnou přítomnost. Musejí se odloučit od jeho pozem-

ské podoby, od radosti a přilnutí k jeho viditelné, citelné blízkosti a k tak blaživému a osvobozujícímu styku s ním. *Musejí být zduchovnění*: teprve potom jim může poslat svého svatého Ducha a učinit je nositeli Ducha, kteří silou toho Ducha dobudou světa a v lidstvu založí království Kristovo, přes všechna protivenství a překážky. „Jdu k Otci.“ *Výzva ke zduchovnění, ke zvnitřnění*, k odhmotnění, k odloučení od viditelného, hmatatelného, i když je to tak svaté, i když je to dokonce Pán Ježíš Kristus sám. My lidé jednáme i ve své zbožnosti s Pánem mnohdy nesvatě, neduchovně, nešlechetně: toužíme po citelné blízkosti, po citovém prožívání, vnímání jeho přítomnosti, po vnímatelných projevech a viděních, po hmatatelných důkazech jeho lásky a znameních jeho spokojenosti, po citelných milostech a útěchách. To je zbožnost neduchovní, založená na citovosti. „Je pro vás užitečné, abych já odešel.“ *Zduchovnění!* To je požadavek liturgie doby před svatodušními svátky. Abychom pozvedali srdce i ducha k zduchovnělému, oslavenému, nebeskému Kristu a abychom se propracovali nad všechny smyslově vnímatelné zkušenosti a zážitky. Zduchovnění založené na duchu víry, na úplném vypnutí našich sobeckých pudů a sklonů, na čisté lásce, která myslí jenom na Boha a nezná a nehledá nic než Boha a to, co přichází od Boha a vede k Bohu. „Je pro vás užitečné, abych odešel: neboť neodejdu-li, nepřijde k vám Utěšitel.“

„*Pošlu vám Utěšitele.*“ Ježíš nás opustí. Za to, že u nás není už tělesně, posílá nám svého svatého Ducha. On nám svým utrpením a svou smrtí zasloužil velký Boží dar, Ducha svatého. Nyní odchází do nebe, aby nám Jej poslal jako „Utěšitele“, jako Pomocníka. Nikoli, aby nás tento Duch ušetřil všech utrpení, bojů, pokušení a obtíží. Spíše, aby byl v nás Boží silou, která nás posiluje, bychom vyplnili všechny povinnosti, snášeli a přemáhali všechna utrpení, ve všem žili a jednali z ducha a smýšlení Ježíšova. V odvaze k pravdě, k pokoře. V lásce ke skrytému, neznámému životu. V lásce k dobrovolné chudobě, k ponížení před lidmi, k utrpení. Jedním slovem: v připodobnění svatému Duchu Ježíšovu. Tento Duch nás pudí, abychom jednali v Ježíši a pro Ježíše. Abychom byli pro Ježíše svědky, „mučedníky“, a radovali se, že pro Ježíše trpíme potupu, ústrky, bezpráví, ano i odnětí statků i života. Jak velice ještě potřebujeme tohoto Utěšitele a Pomocníka! Jak vroucně musíme v těchto týdnech prositi Pána, aby své svaté církvi, nám všem poslal svého Utěšitele.

3. Ve velkých slavnostech a symbolech Hodu velikonočního jsme s novokřtenci prožívali a viděli Pána takřka v citelné blízkosti. Nyní nás chce posvátná liturgie přivést od radostí velikonočních svátků do světa všedního dne, bojů a utrpení. Chce naše srdce zakotvit

v nebi, chce je *pozvednout* od lnutí k pozemským věcem a od přílišné péče o ně *tam*, „*kde jsou pravé radosti*“ (orace). Pro nás křesťany je vyšší svět, svět posmrtný, věčný. O ten musíme zápolit. Proto nám posílá oslavený Pán Ducha svatého. Toužíme po jeho příchodu a neustále prosíme: „Veni, sancte Spiritus. – Přijď, o Duchu přesvatý, a naplň srdce svých věřících.“

Velkým prostředkem ke křesťanskému „zduchovnění“ je spoluobětování mše svaté. Zde se odříkáme všeho vlastního ducha, přízemního, sobeckého, zaměřeného jen k pozemskému a časnému. Zde přijímáme svatou Eucharistii, zduchovnělé, oslavené tělo a krev Páně, z nichž na nás proudí v nejhoňatší plnosti jeho svatý Duch (communio).

Modlitba:

Bože, jenž činiš (skrze Ducha svatého), že myslí věřících jsou stejné vůle, dej, ať tvůj lid miluje to, co přikazuješ a touží po tom, co slibuješ, aby při všech proměnách pozemských věcí byla naše srdce zakotvena tam, kde jsou pravé radosti. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pondělí po 4. neděli po velikonocích

Dobrý dar

1. V epištole k nám mluví Jakub „spravedlivý“, s Petrem a Janem pokládáný za „sloupy církve“ (Gal 2, 9), první biskup jeruzalémský. Obrací se především na židokřesťany, a v nich pak na nás všechny.

2. „Dobrý dar.“ „Ať neříká nikdo, když bývá pokoušen: Od Boha jsem pokoušen. Bůh totiž nemůže býti pokoušen ke zlému, sám pak nikoho nepokouší (tj. nesvádí nikoho ke zlému). Ale každý bývá pokoušen (sváděn ke zlému), jsa lákán a vnađen svou (zlou) žádostivostí.“ Od Boha může pocházet jenom dobro. Co Bůh dává a co může dát, je vždycky „dobrý úděl a dokonalý dar.“ Tak On nás pokřtěné, „dobrovolně (tj. z nezasloužené milosti) zplodil slovem pravdy, abychom byli jakousi prvotinou jeho tvorstva.“ To je ten dobrý úděl, ten dokonalý dar, který nám byl dán: *milost znovuzrození z vody a Ducha svatého*. My jsme vyvolení, nejprve a především zasvěcení Bohu, dítky Boží. Děkujeme dnes vroucně za tento dokonalý *dar Boží lásky a Božího milosrdenství*. Tážeme se pokorně: Proč právě mně připravil Bůh tento dobrý dar před miliony jiných, kteří by byli hodnější než já? Proč mně nehodnému vždy znovu neúnavně dává

tento vzácný dar? Ve *svátosti pokání a ve svátosti oltářní. V milostech pomáhajících*. To je jeho láska.

Plod dobrého daru. „Proto budiž každý člověk rychlý k slyšení, ale zdoluhavý k mluvení a zdoluhavý k hněvu! Neboť v hněvu nekoná člověk, co je spravedlivé před Bohem. Proto odložte všechnu špatnost a přijměte v tichosti všтіpené slovo, které může spasiti vaše duše.“ Zdoluhavý k mluvení! A zdoluhavý k hněvu, k rozčilení, k hořkosti a podrážděnosti. Neboť v hněvu a v rozčilení nekoná člověk, co je spravedlivé před Bohem. Plodem toho dobrého daru je *svatá mlčenlivost a samota v životě s Bohem. A tichost*, z nadpřirozené pohnutky, z ní zrozená *trpělivost* a duševní klid, který brzdí všechnu „špatnost“ a nenávisť, překonává a vylučuje všechnu netrpělivost a podrážděnost. Tato tichost vychází z ohně lásky a sebezpřemáhání, z tichosti duše uchvácené a očištěné Bohem a Kristem. V ní je sobectví nedůtklivého, přecitlivělého, netrpělivého člověka se vší nabubřelou statečností nižšího, neduchovního, neobrozeného člověka nahrazeno novým způsobem obrany. Křesťanská tichost je síla, je panství nad nižšími sklony, nad samoláskou, nad urážlivostí, citlivostí a panovačností pouze přirozeně smýšlejícího člověka. Ona je hrdinstvím pocházejícím z Boha. Ale hněv člověkův, netrpělivost, podrážděnost nepochází z Boha, z obrození, z milosti. Hněv je slabost, která se skrývá pod neočištěnou energií slova a skutku, slabost nedůstojná obrozeného člověka. „Blahoslavení tiší“ (Mt 5, 5).

3. S liturgií 4. neděle po velikonocích poznáváme *v dobrém a dokonalém daru*, který sestupuje od Otce světél, Ducha svatého, kterého očekáváme. Prostřednictvím Slova nás učinil Bůh svými dětmi. Prostřednictvím Slova, tj. Krista, nám dává Ducha svatého. Musíme jen připravit svou duši na jeho příchod modlitbou, svatým mlčením a vroucí touhou.

Když dnes v mešním obětování přinášíme k oltáři své dary, naladíme vděčně svá srdce na slova ofertoria: „Plesejte Bohu, všechny země (všecka srdce), pějte píseň jeho jménu. Pojďte a slyšte; vám všem, kteří s úctou sloužíte Bohu, budu vypravovati, jak veliké věci učinil Bůh v mé duši. Aleluja.“ — Vykoupení z hříchu. Znovuzrození k dětství Božímu a k dosažení života a ducha Kristova, povolání do společenství svaté církve, naplnění Duchem svatým!

Modlitba: str. 222.

Úterý po 4. neděli po velikonocích

Je hřích

1. „Až přijde (Duch svatý), dokáže světu, že je hřích, hřích, že nevěří ve mne“ (evangelium). Ano, to je velký hřích židů: nevěřili v Ježíše přes všechny předpovědi Starého zákona, které se vyplnily na Ježíšovi; přes zázraky, které On konal před jejich očima — přes jeho zmrtvýchvstání o velikonocích, jehož nedobrovolnými svědky se stali. Když tedy Pán vstoupil na nebesa, přinese Duch svatý světu důkaz, že židé jednali nesprávně, že nevěřili v Ježíše. A že jednají nesprávně všichni, kteří nevěří v Ježíše. To je velký hřích: *nevěra*.

2. Duch svatý působí v apoštolech. Sestupuje na apoštoly o letnicích a vybízí je, aby byli svědky zmrtvýchvstání Páně. V síle Ducha svatého vystupuje Petr před zástupy a vyznává: „Tohoto vzkřísil Bůh: my všichni jsme toho svědky“ (Skut 2, 32). Duch svatý úplně *přetvořil apoštoly* — nyní jsou plni nebojácné odvahy a svaté smělosti. Byli nechápaví — nyní jsou naplněni nebeským poznáním a mluví řečí, ke které protivníci nedorostli. Opustili svého Pána a Mistra při jeho umučení, Petr ho dokonce zapřel — nyní jsou nebojácnými hlasateli nauky o zmrtvýchvstání Páně. Za druhé: Duch svatý *jim dává sílu, konat zázraky*, které nemůže nikdo popřít nebo špatně vykládat. A tak přináší Duch svatý světu poznání: je to nesprávné, je to hřích, nevěřit v Ježíše, kterého apoštolé kážou a dosvědčují. Obdivujeme toto působení Ducha svatého v apoštolech a radujeme se za Ježíše, že Mu Duch svatý prostřednictvím apoštolů vydal svědectví před celým světem: „To je ten kámen, který byl zavržen od vás stavitelů, ale který se stal kamenem úhelným. A není v nikom jiném spásy. Neboť není jiného jména pod nebem daného lidem, v němž bychom mohli býti spaseni“ (Sk 4, 11–12).

Duch svatý působí v církvi Kristově: On do ní vkládá dar *svatosti* a *zázraků*. Církev, která *tvorí světce*, nese na sobě pečeť, svého zrození z Boha. Tuto neklamnou pečeť vtiskuje Duch svatý církvi Kristově. On v ní působí hrdinství dokonalé lásky k Bohu a bližnímu. „Podle toho poznají všichni, že jste moji učedníci, budete-li míti lásku jedni k druhým“ (Jan 13, 35). Svatá jest její nauka. Svatá jest její morálka. Svaté jsou její svátosti. Svatá její liturgie, její modlitba. Svatý jest její život. Svaté jsou její děti, ty nespočetné miliony blažených v nebi. Svaté jsou mnohé z jejích dětí zde na zemi. To všechno působí Duch svatý. Každý může a musí uznat tuto církev jako pravou církev, založenou Kristem Pánem a Bohem potvrzenou. Druhá pečeť,

kteřou vtiskuje Duch svatý Kristově církvi, je pečeť *zázraků*. Na její zázraky poukazoval Pán: ony mají a musí dokázat její božské poslání. Ony jsou také známkou, podle níž můžeme poznat a rozlišit církve, kteřou založil Kristus. „(Apoštolé—) vyšli a kázali všude. Pán jim pomáhal (skrže Ducha svatého) a potvrzoval jejich kázání zázraky“ (Mk 16, 20). Skutky apoštolské právě tak jako dějiny naší církve nejsou nic jiného než dějiny vyplnění přislíbení Páně: „Hle, já s vámi jsem po všechny dny“ (Mt 28, 20). Jasný, názorný a každému srozumitelný důkaz Ducha svatého světu, že je nesprávné a hříšné nevěřit v Ježíše. „Až přijde Duch svatý, usvědčí svět, že je to hřích,“ velký hřích nevěry, hřích, že „nevěří ve mne.“ Poznáváme a přijímáme vděčně a radostně působení Ducha svatého v apoštolech a v naší svaté katolické církvi. S novou, neochvějnou věrností se připojujeme k svému Pánu: „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého. Ty jsi cesta, pravda a život.“ Věřím, Pane, rozmnož v nás víru.

3. „*Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen. Kdo však neuvěří, bude zavržen*“ (Mk 16, 16). Je dnes tak mnoho těch, kdo napodobují židy a nevěří v Ježíše. Mohou snadno poznat působení Ducha svatého, mohou je téměř rukama uchopit. Svatost církve, její podivuhodná jednota ve víře, zázraky, které jsou ještě i dnes konány jejími svěťci, mluví hlasitě o svědectví Ducha svatého, který v ní žije a působí. „*Je to nespravedlivé a hříšné nevěřit v Ježíše.*“ Je nám líto těch zaslepených, svedených, pošťvaných, o pravou víru připravených. Modlíme se a oběťujeme se za ně, aby poznali, že jednají nesprávně, nejdou-li k Ježíši, a že je pouze jedna *záchrana a spása: věřit v Ježíše.*

Církev žije v každém z nás. *I já osobně musím nésti pečeť Ducha svatého: ve svém smýšlení, ve své řeči, ve svém jednání a konání.* Musím být živým svědectvím pro Krista, které na každého mocně působí. Všichni musejí na mně poznat, co velkého, svatého a podivuhodného působí v člověku křesťanská víra, křesťanství. A všichni musejí vyznat: Ježíš je pravda. To musí být plodem spoluobětování mše svaté, svatého přijímání, mnohých modliteb a rozjímání.

Modlitba:

Poděj, Pane, svým věřícím s nebe svou ruku, aby tě celým srdcem hledali a zasloužili dosáhnout, oč hodně žádají. Skřze Krista, Pana našeho. Amen.

Středa po 4. neděli po velikonocích

„Je spravedlnost“

1. „Až On (Duch svatý) přijde, dokáže světu, že je spravedlnost: neboť jdu k Otci“ – (evangelium). To je druhý úkol, který má Duch svatý vyplnit vůči světu.

2. *Svět prohlašuje Ježíše za nesvatého, za nespravedlivého.* Přibíjí jej na kříž mezi dva lotry. Odmítá ho a klade ho na roveň nízkému zločinci, Barabášovi, ano považuje ho ještě za nižšího, jako by Ježíš byl ještě větším zločincem než Barabáš. Dnes neméně než za jeho života označuje ho za lháře a podvodníka velkého formátu. Odsuzuje a odmítá jak jeho osobu tak i jeho nauku. Ježíš hlásá velké přikázání: Milovati budeš Pána Boha svého a bližního jako sebe samého; svět hlásá samolásku a uplatňuje ji až k pohrdání Bohem a vším tím, co slouží Bohu. Ježíš hlásá heteronomii, tj. podrobení Božímu příkazu a Boží vůli; svět hlásá autonomii, zdůrazňování a uplatňování sebe, nezávislost na Bohu. Ježíš hlásá cestu pokory; svět však chce, aby člověk následoval svůj vlastní rozum a nezná nic jiného než vlastní vůli a vyplnění a prosazení vlastních přání. Ježíš hlásá chudobu duchem, tichost, odklon od čistě pozemských věcí a od pošetilých radostí a požitků světa. U něho platí: „Blahoslavení, kteří lačněji a žízní po spravedlnosti (svatosti). Blahoslavení čistého srdce. Blahoslavení, kteří trpí pronásledování pro Ježíše,“ kteří se vzdali slávy a majetku. Svět se směje a vysmívá takovým zásadám a ideálům. Proti nauce Ježíšově staví své vlastní zásady. Právě tak jedná s dílem Ježíšovým s církví, s její věroukou, mravoukou, bohopoctou, autoritou, kněžstvím. Co jiného jsou ty dlouhé řady bludů a rozkolů, než odmítání církve Kristovy? Jak je církev se všech stran podezřívána, odstrkována jako znetvořená, jako podvodnice, která nehledá Ježíše a Boží věc, nýbrž je vedena jen touhou po moci, počtách a majetku! Svět prohlašuje Ježíše za nesvatého, za nespravedlivého.

„*Je spravedlnost, neboť jdu k Otci.*“ Jak by mohl Ježíš jíti k Otci a najít přijetí ve svatých příbytcích Božích, kdyby byl skutečně nesvatý, nespravedlivý, obtížen hříchy, za jakého jej kdysi považovali farizeové a za jakého jej pokládá včerejší a dnešní svět? „Jdu k Otci.“ Až přijde Utěšitel, Duch svatý, bude božskou zárukou toho, že ukřižovaný Ježíš, kterého svět označuje jako lháře a podvodníka, jest u Otce. Neboť: Neodejdu-li (k Otci), nepřijde k vám Utěšitel. Odejdu-li, pošlu ho k vám.“ *Poslal Utěšitele. Je tedy u Otce, je povýšen, korunován slávou. Bůh potvrdil a uznal svatost a spravedlnost jeho osoby, jeho*

nauky, jeho požadavků, jeho života. Bůh potvrdil a uznal jeho tvrzení, že je Synem Božím, pravdou, cestou a životem... „Každého, kdo mne vyzná před lidmi, vyznám i já před svým Otcem“ (Mt 10, 32). „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne“ — (Mt 16, 24). Bůh potvrdil pravdivost jeho slov: „Nebesa i země pomínou, ale slova má nepomínou“ (Mt 24, 35). Bůh potvrdil a uznal svatost jeho dobrovolné chudoby, jeho pokory a poníženosti, jeho lásky k Bohu a duším, jeho utrpení a odevzdanosti při smrti na kříži. Bůh uznal a potvrdil svatost jeho díla, svaté církve, její věrouky, její mravouky, jejího ducha, jejích světců, jejího vnitřního i vnějšího života. „Je spravedlnost poněvadž jdu k Otci.“

3. „Je spravedlnost.“ Je vtělena v Ježíšovi. „Ty jediný jsi svatý.“ „Pějte Pánu novou píseň: Aleluja. Neboť zázračné věci učinil Pán: před zraky národů zjevil (v seslání Ducha svatého) svou (Ježíšovu) svatost (spravedlnost) aleluja, aleluja, aleluja.“

„Je spravedlnost.“ Nikoli spravedlnost světa. *Jediné Ježíš je Bohem potvrzen a přijat jako spravedlivý.* Jenom u Ježíše je pravá ctnost a svatost. Jenom u Ježíše a u církve, která je s ním spojena v životní jednotu, která je naplněna a oživována duchem Ježíšovým.

Chápeme smysl posvátné liturgie, když doprovází přijímání těla Páně těmito významnými slovy: „Až přijde Utěšitel, Duch pravdy, on usvědčí svět, že je hřích, spravedlnost a soud, aleluja, aleluja.“ Ve svatém přijímání zasazuje Ježíš svého svatého Ducha do naší duše — každým svatým přijímáním hlouběji. Odcházíme od stolu Páně do svého povolání, do rodiny, na své pracoviště a dokazujeme celým svým zaměřením a chováním: je hřích — odsuzuji jej a nenávídím; je spravedlnost — smýšlím, soudím, jednám a žiji jako Ježíš, jehož duch mne proniká a naplňuje.

Modlitba:

Duch svatý nechť se rozlije do našich srdcí a očistí je, Pane. Nechť svou rosou svažší naše nitro a oplodní je. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Čtvrtek po 4. neděli po velikonocích

„Je soud“

1. „Až přijde (Duch svatý), usvědčí svět, že je soud, poněvadž kníže tohoto světa je již odsouzen“ (evangelium). Třetí důkaz, který podá Duch svatý světu: kníže tohoto světa, satan a s ním a v něm

i svět a jeho říše, je odsouzen a usvědčen jako nespravedlivý. U Krista je právo a pravda.

2. *Ježíš odsoudil kněze tohoto světa.* Především svou smrtí na kříži. „Nyní nastává soud nad tímto světem, nyní bude kněz tohoto světa vypuzen ven“ (Jan 12, 31). Nyní, „když budu povýšen od země (na kříži),“ při své smrti. Ježíš se nechává světem nespravedlivě odsoudit a usmrtit. Tak visí na kříži. On je nevinnou, nespravedlivě prolitou krví psaný, všem srozumitelný odsuzující rozsudek nad rozsudkem, který pronesl kněz tohoto světa, satan a jeho služebníci, židé a římský Pilát, nad nevinným bezhříšným, božsky čistým. Po druhé pronáší rozsudek nad knězetem tohoto světa: *svým zmrtvýchvstáním z hrobu*. Jím nevývratně usvědčil ze lži rozsudek, jež nad ním pronesl svět, že se rouhá Bohu, že koná zázraky pomocí a silou ďáblou. Bůh sám jeho zmrtvýchvstáním ukázal a prokázal před celým světem, že Ježíš je spravedlivý a Syn Boží. Před Ním mají všichni poklekat. Všichni musejí vyznávat: Kristus je Kyrios, Pán (Fil 2, 11). Tak je odsouzen satan a s ním svět. Prokázalo se, že jeho úsudek o Kristu, o evangeliu, o církvi Ježíšově, o křesťanské víře, o křesťanské mravnosti, o smyslu života, o hodnotě statků tohoto světa je nesprávný. „Nyní při smrti a zmrtvýchvstání Kristově — nastává soud nad tímto světem, nyní je kněz tohoto světa vypuzen ven,“ je zbaven trůnu. U tebe, Pane, je právo. Svět je lež, klam, podvod, nečistá hra. Dej, abych jej zcela poznal a odvrátil se od něho s celou ošklivostí.

Duch svatý odsuzuje kněze tohoto světa. On přichází, když Pán odešel k Otci, aby posílil soud Ježíšův nad světem a aby jej potvrdil během staletí církevních dějin. Svět se domníval, že smrtí Ježíšovou pohřbil a vyhladil ze světa také jeho věc, jeho nauku, jeho evangelium, jeho dílo. Tu přichází Duch svatý a nastupuje za Ukřižovaného. Ježíšovo evangelium uchvátilo netušenou rychlostí mysli i srdce v městech i na venkově. Židé je odmítají: zato se k němu obracejí pohané. Věří a dávají se pokřtít. Shromažďují se okolo ukřižovaného Krista a říkají mu: „Odříkám se satana.“ Odříkám se světa s jeho pošetilostmi, odříkám se světského smýšlení a světského ducha. *Duch svatý tvoří nový svět, svět Kristův.* Věřící „měli jedno srdce a jednu duši. Nikdo z nich nenazýval něco ze svého majetku vlastním, nýbrž všechno bylo jim společné... Nebylo mezi nimi žádného chudáka... Veliká milost byla v nich všech“ (Skut 4, 32–34). „Žili podle apoštolského učení v bratrském soužití, v lámání chleba a na modlitbách...

Chválili Boha, jsouce v přízni u všeho lidu. Pán pak připojoval k nim denně ty, kdož přicházeli k spáse“ (Skut 2, 42–47). Zmizelo nesprávné oceňování pozemských statků; není už lakoty, závisti,

nesvornosti; je jen jedno srdce a jedna duše; jen radostný život a radostné snášení utrpení pro Boha a Krista; není už zdůrazňování a uplatňování sebe, nýbrž jen pokorné podrobení slovu Apoštolovu, slovu církve. „*Kníže tohoto světa je odsouzen.*“ Souzeny a odsouzeny jsou jeho zásady, jeho duch, jeho postoj k životu. A nejen v prvotní církvi. Ideál prvotní církve jde s církví staletími a tisíciletími, v milionech věrných křesťanských srdcích, ve velkých společnostech východních i západních mnichů, v četných řeholních rodinách, které jsou dnes pýchou a ozdobou svaté církve. Především ve světcích, kteří nikdy nechybějí církvi Kristově. To je soud Ducha svatého nad knížetem tohoto světa, nad soudy, úsudky a zásadami světa. „Všechno, co je ve světě, je žádost očí (zvědavost, lakota), žádost těla a pýcha. To nepochází z Otce, nýbrž ze světa. Ale svět pomíjí i jeho žádost“ (1 Jan 2, 16). Svět je souzen, odsouzen, odhalen jako lhář. Je odsouzen také pro nás! Nechceme v něm mít žádnou účast.

3. „*Kníže tohoto světa je již odsouzen.*“ To je velikonoční píseň církve, duše. Satan je potřen, je zbaven trůnu. Ovšem ne tak, že by mu nebyla dopřána od Pána k našemu dobru ještě nějaká milostivá chvíle. On smí ještě chodit po zemi. Se vši horlivostí používá doby Bohem povolené, aby klamal, obelhával, zaslepoval a sváděl svět. Nechává svou lež a svůj podvod zazářit jako blesk od východu až k západu. Svět vidí ten blesk a ztichne při jeho zaplanutí, jako by to bylo vyzařování pravdy, jako by zasloužil pozornosti. Člověkovu tvář, která se přirozeně pozvedá k nebi, se satanovi podařilo obrátit k zemi. I mnozí z nás křesťanů jím byli oklamáni a přilnuli svým srdcem k věcem pozemským a pomíjejícím. Kde pak je ten velikonoční duch, křestní duch, který hledá to, co je shůry, nikoli to, co je na zemi? (Kol 3, 1.)

„*Kníže tohoto světa je odsouzen.*“ Nejen v Kristu zmrtvýchvstalém, nýbrž s Kristem-Hlavou i v nás jeho údech. V nás musí býti odsouzení knížete tohoto světa vždy živé, jako v Kristu Pánu: v našem smýšlení a chťení, v naší řeči i v jednání. Každý den, každý náš skutek musí býti soudem nad satanem. Naší vírou v Ježíše ukřižovaného a vzkříšeného; naší láskou, kterou žijeme pro toho, který „mne miloval a sebe samého vydal za mne“ (Gal 2, 20); nezlomenou věrností naší svaté křestní přísaze, našim křesťanským zásadám a ideálům; rozhodným „nikoli“ vůči našeptávání a vábení k zlému.

„*Kníže tohoto světa je už odsouzen.*“ Co řekneme? Proč nejsme více, mnohem více naplnění důvěrou ve vítězství a vítěznou silou velikonoční liturgie? Proč tolik úzkosti před „řvoucím lvem“ (1 Petr 5, 8), před štěkajícím psem, který je uvázán na řetěze? (Sv. Augustin).

„On mne oslaví.“ Působení Ducha svatého v Církvi, v pokřtěných,

je soud nad satanem a světem. A tak je trvalým ospravedlňováním potvrzováním a oslavováním Ježíše. Je důkazem, že Ježíš je Syn Boží, že jeho slova jsou pravdivá, že jeho ctnost je pravá, jeho příslibení neomylné! „On mne, oslaví“, i ve mně. Silou svatého přijímání mne promění, učiní mne novým, duchovním člověkem, abych byl v praktickém životě soudem nad světem a satanem (communio).

Modlitba:

Bože, jenž jsi nás vznešenou výměnou darů, která se uskutečňuje při této oběti, učinil účastnými jediného nejvyššího božství, dej, prosíme, abychom jako poznáváme tvou pravdu, tak jí dosáhli důstojným životem. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pátek po 4. neděli po velikonocích

Bázeň a láska

1. Bože, dej, ať tvůj lid miluje to, co přikazuješ“ (orace). Přikázání, milovat vůli Boží, milovat ji ve všech podobách a projevech! Tak, prosí a modlí se svatá církev za pokřtěné, za ty, kteří povstali s Kristem k novému životu. Tuto milost si vyprošujeme navzájem.

2. „*Počátek moudrosti je bázeň Boží*“ (Ž 110, 10). Na začátku duchovního života stojí bázeň Boží. Pokud musíme ještě převážně zápasit s hříchem, zaujímá bázeň před přísnou spravedlností Boží význačné místo v našem vnitřním životě. Před naším duchem stojí Boží trest hříšníka, spravedlivý Boží hněv vůči nám, peklo se svými věčnými mukami. Zkušenost o naší mravní slabosti, mnohá pokušení, která nás vábí, neustálé možnosti a příležitosti padnout. Dále zkušenost, že tak málo odpovídáme milostem Božím, že své povinnosti plníme často nepřesně a nedokonale, že většinou jednáme z přirozených pohnutek a popudů místo z nadpřirozené pohnutky lásky k Bohu. Zkušenost, že jsme tak málo usebraní, tak hněviví a netrpělí, tak nevlídní vůči bližním. Zkušenost, že jsme plni samolásky a chyb. To všechno nás naplňuje a musí nás naplňovat neustálou skrytou bázní před Božím soudem. Bázeň Boží nás má vskutku provázet po celý život. Ona je nepostradatelnou oporou a stálou pobídkou. „Blahoslavený, kdo se bojí Boha“ (Ž 111, 1). „Boj se Boha a varuj se zlého. Bázeň Páně nenávidí zlo“ (Přísl. 3, 7; 8, 13). „Počátek moudrosti je bázeň Boží.“

„*Miluj Pána Boha svého*“ (Mt 22, 37). Bázeň Páně je nutná: ale vlastní dominanta a vedoucí pohnutka křesťanského života je láska.

Jediné láska je hodná Boha: On zasluhuje naší lásky pro svou nekonečnou dokonalost a dobrotu; pro mnohá dobrodinní, která nám udělil; pro statky, které nám dá jednou v nebi. „Miluj Pána Boha svého“: to je první a největší přikázání. Bůh žádá od nás to nejlepší a poslední: lásku. A On to zasluhuje. A je to také láska, která přetvořuje naše srdce, obrací je k Bohu a účinně je odpoutává od stvořených věcí. Jediné ona činí srdce velkodušným a silným, abychom pro Boha všechno vykonali, snesli a obětovali. Bázeň působí, abychom se varovali zlého, ale nepozvedá nás k tomu, abychom konali dobro. Láska působí oboje zároveň: odvádí nás od zlého, ba i od stínu zla, a pudí nás k dobru, od dobrého k lepšímu, k dokonalému, přes všechny obtíže a překážky. Bázeň myslí ještě příliš na vlastní já: nemůže být velkodušná, drží se příkazu, povinnosti a spokojí se tím, že koná jen to, co musí. Jinak láska. Ta dává více než musí. Co koná, to považuje za nepatrné, za nic. Ona a jediné ona rozumí slovům Páně: „Až učiníte všechno, co vám bylo přikázáno, řekněte: Služebníci neužiteční jsme; co jsme měli učiniti, učinili jsme“ (Lk 17, 10). Komu Duch svatý vložil do duše lásku a udělil velkodušnost, tomu dal hlubší, dokonalejší pochopení toho, co je přikázáno. On vkládá do duše dar zbožnosti, tj. snahu a touhu, líbiti se Bohu, dychtivost konat vůli Boží. „Můj pokrm je činiti vůli Toho, který mě poslal“ (Jan 4, 34). Tak duše nerozlišuje vázanost a svobodu, přikázané a dokonalé, co není přikázáno. Kdekoli se naskytne příležitost nakrmit plamen lásky, tam se jí duše uchopí se žhavou touhou. Netáže se už, k čemu je zavázána. Odhalila tajemství: vyplní všechno, co jest jí možno; pak je jistá, že plní to, co je přikázáno. Miluje přikázání Boží, vůli Boží. Nyní je člověk svobodný, přestože je vázán zákonem: nežije pod zákonem, nevzdychá pod zákonem jako otrok, nesnaží se uniknout mu, pokud je to nějak možno. „Můj úděl (moje potěšení) je: zachovávat tvůj zákon, Pane“ (Ž 118, 57). Cítí se jako dítě Boží. A proto touží, vyplnit i nad zákon všechno, čím je možno způsobit Otci radost. Milovat Boží zákon!

3. Tuto velkou milost a ctnost vyprošuje liturgie věřícím u Boha. Ona vyplňuje Boží zákon. Neboť „toto je láska k Bohu: plniti jeho přikázání“ (1 Jan 5, 3). Ale ona je plní nikoli z bázně před trestem, nikoli z donucení jako otrok, ani ne pouze nebo především pro odměnu, nýbrž, aby se líbila Tomu, jemuž se křesťan svobodně a radostně odevzdal ve svatém křtu.

Láska a uplatňování lásky jdou spolu. Jen ty dobré skutky jsou dokonalé, které vycházejí z lásky. Láska je kořenem a duší ctnostných skutků; skutky, vyplnění přikázání, jsou potravou, růstem, životní podmínkou lásky. Kdo chce dobré skutky, kdo chce vyplnit

příkázání Boží dobře a dokonale, ten, ať si uchová lásku. Kdo chce dokonalost, ten ať se vši silou snaží o rozmnožení lásky neúnavným konáním dobrých skutků, plněním příkázání Božích, a nechť je ochoten vyplnit všechno, co je mu možno.

Modlitba:

Bože, jenž činíš, že myslí věřících jsou stejné vůle, dej, ať tvůj lid miluje, co přikazuješ, a touží po tom, co slibuješ, aby při všech proměnách pozemských věcí byla naše srdce zakotvena tam, kde jsou pravé radosti. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Sobota po 4. neděli po velikonocích

Touha po věčném

1. „Dej, ať tvůj lid touží po tom, co přislubuješ, aby naše srdce při všech proměnách pozemských byla zakotvena tam, kde jsou pravé radosti“ (orace). To je úplné naladění pro nanebevstoupení, úplné zaměření k posmrtnému životu!

2. „*Co přislubuješ.*“ „Otče“, tak prosí náš Spasitel ve velekněžské modlitbě, „chci, aby kde jsem já, byli se mnou i ti, které jsi mi dal, aby viděli mou slávu, kterou jsi mi dal“ (Jan 17, 24). To nám přislíbil Otec: Budeme tam, kde jest Ježíš ve slávě Otcově. Svatým křtem jsme se stali dětmi Božími. „Jsme-li však děti, jsme i dědici: dědici Boží a spoludědici Kristovi“ (Řím 8, 17). Pán odchází, aby nám připravil příbytek v nebi. Tam máme mít společenství s Otcem (1 Jan 1, 3), Synem i Duchem svatým, tj. mít a požívat nekonečně bohatý a plně nasycující život tří božských osob: patřit na Boha, milovat Boha, věčně spočívat v požívání Boha. Boží blaženost je pak naší blažeností, Boží život naším životem, dokonalým životem, v němž všechny naše vlohy a síly naleznou své nejšťastnější rozvinutí a naplnění. Kdybychom věděli, co nám Bůh připravil! Jak bychom pak usilovali o to jediné potřebné! Ano, *Otče, dej, ať celou dušň toužíme po tom, co nám přislubuješ.* Dej, ať zapomeneme na věci pozemské, přítomné a usilujeme jen o to, co je před námi!

„*Dej, ať jsou naše srdce zakotvena tam, kde jsou pravé radosti.*“ Pokřtěný „očekává“. On nechává časné věci přejít kolem sebe, jako by se ho netýkaly; má je a používá jich, jako by je neměl a nepoužíval jich. On položil těžiště svého myšlení a snažení do posmrtného života, do světa nadhvězdného. On žije zcela v tom, co přijde po tomto životě. Před jeho duchem stojí budoucnost plná štěstí a blaživého držení

a požívání. Ta je mu slíbena v posvěcující milosti a v duchovním dětství, jichž se mu dostalo ve svatém křtu. Je mu slíbena ve zmrtvýchvstání a nanebevstoupení Krista Pána, naší Hlavy, k níž je životně přičleněn. „Bůh nás přivedl k životu s Kristem... a v Kristu Ježíši nás spolu s ním vzkřísil a umístil nás v nebesích, aby tak (na nás) v budoucnu (v nebi) ukázal přenesmírné bohatství své milosti“ (Ef 2, 4). Co jsou tedy věci a požitky tohoto světa pro toho, kdo je zakořeněn v nadčasovém? Ten může „očekávat“. Pozemské mu není nikdy spočinutím v požitku. Jen hybnou silou a podnětem vzhůru k vyššímu, k věčnému, a nepomíjejícímu, k jediné potřebnému a rozumnému. Žádné lákání světa, žádné pozemské dobro, žádný odpor, žádná pomluva, žádné nepříznivé poměry, žádné utrpení a žádné neúspěchy jej nemohou zmást nebo zastrašit. On našel poklad na poli, našel drahocennou perlu: nyní se vzdává všeho ostatního, aby získal ten poklad, tu perlu, posmrtný život. Myšlenka na posmrtný život se mu stává silou k oběti, k odříkání, k boji, k odpouštění, k tichému nesení obtíží. Stává se mu zvláštní silou k apoštolátu u nesmrtelných duší. Silou k oddané, pomáhající lásce, která i bratru a sestře v Kristu pomáhá získat pravá dobra. Myšlenka na posmrtný život se stává čínorodou silou, mocnější než světské smýšlení, silnější než přirozený pud, silnější než sobectví a smrt. „Bože, dej ať tvůj lid touží po tom, co přislubuješ.“

3. „Blahoslavení chudí duchem. Blahoslavení tiší. Blahoslavení, kteří lačnější a žízní po spravedlnosti. Blahoslavení milosrdní. Blahoslavení čistého srdce.“ To jsou praví křesťané. Hrdinské duše, zakotvené v nadpřirozeném životě.

Pozemský život je uspokojení v požitku, v úzkém okruhu sebeuplatňování a ctižádosti, v bahně žádosti očí (hrabivosti), žádosti těla a pýchy života. Bohužel, tak mnozí křesťané zahynou v pozemském životě. Velikonoce je chtěly přetvořit v nového člověka, v člověka zmrtvýchvstalého, zakotveného v nadpřirozeném životě, v hrdinu. Ale oni zůstávají vězet v bahně starého člověka, slaboši, přízemní lidé. Proto s posvátnou liturgií z celé duše snažně prosíme za ně všechny: „Dej, ať jsou naše srdce zakotvena tam, kde jsou pravé radosti.“

„*Sursum corda!* — Vzhůru srdce!“ volá kněz, dříve než vstoupíme do svatyně proměňování. Odpovídáme: „*Habemus ad Dominum.* — Máme je u Pána.“ Skutečně u Pána? Ne už jen u obchodu, ne u zdraví nebo modly? Vidíme, hledáme, konáme vpravdě všechno s pohledem na nadpřirozený život? Vždycky s otázkou na rtech: Jakou cenu to má pro věčnost?

Mešní liturgie 5. neděle po velikonocích

1. Ještě několik dnů a velikonoční doba v užším smyslu slova skončí svátkem Nanebevstoupení Páně. Což divu, že v dnešní liturgii se setkávají velikonoce i nanebevstoupení ve vlastním významu.

2. Hlasitý velikonoční jásot uvádí ve vstupním zpěvu mši svatou. Je to jakoby dík za naše spoluvzkříšení ve svatém křtu chtěl ještě jednou vystoupit k nebi s celou svěžestí a silou. „Pán vykoupil svůj lid (ve sv. křtu). Aleluja.“ A s díkem zároveň prosba, aby nám zůstala velikonoční milost i když pominou velikonoční svátky. Tuto snažnou prosbu vkládáme do Kyrie eleison. Dáváme jí jasné a plné vyjádření v modlitbě toho dne: „Dej nám, abychom tvým vnukáním myšleli na to, co je správné, a tvým vedením to také konali“ (orace). Doba postní a velikonoční přinesla věřícím tak bohaté poznání. Co však jsme poznali, to musíme také žít. „Nejmilejší, uvádějte slovo ve skutek a neposlouchejte je jenom“ (epištola). Tak napomíná apoštol Jakub svým vážným a důrazným způsobem. To je požadavek velikonočního dne, svatého křtu: žít křesťanskou nauku! A zkušební kámen? „Zbožnost pravá a bez poskvrny před Bohem je tato: Navštěvovati sirotky a vdovy v jejich soužení a zachovat si neposkvrněnost tímto světem.“ Láska k bližnímu je skoncování s hříchem a světem! To je velký úkol, jež nám ukládají velikonoce! V evangeliu se mu dostává nového zdůraznění. „Jdu k Otci.“ Jíti k Otci, vždy více se odlučovat a vystupovat z nížin a překážek, do nichž nás přivedl dědičný hřích: to je smysl velikonoční slavnosti a svatého křtu, který jsme přijali. „Proste a obdržíte.“ Ten, jenž jde k Otci, nejde tam proto, aby žil a radoval se jen pro sebe. On tam chce být naším Prostředníkem, jehož jménem prosíme a docházíme vyslyšení. Skrze Krista, Prostředníka, který vstoupil na nebe, jdou naše prosby a přání k „Otcí“.

Plni důvěry a jsouce rozhodnutí, že budeme v životě uplatňovat velikonočního ducha, modlíme se své Credo — Věřím, a zpíváme vítězný zpěv k obětování: „Velebte Pána, našeho Boha všechny národy. On mne opět přivedl k životu velikonoční slavností (svatým křtem) a nedopustí, aby zakolísaly mé nohy.“

3. „Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět; opět opouštím svět a jdu k Otci.“ Co vyslovuje evangelium těmito slovy, to se stává skutečností ve mši svaté. Tu sestupuje Kristus ve svatém proměňování jako Bůh a člověk tajuplně na oltář. S jásotem jej zdravíme: „Svatý, svatý, svatý... Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně.“ Nyní jsme učedníky z evangelia a slyšíme z Kristových úst útěšná slova: „Budete-li o cokoliv prositi Otce ve jménu mém, dá vám. Až dosud —

dokud jste se přijetím sv. křtu nestali jedno s Kristem, obětujícím se ve mši svaté, a nemodlili jste se s Ním a skrze Něho — neprosili jste ve jménu mém“, ve svatém společenství modlitby a oběti s Kristem. Ale nyní v oběti mše svaté, modlitba obětujícího se Krista se stala jedno s modlitbou Krista, vzatého v celku, ba dokonce se proměnila (jako podstata chleba) v modlitbu Kristovu a je nesena před Otce čistýma rukama Kristovýma. Poněvadž jsme včlenění v Krista, rozšiřuje Otec ve mši svaté lásku, kterou má ke Kristu, na nás, kteří obětujeme spolu s Kristem, a naplňuje slovo Kristovo: „Otec vás miluje, poněvadž vy jste mne milovali.“ Proto se po proměňování modlíme s dětinnou důvěrou „Otče náš.“ Tu zanecháváme všechno pozemské a nižší a zapomínáme na to, tu povstáváme denně s obětujícím se Kristem k novému životu a „jdeme k Otci“, s Kristem a skrze Něho, a stáváme se dítkami jeho lásky. „Otec vás miluje“ a prokazuje vám svou lásku, jak ve svaté oběti, tak zvláště v obětní hostině svatého přijímání. „Zvěstujte radostně jeho spásu, aleluja.“ Svaté přijímání je odpovědí Otcovou na společenství v modlitbě a oběti s jeho Synem, na naše: „Jdu k Otci“. „Otec vás miluje, protože vy jste milovali mne a uvěřili jste, že jsem vyšel od Boha.“

Pátá neděle po velikonocích

Modlitba ve jménu Ježíšově

1. „Radostným hlasem zvěstujte, aby to bylo slyšet: aleluja; zvěstujte to až do končin země: Pán vykoupil svůj lid, aleluja, aleluja, aleluja“ (introit). To je velikonoční poselství dnešní neděle: první a nejdůležitější ve vědomí a životě křesťanově je skutečnost: jsme vykoupeni, jsme děti Boží! Nyní je nám nebe otevřeno. A otevřeno je nám Srdce Otcovo. „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Budete-li o cokoli prositi Otce ve jménu mém, dá vám“ (evangelium). Kdo se může považovat za šťastnějšího?

2. „*Až dosud jste neprosili za nic ve jménu mém.*“ Apoštolé sice žádali Pána: „Pane, nauč nás modliti se“ (Lk 11, 1), a On je naučil Otčenáš. A žádali ho: „Rozmnož naši víru“ (Lk 17, 5). Ale dosud neprosili o nic Otce v jeho jménu, pro jeho smrt, pro jeho krev vylitou za nás; neboť nejprve musel Pán dát svou krev a svůj život v oběti na kříži. Nejprve musel jako velekněz Nového zákona „zjednat vykoupení věčné“ a se svou vlastní krví vejíti do velesvatyně nebes (Žid 9, 11). Svůj úřad Prostředníka vykonává Pán teprve ode dne svého nanebe-

vstoupení. A tak nemohli apoštolé dosud za nic prosit ve jménu Ježíšově. Také z jiného důvodu ne. Dosud, před svým utrpením a svou smrtí, se jim Kristus ještě neukázal, čím vskutku je a čím chce být. Oni vždy snili o pozemském trůnu a slávě Páně. Že měl trpět a zemřít, to jim bylo nepochopitelné. Jak mohli prosit v jeho jménu, dokud Ho nebrali tak, jak byl ve skutečnosti? Teprve po jeho smrti, po jeho zmrtvýchvstání a nanebevstoupení a po přijetí Ducha svatého o letnicích jej poznali. Nyní porozuměli, že jenom ten prosí ve jménu Ježíšově, kdo se ve své modlitbě zcela a dokonale opírá o zásluhy, utrpení a smrt Páně a kdo snažně prosí Otce pro krev Ježíšovu.

Ten, kdo přichází k Otci v duchovním a duševním společenství s dobrovolně chudým, pokorným a ukřižovaným Pánem. Ten, kdo je ochoten s Pánem se státi poslušným až k smrti a kdo může říci s Ježíšem: „Můj pokrm je činiti vůli Toho, který mě poslal“ (Jan 4, 34).

Teprve až budeme míti ducha a smýšlení Ježíšovo, jeho ochotu vůči Božímu příkazu, Boží vůli a Božímu zalíbení, pak smíme svou modlitbu vložit do modlitby Ježíšovy. Pak bude naše modlitba uzavřena do modlitby Ježíšovy, pojata do jeho modlitby, bude jím uznána a doporučena Otci jako jeho vlastní modlitba. A pak jistě dojde vyslyšení.

„*Proste a dostanete, aby vaše radost byla úplná*“ (evangelium). To je příslibení, které je dáno modlitbě ve jménu Ježíšově. „Dostanete.“ Náš Spasitel převzal svým i Otcovým jménem slavnostní závazek pro to, že nám bude dáno, o cokoli poprosíme v jeho jménu (Jan 14, 13). V modlitbě je nám tedy dán velký, neomylný prostředek, abychom dosáhli od Boha světla a síly, milosti a pomoci. „Kdo prosí, dostává, kdo hledá, nalézá; a tomu, kdo tluče, bude otevřeno“ (Lk 11, 10). Kdo neprosí, nedostává. Kdo prosí málo, dostává málo. Kdo prosí mnoho, dostává mnoho. Takový je svatý zákon řádu milosti, potvrzený a zaručený zkušeností a dějinami církve. Je to zákon: „Pokorným dává Bůh svou milost“ (1. Petr 5, 5). Zákon: „Lačné nasytil dobrými věcmi, bohaté — syté — propustil s prázdnou“ (Lk 1, 53). V modlitbě opouštíme sebe samy, vycházíme ze sebe a jdeme k Otci. Proč? Jsme si vědomi své vlastní bídy a nedostatečnosti; uznáváme a vyznáváme pokorně svou nicotnost, prázdnotu a nedostatečnost; vyznáváme pokorně, že my si sami nemůžeme pomoci, že sami ze sebe nemůžeme žít a konat něco dobrého. Proto pozvedáme svou duši k Bohu, od něhož pochází každý dobrý dar (Jak 1, 17). Otevřeme bránu své bytosti nesmírnosti Boží, aby do nás proudilo světlo a síla Boží. Modlitba je vydechování a vdechování duše, vydechování vlastní nicoty, vdechování Boha. Je opuštění

sebe a odevzdání sebe Bohu. Máme-li si zachovat a udržet Boží život, který nám byl dán ve křtu, pak musíme sebe vydechovat do Boha a vdechovat Boží světlo a sílu. A proto bez modlitby není milosti. Jenom ten, kdo se pokorně poníží, vyjde ze sebe a ze své nicoty a vdechuje Boha, jenom ten může být povýšen. Jenom, „kdo prosí, obdrží“.

3. „*Budete-li o cokoli prositi Otce ve jménu mém, dá vám.*“ Výborně prosíme Otce ve jménu Ježíšově, když se správným obětím smýšlením *spolu s Ním sloužíme mši svatou*. Tu bereme do svých rukou jeho svaté tělo a jeho předrahou krev, cenu svého vykoupení, jako svůj obětí dar a pozvedáme je vzhůru k Otci. „My, tvoji služebníci (kněží) i tvůj svatý lid, přinášíme tvé přejasně velebnosti čistou, svatou, neposkvrněnou oběť, svatý Chléb věčného života a Kalich trvalého spasení.“ Tu mluví jeho utrpení a smrt, jeho krev za nás. Tu vystupuje On za nás a činí naše žádosti a prosby předmětem své velekněžské, u Boha všemohoucí modlitby. Tu je On naším prostředníkem a obhájcem. Tu se splňuje příslibení: „Proste a obdržíte, aby vaše radost byla úplná.“ A potom přichází On, obětovaný Pán, ve svatém přijímání do našeho srdce. Tu je naše srdce jeho svatostánkem. On žije v nás a modlí se v nás. On pojímá naše modlitby do svého klanění a díkůčinění a vkládá je, samy o sobě nepatrné kadidlové zrnko, do kadidelnice svého modlicího se Srdce. Ony jsou pak spojeny s jeho dokonalou modlitbou a vystupují k Otci. „Skrze Něho, s Ním a v Ném“ je tak vzdávána Otci také od nás „všecka čest a sláva.“

„Aleluja. Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět. Opět opouštím svět a jdu k Otci. Aleluja.“ Kristus je Prostředníkem u Otce. On nám otevřel nebe a zjednal nám přístup k Otci. Nyní smíme my, dítky Otcovy, říkat: „Otče náš.“ Náš prvorozený Bratr se modlí v nás a s námi, my s Ním a v Ném, v jeho jménu, opírajíce se o jeho zásluhy. A tak se naše modlitba stává všemohoucí.

Pod jednou podmínkou! „Zbožnost pravá a bez poskvrny před Bohem Otcem je tato: Navštěvovati sirotky a vdovy v jejich soužení a zachovat si neposkvrněnost tímto světem“. Dále: „Domnívá-li se někdo, že je zbožný, ale nedrží na uzdě svůj jazyk..., toho zbožnost je bezcenná“ (epištola).

Modlitba:

Bože, od Tebe pochází všechno dobro; proto nám uděl na naše snažné prosby milost, abychom tebou osvíceni mysleli na to, co je správné, a tebou vedeni, to také konali. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pondělí po 5. neděli po velikonocích

Katolická modlitba

1. Dnes slavíme první ze tří prosebných dnů, které předcházejí přímo před svátkem Nanebevstoupení Páně. Ve smyslu liturgie vystupují s Pánem stoupajícím do nebe, také naše prosby k Otci. Kristus nám svým nanebevstoupením připravuje cestu, je naším prostředníkem a obhájcem. Církev koná prosebné průvody. „Povstaň, Pane, pomoz nám a vysvobod nás pro své jméno.“ Pane, smiluj se. Kriste vyslyš nás. Všichni svatí, orodujte za nás: abychom dosáhli odpuštění a ochrany proti nepřátelům církve a duší, aby zavládl mír a svornost mezi národy; aby byl jeden Pastýř a jeden ovčinec a aby všichni dosáhli spásy. Potom vkládá církev své modlitby na patěnu, do rukou Pána, který se ve mši svaté obětuje s ní a za ni. On přednáší její prosby otci.

2. „*Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já mezi nimi.*“ (Mt 18, 20). Modlitba křesťanova je podstatně modlitba *katolická*, modlitba *ve společenství a se společenstvím*. Kdo jednou pochopil, co je modlitba ve smyslu Kristově, ten jest si vědom, že ve své modlitbě přísluší k celku. Ten ví, že nic se nepřící tak velice duchu Kristovu a duchu dítěte Božího jako osamocení. „Běda osamocenému!“ (Kaz 4, 10). Křesťan je si vědom, že je ve své modlitbě obklopen a pozorován bratry. Miluje-li Boha „z celého srdce“, pak nechce, aby jeho srdce bylo osamocené, odloučené od srdcí bližních. On cítí, že Ježíš, Maria, svatí a blažení v nebi mají s pravými křesťany zde na zemi jen jedno srdce, srdce Ježíšovo. Miluje-li Boha „z celé duše“, pak nechce, aby jeho duše byla osamocená: má na mysli duše všech dětí Božích v nebi, na zemi i v očistci. Ty všechny jsou — silou lásky k Bohu v Duchu svatém — jen jedna duše. Když se křesťan modlí, jest si vědom, že všichni na nebi i na zemi jsou jedno srdce a jedna duše a modlí se s ním týž Otčenáš, totéž „Sláva Otci i Synu i Duchu svatému“ a totéž „Zdravas Maria.“ On má ve své modlitbě hluboký, živý cit pro celek. Svou modlitbu zapojuje do modlitby velkého společenství. I když se modlí tělesně osamocen, jest si vědom toho, že nikdo nesmí přijít k Otci samotný; jen jako jedno srdce, jedna duše zároveň s ostatními dětmi Božími. Jinak z něho nemůže mít Otec žádnou radost. Musíme se navzájem zachraňovat. Musíme přicházet k Otci spolu, společně se u něho představit. Kdo se modlí osamoceně, modlí se úzkoprse, sobecky. Ten se vyřazuje z celku. Ten se nemodlí: „Otče *náš*, chléb *náš* vezdejší dej *nám* dnes. Odpusť *nám* naše viny... Zbav *nás* od zlého.“ Ten nechápe, že jen pro společ-

nou modlitbu, pro modlitbu s druhými a za druhé je dáno příslibení: „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já mezi nimi,“ podpírám a doplňuji jejich modlitbu a přednáším ji Otci.

„*Tam jsem já mezi nimi*“, jako Prostředník u Boha. „Nikdo nepřichází k Otci, leda skrze mne“ (Jan 14, 6). Jen s Ním a ve společenství s Ním nalézáme ve své modlitbě přístup k Otci. On nese nás, kteří jsme s Ním spojeni, do svatyně božství. On nás přivádí s sebou do „velesvatyně“ (Žid 9, 12). Skrze Něho jsme se stali dětmi Božími a smíme jít k Otci. Skrze Něho a v Ném žijeme, cítíme, působíme jako děti Boží a plníme úkoly, které pro nás vyplývají z našeho duchovního dětství. Také úkol jít v modlitbě k Otci jako děti. Vpravdě se tedy můžeme jen potud opravdu modlit a v modlitbě přicházet k Otci, pokud to činíme s Kristem a skrze Krista. On musí být mezi námi. On je tam, kde jsou dva nebo tři shromážděni v jeho jménu, ve vzájemné lásce, jako jedno srdce a jedna duše.“ Já jsem jim dal (v milosti posvěcující) slávu, kterou jsi mi dal, aby jedno byli, jakož i my – Otec, Syn a Duch svatý – jedno jsme: já budu v nich, jako ty jsi ve mně“ (Jan 17, 22–23), v tom stupni, jak oni jsou jedno ve své modlitbě ve svatém vzájemném společenství ducha, srdce a modlitby. Tam je On mezi těmi, kteří se modlí, jako vedoucí sboru a předmodlováč. Tam slyší Otec ze společné modlitby hlas milovaného Syna. Tam nacházejí naše modlitby vyslyšení. Ve společné modlitbě jsme spojeni s Kristem a jeho modlitbou. On nese a sjednocuje v sobě celou církev. Bůh věnuje své zalíbení a svou milost nejprve nikoli jednotlivci, nýbrž církvi, společnosti; jednotlivci ji dává jen tím a potud, pokud jsou oni včleněni do společenství církve. Čím více vstoupíme zevně i vnitřně v modlitbě do společenství církve, velké církve, dílčí církve, farnosti, rodiny, řeholní rodiny, tím bohumilejší, světější a plodnější bude naše modlitba. „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já mezi nimi.“

3. A což když žijeme v nepřátelství se svým okolím? Když nenávidíme, když mluvíme a jednáme proti lásce? Může pak naše modlitba být modlitbou ve společenství, ve jménu Ježíšově? Kéž bychom se nad tím vážně zamyslili!

V prosebném průvodě se modlí církev litanii ke všem svatým. Bojující církev se spojuje v modlitbě s církví v nebi, s Marií, Královnou svatých, se svatými anděly, apoštoly, mučedníky, vyznavači a pannami. Nepřehledný zástup svatých, kteří se modlí. S nimi jsou spojena, volá církev k Pánu: Buď nám milostiv! Vysvoboď nás od zlého! Abys nám udělil svou milost, ochranu a pomoc: prosíme tě, uslyš nás. Pak přednáší mnohé prosby Otci. Přednáší je Bohu skrze

Prostředníka Ježíše Krista, našeho Pána. „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já mezi nimi.“ Jak účinný musí býti prosebný průvod! Kéž bychom jen měli více víry!

Církev jest si vědoma, že je vyslyšena. „Ze svého svatého chrámu vyslyšel mé volání, aleluja“ (introit). „Aleluja. Oslavujte Pána, neboť je dobrý; neboť na věky trvá jeho milosrdenství. Aleluja.“

Modlitba:

Prostíme tě, všemohoucí Bože, dej nám, kteří ve svém soužení doufáme ve tvou dobrotivost, abychom pod tvou záštitou byli stále chráněni proti všemu protiventství. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Úterý po 5. neděli po velikonocích

Modlitba je nutná

1. „Proste a obdržíte. Hledejte a naleznete. Tlucte a bude vám otevřeno.“ Velké příslibení, které činí Pán těm, kteří se modlí. Opírajíce se o toto skvělé příslibení, konáme spolu prosebný průvod a obětujeme prosebnou mši svatou.

2. „*Mnoho zmuže usilovná modlitba spravedlivého* — Eliáš byl člověk podrobený utrpením jako my. A když se vroucně modlil, aby nepršelo na zemi, nepršelo tři roky a šest měsíců. A opět se modlil; i vydalo nebe déšť a země vydala svou úrodu“ (epištola). Tak veliká je síla a účinnost vytrvalé vroucí modlitby spravedlivého Eliáše. Tím je potvrzeno příslibení Páně: „*Proste a obdržíte.*“ Jaká pak bude síla modlitby církve? Když všichni pozvedají ruce k Otci: svatí v nebi, zároveň s mnohými čistými, svatými dušemi zde na zemi? Církev se modlí vytrvale, vroucně, bez ustání ve svých kněžích, ve svých řeholnících, ve svých svatých, v Marii, prosící všemohoucnosti, ve své Hlavě-Kristu Pánu: On je u Otce, je ve svatostánku, „vždycky živ, aby se za nás přimlouval“ (Žid 7, 25). Uzavřeme se do modliteb církve a máme příslibení: „Proste a obdržíte.“ Věříme v sílu modlitby církve, v jejímž společenství jsme a se modlíme. Věříme tedy také v sílu a cenu svých modliteb, které spolu s námi konají mnozí svatí a bohumilí bratři a sestry v Kristu a kterými nás podporují. Čím nám musí býti modlitba? Jak si jí musíme vážit a jak ji milovat!

„Proste a obdržíte.“ Co dnes církev především potřebuje a hledá, to jsou duše, které se modlí. *My všichni jsme spolu odpovědní za druhé.* Bůh chce spasit všechny lidi. Ale oni musejí také sami chtít a jednat.

A ještě více. Každý je strůjcem svého osudu: ale právě tak jsme my všichni strůjci osudu každého druhého člověka. *My všichni spolu určujeme věčný osud, spásu nebo zavržení spolubližního.* Ve hmotném světě nezmění ani jediný atom svou polohu, aniž jsou tím otřeseny a ze své polohy vyšlunuty všechny ostatní atomy. Tak je to i ve světě mravním a náboženském. Poněvadž jsme včlenění v Krista, vinný Kmen, jsme spojeni se všemi ratolestmi. A tak můžeme, ano musíme nutně všechny ostatní buď brzdit nebo podporovat. Neutralita tu není možná. Nám je tedy v jistém stupni do rukou vložena věčná spása nebo věčné zavržení druhých, každého bližního. *Jsme povoláni, abychom spasili nejen sebe samy, máme zároveň zachránit všechny ostatní.* Svým příkladem, svou obětí, svou modlitbou. Záleží na nás, na naší modlitbě, aby Boží trest nestihl národy, jak toho zasluhují. Jak hlasitě volají hříchy dnešního lidstva o pomstu k nebi. Hřích nevěry, popírání Boha, zlořečení Bohu, rouhání Kristu a jeho církvi! Hříchy nenávisti mezi národy, nenávisti mezi třídami, hříchy kapitalismu, materialismu, tělesné hříchy! Je-li jen pět spravedlivých v Sodomě a modlí-li se, je Bůh milostiv. Proto vybízí dnešní epištola: „*Modlete se za sebe navzájem, abyste dosáhli spásy...* Jestliže by někdo mezi vámi zbloudil od pravdy a někdo by ho obrátil (svou modlitbou), věz, kdo odvrátí hříšníka od jeho bludné cesty, že zachrání jeho duši od smrti.“ Zachraňovat duše silou modlitby. To je velká starost svaté církve v prosebných dnech a vždycky: aby byly zachráněny duše. To je také naše velká starost. Prosíme s naléhavostí neodbytného prosebníka z dnešního evangelia. „Jestliže on nepřestane tlouci, přece se ten druhý zvedne pro neodbytnost prosebníkovu a dá mu, co potřebuje.“ Modlíme se mnoho, modlíme se vroucně, modlíme se vytrvale. „Proste a obdržíte.“

Příliš málo myslíme na příslibení, která jsou dána modlitbě. Příliš málo věříme v cenu a sílu naší modlitby. Odtud nedostatek důvěry a vroucnosti v modlitbě! A přece právě důvěře jsou dána ta příslibení. „O cokoli budete prositi v modlitbě, věřte, že to dostanete a že se vám to splní“ (Mk 11, 24). Tomu, kdo věří (důvěřuje), všechno je možno. (Mk 9, 22—).

Naše modlitba bude tím dokonalejší a účinnější, čím více se přimkneme ke společenství církve: ve víře v církev, v poslušné a milující oddanosti, v přilnutí k její liturgii, její oběti a její modlitbě. Pak má naše modlitba vždycky vlastnosti, které musí mít: je pokorná, je vroucí, je vytrvalá, je dětinná, je plná důvěry. Modli se s církví!

„Proste a obdržíte.“ Liturgie dnešní mše svaté spojuje toto vzácné příslibení se sv. přijímáním. Tam jsme nejtěsněji spojeni s Kristem, vinným Kmenem, a s ratolestmi, se společenstvím církve. V tomto

přesvatém okamžiku se modlí s námi a za nás On sám, který se nám dal, zároveň s celým společenstvím (communio) církve živě spojené s Kristem, a my se modlíme s ním a skrze Něho. Tam obdržíme, tam nalezneme. Tam nám bude otevřeno.

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, provázej naše prosby svou otcovskou přízní. Nechť rosteme ve tvé lásce, jsouce potěšeni tvými dary (svatou Eucharistií), které jsme přijali ve svém soužení. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Svatvečer Nanebevstoupení Páně

Před branou Otcovou

1. Dnes cítíme a žijeme zcela se svým Spasitelem a Pánem. Co Jím hýbá, to je radostné vědomí: „Jdu k Tobě“, k Otci. Dnes stojí Kristus přímo před branou Otcovou. Klepe a prosí o vpuštění. Pro sebe i pro své drahé.

2. „*Otče, přišla hodina: Oslav svého Syna.* Já jsem tě oslavil na zemi, dokonav dílo, které jsi mi dal vykonat. A nyní oslav mě ty, Otče, u sebe slávou, kterou jsem měl u tebe dříve než byl svět“ (evangelium). Kristus prosí Otce, aby nyní i podle lidské přirozenosti směl mít účast v oné slávě, kterou má jako Syn Boží od věčnosti. Jak hluboce se ponížil! Ačkoliv je Bůh, ve vtělení „sebe samého zmařil – zřekl se vnějšího lesku a velebnosti božské bytosti – ponížil sebe samého, stav se poslušným až k smrti, a to k smrti kříže“ (Fil 2, 6–8). V životě chudém, poníženém, plném utrpení a milující oddanosti vůči Otci a jeho vůli, vyplnil úkol, který mu byl svěřen. Nyní smí domů. Cítíme s Ním. Radujeme se s Ním a modlíme se s Ním k Otci: „*Otče, oslav svého Syna, jako On oslavil Tebe. Dej mu i podle jeho člověčenství slávu, která Mu náleží. Povznes jej nad všechny světy a nad nebesa, vezmi jej k sobě. Dej, ať trůní po pravici tvé velebnosti. Nechť žezlo jeho moci vládne všude. Učiň jej i podle jeho člověčenství Králem a Pánem, před Nímž pokleká veškeré koleno v nebi, na zemi i v podsvětí. Rozšiř jeho poznání, jeho evangelium, jeho jméno v celém lidstvu. Přičleň k němu všechny, aby zakusili sílu jeho vykoupení a byli v Ném spaseni. Dej mu snoubenku bez poskvrny, čistou, svatou církev, učiň ji svatou, rozsáhlou, katolicou, velkou, nepřemožitelnou. Dej Mu moc nad dušemi, nad srdci, nad národy, nad dobami, aby se Mu všichni klaněli a On si podmanil*

všechny, aby je zachránil a dal jim život, aby jej měli v hojnosti.

„Oznámil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi dal ze světa... Slova, která jsi mi dal, přijali a vpravdě poznali, že jsem vyšel od tebe, a uvěřili, že ty jsi mě poslal. Já prosím za ty, které jsi mi dal; neboť tvoji jsou. A všechno, co je mé, je Tvé; a co je tvé, je mé.“ Jsme Jeho. Náležíme Jemu, jsme jeho údy, On je naše Hlava. On nemůže přijít k Otci bez nás. Musí a chce nás, své bratry, mít u sebe, abychom měli s ním jeho dědictví. Věčně! „Prosím za ty, které jsi mi dal.“ Za nás, kteří v něho věříme, kteří jej milujeme, kteří jsme se s Ním stali jedno ve svatém křtu a ještě více se stáváme jedno denně ve svatém přijímání. Co máme říci k této lásce svého Spasitele? Jak velice mu záleželo na tom, aby se i nám otevřely brány nebe, brány otcovského domu a my byli věčně blaženi s Ním! Pane, věřím v tvou lásku ke mně, důvěřuji v Tebe.

3. „Zvěstujte radostnou zprávu, aby ji lidé slyšeli, aleluja. Zvěstujte to až do končin země: „Pán vysvobodil svůj lid, aleluja, alleluja.“ Jsme vykoupeni, Kristus nás chce vzít s sebou k Otci. „Plesejte Bohu, všechny země, pějте jeho jménu žalmy; vzdejте čest na jeho oslavu. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.“ Pán vysvobodil, vykoupil svůj lid! On nám připravuje místo v nebi. Brzy smíme být tam u něho! „Je hodno a spravedlivě, abychom tebe, Pane, velebili v každé době, ale zvláště v tento den (velikonoční) ještě slavněji, poněvadž Kristus je obětován jako náš Beránek. On je ten pravý Beránek, který sňal hříchy světa. On svou smrtí zničil naši smrt.“ Svým zmrtvýchvstáním nám získal nový život. Při svém nanebevstoupení se vznesl do nebe, aby nás učinil účastnými svého božského života“ (preface velikonoční a o Nanebevstoupení Páně). Jsme vykoupeni!

„Zpíváme Pánu, aleluja, zpívejte Pánu a velebte jeho méno. Blahoslavte den ze dne jeho spásu,“ dílo vykoupení, které On vykonal a které jednou korunuje naším nanebevzetím, aleluja, aleluja (communio).

Modlitba:

Bože, od tebe pochází všechno dobro; proto nám uděl na naše snažné prosby milost, abychom tebou osvíceni, mysleli na to, co je správné, a tebou vedeni, to také konali. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Nanebevstoupení Páně

Povýšený Kristus

1. Den dokonaného vítězství Páně! Povýšení Páně, započaté ve zmrtvýchvstání, je dovršeno. Pán vešel i se svou lidskou přirozeností do slávy Otcovy a má účast v panství a plné moci Boží nad nebem, zemí i podsvětím, nad dušemi i srdci.

2. „*Uplynulo čtyřicet dnů od velikonoc.* Podle zařízení Božího měla být v té době upevněna a utvrzena naše víra ve zmrtvýchvstání Páně. Učedníci byli zmateni smrtí Páně. Mistr zemřel na kříži; vypustil duši; bezduché tělo bylo položeno do hrobu. To všechno přivodilo na skleslé apoštoly jakousi nedůvěru a nevěru. V těchto čtyřiceti dnech se dostalo apoštolům a učedníkům tak velkého vnitřního upevnění, že při nanebevstoupení Páně nebyli smutni, nýbrž spíše naplněni radostí. *A bylo tu opravdu dosti důvodů k radosti.* Vždyť naše lidská přirozenost vystoupila nad obyvatele nebe a byla povznesena nad sbory sndělů a archandělů. Mohla bez překážky proniknout až k trůnu Božímu, aby se tam usídlila a měla účast ve slávě Toho, s jehož přirozeností byla spojena v Synu Božím.

„*Tak je Kristovo nanebevstoupení naším vyvýšením.* Odkud vyšla Hlava, tam je povoláno i tělo. Proto plesejme a radostně děkujme. Dnes se stalo nebe naším majetkem. Ba ještě více! Dnes jsme vešli v Kristu do nebe. Nevýslovnou milostí Kristovou jsme obdrželi mnohem více, než co jsme ztratili závistí ďáblovou. Nepřítel nás připravil o štěstí prvního ráje: Boží Syn si nás však přivtělil a s sebou nás pozvedl k pravici Otcově, s nímž žije a kraluje od věků do věků. Amen.“ (Sv. Lev Veliký o svátku Nanebevstoupení Páně. Čtení z matutina.)

3. V Kristu-Hlavě a „*s Ním jsme i my spolu vzkříšení a vzati do nebe*“ (Ef 2, 6). „My jsme dnes dědici Boží a spoludědici Kristovi“ (Řím 8, 17) a jsme povoláni mít účast v dědictví Kristově. „Vy jste tělo Kristovo a každý jednotlivec (jeho) úd“ (1 Kor 12, 27). Nikdo zajisté nikdy neměl v nenávisti své tělo, nýbrž živí je a přeje mu. „Tak činí i Kristus své církvi, poněvadž jsme údy jeho těla“ (Ef 5, 29–30). Nyní však mají údy a má tělo účast v tom, co patří Hlavě. Tak máme i my, už dnes, v Kristu-Hlavě bohatství a slávu povýšení v nebi.

Kristovo vítězství a jeho triumf není věcí jeho osoby, nýbrž celku, celého těla církve. Když Kristus umíral na kříži, pojal do sebe celou společnost a celé lidstvo zemřelo na kříži zároveň se svou Hlavou. Jako druhý Adam nese Kristus v sobě i ve svém zmrtvýchvstání i nanebevstoupení celé lidstvo, celou svoji svatou církev. On zvítězil a triumfoval právě tak za nás jako za sebe samého. Naše Hlava

byla vzata do nebe. Kristus nám tam drží místo. To místo náleží už nám a v Kristu je už od nás obsazeno. Nikoli. „Bůh nás vezme spolu do nebe“, nýbrž: „Bůh nás vzal spolu s Kristem do nebe.“

„*Jdu, abych vám připravil místo. A odejdu-li a připravím-li vám místo, přijdu opět a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já. A kam já jdu, víte, i cestu znáte*“ (Jan 14, 2–3).

Můžeme jednat jinak než se radovat? V tom stupni, jak věříme. Naše křesťanské štěstí stojí v přímém poměru k naší víře.

Co máme činit, abychom i my mohli jednou slavit nanebevstoupení? Jenom jedno: zůstat v Kristu. Jak v Něm zůstaneme? Tím, že vstoupíme do jeho těla, do církve a budeme žít ve svaté církvi a se svatou církví.

Modlitba:

Všemohoucí Bože, vyznáváme s vírou, že dnešního dne tvůj Jednorozený, náš Vykupitel, vstoupil na nebesa, a prosíme nyní: dej, abychom i my přebývali svou myslí v nebesích. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Nanebevstoupení Páně

S velkou radostí

1. Jsme s Petrem a ostatními apoštoly (bohoslužebné shromáždění u sv. Petra) na hoře Olivové v Jeruzalémě a prožíváme spolu nanebevstoupení Páně. „Když jim žehnal, odloučil se od nich a vznášel se do nebe. Oni se poklonili a *s velkou radostí* se vrátili do Jeruzaléma a stále chválili a velebili Boha v chrámě“ (Lk 24, 51–53). Den radosti a jásotu!

2. *Radujeme se za Ježíše.* Dnes smí Ježíš po mnohých námahách a utrpeních na zemi vejíti do klidu. Dnes smí zasednout „na pravici Otcově, na výsostech po pravici velebnosti (Boží)“ (Žid 1, 3) a ujmout se slávy, důstojnosti a moci, která jemu, člověku Kristu Ježíši, Synu Božímu a „Pánu slávy“ (1 Kor 2.8) náleží. Dnes je jemu, člověku Ježíši, pro věčnost dána účast v královské moci Boží, ve svrchované vládě nad všemi statky a nad vším bohatstvím Božím a účast v nejvyšší moci nad všemi stvořenými jsoucnými vesmíru. Dnes je korunován na Krále králů. Dnes nastupuje svůj úřad soudce živých i mrtvých. Dnes se stává konečně „oživujícím duchem“ (1. Kor 15, 45), od nynějška nenáleží už Ježíš jenom jedinému národu jako dosud: náleží všem a je své církvi stejně blízek ve všech jejích

částech a údech, všechny naplňuje svým duchem a svým životem. Dnes překládá těžiště svého velkého, světového království církve s tohoto světa do nebe „aby naplnil všechno“ a „dal lidu dary“ (Ef 4, 10, 8). „Já jsem živ, také vy živi budete“ (Jan 14, 19). Nemáme se tedy dnes radovat s Ježíšem? Nemáme Mu blahopřát k jeho vyvýšení? Nemáme se Mu klanět, znovu si ho zvolit za svého Krále, Jemu zasvětit a darovat všechnu svou víru, svou naději a všechnu svou lásku?

Radujeme se za sebe. Ježíš sedí na pravici Otcově. „Oni (apoštolé) pak vyšli a kázali všude. Pán jim pomáhal a potvrzoval jejich kázání zázraky, které potom následovaly“ (evangelium). S trůnu na pravici Otcově pamatuje Kristus na nás ve své lásce a věrnosti. On „vešel do nebe, aby se ukázal nyní před Bohem“ (jako přímlovce za nás) (Žid 9, 24), a „je vždycky živ, aby se přimlouval za nás“ (Žid 7, 25). On zná naši nicotu. On o nás pečuje. Neztrácí nás s očí ani na okamžik. On činí naši věc svou věcí, naše záležitosti svými záležitostmi a zastupuje nás u Otce. Jestliže „jsme zhřešili, máme přímlovce u Otce, (totiž) Ježíše Krista, spravedlivého“ (1 Jan 2, 1). On je naším Veleknězem. Neustále obětuje ve mši svaté Otci sebe samého, své tělo, svou krev prolitou na kříži, své přesvaté Srdce, své klanění a lásku, je naším zástupcem, podává náhradu a doplňuje, co chybí naší službě a naší lásce. On je naší Hlavou: On nás, své údy, táhne k sobě vzhůru silou svého příkladu, svého vnukání, svého povzbuzování k dobru, své milosti, svého podivuhodného vedení, aby tam, kde je Hlava, byly i údy. On nám připravuje místo (Jan 14, 3), krásný domov, věčně obšťastňující domov u Otce, nad hvězdami. Posílá nám Ducha svatého, Utěšitele, sílu s výsosti, aby nás ten Duch naplnil, posvětil a učinil nás zralými pro den našeho návratu k Otci. Nemáme se tedy dnes radovat?

3. Přicházíme k oběti mše svaté. Když jsme zde shromážděni, zjeví se nám Zmrtvýchstalý. My jsme ti apoštolé, sdružení kolem Petra. Pán nás upevňuje ve víře. Dává nám příkaz, abychom nesli jeho evangelium do celého světa, do všedního dne svého života. Dává nám sílu vůči všemu, co se přičí spáse, a předchází nás do nebe (evangelium).

„Prozpěvujte Pánu, jenž vstoupil na nebesa směrem k Východu. Aleluja“ (communio).

Silou svatého přijímání táhne za sebou On, Hlava, tajemné tělo svaté církve, nás všechny. Přijímání těla Páně je nám přípravou a zárukou jak budoucího zmrtvýchvstání, tak i budoucího nanebevstoupení. Aleluja.

Modlitba: str. 245.

Pátek po Nanebevstoupení Páně

Kristus Pán

1. „Pán na Sinaji, ve svatyni“ (nebes) (verš po Aleluja) „Oslavujeme Krále králů“ (antifona z Chval). Nanebevstoupení je dnem vítězství Kristova. On je Pán.

2. *Kristus je Pán*, Dominus, Kyrios (Fil 2, 11). On „očistil nás od hříchů a nyní sedí na výsostech po pravici velebnosti (Boží). Tím vznešenějším se stal nad anděly, čím znamenitější jméno zdědil než oni. Vždyť kterému z andělů řekl kdy Bůh: „Seď po mé pravici, dokud nedám tvé nepřátele za podnož tvým nohám?“ (Žid 1, 3 – 13). Budoucí svět (církev novozákonní) nepodrobil andělům, nýbrž Kristu, svému Synu. „Co je člověk, že na něho (Bože) myslíš; a co lidské dítě, že o ně pečuješ? Ponížil jsi Ho (vtěleného Syna Božího) málo (na krátkou dobu) pod anděly a korunoval jsi Ho slávou a ctí (v nanebevstoupení) ... Všechno jsi mu položil k nohám“ (Ž 8, 5–8). Říká-li se tu, že Mu Bůh všechno podrobil, pak není nic (stvořeného), co by Mu nebylo podrobeno (Žid, hl. 1 a 2). Radostně vyznáváme: Jemu je podrobeno všechno. „Dána je mi veškerá moc na nebi i na zemi“ (Mt 28, 18). S mešním Gloria Mu zpíváme se vždy novou, živou vírou: „Jenž sedíš na pravici Otcově, smiluj se nad námi. Neboť ty jediný jsi Svatý. Ty jediný jsi Pán. Ty jediný jsi Svrchovaný, Ježíši Kriste, se svatým Duchem ve slávě Boha Otce.“ Kristus, Bohočlověk, je Pán. Věříme. Děkujeme Otci, že jej tak povýšil a podrobil Mu všechno. Chceme mu být podrobeni: chceme být podrobeni jeho slovu, jeho příkazu, jeho vůli, jeho církvi, jeho zástupcům.

Ježíšovo panství značí právo, že Ježíš bere do své služby všechno, co je mu podrobeno, na nebi i na zemi, v čase i věčnosti, anděly i lidi a cokoliv stvořeného. Všechno má sloužit a žít, dnes a vždycky po celou věčnost, jak slávě a vůli Otcově, tak slávě a vůli vyvýšeného Pána, našeho Spasitele. „Ty jediný jsi Pán.“ A to nejen snad tu a tam, v neděli nebo v určitou denní hodinu. Nikoli. Všechny naše vnitřní i vnější úkony, všechny naše skutky a činy, ať jsou jakkoli četné, mají Mu sloužit, šířit jeho slávu, mají jej zvěstovat, odpovídat jeho vůli a jeho zaslíbení. Co je v nás nejvniternější, nejhlubší, poslední a nejmilejší, celé naše bytí a celá bytost náleží Jemu a má žít pro Něho. „Ty jediný jsi Pán“, neomezený Pán vesmíru. To je panství, kterému podléhá naprosto všechno. Tak velice postavil Bůh v závislost na Pánu Ježíši Kristu nás lidi se vším, co jsme a můžeme, s celou naší bytostí. To je závislost, která objímá nejen jednotlivce, nýbrž i celek jako takový, všechny doby, všechny národy. Nebe, země i peklo mají

vyznávat dnes a po celou věčnost k oslavě Otcově, že „Kristus je Pán“ (Fil 2, 10). Věříme. Uznáváme Ježíšovo panství nad námi, nad lidstvem, nad vesmírem. Modlíme se, aby se Mu všichni podrobili a vyznávali Jej jako svého Pána. „Přijď království tvé!“

3. „Kdo se poníží, bude povýšen.“ – „Sebe samého zmařil, přijav přirozenost nevolníka tím, že se stal podobným lidem... Ponížil sebe samého, stav se poslušným až k smrti, a to k smrti kříže. Proto ho také Bůh povýšil a dal mu jméno, které je nad všechna jména“ (Fil 2, 7–10).

Všechno je Mu podrobeno. „Ovšem dosud nevidíme, že by Mu bylo všechno podřízeno“ (Žid 2, 9). Často by se nám mohlo zdát, že satan je ještě i podnes knížetem světa. Často stojíme před temnými záhadami a téměř malomyslníme před nesmírnou mocí satana, nevěry, hříchu a zla. Tím více věříme, i když nevidíme, že je Kristu dána moc a vláda. Důvěřujeme naprosto v jeho silnou ruku, v jeho moudrou prozíratelnost, v jeho lásku, s kterou On působí ve všem a ve všech, aby všechny zachránil. Tajemství jeho moudrosti, lásky a moci budeme právě tak málo chápat jako Boží moudrost, lásku a moc. „Blahoslavení, kteří nevidí, a přece věří“ (Jan 20, 29).

Modlitba: str. 245.

Sobota po Nanebevstoupení Páně

„Jsem s vámi“

1. „Když Pán Ježíš k nim domluvil, byl vzat do nebe a usedl po pravici Boží“ (evangelium). Doba viditelné přítomnosti Páně mezi námi je u konce. Zůstává však v platnosti jeho slovo: „Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa“ (Mt 28, 20).¹

2. „Oni se poklonili a s velkou radostí se vrátili do Jeruzaléma a stále chválili a velebili Boha v chrámě“ (Lk 24, 52–53). Ačkoli Spasitel od nich odešel, nejsou smutni. Naopak. Jsou plni radosti. To je ta hluboká, vnitřní, neodňatelná radost církve: ona je si vědoma, že nyní, když jí Pán odňal svou viditelnou přítomnost, ona je s Ním spojena tím těsněji. Ona je s Ním od nynějška spojena a srostlá v jednotu mystického těla s Hlavou. Od nynějška platí slova Páně: „Já jsem vinný Kmen, vy jste ratolesti“ (Jan 15, 5). Od nynějška takřka nežije Kristus s námi, nýbrž v nás. A my žijeme v Ném, jsme údy Kristovy, jsme ratolesti božského vinného Kmene. Za své-

ho historického pobytu na zemi dokonal Pán dílo vykoupení: nyní v něm pokračuje a dokonává je v nás, jednotlivcích jako vyvýšený Kristus, jenž trůní na pravici Otcově. Silou jeho smrti na kříži jsme k Němu mohli být připojeni jako údy; ale skutečně nejsme přičlenění k pozemskému a historickému Kristu, nýbrž jedině ke Kristu vyvýšenému ve slávě Otcově, jímž se stal ve svém nanebevstoupení. On musel od nás odejít, aby mohl žít v nás, aby s námi mohl být jedno, aby nám mohl přivlastnit plody svého pozemského života a své smrti na kříži. Co by nám prospěla Kristova smrt, co by nám prospělo jeho kázání a všechna jeho námaha a jeho příklad, kdyby nevystoupil do nebe a nestal se vyvýšeným Pánem, který nás jako vyvýšený Pán naplnil svým životem, svou silou a svým duchem a nechal nás spolu žít svůj život? On je Hlava, my jsme údy. Máme se tedy rmoutit z jeho odchodu? Nikoli. „Je pro vás užitečné, abych odešel“ (Jan 16, 7). „Všechno podřídil Otec pod jeho nohy a jej ustanovil jako Hlavu nad celou církví. Ta jest jeho tělem, naplněna Tím, jenž všechno naplňuje“ (Ef 1, 22–23). Jest jeho tělem, naplněným a proniknutým jeho dary a milostmi. A to se stalo při jeho nanebevstoupení. On „vystoupil nad všechna nebesa, aby naplnil všechno (milostí a božskou silou)“ (Ef 4, 10). Tak je nám Kristovo nanebevstoupení nikoli dnem smutku, nýbrž dnem radosti. S mladou církví, která byla svědkyní nanebevstoupení, vracíme se domů od vzpomínky na nanebevstoupení Páně „s velkou radostí“ a chválíme a velebíme Boha.

„Hle, já jsem s vámi po všechny dny.“ Po všechny dny na nás patří a přichází k nám v oběti mše svaté. Kdyby Kristus nebyl oslavený, nanebevzatý, vyvýšený Pán na pravici Otcově, pak bychom neměli mši svatou, ani sv. přijímání, ani svatostánek, ani křest, ani svátost pokání, ani kněžství, ani církev. Nyní však když Kristus trůní po pravici Otcově, má moc státi se mezi námi opravdu a podstatně přítomným s tělem i duší, s božstvím i člověčenstvím pod způsoby chleba a vína jako obětující i jako náš obětní dar Otci. Celá obec, shromážděná kolem oltáře, sjednocuje se s jeho obětní vůlí a zasvěcuje se svému obětnímu daru, přítomnému Pánu, a jeho prostřednictvím Otci jako svatý a živoucí obětní dar. Proud lásky a zbožnosti vychází z obětního ducha s oltáře a vylévá se na obětující a modlíci se obec. Zde, na oltáři, si věřící berou sílu a ochotu ke každodenním námahám a obětem. Zde ve svatém přijímání, v tichých chvílích u svatostánku, čerpají žár lásky, která je činí silnými a nepřekonatelnými ke všem úkolům a odříkáním ve službě povolání, rodiny a křesťanské lásky. Zde prožívají oživující, oblažující blízkost vyvýšeného Pána. *„Hle, já jsem s vámi po všechny dny.“* To je plod nanebevstoupení Páně.

3. *„Žpívejte žalmy Pánu, jenž vstoupil na nebesa nebes směrem*

k východu. Aleluja“. Tak pěje dnes církev při přijímání těla Páně. Tentýž, jenž vstoupil do slávy a sedí na pravici Otcově, sklání se ve sv. přijímání k nám, dotýká se nás a živí nás svým oslaveným tělem a svou Krví. Tím do nás klade zárodek blaženého vzkříšení i podle těla a připravuje nás pro nanebevzetí, které nás očekává.

Vyvýšený Kristus spočívá svou lidskou přirozeností v Otci. A v něm i my. „Vystupuje do výše a vede s sebou jako kořist zajatce“ (verš po aleluja), nás, které vysvobodil ze zajetí hříchu a ďábla. Kde je Hlava, tam jsou i údy. Zároveň dlí Pán vždy na zemi. On žije, modlí se, pracuje a trpí v pokřtěných, v nás svých údech. „Nežiji už já, nýbrž žije ve mně Kristus“ (Gal 2, 20). On žije ve svaté Eucharistii, miluje nás a živí nás svým tělem. „Pojďte ke mně všichni! Já vás obcerstvim“ (Mt 11, 28).

Modlitba: str. 245.

Mešní liturgie neděle po Nanebevstoupení Páně

1. Kristus vešel slavně do nebe. Církev, kterou zanechal na světě, upírá své zraky k nebi, plna touhy opět viděti a míti Toho, jemuž náleží její srdce, její láska. Bez Něho se cítí osamělá, a jakýsi smutek ji skličuje srdce. On je u cíle; ona ještě na zemi!

Z této opuštěnosti volá v dnešním mešním introitu ke vzdálenému Snoubenci prosebná slova: „*Pane, hledám tvou tvář*; neodvracej ode mne svůj zrak, aleluja. Pán je mé světlo a má spása.“ A církev, která se takto modlí, jsme my všichni a je každý jednotlivec. „Hledám tvou tvář.“ Tomuto hledání dáváme výmluvné vyjádření v devaterém Kyrie eleison. A rovněž v modlitbě toho dne: náš život nemá být nic jiného než vyjádření naší oddanosti Bohu a touhy, sloužiti Bohu čistým srdcem. „Hledám tvou tvář“ ve vroucí modlitbě, ve shovívavé odpouštějící lásce, v nežistné oddanosti společnosti, církvi, duším, k vůli Bohu (epištola): „Co jste tak učinili jednomu z nejmenších těchto mých bratrů, mně jste to učinili“ (Mt 25, 40). Tak se stává čekání církve a křesťana na budoucí život požehnanou kulturní prací pro Boha a Krista. Kde toto smýšlení naplňuje duši, tam duše nehledá marně Kristovu tvář: „Nenechám vás jako sirotky. Přijdu opět k vám,“ nejprve v „jiném Utěšiteli,“ v Duchu svatém, kterého slíbil Kristus poslat místo sebe, jako svého zástupce (evangelium). Vděčně odpovídáme na toto příslibení radostným „Credo – Věřím.“

2. Při obětování vzpomínáme na vítězný vstup Krista do svatyně

nebes. Tento vstup je jako příchod velekněze Krista k nebeskému oltáři, jako ono obětování, v němž se Kristus z nevýslovné lásky podává Otci k věčnému spojení (ofertorium). V darech chleba a vína přinášíme za oběť i sebe, svou vůli, své náklonnosti, své síly, své jednání: je to úplné zasvěcení Bohu, odraz nanebevstoupení Kristova, prožívané „Vzhůru srdce!“ Brzy přijde okamžik svatého proměňování. Tu se stává hmatatelnou skutečností, co bylo přislíbeno v evangeliu: „Přijdu opět k vám!“ Jaký to milostiplný příchod! „Hledám tvou tvář.“ Nyní sestupuje Kristus dolů, činí se obětí v nás a s námi v nejtěsnějším a nejskutečnějším společenství modlitby a oběti. Zde, v oběti mše svaté, nás zapojuje, do svého obětního smýšlení. Jako svým božským slovem proměňuje podstatu chleba v sebe, tak zasahuje – když se s Ním staneme jedinou hostií – do našeho nitra a proniká nás svým duchem a životem. Takto se stává náš život z pochopeného a vnitřního spoluobětování mše svaté více a více vyjádřením ducha Kristova v nás. Když v duchu a v pravdě přinášíme eucharistickou oběť spolu s Kristem, když denně ve svaté oběti umíráme a povstáváme s Kristem, stáváme se neodolatelným svědectvím pro Krista, zosobněným vyznáním Krista. „Budete o mně vydávat svědectví.“ To je zralý plod účasti v oltářní oběti. Spoluobětování mše svaté staví křesťana každým dnem více do protikladu nejen se starým člověkem v sobě, nýbrž i se „světem“ mimo něj, s nepřáteli Krista a kříže! Vyloučí vás ze synagogy, ano přichází hodina, že každý, kdo vás zabije, bude se domnívati, že tím slouží Bohu.“ Ale účast v oltářní oběti činí křesťana nejen hrdinským bojovníkem, svědkem pro Krista, nýbrž s Kristem i vítězným dobyvatelem. „Opět přijdu k vám“ ve svatém přijímání. „Neprosím, abys je vzal ze světa“, z jeho vábení a svádění, z jeho posměchu a jeho pronásledování, „nýbrž abys je ochránil zlého“ (Jan 17, 15). To je krásný užitek z účasti v mešní oběti a v obětní hostině. „Přijdu k vám opět a vaše srdce se bude radovat.“

Neděle mezi oktávem Nanebevstoupení Páně

Milovat, trpět

1. Pán vstoupil na nebesa. Církev pohlíží vzhůru plna touhy a „hledá jeho tvář“. (Ve staré době se konávala v Římě dnešní oběť mše svaté v chrámě P. Marie u mučedníků, ve starém Pantheonu. V tomto chrámě se uchovával obraz „tváře Páně“, potní rouška Veroničina, která je dnes uctívána u sv. Petra.) Ale církev nezapomíná na úkol,

který jí přidělil Pán: „Budete svědčiti o mně.“ Církev vydává svědectví o Kristu tím, že miluje a trpí.

2. *Církev miluje.* Ona není celým svým bytím a svou podstatou nic jiného než láska k Bohu a bližnímu, vší silou uplatňovaná v jednání. Poněvadž církev je královstvím Božím na zemi, je společenstvím lásky. „To je moje přikázání, abyste se navzájem milovali, jako jsem já miloval vás“ (Jan 15, 12). „Podle toho poznají všichni, že jste moji učedníci, budete-li míti lásku jedni k druhým“ (Jan 13, 35). Podle toho bude všem zjevné, že v církvi žije a působí duch Kristův, že ona je pravá církev Kristova. „Nejmilejší! Buďte opatrní a bděte na modlitbách! Především mějte vytrvalou lásku jeden k druhému, neboť láska odčínuje množství hříchů. Buďte pohostinští jedni k druhým bez reptání! Posluhujte si navzájem každý podle milosti, kterou dostal, jako dobří správcové rozličné milosti Boží! Mluví-li kdo (má-li kdo dar řeči), mluv jako slova Boží; vykonává-li někdo úřad, vykonávej jej jako z moci, kterou Bůh uděluje, aby ve všem byl oslaven Bůh skrze Ježíše Krista, Pána našeho“ (epištola). Skvělý úkol vydávat svědectví o Kristu. Splníme jej v tom stupni, jak uplatňujeme lásku v myšlenkách, slovech, skutcích.

Církev trpí. „Vy budete svědčiti o mně... Toto mluvil jsem k vám, abyste se nepohoršili. Ze synagogy vás vyloučí. Ano přichází hodina, že každý, kdo vás zabije, bude se domnívat, že tím slouží Bohu. A to vám učiní, poněvadž nepoznali ani Otce, ani mne. Ale toto jsem mluvil k vám, abyste se rozpomenuli, až přijde ona hodina, že jsem vám to (předem) pověděl“ (evangelium). Církev trpí. Sdílí úděl svého Snoubence. „Jestliže mne pronásledovali, i vás budou pronásledovat“ (Jan 15, 20). Petr je ukřižován, Pavel štat. Nesčetné tisíce hrdinů víry a křesťanské ctnosti, biskupové, kněží, jáhni, laici, muži, mládenci, panny, ano, i hoši a dívky, jako Pankrác a Anežka, dávají radostně svůj život na svědectví pro Krista. Čtyři těžká pronásledování podstoupila církev v prvních třech stoletích: na svědectví pro Krista. Přicházejí velké bludy dalších staletí: noví nepřátelé, nová utrpení, nová pronásledování, noví mučedníci! Přicházejí králové a mocnáři této země a žádají od církve, aby prohlásila za zrušený zákon Páně o svatosti manželství a počítala s vášněmi porušeného lidského srdce. Ona to neučinila. Statečně vydává svědectví pro Krista a jeho zákon, i za cenu odpadu rozsáhlé země. Přicházejí nové myšlenky, nové duchovní proudy. Žádají vyrovnání dogmatu a křesťanské mravouky s duchem doby. Církev stojí nezměnitelně s Kristem. Nechává si zlořčit, nechává se vláčet do bláta. Trpí — jako svědkyně pro Krista, pro jeho neomylnou pravdu a pro jeho božskou autoritu. Svatá církvi, ty jsi

vyplnila příkaz, který ti dal tvůj Snoubenec při svém odchodu. „Budete svědčiti o mně.“ Ty jsi vpravdě Kristova církev! Já stojím s tebou a s tebou ve věrnosti k tobě, vydávám svědectví pro Krista. Musí-li to být, i se ztrátou své cti před světem, svého postavení, svého života.

3. „*Především mějte vytrvalou lásku jeden k druhému.*“ Podle lásky se pozná, zda v nás působí duch Kristův. Proto nám liturgie neúnavně vždy znovu připomíná posvátnost lásky. Tím nám dává otázku: Jaké je to u tebe s láskou? „To je moje přikázání, abyste se navzájem milovali, jako jsem já miloval vás“ (Jan 15, 12).

„Přichází hodina, že každý, kdo vás zabije, bude se domnívati, že tím slouží Bohu“ (Evangelium). Nesmíme očekávat něco jiného, ani si přát něco jiného. „Toto jsem mluvil k vám, abyste se rozpo-menuli, až přijde ona hodina, že jsem vám to (předem) pověděl“ (evangelium). A my to nechceme vůbec chápat, že ta hodina musí přijít také na nás! Všechno, jenom ne trpět! Ještě máme v sobě tak málo světla a ducha Kristova!

Modlitba:

Všemohoucí věčný Bože, dej, abychom ti byli vždy oddáni svou vůlí a tvé velebnosti sloužili čistým srdcem. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pondělí v oktávu Nanebevstoupení Páně

Kristus Velekněz

1. V mešním obětování máme účast ve světovém průvodu, který doprovází Pána vstupujícího do nebe. „Vystoupil Bůh za plesání a Pán za zvuku polnic. Aleluja.“ Pán vchází do nebe, aby zasedl na pravici Otcově a věčně pokračoval ve svém velekněžském úřadě, jež nastoupil při svém vtělení, a aby jej vykonával s úspěchem. „Rekl Pán mému Pánu: Sed po mé pravici... Ty jsi knězem na věky podle řádu Melchisedechova“ (Ž 109, 1, 4).

2. *Kristovo nebeské kněžství* není snad opakování nebo doplňování oběti na kříži. Je to jen její starostlivé zvěčnění, vycházející z horlivosti o čest Otcovu a o spásu duší, tj. věčné, živě působivé uplatňování a přivlastňování oběti na kříži. Dokud jsou na zemi duše, které potřebují vykoupení a jimž se musí přivlastňovat plody vykupitelských zásluh Kristových, dotud na nich uplatňuje Kristus svoje kněžství. A to dvojím způsobem. Za prvé, svou neustálou *obětní mod-*

litbou. On je druhý Mojžíš, který se modlí se zvednutýma rukama, zatím co jeho lid bojuje proti Amalekitům. Nechá-li Mojžíš ruce klesnout, pak jsou Izraelité bití; drží-li ruce vzhůru, pak Izraelité vítězí (2 Mojž 17, 10). „Je vždycky živ, aby se přimlouval za nás“ (Žid 7, 25). „Jeruzaléme (Církvi), na tvých zdech jsem postavil strážce, kteří nikdy, ve dne ani v noci, nemlčí“ (Iz 62, 6). Tento strážce Jeruzaléma, církve a jejích dětí, je Kristus, Velekněz, „který za nás umřel, ano i z mrtvých vstal, který je na pravici Boží, který se též přimlouvá za nás“ (Řím 8, 34). A potom Kristus uplatňuje své kněžství *ve svém obětním životě v přesvaté Eucharistii*, na našich oltářích. Tu nebeský Velekněz rukama posvěcených kněží církve mezi námi podává v oběť Otci sebe, své tělo a svou krev, celý svůj uplynulý pozemský život se všemi nekonečnými hodnotami, úkony a skutky klanění, chvály, poslušnosti a lásky. „Oběť čistou, svatou, neposkrvněnou.“ On vkládá tento obětní dar do rukou své církve, aby jej spolu s Kristem obětovali všichni v nebi i na zemi a tak prokazovali Otci plné a důstojné klanění a oslavu. Toto je mé Tělo. Toto je má Krev.“ To je plod nanebevstoupení Páně!

„*Ty jsi Knězem na věky, podle řádu Melchisedechova.*“ Nikoli podle krvavého způsobu starozákonní levitské oběti, nýbrž podle nekrvavého způsobu tajuplného kněze a krále Melchisedecha. Melchisedech obětuje chléb a víno: Kristus, nebeský Velekněz, proměňuje tvůrčí mocí chléb a víno ve své přesvaté obětní tělo a svou přesvatou obětní krev. Eucharistická oběť, kterou koná nebeský Velekněz zde na zemi, se stává základem, na němž se staví a buduje jeho království na zemi. Ona je pramenem, z kterého vyvěrá životodárná voda vykoupění do potoků milosti ve svatých svátostech. Ona je věčně tlukoucím srdcem, které rozšiřuje po mystickém těle Kristově proudy světla, života a lásky. V této oběti podává nebeský Velekněz nejplněji náhradu za všechny hříchy, nejdůstojnější odplatu za všechna dobrodiní, nejmocnější prosby za všechny potřeby, nejvyšší klanění za všechny tvory. Touto obětí ožívá kněžský duch Kristův ve všech jeho údech. Silou této oběti žije Pán dále ve své církvi, ve svých údech zde za zemi, v nich a s nimi je sužován, pronásledován, trpí, bojuje, koná dobro, klaní se. Silou této oběti si činí své vykoupené denně dokonaleji svými, přivtěluje je ke svému přesvatému obětnímu tělu a obětuje je s sebou Otci. „Oběť čistou, svatou, neposkrvněnou.“ „Mocné tvoje žezlo posílá Hospodin se Sionu: Uprostřed svých nepřátel panuj. U tebe je vláda už za dne tvého zrození v posvátném lesku... Ty jsi knězem na věky“ (Ž 109). Mocí svého nebeského kněžství vládni nad mocnostmi hříchu a zla. Vládni nad lidskými srdci, dej, ať se ti úplně oddají. V přinášení svaté Eucharistie zároveň

s Tebou učin je čistým, svatým a neposkvrněným obětním darem, podávaným Otcí. Naplň je duchem a silou svého kněžství!

3. Náš Velekněz Kristus „má kněžství nepomíjející, poněvadž zůstává na věky. Proto také může dokonale spasiti ty, kdož přistupují k Bohu skrze něho, jsa vždycky živ, aby se za ně přimlouval. Takový zajisté nám příslušel Velekněz: svatý, nevinný, neposkvrněný a vznešenější nad nebesa“ (Žid 7, 24–26). Jak se smíme považovat za šťastné, že máme nebeského Velekněze! „Přistupujeme k Otcí skrze Něho.“ Prosíme „skrze Krista Pána našeho“. Obětujeme mši svatou spolu s Ním a dáváme se s Ním obětovat v jeho oběti. On nás tedy může dokonale spasit a posvětit, ve své modlitbě, ve své oběti!

Věčné Velekněžství! Věčná jest Ježíšova svatá vůle obětovat se. Věčný je ten velekněžský soucit s ubohou lidskou přirozeností, jejíž slabosti – vyjma hřích – On sám na sobě zakusil (Žid 4, 15). V této věčné obětní vůli Ježíš dále věčně prožívá v čase uplynulý pozemský život: své umučení, své slzy, své námahy, své obtíže, svá ponížení. V nepomíjející obětní vůli nebeského kněze Ježíše žije věčně dále chudý, pokořený, ukřižovaný Ježíš jako obětní Beránek, jako obětní dar Velekněze. Ó hloubko bohatství chudého, pokorného pozemského života v duchu Ježíšově pochopeného a prožívaného! Pane, ať vidím!

„Vystoupil do nebe a dal – jako nebeský Velekněz – lidem dary“ (Ef 4, 8). „Skrze Něho, Hospodine, vždycky všechny tyto dary tvoříš, posvěcuješ, oživuješ, požehnávaš a nám uděluješ. Skrze Něho a s Ním a v Ném jest tobě, Bohu Otcí všemohoucímu, v jednotě Ducha svatého všechna čest a sláva po všechny věky věků“ (mešní kánon). Všechno skrze Velekněze Krista a s Ním a v Ném!

„Nemáme velekněze, jenž by nemohl míti soucit s našimi slabostmi, nýbrž takového, který byl podobně (jako my) vyzkoušen ve všem s výjimkou hříchu. Přistupujeme tedy s důvěrou k milostnému trůnu, abychom došli milosrdenství a našli milost, kdykoli potřebujeme pomoci“ (Žid 4, 15–16).

Modlitba:

Nasyceni jsouce svatými dary (Eucharistií), prosíme tě, Pane, dej, abychom povždy setrvali v díkučinění. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Úterý v oktávu Nanebevstoupení Páně

Kristus Král a Soudce

1. „Otče, oslav svého Syna... Jemu jsi dal moc nade vším lidstvem“ (Jan 17, 1. 2; evangelium ze svatvečeru Nanebevstoupení Páně). Otec vyslyšel modlitbu Ježíšovu a oslavil Ho v nanebevstoupení, tj. ustanovil Ho Pánem nad veškerým tvorstvem. „Sed po mé pravici.“ Nyní má účast v slávě a panství Otcově. Jemu „je dána veškerá moc na nebi i zemi“ (Mt 28, 18). Moc vládnout a moc soudit.

2. *Moc vládnout.* Pod mírností evangelia stojí zřejmě královská moc Zákonodárcova. Kristus nevede vzdělávací řeči. On dává zákony, k nimž připojuje sankci věčné blaženosti nebo věčného zavržení. „Kažte evangelium všemu stvoření! Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen; kdo však neuvěří, bude zavržen“ (evangelium). Zákony, před nimiž není žádný ohled na osobu, nejsou žádní privilegovaní a žádní poškození, nýbrž jen spravedliví a hříšníci. Zákony, o kterých nikdo, ani Církev sama, nemůže rozhodovat, nýbrž před nimiž se musí každý jen uctivě a pokorně sklonit. Zákony, které nesmí beztretně odstranit žádný pozemský zákonodárce, žádný parlament, žádný král, žádný ministr, žádná věda. Zákony, které Kristus zvěstuje světu v evangeliu a prostřednictvím své neomylné církve, takže se nikdo nemůže omlouvat nevědomostí, a nejméně děti církve. „Dána je mi veškerá moc na nebi i na zemi.“ Také nade mnou: nad mým duchem, nad mým srdcem, nad mým osudem, nad mým životem. Radostně souhlasím s jeho panstvím nade mnou, s jeho přikázáním, s jeho zákonem!

Moc soudit. „Ten Ježíš, který je od vás vzat do nebe, opět přijde“ (epištola). Jako Soudce na konci světa. To bude korunou uplatňování moci oslaveného Ježíše. Tato jeho sláva stojí před jeho zrakem, když velerada v Jeruzalémě zasedá k soudu nad Ním a vynáší rozsudek smrti. „Pravím vám: Od tohoto času uzříte Syna člověka seděti na pravici Všemohoucího a přicházeti v oblacích nebeských“ (Mt 26, 64). „Otec nesoudí nikoho, nýbrž veškeren soud odevzdal Synu“ (Jan 5, 22). Veškeren soud! Před Ním, Soudcem živých i mrtvých, se musí postavit každá lidská duše, jakmile při smrti opustí tělo. Před Ním se musí zodpovídat: před Tím, který i jako člověk věděl a ví o všech jejích nejtajnějších myšlenkách a úmyslech, a zná její skutky dobré i nedobré. Před Tím, jehož soudcovský rozsudek rozhodne o věčnosti. Před Ním, Soudcem světa, se musejí jednou objevit všichni. On je oddělí od sebe navzájem, jako pastýř, odděluje ovce od kozlů. Jedněm řekne: „Pojďte, požehnání Otce mého.“ Druhým: „Odejďte

ode mne, zlořečení, do ohně věčného.“ „I půjdou tito do věčného trápení, spravedliví pak do života věčného“ (Mt 25, 32–46). „Dána je mi veškerá moc na nebi i na zemi.“ Nebesa a země pomínou, ale slova má nepominou“ (Lk 21, 33). Ježíš Ukřižovaný, veleradou odsouzený, lidem odmítnutý, je Soudcem světa. Před Ním se budou sklánět, kteří jsou v nebi, na zemi i v podsvětí. Všichni, i ti, kteří Ho dnes odmítají a zavrhují, poznají a musejí vyznat: „Ty jsi cesta, pravda a život (Jan 14, 6). Ty jediný jsi Svatý. Ty jediný jsi Pán. Ty jediný jsi Svrchovaný.“ Kristus zvítězí neomylně jistě a umlčí všechny. Jak se budeme radovat, že jsme žili pro Něho! Jak budeme šťastni, když nám řekne: „Dobře, služebníku dobrý a věrný! Poněvadž jsi byl nad málem věrný, nad mnohým tě ustanovím. Vejdi v radost svého pána!“ (Mt 25, 23). Jak se budeme potom radovat, že jsme zde na zemi žili podle Ježíšovy nauky a podle jeho příkladu, že jsme milovali chudobu a ponížení, že jsme objímali kříž, že jsme se odřekli světa! Když smíme slyšet rozsudek: „Pojďte, požehnání Otce mého, vládněte královstvím, připraveným pro vás od ustanovení světa“ (Mt 25, 34).

3. Ježíš, náš Spasitel a Vykupitel, vyvýšený jako Pán a Soudce na pravici Otcově. On nám nemůže být a nebude Vykupitelem, jestliže si od Něho, Pána, nedáme nic předpisovat nebo kdybychom se nechtěli podrobit jeho příkázáním. Čím více se podrobujeme Pánu v oddané poslušnosti, tím více zakusíme, že On je Vykupitelem.

Klaníme se Kristu vyvýšenému v nebi. Klaníme se Mu svou vírou. I když těžce chápeme pravdy víry, které On hlásal, skláníme svůj rozum před slovy, která On pronesl. Klaníme se svou vůlí. „To je moje přikázání, abyste se navzájem milovali, jako jsem já miloval vás“ (Jan 15, 12). „Předkům bylo řečeno: Nezabiješ!... Já však pravím vám: Každý, kdo se hněvá na svého bratra, propadne soudu... Předkům bylo řečeno: Nezcizoložíš! Já však pravím vám: Každý, kdo hledí na ženu s hříšnou touhou, již s ní zcizoložil v svém srdci. Předkům bylo řečeno: Miluj bližního svého a nenáviděj nepřítele svého! Ale já pravím vám: Milujte své nepřátele“ (Mt 5, 21. 27, 43). Budeme věrně plnit jeho přikázání. Budeme Mu vzdávat poctu svou láskou. On chce mít naše srdce, naši lásku. Nikoli chladnou, jen vynucenou službu, službu otrockou, nýbrž službu radostné, svobodné, svaté lásky. Báti se jeho přikázání je dobré. Ale milovati je, je lepší. Budeme Mu vzdávat poctu svým životem. Ať nám přijde v každodenním životě jakákoli práce, povinnost, úkol, záležitost, bude nám to zjevením Pána, projevem jeho přikázání a zákona. Odpovíme upřímným: Jak Ty chceš! Z lásky k Tobě!

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, dej, abychom ti byli vždy oddáni svou vůlí a tvé velebnosti sloužili čistým srdcem. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Středa v oktávu Nanebevstoupení Páně

Nesvatý duch a svatý Duch

1. Pán vystoupil na nebesa. Apoštolé se vracejí z Olivové hory do města. Ve večeradle „dleli svorně na modlitbě se ženami a s Marií, matkou Ježíšovou“ (Skut 1, 14). Tak jim to přikázal Pán: mají zůstat v Jeruzalémě a očekávat příchod Ducha svatého (Skut 1, 4). S Marií a apoštoly očekává v těchto dnech také svatá církev příchod Ducha svatého. Připojíme se k církvi.

2. *Nesvatý duch přirozeného a pozemského člověka žije a působí v nás.* Přes zbožné úkony, kterým se oddáváme. Přes modlitby, které konáme. Přes svatou zpověď a každodenní svaté přijímání. Nebezpečnější nepřítel než ďábel nebo svět nebo tělo je tzv. lidský duch, vlastní duch. On je nepřítelem těch, kteří to berou vážně se zbožností a už pokročili ve vnitřním životě. Je pln klamu, lsti a zálnosti. Je nestálý, zvědavý, neklidný, je nepřítelem svého vlastního klidu. Někdy se zdá zcela podrobený Bohu. Pak se postaví opět pod vliv satanského ducha, pod zdáním správnosti a horlivosti. Pod záminkou, že chce šířit čest Boží a snažit se o dokonalost, skrývá své vlastní zájmy a sobecké úmysly. Pudí nás k tomu, abychom jednali z pohnutek čistě přirozených a lidských a zcela nezávisle na vnukání milosti, bez ohledu na Boha a Boží zalíbení. Nakloňuje nás a pudí nás vždy ke klidu, tj. k pohodlnosti, k blahobytnosti, k svobodě a nevázanosti a mnoho pečuje o tělo. Pod rouškou snahy o dokonalost hledá ve všem sebe samého, právě ve věcech náboženského života: v zápase o překonání zla právě tak jako ve snaze pracovat pro Boha a spásu duší. Až příliš v nás žije a působí lidský duch. Máme dosti důvodů očekávat Ducha svatého a volat s upřímnou touhou: „Přiď, Duchu svatý!“ „Srdce čisté stvoř ve mně, Bože, a správného ducha obnov v mém nitru“ (Ž 50, 12).

Duch svatý je Duch pravého života. On dává světlo. Dává víru. Dává nadšené chtění, neutuchající naději. Oheň Ducha svatého dává vnitřnímu životu teplo a nadšení. Spaluje všechno nešlechtné a zlé, potlačuje zlého ducha sobectví, smyslnosti a světskosti. Pozvedá všechno naše jednání k Bohu a připravuje všemu ní-

kému v nás zničující soud. Zbystřuje naše oko pro zlo a odnímá nám ospalost z údů i z duše. Působí na svobodu ducha, která nás odlučuje od pomíjejícího, naše srdce spojuje s Bohem a dává nám jít do života s ušlechtilou nenáročností a svatou nezávislostí. Onu svobodu, která se zde na zemi spokojí nejmenšími, nejprostšími a nejnutnějšími věcmi a všech statků země, světa a kultury používá jen k tomu, aby přivedla život duše k zralosti. Tohoto svatého Ducha potřebujeme. O tohoto Ducha snažně prosíme v těchto dnech ve společenství s Marií a apoštoly a zároveň se svatou církví. „Přiď, Duchu svatý, naplň srdce svých věřících a zapal v nich oheň své lásky.“

3. „Přiď, Duchu svatý.“ On přijde v tom stupni, jak dychtíme po jeho příchodu a toužíme po Něm. Budeme po Něm tím více toužit, čím více jsme ještě otroky nesvatého lidského ducha. Tak málo pravé vnitřní svobody! Tak málo živé víry! Tak mnoho čistě přirozeného smýšlení, posuzování a hodnocení! Tak málo vzhledu do věcí DUCHA! Kdo nás může pozvednout k výšinám duchovního člověka? Nikoli naše vlastní vůle nebo námaha. Jedině milost Boží a síla Ducha svatého. „Otevři svá ústa a já je naplním“ (Ž 80, 11). Čím více toužíme a prosíme, tím více obdržíme. „Kdo prosí, dostává“ (Mt 7, 8). Kdo neprosí, nedostává. „Neboť lačné nasytil dobrými věcmi a bohaté propustil s prázdnou“ (Lk 1, 53).

„Já sešlu na vás Toho, jehož můj Otec slíbil. Vy však zůstaňte v městě, dokud nebudete opatření mocí s nebe“ (Lk 24, 49). To je pokyn Páně pro tyto dny před letnicemi. Očekáváme tedy s Marií a apoštoly v modlitbě, ve stále usebranosti, v duchovní odloučenosti. Při pracích svého povolání a v rodině si udržujeme srdce volné pro Boha a pro tichý rozhovor s Pánem v modlitbě. Chceme být připraveni, když o letnicích sestoupí Duch Boží a bude chtít přebývat v nás. Nechť nás nemine!

Modlitba:

Bože, naše útočiště a sílo! Ty sám jsi Původce zbožnosti; proto podporuj zbožné prosby své církve a dej, abychom vskutku dosáhli toho, oč snažně prosíme. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Oktáv Nanebevstoupení Páně

„Vzhůru srdce!“

1. „Vyznáváme s vírou, že tvůj Jednorozený vstoupil dnes na nebesa. Dej nám tedy milost, abychom i my svou myslí přebývali v ne-

bi.“ To je velká prosba svaté církve k Bohu. Soulad mezi vírou a praktickým životem!

2. „*Vzhůru srdce!*“ Myslí přebývat v nebi! Zapustit kořeny do života posmrtného, nadpřirozeného! Žít tam, kde je oslavený Kristus, naše Hlava, naše cesta a náš vzor, pravda. Tam zaměřit své myšlenky, úsudky, názory, pohnutky a podněty. Tam usměrnit své naděje a svá očekávání. Pečovat a usilovat o to, co je shůry, co přijde potom! „*Vzhůru srdce!*“ Události, protivenství, nehody, lidi, práce, povinnosti a utrpení vidět a hodnotit ve světle posmrtného života, věčnosti, Boha a oslaveného Pána! Přebývat v nebesích, znamená, k vůli Bohu a Kristu dát si na zemi líbit, aby naše úmysly byly zneuznány, ano, od nejlepších špatně vykládány. To znamená, přijímat pomluvu a ústrky podle vzoru a v duchu Toho, kterého nespravedlivě odsoudili k smrti a zavraždili nejhanebnějším způsobem, a kterého Otec zato vyvýšil do nebe. To znamená nechtít uznání a vážnost u lidí, nýbrž své jednání a konání odevzdat Tomu, který v nebi o nás ví a u něhož není ztraceno nebo zapomenuto nic dobrého, co jsme čestně měli v úmyslu. Kdo žije v nebi, ten vidí svůj životní úkol ve světle věčného určení a věčné odpovědnosti. Ten není nečinný nebo bez zájmu. Naopak. Bere život hlouběji, vážněji a opravdověji než druzí. Ale žije v pokoji s Bohem. Stojí nad životem. Neupadá z jednoho rozrušení do druhého. Koná své věci klidně, s pohledem upřeným vzhůru. Protivenství bere na sebe jako kříž, jež mu posílá Bůh, a jde ve stopách Toho, o němž ví, že je nyní v nebi, na trůně Otcově. „Kdo se poníží, bude povýšen“ (Lk 14, 11). „Svou vytrvalostí získáte své duše“ (Lk 21, 19). Ten využívá časných věcí pro svou věčnou spásu. To je pravá životní moudrost, překonání tohoto života, záchrana z prachu, omezenosti a prázdnoty malého já s jeho malicherností a pošetilostí.

„*Jako obr jde svou cestou*“ (Ž 18, 6). Kristus vykonal velké kroky a nás vykoupil. S nebe do lůna Panny, z lůna Matčína do jeslí, z jeslí na kříž, s kříže do hrobu, a z hrobu se vrátil zpět do nebe. Vtělený Syn Boží vykonal pro nás tyto kroky, abychom šli za Ním a prosili z celého srdce: Táhní nás za sebou! Půjďme po tvých stopách. *Máme Ho následovat svým srdcem tam, kam On vystoupil se svým tělem.* „Nechť tedy u nás zaniknou pozemské tužby. Dobře si to pamatujeme: Ten, který žehnaje vystoupil do nebe, přijde opět jako přísný soudce. Co nám nabídl v dobrotě, z toho bude od nás přísně požadovat účet. Ať tedy nikdo nemaří čas, který je mu dán k pokání. Ať nyní nikdo nezanedbává péči o svou spásu, pokud může pro ni pracovat. Neboť náš Spasitel bude pak tím přísněji soudit, čím laskavějším k nám byl před soudem“ (Sv. Řehoř Vel. v čteních matutina dnešního dne).

3. „*Otče, chci, aby kde jsem já, byli se mnou i oni.*“ (Jan 17, 24). Bossuet pak vkládá Spasiteli do úst tato slova: „Proto jsi mne poslal, aby byli v dokonalé jednotě. Poněvadž jsi mně je, Otče, dal nejen jako společníky v boji, nejen jako bratry, nýbrž jako *údy*, proto chci, aby byli v dokonalé jednotě jako údy mého těla. Jak mne necháváš být Pánem nade mnou, tak mne musíš nechat být Pánem nad mými údy. Proto, Otče, chci, aby kde jsem já, byli i oni. Když já jsem v slávě, musejí tam být i oni. Se mnou, v jednotě se mnou.“

„*Aby viděli mou slávu, kterou jsi mi dal*“ (Jan 17, 24). Na svém vlastním těle mají zakusiti tuto slávu. Mají zakusit její velikost a původ. „Kterou jsi mi dal.“ Já ji mám od tebe. Neboť tys mne miloval před ustanovením světa. Dal jsi mně ji zcela, dosti velkou, abych ji mohl dát druhým. „Posvěcuji se za ně.“ „Oni propadli tvému hněvu. Přicházím místo nich; oni mají být svatí, mají být zasvěceni a obětováni tvé Velebnosti zároveň se mnou, jako já se Tobě zasvěcuji a obětuji.“ „Posvěcuji se za ně“: jednou ve smrti na kříži; vždycky, každého dne a každou hodinu v oběti mše svaté. Aby zároveň se mnou, zasvěceni a obětováni tobě, Otče, na zemi vedli nebeský, Bohem naplněný život!

Modlitba:

Všemohoucí Bože, vyznáváme s vírou, že dnešního dne tvůj Jednorozený, náš Vykupitel, vstoupil na nebesa, a prosíme nyní, abychom i my přebývali svou myslí v nebesích. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Pátek po oktávu Nanebevstoupení Páně

Budte připraveni!

1. „Dej, Bože, abychom Ti svou vůlí byli připraveni a tvé Velebnosti sloužili čistým srdcem“ (orace). Pohotovost vůle a čistotu srdce vyprošujeme pro sebe a pro všechny, kteří se s námi připravují na letnice.

2. *Pohotovost vůle.* Vůči milosti a vůči působení Ducha svatého může být s naší strany jen postoj Mariin: dokonalý souhlas („staň se“) se vším, co milost Boží vyžaduje nebo k čemu volá. I tam, kde nás křížuje a zdá se, že zničí všechno. Takový duševní postoj vylučuje každou lidskou vlastní vůli, každé lpění na těch neb oněch lidských přáních. Má-li v nás působit Duch svatý plodně a nás přetvořit tak, jak to učinil u apoštolů, pak nestačí, abychom prosili o jeho příchod. Je nutné, abychom zároveň připravili půdu své duše co nej-

lépe. Učiníme to tím, že opustíme sebe, že zapomeneme na sebe, že se odloučíme od všeho, co není Bůh, Boží vůle a čest. Potom je duše svobodná. Potom je připravena na každý podnět a popud Ducha svatého odpovědět dokonalým „Staň se.“ Bůh působí nyní, lze-li tak říci, na půdě nicoty. Z ničeho činí všechno. Pokud před Ním a vůči jeho působení milosti nejsme zcela a úplně jako nic; pokud lpíme a závisíme na své vůli; pokud sami ještě něčím jsme nebo chceme být a uplatňujeme vlastní přání, brzdíme jeho působení v nás. Chybí nám dokonalá pohotovost vůle vůči Bohu a jeho milostem. Co z toho vyplývá pro nás vzhledem k svatodušním svátkům?

Čistota srdce. Je čistota srdce vůči hříchu, chybám a nedokonalostem. Víme, že má-li přijíti do duše Duch Boží, předpokládá čistotu od hříchu, chyb, a nedokonalostí, aspoň upřímnou snahu o tuto čistotu. Je však také čistota srdce vůči milosti, kterou nám dává Bůh. Čistota, která si nezakládá na tom, že Bůh přichází k duši, která naopak se stává tím čistší, zářivější a pokornější, čím více duši pozvedá a obohacuje Boží milost. Opravdu je k tomu zapotřebí větší čistoty smýšlení, dává-li Bůh duši větší milosti. Něco z oné čistoty Mariiny, která když ji Alžběta blahopřeje, pozvedá pohled k Tomu, od něhož obdržela milost: „Velebí duše má Hospodina. On shlédł na poníženost své služebnice. Učinil mi veliké věci.“ Maria je příliš povznesena nad hnutí samolásky, než aby mohla spočinout ve vyznamenání, kterého se jí dostalo. Ona vidí jen Boha, ne sebe. Čistota duše vůči milosti. Zde to u nás vázne. Kolik skryté pýchy! Kolik ješitné samolibosti, když nám Bůh dává milosti! Jak často vztahujeme milosti na sebe a zakládáme si na nich! Boží čest, Boží zalíbení bývá zřídka první a vlastní pohnutkou našeho jednání, našeho usilování o svatost, o náš hlavní cíl. Prvotiny našich myšlenek a citů, první hnutí našeho srdce náleží ponejvíce nám samým. Naše samoláska otravuje jemným jedem všechno a vniká dokonce i do lásky k Bohu, tím že uloupí všechno pro sebe, co by chtěla milost způsobiti v nás ke cti Boží. Jak velice máme důvod modliti se: „Dej, abychom tvé Velebnosti sloužili čistým srdcem.“

3. Letnice chtějí přinést velkou milost. To vyžaduje otevřená, dokonale čistá a nezištná srdce! Ne nadarmo je Maria s apoštoly ve večeradle. Ona je zářivým vzorem pro všechny, jimž chce dát velké milosti. Jejímu vzoru se máme nyní přiblížit. Ona nás učí, abychom netoužili po zvláštních milostech; abychom si nikdy nemysleli, že jsme se stali hodnějšími určité milosti svou věrností a snahou; abychom sobě samým nikdy nepřipisovali žádné milosti, které jsou nám dávány; abychom byli ve věcech zbožnosti opravdu nesobečtí a nezištní a nikdy na sebe nebrali umrtvování nebo nekonali skutky

zbožnosti proto, abychom obdrželi útechy. To všechno je samoláska a překáží milosti Boží. *Tím proměňujeme nebeský dar pro nás v jed!*

Co nás nejvíce, přibližuje k Bohu, to nejsou tak milosti, které nám Bůh dává, jako spíše naše snaha býti malí a setrvati v naší nicotě. „Kdo se ponizuje, bude povýšen“ (Lk 14, 11).

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, dej, abychom ti byli vždy oddáni svou vůlí a tvé Velebnosti sloužili čistým srdcem. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Svatvečer svatodušní

Pokřtěni Duchem svatým

1. V noci ze soboty na neděli svatodušní byli v Římě pokřtěni ti, kteří nemohli přijmout svatý křest z nějakého důvodu o velikonocích. Svatodušní svatvečer je napodobením nočního bdění z Bílé soboty na velikonoční neděli. Vyjadřuje myšlenku: My křesťané jsme pokřtěni Duchem svatým.

2. *Přijali jsme Ducha svatého.* Apoštol Pavel, jak vypravuje epištola, přichází do Efesu. Tam nalézá některé učedníky, kteří byli už pokřtěni. Táže se jich, zda, když jsou pokřtěni, přijali také Ducha svatého. Oni však nevědí nic o Duchu svatém: neslyšeli o něm vůbec nic. Tedy jste nepřijali křest Kristův, uzavírá Pavel, jinak byste měli Ducha svatého. Vskutku oni přijali jen křest Janův, totiž ten křest, který uděloval Jan Křtitel u Jordánu, nikoli křest ustanovený Kristem. „Dali se pokřtít ve jménu Pána Ježíše. A když Pavel vložil na ně ruce, sestoupil na ně Duch svatý (a dal jim se svou osobou ve viditelné podobě zároveň svých sedm zvláštních darů, charismat): i mluvili (různými) jazyky a prorokovali.“ Při této zprávě myslí posvátná liturgie na nás. My jsme přijali křest Kristův a svaté biřmování. Jsme tedy nositeli Ducha svatého, jsme naplněni Duchem svatým. Nám platí introit. „Až budu posvěcen mezi vámi, shromáždím vás ze všech zemí (ve společenství církve) a vylijí na vás čistou vodu (křest)... A dám vám nového Ducha (sv. biřmování, letnice).“ Není pochyby, je nám dán Duch svatý. Duch svatý v božské intimnosti spojen s Otcem i Synem, se stává „sladkým hostem“ naší duše, je nám nesmírně blízko! V nejtěsnějším živoucím spojení s naší duší! Kéž bychom znali dar Boží!

„*Duch svatý bude zůstávat u vás a bude přebývat ve vás*“ (evangelium). „Svět ho nemůže přijmout, poněvadž ho nevidí a nezná.“ Ale v nás,

kteří jsme přivtěleni ke Kristu, On přebývá, žije a působí. „Kdo mne, miluje, toho i můj Otec bude milovati, i já ho budu milovati“ (evangelium). Jakou láskou? Láskou, která v životě Nejsv. Trojice životně spojuje Otce se Synem a Syna s Otcem. A ta láska je Duch svatý. My křesťané se smíme chlubit, že láska, kterou nás miluje Otec i Syn a kterou my milujeme Otce i Syna, je Bůh. „Bůh je láska“ (1. Jan 4, 8). Duch svatý, Boží Láska, je to, která zpečetuje a dokonává věčné spojení Otce a Syna: týž Duch svatý, Boží Láska sama v sobě, je to, která navzájem spojuje Krista a nás, Hlavu a údy, takže spolu žijí, jednají, modlí se, trpí, milují a klanějí se Otcí. Svým podivuhodným příchodem do nás a spojením s námi působí naše přivtělení ke Kristu a tím nás spojuje s pramenem milosti. Jsme přivtěleni ke Kristu poněvadž Duch svatý, Boží Láska, přebývá v nás. A Duch svatý, Boží Láska přebývá v nás, poněvadž jsme přivtěleni ke Kristu. Podivuhodná jednota. V Lásce! Jak opravdově jsme tedy sv. křtem a milostí organicky spojeni a sjednoceni s Kristem Pánem, tak opravdově žije v nás Duch svatý, podstatná Láska Boží. Jaké to povýšení naší bytosti, že Duch svatý se do nás takřka vtěluje! Jaká to Boží láska, že Otec a Syn nám poslali Ducha svatého, ten polibek lásky, který je oba navzájem spojuje v nekonečné blaženosti: týž Duch svatý, zosobněná Láska Otcova a Synova, spojuje nás ubohé lidi se Synem a prostřednictvím Syna s Otcem!

3. Boží dar! My se bohužel pohybujeme vždy jenom na povrchu své duše! Do hlubin duše, tam, kde jsi Ty, Duchu svatý, do svatyně duše se neponořujeme. Dej nám, Bože, abychom o letnicích pohlédli hluboko do hlubiny, v níž se tajuplně ukrýváš. Dej, abychom Ti od nynějška věnovali pozornost. Dej, abychom z různorodého množství všedního dne sestupovali opět a opět na dno srdce, tam, kde přebývá a působí Duch svatý, bychom Jej slyšeli a žili s Ním!

Příliš se rozptylujeme a dáváme se příliš upoutat okamžikovými povinnostmi a úkoly. Nedopřejeme si ani chvílku mlčení a usebranosti, která by nás přivedla k Duchu svatému, přítomnému v nás. Brzdíme Ho. Zapomínáme na Něho! On zůstává v temné hlubíně naší duše a marně čeká na náš pohled, na naše slovo!

Obraťme se více k svému srdci! Vnitřní život! Naslouchejme svému srdci, poslouchejme je. Naslouchejme tomu, co se v něm hýbá, co v něm mluví. Přebývání Ducha svatého! Jaké štěstí! A my na to nemyslíme!

Modlitba:

Prosíme, tě, všemohoucí Bože, dej nám, kteří konáme slavnost seslání Ducha svatého, abychom hoříce nebeskými touhami, žltznili po prameni života. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

V.

DOBA SVATODUŠNÍ

Úvod

1. „Pravím vám: Je pro vás užitečné, abych já odešel (k Otci). Neboť, nepřijde k vám Utěšitel; odejdu-li však, pošlu ho k vám“ (Jan 16, 7). Při svém nanebevstoupení odešel Kristus k Otci. Dnes plní svůj slib a posílá apoštolům, církvi, slíbeného Ducha svatého: důkaz, že On je u Otce, vyvýšený Pán.

2. O vánocích se stal Bůh člověkem. Přišel, aby nám zasloužil účast v božském životě, milost Božího dětství. Velikonoce jsou svátky povstání ze smrti hříchu k životu tím, že jsme přivtěleni ke zmrtvýchvstalému Pánu křtem a Eucharistií. Letnice jsou svátkem viditelného seslání Ducha svatého na apoštoly, na církve, na farnost, na křesťanskou rodinu, na jednotlivou duši. Svým vtělením a svou obětí na kříži nám zasloužil Pán milost seslání Ducha svatého. Nyní, v nebi nám vyprošuje a zjednává pomoc Ducha svatého, abychom rostli v milosti a svatosti, byli silní a nepřemožitelní a dospěli k dovršení svatosti, v dokonalém přičlenění ke Kristu-Hlavě.

Je to Duch svatý, který v Bohu zpečetuje a dovršuje věčné spojení Otce a Syna. A proto je to také On, jenž uskutečňuje životní spojení mezi Kristem a námi, mezi Hlavou a údy, a působí, že Hlava a údy spolu žijí a působí. Život a působení Krista-Hlavy a Ducha svatého – Posvětitel v nás se nesmějí od sebe oddělovat. Proto „žítí v Kristu“ znamená apoštolu Pavlovi totéž jako „žítí v Duchu“. Křest v Kristu jest mu křtem „v Duchu.“ Úplně tak, jak píše Jan: „Že v něm (v Kristu!) zůstáváme a On v nás (přivtělení ke Kristu), poznáváme z toho, že nám dal z (darů) Ducha svého“ (1 Jan 4, 13). Kristem jsme pozvednuti do božského života. Ale právě tak i Duchem svatým. Kde nepůsobí Duch svatý, tam není možný život v Kristu. „Věřící se stávají tělem Kristovým, když touží žítí z Ducha Kristova. Tělo Kristovo žije z Ducha Kristova“ (sv. Augustin). K tělu Kristovu se připojíme, když se připojíme k Duchu Páně, k Duchu svatému. Božský život je stále živoucí a je stále dáván Kristu, vtělenému Bohu. Necháme-li v sobě působit Krista, posílá nám v jednotě s Otcem Ducha svatého, Ducha dětství a lásky. Tento

Duch nás však pudí vždy opět k Otci, abychom celou duší toužili a usilovali, býti Otci dětmi, vzrůstat ve svaté lásce a dospět k dokonalé lásce.

Proto život v Kristu, který jsme přijali svatým křtem (velikonoce), je nedokonalý a nemožný, není-li nám poslán Duch svatý. Velikonoce vedou přirozeně k letnicím. Letnice jsou dovršením velikonočních svátků. Velikonoce nám dávají ve včlenění do Krista nový život. Ten život se musí rozvinout, musí zesílit, ten božský život, který nám byl vlit na křtu svatém, se musí stát stravujícím žářem, mocí a silou, porážející každý odpor; musí se rozvinout k dokonalé lásce, která je silnější než smrt, která nás pudí pro Krista vykonat a dát všechno, i krev a život. To působí křest Duchem o letnicích. Duch svatodušní je duch mučednický, duch vyznavačský. On dává světlo, odvahu a všechno překonávající sílu. A to tak velice, že apoštolé „šli z vele rady s radostí nad tím, že byli uznáni za hodny trpěti pohanu pro jméno Ježíšovo“ (Skut 5, 41).

Letnice jsou narozeninami církve, křesťanství, nového pokolení. Člověk, kterého se dotkl Duch svatý, nežije už v těle, podle zásad a ideálů člověka čistě přirozeného, lnoucího k pozemským věcem. On žije podle ducha. Je naplněn světlem pravdy, vnitřně veden Duchem svatým, Duchem pravdy. Nové pokolení vidí v Duchu pravdy věci a události života v jejich vztahu k Bohu, ve světle Boží Prozřetelnosti, ve světle věčnosti. V Duchu pravdy a lásky je toto pokolení vedeno ve všem svém smýšlení a snažení jen jednou pohnutkou a jedním dobrem: tím, co je milé Otci. Jsou to lidé duchovní. Oni mají „život skrze Ducha“, a proto „žijí podle Ducha“ (Gal 5, 25). Oni patří ke Kristu a ukřižovali své tělo i s jeho vášněmi a žádostmi. Netouží po marné slávě. Neznají závisti, nýbrž žijí jen v tichosti, trpělivosti a lásce (Gal 5, 26 násl). Plody ducha jsou: „Láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, shovívavost, tichost, víra, skromnost, zdrženlivost, čistota“ (Gal 5, 22–23). Církev, jsouc čistě obmytá krví Kristovou a povstavši s Kristem, je ve křtu Ducha o letnicích proniknuta plností nového života. Dnes stojí s božským snubním darem, který jí Kristus zasloužil a dnes dal, se svou slávou, věčně mladou silou a plodností vedle nebeského Snoubence. Nyní je zralá pro tvrdý život, který před ní stojí na zemi. A je silna, aby sdílela život Snoubencův, aby Mu přes všechno, co ji potká, zachovala věrnost, aby všechno konala pro Něho, jsouc šťastna, že svému Snoubenci rodí a přivádí vždy nová pokolení. V ní žije a působí Duch Boží, Duch pravdy a lásky. On je duší těla církve. On ji řídí a vede k věčnému zasnoubení s Kristem, Snoubencem. To je význam seslání Ducha svatého, svátků svatodušních.

3. Hod Boží svatodušní je dnem díky za založení církve sv., v níž jsou uloženy všechny naše nadpřirozené poklady a skrze niž je nám zprostředkována milost a vykoupení. Hod Boží svatodušní je dnem díky za příchod Ducha svatého při přijetí svátosti biřmování. Je to den radostné důvěry v působení Ducha Božího v nás, v jeho vedení a řízení. V tento den obnovíme svou oddanost Duchu svatému, žijícímu v nás. On má býti duší naší duše. On má vládnout v nás na zboženišti vlastního ducha. Hod Boží svatodušní je dnem prosebné modlitby o plnost Ducha svatého, jeho milostí a darů. Se svatou církví se modlíme svatodušní sekvenci:

Římský misál: mše svatá na Hod Boží svatodušní — sekvence.

Mešní liturgie Hodu Božího svatodušního

1. Naše velikonoční Slunce, Kristus, vystoupilo na nebesa, podobně jako přirozené slunce o letnicích je blízko svému vrcholu, začíná vylévat na svět plnost svého světla a své síly, přináší mu léto a působí dozrávání plodů země. Tak Kristus s výšin nebes na pravici Otcově vyzařuje na své vyvolené žár a sílu Ducha svatého. Tak zakouší církev své první dovršení, když je naplněna božským žářem a božskou životní silou, padesátého dne po velikonocích, v ten den, kdy staří Izraelité slavili dovršení svého vykoupení z Egypta a prohlášení zákona na Sinaji.

2. Mladá, ještě nedospělá církev je shromážděna ve večeřadle v Jeruzalémě. Dnes se večeřadlo rozšiřuje ve světový chrám sv. Petra v Římě, který obsahuje všechny řeči a národy. Okolo třetí hodiny sestupuje Duch svatý v podobě ohnivých jazyků na církev a přivádí ji k prvnímu dovršení, k dospělosti. Duch svatý nevyklučuje nikoho: všechny národy a jazyky spojuje k vyznání, k víře a modlitbě: „Duch Páně naplňuje okresek země, a ten, který obsáhá všechno, zná každý jazyk, aleluja, aleluja“ (introit). On žije v srdcích všech národů, které se k Němu připojují. On je pramenem a svazkem jednoty, porozumění a vzájemné lásky. Hřích, zlý duch, působí zmatek, budí nenávisť, je původcem rozdělení, nesouladu. Proto voláme se vstupním žalmem: „Povstaň, Bože, a nechť jsou rozprášeni nepřátelé, duch zla“: volání o příchod Ducha svatého, které pokračuje v Kyrie eleison a v modlitbě toho dne. Epištola líčí zázračnou událost letnic. Ten div se neskončil ještě ani dnes, musí se obnovovat a uskutečňovat dnes na nás, proto po epištole poklekáme a snažně prosíme: „Přiď, svatý

Duše, naplň srdce svých věrných a zapal v nich oheň své lásky.“ Pak povstaneme a prosíme znovu: „Duše svatý, sestup v nás, vyšli k nám svůj nebes jas, paprskem rač ozářit, Otče chudých, sestup k nám, dárce darů, přijď ty sám, ty, který jsi srdce svit“ (svatodušní sekvence). On přichází k nám, přebývá v nás podstatně a osobně s Otcem i Synem, je nám Učitelem, přináší nám pokoj (evangelium).

3. Začínáme obětování. Průvod při obětování doprovází žalm 67, který opěvuje vítězné tažení Krista a jeho církve. My konáme spolu s nimi toto vítězné tažení a vyzbrojení „královským“ Duchem Kristovým (křest, biřmování) jako vládci nad zlým duchem v nás i mimo nás, jako stateční bojovníci a vítězové, konáme obětní průvod „k jeruzalémskému chrámu“, k oltáři. Snažně prosíme o upevnění a dovršení toho, co v nás vykonal Bůh ve velikonočním tajemství (křest), o obnovené, mocné „upevnění“ a zpečetění Duchem svatým. O očištění svého srdce a osvětlení Duchem svatým (tichá modlitba). V oběti mše svaté se má stát skutečností na nás svatodušní zázrak z epištoly. Když přinášíme oběť, opouštíme sebe a odevzdáváme svého vlastního ducha. Tak se uvolní místo pro Ducha svatého. Přijímáme tělo Páně a jsme znovu a hlouběji včleňováni do těla Páně. Stáváme se dokonaleji než dosud tělem Kristovým. Stáváme se jím, když žijeme z Ducha Kristova, z Ducha svatého. To je myšlenka zpěvu, přednášeného při přijímání těla Páně. Při dobrém přijímání svaté Eucharistie jsme „naplnění“ Duchem svatým.

Neděle svatodušní

Prožítí letnic

1. Sedmkrát sedm dnů – slavná oktáva – uplynulo od velikonoc. Tu přichází Pánem slíbený Duch svatý, třetí osoba Nejsv. Trojice, věčné vycházení lásky Otcovy k Synu a Synovy k Otci. Přichází za hukotu silné bouře a sestupuje na jednotlivé apoštoly v podobě ohnivých jazyků. Silou tohoto křtu Duchem jdou apoštolé do celého světa a vyznávají slovem i skutkem, ano i svou krví, Krista ukřižovaného a zmrtvýchvstalého.

2. *Jak apoštolé prožívali letnice.* To je v epištole. Učedníci jsou pohromadě s Marií ve večeradle. Tu kolem třetí hodiny, tj. kolem deváté hodiny dopoledne nastal s nebe hukot, jako by přicházela silná bouře. Pak se jim ukázaly ohnivé jazyky a sestoupily na učedníky. Všichni byli naplnění Duchem svatým a začali mluvit rozličnými

jazyky, jak jim vnukl Duch svatý. Venku se sešel zástup lidu. Lid neví, co se děje. Slyší, jak učedníci hlásají veliké skutky Boží rozličnými jazyky, každý je slyší ve svém vlastním mateřském jazyku. Nové letnice! V dřívější době uzavřel Pán o letnicích na Sinaji svou smlouvu s Izraelity a za blesku a hromobití jim dal zákon úmluvy, zákon přísný, zákon bázně a otroctví. Dnes začínají nové letnice, které naplňují srdce láskou, vnitřní svobodou a svatou radostí. Duch svatý přichází v hukotu bouře. Proniká a uchvacuje srdce apoštolů a učedníků. Oni se stávají velkodušnými, svobodnými, jsou zbaveni svých dosavadních slabostí a nedokonalostí. Duch svatý je přetvořuje. On proniká svět jejich myšlení, jejich chtění, jejich citů a pohnutí a zařizuje v nich království ducha. Učí je novému životu. Dává jim odvahu, pevnost, sílu charakteru, neochvějnou trpělivost a pohotovost ke každé oběti pro Kristovu věc, i k mučednictví. Nové stvoření!

Jak my prožijeme letnice. Letnice jsou posvátné liturgii nejen minulostí. Zázrak, o němž vypravuje epištola, je trvalou skutečností. I my to prožíváme. I my jsme při slavení svaté Eucharistie shromážděni na jednom místě, jednomyslni v modlitbě a oběti. Na nás se bude opakovat a dokoná se první svátek letnic. Proto ve spojení s epištolou snažně prosíme: „Sešli svého svatého Ducha a budou stvořeny světy; a obnovíš tvářnost země. Přijď, svatý Duše, naplň srdce svých věrných a zapal v nich oheň své lásky.“ Nyní v oběti mše svaté, když se oslavený Pán zjevuje mezi námi ve svatém proměňování, přináší s sebou svého svatého Ducha. Ve svatém přijímání se stává na nás viditelným zázrak letnic. Duch svatý přichází na každého z nás a naplňuje nás svým žářem a svou silou. Přichází nikoli v podobě ohnivých jazyků, nýbrž pod závojem bílé Hostie, která je oslavené tělo Páně, nositel Ducha svatého. V přijímání těla Páně prožíváme křest Duchem. Naplnění Duchem svatým, stáváme se nositeli Ducha svatého, svědky Kristovými, apoštoly a hlásáme velké skutky Boží. Proto posvátná liturgie doprovází podávání svatého přijímání slovy: „Povstal náhle s nebe hukot, jako když táhne silný vítr, tam, kde seděli, aleluja. A všichni byli naplněni Duchem svatým a mluvili o velelích Božích, aleluja, aleluja.“ Letnice jsou skutečnost!

3. „Miluje-li kdo mne, mé slovo bude zachovávat; a můj Otec ho bude milovat. I přijdeme k němu a příbytek si u něho učiníme“: Otec i Syn v Duchu svatém, v lásce, která spojuje Otce a Syna navzájem. Bůh není daleko od nás: On je v nás. To je radostné poselství svatodušní. Bůh v nás! Kdo zná Otce, tomu se vyjasní všechny záhady a mučivé pochybnosti života: Otec mne miluje. Nejen dnes a zítra, nýbrž po celou věčnost. Bůh v nás! Jsme plni světla a tepla.

Bůh je Světlo, Slunce. Nechej to Slunce proniknout do svého srdce! Ať se v tobě ubytuje! Bůh v nás! Jsme plni síly a ohně. Sami ze sebe jsme jako vyprahlá země bez vody, jako odumírající stromy. U svatodušní studnice pijeme oheň. Oheň, který stravuje všechno nečisté, všechny hříchy. Oheň svaté horlivosti pro Boha a našeho Spasitele!

Letnice jsou zpečetěním a dovršením velikonočního tajemství. Velikonoce jsou křtem, letnice jsou biřmováním. Velikonoce jsou zrozením, letnice jsou dozráním, dospělostí, dovršením v síle Ducha svatého. Křest Duchem nás volá ke křestanskému hrdinství v posvěcování myšlenek, snah a pohnutek. My můžeme, my musíme být celí, svatí, plní křesťané.

Modlitba:

Bože, jenž jsi dnešního dne srdce věřících poučil osvětlením Ducha svatého, dej nám, abychom v těmž Duchu správně smýšleli a z jeho útěchy se vždycky radovali. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pondělí svatodušní

Naše svatá víra

1. Dnes se obrací svatá církev na novokřtěnce a novobiřmovance. I na nás, kteří v sobě obnovujeme milost křtu a biřmování. Volá nás k sv. Petru v Okovech.

2. Petr má vidění. Vidí cosi jako velké prostěradlo sestupovat s nebe na zemi. V něm jsou všechna pozemská zvířata a nebeští ptáci. A jakýsi hlas mu praví: „Petře, zabíjej a jez“. Ale Petr odpověděl: „Ne, Pane, neboť nikdy jsem nejedl nic poskvrněného a nečistého.“ A zatím co on u sebe uvažoval, co znamená toto vidění, hlásí se poslové římského důstojníka Kornelia. Prosí Petra, aby přišel ke Korneliovi, k pohanu. Nyní chápe Petr smysl toho, co právě viděl: Bůh mu „ukázal, že nesmíme žádného člověka nazývat poskvrněným nebo nečistým“. Před Bohem platí i pohan. Kornelius vypráví apoštolovi, jak před ním stanul bíle oděný muž (anděl) a odkázal ho na Petra. Tu mu Petr hlásal Ježíše ukřižovaného a zmrtvýchvstalého. „I přikázal nám, abychom hlásali lidu a svědčili, že On to jest, kterého Bůh ustanovil soudcem živých a mrtvých. Jemu všichni proroci vydávají svědectví, že všichni, kdo v Něho věří, skrze jeho jméno dostanou odpuštění hříchů.“ Když ještě Petr mluvil, sestoupil náhle

Duch svatý na všechny posluchače, i na pohany, kteří byli s Kornelem. I užasli židokřesťané, kteří přišli s Petrem, že také na pohany se vylila milost Ducha svatého. Petr rozkázal je pokřtít (epištola). Také nám, kteří přicházíme k církvi z pohanů, je dán Duch svatý. Boží Duch nečiní žádný rozdíl mezi pohany a židy, mezi národy a národy. Bůh chce spasit všechny. „Bůh dal svého jednorozeného Syna, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný“ (evangelium). To je výzva posvátné liturgie, abychom dnes děkovali Pánu za milost, která nám byla dána v povolání ke Kristu, k Petrovi a k církvi, k svatému křtu a k sv. biřmování.

„*Tak Bůh miloval svět*, že dal svého jednorozeného Syna, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný. Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby soudil svět, nýbrž aby svět byl jím spasen. Kdo v něho věří, nebývá souzen, kdo však nevěří, již jest odsouzen, poněvadž nevěří ve jméno jednorozeného Syna Božího“ (evangelium). Svatý křest nám dává víru. Vírou jsme spaseni. „Kdo v něho věří, nebývá souzen“, nebývá zavržen, nýbrž má život věčný. Pokud záleží na božském Lékaři, On přichází, aby uzdravil nemocného. Kdo nezachová předpisy tohoto Lékaře, sám si odnímá život. Nenecháš-li se jím spasit, pak sám sebe zavrhneš. „Kdo v něho věří, nebývá souzen. Kdo však nevěří, nebude teprve souzen. Je již odsouzen. Soud nad ním není ještě zřejmý, a přece je už vykonán. Pán ví, kdo jsou jeho. On ví, kdo dospěje k cíli a kdo bude ve věčném ohni. On zná pšenici na svém mlatě, zná i plevy. Zná dobrou pšenici a zná i koukol. Kdo nevěří, je už odsouzen. Proč? Poněvadž nevěří ve jméno jednorozeného Syna Božího“ (homilie sv. Augustina v matutinu). „Bez víry se nelze líbiti Bohu“ (Žid 11, 6).

3. „*Krmil je (pokřtěné) nejlepší pšenici*, aleluja, a sytí je medem ze skály, aleluja, aleluja.“ To je děkovná píseň pokřtěných v noci na Hod Boží svatodušní. To je i naše děkovná píseň. My jsme živeni pšenicí svaté Eucharistie a syceni medem ze Skály-Krista. Jeho tělo a krev, jeho láska, to všechno je naše jako plod svatého křtu! „Plesejte Bohu, našemu Pomocníku, jásejte Bohu Jakubovu. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému“ (introit). Velké věci vykonal Pán na nás! Nyní je na nás, abychom na to odpovídali!

„Lide můj, slyš! Chci tě varovat. Kéž bys poslechl, Izraeli! Nebude u tebe cizího boha, a bůžkům se nebudeš klaněti, Pán jsem já, ano, jsem tvůj Bůh... Národ můj však nedal na můj hlas a nedbal na mne... Kéž by mne byl poslechl můj lid, kéž šel po mých cestách! Jeho odpůrce bych pokořil hned a na jeho tyrany obrátil ruku. Kdo tupili Pána, museli by se před ním sklonit. Jadrnou pšenicí krmil bych ho, sytil bych ho medem ze skály“ (Ž 80, 9–17), (žalm v introitu). To je

křestní kázání Boží o nás, o novém Izraeli, o pokřtěných. Kéž bychom je slyšeli a poslechli je!

Věříme. Ve svatém přijímání nám dává Pán v rozmnožení posvěcující milosti Ducha svatého. „Duch svatý vás naučí všemu“, zpívá církev při sv. přijímání. Čím uctivěji a čistěji přijímáme svatou Eucharistii, tím více bude Duch svatý upevňovat, prohlubovat, oživovat naši víru a činit ji plodnou. A to v domě Petrově – bohoslužby u sv. Petra v Okovech – ve svaté katolické církvi. „Kdo miluje pravdu a dobro a podle toho jedná, ten jde na světlo,“ ten přichází k víře, k živé, čínorodé víře (evangelium). Čím více žijeme křesťansky, tím dražší, jasnější a dokonalejší se stává naše víra!

Dnes žijeme ve vděčné vzpomínce na křest a biřmování. „Pán zahřměl s nebe a Svrchovaný vydal svůj hlas (sestoupení Ducha svatého). Vytryskly prameny vod (křest)“ (ofertorium).

Děkujeme za velkou milost svaté víry. Vážíme si své svaté víry a milujeme ji. „To pak je soud (odsuzující rozsudek), že Světlo přišlo na svět a lidé milovali více tmu než Světlo“ (evangelium). To je velký hřích nevěry. Odkud nevěra? „Každý, kdo činí zlé, nenávidí Světlo.“

Modlitba:

Bože, jenž jsi svým apoštolům dal Ducha svatého, popřej svému lidu splnění zbožné prosby, abys těm, kterým jsi dal víru, daroval také pokoj. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Úterý svatodušní

Hojnost života

1. Teprve příchodem Ducha svatého se stala dokonalou „sláva“ církve. Její děti přijaly ve svatém křtu život, ve křtu Duchem o letnicích přijali svaté biřmování, „hojnost života“. Odtud výzva církve k nám, pokřtěným a biřmovaným: „Přijměte radost své slávy, svého nadpřirozeného, duchovního života, a děkujte Bohu, aleluja, Tomu, jenž vás povolal do nebeského království, aleluja, aleluja.“ A mateřské napomenutí, abychom nic neztratili z pokladů, které nám byly dány ve křtu a biřmování, o velikonocích a o letnicích. „Můj lide, dej pozor na můj zákon a popřej sluchu slovům z úst mých“ (introit).

2. „Já jsem přišel, aby měli život a měli jej v hojnosti. Apoštolé obdrželi zprávu, že Samařsko přijalo evangelium. Spěchají, aby udělili po-

křtěným Ducha svatého. Posílají Petra a Jana do Samařska. Oba apoštolé se modlí nad pokřtěnými. Vkládali na ně ruce a oni přijímali Ducha svatého“ (epištola). Svátost svatého křtu potřebuje normálně dokonání svátostí svatého biřmování. Nový život, který byl ve svátosti znovuzrození dán, musí být upevněn, posílněn a dovršen svátostí Ducha svatého, svatým biřmováním. Musí dozrát k oné nezlomné síle, která nemá v sobě nic ze svalové síly zápasnickovy, nic ze silné činnosti vášně nebo lidského ducha, nýbrž která není nic jiného než tichá, souladná, všemocná síla nadpřirozeného smýšlení. Duše povoláná a vybavená svátostí svatého biřmování ke křesťanskému hrdinství, pozvedá se v neustálém, klidném výstupu k výšinám křesťanské dokonalosti, dokonalému odříkání, čisté svaté lásky k Bohu, ke Kristu, k bližnímu, k hrdinství křesťanské ctnosti, pokory, trpělivosti, obětavosti, apoštolátu modlitby, činnosti a utrpení. Křest sám ovšem stačí k udělení božského života a k dosažení věčné spásy. Jeho prostřednictvím máme život. Ale podle úmyslu Páně je křest zaměřen k dokonání svatým biřmováním. Pán chce mít celé, dokonalé, hrdinské křesťany. On chce, abychom měli nejen jakýs takýs život a s námahou a bídou jej uchránili před smrtí hříchu. „Já jsem přišel, aby měli život a měli jej v hojnosti.“ To působí příchod Ducha svatého ve svátosti svatého biřmování. Proto apoštolé spěchají udělit věřícím svaté biřmování, svátost dovršení křtu, svátost růstu a posily, svátost náboženské a mravní dospělosti a zralosti, svátost křesťanské dokonalosti.

Pokřtěným a biřmovaným je Ježíš Pastýřem. „Jemu vrátný otvírá a ovce slyší jeho hlas. A On své ovce volá jménem a vyvádí je ven... A jde před nimi, a ovce jdou za ním, neboť znají jeho hlas.“ On je zároveň „dveřmi k ovcím.“ Dveřmi, jimiž jedině jeden může vejít oprávněně k ovcím, které přenocují v ohradě. Každý kdo chce oprávněně činit něco s ovce Kristovými, s námi pokřtěnými, může k nim vejít a být jim pastýřem jenom skrze Ježíše, jenom když byl od něho povolán a poslán. Kdo chce vést a pást ovce bez Ježíšova pověření a poslání, je „lotr“ a „zloděj“, který usmrtí ovce. Kdo přichází k ovcím a vede je skrze Ježíše, z jeho pověření, ten bude zachráněn. Ten také najde pro ovce nejlepší pastvu, poněvadž jedná z poslání Ježíšova. Jedině u Ježíše a u těch, které Ježíš pověřil a poslal, nalezneme život a hojnost života. U těch, jimž řekl: „Dána je mi veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte tedy, učte všechny národy a křtěte je... a učte je zachovávat všecko, co jsem vám přikázal“ (Mt 28, 18–20). U Ježíše v jeho církvi, u apoštolů, u biskupů a kněží. „Vpravdě pravím vám: Cokoli svážete na zemi, bude svázáno i na nebi; a cokoli rozvázete na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“ (Mt 18, 18).

3. Život ve svatém křtu, vzrůst, posila a dovršení toho života svatým biřmováním – a to v přivtělení ke Kristu a v živém společenství s církví a s pastýři, ustanovenými Kristem a církví. Jinde a jinak není pro nás život, vzrůst, dovršení, jen zdání, záhuba a smrt. „Všichni, kteří přišli – nejsou poslání Kristem a jeho církví – jsou zloději a lotři... Zloděj přichází jen krást, zabíjet a hubit.“ Jsme tedy šťastní my, kteří jsme v pravé církvi Kristově, pod vedením pastýřů, Kristem poslaných! Kolik důvodů máme, abychom děkovali! Ale také, abychom se modlili za všechny ty, kteří stojí mimo církve, v rukou pastýřů, kteří nevešli dveřmi Kristovými, a abychom jim byli apoštolové. *Naše duchovní bohatství nás zavazuje k duchovně a nábožensky chudým.*

„Hospodin otevřel nebesa;“ za pokrm jim dštil mannu. Dal jim nebeský chléb. Chléb andělský jedl člověk, aleluja“ (ofertorium). Křest, biřmování, Eucharistie, hojnost života! „Přijmete radost své slávy a děkujte Bohu, jenž vás povolal do nebeského království“ církve na zemi i v nebi.

„Duch, jenž vychází od Otce, aleluja, ten mne oslaví, aleluja“ (communio). Ve svatém přijímání vylévá Ježíš Ducha svatého do naší duše. On je Duch života, lásky, síly a svatosti. On nás přetvořuje, podobně jako o letnicích přetvořil apoštolové. Svým ctnostným a svatým životem, vedeným a utvářeným od Ducha svatého, jsme neustálou oslavou vyvýšeného Pána, který nám poslal Ducha svatého. Jen přijímejme Tělo Páně každý den co nejlépe!

Modlitba:

Prosíme, Pane: přispěj nám síla Ducha svatého, která nechť milostivě očistí naše srdce a ochrání od všech nehod. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Středa Suchých dnů svatodušních

Působení Ducha svatého

1. Shromáždění kolem P. Marie (bohoslužby u P. Marie Větší) patříme s úctou na působení Ducha svatého v církvi Kristově. „Bože, ty jsi vyšel před svým lidem (před církví starozákonní). Ty jsi jim připravoval cestu, bydle mezi nimi. Tu se zachvěla země (pro divy Boží; přechod Rudým mořem; vyhlášení Zákona na Sinaji; voda ze skály; podivuhodná vítězství nad nepřáteli Izraele; pád hradeb jeriškých), kanula nebesa (padání manny) aleluja, aleluja. Bože,

povstaň, nechť jsou rozprášeni tvoji nepřátelé. Nechť prchnou před jeho tváří ti, kteří jej nenávidí“ (introit). To je obraz působení Ducha svatého v Izraeli Nového zákona, který putuje pouští pozemského života k zaslíbené zemi nebes.

2. *Viditelné působení Ducha svatého v církvi.* Předpověď proroka Joela se splnila o letnicích a v životě církve Kristovy. „V poslední době (tj. v době Nového zákona) vyleji svého Ducha na všechny lidi... Ano, i na své služebníky a služebnice vyleji v ony dny svého Ducha, i budou prorokovati. A učiním (v posledních dnech) divy nahoře na nebi a zázraky dole na zemi... Slunce se obrátí ve tmu a měsíc v krev, dříve než přijde den Hospodinův... A každý, kdo bude vzývat jméno Hospodinovo, bude spasen“ (1. čtení). O letnicích vylil Bůh svého Ducha na církve a vylévá Jej na ni neustále po všechny doby. Viditelně v divech, které provázejí cestu církve od začátku až podnes. O tomto viditelném působení Ducha svatého v církvi mluví druhé čtení. Praví: „V těch dnech se dělo mezi lidem rukama apoštolů mnoho zázraků a divů. Všichni bývali svorně v podloubí Šalamounově. Z ostatních však se nikdo neodvažoval připojit se k nim; ale lid je velebil. Vždy více přibývalo Pánu věřících, množství mužů i žen. I vynášeli nemocné na ulice a kladli je na lůžka i nosítka, aby aspoň stín kolemjdoucího Petra zastínil někoho z nich a aby byli osvobozeni od svých nemocí. Přicházelo do Jeruzaléma také množství lidu z okolních měst a přinášeli nemocné a nečistými duchy sužované. Ti všichni byli uzdravováni“ (Skut 5, 12–16). Církvi nikdy nechyběly zázraky. Vydávají svědectví pro přítomnost a působení Ducha svatého v církvi. Vidíme v církvi lidské slabosti, chyby a pohoršení. Ale nad všemi lidskými nedokonalostmi a často i hříchy vidíme zřejmé působení Ducha svatého. Církvi, v níž přebývá a působí Duch svatý, se můžeme klidně svěřit přes všechny nedostatky a chyby lidí.

Neviditelné působení Ducha svatého je naznačeno slovy Páně: „Nikdo nemůže přijíti ke mně, nepřitáhne-li ho Otec, který mě poslal.“ Podstatné je a zůstává vanutí milosti Ducha svatého. Je to Duch svatý, který spojuje Otce se Synem a také nás se Synem a skrze Syna s Otcem. Na jeho působení závisí v nás všechno. K Ježíši, k jeho tajemstvím a milostem přijdeme tím blíže, čím více se dáme táhnout Duchem svatým. Ke každé dobré myšlence, ke každému dobrému slovu a skutku nás musí táhnout Duch svatý. Každý úkon víry, naděje a lásky potřebuje podnětu a pomoci Ducha svatého. Jsme-li už vybaveni všemi nadpřirozenými ctnostmi, pak jsme vždy ještě nemotorní učni: víme snad, co máme konat, chybí nám však obratnost, pohotovost a snadnost, abychom to provedli. Mistr musí zasáhnout.

On musí zasáhnout náš rozum i naši vůli při modlitbě, při práci, při rozhodování a dát nám svůj způsob, jak vidět, smýšlet, milovat a jednat. Pak teprve bude naše počínání opravdu dokonalé, když nás uchopí Duch svatý. Proto On nám vkládá do duše vedle nadpřirozených ctností víry, naděje, lásky, spravedlnosti, statečnosti, opatrnosti, ještě svých sedm darů. On dává lodičce naší duše plachty, do nichž duje On sám, Duch Boží. Nejedeme už tak pomalu a namáhavě dlouhou cestou po moři života. Jsme hnáni a vedeni Duchem svatým. Jestliže Boží Duch duje do plachet naší lodičky, pak je jízda dobrá. Pak přijdeme k Otci pod vedením a působením Ducha svatého, žijícího v naší duši. Ale běda nám, chceme-li jednat sami, vymkneme-li se vedení a působení Ducha svatého a chceme-li se opírat o své vlastní schopnosti a o své vlastní úsilí. Neomylně zůstaneme pozadu a budeme sklízet záhubu.

3. „Každý, kdo uslyšel od Otce a naučil se, přichází ke mně.“ My jsme uslyšeli od Otce: věříme. Ve víře jsme přišli k Ježíši. Ale jsme povoláni, abychom přišli k Ježíši dokonalí, povzneseni nad své navyklé, příliš lidské, nedokonalé způsoby. To můžeme jen silou Ducha svatého, v dokonalém a plném rozvinutí milosti biřmování, sedmi darů Ducha svatého, které jsme přijali. Jak málo je ve skutečnosti těch, kteří dospějí k dokonalému křesťanskému životu! Velká většina pokřtěných, i kněží a řeholních osob, zůstává pozadu za cílem. Zůstávají polovičatými, prostředními, nedokonalými: nedokonalými v modlitbě, v jednání, v utrpení, ve všem. Chybí snad něco působení Ducha svatého? Jistě nikoli. „Hle, stojím u dveří a tluku“ (Zjev 3, 20). Příliš málo dáváme pozor na blízkost, na klepání, na vnukání Ducha svatého. Žijeme zevně, nikoli vnitřně! Proto Duch svatý nemůže dokonat své dílo v nás! Kéž bychom měli oči k vidění!

Má-li v nás Duch svatý působit plodně, pak od nás žádá velkou čistotu srdce, velkou prostotu a pokoru ducha, účinnou lásku k vnitřnímu životu, k usebranosti, k modlitbě a konečně vroucí lásku k Bohu a k bližnímu. My však to nebereme vážně s všedním hříchem, s vědomými nevěrnostmi, volnostmi, rozkošemi, nedokonalostmi. Neuskutečňujeme vnější a nitřní umrtvování a neodlučujeme se dokonale od věcí, od prací, od vlastního já, své myšlenky máme u věcí, u novinek, u určitých lidí. Nadměrně a bezdůvodně se zaměstnáváme starostmi o svou čest, o svůj časný prospěch, o své drahé, o své zdraví, o svůj vnitřní pokrok, o svůj dřívější život, o své zpovědi: jsme zatíženi, plní sebe samých. Jak má v nás Duch svatý působit nerušeně, jak nás může táhnout k Otci?

„Přiď, Duchu svatý, naplň srdce svých věřících a zapal v nich oheň své lásky.“

Světla zář tvá přeblahá,
ve hloub srdce zasahá,
naplň jí svůj věrný lid.

Kalné očist od kalu,
zavlaž, co schne v úpalu,
raněné rač vyléčit.

Modlitba:

Prosíme, Pane, nechť naše mysli osvětlí Utěšitel, jenž vychází od tebe, a uvede do veškeré pravdy, jak slíbil tvůj Syn, jenž s tebou žije a kraluje na věky věkův. Amen.

Všemohoucí a milosrdný Bože, dej, ať Duch svatý přijde k nám, přebývá v nás a učiní si z nás chrám své slávy. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Čtvrtek svatodušní

Duch Kristův

1. Jáhen Filip (epištola) a apoštolé (evangelium) působí silou Ducha svatého, kterého přijali. I my jsme přijali Ducha svatého a přijímáme jej denně znovu. I my máme tedy být muži ducha, kteří nejdou podle vlastního ducha, nýbrž podle Ducha Kristova, podle Ducha svatého.

2. *Vlastní duch*, lidský duch, smýšlí, soudí, hodnotí čistě přirozeně a lidsky, pozemsky. Nazývá šťastnými ty, kteří mají majetek a užívají; považuje za velké ty, kteří jsou pozemsky moudří, kteří jsou u lidí v úctě a vážnosti, kteří mají hodnotu a postavení, moc a vliv. Hledá ve všem sebe samého a vyzná se v umění, jak ve všech věcech a okolnostech přijít na své, jak dosáhnout svých záměrů a získat si výhody. V životě zbožných lidí a duchovních osob zaujímá velký prostor. Pod záminkou, že slouží Bohu, hledá všude sebe samého a své přirozené uspokojení, své vlastní pohodlí, svou vlastní čest. Ve věcech ctnosti se spojuje s moudrostí těla a hlásá prostřednost, polovičatost. Je jednou z hlavních příčin vlažnosti, je plodným pramenem různic a svárů, chladnosti vůči bližním, žárlivosti, přemrštěné péče o dobré jméno. Překáží vnitřnímu klidu a pokoji duše. Vlévá člověku přemrštěný pojem o vlastní důležitosti a vede k podezřívosti a k trvalé roztržitosti. Učitelé duchovního života jej právem označují jako „největší neštěstí“, které může stihnout člověka na této

zemi. A tak mnozí, i zbožní lidé, jsou pod tyranstvím tohoto zlého ducha.

Duch Kristův je Duch svatý, jak On se sdělil lidské duši Kristově v celé své plnosti darů a milostí. „Duch Páně nade mnou. Proto mě pomazal a poslal mě zvěstovat evangelium chudým, uzdravovat zkroušené srdcem, ohlásit zajatcům propuštění, ... ohlásit milostivé léto Hospodinovo (tj. vykoupení) a den odplaty“ (Lk 4, 18). Duchem Kristovým rozumíme podněty, jimiž Duch svatý neustále pudil a hýbal vůli Kristovu k dobrým, svatým a dokonalým vnitřním i vnějším úkolům a skutkům. Duchem Kristovým nazýváme zvláště ten trvalý postoj, to naladění, zaměření a usměrnění rozumu a vůle Kristovy, které v něm působil Duch svatý: Je to u Pána touha, vnitřní puzení, ve všem konat a přijímat vůli Otcovu, podrobit se všemu, cokoli je nutné k vyplnění vůle Otcovy a k vykoupení lidstva a co si přeje Otec. Je to u Krista i u nás, kteří jsme jeho údy, duch lásky k Otci, duch horlivosti pro čest Boží a spásu duší, duch lásky k chudobě, pokoře, poslušnosti, samotě, modlitbě, utrpení a oběti. Je to vnitřní puzení, účinná touha podle osmera blahoslavenství z horského kázání smýšlet a jednat, radovat se jedině v Bohu, před světem být považován za nic, být světem pohrdán a odstrkován. Je to touha žít životem odříkání, odloučení od tvorů, úplného spojení s Bohem a Kristem. Jediné Bůh, Boží vůle a sláva! Tohoto ducha „nemůže svět přijmout, poněvadž ho nevidí a nezná“ (Jan 14, 17).

3. „Duch Páně naplňuje okresek země, aleluja“ (introit). To je radostné poselství letnic. Tedy pryč s vlastním duchem, s lidským duchem, s čistě přirozeným a pozemským zaměřením. Duch svatý, Duch Kristův, nás chce mít, chce nás poučovat, řídit a vést. Chce nás naplnit poklady svého světla. Chce dát naši vůli křesťanskou šlechtnost, pružnost, zdrženlivost a velkodušnost, jichž potřebujeme pro svatý život. Chce zlomit odpor naší vlastní vůle a naší přirozenost se všemi jejími schopnostmi a vzněty podrobit milosti. Chce z nás vytvořit nástroje záměrů Božích vůči duším. Jak jsme pošetilí, že se nechceme vzdát klamavého vlastního ducha. „Přiď, Duchu svatý, naplň srdce svých věřících.“

„Všichni byli naplněni Duchem svatým, Duchem Kristovým.“ Apoštolé o letnicích, my při svatém biřmování, kněží při svém svěcení. Duch Kristův musí v nás žít. My křesťané a především kněží, musíme uplatňovat u sebe velké myšlenky Kristovy tak, jak jsou uvedeny v evangeliu. Musíme spolu s Kristem vnitřně prožívat hloubku a sílu jeho citů a pohnutek, uplatňovat je v životě a podle nich utvářet svou osobnost.

Kéž bychom byli přece naplněni vírou v přítomnost a pomoc

Ducha svatého! Kdybychom živě pohlíželi na Ducha Páně, v nás přebývajícího a působícího, byli bychom silni v překonání vlastního ducha a k svatému životu, který je plodný pro nás samy, pro druhé i pro svatou církev!

Modlitba:

Pane, nechť do našich srdcí přijde Duch svatý a očistí je. Nechť skropí svou rosou naše nitro a učiní je plodným. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pátek Suchých dnů svatodušních

Pokání a odpuštění

1. V chrámě Dvanácti apoštolů, v chrámě pokání, slavíme pátek Suchých dnů. Je to den pokání a radostného díku za odpuštění hříchů.

2. „*Odpouštěj se ti tvé hříchy.*“ Jsme v té svatyni, ve které kající doby svatopostní dostávali odpuštění a byli opět smířeni s Bohem a církví. V posvátné době velikonoční jsme obdrželi tak četné a vzácné milosti. Spolupůsobili jsme s nimi? Nemáme si vyčítat mnohé hříchy, nevěrnosti, nedbalosti, chyby a nedokonalosti? Přicházíme tedy dnes k svaté oběti, abychom upřímně litovali, káli se a zadostčinili! My sami jsme ten ochrnulý z dnešního evangelia. Je úplně chromý. Muži ho nesou na loži a snaží se položit ho před Ježíše. „Ale pro zástup nenalezli, kudy by ho vnesli. Proto vystoupili na střechu (domu, v němž byl Ježíš) a spustili ho s ložem mezi cihlami doprostřed před Ježíše. Když viděl jejich víru, řekl: Člověče, odpouštěj se ti tvé hříchy... Vstaň, vezmi své lože a jdi domů.“ „Každý nemocný musí mít přímluvce, kteří prosí o jeho uzdravení. Tak i my potřebujeme přímluvců, jejichž prostřednictvím by byla silou slova Páně uzdravena naše churavost a ochrnulost našeho života. Potřebujeme nosičů, kteří by pozvedli naši duši k nebi, když je ochrnulá. Jejich pomocí ona vystupuje k Ježíši a stává se hodnou jeho pohledu. Ty, jenž jsi nemocen, uč se prosit o pomoc! Máš-li starost, aby ti byly odpuštěny tvé těžké hříchy, pak si vezmi církev za přímluvkyni; nechť ona prosí za tebe. A Pán při pohledu na ni dá, co by tobě mohl odepřít“ (sv. Ambrož ve výkladu dnešního evangelia). Přijď k církvi. Ukaž se knězi. Odhal mu svou nemoc, své slabosti a hříchy. On se bude modlit jménem církve nad tebou a za tebe, aby ti byl Bůh milostiv. On ti zprostředkuje od Boha odpuštění a jménem Božím

a silou Kristovou ti řekne: „Odpouštějí se ti tvé hříchy.“ „Rozhřešuji tě od tvých hříchů.“

„*Synové sionští, veselte se a plesejte v Hospodinu, svém Bohu. Neboť vám dá učitele spravedlnosti. Sešle vám déšť ranní i pozdní, jako dříve (od začátku). I budou humna plna obilí a lisy budou oplývat vínem i olejem. Budete jísti do sytosti a chválit Hospodina, svého Boha, který učinil na vás podivuhodné věci. Můj lid nebude zahanben na věky. I poznáte, že já jsem uprostřed Izraele*“ (epištola; čtení z proroka Joela 2, 23 násl.). Ta předpověď se splnila na nás. My jsme děti Boží, které Otec božsky miluje. Nechť jsou má ústa plna tvé chvály, aleluja. Tak mohu zpívat aleluja. Radovati se budou mé rty, když ti budou zpívat aleluja“ (introit). Samý jásot nad vykoupením, svaté vědomí vykoupení vyznačuje dnešní den. Je nám dán Duch svatý. On je ten učitel spravedlnosti. „Ten vás naučí všemu..., co jsem k vám mluvil“ (Jan 14, 26). On přebývá v naší duši a vede nás cestou spravedlivého, bohumilého života. On je v nás vlit jako Láska, která spojuje Otce se Synem, Syna s Otcem, nás s Otcem i Synem v lásce a pozvedá nás do životního společenství s Nejsvětější Trojicí. On je ten zúrodnující déšť, který v nás působí plnost duchovních a nadpřirozených statků. Nemáme tedy jásat? Nemáme velebit Boha a říkat: „Viděli jsme dnes věci podivuhodné“? (evangelium). „Chval Pána, má duše. Chválit budu Pána v celém svém životě, zpívat budu svému Bohu, dokud budu, aleluja“ (ofertorium).

3. „Aleluja, aleluja. Ó jak dobrý a líbezný je tvůj Duch v nás, Pane! Přijď, svatý Duše, naplň srdce svých věrných a zapal v nich oheň své lásky.“

Kalné očist od kalu,
zavlaž, co schne v úpalu,
raněné rač vyléčit.

Ztuhlé račiž ohýbat,
zahřej tam, kde studí chlad,
na scestí rač vůdcem být.

Račiž v tebe věřícím,
Duše svatý, věrným svým
sedmero své udělit.

Ve správném přinášení mešní oběti spolu s Kristem dosahujeme jako užitku oběti odpuštění hříchů a trestů za hříchy. Jako záruka odpuštění a nových milostí a pomoci následuje v obětní hostině svatého přijímání osobní příchod Pána. „Poznáte, že jsem uprostřed

vás.“ Se svým přesvatým tělem nám Kristus dává do duše zároveň svého svatého Ducha, jak nám to slíbil: „Nenechám vás sirotky. Přijdu k vám opět – ve svaté Eucharistii – aleluja. A vaše srdce se bude radovat, aleluja“ (communio).

„Vaše srdce se bude radovat.“ To je povznesená nálada křesťanova: stálá radost a neustálý dík Bohu, který nám činí tak veliké věci. Kéž bychom jen měli více sebevědomí, než ho skutečně máme: Jsme vykoupeni! Kristus s nás sňal naše hříchy. On nás miluje a dává nám do duše svého svatého Ducha jako záruku odpuštění a lásky. „Chval má duše Pána!“ Nechtě jsou má ústa plna tvé chvály. Zpívám ti aleluja.“

Od ochrnulého, chromého k šťastnému člověku, zpívajícímu aleluja! Takovými nás chce mít církev. „Šťastný lid, jenž umí jásat“ (Ž 88, 16).

Modlitba:

Prostíme tě, milosrdný Bože; dej své církvi, aby sjednocena jsouc Duchem svatým, nikterak nebyla znepokojována nápirem nepřítele. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Sobota Suchých dnů svatodušních

Vykoupení

1. V duchu staré církve se shromažďujeme v noci z dnešní soboty na neděli u sv. Petra. Jako křesťané dřívější doby při nočních bohoslužbách obětovali desátky na poděkování za šťastnou úrodu hroznů, tak děkujeme i my v poslední den velikonoční doby za bohatou žně, které se nám dostalo v uplynulých týdnech z duchovních plodů. Dnešní den je liturgii slavnostní den, posvátný den (2. čtení), den vroucích a radostných díků.

2. Pohled zpět. „Bratři, poněvadž jsme ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze Pána našeho Ježíše Krista. Skrze něho máme víru i přístup k té milosti, v níž žijeme a honosíme se nadějí na slávu dítek Božích“ (epištola). Jsme vykoupeni a smířeni s Bohem. Nikoli skutky, které jsme vykonali svou vlastní, lidskou, přirozenou silou a snahou, nýbrž Boží milostí a vírou, kterou nám vložil Bůh při křtu svatém. Vírou v Ježíše ukřižovaného a zmrtvýchvstalého, který nás osvobodil svou krví od našich hříchů. Jsme vykoupeni, ospravedlněni. *První plod vykoupení: Máme pokoj s Bohem. Smíme přijít k Bohu*

s úplným klidem a jistotou, s plnou důvěrou, že On nás miluje, že nás od Něho nic nedělí: Jsme s Ním přece smíření naším Pánem a Prostředníkem Ježíšem Kristem. Dříve a sami ze sebe jsme byli dítkami Božího hněvu, nyní jsme přijati do přátelství s Bohem, do rodiny Boží jako miláčci a vyvolení Boží. *Druhý plod ospravedlnění*: Kristovou smrtí a jeho zmrtvýchvstáním *jsme dosáhli stavu milosti*, v kterém žijeme. Milosti, která nám byla dána, smíme míti a prožívat život Boží, život nevýslovných bohatství a slastí. „Co oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani lidskou mysl nenapadlo, to Bůh“ dal nám v posvěcující milosti (1 Kor 2, 9), již jsme se stali účastni božské přirozenosti“ (2 Petr 1, 4). V posvěcující milosti máme již zárodek a záruku budoucí slávy dětí Božích, v kterou doufáme. „Nyní jsme dítkami Božími. Co jednou budeme, není ještě zjevno. Víme však, že až to bude zjevno, budeme podobni Jemu“, podle těla i duše přetvoření jeho slávou. „Budeme ho viděti tak, jak jest“ (Jan 1, 3, 2.), nikoli už v obrazu, budeme ho viděti tváří v tvář, spočineme v lásce na jeho Srdci, budeme věčně mít a požívat jeho krásu a blaženost. To je naše naděje. A my se honosíme touto nadějí. Ta nás nezklame!

Výhled. „A nejen to. My se honosíme dokonce i souženými, neboť víme, že soužení vede k vytrvalosti, vytrvalost k osvědčení a osvědčení pak k naději; naděje však nezklame“ (Řím 5, 3–5). To je křesťan, který spolu s Kristem prožil velikonoce a letnice: on se raduje v souženích a nesnázích. On ví, že soužení dává příležitost k trpělivosti. V trpělivosti se osvědčí, jeho ctnost se očistí a upevní. Upevněná ctnost však dává naději, která nezklame. To je *třetí plod ospravedlnění*, ježž nám přineslo utrpení a zmrtvýchvstání Kristovo, velikonoce, svatý křest: *radost v utrpeních a souženích pozemského života*. Víme, že ta utrpení vedou k věčné blaženosti. Nevěrec, nekřesťan je pesimistický. On prchá před utrpením a proklíná je. My nevidíme v utrpení zlo; utrpení je nám cestou k věčné slávě. Ono pro nás nese ve svém lůně věčnou spásu.

Jistota. „Naděje nezklame: neboť láska Boží je vylita v našich srdcích skrze Ducha svatého, který nám byl dán.“ Jsme si jisti tím, co očekáváme. Odkud tato jistota? Z lásky Boží k nám. To je sladké tajemství křesťanovo. Bůh nás miluje, božsky nás miluje. Otec miluje Syna, Syn Otce v Duchu svatém. Tento Duch svatý je Láska, v které a kterou miluje Bůh sám sebe, to je to Boží štěstí. A tuto svatou lásku nedrží Bůh jen u sebe samého. On ji vylévá jako hojící, živící a posilující olej do našich srdcí. V Duchu svatém milujeme Boha, jak se sluší na Boha samého i na nás, Boží děti, totiž láskou, kterou Bůh miluje sám sebe, skrze Ducha svatého, kterého máme a skrze něhož opětujeme polibek otcovské Boží lásky. Může nás pak

zklamat naše naděje, když Bůh v nás vidí tvář Ducha svatého, a proto v nás miluje sebe samého? Či nesouhlasí to s Kristovým ujištěním: „Jako mne miloval Otec – totiž v Duchu svatém, tak i já miluji vás?“ (Jan 15, 9). To je jásavé vědomí posvátné liturgie: „Naděje nás nezklame: neboť láska Boží je rozlita v našich srdcích skrze Ducha svatého, který nám byl dán.“

3. To jsou skvělé dary velikonoční doby, kterou dnes uzavíráme. Jsme vykoupeni, ospravedlněni, smířeni s Bohem, v pokoji s Bohem. Máme posvěcující milost a žijeme Božím životem. Proto se radujeme i ze soužení, neboť ona nás spojuje s Ukřižovaným a Zmrtvýchvstalým a dávají nám naději na slávu Božích dětí v nebi. A nad to všechno nosíme v sobě Ducha svatého, zosobněnou Boží Lásku jako neomylnou záruku toho, co doufáme. Zdaž se tedy nemáme radovat? Zda nemáme důvěřovat? Zda nejsme nekonečně bohatí v Kristu a jeho církvi?

„Aleluja. Jeho Duch – Duch svatý – okrášlil nebesa,“ duše pokřtěných zahrnul svými dary. „Vylijí svého Ducha na všechny lidi“ (1. čtení). „Boží láska je vylita v našich srdcích, aleluja, skrze jeho Ducha, který přebývá v nás, aleluja, aleluja. Chval Pána, má duše, a všechno ve mně opěvuj jeho svaté jméno“ (introit).

Velikonoční doba končí mešní obětí dnešního dne. „Ježíš vstoupil do domu Petrova“, vypravuje evangelium. Je už noc. Přinášejí k němu nemocné. On je uzdravuje. Když se rozednilo, opustil dům. To je obraz toho, co se děje dnes. Jsme v domě Petrově a konáme noční bohoslužby. Pán je tu, aby nás uzdravil z našich nemocí. Na úsvitě se končí oběť mše svaté. „On odchází“; velikonoční doba je u konce. Vděčně vzpomínáme na mnohá a velká dobrodíní, jež nám Pán prokázal ve své církvi v těchto osmi týdnech.

Modlitba:

Prostíme Tě, Pane, vlej dobrotivě do našich duší Ducha svatého, jehož moudrost nás stvořila a jehož prozřetelnost nás řídí.

Prostíme tě, Pane, nechť nás Duch svatý zapálí oním ohněm, který přinesl na zemi náš Pán, Ježíš Kristus, a chtěl, aby silně hořel. Jenž s Otcem i Duchem svatým žije a kraluje na věky věkův. Amen.

I. Doba předpostní	5
Úvod	5
Mešní liturgie neděle Devítník	5
Neděle Devítník: Bojem k vítězství	7
Pondělí po Devítníku: První hřích	9
Úterý po Devítníku: Jděte na mou vinici	10
Středa po Devítníku: Boží volání	12
Čtvrtek po Devítníku: Nocí k světlu	14
Pátek po Devítníku: Vítězná cena	15
Sobota po Devítníku: Sebezapírání	17
Mešní liturg. I. neděle po Devítníku	19
Neděle první po Devítníku: Silný v slabosti	20
Pondělí po I. neděli po Devítníku: Potopa	23
Úterý po 1. neděli po Devítníku: Svatý Pavel	24
Středa po 1. neděli po Devítníku: Božský Rozsévač	26
Čtvrtek po 1. neděli po Devítníku: Rozmanitá půda	28
Pátek po I. neděli po Devítníku: Všední hřích	29
Sobota po 1. neděli po Devítníku: Dobrá půda	31
Mešní liturg. 2. neděle po Devítníku	33
Neděle druhá po Devítníku: Osvícení	35
Pondělí po 2. neděli po Devítníku: Velepíseň lásky	37
Úterý po 2. neděli po Devítníku: Vzhůru k Jeruzalému	38
II. Doba svatopostní	42
Popeleční středa: Obráťte se	44
Čtvrtek po Popeleční středě: Proste a obdržíte	46
Pátek po Popeleční středě: Miluj svého bližního	48
Sobota po Popeleční středě: Náš Pomocník	50
Mešní liturgie první neděle postní	52
První neděle postní: Naše síla	53
Pondělí po první neděli postní: Křestní dar a křestní úkol	55
Úterý po první neděli postní: Hledejte Pána	57
Středa Suchých dnů v postě: K hoře Boží	59

Čtvrtek po 1. neděli postní: Čiňte pokání	61
Pátek Suchých dnů v postě: Živá voda	63
Sobota Suchých dnů v postě: Oslavení	65
Mešní liturgie 2. neděle postní	67
Druhá neděle postní: Hora Tábor	69
Pondělí po druhé neděli postní: Odcházím	71
Úterý po druhé neděli postní: Milující dávání	73
Středa po druhé neděli postní: Cecilie – Církev	75
Čtvrtek po druhé neděli postní: Kletba a plod hříchu	77
Pátek po druhé neděli postní: Společenství v utrpení	79
Sobota po druhé neděli postní: Obrácení	82
Mešní liturgie 3. neděle postní	84
Třetí neděle postní: Dítka světla	86
Pondělí po 3. neděli postní: Dítka království Božího	88
Úterý po 3. neděli postní: Olej milosti	90
Středa po 3. neděli postní: Boží přikázání	92
Čtvrtek po 3. neděli postní: Božský Lékař	94
Pátek po 3. neděli postní: Skála na poušti	95
Sobota po 3. neděli postní: Cizoložná žena	98
Mešní liturgie 4. neděle postní	100
Neděle čtvrtá postní: Vesel se Jeruzaléme	101
Pondělí po 4. neděli postní: Živý chrám	104
Úterý po 4. neděli postní: I usmířil se Hospodin	106
Středa po 4. neděli postní: „Já jsem světlo světa“	108
Čtvrtek po 4. neděli postní: „Mládenče, tobě pravím, vstaň“	110
Pátek po 4. neděli postní: „Já jsem vzkříšení a život“	112
Sobota po 4. neděli postní: „Pojďte na světlo“	114
 III. Posvátná doba utrpení Páně	 117
Úvod	117
Mešní liturgie Smrtné neděle	118
Neděle Smrtná: Velekněz	119
Pondělí po neděli Smrtné: Ukřižování s Kristem	122
Úterý po neděli Smrtné: Daniel ve lví jámě	124
Středa po neděli Smrtné: Ovečka Kristova	126
Čtvrtek po neděli Smrtné: „Odpouštěj se ti tvé hříchy“	128
Pátek po neděli Smrtné: Začínající noc utrpení	130
Sobota po neděli Smrtné: Božské pšeničné zrno	132
Mešní liturgie Květné neděle	134
Květná neděle: Král mučedníků	136
Pondělí Svatého týdne: Svaté pomazání	138
Úterý Svatého týdne: Kolem nepřátel	139

Středa Svatého týdne: Zrádce	141
Zelený čtvrtek: Láska už do krajnosti	143
Veliký Pátek: Ježíš umírá na kříži	145
Veliký pátek: Ježíš Král	147
Bílá sobota: Vstoupil do pekel	149
Bílá sobota: Ó šťastná vína	151
Bílá sobota: Křest a zmrtvýchvstání	154
 IV. Velikonoční doba	 157
Úvod	157
Mešní liturgie velikonočního Hodu Božího	159
Velikonoční neděle: Zmrtvýchvstalý	161
Velikonoční pondělí: „Pán se zjevil Petrovi“	163
Velikonoční úterý: Kristus vstal z mrtvých	165
Velikonoční středa: Svatý Křest	167
Velikonoční čtvrtek: Maria Magdalena	169
Velikonoční pátek: Ježíš se zjevuje učedníkům	171
Velikonoční sobota: Odložení křestního roucha	173
Mešní liturgie Bílé neděle	175
Bílá neděle: Naše svatá víra	177
Pondělí po 1. neděli velikonoční: Naše první sv. přijímání	179
Úterý po 1. neděli velikonoční: Býti dítětem před Bohem	180
Středa po 1. neděli velikonoční: Znovuzrození	182
Čtvrtek po 1. neděli velikonoční: Naše svatá víra	184
Pátek po 1. neděli velikonoční: Svátost pokání	187
Sobota po 1. neděli velikonoční: Duch víry	188
Mešní liturgie 2. neděle po velikonocích	190
Druhá neděle po velikonocích: Ježíš, dobrý Pastýř	192
Pondělí po 2. velikonoční neděli: Ježíš, dobrý Pastýř	194
Úterý po 2. velikonoční neděli: Ježíš, dobrý Pastýř	196
Středa po 2. velikonoční neděli: Sv. Josef	198
Čtvrtek po 2. velikonoční neděli: Sv. Josef	194
Pátek po 2. velikonoční neděli: Sv. Josef	201
Sobota po 2. velikonoční neděli: Svaté otcovství	203
Mešní liturgie 3. neděle velikonoční	204
Třetí neděle po velikonocích: Maličko	206
Pondělí po 3. neděli velikonoční: Maličko	207
Úterý po 3. neděli velikonoční: Vykoupení	209
Středa po 3. neděli velikonoční: Sv. Josef	211
Čtvrtek po 3. neděli velikonoční: Sláva Vzkříšeného	213
Pátek po 3. neděli velikonoční: Jdu k Otci	215
Sobota po 3. neděli velikonoční: Budete plakat	217

Mešní liturgie 4. neděle po velikonocích	219
Čtvrtá neděle po velikonocích: Křesťanská duchovnost	220
Pondělí po 4. neděli po velikonocích: Dobrý dar	222
Úterý po 4. neděli po velikonocích: „Je hřích“	224
Středa po 4. neděli po velikonocích: „Je spravedlnost“	226
Čtvrtek po 4. neděli po velikonocích: „Je soud“	227
Pátek po 4. neděli po velikonocích: Bázeň a láska	230
Sobota po 4. neděli po velikonocích: Touha po věčném	232
Mešní liturgie 5. neděle po velikonocích	234
Pátá neděle po velikonocích: Modlitba ve jménu Ježíšově	235
Pondělí po 5. neděli po velikonocích: Katolická modlitba	238
Úterý po 5. neděli po velikonocích: Modlitba je nutná	240
Svatvečer Nanebevstoupení Páně: Před branou Otcovou	242
Nanebevstoupení Páně: Povýšený Kristus	244
Nanebevstoupení Páně: S velkou radostí	245
Pátek po Nanebevstoupení Páně: Kristus Pán	247
Sobota po Nanebevstoupení Páně: „Jsem s vámi“	248
Mešní liturgie neděle po Nanebevstoupení Páně	250
Neděle po Nanebevstoupení Páně: Milovat, trpět	251
Pondělí po Nanebevstoupení Páně: Kristus Velekněz	253
Úterý po Nanebevstoupení Páně: Kristus Král a Soudce	256
Středa po Nanebevstoupení Páně: Nesvatý duch a svatý Duch	258
Oktáv Nanebevstoupení Páně: „Vzhůru srdce!“	254
Pátek: „Buďte připraveni“	261
Sobota – Svatvečer svatodušní: Pokřtěni Duchem svatým	263
 V. Doba svatodušní	 265
Úvod	265
Mešní liturgie Hodu Božího Svatodušního	267
Neděle svatodušní: Prožití letnic	268
Pondělí svatodušní: Naše svatá víra	270
Úterý svatodušní: Hojnost života	272
Středa Suchých dnů svatodušních: Působení Ducha svatého	274
Čtvrtek Suchých dnů svatodušních: Duch Kristův	277
Pátek Suchých dnů svatodušních: Pokání a odpuštění	279
Sobota Suchých dnů svatodušních: Vykoupení	281

BENEDIKT BAUR O. S. B.

ŽIVOT VE SVĚTLE LITURGIE

Z německého originálu přeložil Dr. Antonín Čala O. P.

Vytiskla Polygrafia Praha 1969

Nakladatel a vydavatel: sestry ~~dominikány~~ Broumov

Pouze pro soukromou ~~potřebu~~